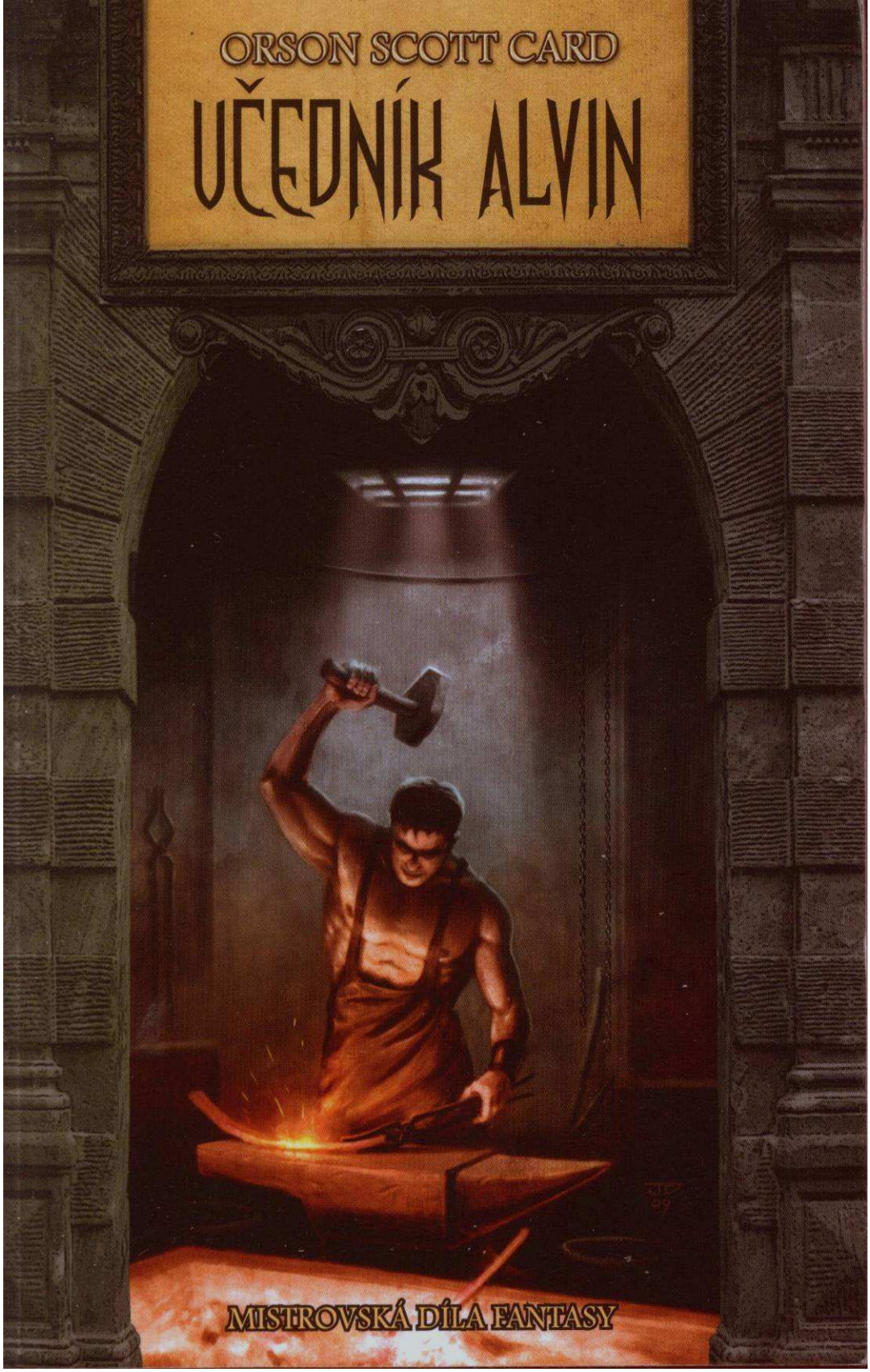
ORSON SCOTT CARD

UČEDNÍK ALVIN

MISTROVSKÁ DÍLA FANTASY

Třetí díl sedmisvazkové ságy o Alvinovi Tvůrci nás opět zavádí do Ameriky devatenáctého století. Není to ale kontinent, jak jej známe my, někteří jeho obyvatelé využívají jako svá přirozená nadání schopnosti, které bychom označili za magické.

Aby dostál otcovu slibu, vydává se Alvin ve svých jedenácti letech do městečka Vidlice, kde se za dramatických okolností narodil a kde se má nyní vyučit na kováře. Doufá, že kromě ovládnutí práce se železem se od místní světlice, jež kdysi předpověděla jeho osud, dozví, jak má naložit s talentem Tvůrce, jaký prý po světě nechodil tisíce let. Ve stejném okamžiku se na otrokářském Jihu začíná odvíjet příběh mladé černošky, která hodlá svému právě narozenému synovi zajistit vytouženou svobodu.

Příběhy všech se splétají místy dílem náhody, místy přičiněním toho, kdo se mladého Alvina už nesčetněkrát pokusil zabít, temného Ničitele. Přesto jsou to nakonec lidé, kdo Alvina donutí, aby učinil nejtěžší rozhodnutí a obrátil své umění proti životu.

Stejně jako za oba předchozí díly série získal Orson Scott Card za Učedníka Alvina cenu Locus pro nejlepší fantasy roku.

Cena 275 Kč

ISBN 978-80-7193-290-1

9 788071 932901 >

ORSON SCOTT CARD

UČEDNÍK ALVIN

Edice
MISTROVSKÁ DÍLA FANTASY

vyšlo:

1. Tim Powers: Brány Anubisovy

2. Tim Powers: Stáčení temného piva

3. Jonathan Carroll: Měsíční kosti

4. Tim Powers: Plout na vlnách podivná

5. Brian Stableford: Říše strachu

6. Michael Moorcock: Kníže mečů

7. O. S. Card: Sedmý syn

8. Henry Kuttner: Elak z Atlantidy

9. O. S. Card: Rudý prorok

10. O. S. Card: Učedník Alvin

připravujeme:

11. Michael Moorcock: Královna mečů

12. Michael Moorcock: Král mečů

13. Tim Powers: The Stress of Her Regard
(český název bude upřesněn)

ORSON SCOTT CARD

UČEDNÍK ALVIN

MISTROVSKÁ
DÍLA FANTASY

Laser

Název originálu: **PRENTICE ALVIN**

Obálka: **Jan Doležálek**

Grafická úprava obálky: **Lukáš Tuma**

Překlad: **Petr Kotrle**

Redakce: **Helena Šebestová**

Copyright © 1989 by Orson Scott Card
All Rights Reserved
Copyright © 2009 for the Czech translation by Petr Kotrle
Copyright © 2009 for Cover by Jan Dolezälek
Copyright © 2009 for the Czech edition by Laser-books s. r. o.

ISBN 978-80-7193-290-1

Všem svým dobrým učitelům, zejména:

Fran Schroederové,
čtvrtá třída, Millikinova základní škola v Santa Claře,
Kalifornie, pro kterou jsem napsal své první básně.

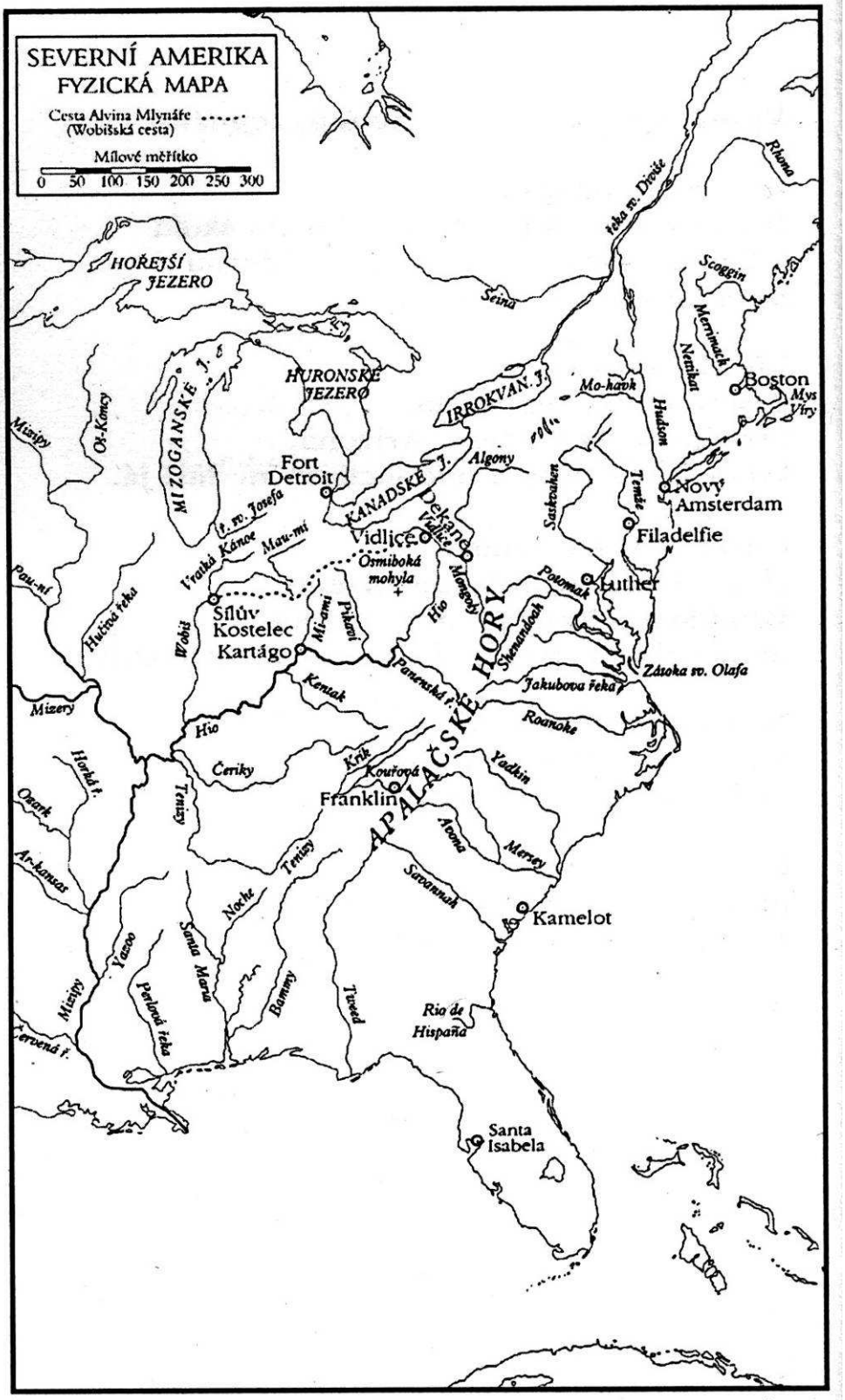
Idě Huberové,
desátá třída, angličtina,
Střední škola v Mese, Arizona,
která věřila v mou budoucnost víc než já.

Charlesi Whitmanovi
psaní divadelních her, Univerzita Bringhama Younga,
díky němuž moje texty vypadaly lépe, než si zasloužily.

Normanu Councilovi,
literatura, Utažská univerzita
za Spensera a Miltona, živé.

Edwardu Vastovi,
literatura, Univerzita Notre Dame
za Chaucera a přátelství.

A vždycky François.

SEVERNÍ AMERIKA
FYZICKÁ MAPA
Cesta Alvina Mlynáře
(Wobišská cesta)
Milové měřítko
0 50 100 150 200 250 300
HOŘEJŠÍ JEZERO
HURONSKÉ JEZERO
MIZOGANSKÉ J.
IRROKVAN. J.
KANADSKÉ J.
Fort Detroit
Vidlice
Osmiboká mohyla
Sílův Kostelec
Kartágo
Franklin
Kouřová
Kamelot
Filadelfie
Nový Amsterdam
Boston
Mys Viry
Luther
Zátoka sv. Olafa
APALAČSKÉ HORY
Santa Isabela
Rio de Hispaňa
Mississippi
Missouri
Ohio
Arkansas
Red R.
Hudson
Potomak
Roanoke
Mo-hawk
Algony
Iroquois
Saskeuken
Temže
Seina
Merrimack
Nemkat
Scoggin
Rhona
řeka sv. Divoše
Jakubova řeka
Shenandoah
Monongy
Pekarie
Wabiš
Hlučná řeka
Vratká řeka
Kánoe
Mau-mi
Mi-ami
Pikaroi
Kentak
Panenská r.
Kentucky
Tennessee
Yadkin
Mersey
Savannah
Arcona
Yazoo
Santa Maria
Bammy
Tweed
Pearlová řeka
Červená ř.
Ozark
Horká ř.
Mizery
Pau-ní
Ik-Konoy
Mississippi

SEVERNÍ AMERIKA
POLITICKÁ MAPA
Hranice zemí
Hranice vévodství
Hranice států
Mílové měřítko
0 50 100 150 200 250 300
KANADA
(FRANCIE)
ACADIA
QUEBEC
NOVÉ HOLANDSKO
ZÁPADNÍ ANGLIE
NOVÁ ANGLIE
ZÁPADNÍ HEMPŠÍR
VÝCHODNÍ HEMPŠÍR
MESEČUSEC
Boston
PLYMOUTH
NETTIKAT
RŮŽOVÝ OSTROV
NOVÝ AMSTERDAM
Nový Amsterdam
Filadelfie
PENSYLVÁNIE
NOVÉ ORANŽSKO
SPOJENÉ STÁTY
IRROKVA
HURON
Fort Detroit
Vidlice
TER. HIO
SASKVAHEN
Dekane
Luther
NOVÉ ŠVÉDSKO
Sílův Kostelec
TERITORIUM HUČIVÁ ŘEKA
TERITORIUM WOBIŠ
Kartágo
APALAČSKO
RAPPAHANOCK
ROANOKE
VÉVODSTVÍ VIRGÍNIE
NOVÝ DOVER
NOVÝ WALES
Franklin
SPENSER
NOVÝ KENT
VÉVODSTVÍ KAROLÍNA
RALEIGH
KORUNNÍ KOLONIE
DRYDEN
Kamelot
VÉVODSTVÍ JAKOBIE
NUEVA BARCELONA
(ŠPANĚLSKO)
FLORIDA
(ŠPANĚLSKO)
Santa Isabela

Poděkování

Při přípravě tohoto dílu Příběhů Alvina Tvůrce jsem byl jako vždy odkázán na spolupráci jiných. Za neměřitelnou pomoc na úvodních kapitolách této knihy patří moje díky milým lidem z druhého autorského workshopu v Sycamore Hill, totiž Carol Emshwillerové, Karen Joy Fowlerové, Greggu Keizerovi, Jamesi Patricku Kellymu, Johnu Kesselovi, Nancy Kressové, Shariann Lewittové, Jacku Massovi, Rebecce Brown Oreové, Susan Palwickové, Bruci Sterlingovi, Marku L. Van Nameovi, Connie Willsové a Allenu Woldovi.

Děkuji rovněž Institutu výtvarného umění státu Utah za to, že udělil cenu mé epické básni „Učedník Alvin a ničemný pluh.“ To povzbuzení mě vedlo k tomu, abych příběh rozvinul v próze a na větším prostoru; toto je první díl, který obsahuje část příběhu, jak byl v té básni vylíčen.

Detaily o životě v americkém pohraničí a existujících řemeslech jsem získal z báječné knihy Johna Seymoura *Zapomenutá řemesla* (The Forgotten Crafts, New York City: Knopf, 1984) a z *Klíče k americkým dějinám* Douglasse L. Brownstonea (A Field Guide to America’s History, New York City: Facts on File, Inc., 1984)

Jsem vděčný Gardneru Dozoisovi, který laskavě dovolil, aby části Příběhů Alvina Tvůrce vyšly na stránkách *Isaac Asimov’s Science Fiction Magazine,* čímž jim umožnil, aby si našly čtenáře, ještě než vyšly knižně.

Beth Meachamová z Toru patří k tomu čím dál vzácnějšímu typu redaktorů obdařených zlatou rukou: její rady nejsou nikdy rušivé, vždycky moudré, a (což je vůbec nejvzácnější redaktorská vlastnost) volá mi zpátky. Jen za to by měla být prohlášena za svatou.

Své třídě autorského psaní v Greensboro ze zimy a jara 1988 děkuji za návrhy, které v knize vedly k významným vylepšením; a své sestře, kamarádce a výkonné redaktorce Janice za úsilí, s jakým si udržuje detaily příběhu v hlavě čerstvé.

Ze všeho nejvíc děkuji Kristině A. Cardové, která poslouchá mé blábolení obsahující mnoho variant každé dosud nenapsané knihy, čte první verze vytištěné na jehličkové tiskárně a je na každé straně všeho, co píšu, mým druhým já.

Kapitola 1

Dozorce

Dovolte mi, abych vyprávění o Alvinově učednictví zahájil tam, kde se věci začaly ve zlé obracet. Bylo to daleko na jihu, u muže, s nímž se Alvin nikdy nesetkal a nesetká se s ním za celý svůj život. Přesto to byl on, kdo dal věci do pohybu směrem, jenž povede k tomu, že Alvin udělá něco, co zákon nazývá vraždou – ve stejný den, kdy jeho učednictví skončí a on se stane právoplatně mužem.

Bylo to v Apalačsku v roce 1811, předtím, než Apalačsko podepsalo Dohodu o uprchlých otrocích a připojilo se ke Spojeným státům. Bylo to blízko hranic, kde se Apalačsko stýkalo s Korunními koloniemi, takže se tady nenašel bílý muž, jenž by nechtěl vlastnit spoustu černých otroků, kteří by za něho pracovali.

Otroctví bylo pro takové bělochy určitou alchymií, nebo si to alespoň mysleli. Vypočítali, jak každou krůpěj potu černého muže proměnit ve zlato a každý zoufalý sten z hrdla černé ženy v příjemné, pronikavé zazvonění stříbrné mince na směnárníkově stole. Nakupovaly a prodávaly se tam duše. Přesto se mezi těmito bělochy nenašel jediný, který by pochopil plnou cenu, již za vlastnictví jiných lidí platí.

Poslouchejte dobře a já vám povím, jak se jeví svět nahlížený z hloubi srdce Cavila Plantážníka. Ale přesvědčte se, že děti spí, protože tuto část mého vyprávění by slyšet neměly. Zabývá se totiž touhami, kterým moc dobře nerozumějí, a účelem tohoto vyprávění není je učit.

Cavil Plantážník byl zbožný muž, který pravidelně chodil do kostela a odváděl desátky. Všichni jeho otroci byli pokřtění a dostali křesťanská jména, jen co uměli anglicky dostatečně, aby se naučili evangelium. Zakazoval jim provozovat černá umění – nedovoloval jim samotným zabít ani slepici, aby z takového

nevinného skutku neudělali oběť pro nějakého ohavného boha. Cavil Plantážník sloužil Hospodinu ve všech ohledech nejlépe, jak uměl.

A jak byl tento ubohý muž za svou poctivost odměňován? Jeho manželka Dolores trpěla strašnými bolestmi a mukami, zápěstí a prsty se jí kroutily jako stařeně. V pětadvaceti letech chodila většinou spát s pláčem, takže Cavil nesnesl být s ní v jedné místnosti.

Snažil se jí pomoci. Studené zábaly, teplé zábaly, prášky a lektvary, šarlatánští doktoři s tituly z univerzity v Kamelotu, za které utrácel víc, než kolik si mohl dovolit, nekonečný průvod kazatelů s nekončícími modlitbami a kněží s pochybným zaříkáním. To všechno se minulo jakýmkoli účinkem. Každou noc musel ležet a poslouchat, jak jeho žena křičí tak dlouho, až začala kňučet, kňučí tak dlouho, až zbylo jen pravidelné dýchání, do něhož jen při výdechu pronikne slabé zafňukání, tichý věchýtek bolesti.

Lítost, hněv a zoufalství Cavila málem dohnaly k šílenství. Měsíce a měsíce měl pocit, že vůbec nespí. Pracovat celý den a pak v noci ležet a modlit se za úlevu – jestli ne pro ni, tak pro sebe.

Noční klid mu nakonec poskytla samotná Dolores. „Každý den máš práci, Cavile, a potřebuješ se na ni vyspat. Já nedokážu být zticha a pro tebe je nesnesitelné mě poslouchat. Prosím – spi v jiné místnosti.“

Cavil přesto nabídl, že zůstane.

„Jsem tvůj manžel, patřím sem“ – řekl, ale ona věděla, jak to je doopravdy.

„Běž,“ řekla. Dokonce zvýšila hlas. „Běž!“

A tak šel a styděl se za to, jakou úlevu při tom cítí. Tu noc spal bez přerušení, celých pět hodin až do svítání, spal dobře poprvé za několik měsíců nebo možná let – a ráno vstal ztrápený vinou, že nezůstal na místě vedle své manželky, kam patřil.

Časem si však Cavil Plantážník zvykl, že spí sám. Často svou manželku navštěvoval, ráno a zvečera. Jedli spolu: Cavil seděl v jejím pokoji na židli a jídlo měl na malém odkládacím stolku, Dolores ležela na posteli a černošská žena jí opatrně dávala potravu lžičkou do úst, zatímco její ruce se povalovaly na prostěradlech jako mrtví krabi.

Přestože spal v jiné místnosti, nebyl Cavil uchráněn trápení. Nebudou žádné děti. Nebudou žádní synové, kteří by zdědili jeho krásnou plantáž, až vyrostou. Nebudou žádné dcery, kterým by vystrojil velkolepé svatby. Taneční sál v přízemí – když Dolores přivedl do krásného nového domu, který pro ni postavil, prohlásil: „Naše dcery se poprvé setkají se svými milými v tomto tanečním sále, jejich ruce se poprvé dotknou, tak jako se naše ruce poprvé dotkly v domě tvého otce.“ Teď Dolores do tanečního sálu vůbec nechodila. Scházela dolů jenom v neděli, aby mohla jít do kostela, a v ty vzácné dny, kdy se kupovali noví otroci, aby mohla dohlédnout na jejich křest.

Všichni ji při podobných příležitostech viděli a oba, Dolores i Cavila, obdivovali za statečnost a víru, kterou si i v neštěstí uchovávali. Ale obdiv sousedů byl pro Cavila chabou útěchou, když se rozhlédl po troskách svých snů. Všechno, za co se modlil – bylo to, jako by si Hospodin udělal seznam a pak na okraj každého řádku poznamenal: „Ne, ne, ne.“

Člověk, jehož víra by byla slabší, by mohl z takového zklamání zahořknout. Ale Cavil Plantážník byl zbožný, čestný muž, a pokaždé, když mu sebemíň přišlo na mysl, že se k němu Bůh možná nezachoval hezky, přerušil činnost, kterou právě dělal, vytáhl z kapsy malý žaltář a zašeptal nahlas slova mudrce.

Hospodine, utíkám se k tobě;
skloň ke mně své ucho;
buď mi skálou záštitnou.

Silně se soustředil a pochybnosti a hněv rychle vyprchaly. Hospodin byl s Cavilem Plantážníkem i v jeho soužení.

Až do toho rána, kdy si četl v knize Genesis a narazil na první dva verše šestnácté kapitoly.

> *Sáraj, žena Abramova, mu nerodila. Měla egyptskou otrokyni, která se jmenovala Hagar. Jednou řekla Sáraj Abramovi: „Hle, Hospodin mi nedopřál, abych rodila, vejdi tedy k mé otrokyni, snad budu mít syna z ní.“*

V tom okamžiku dostal nápad: Abraham byl spravedlivý muž, a já jsem také. Manželka Abrahamovi neporadila žádné děti, a moje také nemá naději. Měli v domácnosti africkou otrokyni, stejně, jako jsou takové ženy v mém domě. Proč bych to neměl udělat jako Abraham a zplodit dítě s jednou z nich?

V okamžiku, kdy se mu tato myšlenka zrodila v hlavě, se zachvěl hrůzou. Slyšel řeči o bílých Španělech, Francouzích a Portugalcích z jižních ostrovů zarostlých džunglí, kteří žili s černými ženami nepokrytě – byli skutečně těmi nejnižšími stvořeními. Muži, kteří obcují se zvířaty. Navíc, jak by po něm dítě černé ženy mohlo dědit? Míšenec by spíš mohl létat jako moucha než vlastnit apalačskou plantáž. Cavil ten nápad jednoduše pustil z hlavy.

Ale když seděl se svou ženou u snídaně, ta myšlenka se vrátila. Přistihl se, že si prohlíží černošku, která krmila jeho manželku. Stejně jako Hagar, i tato žena je Egypťanka, ne? Všiml si, jak pružně se předklání, když dopravuje lžíci od mísy k ústům. Když se služka naklonila, aby křehké ženě přidržela hrnek u rtů, všiml si, jak se jí ňadra zhoupla a přitiskla se na halenu. Všiml si, jak jemnými prsty otírá Dolores ze rtů drobky a kapky. Představil si, jak se ty prsty dotýkají *jeho* a lehce se zachvěl. Přesto mu to uvnitř připadalo jako zemětřesení.

Kvapně opustil místnost, téměř beze slova. Když byl před domem, vylovil svůj žaltář.

> *Moji nepravost smyj ze mě dokonale,*
> *očist mě od mého hříchu!*
> *Doznávám se ke svým nevěrnostem,*
> *svůj hřích mám před sebou stále.*

Ale ještě než ta slova došeptal, vzhlédl a uviděl ženy z pole, jak se umývají u koryta. Byla mezi nimi mladá dívka, kterou koupil teprve před několika dny za šest set dolarů, protože byla pravděpodobně dobrá na chov, byť byla malá. Loď ji přivezla tak nedávno, že ještě nepochytila ani špetku křesťanské cudnosti. Stála tam nahá jako had, nakláněla se nad koryto a lila si na hlavu a na záda misky vody.

Cavil ohromeně stál a zíral na ni. Z toho, co v manželčině pokoji byla jen letmá ošklivá myšlenka, se nyní stal tranz chtíče.

Nikdy neviděl nic tak elegantního jako její modročerná stehna klouzající jedno po druhém, tak vábivého jako zachvění jejího těla, když po něm stékala voda.

Byla tohle odpověď na jeho horoucný žalm? Dával mu tak Hospodin najevo, že je s ním, tak jako byl s Abrahamem?

Stejně pravděpodobné bylo, že jsou to čáry. Kdo mohl vědět, jaká nadání mohou tihle černoši přímo z Afriky mít? Ona ví, že jsem tady a dívám se, proto mě pokouší. Tihle černoši jsou skutečně ďáblovo plemeno, když ve mně probouzejí tak špatné myšlenky.

Odtrhl pohled od nové dívky a obrátil se jinam, ukryl svůj planoucí pohled ve slovech knihy. Jenže stránka se nějakým způsobem otočila – kdy ji otočil? – a Cavil zjistil, že si čte v Šalamounově písni.

Dva prsy tvé jsou jak dva kolousci,
dvojčátka gazelí, která se v liliích pasou.

„Bože, pomoz mi," zašeptal. „Sejmi ze mě to zakletí."

Den po dni šeptal stejnou modlitbu, přesto se den po dni přistihoval, jak na své otrokyně pohlíží s touhou, obzvlášť na tu nově koupenou dívku. Proč to vypadalo, že si ho Bůh nevšímá? Nebyl snad vždycky čestný muž? Nebyl hodný na svou ženu? Nebyl poctivý v obchodě? Neodváděl desátky a oběti? Nezacházel snad se svými otroky a koňmi dobře? Proč ho Hospodin z nebes neochránil a nesňal z něho tuto černou kletbu?

Ale i když se modlil, do zpovědí mu pronikly ďábelské myšlenky. Odpusť mi, Pane, že jsem si představil svou nově koupenou dívku, jak stojí ve dveřích mého pokoje a pláče pro výprask, který dostala od dozorce. Odpusť mi, že jsem si představil, jak ji pokládám na svou postel a zvedám jí sukně, abych ji pomazal mastí tak silnou, že podlitiny na jejích stehnech a hýždích zmizí před očima a ona se začne tiše smát, pomalu se na prostěradlech protahovat a s úsměvem se na mě dívat přes rameno, a potom se otočí, vztáhne ke mně ruce a – och, Pane, odpusť mi, zachraň mě!

Ale pokaždé, když se to stalo, se chtě nechtě musel divit: proč na mě takové myšlenky přicházejí, i když se modlím? Možná jsem stejně spravedlivý jako Abraham; možná na mě

Hospodin seslal tyto tužby. Nepomyslel jsem snad na to poprvé při čtení Písma? Bůh dokáže zázraky – co kdybych vstoupil do té nově koupené dívky, ona počala a Bůh vykonal zázrak a dítě se narodilo bílé? Pro Boha není nic nemožné.

Tato představa byla krásná a strašlivá zároveň. Kéž by to tak byla pravda! Jenže Abraham slyšel hlas Boha, takže si nemusel lámat hlavu tím, co by po něm Bůh mohl chtít. Cavilu Plantážníkovi Bůh nikdy neřekl ani slovo.

Proč ne? Proč mu to Bůh prostě neřekl rovnou? Vezmi si tu dívku, je tvoje! Nebo: Nedotýkej se jí, je zapovězená! Dej mi jen vyslechnout tvůj hlas, Pane, abych věděl, co mám dělat!

K tobě, Hospodine, volám
nebuď ke mně hluchý,
skálo moje.
Neozveš-li se mi,
budu podoben těm,
kteří sestupují v jámu.

V jistý den roku 1810 byla ta modlitba vyslyšena.

Cavil klečel v sušárně, která byla z větší části prázdná, neboť vydatná loňská úroda byla již dávno prodaná a letošní teprve rostla na poli. Zápasil s modlitbami, zpovědí a temnými představami, až nakonec zvolal: „Cožpak není nikdo, kdo by mou modlitbu vyslyšel?“

„Já tě přece slyším docela dobře,“ řekl přísný hlas.

Cavil se v prvním okamžiku lekl, že nějaký cizí člověk – jeho dozorce nebo soused – zaslechl jeho strašlivé přiznání. Ale když se podíval, uviděl, že je to někdo, koho vůbec nezná. Přesto okamžitě poznal, co ten muž je. Podle síly paží, tváře opálené sluncem a rozepnuté košile – neměl vůbec žádný kabát – okamžitě poznal, že se nejedná o džentlmena. Ale stejně tak to nebyl bílý pobuda ani obchodník. Přísný výraz ve tváři, chlad v očích, napětí ve svalech jako pružina uvězněná v železech: očividně to byl jeden z těch mužů, jejichž bič a železo udržují kázeň mezi černými dělníky na poli. Dozorce. Až na to, že byl silnější a nebezpečnější než všichni dozorci, které kdy Cavil viděl. Poznal okamžitě, že *tento* dozorce by z těch líných opic, které se snažily práci na poli vyhýbat, vyždímal každičkou unci

jejich síly. Poznal, že plantáž toho, komu ji spravuje *tento* dozorce, bude jistě prosperovat. Ale Cavil také věděl, že by se nikdy neodvážil takového muže najmout, neboť tento dozorce byl tak silný, že by Cavil brzy zapomněl, kdo je sluha a kdo pán.

„Mnozí mne zvou svým pánem," prohlásil cizinec. „Věděl jsem, že hned poznáš, co jsem."

Jak mohl ten člověk vědět, jaká slova se Cavilovi honí ve skrytých zákoutích mysli? „Ty *jsi* dozorce?"

„Tak jako byl kdysi jeden, kterému se neříkalo pán, ale prostě Pán, nejsem jen tak nějaký dozorce, ale Dozorce."

„Proč jsi sem přišel?"

„Protože jsi mě přivolal."

„Jak bych tě mohl přivolat, když jsem tě nikdy v životě neviděl?"

„Když voláš nevídané, Cavile Plantážníku, tak samozřejmě uvidíš, co jsi do té doby nikdy neviděl."

Teprve tehdy Cavil plně pochopil, kdo se mu to v jeho sušárně zjevil. Muž, kterého mnozí nazývali svým pánem, přišel jako odpověď na jeho modlitby.

„Ježíši Kriste!" vykřikl Cavil.

Dozorce okamžitě couvl a zvedl před sebe ruku, jako by chtěl Cavilova slova odehnat. „Žádný člověk mi nesmí říkat tím jménem!" zvolal.

Cavil vyděšeně sklonil hlavu k prachu. „Odpusť mi, Dozorce! Ale jestli nejsem hoden toho, abych vyslovoval tvé jméno, jak je tedy možné, že se ti smím podívat do tváře? Nebo snad mám dnes zemřít, bez odpuštění za svoje hříchy?"

„Běda ti, hlupáku," řekl Dozorce. „Ty opravdu věříš, že jsi zahlédl mou *tvář?"*

Cavil zvedl hlavu a podíval se na něho. „I teď vidím tvé oči, jak na mě shlížejí."

„Vidíš tvář, kterou sis pro mě vymyslel, tělo vykouzlené tvou představivostí. Tvůj chabý rozum by nikdy nepochopil, co vidíš, pokud bys viděl, co doopravdy jsem. Tvůj zdravý rozum se tak chrání, že si vymýšlí masku, kterou mi může nasadit. Jestli mě vidíš jako Dozorce, je to tím, že v tomto přestrojení ve mně poznáváš velikost a sílu, kterou vládnu. Je to podoba, kterou miluješ a současně se jí bojíš, které se klaníš a zároveň se jí děsíš. Říkali mi mnoha jmény. Anděl světla nebo Chodec,

Nenadálý cizinec nebo Zářící host, Skrytý nebo Lev války, Ničitel železa nebo Nosič vody. Ty jsi mě dnes nazval Dozorcem, a proto se tak pro tebe jmenuji.“

„Dozvím se někdy tvé pravé jméno, nebo spatřím tvou pravou tvář, Dozorce?“

Dozorcův obličej ztmavl a dostal hrozivý výraz. Otevřel ústa, jako by se chystal zařvat. „Na celém světě žije jen jedna duše, která kdy spatřila mou pravou podobu, a tu čeká jistá smrt!“

Ta mocná slova zazněla jako hrom bez deště a otřásla Cavilem Plantážníkem do morku kostí, a tak se pevně chytil hlíny na podlaze sušárny, aby se nevznesl do vzduchu jako prach vymetený větrem před bouří. „Nezabíjej mě za mou troufalost!“ zvolal.

Dozorcova odpověď byla vlídná jako ranní slunce. „Zabít tě? Jak bych mohl, když jsi ten, koho jsem si vybral, že mu svěřím své nejtajnější nauky, evangelium, které neznají kněží ani duchovní.“

„Já?“

„Už jsem ti udělil ponaučení a ty jsi pochopil. Vím, že toužíš dělat, co ti poručím. Ale chybí ti víra. Ještě nejsi plně můj.“

Cavilovi poskočilo srdce. Bylo možné, že mu Dozorce chce dát to, co dal Abrahamovi? „Dozorce, jsem nehodný.“

„Ovšemže jsi nehodný. Mne není hoden nikdo, žádná duše na této zemi. Přesto platí, že když mne poslechneš, můžeš v mých očích najít přízeň.“

On to udělá! vykřikl v duchu Cavil, ano, dá mi tu ženu! „Poroučej cokoli, Dozorce.“

„Myslíš si, že bych ti dal Hagar kvůli tvému hloupému chtíči a touze po dítěti? Existuje vyšší cíl. Tito černí lidé jistě jsou syny a dcerami božími, ale v Africe žili v moci ďábla. Ten strašlivý ničitel znečistil jejich krev – proč jinak by byli černí, co myslíš? Nemůžu je zachránit, dokud se každá generace bude rodit čistě černá, protože tehdy patří ďáblu. Jak bych je mohl získat zpátky než tak, že mi pomůžeš?“

„Znamená to, že moje dítě se narodí bílé, když se té dívky zmocním?“

„Pro mě je důležité, aby se dítě nenarodilo čistě černé. Rozumíš, co po tobě chci? Ne jednoho Izmaela, ale mnoho dětí; ne jednu Hagar, ale mnoho žen.“

Cavil se ani neodvažoval vyslovit nejtajnější touhu svého srdce. „Všechny?“

„Dávám ti je, Cavile Plantážníku. Tato ďábelská generace je tvým vlastnictvím. Když se budeš snažit, můžeš přichystat další generaci, která bude patřit mně.“

„Udělám to, Dozorce!“

„Nesmíš nikomu říct, že jsi mě viděl. Hovořím pouze k těm, jejichž touhy již směřují ke mně a mému dílu, k těm, kteří již žízní po vodě, již přináším.“

„Neřeknu nikomu ani slovo, Dozorce!“

„Poslechni mě, Cavile Plantážníku, a já slibuji, že se na konci života se mnou setkáš znovu a poznáš mě takového, jaký doopravdy jsem. V tom okamžiku ti řeknu: Jsi můj, Cavile Plantážníku. Pojď a buď mým skutečným sluhou navždycky.“

„Rád!“ vykřikl Cavil. „Rád! Rád!“

Vymrštil ruce a objal Dozorci nohy. Ale v místě, kde se měl návštěvníka dotknout, nebylo nic. Zmizel.

Od té noci neměly otrokyně Cavila Plantážníka klid. V noci si je vodil k sobě a snažil se chovat se k nim s takovou silou a převahou, jaké viděl v obličeji strašlivého Dozorce. Musejí vidět Jeho tvář, když se na mě podívají, říkal si Cavil, a ony ji jistě viděly.

První, již pojal, byla jistá nově zakoupená mladá otrokyně, která téměř neznala slovo anglicky. Křičela hrůzou, dokud jí nezpůsobil takové podlitiny, jaké viděl ve svých snech. Potom mu s fňukáním dovolila udělat, co mu Dozorce přikázal. V jednu chvíli, tu první noc, se mu zdálo, že její fňukání je jako hlas Dolores, když velice tiše plakala v posteli, a zmocnila se ho stejná lítost, jakou cítil ke své milované manželce. Málem se dívky dotkl něžně, jako se kdysi dotýkal Dolores, aby ji upokojil. Pak si ale vzpomněl na tvář Dozorce a pomyslel si: tato černá dívka je Jeho nepřítel; je můj majetek. Stejně jako musí muž orat a osévat krajinu, kterou mu Hospodin svěřil, nesmím já nechat toto černé lůno ležet ladem.

Hagar, nazval ji tu první noc. Nechápeš, jakého požehnání se ti ode mne dostává.

Ráno se podíval do zrcadla a uviděl ve své tváři něco nového. Jakousi divokost. Jakousi strašlivou skrytou sílu. Och,

pomyslel si Cavil, nikdo si nevšiml, co skutečně jsem, dokonce ani já. Až teď zjišťuji, že to, co je Dozorce, jsem také já.

Už nikdy se mu při nočním díle nestalo, aby pocítil další okamžik lítosti. S jasanovou holí v ruce přišel do boudy, kde bydlely ženy, a ukázal na tu, která má jít s ním. Když se některá zdráhala, dozvěděla se od hole, kolik stojí vzdor. Pokud nějaký jiný černoch, muž nebo žena, řekl slovo protestu, další den se Cavil postaral o to, aby to Dozorci splatil krví. Nikdo bílý nic netušil a nikdo černý se neodvažoval ho obvinit.

Ta nová dívka, jeho Hagar, počala jako první. S pýchou pozoroval, jak jí začíná růst břicho. V tu chvíli pochopil, že si ho Dozorce skutečně vyvolil, a pocítil divokou radost, že má takovou moc. Na svět přijde dítě, *jeho* dítě. A byl mu již jasný další krok, který musí učinit. Pokud měla jeho bílá krev zachránit co možná nejvíc černých duší, pak si přece nemohl nechat své smíšené děti doma, ne? Prodá je na jih, každé jinému kupci, do jiného města, a pak bude věřit, že se Dozorce postará o to, aby zase oni dospěli a rozšířili jeho sémě do celého nešťastného černého plemene.

A každé ráno se díval, jak manželka snídá. „Cavile, miláčku," řekla jednoho dne, „stalo se něco? Máš v obličeji cosi temnějšího, výraz – možná hněvu nebo krutosti. Pohádal ses s někým? Nemluvila bych o tom, ale – děsíš mě."

Něžně svou manželku poplácal po zkroucené ruce. Černá služka ho pozorovala zpod těžkých víček. „Nechovám hněv k žádnému muži ani ženě," řekl vlídně. „A to, čemu říkáš krutost, není nic víc než převaha. Ach, Dolores, jak mi můžeš pohlédnout do obličeje a říct, že jsem krutý?"

Rozplakala se. „Odpusť," vykřikla. „Byla to jen moje představivost.. Ty, nejlaskavější muž, o jakém jsem kdy slyšela – vím, že to ďábel mi nasadil takovou myšlenku do hlavy. Ďábel totiž může přinášet falešné představy, ale jen ti špatní se nechají oklamat. Odpusť mi mou špatnost, manželi!"

Odpustil jí, ale nepřestala plakat, dokud neposlal pro kněze. Žádný div, že si Hospodin volil jako své proroky pouze muže. Ženy byly pro práci Dozorce příliš slabé a soucitné.

Tak to začalo. To byl první krok na této temné a strašlivé cestě. Alvin ani Peggy tento příběh neznali, dokud jsem jej

dlouho poté neobjevil a oběma jim jej neodvyprávěl. Ihned poznali, že to byl začátek.

Já však nechci, abyste si mysleli, že to byla celá příčina všeho zlého, co je postihlo, protože tak to nebylo. Byly jiné volby, staly se další chyby, zazněly další lži a odehrály se další ochotné krutosti. Člověk může mít mnoho pomocníků, když hledá zkratku do pekla, ale nikdo jiný ho nemůže přinutit, aby na ni vstoupil.

Kapitola 2

Uprchlice

Když se Peggy ráno probudila, sen o Alvinu Mlynáři jí vyplňoval srdce všelijakými děsivými touhami. Chtěla před tím mladíkem utéct, a zároveň zůstat a počkat na něho; chtěla zapomenout, že ho zná, a zároveň ho mít stále na očích.

Ležela v posteli, oči skoro zavřené, a dívala se, jak se do podkrovní místnosti, kde spala, vkrádá šedivé jitřní světlo. Něco držím, uvědomila si. Rohy té věci se jí zarývaly do rukou takovým způsobem, že ji dlaň bolela, jako by ji něco bodlo, když to pustila. Ale nic ji nebodlo. Byla to jen skříňka, ve které uchovávala Alvinovu plodovou blánu. Anebo ji možná doopravdy něco bodlo, pomyslela si, hluboko bodlo, a až teď ucítila, jak to bolí.

Peggy měla chuť zahodit tu skříňku co nejdál, hluboko ji zakopat a zapomenout, kde leží, potopit ji pod hladinu a navršit na ni kameny, aby nemohla vyplavat.

Jenže ve skutečnosti to tak nemyslím, řekla v duchu, mrzí mě, že se mi hlavou honí takové věci, upřímně mě to mrzí, jenže on teď přichází, po všech těch letech přichází do Vidlice, a nebude to ten mladík, kterého jsem viděla na všech cestách k jeho budoucnosti, nebude to ten muž, kterého vidím, jak se mužem stává. Ne, je to pořád ještě chlapec, teprve jedenáctiletý. Viděl ze života dost, aby možná uvnitř nějakým způsobem byl muž, viděl dost bolesti a žalu, že by to vystačilo někomu pětkrát staršímu, jenže pořád je tím jedenáctiletým klukem, kterým bude, až do tohoto městečka přijde.

A já nechci vidět žádného jedenáctiletého Alvina, jak sem přijde. Jistě, bude mě hledat. Ví, kdo jsem, i když mě nikdy neviděl, protože mu byly teprve dva týdny. Ví, že jsem toho deštivého, temného dne, kdy se narodil, zahlédla jeho budoucnost, a proto přijde a řekne mi: „Peggy, já vím, že jsi

světlice a vím, že jsi napsala Vypravěči do knihy, že ze mě bude Tvůrce. Tak mi řekni, čím se mám stát.“ Peggy věděla, co by řekl, a znala všechny způsoby, jimiž by se mohl rozhodnout to říct – copak je všechny stokrát, tisíckrát neviděla? Učila by ho a on by se stal slavným, opravdovým Tvůrcem, a –

A pak jednoho dne, až z něho bude hezký jedenadvacetiletý muž a já budu jízlivá šestadvacetiletá stará panna, pocítí ke mně takovou *vděčnost*, takovou *zavázanost*, že mě požádá o ruku, aby splnil svou svatou povinnost. A já, celé ty roky nemocná láskou, plná snů, co udělá a jak spolu budeme, řeknu ano a uvalím na něho břemeno manželky, kterou by si raději nevzal, kdyby nemusel, a jeho oči budou po všechny dny našeho společného života prahnout po jiných ženách –

Peggy si přála, strašně moc si přála, aby u jistých věcí nevěděla, jak se stanou. Jenže byla světlice, nejsilnější světlice, o jaké kdy slyšela, dokonce ještě silnější, než by lidi tady kolem Vidlice kdy napadlo.

Posadila se na lůžku, ale skříňku nezahodila, neukryla ji, nerozbila ji ani ji nezahrabala. Otevřela ji. Uvnitř ležel poslední kousíček Alvinovy plodové blány, vysušený a bílý jako popel z papíru ve vystydlém krbu. Před jedenácti lety, když její máma posloužila jako porodní bába, aby maličkého Alvina vytáhla ze studny života, a chlapeček ve vlhkém vzduchu tátova hostince ve Vidlici poprvé zalapal po dechu, Peggy stáhla tu tenkou, krvavou blánu miminku z obličeje, aby se mohlo nadechnout. Alvin, sedmý syn sedmého syna a třinácté dítě – a Peggy okamžitě uviděla, jakými cestami se jeho život bude ubírat. Smrt, to bylo místo, kam mířil, smrt stovkou různých nešťastných náhod ve světě, který se zdál být odhodlaný ho zabít ještě dřív, než pořádně začal žít.

Tenkrát byla Malá Peggy, pětiletá holčička, ale jako světlice se projevovala už dva roky a za tu dobu se nestalo, že by měla vidění při narození dítěte, jež by mělo tolik cest ke smrti. Prohledala všechny cestičky jeho života a našla mezi nimi jednu jedinou, na níž se chlapec mohl dožít toho, že se stane mužem.

Byla to ta, na níž by si tu plodovou blánu schovala a z dálky ho sledovala. A pokaždé, když by viděla, jak po něm sahá smrt, by tu blánu použila. Uštípla z ní kousíček, rozmělnila jej mezi prsty a zašeptala, co se má stát, v duchu si to představila. A ono

by se to stalo přesně tak, jak řekla. Nepodržela ho snad, aby se neutopil? Nezachránila ho před bizonem válejícím se v bahně? Nechytila ho, aby nespadl ze střechy? Dokonce jednou rozštípla střešní vaznici, když hrozilo, že spadne z výšky padesáti stop a rozdrtí ho na podlaze nedostavěného kostela; krásně čistě ji rozštípla, takže spadla po obou stranách a mezi zůstalo místa tak akorát, aby tam mohl stát. A ve stovce jiných případů, kdy zasáhla tak brzy, že nikdo ani netušil, že byl jeho život v ohrožení, dokonce i tenkrát ho pomocí té plodové blány zachránila.

Jak to fungovalo? Pořádně nevěděla. Věděla jen to, že využívá jeho sílu, dar, se kterým se narodil. Jak šly roky, naučil se ze svého nadání, které mu umožňovalo věci tvořit a modelovat, držet je pohromadě nebo rozbíjet, něco využívat. A konečně v tom posledním roce, kdy se zapletl do válek mezi Indiány a bělochy, se ujal zachraňování svého života sám, takže už pro jeho záchranu nemusela dělat prakticky nic. A to bylo jedině dobře. Z té plodové blány už mnoho nezbývalo.

Peggy zaklapla víko skříňky. Nechci ho vidět, pomyslela si. Nechci o něm už nic dalšího vědět.

Její prsty však víko hned znovu otevřely, protože to samozřejmě vědět potřebovala. Připadalo jí, že strávila půlku svého života tím, že se dotýkala té plodové blány a hledala daleko na severozápadě Wobišského teritoria, ve městě Sílův Kostelec, jeho vnitřní oheň, dívala se, jak se mu vede a nahlížela na cesty do jeho budoucnosti, aby zjistila, jaká nebezpečí na nich číhají. A když si byla jistá, že mu nic nehrozí, podívala se dál dopředu a uviděla ho, jak jednoho dne přijde do Vidlice, kde se narodil, vrátí se, pohlédne jí do obličeje a řekne: ‚To jsi byla ty, kdo mě pokaždé zachránil, kdo už tenkrát poznal, že jsem Tvůrce, ještě než některou živou duši napadlo, že je něco takového možné.‘ A pak se dívala, jak poznává hlubiny své moci, dílo, které musí vykonat, křišťálové město, které musí postavit; viděla ho, jak s ní zplodí děti a viděla ho, jak se dotýká krmících se kojenců v jejím náručí; viděla ty děti, které pohřbili a které žily; a úplně nakonec ho viděla, jak –

Na tvář se jí vyřinuly slzy. Nechci to vědět, řekla. Nechci znát všechny cesty budoucnosti. Jiné dívky můžou snít o lásce, o radostech manželství, o tom, jak budou matkami silných a

zdravých dětí; jenže ve všech mých snech je i umírání, bolest a strach, protože moje sny jsou opravdové sny, vím víc, než může někdo vědět a přitom mít v duši ještě nějakou naději.

Peggy přesto doufala. Ano, můžete na to vzít jed – pořád chovala jakousi zoufalou naději, protože i když věděla, co člověka na cestách životem pravděpodobně čeká, vídala jisté výjevy, zřetelně se jí zjevovaly určité dny, určité hodiny, určité prchavé okamžiky radosti tak silné, že stálo za to se k nim přes ten žal dopracovat.

Potíž byla v tom, že tyto výjevy byly ve větvících se budoucnostech Alvinova života tak vzácné a tak krátké, že nemohla najít cestu, která k nim vede. Všechny cesty, které nacházela snadno, ty zřetelné, ty, které se měly s největší pravděpodobností naplnit, ty všechny vedly k tomu, že si ji Alvin vezme bez lásky, z vděčnosti a povinnosti, vedly k nešťastnému manželství. Bylo to jako s biblickou Leou, kterou její krásný manžel Jákob nenáviděl, přestože ona ho velice milovala, porodila mu víc dětí než ostatní manželky a byla by za něho zemřela, kdyby ji jenom požádal.

Bůh se k ženám zachoval nehezky, pomyslela si Peggy, když nás přinutil toužit po manželovi a dětech tak, že nás to dovede k životu plnému obětování, utrpení a zármutku. Byl Evin hřích tak strašlivý, aby Bůh uvalil na všechny ženy tak těžkou kletbu? V bolesti budete rodit děti, prohlásil všemocný, milosrdný Bůh. Budete dychtit po svém manželovi a on vám bude vládnout.

To byl oheň, který v ní hořel – touha po manželovi. Přestože on byl jenom jedenáctiletý chlapec, který nehledal manželku, ale učitele. Alvin možná je jenom chlapec, pomyslela si Peggy, jenže já jsem žena; viděla jsem, jaký muž se z něho stane, a toužím po něm. Přitiskla si ruku na ňadro; připadalo jí tak velké a tak měkké, pořád jako by nějak nepatřilo na její tělo, které bývalo pichlavé a hranaté jako chatrč, teď ale měklo jako tele vykrmované pro návrat marnotratného syna.

Zachvěla se, když si představila, co se děje s vykrmeným teletem, ještě jednou se dotkla plodové blány a *podívala se:*

Ve vzdáleném městě Sílův Kostelec mladý Alvin naposledy snídal u matčina stolu. Ranec, který si měl vzít na pouť do Vidlice, ležel na podlaze vedle. Matce stékaly po tvářích neskrývané slzy. Chlapec ji miloval, ale ani na okamžik nepocítil

lítost, že odchází. Jeho domov byl teď smutné místo, ušpiněné příliš velkým množstvím nevinné krve, než aby tam toužil zůstat. Nemohl se dočkat, až bude pryč, až začne život učně ve vidlické kovárně a najde mladou světlici, která mu zachránila život, když se narodil. Nedokázal snést už ani sousto. Odstrčil se od stolu, vstal, políbil svou mámu –

Peggy upustila blánu a zaklapla víko skříňky tak rychle a důkladně, jako by se snažila chytit uvnitř mouchu.

Jde mě najít. Přichází, aby začal život se mnou, plný neštěstí. Jen plačte, Víro Mlynářová, ale ne proto, že váš synáček Alvin odchází na východ. Plačte pro mě, ženu, které váš chlapec zničí život. Prolijte slzy pro osamělou bolest další ženy.

Peggy se zachvěla, setřásla chmurnou náladu šedivého jitra a rychle se oblékla. Hlavu měla při tom skloněnou, aby se neuhodila o šikmé trámy střechy. Za ta léta se naučila zapudit z hlavy myšlenky na Alvina Mlynáře juniora na dost dlouho, aby dokázala plnit povinnosti dcery v domácnosti svých rodičů a světlice pro lidi v okolním kraji. Dokázala vydržet hodiny, aniž si na toho chlapce vzpomněla, pokud si na tom dala záležet. A byť to teď bylo těžší, když věděla, že se právě toho rána chystá vydat na cestu za ní, podařilo se jí myšlenky na něho odsunout.

Odhrnula závěs na okně obráceném k jihu, sedla si k němu a opřela se o parapet. Zadívala se přes les, který se od hostince stále rozprostíral, dolů k Vidlici a dál k Hiu, kde cestu přehrazovalo jen několik roztroušených prasečích farem. Hio samozřejmě neviděla, tolik mil odsud dohlédnout nedokázala, dokonce ani v průzračném, chladivém jarním vzduchu. Jenže to, co neviděly oči od přírody, dokázala snadno najít jasná světlice v ní. Aby spatřila Hio, stačilo jí zapátrat po nějakém vzdáleném vnitřním ohni, vklouznout do plamene toho člověka a rozhlédnout se jeho očima, stejně lehce, jako viděla těma svýma. A jakmile tam byla, jakmile se chytila něčího vnitřního ohně, mohla vidět i jiné věci, nejen to, co dotyčný vidí, ale i to, co si myslí, cítí a přeje. A ještě víc: v nejjasnějších částech plamene mohla mihotavě zahlédnout cesty, které má dotyčný před sebou, často překryté vším tím lomozem současného uvažování, volby, které ho čekají, život, jaký si zařídí, pokud se v příštích hodinách a dnech rozhodne tak či onak.

Peggy toho viděla ve vnitřních ohních jiných lidí tolik, že ten svůj skoro ani neznala.

Občas o sobě přemýšlela jako o osamělém pozorovateli na špičce lodního stěžně. Ne že by za celý svůj život spatřila nějakou loď, kromě vorů na Hiu a úzkého člunu na Irrokevském kanálu.

Ale přečetla několik knih, tolik, ke kolika se jí podařilo přesvědčit doktora Whitleyho Felčara, aby jí je přivezl ze svých návštěv Dekane. Věděla tedy o pozorovateli na stěžni. Držel se lanoví, rukama napůl zapletený v provazech, aby nespadl, pokud by se loď znenadání nahnula nebo zhoupla nebo přišel nečekaný náraz větru; v zimě promrzlý do modra, v létě spálený do ruda; a celé dny, celé dlouhé hodiny hlídky neměl nic jiného na práci než hledět na prázdný modrý oceán. Pokud to byla pirátská loď, pozorovatel vyhlížel plachty kořisti. Pokud byla velrybářská, hledal gejzíry a vynoření nad hladinu. Na většině lodí pouze vyhlížel zemi, mělčiny nebo skryté písčiny; hlídkoval před piráty nebo nějakým zapřísáhlým nepřítelem vlajky své země.

Po většinu dní nespatřil nic, vůbec nic, jen vlny, mořské ptáky spouštějící se k hladině a načechrané mraky.

Jsem taky v takovém strážním koši, pomyslela si Peggy. Před šestnácti lety, když jsem se narodila, mě poslali nahoru, a od té doby mě tady drží, ani jednou mě nepustili dolů, ani na okamžik jsem si nesměla odpočinout v těsné noclehárně na nejspodnější palubě, jedinkrát mi nedovolili, abych si třeba jen zavřela průlez nad hlavou nebo dveře za zády. Pořád, pořád jsem na hlídce a dívám se do daleka i blízka. A protože to, čím se dívám, nejsou mé normální oči, nemůžu to zavřít, dokonce ani když spím.

Nedalo se tomu vůbec nijak uniknout. Seděla tady v podkroví a viděla, aniž se o to snažila, matku, ostatním známou jako Stará Peg Hostinská, sobě samotné jako Margareta, jak vaří v kuchyni pro spoustu hostů, kteří mají přijít a dát si některou její večeři. Není to tak, že by měla pro vaření nějaké zvláštní vlohy, takže kuchyňská práce je pro ni dřina, není jako Gerta Kovářová, která dokáže ve stovce různých dnů dát solenému vepřovému různou chuť. Peg Hostinská má nadání pro ženské věci, porodnictví a domácí čáry, jenže k provozování dobrého hostince je třeba dobré jídlo a teď, když stařeček zemřel, musí vařit ona, takže myslí jen na kuchyni a téměř nesnese vyrušení,

ze všeho nejmíň od dcery, která chodí sem tam po domě, skoro vůbec nemluví a celkově je to velice nepříjemné, odpudivé dítě, přestože na začátku byla tak milá a nadějná, všechno v životě nějak hořkne…

Ach, jaká to byla radost vědět, jak málo na vás záleží vaší vlastní matce. Co na tom, že Peggy věděla také o její velké starostlivosti. Vědomí, že v srdci vaší mámy přebývá kousíček lásky, neodstraní ani půlku bolesti z toho, že cítíte také odpor, který k vám chová.

A táta, ostatním známý jako Horác Hostinský, provozovatel zájezdního hostince ve Vidlici. Táta byl veselý člověk; dokonce i teď stojí na zahrádce před domem a vypráví něco hostovi, který má problémy z hostince odejít. Jako by s tátou vždycky našli nějaké další téma k hovoru a ten host, okresní právník od clevelandské cesty, si myslel, že Horác Hostinský je prostě ten nejlepší, nejčestnější občan, jakého kdy potkal, a kdyby všichni lidé měli tak dobré srdce jako starý Horác, přestaly by se páchat zločiny a v horním povodí Hia by nebylo třeba právníka. Všichni se tak dívali. Starého Horáce Hostinského měl každý rád.

Ale jeho dcera, světlice Peggy, viděla do jeho vnitřního ohně a věděla, jak se na to dívá on. Pozoroval ty lidi, kteří se na něho usmívali, a říkal si: Kdyby věděli, co jsem ve skutečnosti, odplivli by si na cestu k mým nohám, odešli by a zapomněli, že někdy viděli mou tvář nebo znali mé jméno.

Peggy seděla ve svém podkrovním pokojíku a všechny vnitřní ohně zářily, všechny v městečku. Nejvíc jejích rodičů, protože je znala nejlíp; podnájemníků, kteří bydleli v hostinci; a pak obyvatel městečka.

Smířil Kovář, jeho žena Gerta a jejich tři drzé děti, které vždy chystaly nějaké čertoviny, když zrovna neblinkaly nebo nečuraly – Peggy viděla, jakou radost dělá Smířilovi dávat železu tvar, jak nemůže vystát vlastní děti, jak je zklamaný, že se jeho žena změnila z okouzlujícího, nedosažitelného obrazu krásy v ježibabu s vlasy jako nitě, která nejdřív křičí na děti a pak začne používat stejný hlas k tomu, aby křičela na něho.

Pavlík Hlava, šerif, který měl rád, když se ho lidé báli; Whitley Felčar, který se na sebe zlobil, protože jeho léky ve více než polovině případů nezabíraly a každý týden byl svědkem úmrtí, s nímž nedokázal nic dělat. Noví lidé, staří lidé, farmáři a

řemeslníci, dívala se jejich očima a do jejich srdcí. Viděla manželské postele, které byly v noci chladné, a cizoložství chovaná potají v provinilých srdcích. Viděla zlodějny úředníků, přátel a sluhů požívajících důvěru a čestná srdce uvnitř mnoha lidí, jimiž okolí pohrdalo a dívalo se na ně spatra.

Viděla to všechno a neříkala nic. Zůstávala zticha. S nikým nemluvila. Protože nechtěla lhát. Před léty slíbila, že nikdy nebude lhát, a svůj slib dodržovala tak, že mlčela.

Jiní lidé takový problém neměli. Mohli mluvit pravdu. Ale Peggy pravdu říkat nemohla. Znala tyhle lidi příliš dobře. Věděla, čeho se všichni bojí, co všichni chtějí, co všichni udělali, že by zabili ji nebo sebe, pokud by tušili, co všechno ví. Dokonce i ti, kteří nikdy nic špatného neudělali, by se styděli při pomyšlení, že ví o jejich tajných snech nebo soukromých potřeštěnostech. Proto s těmito lidmi nemohla nikdy mluvit upřímně, jinak by jí něco uklouzlo, možná ani ne slovo, možná by stačilo, jak by otočila hlavu, jak by se vyhnula některému směru hovoru, a oni by poznali, že to ví, nebo by se jenom báli, že to ví, nebo by se jenom báli. Nebylo třeba ani nic pojmenovávat, pouhý strach stačil, aby je zničil – některé, ty nejslabší z nich.

Byla neustálý pozorovatel, osamocený na vrcholku stěžně, zavěšený v lanoví, viděla víc, než kdy vidět chtěla, a nikdy neměla jedinou minutu pro sebe.

Když se zrovna nerodilo žádné dítě, aby musela jít a dělat světlici, bylo třeba někde pomoci nějakým lidem v nesnázích. A ani spánek jí nepomáhal. Nikdy nespala úplně. Vždycky se nějaká její část dívala a viděla hořet oheň, viděla, jak se blýská.

Jako teď. Právě v tomto okamžiku se rozhlédla přes les a uviděla to. Vnitřní oheň hořící ve velké dálce.

Přenesla se blíž – samozřejmě ne tělem, to zůstalo na místě v podkroví – ale jako světlice věděla, jak se na vnitřní ohně v dálce podívat *zblízka.*

Byla to mladá žena. Ne, dívka, dokonce mladší než ona. A uvnitř nějaká zvláštní, takže Peggy hned poznala, že tahle dívka nejdřív mluvila jazykem jiným než angličtinou, i když teď anglicky mluvila a přemýšlela. Její myšlenky byly díky tomu celé pokroucené a divné. Ale některé věci zasahují hlouběji než stopy, které člověku nechávají v mozku slova; Malá Peggy

nepotřebovala, aby jí někdo pomohl pochopit, odkud se vzalo to dítě, které dívka držela v náruči, to, jak stála na břehu řeky s vědomím, že zemře, to, jaká hrůza na ni čeká na plantáži a co minulou noc udělala, aby utekla.

Podívej na slunce, tři prsty nad stromy. Ta uprchlá mladá černá otrokyně a její nemanželský, napůl bílý chlapeček, podívej, jak tam stojí na břehu Hia, napůl ukrytí ve stromech a křoví, a dívají se, jak bílí muži odstrkují vory tyčemi a splouvají po řece. Dívka má strach, ví, že psi ji nenajdou, jenže oni si velice brzy najmou hledače uprchlíků, to je mnohem horší, a jak by se mohla se svým chlapečkem dostat na druhou stranu té řeky?

Dostane strašlivý nápad: nechám chlapečka tady, schovám ho do téhle trouchnivé klády, přeplavu, ukradnu loďku a vrátím se sem. Tak to půjde, ano!

Jenže pak ta černá dívka, kterou nikdy nikdo neučil, jak být mámou, pochopí, že dobrá máma takhle neopustí dítě, které ještě musí sát tolikrát za den, že jsou třeba dvě ruce, aby se to dalo spočítat. Zašeptá: Dobrá máma nenechá chlapečka někde, kam může přijít stará liška, lasička nebo jezevec, ukousnout z něj a zabít ho. Kdepak, madam, to já neudělám.

A tak tam jenom sedí, drží to malé dítě a dívá se, jak se řeka valí dál. A kdyby to byl břeh moře, vyšlo by to nastejno, protože na druhou stranu se nikdy nedostane.

Třeba jí nějací bílí lidé pomůžou. Tady na apalačském břehu pověsí toho, kdo by mladé otrokyni na útěku pomohl. Ale tahle uprchlá černá otrokyně slyšela na plantáži vyprávět o běloších, kteří říkají, že by nikdo neměl nikoho mít jako majetek. Kteří říkají, že tahle černá dívka má mít stejné právo jako bílá dáma a může říct ne každému muži, který není její skutečný manžel. Kteří říkají, že si tahle černá dívka může své dítě nechat a nedovolit, aby je prodali, až je přestane kojit, jak to slíbil bílý pán, aby chlapečka poslali dělat otroka v domácnosti do Drydenshire, nemusí líbat bílému muži nohy, když řekne bů.

„Ach, tvůj malý má takové *štěstí,*“ říkají téhle mladé otrokyni. „Vyroste v krásném panském domě v Korunních koloniích, kde ještě mají krále – třeba ho jednou dokonce *uvidí.*“

Neříká nic, ale uvnitř se směje. Vidět krále pro ni nic neznamená. Její otec byl král doma v Africe, a stejně ho zastřelili. Portugalští otrokáři jí ukázali, co znamená být král – znamená to, že zemřeš stejně rychle jako všichni ostatní, poteče ti krev jako všem ostatním a budeš nahlas křičet bolestí a strachem – och, je *úžasné* být král a je *úžasné* krále vidět. Vážně bílí lidé téhle lži věří?

Já jim nevěřím. Říkám, že jim věřím, ale lžu. Nikdy jim nedovolím, aby mi vzali mého chlapečka. Sám je vnuk krále a já mu to budu každý den říkat, jak poroste. Až z něho bude vysoký král, nikdo ho nebude bít holí a on nebude bít je, a nikdo si nevezme jeho ženu, aby ji roztáhl jako prase na jatkách a strčil do ní tohle napůl bílé dítě a on přitom nemohl udělat nic, jenom sedět ve své chatrči a brečet. Nic takového, pane, nic takového, madam.

A proto udělá zlou, ošklivou, zakázanou věc. Ukradne dvě svíčky a zahřeje je nad ohněm, až změknou. Rozhněte je jako těsto, přidá mléko z vlastního prsu, když se chlapeček napil. Přimíchá do vosku taky trochu svých slin a pak jej mačká, píchá do něj a válí ho v popelu, až vidí figurku tvarovanou jako mladá černá otrokyně. Figurku sebe.

Pak tuto figurku mladé černé otrokyně schová a zajde za Tlustým Lišákem, aby ho poprosila o péra z toho velkého, starého kosa, kterého má.

„Mladá černá otrokyně žádná péra nepotřebuje," řekne Tlustý Lišák.

„Dělám loutku pro můj chlapeček," řekne.

Tlustý lišák se rozesměje. Ví, že lže. „Žádná loutka z černého peří není, nikdy jsem o takové věci neslyšel."

Mladá černá otrokyně řekne: „Můj otec král v Umbawana. Já znát všechna tajemství."

Tlustý Lišák vrtí hlavou, směje se a směje. „Co ty vůbec víš? Ani anglicky mluvit neumíš. Dám ti ta černá péra, co chceš, ale až to malé přestane cucat, přijdeš za mnou a já ti udělám druhé, tentokrát celé černé."

Nenávidí Tlustého Lišáka stejně jako Bílého pána, jenže on má černá péra, a tak řekne: „Ano, pane."

Naplní péry dvě ruce. Uvnitř se směje. Bude daleko a mrtvá, než jí bude moci Tlustý Lišák udělat dítě.

Pokryje figurku mladé černé otrokyně peřím, až vypadá jako pták ve tvaru dívky. Je to moc silná věc, tahle figurka, když je uvnitř její mléko a sliny a na povrchu peří. Moc silná, vysaje z ní všechen život, ale její chlapeček nebude nikdy líbat nohy Bílému pánovi, Bílý pán ho nikdy nebude bičovat.

Tmavá noc, měsíc se ještě neukázal. Vyklouzne ze své chatrče. Chlapeček pije, takže je potichu. Přiváže si dítě k prsu, aby jí neupadlo. Figurku hodí do ohně. Pak všechna síla peří vyjde ven, hoří, hoří a hoří. Cítí, jak se do ní vlévá oheň. Roztáhne křídla, jsou tak široká, rozpřáhne je a zamává jimi, jak to viděla dělat toho velkého starého kosa. Vznese se tou tmavou nocí vysoko do vzduchu, stoupá a letí, daleko na sever, a když vyjde měsíc, nechává si ho po pravé ruce, aby tohohle chlapečka donesla do země, kde bílí říkají, že černá dívka není otrok a napůl bílý chlapeček není otrok.

Pak přijde ráno, vyhoupne se slunce, a ona už neletí. Je to jako umírat, jako umírat, říká si, když tahá nohy po zemi. Ptáku s jejími křídly došly síly a ona se modlí, aby ji Tlustý Lišák našel, teď už to ví. Když člověk jednou letí, chodit je pak smutné, bolí to, moc to bolí, jako být otrokem v řetězech, taková je ta hlína pod nohama.

Ale ona jde se svým chlapečkem celé ráno, a teď stojí u téhle velké řeky. Tak blízko jsem se dostala, řekne uprchlá mladá černá otrokyně. Dolétla jsem tak daleko, i přes tu řeku bych přeletěla. Jenže vyšlo to slunce a já slétla před řekou. Teď už se na druhou stranu nedostanu a starý hledač mě najde, zbije mě, až budu polomrtvá, vezme mi chlapečka a prodá ho na jih.

Mě ne. Přelstím je. Zemřu první.

Ne, zemřu druhá.

Jiní lidé mohli vést spory o to, jestli je otroctví smrtelný hřích, nebo jen zvláštní zvyk. Jiní lidé mohli do nekonečna tlachat o tom, že abolicionisté jsou moc velcí blázni, než aby se s nimi člověk snesl, i když otroctví je doopravdy špatná věc. Jiní lidé možná při pohledu na černochy cítili lítost, ale zároveň byli tak trochu rádi, že většina jich je v Africe, v Korunních koloniích, v Kanadě nebo někde jinde hodně daleko. Peggy si nemohla dovolit přepych vlastního názoru. Věděla jen to, že žádný vnitřní oheň netrpí větší bolestí než duše černocha, který žije pod tenkým, temným stínem důtek.

Peggy se vyklonila z podkrovního okna a zavolala: „Táto!“

Vynořil se z průčelí domu a vyšel na cestu, kde mohl zvednout hlavu, aby ji v okně uviděl. „Volala jsi mě, Peggy?“

Jenom se na něho podívala, neřekla nic, a to bylo všechno, co potřeboval, žádné zvláštní znamení. Rozloučil se s hostem a popřál mu šťastnou cestu tak rychle, že ten ubohý starý trouba ještě na půli cesty do středu městečka netušil, co se vlastně stalo. Táta už byl v domě a vybíhal po schodech.

„Dívka s malým dítětem,“ řekla mu. „Na druhé straně Hia. Je vystrašená a přemýšlí, že se zabije, jestli ji chytí.“

„Jak daleko po proudu Hia?“

„Hned pod ústím Vidlice, jestli to vidím dobře. Půjdu s tebou, táto.“

„Nikam nepůjdeš.“

„Půjdu, táto. Nikdy ji nenajdeš, ty ani deset dalších jako ty. Má z bělochů moc velký strach, a má důvod.“

Otec se na ni nerozhodně podíval. Dosud jí nikdy nedovolil jít, jenže obvykle byli těmi uprchlíky černí muži. Ale taky je obvykle našel na téhle straně Hia, ztracené a vystrašené, takže to bylo bezpečnější. Když by se přeplavili do Apalačska, čekalo by je jisté vězení, pokud by je chytili, jak pomáhají černochovi na útěku. Vězení, pokud by to rychle nevyřešil provaz na stromě. Na jih od Hia se nevedlo dobře abolicionistům, kteří pomáhali uprchlým černým mužům, ženám a dětem dostat se na sever na francouzská území v Kanadě.

„Přes řeku je to moc nebezpečné,“ namítl.

„O důvod víc, proč mě potřebuješ. Abys ji našel a poznal, jestli tam není někdo jiný.“

„Tvoje matka by mě zabila, kdyby zjistila, že tě beru s sebou.“

„Tak hned odejdu, zadem.“

„Řekni jí, že chceš navštívit paní Kovářovou –“

„Nebudu jí říkat nic, nebo jí řeknu pravdu, táto.“

„V tom případě zůstanu tady nahoře a budu se modlit, aby mi dobrotivý Hospodin zachránil život tím, že nedopustí, aby si tvého odchodu všimla. Sejdeme se při západu slunce u ústí Vidlice.“

„Nemohli bychom –“

„Ne, nemohli, ani o minutu dřív. Nemůžeme přeplout řeku za světla. Jestli ji chytí, nebo zemře, než se tam dostaneme, pak je to prostě smůla, protože za bílého dne přes Hio nemůžeme, na to se spolehni.“

Hluk v lese, z toho má malá černá otrokyně velký strach. Stromy po ní chňapají, sovy houkají, aby prozradily, kde ji hledat, a ta řeka se jí celou dobu jenom vysmívá. Nemůže jít, protože by zranila dítě, kdyby ve tmě upadla. Nemůže zůstat, protože by ji jistě našli. To, že odlétla, hledače neoklame, dohlédnou daleko a vidí ji, i když je moc a moc daleko.

Určitě to byl krok. Ach, pane Bože Ježíši Kriste, zachraň mě před tímhle ďáblem ve tmě.

Krok a dech, odhrnované větve. Ale žádná lampa. To, co přichází, mě vidí ve tmě! Ach, pane Bože Mojžíši Spasiteli Abraháme.

„Děvče.“

Ten hlas, slyším ten hlas, nemůžu dýchat. Slyšíš ho, chlapečku? Nebo se mi ten hlas jenom zdá? Hlas paní, moc milý hlas paní. Ďábel nemá hlas jako paní, to každý ví, nebo ne?

„Děvče, přišla jsem tě převézt přes řeku a pomoct tobě i tvému dítěti dostat se na sever a na svobodu.“

Nenacházím už žádná slova, žádná otrocká slova ani umbawskou řeč. Když si na sebe vezmu péra, ztratím řeč?

„Máme pevnou veslici a dva silné muže u vesel. Já vím, že mi rozumíš, vím, že mi věříš, a vím, že chceš jet. Klidně seď, kde jsi, děvče, vezmi mě za ruku, tak, to je moje ruka, nemusíš říkat vůbec nic, jenom se mě drž za ruku. Je tu několik bílých mužů, ale jsou to moji přátelé a vůbec se tě nedotknou. Nikdo se tě nedotkne kromě mne, tomu můžeš věřit, děvče, tomu můžeš klidně věřit.“

Její ruka se dotkla mé kůže a byla moc studená a hebká, stejně jako hlas té paní. Ta paní je anděl, svatá Panna Maria, matka Boha.

Spousta kroků, těžkých kroků, a teď i lampy a světla, a velcí staří bílí muži, ale ta paní mě jenom drží za ruku.

„Vystrašená dočista k smrti.“

„Podívejte, jak ta holka vypadá. Je úplně vysílená, hubená jak nit.“

„Kolik dní byla bez jídla?“

Hlasy velkých mužů, jako hlas Bílého pána, který jí dal dítě.

„Utekla z plantáže teprve minulou noc,“ řekla paní.

Odkud to ta bílá paní ví? Ona ví všechno, Eva, máma všech dětí. Na mluvení není čas, na modlení není čas, pohybovat se velice tiše, opřená o tuhle bílou paní, a jít, jít a jít až tady k lodi, co leží ve vodě a čeká, tak jak se mi o tom zdálo. Och, to je ta loďka, chlapečku, loďka, která nás převeze přes Jordán do země zaslíbené.

Byli v polovině cesty přes řeku, když se to černé děvče začalo třást, plakat a něco drmolit.

„Utiš ji,“ řekl Horác Hostinský.

„Nablízku nikdo není,“ odpověděla Peggy. „Nikdo, kdo by to mohl slyšet.“

„Co to žvaní?“ zeptal se Po Doggly. Byl to chovatel prasat od ústí Vidlice a Peggy si v první chvíli myslela, že mluví o *ní*. Ale kdepak, myslel to černé děvče.

„Předpokládám, že mluví svým africkým jazykem,“ řekla Peggy. „Je vážně dobrá, že jim tak utekla.“

„Navíc s dítětem,“ přisvědčil Po.

„No ovšem, dítě,“ řekla Peggy. „Musím je vzít k sobě.“

„Pročpak?“ zeptal se otec.

„Protože vy oba budete muset nést ji,“ vysvětlila. „Přinejmenším od břehu k vozu. Ta holka už neudělá ani krok.“

Když ji dostali ke břehu, přesně tak to udělali. Poův starý vůz nenabízel žádné velké pohodlí – nic měkčího než jedna stará koňská houně se tam nenašlo – ale položili ji, a jestli jí to vadilo, neřekla nic. Horác zvedl lampu a prohlédl si ji.

„Máš dočista pravdu, Peggy.“

„V čem?“

„Když říkáš, že je to dítě. Přísahal bych, že jí není ještě ani třináct. To bych vážně přísahal. A už má dítě. Víš jistě, že to dítě je její?“

„Vím to jistě,“ řekla Peggy.

Po Doggly se zasmál pod vousy.

„Vždyť je znáš, jsou jako králíci: jak můžou, skočí na to.“ Potom si uvědomil, že je s nimi Peggy. „Prosím za prominutí, slečno. Do dneška jsme s sebou dámu nikdy neměli.“

„*Ji* bys měl poprosit o prominutí," řekla Peggy chladně. „To dítě je míšenec. Toho chlapce zplodil její majitel, bez jejího svolení. Vím, že mi rozumíš."

„Nedovolím, abys mluvila o takových věcech," prohlásil Horác Hostinský. Celý se rozhorlil. „Už tak se nepatří, že se toho účastníš, i bez toho všeho, co o tom ubohém děvčeti víš. Není správné vytrubovat takovým způsobem její tajemství."

Peggy zmlkla a zůstala zticha celou cestu domů. Dopadlo to tak pokaždé, když promluvila upřímně, a proto to skoro vůbec nedělala. Pro dívčino utrpení se zapomněla a řekla toho příliš. Táta teď přemýšlel, kolik se toho jeho dcera o této černé dívce dozvěděla za pouhých několik minut, a dělal si starosti, jak moc toho ví o *něm.*

Chceš vědět, co vím, táto? Já vím, proč to děláš. Ty nejsi jako Po Doggly, táto, který o černoších moc nepřemýšlí, ale nesnáší, když vidí něco, co je divoké, svázané. Dělá tohle, pomáhá otrokům dostat se do Kanady, protože v sobě prostě má potřebu osvobodit je. Ale ty, táto, ty to děláš proto, abys odčinil svůj tajný hřích. Tvoje hezké malé tajemství, které se na tebe usmálo, div ti z toho nepuklo srdce, a ty jsi mohl říct ne, ale neudělal jsi to, tys řekl ano, ach ano. Stalo se to, když máma čekala mě a ty jsi odjel do Dekane nakoupit zásoby. Zůstal jsi tam týden a dělal jsi to s tou ženou určitě desetkrát v šesti dnech. Všechno si to pamatuju, stejně živě jako ty. Cítím, jak o ní v noci sníš. Jak hoříš hanbou, ale ještě víc hoříš touhou. Vím, jak je muži, když chce ženu tak moc, že ho všechno svědí a nevydrží na místě. Celé ty roky se nenávidíš za to, co jsi udělal, a ještě víc se nenávidíš za to, že si tu vzpomínku hýčkáš, a proto za to platíš. Riskuješ, že půjdeš do vězení nebo že tě pověsí někde na strom, aby měly vrány co klovat, ne proto, že máš rád černochy, ale proto, že doufáš, že by ses konáním dobra pro děti boží mohl vykoupit ze své tajné lásky ke špatnosti.

Jedna věc je zvláštní, táto. Kdybys věděl, že znám tvoje tajemství, nejspíš bys zemřel, možná by tě to na místě zabilo. A přesto, kdybych ti to mohla říct, jednoduše ti říct, že to vím, mohla bych ti k tomu říct ještě něco jiného. Mohla bych říct: Táto, copak nevidíš, že to je tvoje nadání? Ty sám si myslíš, že jsi nikdy žádné nadání neměl, ale jedno máš. Je to nadání dodávat lidem pocit, že jsou milováni. Chodí do tvého hostince a

cítí se tam jako doma. Prostě jsi ji potkal a byla vyhladovělá, ta žena z Dekane, potřebovala ten pocit, který lidem dáváš, hrozně moc tě potřebovala. A je to těžké, táto, je těžké nemilovat tělo, které tě miluje takovou silou, které se tě drží jako mraky měsíce, neboť ví, že zase půjdeš, ví, že nikdy nezůstaneš, ale má hlad. Pátrala jsem po té ženě, pátrala jsem po jejím vnitřním ohni, pátrala jsem daleko a široko, a našla jsem ji. Vím, kde je. Není už tak mladá, jak si ji pamatuješ. Ale pořád je hezká, stejně hezká jako ve tvých vzpomínkách, táto. Je to dobrá žena a tys jí nijak neublížil. Vzpomíná na tebe s láskou, táto. Ví, že Bůh odpustil jí i tobě. To ty si nechceš odpustit, táto.

Je to smutné, říkala si Peggy, když jela na tom voze zpátky do hostince. Táta dělá něco, co by z něj v očích každé jiné dcery udělalo hrdinu. Velkého muže. Jenže já jsem světlice, a proto znám pravdu. A tady se nejeví jako Hektor před branami Tróje, který riskuje smrt pro záchranu jiných lidí. Jeví se přikrčený jako zbičovaný pes, protože ve svém nitru *je* zbičovaný pes. Utíká sem, aby se schoval před hříchem, který by mu dobrý Hospodin už dávno odpustil, kdyby táta uznal, že odpuštění je možné.

Zanedlouho však Peggy přestala o tátovi přemýšlet tak, že to je na něm smutné. Bylo to totiž smutné skoro na *všech*, no ne? Jenže většina smutných lidí si na svém smutku jednoduše zakládala, lpěla na svém neštěstí jako na posledním soudku s vodou v době sucha. Stejně jako tady Peggy čekala na Alvina, i když věděla, že jí to nepřinese nic dobrého.

Ale ta dívka vzadu na voze byla jiná, měla před sebou strašné neštěstí, měla ztratit svého malého synka, ale ona jen neseděla a nečekala, až se to stane, aby mohla truchlit. Řekla ne. Obyčejné ne. Nedovolím vám, abyste mi toho chlapečka prodali na jih, ani kdyby to bylo do dobré, bohaté rodiny. Otrok bohatého člověka je pořád jenom otrok, ne? A být dole na jihu znamená být ještě dál od míst, kde může utéct a dostat se na sever. Peggy to z ní cítila, jak sebou dívka vzadu na voze házela a sténala.

Ale bylo v tom něco víc. Ta dívka byla větší hrdina než táta nebo Po Doggly. Protože uniknout mohla jedině tehdy, když použije čáry tak silné, o jakých Peggy ještě ani neslyšela. Netušila, že černoši mají takovou magii. Ale nebyla to lež a nebyl to ani sen. Ta dívka letěla. Udělala si voskovou loutku, obalila ji peřím a spálila ji. Celou ji spálila. Umožnilo jí to letět

celou cestu, takovou dálku, dokud nevyšlo slunce; dost daleko, aby ji Peggy uviděla a oni ji mohli převézt přes Hio. Jenže jakou cenu za to uprchlice zaplatila.

Když přijeli zpátky do hostince, máma byla tak rozzlobená, jak ji Peggy ještě neviděla. „Je to zločin, za který by tě měli zbičovat, vzít svou šestnáctiletou dceru ven, aby ve tmě spáchala zločin!“

Ale táta neodpověděl. Nemusel, jakmile tu dívku odnesl dovnitř a položil ji na podlahu před krb.

„Určitě několik dní nic nejedla. Co dní, týdnů!“ vykřikla máma. „A čelo jí hoří, že bych si spálila ruku, jen bych se jí dotkla. Přines mi rendlík s vodou, Horáci, ať jí můžu otřít čelo, než ohřeju polívku, aby se mohla napít –“

„Ne, mámo,“ zastavila ji Peggy. „Uděláš líp, když přineseš nějaké mléko pro toho malého.“

„Dítě neumře, ale to děvče nejspíš ano, tak mi neříkej, co mám dělat, já totiž vím, jak *to* vykurýrovat –“

„Ne, mámo,“ řekla Peggy. „Udělala kouzlo s voskovou figurkou. Je to černošské kouzlo, ale věděla, jak se dělá, a měla patřičnou moc, protože je dcera afrického krále. Znala cenu a teď nemůže jinak než ji zaplatit.“

„Chceš říct, že to děvče zemře?“ zeptala se máma.

„Vyrobila svou figurku, mámo, a vložila ji do ohně. Dalo jí to křídla, aby mohla letět celou jednu noc. Ale cena za to je zbytek jejího života.“

Táta se zatvářil zdrceně. „To je přece hloupost, Peggy. K čemu by jí bylo uniknout z otroctví, kdyby měla hned zemřít? Proč se nezabít rovnou a neušetřit si ty starosti?“

Peggy nemusela odpovídat. Děťátko, které držela, začalo v tom okamžiku plakat, a to byla jediná odpověď.

„Seženu mléko,“ řekl táta. „Christian Larsson určitě bude mít aspoň půl pinty, kterou bude moci postrádat, i v tuhle noční hodinu.“

Ale máma ho zadržela. „Zkus se znovu zamyslet, Horáci,“ řekla. „Je skoro půlnoc. Jak mu vysvětlíš, k *čemu* to mléko potřebuješ?“

Horác si povzdechl a zasmál se vlastní pošetilosti. „Pro černého drobečka jedné uprchlé mladé otrokyně.“ Pak ale zrudl, rozpálil se hněvem. „To je šílenství, co ta černá holka udělala,“

prohlásil. „Urazila takovou dálku s vědomím, že umře, a co my si teď s takovým černouškem počneme? Co si myslí? Určitě ho nemůžeme odvézt na sever, položit ho za kanadskou hranici a nechat ho řvát, dokud si pro něj nepřijde nějaký Francouz."

„Podle mě si prostě říká, že je lepší umřít svobodný než žít jako otrok," ozvala se Peggy. „Podle mě věděla, že život, jaký to dítě najde tady, bude určitě lepší než to, co by je čekalo tam."

Dívka ležela před krbem, tiše dýchala a oči měla zavřené.

„Spí, ne?" zeptala se máma.

„Mrtvá ještě není," řekla Peggy, „ale neslyší nás."

„V tom případě ti řeknu na rovinu, že to je pořádný malér," prohlásila máma. „Nemůžeme dopustit, aby lidé věděli, že tudy převádíte uprchlé otroky. Rozkřiklo by se to tak rychle, že by se nám tady týden co týden utábořily dva tucty hledačů, až by vás jednou některý určitě zastřelil ze zálohy."

„Nikdo se to nemusí dozvědět," odvětil táta.

„A jak to uděláš? Řekneš lidem, že jsi náhodou narazil na mrtvé tělo v lesích?"

Peggy na ně chtěla zakřičet: Ještě není mrtvá, tak si dávejte pozor, co říkáte, ale byla pravda, že se některé věci musely naplánovat, a to rychle. Co kdyby se některý z hostů v noci probudil a sešel do přízemí? Pak by se už tohle tajemství udržet nedalo.

„Kdy zemře?" zeptal se táta. „Do rána?"

„Bude mrtvá, než vyjde slunce, táto."

Táta přikývl. „Tak to bych se měl dát do práce. O to děvče se postarám. Doufám, že vy ženské zatím zvládnete vymyslet, co udělat s tím malým."

„No jistě, to my přece zvládneme, ne?" řekla máma.

„Já vím, že já ne, tak bych vám to doporučoval."

„Pak možná řeknu lidem, že je to moje dítě."

Táta se nerozčílil. Jenom se široce usmál a řekl: „To ti nebudou věřit, ani kdybys toho kluka třikrát denně namáčela do smetany."

Vyšel ven a sehnal Po Dogglyho, aby mu pomohl vykopat hrob.

„Vydávat to dítě za narozené tady v okolí není zase tak špatný nápad," soudila máma. „Ta černá rodina, která žije dole v

mokřinách – vzpomínáš si, jak se před dvěma lety nějaký majitel otroků snažil dokázat, že mu patřili? Jak se jmenují, Peggy?“

Peggy je znala mnohem lépe než všichni ostatní bílí obyvatelé Vidlice; dohlížela na ně stejně jako na každého jiného, znala i jejich děti a znala všechna jejich jména. „Říkají si Berryovi,“ odpověděla. „Jako by byli vznešeného rodu, nechávají si to rodové jméno bez ohledu na to, jakou práci dělají.“

„Proč bychom to dítě nemohli vydávat za jejich?“

„Jsou chudí, mámo,“ řekla Peggy. „Další krk už neuživí.“

„S tím bychom jim mohli pomoct,“ odvětila máma. „My máme navíc.“

„Na chvilku se zamysli, mámo. Jak by to vypadalo? Berryovým se najednou narodí takhle světlý kluk – přece *víš*, že se na něho stačí podívat, a je vidět, že je napůl bílý. A nato Horác Hostinský začne nosit Berryovým do domu dárky.“

Máma zrudla v obličeji. „Co ty o takových věcech víš?“ zeptala se.

„Probůh, mámo. Jsem přece světlice. A ty víš, že lidi by začali vést řeči, dobře víš, že by začali.“

Máma se podívala na černé děvče, které tam leželo. „Přivedla jsi nás do pěkných potíží, holčičko.“

Dítě začalo být neklidné.

Máma vstala a došla k oknu, jako by dokázala vyhlédnout do noci a najít nějakou odpověď napsanou na obloze. Pak prudce vykročila ke dveřím a otevřela je.

„Mámo,“ promluvila na ni Peggy.

„Husa se dá oškubat víc než jedním způsobem,“ prohlásila máma.

Peggy spatřila, co máma vymyslela. Když nemohli odnést dítě k Berryovým, možná by šlo, aby si nechali dítě tady v hostinci a řekli, že se o ně Berryovým starají, protože jsou tak chudí. Pokud by rodina Berryových na takovou historku přistoupila, vysvětlilo by se tím, jak se jednoho dne objevilo napůl černé dítě. A nikdo by si nemyslel, že je to Horácovo nemanželské dítě – když by si je jeho žena vzala přímo do svého domu.

„Uvědomuješ si, o co je žádáš?“ zeptala se Peggy. „Všichni si budou myslet, že panu Berryovi jeho jalovičku někdo obskakuje.“

Máma se zatvářila tak překvapeně, že se Peggy málem rozesmála nahlas. „Já myslela, že černým na takových věcech nezáleží,“ prohlásila.

Peggy zavrtěla hlavou. „Mámo, Berryovi jsou možná nejlepší křesťané ve Vidlici. Musejí být, aby dokázali odpouštět, jak se bílí lidé chovají k nim a jejich dětem.“

Máma znovu zavřela dveře a opřela se o ně z vnitřní strany.

„Jak se lidé chovají k jejich dětem?“

Peggy věděla, že je to případná otázka, a máma na ni pomyslela právě včas. Jedna věc byla podívat se na to vychrtlé, neklidné černé děťátko a říct: Já se o to dítě postarám a zachráním mu život. Něco jiného bylo představit si je, až mu bude pět, sedm, a potom deset a sedmnáct, mladý černoch, který bude žít přímo v domě.

„Myslím, že s tím si nemusíš dělat starosti,“ řekla Malá Peggy, „zdaleka ne takové jako s tím, jak se k tomu chlapci chceš chovat *ty*. Chystáš se vychovat ho jako svého sluhu, neurozené dítě ve svém krásném velkém domě? Pokud je to tak, pak tahle dívka zemřela nadarmo, to ho mohla klidně nechat prodat na jih.“

„Nikdy jsem po žádném sluhovi neprahla,“ ohradila se máma. „Neopovažuj se říkat mi, že ano.“

„No tak co? Budeš se k němu chovat jako k vlastnímu synovi a stát mu po boku při všem, co přijde, tak jako bys to dělala, kdybys někdy přivedla na svět vlastního syna?“

Peggy se dívala, jak o tom máma přemýšlí, a najednou spatřila, jak se v mámině vnitřním ohni otevírají nejrůznější nové cesty. Syn – tím mohl tenhle napůl bílý chlapec být. A pokud by se na něho lidé z okolí dívali skrz prsty, protože není úplně bílý, museli by se vypořádat s Margaretou Hostinskou a byl by to pro ně tak hrůzný den, že po tom, co by s nimi udělala, by už při představě pekla necítili žádný strach.

Máma v sobě neměla tak zaryté odhodlání za celé ty roky, co jí Peggy nahlížela do srdce. Byl to jeden z těch okamžiků, kdy se jí něčí celá budoucnost změnila přímo před očima. Všechny staré cesty byly do značné míry stejné; máma neměla žádné

volby, které by jí změnily život. Jenže teď tato umírající dívka přinesla proměnu.

Teď byly otevřené stovky nových cest a na všech byl malý chlapeček, který ji potřeboval tak, jak ji její dcera nikdy nepotřebovala. Ohrožovaný cizími lidmi, vystavený krutému chování od chlapců z městečka, bude se k ní znovu a znovu uchylovat, aby ho chránila, učila, zocelovala, tak, jak to Peggy nikdy nedělala.

Proto jsem tě zklamala, mámo, že? Protože jsem příliš brzy věděla příliš mnoho. Tys chtěla, abych za tebou přicházela zmatená, s otázkami. Jenže já jsem nikdy žádné otázky neměla, mámo, protože jsem od dětství všechno věděla. Ze vzpomínek v tvojí hlavě jsem věděla, co znamená být ženou. Znala jsem manželskou lásku, aniž bys mi o tom něco řekla. Nikdy jsem neproplakala noc v slzách na tvém rameni, protože se na mě nějaký chlapec, po kterém jsem toužila, nepodíval; nikdy jsem po žádném chlapci tady z okolí netoužila. Nikdy jsem neudělala nic, o čem jsi snila, že to tvoje holčička udělá, protože jsem měla nadání světlice a tím pádem jsem všechno věděla a nepotřebovala jsem nic z toho, co jsi mi chtěla dát.

Ale tenhle napůl černý chlapec tě bude potřebovat bez ohledu na to, jaké nadání by mohl mít. Vidím na všech cestách, že jestli se ho ujmeš, jestli ho vychováš, bude víc tvůj syn, než jsem já kdy byla tvá dcera, přestože mám polovinu tvé krve.

„Dcero," promluvila máma, „jestli vyjdu těmito dveřmi, bude to mít pro toho chlapečka dobrý konec? A pro nás taky?"

„Žádáš mě, abych se ti podívala, mámo?"

„Žádám, Malá Peggy, a nikdy předtím jsem tě o to nežádala, nikdy za sebe."

„Pak ti to řeknu." Peggy se skoro ani nepotřebovala dívat na cesty matčina života, aby zjistila, jakou jí chlapec přinese radost. „Jestli ho přijmeš a budeš se k němu chovat jako k vlastnímu synovi, nikdy toho nebudeš litovat."

„A co tvůj táta? Bude se k němu chovat hezky?"

„Copak ty svého manžela neznáš?" zeptala se Peggy.

Máma k ní postoupila o krok blíž s pěstí úplně zaťatou, přestože na Peggy nikdy nevztáhla ruku. „Nebuď na mě drzá," řekla.

„Mluvím tak, jak mluvím, když se dívám," odvětila Peggy. „Přišla jsi za mnou jako za světlicí, mluvím s tebou tedy jako světlice."

„Tak tedy řekni, co chceš říct."

„Je to celkem jednoduché. Jestli nevíš, jak se k tomu chlapci bude tvůj manžel chovat, tak ho vůbec neznáš."

„No tak ho možná neznám. Možná ho vůbec neznám. Anebo ho možná znám a chci, abys mi řekla, jestli mám pravdu."

„Máš pravdu," odpověděla Peggy. „Bude se k němu chovat hezky a po všechny dny života mu dopřeje pocit, že je milovaný."

„Ale bude ho doopravdy milovat?"

Peggy neměla šanci na takovou otázku odpovědět. U táty se s láskou vůbec nepočítalo. O chlapce by se postaral, protože by měl, protože by to cítil jako svou morální povinnost, ale chlapec by žádný rozdíl nepoznal, jemu by to jako láska připadalo a bylo by to mnohem spolehlivější, než kdy byla láska. Jenže vysvětlit to mámě by znamenalo říci jí, jak táta dělá spoustu věcí, protože si vyčítá své staré hříchy, a v mámině životě nikdy nebude chvíle, kdy by byla připravená *tuhle* historku vyslechnout.

Proto se Peggy na mámu jenom podívala a odpověděla jí tak, jak odpovídala jiným lidem, kteří příliš šťourali do věcí, jež ve skutečnosti vědět nechtěli. „Na to musí odpovědět on," řekla. „Ty potřebuješ vědět jen to, že rozhodnutí, které už jsi v srdci učinila, je správné. Již jen to, že ses tak rozhodla, ti změnilo život."

„Ale já se ještě nerozhodla," namítla máma.

V mámině srdci nebyla jediná cesta, jedna jediná, na které by nepřesvědčila Berryovy, aby řekli, že to je jejich chlapeček, a nenechali jí ho na vychování.

„Ano, rozhodla," řekla Peggy. „A máš z toho radost."

Máma se otočila a odešla. Zlehka za sebou zavřela dveře, aby neprobudila potulného kazatele, který spal v místnosti o patro výš.

Na jediný okamžik pocítila Peggy neklid, a nebyla si ani jistá proč. Kdyby si dala čas, aby se nad tím zamyslela, poznala by, že je to tím, jak svou mámu podvedla, aniž si to uvědomila. Když se dívala pro někoho jiného, vždycky si dávala pozor, aby hleděla daleko na cesty jejich života, hledala temnotu z příčin

dosud netušených. Jenže Peggy si byla tak jistá tím, jak své rodiče zná, že se neobtěžovala dívat se na něco jiného než na to, co má přijít hned. Tak už to v rodině chodí. Lidé si myslí, že se znají dobře, a proto si skoro ani nedají tu práci, aby se vůbec poznali. Nebude to dřív než za několik let, kdy si Peggy na tento den vzpomene a pokusí se přijít na to, proč neviděla, co se má stát. Občas si dokonce bude říkat, že ji její nadání nechalo na holičkách. Ale nebylo to tak. Ona nechala na holičkách je. Nebyla první, komu se to stalo, ani poslední, dokonce ani nejhorší, ale žilo jen málo těch, kteří toho litovali víc.

Chvilka neklidu pominula a Peggy jej pustila z hlavy, protože její myšlenky se vrátily k černé dívce na podlaze sálu. Byla při vědomí, oči měla otevřené. Dítě pořád kňouralo. Aniž dívka něco řekla, Peggy poznala, že je ochotná dítě nechat, aby se nakrmilo, pokud vůbec má v prsou něco, co se dá vypít. Dívka neměla sílu ani na to, aby si rozepnula zašlou bavlněnou košili. Peggy si musela sednout vedle ní, s dítětem na klíně, a volnou rukou knoflíky tápavě rozepnout. Dívčina hruď byla tak vyzáblá, žebra tak nápadná a vystouplá, že prsa vypadala jako sedlové brašny hozené přes železné zábradlí. Ale bradavka byla stále vztyčená, aby se dítě mohlo přisát, a kolem rtů miminka se zanedlouho objevila bílá pěna, takže tam něco bylo, dokonce i teď, na úplném konci života jeho mámy.

Dívka byla příliš slabá na to, aby mohla mluvit, ale ani to nepotřebovala; Peggy slyšela, co chce říct, a odpověděla jí. „Moje máma si tvého chlapečka nechá," řekla. „A za nic na světě nedovolí, aby z něho někdo udělal otroka."

To chtěla dívka slyšet ze všeho nejvíc – a k tomu zvuk, jak její hltavý chlapeček srká, brouká si a mlaská u jejího prsu.

Ale Peggy chtěla, aby před svou smrtí věděla víc než to.

„Tvůj chlapeček se o tobě dozví," řekla dívce. „Uslyší, jak ses vzdala svého života, abys mohla odlétnout a odnést ho sem za svobodou. Nemysli si, že na tebe někdy zapomene, protože to neudělá."

Peggy nahlédla dítěti do vnitřního ohně a zapátrala po tom, jaký bude. Ach, bylo to bolestivé, protože život napůl bílého chlapce v bílém městě byl těžký bez ohledu na to, kterou cestu v životě zvolil. Přesto viděla dost, aby poznala povahu dítěte, které

prstíky škrábalo mámu po nahé hrudi a chytalo se jí. „A bude z něj muž, za kterého stojí za to zemřít, to ti slibuju.“

Dívka byla ráda, že to slyší. Přineslo jí to dostatek klidu, aby mohla znovu usnout. Po nějaké době spokojeně usnulo také dítě. Peggy je zvedla, zabalila je do přikrývky a uložila je mámě do ohbí paže. Budeš se svou mámou až do úplně posledního okamžiku jejího života, řekla chlapci v duchu. To ti taky řekneme, že tě držela v náruči, když zemřela.

Když zemřela. Táta byl venku s Po Dogglym, kopal jí hrob; máma odešla k Berryovým, přesvědčit je, aby dítěti pomohli zachránit život a svobodu; a Peggy tady uvažovala, jako by dívka byla už mrtvá.

Jenže ona mrtvá nebyla, ještě ne. A pak to Peggy znenadání došlo. Až se na sebe rozhněvala, že ji to v její zabedněnosti nenapadlo dřív: přece ví o někom, kdo má v sobě nadání uzdravovat nemocné. Nepoklekl snad v bitvě u Detroitu k Tekumsovi, když bylo tělo slavného Indiána plné průstřelů od kulek, nepoklekl k němu Alvin a neuzdravil ho? Alvin by tu dívku dokázal zachránit, kdyby tady byl.

Zahleděla se do tmy, zapátrala po vnitřním ohni, který hořel tak jasně, po vnitřním ohni, který znala lépe než všechny ostatní na světě, lépe než vlastní. A byl tam, běžel tmou, putoval tak, jak to dělají Indiáni, jako by spal a krajina kolem něho byla jeho duše. Blížil se rychleji, než by dokázal běloch, dokonce ani na tom nejrychlejším koni po nejlepší cestě mezi Wobišem a Vidlicí, ale stejně tady nebude dřív než zítra v poledne, a tou dobou bude už tahle uprchlá mladá otrokyně mrtvá a bude ležet v zemi na rodinném hřbitově. Nanejvýš o dvanáct hodin se mine s jediným člověkem v této zemi, který jí mohl zachránit život.

Nebylo to tak snad vždycky? Alvin ji mohl zachránit, ale neměl se jak dozvědět, že zachránit potřebuje. Zatímco Peggy, která nemohla udělat nic, věděla o všem, co se děje, věděla o všem, co se může stát, věděla o té jediné věci, která se *měla* stát, pokud byl svět dobrý. Jenže nebyl dobrý. Nestane se to.

Byl to strašlivý dar: být světlice, vědět o všech těchto budoucích věcech a mít tak málo moci je změnit. Jediná moc, kterou kdy měla, byla ve slovech z jejích úst, v tom, co lidem říkala, ale ani pak si nemohla být jistá, co se rozhodnou udělat. Vždycky mohli učinit rozhodnutí, které by je poslalo na cestu

ještě horší, než byla ta, před níž je chtěla uchránit – a oni se pro tu strašlivou volbu ve své špatnosti, tvrdohlavosti nebo prostě obyčejné smůle rozhodli, a pak to pro ně dopadlo hůř, než kdyby Peggy jednoduše mlčela a neřekla vůbec nic. Chtěla bych to nevědět. Chtěla bych mít určitou naději, že Alvin přijde včas. Chtěla bych mít nějakou naději, že tahle dívka bude žít. Chtěla bych jí zachránit život sama.

A pak si vzpomněla, kolikrát zachránila život Alvinovi, s pomocí jeho plodové blány. V tom okamžiku jí v srdci doopravdy vyskočila jiskra naděje. Určitě mohla použít ždibec z posledního kousku Alvinovy plodové blány, jenom tentokrát, aby dívku zachránila, aby ji vzkřísila.

Vyskočila a těžkopádně doběhla ke schodům. Nohy měla tak zdřevěnělé seděním na podlaze, že prakticky necítila, jak na tvrdé dřevo našlapuje. Na schodech zakopla a způsobila trochu hluku, ale žádný z hostů se neprobudil, aspoň pokud věděla. Po schodech do patra a pak do podkroví po žebříku, který dědeček ani ne tři měsíce před svou smrtí předělal na řádné schodiště. Proplétala se mezi kufry a starým nábytkem, až se dostala do svého pokojíku nahoře u západního konce domu. Oknem obráceným na jih se dovnitř linulo měsíční světlo a vykreslovalo na podlaze čtvercový vzor. Vypáčila prkno a vytáhla skřínku z místa, kam ji schovávala pokaždé, když z místnosti odcházela.

Kráčela příliš ztěžka, nebo měl tento host příliš lehký spánek, každopádně stál na chodbě, když slezla po žebříku zpět, a zpod dlouhé košile mu čouhaly hubené bílé nohy. Podíval se dolů ze schodů a pak zpátky ke svému pokoji, jako by se nemohl rozhodnout, jestli má jít dovnitř nebo ven, nahoru nebo dolů. Peggy mu nahlédla do vnitřního ohně, jen aby zjistila, jestli byl dole a viděl tu dívku s dítětem – pokud ano, tak všechny jejich úvahy a opatrnost vyšly vniveč.

Ale nebyl tam – ta možnost stále existovala.

„Pročpak jsi ještě oblečená, jako bys šla ven?“ zeptal se. „I v tak časnou hodinu?“

Zlehka mu přitiskla prst na rty. Aby ho utišila, tak alespoň to gesto myslela původně. Hned však poznala, že je první ženou, která se tohoto muže dotkla na tváři od doby, co se ho před spoustou let naposledy dotkla jeho máma. Uviděla, že v tom okamžiku se jeho srdce naplnilo nikoli chtíčem, ale nezřetelnou

touhou osamělého muže. Byl to ten duchovní, který přišel předevčírem ráno, potulný kněz – říkal, že ze Skotska. Skoro si ho nevšímala, jak byla zaměstnaná myšlenkami na Alvinův návrat. Teď ale bylo ze všeho nejdůležitější dostat ho zpátky do jeho pokoje, co nejrychleji, a Peggy znala jediný jistý způsob, jak to udělat. Položila mu ruce na ramena, pevně ho chytila za krkem a stáhla si ho k sobě, aby ho mohla políbit přímo na rty. Dát mu pořádný dlouhý polibek, jaký za celý svůj život od ženy nedostal.

Přesně jak čekala, byl zpátky ve svém pokoji málem ještě dřív, než ho pustila. Skoro by se tomu zasmála, jenže z jeho vnitřního ohně poznala, že to, co ho zahnalo zpátky, nebyl polibek, jak si to naplánovala. Byla to skříňka, kterou ještě pořád držela jednou rukou a přitiskla mu ji zezadu do týla, když ho chytila. Skříňka s AI vínovou plodovou blánou.

V okamžiku, kdy se ho dotkla, ucítil, co je uvnitř. Nebylo to žádné jeho nadání, ale něco jiného – působilo tak na něj pouze to, že je tak blízko něčeho, co je Alvinovo. Uviděla, jak se v jeho mysli hrozivě zjevila Alvinova tvář, provázená takovým strachem a nenávistí, s jakými se ještě nesetkala. Teprve pak si uvědomila, že to není jen tak nějaký kněz. Byl to páter Filadelf Thrower, který kdysi působil jako kazatel v Sílově Kostelci. Páter Thrower, který se kdysi pokusil Alvina zabít, jenže Alvinův táta mu v tom zabránil.

Strach z polibku od ženy pro něho nebyl nic ve srovnání se strachem z Alvina juniora. Potíž byla v tom, že teď byl vystrašený *tolik*, že začal přemýšlet o okamžitém odjezdu, jak z hostince co nejrychleji zmizet. Pokud by to udělal, musel by sejít po schodech a pak by všechno uviděl – přesně to, čemu chtěla zabránit. Stávalo se to velice často: pokusila se zabránit špatné věci, a ono to dopadlo ještě hůř, stalo se něco tak nepravděpodobného, že to předtím vůbec nezahlédla. Jak mohla nepoznat, kdo to je? Copak ho v minulých letech tolikrát neviděla Alvinovýma očima? Za poslední rok se ale změnil, byl pohublý, ztrhaný a vypadal starší. Navíc ho tady nehledala. A na vrácení toho, co už udělala, bylo stejně pozdě. Teď bylo důležité jen to, aby zůstal ve svém pokoji.

Proto otevřela dveře, vešla za ním dovnitř, pohlédla mu přímo do obličeje a řekla: „On se tady narodil.“

„Kdo?“ zeptal se. Obličej měl bílý, jako by právě zahlédl samotného ďábla. Věděl, o kom mluví.

„A vrací se. V tuto chvíli už je na cestě. V bezpečí budete jen tehdy, když dnes v noci zůstanete v pokoji a ráno odejdete s prvním světlem.“

„Já nevím – nevím, o čem mluvíš.“

Opravdu si myslel, že může oklamat světlici? Možná nevěděl, že je světlice – ale ne, věděl, dobře to věděl, jenom na nahlížení do osudu, čáry, nadání a podobné věci nevěřil. Byl to vyznavač vědy a vyššího náboženství. Zatracený hlupák. Musela mu tedy dokázat, že to, čeho se nejvíc bojí, je pravda. Znala ho a znala jeho tajemství. „Vy jste se pokusil Alvina zabít řeznickým nožem,“ řekla.

Zafungovalo to naprosto přesně. Muž padl na kolena. „Já se nebojím zemřít,“ prohlásil. Pak začal drmolit modlitbu k Bohu.

„Klidně se modlete celou noc, jestli chcete,“ kývla, „ale zůstaňte při tom v tomhle pokoji.“

Pak vyšla dveřmi ven a zavřela je za sebou. Byla na půli cesty ze schodů, když uslyšela, jak přes dveře zapadla závora. Peggy neměla čas ani na to, aby řešila, jestli mu nezpůsobila příliš velké utrpení – ve skutečnosti nebyl v srdci vrah. Záleželo jí teď jedině na tom, aby donesla tu plodovou blánu do sálu, kde by ji použila na pomoc té uprchlici, pokud nějakým řízením skutečně mohla využívat Alvinovu moc. Ten kněz ji stál hrozně moc času. Tolik vzácných nadechnutí té mladé otrokyně.

Dýchala pořád, ne? Ano. Ne. Dítě leželo vedle ní a spalo, ale její hruď se nepohybovala ani tolik jako jeho, z jejích úst nevycházel na Peggyinu ruku ani dětský dech. Vnitřní oheň však stále hořel! Peggy to viděla dosti zřetelně, stále jasně hořel, protože ta mladá otrokyně měla tak silné srdce. A tak Peggy otevřela skříňku, vytáhla kousek plodové blány a jeden uschlý cípek rozemnula mezi prsty na prach. Přitom dívce šeptala: „Žij, buď silná.“ Pokusila se udělat to, co dělal Alvin, když uzdravoval – jak dokázal v těle člověka najít narušená místečka a opravit je. Nepozorovala ho snad mnohokrát v minulosti, když to dělal? Ale dělat to sama bylo jiné. Bylo jí to cizí, neměla pro to ten správný zrak, a tak cítila, jak z dívčina těla vyprchává život, srdce se zastavuje, plíce ochabují, otevřené oči nevidí

světlo. Nakonec vnitřní oheň zazářil jako padající hvězda, nenadále a jasně, a zhasl.

Příliš pozdě. Kdybych se nezastavila nahoře na chodbě, nemusela se bavit s tím knězem –

Ale ne, to ne, nemohla si to dávat za vinu, a vůbec, její schopnost to nebyla, bylo příliš pozdě, ještě než začala. Dívčino tělo již umíralo. Ani sám Alvin by to nedokázal, kdyby tady byl. Nikdy to nebylo víc než chabá naděje. Naděje ani dost velká, aby Peggy zahlédla jedinou cestu, kdy se to podařilo. Proto nechtěla dělat to, co dělají mnozí, nechtěla se donekonečna obviňovat, když koneckonců udělala to nejlepší pro věc, jejíž šance byly od začátku mizivé.

Teď, když dívka zemřela, nemohla chlapečka nechat, aby cítil, jak paže jeho mámy chladne. Zvedla ho. Zavrtěl se, ale spal dál, jak to miminka dělají. Tvoje máma je mrtvá, napůl bílý chlapečku, ale budeš mít *mou* mámu a taky mého tátu. Mají pro děťátko dost lásky, v tomto ohledu nebudeš strádat jako některé děti, které jsem viděla. Tak toho co nejlíp využij, chlapečku. Tvoje máma zemřela, aby tě sem přinesla – co nejlíp toho využij, a někam to dotáhneš.

Někam to dotáhneš, slyšela se šeptat. Někam to dotáhneš – a já taky.

Rozhodla se ještě dřív, než si uvědomila, že před sebou nějaké rozhodování má. Cítila, jak se mění její vlastní budoucnost, i když pořádně neviděla, jaká bude.

Ta mladá otrokyně vytušila nejpravděpodobnější budoucnost – člověk nemusí být světlice, aby viděl některé věci *jasně*. To, co měla před sebou, byl ošklivý život, ztráta dítěte a otrocké zacházení až do dne, kdy padne vysílením. Přesto zahlédla pro své dítě nepatrnou jiskřičku naděje, a jakmile ji jednou uviděla, už se jí nepustila, kdepak, ta jiskřička stála za to, aby za ni zaplatila životem.

A teď se podívej na mě, pomyslela si Peggy. Prohlížím si cesty Alvinova života a vidím svoje trápení – zdaleka ne tak hrozné jako to, které potkalo tu mladou otrokyni, ale dost hrozné. Čas od času zahlédnu záblesk šance na štěstí, zvláštní a nesmělou možnost, jak mít Alvina a také jeho lásku. Když ji uvidím, mám si sednout se založenýma rukama a dívat se, jak ta

zářivá naděje umírá jen proto, že si nejsem jistá, jak se k ní odsud dopracovat?

Jestli si to zubožené dítě dokázalo vytvořit naději z vosku, popela, peří a kousku sebe, pak si i já můžu vytvořit svůj život. Někde je nitka, která mě dovede ke štěstí, když se jí chytím. A i kdybych tu konkrétní nitku nikdy nenašla, je to lepší než zoufalství, které mě čeká, když zůstanu. I když se nikdy nestanu součástí Alvinova života, až doroste v muže, nevadí, pořád to není tak vysoká cena, jakou zaplatila ta mladá otrokyně za svobodu.

Až sem Alvin zítra přijde, já tady nebudu. To bylo její rozhodnutí, nic složitého. Vlastně se jí ani nechtělo věřit, že ji to nenapadlo dřív. Ze všech lidí v celé Vidlici měla právě ona vědět nejlíp, že jiná volba je *vždycky*. Lidé neustále mluvili o tom, jak jsou tlačeni do neštěstí a žalu, že nemají vůbec žádnou volbu – ale ta uprchlá dívka byla důkaz, že únik se najde vždy, pokud si člověk uvědomí, že i smrt může být někdy rovná a hladká cesta.

A nemusím si ani sehnat kosí peří, abych uletěla.

Peggy seděla, držela malé dítě a spřádala smělé a hrůzostrašné plány, jak ráno odejde, než stačí dorazit Alvin. Pokaždé, když na ni z toho, k čemu se odhodlala, padl strach, podívala se na černou dívku a ten pohled jí dodal povzbuzení, skutečně ano. Možná jednou skončím jako ty, mrtvá mladá uprchlice v domě nějakých cizích lidí. Ale neznámá budoucnost je lepší než ta, o níž jsem celou dobu věděla, že ji budu nenávidět, a přitom jsem neudělala nic, abych se jí vyhnula.

Udělám to? Opravdu to ráno udělám, až přijde ta chvíle a nebude návratu? Dotkla se volnou rukou Alvinovy plodové blány, jen lehce vklouzla prsty do skříňky, a z toho, co uviděla v Alvinově budoucnosti, jí rázem bylo do zpěvu. Dřív většina cest ukazovala, jak se setkávají a začíná její nešťastný život. Teď bylo takových cest jen několik – ve většině budoucností viděla Alvina, jak přijde do Vidlice, hledá mladou světlici a zjistí, že je pryč. Jen to, jak se teď rozhodla, uzavřelo většinu cest k trápení.

Máma se vrátila s Berryovými dřív, než táta dokončil kopání hrobu. Anga Berryová byla zavalitá žena, v jejímž obličeji převažovaly vrásky ze smíchu nad vráskami ze starostí, i když dosti zřetelné byly oboje. Peggy ji znala dobře a měla ji raději než většinu obyvatel Vidlice. Měla výbušnou povahu, ale byla

také soucitná, a Peggy vůbec nepřekvapilo, když viděla, jak se vrhla k dívčinu tělu, zvedla ty chladné, bezvládné ruce a přitiskla si je na prsa. Slova, která při tom šeptala, byla skoro jako ukolébavka, hlasem velice tichým, milým a laskavým.

„Je mrtvá," řekl Mock Berry, „ale to dítě je silné, jak vidím."

Peggy vstala a nechala Mocka , aby si dítě v její náruči prohlédl. Neměla ho ráda ani z poloviny tolik jako jeho ženu. Byl to člověk, který dokázal uhodit dítě až do krve jen proto, že se mu nelíbilo, co řeklo nebo udělalo. Bylo to skoro horší, protože se ani nerozčílil, když udeřil. Jako by vůbec nic necítil, ublížit někomu nebo mu neublížit nepředstavovalo v jeho hlavě žádný zásadní rozdíl. Pracoval však tvrdě, a i když byl chudý, jeho rodina vycházela; a nikdo, kdo Mocka znal, nepopřával sluch hulvátům, kteří tvrdili, že není černoch, který nekrade, a černoška, která by se nedala ohoblovat.

„Zdravý," řekl Mock. Pak se otočil k mámě. „Až z něho vyroste velkej starej černoch, pořád mu budete chtít říkat, že je to váš chlapec? Nebo ho necháte přespávat ve chlévě se zvířaty?"

Peggy viděla, že rozhodně nepatří k těm, kteří chodí kolem horké kaše.

„Zavři tu svou hubu, Mocku," napomenula ho manželka. „A vy mi podejte to malé, slečinko. Jenom je škoda, že jsem to nevěděla, jinak bych svýho nejmladšího ještě dávala k prsu, aby mi zůstalo mlíko. Je to dva měsíce, co jsem ho odstavila, a od tý doby jsou s ním samý potíže, ale s tebou žádný potíže nebudou, drobečku, s tebou vůbec žádný potíže nebudou." Cukrovala na chlapce jako předtím na jeho mrtvou mámu, a ani on se neprobudil.

„Řekla jsem vám, že ho vychovám jako svého syna," zdůraznila máma.

„Je mi to líto, milostpaní, ale nikdy jsem neslyšel o bělošce, která by takovou věc udělala." řekl Mock.

„Co řeknu," odvětila máma, „to taky udělám."

Mock o tom chvíli přemýšlel.

Pak přikývl. „Asi jo. Asi jsem nikdy neslyšel, že byste porušila slovo, ani vůči černejm." Zazubil se. „Většina bílejch přiznává, že lhát černochovi není to samý jako *lhát.*"

„Uděláme, o co žádáte," prohlásila Anga Berryová. „Řeknu všem, kteří se mě zeptají, že to je můj chlapec, ale dali jsme ho vám, protože jsme moc chudí."

„Ale ať vás nikdy nenapadne zapomenout, že to je lež," dodal Mock. „Ať vás nikdy nenapadne myslet si, že bysme se ho vzdali, kdyby to doopravdy byl náš kluk. A ať vás nenapadne si myslet, že by tady moje žena dovolila, aby jí nějakej bílej udělal děcko, když je vdaná za mě."

Máma si Mocka chvíli prohlížela a měřila si ho. „Mocku Berry, doufám, že mě přijdeš navštívit, kdykoli tě napadne, dokud ten chlapec bude v mém domě, abych ti mohla dokázat, jak bílá žena drží slovo."

Mock se zasmál. „Tak mi připadá, že jste úplná bolicjonistka."

Vešel táta, celý zpocený a špinavý. Potřásl si s Berryovými rukou a všichni mu krátce předestřeli historku, kterou budou vyprávět. Taky dal slib, že chlapce bude vychovávat jako vlastního syna. Dokonce přemýšlel o něčem, co mámu vůbec nenapadlo – řekl několik slov Peggy, aby jí slíbil, že stejně tak nebudou chlapce upřednostňovat. Peggy přikývla. Nechtěla moc mluvit, protože všechno, co by řekla, by byla buď lež, nebo by to prozradilo její plány; věděla, že nemá v úmyslu strávit v tomto domě ani jediný den zdejší budoucnosti toho dítěte.

„Tak my už půjdem, paní Hostinská," řekla Anga. Podala dítě mámě. „Jestli některý moje děcko probudí strašidelnej sen, měla bych tam být, nebo uslyšíte jejich vřískání až tady u silnice."

„To nepřivedete ani žádnýho kazatele, aby nad jejím hrobem něco řekl?" zeptal se Mock.

To tátu nenapadlo. „Pravda je, že máme v patře kněze," poznamenal.

Ale Peggy ani na okamžik nepřipustila, aby se tou otázkou obíral. „Ne," řekla nejostřeji, jak mohla.

Táta se na ni podíval a poznal, že mluví jako světlice. Bylo to něco, o čem se nedebatovalo. Jenom přikývl. „Tentokrát ne, Mocku," řekl. „Nebylo by to bezpečné."

Máma vyprovodila Angu Berryovou ke dveřím. „Měla bych něco vědět?" zeptala se. „Jsou černé děti v něčem jiné?"

„Och, moc jiné," odpověděla Anga. „Ale to dítě je napůl bílý, tak se postarejte jenom o tu bílou půlku a já myslím, že ta černá polovina se o sebe postará sama."

„Kravské mléko z prasečího měchýře?" nedala se odbýt máma.

„Vždyť to všechno znáte," řekla Anga. „Všechno, co vím, jsem se naučila od vás, paní Hostinská. Jako všechny ženské tady z okolí. Proč se mě ptáte zrovna teď? Nevíte, že se potřebuju vyspat?"

Jakmile Berryovi odešli, táta vzal dívčino tělo a odnesl je ven. Ani rakev neměla, ale chtěli zakrýt mrtvolu kameny, aby se k ní nedostali psi. „Lehká jako pírko," poznamenal, když ji zvedl. „Jako ohořelý zbytek spáleného kmene."

Peggy musela uznat, že to je dosti výstižné. Přesně to teď dívka byla. Jenom popel. Úplně se spálila.

Máma vzala černého chlapečka do náruče. Peggy zatím vylezla do podkroví a snesla dolů kolébku. Tentokrát se neprobudil nikdo, nepočítaje toho kněze. Byl za svými dveřmi *úplně* bdělý, ale ven by nevyšel za nic na světě. Táta s mámou postýlku v jejich ložnici připravili a dítě do ní položili. „Řekni mi, jestli ten ubohý sirotek má nějaké jméno," obrátila se na ni máma.

„Nikdy mu žádné nedala," vysvětlila Peggy. „V jejich kmeni nemá žena jméno, dokud se nevdá, a muž nemá jméno, dokud nezabije první zvíře."

„To je ale hrozné," ozvala se máma. „A není to ani křesťanské. Vždyť zemřela nepokřtěná."

„Ne. Pokřtěná byla. O to se manželka jejího majitele postarala – všichni černoši na jejich plantáži byli pokřtění."

Máma se zaškaredila. „Nejspíš si myslela, že to z ní udělá křesťanku. No co, já ti jméno dám, chlapečku." Zlomyslně se ušklíbla. „Co myslíš, že by dělal tvůj táta, kdybych tomuhle dítěti dala jméno Horác Hostinský junior?"

„Byla by to jeho smrt," odvětila Peggy.

„Asi máš pravdu. A já ještě nejsem připravená být vdova. Takže mu prozatím budeme říkat – ach, mě nic nenapadá, Peggy? Jaké má být jméno pro černocha? Nebo bych ho měla pojmenovat, jako by to bylo bílé dítě?"

„Jediné černošské jméno, které znám, je Othello," prohlásila Peggy.

„To je ale hodně divné jméno," namítla máma. „Tos určitě pochytila v některé z těch knížek od Whitleyho Felčara."

Peggy neodpověděla.

„Už vím," zvolala máma. „Vím, jak se bude jmenovat. Cromwell. Stejně jako lord protektor."

„To ho rovnou můžeš pojmenovat Artuš, po králi," navrhla Peggy.

Máma se tomu chichotavě zasmála. „Tak se budeš jmenovat, maličký. Artuš Stuart! A jestli se panu králi takový jmenovec nelíbí, ať klidně pošle armádu, já to stejně nezměním. Jeho Veličenstvo se bude muset přejmenovat samo."

Přestože se Peggy dostala do postele tak pozdě, další den ráno se probudila časně. Vlastně ji probudil dusot kopyt – nemusela ani chodit k oknu, aby poznala vnitřní oheň odjíždějícího kněze. Jenom jeď, Throwere, řekla v duchu. Nebudeš poslední, kdo odtud dnes ráno zmizí, uprchne před tím jedenáctiletým hochem.

Vyhlédla oknem obráceným k severu. Mezi stromy viděla hřbitov na kopci. Pokusila se zahlédnout, kde minulou noc vykopali hrob, ale přirozenýma očima nenašla žádnou stopu a protože na hřbitově nebyl žádný vnitřní oheň, nic jí nepomohlo. Ale Alvin to pozná, tím si byla jistá. Na hřbitov zamíří nejdřív ze všeho, protože tam spočívá tělo jeho nejstaršího bratra, mladého Síly, kterého smetla řeka Vidlice, když zachraňoval život Alvinově matce v poslední hodině předtím, než porodila svého sedmého syna. Ale Síla se udržel při životě dost dlouho, přestože jím řeka cloumala nejsilněji, jak mohla, udržel se při životě právě tak dlouho, aby Alvin byl sedmý ze sedmi živých synů, když se narodil. Peggy sama viděla, jak se jeho vnitřní oheň zatřepetal a vyhasl hned poté, co se dítě narodilo. Alvin tu historku určitě slyšel tisíckrát. Proto půjde na hřbitov, ucítí přes hlínu, co v ní je, a zjistí, co se tam skrývá. Najde ten neoznačený hrob, to strávené tělo, které tam leží tak krátce.

Peggy vzala skříňku s plodovou blánou a uložila ji hluboko do plátěného vaku spolu s náhradním oblečením, spodničkou a nejnovějšími knihami, které jí přivezl Whitley Felčar. To, že se s

Alvinem nechtěla setkat tváří v tvář, ještě neznamenalo, že na něho může zapomenout. Znovu se plodové blány dotkne dnes večer, nebo možná až ráno, a pak stane ve vzpomínkách vedle něho a využije jeho smysly k nalezení hrobu té bezejmenné černé dívky.

Se sbaleným vakem sešla do přízemí.

Máma odtáhla kolébku do kuchyně, hnětla chléb a při tom dítěti zpívala. Jednou nohou kolébku houpala, přestože Artuš Stuart tvrdě spal. Peggy položila svůj vak před dveře kuchyně, vešla dovnitř a položila mámě ruku na rameno. Tak trochu doufala, že uvidí mámu nesmírně smutnou, až zjistí, že odešla. Ale to nemohla čekat. Jistě, nejdřív se strašně rozhněvá, ale v časech, které přijdou, jí bude Peggy chybět míň, než by možná byla tušila. To dítě jí pomůže odvést myšlenky od starostí o dceru. Máma navíc věděla, že Peggy se o sebe dokáže postarat sama. Máma věděla, že Peggy není z těch, kteří potřebují držet za ruku. Zatímco Artuš Stuart ji potřeboval.

Kdyby to bylo poprvé, co si Peggy všimla, jak o ní máma smýšlí, hluboce by ji to zranilo. Jenže to bylo posté a už si na to zvykla, dokázala za tím vidět důvody, milovala svou mámu za to, že je lepší duše než většina ostatních, a odpouštěla jí, že ji nemiluje víc.

„Mám tě ráda, mámo," řekla.

„Já tě mám taky ráda, dítě," odpověděla máma. Ani nevzhlédla, vůbec ji nenapadlo, co má Peggy za lubem.

Táta ještě spal. Koneckonců vykopal minulou noc hrob a taky ho zasypal.

Peggy napsala vzkaz. Někdy si dávala záležet a používala spoustu nadbytečných písmen, jak se to dělalo v knihách, ale tentokrát chtěla mít jistotu, že si to táta dokáže přečíst sám. To znamenalo nepoužívat víc písmen než ta, která byla třeba, aby při čtení nahlas vznikl ten správný zvuk.

Mám vas ráda tato a mamo ale musim pryč. Vím že není správný nechat Vidlici bes světlice ale dělala sem světlici 16 let. Viděla sem svo budocnost a budu v bespeči nedělete si o ně starosti.

Vyšla z předních dveří a odnesla si vak k cestě. Čekala jen deset minut, než se objevil se svým kočárem doktor Whitley Felčar, který se právě vydával na první část cesty do Filadelfie.

„Nečekáš takhle u cesty jenom proto, abys mi vrátila toho Miltona, kterého jsem ti půjčil," řekl.

Usmála se a zavrtěla hlavou. „Ne, pane. Chtěla bych, abyste mě vzal s sebou do Dekane. Chystám se tam navštívit jednoho otcova známého, ale byla bych raději, kdybych nemusela utrácet peníze za dostavník, samozřejmě jestli vám moje společnost nevadí."

Viděla, jak to chvíli zvažuje, ale věděla, že ji vezme, a ani ho nenapadne ptát se jejích rodičů. Byl to muž, který si myslel, že děvče není o nic horší než chlapec, a co víc, Peggy měl vyloženě rád, bral ji za něco jako neteř. A věděl, že Peggy nikdy nelže, takže si u rodičů nemusí nic ověřovat.

A taky mu nelhala, aspoň ne o nic víc než ostatním, když jim neříkala všechno, co viděla. V Dekane žila tátova dávná milenka, ta žena, o které snil a pro kterou trpěl – byla už několik let vdova, ale období smutku pro ni skončilo, takže nebude muset odmítnout společnost. Peggy tu dámu dobře znala, jak ji celé ty roky sledovala z dálky. Když u ní zaklepu na dveře, uvažovala, nebudu jí ani muset říct, že jsem dcera Horáce Hostinského, přijme mě i jako cizí, pomůže mi a postará se o mě. Ale možná jí *řeknu*, čí dcera jsem, odkud jsem věděla, že za ní mám přijít, a že táta stále žije s bolestivou vzpomínkou na svou lásku k ní.

Kočár s rachotem přejel přes krytý most, který před jedenácti lety postavili Alvinův otec a starší bratři, poté, co řeka zabila nejstaršího z nich. V trámech měli svá hnízda ptáci. Zpívali ztřeštěnou, zpěvnou a šťastnou písničku, přinejmenším Peggyiným uším tak zněla. Cvrlikání uvnitř mostu bylo tak hlasité, že v dívčině představivosti vyvolávalo dojem velkolepé opery. Na jihu v Kamelotu měli operu. Třeba si tam jednou zajede, poslechne si ji a uvidí v lóži samotného krále.

Anebo třeba ne. Protože jednou třeba najde cestu, která povede k tomu krátkému, ale krásnému snu. A pak bude mít důležitější věci na práci než se dívat na krále nebo poslouchat, jak virginijští hudebníci, vyšňoření do krajek, hrají v přepychové opeře v Kamelotu hudbu z rakouského dvora. Alvin byl

důležitější než toto všechno, pokud se mu podaří najít cestu k veškeré jeho moci a k tomu, co s ní má dělat. A ona se narodila proto, aby se stala součástí toho díla. Tak snadno sklouzla do snění o něm. Ale proč ne? Sny o něm, jakkoli krátké a vzácné, byly pravdivými vizemi z budoucnosti a největší radost i největší žal, jaké pro sebe dokázala najít, souvisely s tímto chlapcem, který ještě ani nebyl muž a který ji nikdy nespatřil tváří v tvář.

Ale jak tam seděla ve voze vedle doktora Whitleyho Felčara, vyhnala tyto myšlenky a vize z hlavy. Co má přijít, prostě přijde, řekla si. Jestli tu cestu najdu, tak ji najdu, a jestli ne, tak ne. Přinejmenším teď jsem volná. Nemusím bdít nad Vidlicí a nemusím stavět všechny své plány kolem toho malého kluka. A co když se ho zbavím navždycky? Co když najdu jinou budoucnost, ve které dokonce ani není? Tak to nejpravděpodobněji dopadne. Když budu mít dost času, zapomenu dokonce i na ten útržek snu, který jsem měla, a najdu si vlastní dobrou cestu k poklidnému konci, místo abych se snažila vtěsnat na jeho těžkou pouť.

Tančící koně táhli kočár tak rychle, že ji vítr chytal za vlasy a pohazoval jimi. Zavřela oči a představovala si, že letí, uprchlice, která se teprve učí volnosti.

Ať si teď najde svou cestu k velikosti beze mě. Ať žiju šťastným životem daleko od něho. Ať vedle něho stojí nějaká jiná žena, až bude slavný. Ať nějaká jiná žena s pláčem klečí u jeho hrobu.

Kapitola 3

Lži

Po příchodu do Vidlice ztratil jedenáctiletý Alvin půlku svého jména. Doma ve městě Sílův Kostelec, nedaleko místa, kde Vratká Kánoe odevzdávala své vody Wobiši, všichni věděli, že jeho otec je Alvin, mlynář městečka a okolního kraje. Alvin Mlynář. To jeho jmenovce, jeho sedmého syna, činilo Alvinem *Juniorem.* Teď ale bude žít na místě, kde se nenašlo ani šest lidí, kteří by se s jeho otcem někdy setkali. Jména jako Mlynář nebo Junior nebyla potřebná. Byl jenom Alvin, Alvin bez ničeho, avšak když to jméno slyšel samotné, měl pocit, jako by byl jenom poloviční.

Přišel do Vidlice pěšky, stovky mil přes území Wobiše a Hia. Když vyrazil z domova, měl na nohou pevné kožené holínky a na zádech ranec se zásobami. Ušel tak asi pět mil, než se zastavil u nuzné chatrče a věnoval své jídlo jejím obyvatelům. Zhruba po další míli narazil na chudou rodinu, která mířila na západ do nových území v oblasti Hučivé řeky. Dal jim stan a přikrývku ze svého rance a protože měli třináctiletého chlapce, který byl velký přibližně jako on, stáhl si nové boty a jen tak mu je věnoval, i s ponožkami. Nechal si jenom své oblečení a prázdný ranec na zádech.

Však také na to ti lidé hleděli s vytřeštěnýma očima a nechápavým výrazem. Báli se, že by se Alvinův otec mohl rozhněvat, když tak rozdává, ale vysvětlil jim, že ty věci jsou jeho a může je dát, komu chce. „Víš jistě, že na nás tvůj táta nepřijde s mušketou a svými kumpány?“ zeptal se chudý otec rodiny.

„Určitě ne, pane,“ odvětil mladý Alvin, „protože já jsem z města Sílův Kostelec a tamní lidé si vás vůbec nevšimnou, pokud je nepřinutíte.“

Trvalo jim skoro deset sekund, než jim došlo, kde už jméno Sílův Kostelec slyšeli. „To jsou přece ti lidé z masakru u Vratké Kánoe," řekli. „To jsou ti, kteří mají na rukou krev."

Alvin jenom přikývl. „Tak vidíte, že vás nechají být."

„Je pravda, že každého pocestného přinutí poslouchat tu strašlivou krvavou historku, jak chladnokrevně pozabíjeli všechny ty rudochy?"

„Neměli chladnou krev," zavrtěl hlavou Alvin, „a vyprávějí to jenom pocestným, kteří přijdou až do města. Proto zůstaňte na cestě, nevšímejte si jich a jeďte rovnou dál. Jakmile překonáte Wobiš, dostanete se znovu do volné krajiny, kde budete rádi, když najdete nějaké usedlíky. Není to ani deset mil odsud."

Pak už se nedohadovali, dokonce se ani neptali, jak je možné, že on sám tu historku vyprávět nemusí. Jméno Masakr na Vratké Kánoi dokázalo lidi umlčet stejně, jako když se posadili v kostele, působilo na ně tak, že cítili posvátnost, zahanbení, úctu. Protože většina bělochů se sice vyhýbala lidem s krvavýma rukama, kteří u Vratké Kánoe prolili indiánskou krev, ale věděla, že na jejich místě by udělali totéž a pak by i jim z rukou stékaly rudé pramínky, dokud by se cizinci nesvěřili s ohavným skutkem, který spáchali. Díky tomu provinilému vědomí se v Sílově Kostelci ani v žádných staveních na horním toku Wobiše nezastavovalo příliš mnoho pocestných. A tak si ti chudí lidé vzali Alvinovy boty a věci a vydali se po cestě dál, vděční za ten kus plátna nad hlavou a kus kůže na nohou svého chlapce.

Alvin krátce poté sešel z cesty a ponořil se do lesa, do nejhlubších míst. Kdyby měl na nohou holínky, tak by zakopával, drtil větvičky a vůbec dělal víc hluku než říjný bizon v lese – tedy tolik, kolik obvykle dělala většina bělochů. Ale díky tomu, že byl bosý, dotýkal se lesní půdy svou pokožkou, byl jako někdo jiný. Jako malý kluk proběhal za Te-kumsou lesy celého tohoto kraje, na severu i na jihu, a při tom se naučil běhat jako Indiáni, naslouchat zelené písni živého lesa a pohybovat se v dokonalé harmonii s tou krásnou, tichou hudbou. Když běhal takovým způsobem, bez přemýšlení kam šlápnout, zem mu pod jeho mladýma nohama změkla a sama ho vedla, takže nelámal žádné větvičky, keře ho neškrabaly a větve mu nepřekážely, jak procházel. Nezůstala za ním jediná stopa, jediné zlomené stéblo.

Pohyboval se úplně jako Indián. A dost brzo ho začalo dřít jeho bělošské oblečení. Zastavil se, svlékl si je a nacpal do rance na zádech. Dál pak běžel nahý jako sojka a cítil doteky listů. Po chvíli ho rytmus běhu pohltil, takže úplně zapomněl na všechno včetně vlastního těla, stal se pouhou součástí živého lesa, řítil se dál, rychlejší a silnější, bez jídla a pití. Jako Indián, který dokáže běžet hlubokým lesem věčně, aniž by potřeboval odpočívat, urazí stovky mil za jediný den.

Alvin věděl, že toto je přirozený způsob cestování. Ne v rozvrzaných dřevěných vozech, které na suché zemi rachotí, na bahnitých cestách zapadají. A ne na koňském hřbetě, na zvířeti, které se pod vámi potí a těžce oddechuje, otrok vašeho spěchu, který nikdy nemůže jít tam, kam chce. Jen člověk v lesích, bosé nohy na zemi, holá tvář ve větru, běží a při tom sní.

Běžel celý den a celou noc až do rána. Jak hledal cestu? Nalevo cítil šrám často používané cesty jako píchání nebo svědění, a protože vedla mnoha vesnicemi a mnoha městy, věděl, že po nějakém čase ho dovede do města Vidlice. Byla to koneckonců cesta, kterou se ubírala jeho rodina, když ho vezli jako novorozence na voze a stavěli mosty přes každý potok, bystřinu a řeku. Přestože sám po ní nikdy necestoval a ani teď se na ni nedíval, věděl, kam vede.

Tak se stalo, že se druhý den ráno ocitl na kraji lesa, na začátku pole, kde se nad zvlněnou krajinou kolébala svěže zelená kukuřice. V této osídlené oblasti bylo tolik zemědělských usedlostí, že les byl velice slabý na to, aby ho dál udržoval ve snu.

Jak tam stál, chvíli mu trvalo, než si uvědomil, kdo je a kam má namířeno. Hudba lesa mu za zády zněla silně a před ním slabě. Jediné, čím si mohl být jistý bylo, že má před sebou město a nějakých pět mil dál řeku, to bylo všechno, co *cítil* jistě. Věděl však, že ta řeka v dálce je Vidlice, takže to nemohlo být žádné jiné město než to, kam měl namířeno.

Myslel si, že doběhne lesem přímo na kraj města. Teď ale neměl jinou možnost než ujít ty poslední míle po bělošských nohách, nebo nejít vůbec. To bylo něco, co ho nikdy předtím nenapadlo – že by na světě mohla být tak osídlená místa, že se jedna farma stýká s druhou a hranici vyznačuje jen řada stromů nebo dřevěná ohrada, a tak to jde farma za farmou. Tak tohle

viděl Prorok ve svých vidinách krajiny? Všechny lesy pozabíjené a na jejich místě tato pole, takže Indián již nemůže utíkat, jelen nemůže najít úkryt a medvěd místo na zimní spánek? Pokud ano, pak se nebylo čemu divit, že odvedl všechny své věrné dál na západ, přes Mizipy. Tady nemohl Indián žít.

Alvina to trochu rozesmutnilo a trochu vystrašilo, že nechává za sebou živou zemi, již poznal tak dobře, jako zná člověk vlastní tělo. Nebyl však žádný filozof. Byl jedenáctiletý chlapec a také toužil vidět nějaké východní město, celé zastavěné a civilizované. Navíc tady měl záležitost k vyřízení; záležitost, na kterou musel počkat rok od chvíle, co se dozvěděl, že existuje něco jako světlice a že ta dívka vidí, že se z něj stane Tvůrce.

Vytáhl z rance šaty a oblékl si je. Šel po okraji polí, až dorazil k cestě. V místě, kde poprvé vedla přes potok, našel důkaz, že je na té správné: přes potůček, který se dal překonat jedním skokem, vedl krytý most.

Tento most a ostatní podobné na celé této cestě mezi Vidlicí a Sílovým Kostelcem postavil jeho otec spolu se staršími bratry. Postavili jej před jedenácti lety, když byl Alvin nemluvně přisáté k mámině prsu, zatímco vůz s rachotem ujížděl na západ.

Vydal se tou cestou a nebyla to žádná hrozná dálka. Právě uběhl stovky mil panenským lesem, aniž jeho nohy doznaly úhony, jenže bělošská cesta nebyla součástí zelené písně a Alvinovým krokům se nepoddávala. Už po několika mílích ho bolely nohy, byl zaprášený a měl žízeň a hlad. Doufal, že těch mil po bělošské cestě nebude muset ujít mnoho, jinak by začal litovat, že si nenechal boty.

Na ceduli vedle cesty stálo: Město Vidlice, Hio.

V porovnání s pohraničními vesnicemi to bylo slušně velké město. Samozřejmě se nedalo srovnávat s francouzským Detroitem, to však bylo cizí místo, zatímco tohle město bylo – inu, prostě americké. Domy a budovy byly stejné jako těch několik neumělých staveb v Sílově Kostelci a dalších nových osadách, až na to, že byly elegantnější a narostlé do plné velikosti. Hlavní cestu křížily čtyři ulice, stála tam banka, několik obchodů, kostely, dokonce i okresní soud a několik domů s tabulkami, na kterých stálo Advokát, Doktor nebo Alchymista. Jestli tady byli učení odborníci, tak to ovšem bylo

řádné město, ne jenom příslib města, jako byl Sílův Kostelec před masakrem.

Před necelým rokem měl vidění města Vidlice. Tehdy, když ho Prorok, Lola-šika, vynesl v tornádu, které přivolal na jezero Mizogan. Stěny víru se tenkrát změnily v křišťál a Alvin v něm spatřil mnoho věcí. Jednou z nich bylo město Vidlice v době, kdy se tam narodil. Bylo jasné, že za jedenáct let se mnohé změnilo. Když jím procházel, nepoznával vůbec nic. Město teď bylo tak velké, že to vypadalo, jako by si nikdo ani nevšímal, že je tu cizí, a nechtěl se s ním pozdravit.

Měl za sebou většinu zastavěné části města, když si uvědomil, že důvodem, proč si ho lidé nevšímají, není velikost města. Mohl za to prach na jeho obličeji, bosé nohy a prázdný ranec na zádech. Podívali se, zhodnotili ho jediným pohledem a pak odvrátili oči, jako by se napůl báli, že k nim přijde a požádá je o chléb nebo o nocleh. Alvin to pochopil, i když se s něčím podobným ještě nikdy nesetkal. Za posledních jedenáct let se město Vidlice v Hiu naučilo rozlišovat mezi bohatými a chudými.

Zastavěná část skončila. Prošel městem, aniž si všiml jediné kovárny, kterou tu měl hledat, a nezahlédl ani hostinec, kde se narodil, který hledal doopravdy. Momentálně viděl pouze několik prasečích farem páchnoucích tak, jak to prasečí farmy dělávají. Potom se cesta stáčela mírně na jih a víc už neviděl.

Kovárna tady přece někde musí být, ne? Bylo to pouhého půldruhého roku, co Vypravěč odnesl učednickou smlouvu, kterou táta napsal pro Smířila, kováře z Vidlice. A před necelým rokem samotný Vypravěč Alvinovi řekl, že dopis doručil a Smířil Kovář je věci nakloněn – tak to řekl, že je *nakloněn.* Vypravěč mluvil tak, že mu Alvin někdy nerozuměl, a i v tomto případě si nejdřív myslel, že si Smířil takové řešení nepřeje, dokud mu to Vypravěč nevysvětlil. V každém případě tady kovárna ještě před rokem určitě byla.

A mladá světlice v hostinci, ta, kterou zahlédl v Lolašikově křišťálové věži, tady *musela* být. Nenapsala snad Vypravěči do knihy: „Narodil se Tvůrce“? Když se na ta slova podíval, písmena hořela, jako by byla vyčarovaná, jako vzkaz, který v biblickém příběhu napsala na zeď ruka Boha: *„Mine, mine, ten kel upad, synu,“* ataky Babylón pominul i se svou slavnou věží,

celý ho rozebrali. Prorockost slov bylo to, co dávalo písmenům takovou záři. Takže jestli byl tím Tvůrcem sám Alvin, a on věděl, že ano, pak ta dívka musela jako světlice vidět víc.

Určitě věděla, co takový Tvůrce ve skutečnosti *je* a jak se jím stát.

Tvůrce. Jméno, které lidé vyslovovali šeptem. Nebo toužebně, když říkali, že Tvůrci už nejsou, že na svět žádný další nepřijde. Jistě, někteří říkali, že starý Ben Franklin byl Tvůrce, ale ten až do své smrti popíral, že by byl třeba jen čaroděj. Vypravěč, který znal starého Bena jako otce, tvrdil, že Ben stvořil za celý život jedinou věc, Americkou kompaktátu, listinu, která spojovala holandské a švédské kolonie s anglickým a německým osídlením v Pensylvánii a Saskvahenu a, co bylo nejdůležitější, s indiánským národem Irrokvů. Vznikly tak Spojené státy americké, v nichž mohli hlasovat a mluvit rudí i bílí, Holanďané, Švédi i Angličané, bohatí i chudí, obchodníci i dělníci a nikdo nemohl nikomu říct: já jsem lepší člověk než ty. Někteří uznávali, že to z Bena dělá nejopravdovějšího Tvůrce, jaký kdy žil, ale Vypravěč říkal, že to tak není, že to z něho dělá vazače, uzlovače, ale Tvůrce ne.

Já jsem Tvůrce, o kterém psala světlice. Dotkla se mě, když jsem přicházel na svět, a poznala tak, že mám v sobě Tvůrce. Musím tu dívku, teď už šestnáctiletou, najít, a ona mi musí říct, co viděla. Já totiž vím, že schopnosti, které jsem v sobě našel, věci, které mohu dělat, mají větší smysl než jenom krájení kamene bez rukou, uzdravování nemocných a běhání lesem tak, jak to umí každý Indián, ale žádný běloch. Mám v životě práci, ale nemám nejmenší tušení jak se na ni připravit.

Jak stál na cestě mezi dvěma prasečími farmami, uslyšel najednou ostré *břink břink* železa o železo. Jako by na něho kovář zavolal. Tady jsem, říkalo kladivo, pojď po cestě ještě kus a najdeš mě.

Ale než se dostal ke kovárně, prošel zatáčku a uviděl hostinec, ve kterém se narodil, stejně obyčejný, jaký byl v tom vidění v křišťálové věži. Obílený tak, že zářil, nový, pokrytý jen prachem z letošního léta, nevypadal úplně stejně, ale byl to ten nejvítanější pohled, jaký si mohl unavený poutník přát.

V jeho případě vítaný dvojnásob, protože uvnitř, při troše štěstí, mu ta mladá světlice řekne, jak by měl vypadat jeho život.

Alvin zaklepal na dveře, protože si myslel, že se to tak dělá. Nikdy předtím v hostinci nebyl a tak nevěděl o veřejné místnosti pro hosty. Proto zaklepal jednou, zaklepal podruhé, a potom volal tak dlouho, až se dveře konečně otevřely. Stála v nich žena s rukama bílýma od mouky a s kostkovanou zástěrou, mohutná žena, která vypadala neuvěřitelně nazlobeně – ale Alvin její obličej znal. Ve vizi v křišťálové věži ho právě ona chytila prsty kolem krku a vytáhla z matčina lůna.

„Co si u všech všudy myslíš, kluku, že mi tady mlátíš na dveře a pak ještě začneš hulákat, jako by hořelo! Proč nevejdeš a nesedneš si jako všichni ostatní? Jsi snad tak strašně důležitý, že ti musí sluha otevírat dveře?“

„Promiňte, milostpaní,“ řekl Alvin co možná nejuctivěji.

„Co bys nám asi tak mohl chtít? Jestli jsi žebrák, pak ti musím říct, že zbytky nebudeme mít dřív než po obědě, ale klidně si do té doby počkej, a jestli máš nějaké svědomí, můžeš naštípat trochu dříví. Jenže když se na tebe podívám, nevěřím, že ti je víc než čtrnáct –“

„Jedenáct, milostpaní.“

„Tak to jsi na svůj věk velký, ale ani tak mě nenapadá, co tě sem přivádí. Kořalku ti nenaleju, ani kdybys měl peníze, o čemž pochybuju. Toto je křesťanský dům, dokonce víc než jenom křesťanský, protože my jsme skalní metodisté a to znamená, že se nedotkneme jediné kapky, ani ji nepodáváme, a i kdybychom podávali, tak určitě ne dětem. A já bych vsadila deset liber vepřového sádla, že nemáš ani na jeden nocleh.“

„Nemám, milostpaní,“ řekl Alvin, „ale –“

„To je pěkné, vytáhnout mě z kuchyně od zadělaného chleba a dítěte, které se každou chvilku začne dožadovat mlíka. A určitě si nestoupneš do čela stolu a nevysvětlíš všem mým strávníkům, že dostanou pozdě oběd kvůli klukovi, který si sám nedokáže otevřít dveře, kdepak, necháš mě, abych se omluvila, jak nejlépe to umím, a to je od tebe vyloženě nezdvořilé, když dovolíš, a jestli nedovolíš, co na tom.“

„Milostpaní,“ začal znovu Alvin, „nechci jídlo a nechci ani pokoj.“ Věděl o zdvořilosti dost, aby *nedodal,* že v domě jeho otce jsou pocestní vždy vítáni bez ohledu na to, jestli mají peníze nebo ne, a hladový člověk nedostává odpolední zbytky, ale

sedne si k tátovu stolu a nají se s rodinou. Začínal chápat, že tady v civilizovaném kraji je to jinak.

„Ale my tady nenabízíme nic jiného než jídlo a pokoje," řekla majitelka hostince.

„Já jsem tady proto, že jsem se skoro před dvanácti lety v tomhle domě narodil."

Celé její chování se rázem změnilo. Teď nebyla majitelka hostince, ale porodní bába. „Narodil v tomhle domě?"

„V den, kdy můj nejstarší bratr Síla zemřel v řece Vidlici. Říkal jsem si, že byste si ten den mohla pamatovat a třeba mi i ukázat místo, kde je bratr pochovaný."

Její obličej se opět změnil. „Ty?" vydechla. „Ty jsi ten chlapec, který se narodil té rodině – sedmý syn"

„Sedmého syna," dodal Alvin.

„No podívejme, co z tebe vyrostlo! Ach, to byla tenkrát hrůza. Moje dcera tam stála, dívala se do dálky a viděla, jak tvůj velký bratr ještě žil, když jsi vyšel z lůna –"

Alvin se zapomněl natolik, že ji přerušil uprostřed věty. „Vaše dcera," řekl. „Je světlice."

Žena ochladla jako led. „*Byla,*" opravila ho. „Teďuž světlici nedělá."

Jenže Alvin si skoro nevšiml, jak se změnila. „Chcete říct, že o svoje nadání přišla? Ještě jsem neslyšel, že by někdo své nadání ztratil. Ale jestli tady je, rád bych s ní mluvil."

„Už tady není," odpověděla a Alvin si konečně všiml, že o tom příliš nechce mluvit. „Ve Vidlici teď žádná světlice není. Děti se tady budou rodit, aniž by se jich někdo dotkl, aby se podíval, jak v lůně leží. A tím to končí. Neřeknu už ani slovo o děvčeti, které si jen tak uteče, klidně si uteče –"

V hlase se jí něco zadrhlo, zajíkla se a otočila se k němu zády.

„Musím dodělat ten chleba," řekla. „Hřbitov je tamhle na kopci." Znovu se k němu obrátila čelem a v obličeji neměla ani stopu po hněvu, žalu nebo po čemkoli, co cítila okamžik předtím. „Kdyby tady byl můj Horác, řekla bych mu, aby ti ukázal cestu, ale najdeš to sám, je tam pěšina. Je to jenom rodinný hřbitov, s laťkovým plotem kolem." Její upjatost povolila. „Až budeš tam nahoře hotový, vrať se a já ti dám něco

lepšího než zbytky.“ Pak už si pospíšila do kuchyně. Alvin šel za ní.

Vedle kuchyňského stolu byla kolébka, ve které spalo dítě, ale trochu se vrtělo. Bylo něčím zvláštní, ale Alvin v tu chvíli nedokázal říct, co to je.

„Díky za laskavost, milostpaní, ale o žádnou almužnu neprosím. Všechno, co sním, si odpracuju.“

„To jsi řekl pěkně, jako pravý muž – tvůj otec byl stejný, a most, který postavil přes Vidlici, tam stojí pořád, pevný jako tehdy. Ale teď už běž, podívej se na hřbitov a pak se zase vrať.“

Sklonila se nad obrovskou hroudou těsta na stole, kde je hnětla. Alvinovi se na okamžik zdálo, že pláče a možná zahlédl, jak jí z očí padají slzy přímo do těsta – a možná taky ne. Bylo jasné, že chce být sama.

Znovu se podíval na dítě a pochopil, co je na něm jiné. „To je mouřenínské miminko, že?“ zeptal se.

Přestala hníst, ale ruce nechala zabořené po zápěstí v těstě. „Je to miminko,“ řekla, „a je to *moje* miminko. Adoptovala jsem ho, takže je moje, a jestli mu budeš říkat mouřenín, udělám s tvým obličejem to, co dělám s těstem.“

„Promiňte, milostpaní, nemyslel jsem to špatně. Jeho tvář asi měla takový odstín, že mě to napadlo –“

„To je pravda, je napůl černý. Ale já vychovávám tu jeho bílou polovinu, jako by to byl můj syn. Dali jsme mu jméno Artuš Stuart.“

Alvin ten žert okamžitě pochopil. „Myslím, že o králi nemůže nikdo říkat, že je mouřenín.“

Usmála se. „Asi ne. A teď už běž, chlapče. Něco svému mrtvému bratrovi dlužíš, a měl bys to splatit co nejdřív.“

Najít hřbitov bylo opravdu jednoduché a Alvin vděčně zjistil, že bratr Síla má kamenný náhrobek a o jeho hrob je pečováno stejně dobře jako o všechny ostatní. Hrobů tu bylo jen několik. Na dvou kamenech bylo stejné jméno – „Holčička“ – a podle dat se dalo poznat, že děti zemřely malé. Na dalším náhrobku stálo „Dědeček“, pak bylo jeho pravé jméno a data prozrazující dlouhý život. A Síla.

Poklekl u bratrova hrobu a zkusil si představit, jaký asi byl. Nanejvýš si ho dovedl představit jako bratra Míru, svého nejmilejšího sourozence, kterého Indiáni zajali spolu s ním. Síla

musel být jako Míra. Nebo možná Míra připomíná Sílu. Oba ochotní zemřít pro svou rodinu, pokud by bylo třeba. Síla mi svou smrtí zachránil život, ještě než jsem přišel na svět, pomyslel si Alvin. A držel se do posledního dechu, takže když jsem se narodil, byl jsem pořád sedmý syn sedmého syna a všichni mí starší bratři byli naživu. Stejnou obětavost, odvahu a sílu prokázal i Míra, který, třebaže nezabil jediného Indiána a navíc málem zahynul, když se pokusil zabránit masakru u Vratké Kánoe, přijal stejnou kletbu jako jeho otec a bratři, že bude mít na rukou krev, pokud nějakému cizinci nevypoví, jak to doopravdy bylo se zabitím všech těch nevinných Indiánů. Proto mu připadalo, když klečel u Sílová hrobu, jako by klečel u Mírová, byť věděl, že Míra mrtvý není.

Nebo aspoň ne úplně mrtvý. Ale, stejně jako zbytek obyvatel, již nikdy ze Sílova Kostelce neodejde. Všechny své dny prožije tam, kde nebude muset potkat příliš mnoho cizích lidí, aby mohl aspoň na čas zapomenout na krveprolití, k němuž došlo v onom dni minulého léta. Celá rodina tam společně zůstane a s ní všichni lidé z okolí; budou žít svůj život, dokud ti, na nichž leží kletba, všichni nezemřou. Budou sdílet svou hanbu a svou samotu, jako by všichni, do posledního, byli jedna velká rodina.

Všichni společně, kromě mne. Já na sebe žádnou kletbu nevzal. Všechny jsem je tam nechal.

Jak tam Alvin klečel, připadal si jako sirotek. A jako by byl. Přišel sem, aby byl učedníkem, s vědomím, že bez ohledu na to, co udělá, co dokáže, jeho blízcí se za ním nikdy nebudou moci přijet podívat. Sám se mohl čas od času vrátit domů do toho ponurého, smutného městečka, které připomínalo hřbitov víc než tohle travnaté živé místo. Protože i když tady byli pohřbeni mrtví lidé, v nedalekém městě byla naděje a život, lidé, kteří hledí do budoucnosti a neohlížejí se.

Alvin taky musel hledět do budoucnosti. Musel najít svou cestu k cíli, pro který se narodil. Tys pro mě zemřel, Sílo, bratře, kterého jsem nikdy nepoznal. A já ještě stále nevím, proč je tak důležité, abych žil. Až na to přijdu, doufám, že na mě budeš hrdý. Doufám, že si řekneš, že stálo za to zemřít kvůli mně.

Když domyslel všechny podobné myšlenky, když se jeho srdce naplnilo a pak zase vyprázdnilo, udělal Alvin něco, co ho do té doby nikdy nenapadlo. Podíval se pod zem.

Nekopal v ní, rozumějte. Měl takové nadání, že mohl poznat, jak to pod zemí vypadá, bez použití očí. Jako když nahlédl do kamene. Jistě, někteří by to mohli chápat jako cosi na způsob vykrádání hrobů, nahlížet do země v místě, kde leželo bratrovo tělo.

Ale pro Ala to byla jediná možnost jak zahlédnout člověka, který zemřel, aby ho zachránil.

Zavřel tedy oči, zadíval se pod půdu a našel kosti ve ztrouchnivělé dřevěné truhle. Velké – Síla byl statný mladík, což musel být, aby dokázal v proudu řeky odvalit a vychýlit vzrostlý strom. Ale jeho duše tam nebyla a Alvin, přestože to věděl, pocítil jisté zklamání.

Skrytým pohledem se zatoulal k tělíčkům, která sotva držela svůj prach, a pak k sukovité staré mrtvole dědečka. Ať to byl kdokoli, v zemi ležel krátce, pohřbený byl nejvýš před rokem.

Ne však tak krátce jako to další tělo. To bez náhrobku. Žena byla mrtvá nanejvýš den, měla na sobě ještě všechno maso a červi se do ní prakticky ještě nepustili.

Vykřikl překvapením a zármutkem nad myšlenkou, která mu hlavou proletěla vzápětí. Bylo možné, aby tady ležela pohřbená ta světlice? Její matka tvrdila, že utekla, jenže když lidi utečou, není zas tak neobvyklé, že se vrátí mrtví. Proč jinak by matka byla tak smutná? Dcera hostinského, pohřbená bez náhrobku – och, to naznačovalo strašně ošklivé věci. Bylo možné, že utekla a přišla do takové hanby, že jí vlastní rodina neoznačila místo, kde je pochovaná?. Proč jinak by ji nechali bez náhrobního kamene?

„Copak je s tebou, chlapče?“

Alvin vstal a otočil se za tím hlasem. Statný muž, na kterého bylo radost pohledět, ale podle obličeje mu teď nebylo zrovna lehko.

„Co děláš na tomhle hřbitově, chlapče?“

„Pane,“ promluvil Alvin, „mám tady pohřbeného bratra.“

Muž se krátce zamyslel a obličej se mu trochu uvolnil.

„Tak ty jsi z té rodiny. Ale, pokud si vzpomínám, všichni jejich chlapci už tehdy byli starší než ty teď –“

„Já jsem ten, který se tady tu noc narodil.“

Když to muž slyšel, jenom rozevřel náruč a Alvina objal. „Dali ti jméno Alvin, že?“ zeptal se. „Po tátovi. Tady v okolí mu

říkáme Alvin Mostař a je tak trochu legenda. Ukaž se mi, chlapče, ať vidím, co z tebe vyrostlo. Sedmý syn sedmého syna se vrátil, aby se podíval na svoje rodiště a na bratrův hrob. Zůstaneš u mě v hostinci, to je bez řečí. Já jsem Horác Hostinský, jak už jsi možná uhodl. Rád tě poznávám, ale nejsi trochu velký na – kolik, deset nebo jedenáct let?“

„Skoro dvanáct. Lidé říkají, že jsem velký.“

„Doufám, že jsi pyšný na náhrobek, jaký jsme tvému bratrovi udělali. Dočkal se tady obdivu, třebaže jsme ho poznali, až když umřel, a živého jsme ho neviděli.“

„Jsem spokojený,“ potvrdil Alvin. „Je to poctivý kámen.“ A pak, protože nemohl jinak, i když to nebylo zrovna moudré, rovnou položil otázku, která ho pálila nejvíc: „Ale vrtá mi hlavou, pane, proč tady včera byla pochována nějaká dívka, a přitom žádný kámen ani kříž nenese její jméno?“

Obličej Horáce Hostinského zpopelavěl. „Ovšemže to vidíš,“ zašeptal. „Brouček, nebo jak se tomu říká. Sedmý syn. Bůh nám všem pomáhej.“

„Udělala něco hanebného, pane, že nemá nijak označený hrob?“

„Hanebného ne,“ ubezpečil ho Horác. „Bůh je mi svědkem, chlapče, ta dívka žila šlechetně a zemřela ctnostně. Nemá označený hrob, aby tento dům mohl poskytnout přístřeší i jiným jako ona. Slib, chlapče, že nikdy neřekneš, žes ji tady našel. Způsobil bys bolest desítkám a stovkám ztracených duší na cestě od otroctví ke svobodě. Můžeš mi to věřit, dát mi svou důvěru a být mi v tom přítelem? Potkalo by mě příliš mnoho žalu, v jeden den ztratit dceru a dočkat se vyzrazení tohoto tajemství. Jelikož to před tebou nemůžu udržet v tajnosti, musíš to tajemství držet se mnou, Alvine, chlapče. Řekni, že to uděláš.“

„Uchovám tajemství, pokud je čestné, pane,“ slíbil Alvin, „ale jaké čestné tajemství vede člověka k tomu, že pochová svou dceru bez náhrobku?“

Horác nejdřív vytřeštil oči a pak se rozesmál na celé kolo. Když se znovu ovládl, poplácal Alvina po rameni. „V té zemi nespočívá moje dcera, chlapče, proč tě to napadlo? Je to černošské děvče, uprchlá otrokyně, která minulou noc zemřela cestou na sever.“

Teprve teď si Alvin uvědomil, že tělo je příliš drobné na šestnáctiletou dívku. Bylo to dětské tělo. „To miminko ve vaší kuchyni je její bratr?“

„Její syn,“ řekl Horác.

„Ale vždyť je tak malá,“ namítl Alvin.

„To jejímu bílému majiteli nezabránilo, aby ji obtěžkal dítětem, chlapče. Nevím, jak se stavíš k otázce otroctví nebo jestli jsi o ní vůbec přemýšlel, ale prosím tě, aby ses teď zamyslel. Přemýšlej o tom, jak otroctví umožňuje, aby bílý muž ukradl dívce čest a pak dál chodil v neděli do kostela, zatímco ona úpí v hanbě a nosí jeho bastarda.“

„Vy jste abolicionista, že?“ zeptal se Alvin.

„Myslím, že jsem,“ odvětil hostinský, „ale taky myslím, že všichni dobří křesťané jsou v duchu *abolicionisté.*“

„Já myslím, že jo,“ přikývl Alvin.

„Doufám, že *ty* jsi, protože jestli se roznese, že jsem pomáhal mladé otrokyni uprchnout do Kanady, přijdou mě z Apalačska a z Korunních kolonií špehovat hledači a chytači, takže už nikomu dalšímu nebudu moci s útěkem pomoct.“

Alvin se ohlédl ke hrobu a pomyslel na malé dítě v kuchyni. „Řeknete tomu chlapci, kde odpočívá jeho máma?“

„Až bude dost starý, aby to věděl a neprozradil.“

„Pak tedy zachovám vaše tajemství, pokud vy uchováte moje.“

Muž povytáhl obočí a pozorně se na Alvina zadíval. „Jaképak *ty* máš tajemství, Alvine, tak mladý chlapec?“

„Nijak zvlášť si nepřeju, aby se vědělo, že jsem sedmý syn. Přišel jsem dělat učedníka u Smířila Kováře, což asi bude ten, kterého slyším bušit v kovárně tamhle dole.“

„A nechceš, aby lidé věděli, že dokážeš vidět tělo v neoznačeném hrobě.“

„Pochopil jste mě správně,“ přikývl Alvin. „Já neprozradím vaše tajemství a vy neprozradíte moje.“

„Máš moje slovo,“ slíbil Horác. Pak mu podal ruku.

Alvin ji přijal a rád jí potřásl. Většinu dospělých by ani nenapadlo uzavřít takovou dohodu s pouhým dítětem, jako byl on. Ale tento muž mu dokonce podal ruku, jako by si byli rovní. „Uvidíte, že umím dodržet slovo,“ řekl.

„A každý v okolí ti řekne, že taky Horác Hostinský umí dodržet slib.“ Potom mu pověděl historku, kterou ohledně dítěte pouštějí mezi lidi: že je to nejmladší dítě Berryových, kteří ho dali na výchovu Staré Peg Hostinské, protože další dítě nepotřebují, zatímco ona vždycky toužila mít syna. „A tohle je pravda,“ dodal Horác Hostinský. „Tím víc, že Peggy utekla.“

„Vaše dcera,“ domyslel se Alvin.

Horáci Hostinskému se najednou oči zalily slzami a zachvěl se vzlykem, jaký Alvin od dospělého muže nikdy v životě neslyšel. „Utekla zrovna dnes ráno,“ řekl Horác.

„Třeba jenom šla navštívit někoho do města nebo něco takového,“ nadhodil Alvin.

Ale Horác zavrtěl hlavou. „Omlouvám se, že tak brečím, moc se ti omlouvám. Abych pravdu řekl, jsem hrozně unavený, celou minulou noc jsem byl vzhůru a pak ráno – jen tak si zmizí. Nechala nám vzkaz. Je to tak, odjela.“

„A znáte toho člověka, se kterým utekla?“ zeptal se Alvin. „Třeba se vezmou, s jedním švédským děvčetem od Hučivé řeky to tak bylo –“

Horác maličko zrudl hněvem. „Jsi teprve kluk, a tak nevíš, že bys takovou věc říkat neměl. Proto ti povím, že s žádným *mužem* neutekla. Je to ctnostná žena a nikdo nikdy neřekl nic jiného. Ne, utekla sama, chlapče.“

Alvin si myslel, že v životě viděl různé zvláštní věci – tornádo proměněné v křišťálovou věž, balík látky, do které jsou vetkané duše všech mužů a žen, vrahy a tyrany, příběhy a zázraky. Alvin věděl o životě víc než většina chlapců v jeho věku. Ale tohle bylo nejpodivnější ze všeho, představit si, že šestnáctiletá dívka se jen tak sebere a odejde z otcova domu, bez manžela a bez ničeho. Za celý svůj život neviděl ženu, která by sama šla někam dál než kousek za zahrádku před domem.

„Je – je v pořádku?“

Horác se trpce zasmál. „V pořádku? Ovšemže je v pořádku. Je světlice, Alvine, nejlepší světlice, o jaké jsem kdy slyšel. Vidí lidi na míle daleko a zná jejich srdce. Ještě se nenarodil člověk, který by se k ní mohl přiblížit se zlými úmysly, aniž by přesně věděla, co chystá a jak tomu uniknout. Ne, nedělám si o ni *starosti*. Dokáže se o sebe postarat líp než mnohý muž. Jenom –“

„Vám chybí,“ řekl Alvin.

„Asi nemusíš být světlice, abys to na mně poznal, nemám pravdu, chlapče? Chybí mi. A trochu mě bolí, že se sebrala a odešla jen tak, bez varování. Mohl jsem jí dát na cestu boží požehnání. Její máma mohla narýsovat nějaký dobrý hex, ne že by to Malá Peggy potřebovala, nebo jí na cestu aspoň připravit studenou večeři. Ale nic takového, žádné mějte se tu dobře nebo Bůh s vámi. Je to, jako by prchala před nějakým strašným netvorem a neměla čas na víc než si sbalit jedny náhradní šaty do plátěného vaku a vyběhnout ze dveří.“

Prchala před nějakým netvorem – ta slova Alvina zasáhla přímo do srdce. Byla taková světlice, že klidně mohla zahlédnout jeho příchod. A utekla ten den ráno, kdy dorazil. Kdyby nebyla světlice, pak by to snad mohla být náhoda, co ji odvedlo ve stejný den, kdy přišel. Jenže *byla* světlice. Viděla jeho příchod. Viděla, že přišel z takové dálky s nadějí, že se s ní setká a poprosí ji, aby mu pomohla najít cestu a stát se tím, pro co se narodil. Všechno to viděla a utekla.

„Opravdu mě mrzí, že odešla,“ řekl.

„Díky za tvou lítost, příteli, je to od tebe hezké. Jenom doufám, že to nebude na dlouho. Doufám, že udělá, kvůli čemu odešla, a za několik dní nebo možná za několik týdnů se vrátí.“ Znovu se zasmál, nebo možná zavzlykal, byl to přibližně stejný zvuk. „Nemůžu ani zajít za vidličkou světlicí, aby mi pověděla její budoucnost, protože vidlička světlice je pryč.“

Horác se znovu otevřeně rozplakal, ale jen na chvilku. Potom popadl Alvina za ramena a podíval se mu do očí. Dokonce ani neskrýval slzy na tvářích.

„Zapamatuj si, Alvine, jak jsi mě viděl brečet jako babu, a zapamatuj si, že tak je otcům, když jim odejdou děti. Tak je v tuto chvíli i tvému tátovi, když tě má tak daleko.“

„Já to vím.“

„A teď, jestli ti to nevadí,“ řekl Horác Hostinský, „potřebuju tady být sám.“

Alvin se krátce dotkl jeho paže a pak odešel. Ne dolů k domu, aby si dal polední jídlo, které mu nabídla Stará Peg Hostinská. Byl příliš rozrušený, než aby si sedl a najedl se s nimi. Jak by vysvětlil, že je odchodem té mladé světlice zdrcený skoro stejně jako oni? Ne, bude muset mlčet. Odpovědi, které ve

Vidlici hledal, odešly spolu s šestnáctiletou dívkou, která se s ním nechtěla setkat.

Možná viděla mou budoucnost a nenávidí mě. Možná jsem ten nejstrašnější netvor, o jakém se kdy komu o těžké noci snilo.

Šel za zvukem kovářského kladiva. Dovedl ho po nezřetelné pěšince k chladírně rozkročené nad potokem, který vytékal přímo z úbočí kopce. A pak šel po proudu potoka, přes svažitou louku, dokud nedorazil ke kovárně. Z výhně stoupal horký dým. Obešel stavení dopředu a uviděl za velkými posuvnými vraty kováře, jak o roh kovadliny kladivem zpracovává žhavou železnou tyč do oblého tvaru.

Alvin stál a pozoroval ho při práci. Venku zřetelně cítil žár výhně; uvnitř to muselo být jako v pekle. Kovářovy svaly připomínaly na padesát různých pokožkou pokrytých provazů, držících ruku. Přemisťovaly se a přesouvaly a klouzaly po sobě, když se kladivo zvedalo, a pak se současně napínaly, když padalo. Alvin stál tak blízko, že měl co dělat, aby snesl ten zvonivý třesk železa o železo, kdy kovadlina fungovala jako ladička a zvonění se neslo dál a dál. Kováři crčel z těla pot a do pasu byl nahý. Bílou pokožku měl zrudlou horkem a poznamenanou sazemi z výhně a stružkami potu. Poslali mě sem, abych dělal učedníka ďáblovi, pomyslel si Alvin.

Ale už když ho to napadlo, věděl, že je to hloupost. Měl před sebou těžce pracujícího muže, nic víc, který si na živobytí vydělával dovedností, již potřebovalo každé město, pokud chtělo mít naději na rozvoj. A soudě podle velikosti ohrad na koně čekající na okování a hromad železných tyčí, které čekaly, až budou překuty v pluhy, srpy, sekery a sekáčky, vedl svou živnost dobře. Jestli se tomuhle řemeslu naučím, nikdy nebudu mít hlad, pomyslel si Alvin, a lidé budou vždycky rádi, že mě mají.

A bylo v tom ještě něco víc. Spojení se žhavým ohněm a rudým železem. To, co se tady dělo, mělo nějakým způsobem blízko k tvoření. Díky tomu, jak Alvin pracoval s kamenem v žulovém lomu, když otesával mlýnský kámen pro otcův mlýn, věděl, že by se svým nadáním pravděpodobně mohl do železa sáhnout a přinutit je, aby se poddalo jeho vůli. Přesto se měl co učit od výhně, kladiva, měchů, ohně a vody v chladicích kádích, něco, co mu pomůže stát se tím, pro co se narodil.

Proto se teď na kováře díval ne jako na silného cizince, ale jako na své budoucí já. Viděl, jak kováři vyrostly svaly na ramenou a na zádech. Sám byl dost silný od sekání dřeva, štípání klád na ploty a ohrady a všeho toho vytahování a zvedání, které dělal na farmách u sousedů, aby si vydělal nějaké centy a nikláky. Jenže při takové práci se na každém pohybu podílelo celé tělo. Člověk napřáhl sekeru a když s ní švihl, měl pocit, jako by celé tělo bylo součástí topůrka, takže do seknutí šly nohy, boky i záda. Ale kovář držel v kleštích rozžhavené železo, držel je na kovadlině tak jemně a přesně, že když pravá paže máchla kladivem, zbytek těla se nesměl pohnout ani o kousek, levá paže zůstala na místě, pevná jako skála. Kovářovo tělo to tvarovalo jinak, nutilo to paže, aby byly samy o sobě mnohem silnější, svaly přichycené na hrudní kosti vystupovaly tak, jak to u chlapce z farmy nikdy nedělaly.

Alvin se prozkoumal. Zjistil, jak mu rostou svaly a hned věděl, k jakým změnám bude muset dojít. To byla součást jeho nadání: v živém těle nacházel cestu stejně lehce, jako ji viděl ve vnitřních strukturách živé skály. A už v tuhle chvíli se do sebe nořil a učil tělo, jak se má přeměnit a přizpůsobit nové práci.

„Chlapče," promluvil kovář.

„Pane."

„Máš pro mě nějakou zakázku? Myslím, že tě neznám, nebo bych měl?"

Alvin k němu popošel a podal mu vzkaz od otce.

„Přečti mi to, chlapče, nemám moc dobré oči."

Alvin papír rozložil. „Od Alvina Mlynáře ze Sílova Kostelce. Pro Smířila Kováře z Vidlice. Toto je můj syn Alvin, o kterém jste řekl, že by u vás mohl být do sedmnácti za učedníka. Bude pracovat tvrdě a udělá všechno, co řeknete. Naučte ho všechno, co člověk potřebuje, aby byl dobrým kovářem, jak je to ve výuční smlouvě, kterou jsem podepsal. Je to dobrý chlapec."

Kovář si papír vzal a podržel si ho blízko před očima. Rty se mu pohybovaly, jak některé věty opakoval. Potom papír připlácí na kovadlinu. „To je mi pěkné," zahartusil. „Nevíš, že máš rok zpoždění, kluku? Měl jsi přijít minulé jaro. Odmítl jsem tři nabídky na učednictví, protože jsem měl od tvého táty slib, že přijdeš, a tak jsem tady celý rok bez pomoci, protože on své slovo *nedodržel*. A teď tě mám vzít, když z tvojí smlouvy ubyl

rok, a nedočkám se ani žádného ‚omlouvám se' nebo ‚promiňte'."

„Omlouvám se, pane," řekl Alvin. „Ale minulý rok jsme měli válku. Vydal jsem se na cestu sem, ale zajali mě Čoktavové."

„Zajali tě – ale no tak, chlapče, nevykládej mi takové pohádky. Kdyby tě chytili Čoktavové, neměl bys teď přece takové hezké vlásky! A nejspíš by ti chybělo i pár prstů."

„Te-kumsa mě zachránil."

„Aha, a určitě ses potkal se samotným Prorokem a byl ses s ním projít po vodě."

Ve skutečnosti Alvin udělal přesně to. Ale z tónu kovářova hlasu poznal, že by nebylo moudré o tom mluvit. Proto neřekl nic.

„Kde máš koně?" zeptal se kovář.

„Žádného nemám," odpověděl Alvin.

„Tvůj otec na ten dopis napsal datum, chlapče, před dvěma dny! Musel jsi přijet na koni."

„Běžel jsem." Už ve chvíli, kdy to vyslovil, Alvin věděl, že udělal chybu.

„Běžel?" podivil se kovář. *„Naboso?* Odsud k Wobiši to musí být skoro čtyři sta mil, jestli ne víc! Měl bys mít nohy rozedrané na cáry až po kolena! Nevykládej mi pohádky, kluku! Lháře u sebe nestrpím!"

Alvin měl na vybranou, a věděl to. Mohl vysvětlit, že umí běhat jako Indián. Smířil Kovář by mu neuvěřil, a tak by mu musel ukázat něco z toho, co dokáže. Bylo by to vcelku jednoduché. Ohnout železnou tyč jenom tím, že do ní udeří. Donutit dva kameny, aby splynuly v jeden. Jenže Alvin se již rozhodl, že tady nechce svá nadání předvádět. Jak by mohl být pořádným učedníkem, kdyby za ním lidé v jednom kuse chodili, aby jim rozkrojil kameny na krb nebo opravil rozbité kolo, případně se ujal veškerého ostatního opravování, pro které měl nadání? Kromě toho, nikdy se nepředváděl jen proto, aby ukázal, co umí. Doma používal své nadání jen tehdy, kdy to bylo třeba.

Proto zůstal u pevného rozhodnutí, že si nechá své nadání pro sebe. Nebude říkat, co umí. Jednoduše se naučí řemeslo jako každý normální kluk, bude zpracovávat železo tak, jak to dělá samotný kovář, a nechá si na pažích, ramenou, prsou a zádech pomalu narůst svaly.

„Dělal jsem si legraci,“ řekl. „Jeden muž mě svezl na svém náhradním koni.“

„Nemám rád takové žerty,“ prohlásil kovář. „Nelíbí se mi, že jsi mi tak snadno zalhal.“

Co mohl Alvin říct? Nemohl ani tvrdit, že nelhal – lhal, když mluvil o muži, který ho nechal se svézt. Byl přesně takový lhář, jak si kovář myslel. Jediná nesrovnalost byla v tom, *které* tvrzení je lež.

„Omlouvám se.“

„Já tě do učení nevezmu, chlapče. Tak jako tak tě vzít nemusím, s ročním zpožděním. A když už přijdeš, první co uděláš je, že mi lžeš. To nestrpím.“

„Je mi to líto, pane,“ řekl Alvin. „Už se to víckrát nestane. Doma mě nemají za lháře a uvidíte, že i tady budu známý čestným jednáním, když mi dáte šanci. Jestli mě přistihnete, jak lžu nebo neodvádím poctivou práci, jak se má, můžete mě vyhodit, bez dalších otázek. Jenom mi dejte šanci, abych to mohl dokázat, pane.“

„A taky mi nepřipadáš na jedenáct, chlapče.“

„Ale mně je jedenáct. Vy to víte. Sám jste tu noc, kdy jsem se narodil, vlastnoručně vytáhl tělo mého bratra Síly z řeky, nebo mi to tak aspoň řekl táta.“

Kovářova tvář dostala nepřítomný výraz, jako by vzpomínal. „Ano, řekl ti pravdu, byl jsem to já, kdo ho vytáhl. I po smrti se pevně držel kořenů toho stromu, až jsem si myslel, že ho z nich budu muset vyřezat. Pojď sem, chlapče.“

Alvin přistoupil blíž. Kovář mu dloubáním a mačkáním vyzkoušel svaly na pažích.

„Vidím, že nejsi žádný lenoch, chlapče. Lenoši jsou jak bláto, ale ty jsi pevný jako tvrdě pracující farmář. Řekl bych, že v *tom* lhát nemůžeš. Ale ještě jsi neviděl, co je opravdová práce.“

„Jsem připravený se učit.“

„No, tím jsem si jistý. Chlapců, kteří by se u mě rádi učili, je spousta. Jiné práce můžou přijít a zase zmizet, ale kováře bude třeba vždycky. To se nikdy nezmění. Což o to, tělo máš silné dost, myslím. Tak si vyzkoušíme hlavu. Podívej se na tuhle kovadlinu. Je do špičky, takže se jí taky říká rohatina. Řekni to.“

„Rohatina.“

„Tady má roh. A tohle je stolek – není krytý kelímkovou ocelí, takže když do něj vrazíš sekáč pro práci zastudena, neztupí se. Pak, o kousek dál, je dráha, kde se zpracovává rozžhavený kov. A tohle je čtvercový otvor, do kterého se zasazuje utínka, rovnací babka nebo kovací zápustka. A tady je probíjecí otvor, když vyrážím díry do páskové oceli – razidlo proletí skrz do tohohle prostoru. Rozuměl jsi tomu všemu?“

„Myslím, že ano, pane.“

„Tak mi vyjmenuj všechny části kovadliny.“

Alvin je vyjmenoval nejlépe, jak uměl. Nedokázal si vzpomenout, k čemu každá z nich je, alespoň ne u všech, ale vedl si dostatečně dobře, protože kovář pokýval hlavou a široce se usmál. „Každopádně hlupák nejsi, učíš se docela rychle. A že jsi na svůj věk velký, je výhoda. Nebudu tě první čtyři roky muset posílat ke smetáku a měchům, jak to dělám s menšími chlapci. Jenže s tím tvým věkem je potíž. Doba učednictví je sedm let, jenomže v bodech dohody, kterou jsem sepsal s tvým tátou, se říká jen do tvých sedmnácti let.“

„Je mi už skoro dvanáct, pane.“

„Říkám tedy, že si tě budu chtít podržet celých sedm let. Nestojím o to, aby sis vyškemral odchod, až si tě konečně vyučím natolik, abys byl užitečný.“

„Sedm let, pane. Moje učení vyprší na jaře, kdy mi bude skoro devatenáct.“

„Sedm let je dlouhá doba, chlapče, a já tě donutím, abys ji dodržel. Většina chlapců začne, když je jim devět nebo deset, nebo dokonce sedm, takže si můžou v šestnácti nebo sedmnácti letech vydělávat na živobytí, začít si hledat manželku. Nic takového nedovolím. Čekám, že budeš žít jako křesťan a nebudeš obletovat děvčata ve městě, rozumíš mi?“

„Ano, pane.“

„Tak dobrá. Moji učedníci spí v podkroví nad kuchyní. Jíst budeš u stolu s mou ženou a dětmi, ale budu ti vděčný, když v domě nebudeš mluvit, dokud nebudeš vyzván – nestrpím, aby si moji učedníci mysleli, že mají stejná práva jako moje děti, protože je nemají.“

„Ano, pane.“

„A teď bych potřeboval znovu zahřát tenhle pásek. Tak se ujmi tamhle těch měchů.“

Alvin došel k páce měchů. Měla tvar písmene T, aby se dala držet oběma rukama. Ale Alvin konec ohnul, takže svíral stejný úhel jako násada kladiva, když je kovář zvedl do vzduchu. A pak začal foukat měchy jednou rukou.

„Co to děláš, chlapče!“ vykřikl Alvinův nový pán. „Když to budeš dělat jednou rukou, nevydržíš ani deset minut.“

„Tak za deset minut vyměním pravou za levou,“ odvětil Alvin. „Ale jestli se budu při foukání měchů pokaždé nahýbat, nepřipravím se na práci s kladivem.“

Kovář se na něho zlostně podíval. Potom se zasmál. „Máš prořízнutou pusu, chlapče, ale máš taky zdravý rozum. Dělej si to po svém, když to jde, ale hlavně se postarej o to, abys nepřestával dmýchat – potřebuju horký oheň, a to je důležitější, než aby sis teď vypěstoval sílu v pažích.“

Alvin začal pumpovat. Zanedlouho ucítil, jak se mu bolest z tohoto nezvyklého pohybu zakusuje do šíje, do prsou a do zad. Ale dmýchal dál, ani na okamžik nenechal měchy vypadnout z rytmu, přinutil své tělo vydržet. Mohl si svaly nechat narůst hned, naučit je svou skrytou silou, jak to udělat. Jenže kvůli tomu tady nebyl, tím si byl poměrně jistý. Proto nechal bolest přijít takovou, jaká byla, a své tělo měnit, jak se měnilo, tak, že si každý nový sval musel zasloužit svou snahou.

Alvin vydržel patnáct minut pravou rukou a deset minut levou. Cítil, jak ho bolí svaly, a ten pocit se mu líbil. Vypadalo to, že Smířil Kovář je s tím, co dělá, celkem spokojený. Alvin věděl, že se tady změní, že práce z něho udělá silného a zručného muže.

Muže, ale ne Tvůrce. Ještě se úplně nevydá na cestu za tím, pro co se narodil. Ale protože na světě nebyl Tvůrce tisíc let nebo víc, tak to alespoň lidé říkali, kdo ho vezme do učení, aby se vyučil *tomu* řemeslu?

Kapitola 4

Modesta

Whitley Felčar pomohl Peggy vystoupit z vozu před pěkným domem v jedné z nejlepších čtvrtí Dekane. „Chtěl bych tě doprovodit ke dveřím, Peggy Hostinská, abych se ujistil, že jsou doma a mohou tě přivítat," řekl, ale věděla, že nečeká, že mu to dovolí. Jestli někdo věděl, jak málo má ráda, když ji někdo obskakuje, byl to právě doktor Whitley Felčar. Proto hezky poděkovala a popřála mu šťastnou cestu.

Když zabušila klepadlem na dveře, ještě slyšela vůz odjíždět a koně klapat po dláždění. Otevřít jí přišla služebná, německá dívka, která vystoupila z lodi tak nedávno, že neuměla anglicky ani tolik, aby se Peggy mohla zeptat na jméno. Gestem ji pozvala dál, usadila ji na lavičku v předsíni a natáhla k ní ruku se stříbrným talířem.

K *čemu* ten talíř byl? V tom, co viděla uvnitř hlavy té cizinky, se Peggy nedokázala vůbec vyznat. Něco čekala, ale co? Kousek papíru, jenže Peggy neměla ponětí proč. Dívka jí naléhavě přistrčila podnos blíž. Peggy nezbývalo než pokrčit rameny.

Nakonec to Němka vzdala a odešla. Peggy seděla na lavičce a čekala. Pátrala v domě po vnitřních ohních, až našla ten, který hledala. Teprve pak jí došlo, na co ten talířek byl – na její navštívenku. Lidé z města, nebo alespoň ti bohatí, měli kartičky, na které napsali své jméno, aby se ohlásili, když přišli na návštěvu. Peggy si dokonce vzpomněla, že o tom četla v jedné knize, ale ta kniha byla z Korunních kolonií a ji ani na okamžik nenapadlo, že lidé ze svobodných území lpí na takové formálnosti.

Zanedlouho přišla paní domu, těsně následovaná německou služkou, která vykukovala zpoza jejích krásných odpoledních šatů. Peggy poznala z jejího vnitřního ohně, že paní nepovažuje

to, co má dnes na sobě, za nějakou zvláštní parádu, Peggy však připadala jako samotná královna.

Nahlédla jí do vnitřního ohně a našla tam, v co doufala. Paní se ani trochu nezlobila, že Peggy vidí, byla jen zvědavá. Samozřejmě si na ni dělala názor – Peggy neznala nikoho, a sama v tom nebyla jiná, kdo by si o každém cizím člověku nedělal názor – ale ten názor byl příznivý. Když se paní podívala na Peggyiny prosté šaty, viděla dívku z venkova, ne nuzačku; když se podívala na její vážnou, bezvýraznou tvář, viděla dítě, které poznalo bolest, ne ošklivou dívku. A když si paní představila Peggyinu bolest, první, co ji napadlo, bylo pokusit se ji zahojit. Celkově vzato, paní byla *dobrá*. Peggy neudělala chybu, když sem přišla.

„Myslím, že jsem neměla to potěšení setkat se s vámi," řekla paní. Její hlas byl milý, měkký a krásný.

„Asi ne, madam Modesto," odpověděla Peggy. „Jmenuji se Peggy. Myslím, že jste se před léty znala s mým tátou."

„Možná kdybyste mi řekla, jak se jmenuje."

„Horác. Horác Hostinský z Vidlice v Hiu."

Peggy viděla, jaký zmatek se rozpoutal v Modestině vnitřním ohni, jen když to jméno zaslechla – šťastná vzpomínka, a zároveň záblesk strachu, co by toto cizí děvče mohlo mít za lubem. Strach však rychle opadl – manžel jí zemřel již před několika lety, a tak ho nemohlo nic zranit. A nic z těchto emocí se paní neukázalo ve tváři, která si ponechala svůj milý a přátelský výraz s dokonalou grácií. Modesta se otočila ke služebné a řekla několik slov plynulou němčinou. Dívka udělala pukrle a odešla.

„Poslal tě otec?" zeptala se paní. Její nevyřčená otázka byla: Řekl ti otec, co jsem pro něho znamenala a on pro mě?

„Ne," odpověděla Peggy. „Přišla jsem sama od sebe. Zabilo by ho, kdyby zjistil, že znám vaše jméno. Jsem totiž světlice, madam Modesto. Táta nemá žádná tajemství, přede mnou ne. Nikdo je nemá."

Peggy ani trochu nepřekvapilo, jak Modesta tu zprávu přijala. Většina lidí by hned pomyslela na všechna tajemství, která nechtěli nikomu vyjevit. Paní místo toho ihned pomyslela na to, jak to pro Peggy musí být hrozné znát věci, které znát je nesnesitelné. „Jak dlouho to tak je?" zeptala se tiše. „Určitě ne

od doby, kdy jsi byla malá holčička. Hospodin je příliš milosrdný, než aby dopustil, aby dítěti vyplňovaly hlavu takové vědomosti.“

„Já myslím, že Hospodin si kvůli mně velké starosti nedělal,“ usoudila Peggy.

Paní zvedla ruku a dotkla se její tváře. Peggy věděla, že si paní všimla, jak je od prachu z cesty poněkud umouněná. Ale to, na co myslela nejvíc, nebyly šaty nebo čistota. Světlice, říkala si. Proto tak mladá dívka nosí tak chladnou, hrůzu nahánějící tvář. Tuto dívku zatvrdilo to, že věděla příliš mnoho.

„Proč jste za mnou přišla?“ zeptala se Modesta. „Určitě nechcete mně ani svému otci ublížit, za tak dávný hřích.“

„Ach, to ne, madam,“ odpověděla Peggy. Vlastní hlas jí nikdy v životě nezněl tak hrubě, ale v porovnání s touto dámou krákala jako vrána. „Jestli jsem dost světlice, abych znala vaše tajemství, jsem jí dost také, abych věděla, že v tom kromě hříchu bylo také něco dobrého, a pokud jde o hřích, táta za něj platí doposud, každý rok svého života za něj platí dvoj a trojnásob.“

Modestě vhrkly do očí slzy. „Doufala jsem,“ zašeptala, „doufala jsem, že čas jeho zahanbení zahladí a teď už bude vzpomínat s radostí. Jako na jednu ze starých, vybledlých tapisérií z Anglie, která už nemá jasné barvy, ale obraz na ní je dokonalým stínem krásy samotné.“

Peggy jí mohla říct, že cítí víc než radost, že prožívá všechno, co k ní cítil, znovu, jako by se to stalo včera. Ale to bylo tátovo tajemství, které jí nepříslušelo vyzrazovat.

Modesta si přiložila k očím kapesník, aby si osušila slzy, které se tam chvěly. „Za celé ty roky jsem o tom se žádným smrtelníkem nemluvila. Otevřela jsem své srdce jen Hospodinovi a On mi odpustil; přesto zjišťuji, že mě nějakým způsobem vzpružuje, když o tom mohu mluvit s někým, jehož obličej vidím očima a nejenom ve svých představách. Pověz mi, dítě, jestli jsi nepřišla jako anděl pomsty, nepřišla jsi třeba jako anděl odpuštění?“

Madam Modesta mluvila s takovou elegancí, až se Peggy přistihla, že se místo hlasu, jímž mluvila normálně, uchyluje k jazyku knih, které četla. „Já jsem – prosebnice,“ řekla. „Přišla jsem pro pomoc. Přišla jsem změnit svůj život a říkala jsem si,

že když jste mého otce tak milovala, třeba byste byla ochotná prokázat laskavost jeho dceři.“

Paní se na ni usmála.

„A jestli jsi aspoň způlky světlice, jak o sobě tvrdíš, mou odpověď už znáš. Jakou pomoc potřebuješ? Manžel mi zanechal spoustu peněz, když zemřel, ale nemyslím, že peníze by byly tím, o co ti jde.“

„Ne, paní,“ potvrdila Peggy. Ale co vlastně chtěla, teď, když tady byla? Jak mohla vysvětlit, proč přišla? „Život, který jsem pro sebe viděla ve Vidlici, se mi nelíbil. Chtěla jsem –“

„Uniknout?“

„Asi něco takového, ale ne úplně.“

„Chceš být něčím jiným, než jsi teď.“

„Ano, madam Modesto.“

„A čím chceš být?“

Peggy nikdy nepřemýšlela o slovech, kterými by popsala, o čem snila, ale teď, když měla paní Modestu před sebou, pochopila, jak jednoduše by se ty sny daly vyjádřit. „Vámi, paní.“

Paní se usmála a sáhla si na vlastní obličej, na vlasy. „Ach, dítě, to si musíš dát vyšší cíle. Hodně z toho, co je ve mně nejlepší, mi dal tvůj otec. To, jak mě miloval, mě naučilo, že možná – ne, *ne možná* – stojím za to, aby mě někdo miloval. Od té doby jsem se dozvěděla mnohem víc, víc o tom, co žena je a co by měla být. Jaká je to nádherná symetrie, jestli smím jeho dceři vrátit něco z moudrosti, kterou mi přinesl.“ Lehce se zasmála. „Nikdy by mě nenapadlo, že někdy budu mít žačku.“

„Myslím, že spíš studentku, madam Modesto.“

„Žačku ani studentku. Zůstaneš v mém domě jako host? Dovolíš, abych se stala tvou přítelkyní?“

Přestože Peggy neviděla cesty vlastního života dobře, cítila, jak se v ní otevírají, jak na ni tady čekají všechny budoucnosti, ve které mohla doufat. „Ach, paní,“ zašeptala, „jestli dovolíte.“

Kapitola 5

Proutkař

Hank Proutkař viděl za ta léta mnoho učedníků, ale ještě nikdy žádného tak drzého. Smířil Kovář se sklonil k levému přednímu kopytu staré Rošťačky, připravený zatlouct hřebík, když jeho chlapec znenadání promluvil.

„Tenhle hřebík ne," řekl kovářův učedník. „Ne na to místo."

Hank neznal lepší okamžik, kdy by měl mistr svému učedníkovi střihnout jednu pořádnou ránu za ucho a poslat ho s brekem do domu. Ale Smířil Kovář pouze pokýval a podíval se na chlapce.

„Myslíš, že bys tu podkovu mohl přibít ty, Alvine?" zeptal se. „Je to velká kobyla, ale vidím, že tobě za dobu, co jsem se nedíval, taky pár palců přibylo."

„Můžu," odpověděl chlapec.

„Tak prr," ohradil se Hank Proutkař. „Rošťačka je moje jediné zvíře, a nemůžu si jen tak koupit další. Nepřeji si, aby se váš učedník učil podkovářem a dělal chyby na účet mojí ubohé staré kobylky." A když už říkal tak upřímně, co měl na mysli, žvanil dál jako vyložený blázen. „Kdo je tady vlastně mistr?" zeptal se.

To ovšem říkat neměl. Hank to věděl v okamžiku, kdy ta slova opustila jeho rty. Něco takového se neříká, před učedníkem ne. Však také Smířilu Kováři zrudly uši a vztyčil se, celých svých šest stop. Paže měl jako volské nohy a ruce dokázaly rozdrtit čumák medvědovi. „Mistr jsem tady já," řekl, „a když usoudím, že můj učedník je na tu práci dost dobrý, tak je dost dobrý, jinak si můžete hledat jiného kováře."

„Tak prr, zadržte," vyhrkl Hank Proutkař.

„Však já vašeho koně držím," řekl Smířil Kovář. „Nebo mu aspoň držím nohu. Dokonce se o mě dost silně opírá. A vy se začnete ptát, jestli jsem ve své kovárně mistr."

Každý, kdo má v hlavě aspoň špetku rozumu, dobře ví, že rozčilovat kováře, který vám právě okovává koně, je asi stejně moudré jako dráždit včely, když jdete na med. Hank Proutkař jen doufal, že uklidnit Smířila nedá tolik práce. „Samozřejmě že vy," couval. „Nic jsem tím nemyslel, jenom mě překvapilo, když váš učedník byl tak drzý."

„To je tím, že má nadání," řekl Smířil Kovář. „Tenhle chlapec, Alvin, pozná, jak je to v kopytě uvnitř – kdy hřebík bude držet, kdy zajede do měkkého a bude to bolet, takové věci. Je rozený podkovář. A když mi řekne, abych hřebík nezatloukal, tak už vím, že ho zatloukat nemám, protože kůň se z něho buď zblázní, nebo zchromne."

Hank Proutkař se široce usmál a vzdal se. Byl horký den, proto byla nálada tak výbušná. „K nadání ostatních já mám úctu," řekl. „Stejně jako čekám, že ostatní budou mít úctu k mému."

„V tom případě jsem už držel vašeho koně dost dlouho," prohlásil kovář. „Alvine, tady máš, okovej toho koně."

Kdyby se mladík naparoval, uculoval nebo pošklebo val, Hank by měl k rozčilení důvod. Ale učedník Alvin si jenom dřepl s hřebíky v ústech a zvedl levé přední kopyto. Rošťačka se o něho opřela, ale chlapec byl patřičně vysoký, přestože na tváři zatím neměl ani známku po vousech, a pokud šlo o svaly, byl jako dvojče svého mistra. Netrvalo ani minutu, co se kůň tak nakláněl, a podkova byla přibitá na místo. Rošťačka se ani nezachvěla, natož aby tančila, jak to při zatloukání podkováků obvykle dělala. A když se nad tím Hank teď trochu zamyslel, opravdu to vždycky vypadalo, že Rošťačka tu nohu trochu šetří, jako by ji uvnitř toho kopyta něco maličko bolelo. Ale trvalo to tak dlouho, že si toho Hank už skoro nevšímal.

Učedník ustoupil, ale ani teď na něm nebylo vidět, že by se chtěl chvástat. Nedělal nic, co by se dalo chápat třeba jen trochu povýšeně, ale Hank vůči němu přesto cítil nesmyslný hněv. „Kolik je mu let?" zeptal se Hank.

„Čtrnáct," odpověděl Smířil Kovář. „Přišel ke mně, když mu bylo jedenáct."

„Na učedníka trochu starý, nemyslíte?" zeptal se Hank.

„Přišel o rok později, kvůli té válce s Indiány a Francouzi – je z kraje od Wobiše."

„To byly těžké roky," uznal Hank. „Naštěstí jsem byl celou dobu v Irrokvě. Hledal jsem studny pro větrné mlýny podél celé železnice, kterou stavěli. Tak čtrnáct? Když se podívám, jak je vysoký, řekl bych, že i tak o svém věku lhal."

Jestli chlapci vadilo, že byl označen za lháře, nedal to na sobě nijak znát. Což Hanka Proutkaře namíchlo ještě víc. Ten kluk byl jako trn pod sedlem. Ať udělal cokoli, Hanka to hrozně popouzelo.

„Ne," řekl kovář. „Jeho věk známe docela dobře. Narodil se tady v řece, před čtrnácti lety, když tudy jeho rodina projížděla cestou na západ. Jeho nejstaršího bratra jsme pochovali nahoře na kopci. Ale na svůj věk je velký, co?"

Bylo to, jako by se bavili o koni a ne o chlapci. Ale nezdálo se, že by to učedníku Alvinovi vadilo. Jednoduše stál a díval se skrz ně, jako by byli ze skla.

„Takže vám z jeho smlouvy zbývají ještě čtyři roky?" zeptal se Hank.

„O něco víc. Dokud mu nebude skoro devatenáct."

„No, jestli je už teď tak dobrý, řekl bych, že se brzy vyplatí a vyrazí do světa jako tovaryš." Hank se podíval, ale chlapec neožil ani při této představě.

„Já si myslím, že ne," zavrtěl hlavou Smířil Kovář. „S koňmi to umí dobře, ale u výhně bývá neopatrný. Dělat podkovy zvládne každý, ale na ostří pluhu nebo obruč kola to chce *opravdového* kováře, u toho nadání pro koně nijak nepomůže. Já jako svůj mistrovský kousek vyráběl kotvu! Samozřejmě jsem byl tenkrát v Nettikatu. Řekl bych, že *tady* po kotvách velká poptávka není."

Rošťačka frkla a dupla – ale netancovala čile, jak to koně dělají, když jsou jim nové podkovy nepříjemné. Byly to dobré podkovy, dobře přibité. I *to* Hanka proti chlapci štvalo. Vlastní hněv mu nešel na rozum. Chlapec nasadil Rošťačce poslední podkovu, na nohu, která by pod rukou jiného podkováře mohla zchromnout. *Pomohl* mu. Tak proč v něm těsně pod povrchem hořel takový vztek a zhoršoval se vším, co chlapec udělal nebo řekl?

Hank tyhle pocity setřásl. „Je to dobře provedená práce," prohlásil. „A tak je na čase, abych i já odvedl svou."

„Oba přece víme, že proutkaření má větší cenu než okování koně," řekl kovář. „Tak kdybyste potřeboval nějakou další práci, máte ji u mě, zadarmo a bez řečí."

„Však já se *vrátím,* Smířile Kováři, až bude moje kobylka zase potřebovat podkovy." A jelikož Hank Proutkař byl křesťan a styděl se za to, jak se mu chlapec protiví, dodal, aby ho pochválil: „Myslím, že si dám záležet, abych se vrátil, dokud ještě budete mít za učedníka tohohle chlapce, když má takové nadání."

Chlapec jako by ta pochvalná slova ani neslyšel a mistr kovář se jen zasmál pod vousy. „To nejste jediný, kdo se na to tak dívá," prohodil.

V tom okamžiku Hank Proutkař pochopil něco, co by mu jinak možná uniklo. Nadání tohoto chlapce bylo výhodné pro živnost a Smířil Kovář byl přesně ten typ, který si chlapce ponechá do posledního dne smlouvy, aby mohl těžit z toho, že chlapec je vyhlášený čistým okováváním, při kterém žádný kůň nezchromne. Stačí, aby hrabivý mistr tvrdil, že chlapci nejde práce s kovadlinou nebo něco takového, a pak to použil jako záminku, aby si ho podržel. Chlapec zatím tomuto domu udělá jméno jako nejlepšímu podkovářství ve východním Hiu. Peníze do kapsy Smířila Kováře a pro chlapce vůbec nic, peníze ani svoboda.

Zákon byl zákon a kovář jej neporušoval – měl právo využít chlapcovu službu do posledního dne. Bylo však zvykem nechat učedníka odejít, jakmile získal zručnost a měl dost rozumu, aby ve světě obstál. Jinak, když chlapec nemohl doufat, že získá volnost dřív, proč by se měl snažit, aby se co nejrychleji vyučil, proč by měl dřít ze všech sil? Říkalo se, že i otrokáři v Korunních koloniích nechávají svým nejlepším otrokům vydělat si trochu peněz, aby si někdy mohli vykoupit svobodu, než zemřou.

Ne, Smířil Kovář neporušoval žádný zákon, ale porušoval zvyklosti ve vztahu mistrů a jejich učedníků a Hank mu to měl za zlé; mistr, který si nechával chlapce, jenž se už naučil všechno, co ho mistr mohl naučit, byl špatný.

A přesto, i když věděl, že chlapec je v právu a jeho mistr se dopouští křivdy – přestože to věděl, podíval se na toho chlapce a

ucítil v srdci studenou, mokrou nenávist. Zachvěl se a pokusil se to setřást.

„Říkáte, že potřebujete studnu," řekl. „Chcete ji na pití, na umývání nebo pro kovárnu?"

„Je v tom rozdíl?" zeptal se kovář.

„No, já myslím, že je. Na pití potřebujete čistou vodu a na umývání budete chtít vodu, ve které není žádná nemoc. Ale pro práci v kovárně si myslím, že je železu úplně jedno, jestli se chladí v čisté nebo zakalené vodě, nemám pravdu?"

„Pramen ve stráni se vyčerpává, je rok od roku slabší," řekl kovář. „Potřebuju studnu, na kterou se můžu spolehnout. Hlubokou a průzračnou a čistou."

„Sami víte, proč v tom potoce ubývá vody. Všichni kolem si kopou studny a odsávají vodu dřív, než může vytéct z pramene. Může se stát, že vaše studna bude ta poslední kapka."

„Nepřekvapilo by mě to," přikývl kovář. „Jenže studny jim zasypat nemůžu, a vodu taky potřebuju. Potok byl důvod, proč jsem se tady usadil, a oni mi ho teď vysušují. Asi bych se mohl přestěhovat někam dál, ale mám v domě ženu a tři fakany a tady se mi líbí, docela se mi tady líbí. Tak si říkám, že bych raději vodu čerpal, než se stěhoval."

Hank došel k vrbám u potoka nedaleko místa, kde potok vytékal ze staré chladírny, dost zchátralé. „To je vaše?" zeptal se.

„Ne. Ta patří starému Horáci Hostinskému, co má hostinec tamhle u cesty."

Hank si našel tenký vrbový prut, který vytvářel tu správnou vidlici, a začal jej svým nožem odřezávat. „Vidím, že ta chladírna se už moc nevyužívá."

„Jak jsem řekl, potok vysychá. Půlku léta v něm není dost vody, aby nádoby na smetanu zůstaly studené. Taková chladírna není k ničemu, když se na ni člověk nemůže spolehnout celé léto."

Hank řízl naposledy a vrbová větvička se uvolnila. Seřízl silnější konec do špičky a odstranil všechny zbytky listů, aby byla co nejhladší. Některým proutkařům bylo jedno, jak je prut hladký, jenom otrhali listy a konce nechali celé roztřepené, ale Hank věděl, že voda se občas nechce nechat najít, a to pak člověk potřebuje mít vrbový prut hezky hladký, aby ji našel. Jiní

zase používali větvičku čistou, ale pořád stejnou, rok co rok, na různých místech. Hank věděl, že to taky není dobré, protože prut musí být z vrby, nebo z někdy z ořechovce, které při růstu pily vodu, již by člověk chtěl najít. Ti ostatní proutkaři byli šarlatáni, ale říkat to nebylo nic platné. Většinou vodu našli, protože na většině míst voda *musí* být, stačí jen kopat dost hluboko. Ale Hank to dělal správně, měl opravdové nadání. Cítil, jak se mu větvička v rukou chvěje, cítil, jak mu voda pod zemí zpívá. Nedělal ani to, že by se chytil první známky vody. Hledal vodu, která je čistá, silná, blízko pod povrchem a dá se snadno dostat ven. Byl na svou práci *pyšný*.

Ale nebylo to jako ten učedník – jak se jmenoval? – Alvin. Nebylo to jako u něho. Buď člověk uměl přibíjet podkovy, aniž by koně zchromil, nebo to neuměl. A jak *jednou* nějakého zchromil, lidé si pořádně rozmysleli, než k takovému podkováři přišli znovu. Ale u proutkaře jako by se nic nedělo, jestli vodu našel pokaždé nebo ne. Když o sobě člověk řekl, že je proutkař, a měl virguli, lidé mu platili za to, že jim hledá studny, aniž by se obtěžovali zjišťovat, jestli k tomu vůbec má nadání.

Když se nad tím Hank zamyslel, napadlo ho, jestli třeba tohle není důvod, proč toho chlapce nesnáší – protože chlapec už si svou dobrou prací získal reputaci, zatímco on nebyl vůbec slavný, přestože byl nejspíš jediný opravdový proutkař, který do těchto končin zavítá za pořádně dlouhou dobu.

Sedl si na travnatý břeh potoka a zul si boty. Když se naklonil, aby druhou botu postavil na suchý kámen, kde nebylo tak pravděpodobné, že do ní nalezou brouci, uviděl, jak na něho ze stínů v hustém křoví zamrkaly dvě oči.

Hrozně se lekl, protože ho v prvním okamžiku napadlo, že vidí medvěda, a pak si myslel, že vidí Indiána prahnoucího po proutkařském skalpu, přestože obojí se v těchto končinách už léta nevyskytovalo. Ale ne, byl to jenom černoušek se světlou pletí, který se schovával v houští. Byl to míšenec, napůl bílý a napůl černý, to bylo jasně vidět, jakmile se Hank vzpamatoval z leknutí. „Na co se to díváš?“ zeptal se Hank.

Oči se zavřely a obličej zmizel. Keře se rozhoupaly a zašelestily, jak se jimi něco rychle plazilo.

„Toho si nevšímejte,“ řekl Smířil Kovář. „To je jenom Artuš Stuart.“

Artuš Stuart! V Nové Anglii nebo Spojených státech nebyla duše, která by to jméno neznala stejně dobře, jako by žila v Korunních koloniích. „Pak určitě rád uslyšíte, že já jsem lord protektor," prohlásil Hank Proutkař. „Protože kdyby měl král tuhle barvu kůže, měl bych novinu, která by mi v každém městě v Hiu a Saskvahenu až do smrti vynesla tři jídla denně zdarma."

Smířil se té představě hlasitě zasmál. „Kdepak, to je takový vtip Horace Hostinského, že ho tak pojmenoval. Horác a Stará Peg Hostinská vzali toho kluka na výchovu, když viděli, že jeho pravá máma je na to moc chudá. Samozřejmě si nemyslím, že to je celý důvod. Vzhledem k tomu, jak světlou má kůži, člověk nemůže mít za zlé jejímu manželovi, Mocku Berrymu, jestli se nechce dívat, jak to dítě jí u jednoho stolu s jeho dětmi, které jsou černé jak uhel."

Hank Proutkař si začal stahovat punčochy. „Nemyslíte náhodou, že si ho starý Horác Hostinský vzal k sobě proto, že je za jeho světlou kůži částečně odpovědný?"

„Raději si zacpěte hubu dýní, než z ní pustíte něco takového, Hanku," napomenul ho Smířil. „Horác není takový."

„Takových už jsem viděl. Divil byste se, z koho všeho se někdo takový vyklubal," řekl Hank. „Ale pozor, na Horace Hostinského se tak nedívám."

„Myslíte, že by si Stará Peg Hostinská pustila do domu napůl černého pancharta svého manžela?"

„Co kdyby o tom nevěděla?"

„To by věděla. Její dcera Peggy tady ve Vidlici dělávala světlici. A každý věděl, že Malá Peggy Hostinská nikdy nezalhala."

„Taky jsem o světlici z Vidlice slyšel, ještě než jsem sem poprvé přišel. Jak to, že jsem ji nikdy nepotkal?"

„To bude tím, že odešla," vysvětlil Smířil. „Před třemi roky. Prostě utekla. Uděláte dobře, když se na ni u Hostinských nebudete nikdy ptát. Jsou na to téma trochu hákliví."

Hank Proutkař, teď už bosý, se na břehu potoka postavil. Náhodou se podíval nahoru a tam, ve stromech, znovu zahlédl toho malého Artuše Stuarta, jak ho pozoruje. Ale co, jakou škodu mohl takový malý mouřenínek napáchat? Vůbec žádnou.

Hank vešel do potoka a nechal si ledově studenou vodu přelít přes chodidla. Tiše na vodu promluvil: Nechci přehradit tvůj tok,

ani tě ještě víc oslabit. Studna, kterou vykopu, ti nemá nijak uškodit. Je to jako dát ti další místo, kudy můžeš proudit, jako dát ti další tvář, další ruce, další oko. Tak se přede mnou neschovávej, Vodo. Ukaž mi, kde stoupáš, tlačíš se nahoru k nebi, a já jim řeknu, aby tam kopali a dali ti svobodu rozlít se po zemi, klidně si mě pohlídej.

„Je tahle voda dosti čistá?“ zeptal se Hank kováře.

„Ta nejčistší,“ odpověděl Smířil. „Nikdy jsem neslyšel, že by z ní někomu něco bylo.“

Hank namočil ostrý konec větvičky do vody nad místem, kde stál. Ochutnej ji, řekl virguli. Nasaj její chuť, zapamatuj si ji a najdi mi další, která je takhle dobrá.

Větvička se mu začala v rukou cukat. Byla připravená. Vytáhl ji z potoka; klesla, zklidnila se, ale pořád se nepatrně chvěla, aby mu ukázala, že je živá. Živá a hledá.

Teď už žádné další řeči, žádné řeči. Hank jenom chodil, s očima skoro zavřenýma, protože nechtěl, aby mu zrak odváděl pozornost od brnění v rukou. Virgule ho nikdy nezavedla špatně; kdyby se *podíval*, kam jde, bylo by to jako přiznat, že proutek nemá žádnou moc hledat.

Trvalo to skoro půl hodiny. Jistě, několik míst našel hned, ale nebyla dost dobrá, alespoň pro Hanka Proutkaře ne. Podle toho, jak prudce se virgule vzpíná a sklání, poznal, jestli je voda dost blízko pod povrchem, aby to k něčemu bylo. Byl v tom tak dobrý, že většina lidí nepoznala rozdíl mezi ním a pravým proutkařem, což byl vrchol nadání, jaké kdy mohl nějaký proutkař mít. A jelikož proutkaři byli vyloženě vzácní, většinou se dali najít mezi sedmými syny nebo třináctými dětmi, Hank už si nepřál, aby byl proutkař a nejenom proutkař, nebo aspoň ne často.

Větvička se ohnula tak prudce, že se zabořila na tři palce do hlíny. O mnoho lepší už to být nemohlo. Hank se usmál a otevřel oči. Nebyl ani třicet stop za kovárnou. Ani s otevřenýma očima nemohl najít lepší místo. Žádný proutkař by neodvedl lepší práci.

Kovář si to myslel taky. „No ne, kdybyste se mě zeptal, kde bych tu studnu chtěl mít, vybral bych tohle místo.“

Hank přikývl, přijal chválu bez úsměvu. Oči měl přivřené, tělo ho stále brnělo silou volání vody. „Nechci tu větvičku

zvednout," řekl, „dokud kolem nevykopete žlábek, aby bylo místo označené."

„Přines rýč!" vykřikl kovář. Učedník Alvin odběhl nástroj najít. Hank si všiml, že Artuš Stuart se batolí za ním, běží, co to dá, na svých krátkých nožkách, tak neobratných, že musí upadnout. A taky upadl, do trávy přímo na obličej. A protože běžel tak rychle, klouzal ještě přinejmenším yard, a když se zastavil, byl promočený rosou. Ale to ho nezastavilo, ani náhodou. Jednoduše se dál batolil kolem kovárny, ve které učedník Alvin zmizel.

Hank se otočil zpátky ke Smířilu Kováři a kopl do hlíny přímo pod nohama. „Nejsem proutkař, takže jistý si být nemůžu," řekl nejskromněji, jak uměl, „ale myslím, že nebudete muset kopat ani deset stop, než tady narazíte na vodu. Tak čistá a živá se nevidí každý den."

„To pro mě není důležité," prohlásil Smířil. „Já ji kopat nehodlám."

„Ten váš učedník vypadá, že má dost síly, aby ji vykopal sám, jestli není líný a nespí, když se otočíte zády."

„Není lenošivý typ," řekl Smířil. „Asi zůstanete na noc v hostinci, ne?"

„Nejspíš ne," odvětil Hank. „Asi šest mil odsud mám nějaké lidi, kteří chtějí, abych jim našel nějaké *suché* místo, kde by si mohli vykopat dobrý, hluboký sklep."

„Není to tak trochu *anti* proutkaření?"

„Je, pane Smířile, a taky je to mnohem těžší, v tak mokrém kraji jako tady."

„Tak to tudy vezměte, až pojedete zpátky," navrhl Smířil, „a já vám schovám doušek první vody, kterou z té vaší studny vytáhneme."

„Udělám to," řekl Hank, „a rád." Byla to pocta, které se mu nedostávalo často, první doušek ze studny. Měl sílu, ale jen tehdy, byl-li nabídnut dobrovolně. Hank se neubránil úsměvu. „Za pár dní přijedu, na to vemte jed."

Učedník se vrátil s rýčem a hned se dal do kopání. Jen mělký žlábek, ale Hank si všiml, že chlapec jej udělal do čtverce bez vyměřování, přitom byla každá strana díry stejná a, pokud to Hank mohl posoudit, také orientovaná podle světových stran. Jak tam Hank stál s větvičkou stále zabořenou do země, náhle

ucítil, jak se ho zmocnila prudká nevolnost, když měl chlapce tak blízko. Jenže to nebyla nevolnost, kdy člověk chce vyzvracet, co měl k snídani. Byla to nevolnost, která se mění v bolest, nevolnost, která se mění v násilí. Hank cítil, jak touží vyškubnout rýč chlapci z rukou a vzít ho ostrým koncem přes hlavu.

Až pak se mu konečně rozsvítilo, jak tam stál a větvička se mu v ruce třásla. To nebyl *Hank*, kdo toho chlapce nenáviděl, kdepak. Byla to *voda*, jíž Hank tak dobře sloužil, to *voda* chtěla chlapcovu smrt.

Ve stejném okamžiku, kdy se mu ta myšlenka zrodila v hlavě, ji v sobě potlačil, nevolnost polkl. Byl to nejšílenější nápad, jaký mu kdy přišel na mysl. Voda byla voda. Jediné, co chtěla, bylo dostat se nahoru ze země nebo dolů z mraků a pospíchat po povrchu. Neměla v sobě žádnou zlomyslnost. Žádnou touhu zabíjet. A vůbec, Hank Proutkař byl křesťan a nadto baptista – pro proutkaře mohla být těžko nějaká víra přirozenější. Když lidi potápěl, dělal to proto, aby je pokřtil a přivedl k Ježíši Kristu, ne proto, aby je utopil. Nenosil v srdci vraždu, nosil tam Spasitele, který ho učil milovat nepřátele, který ho učil, že dokonce i nenávidět člověka je jako vražda.

Hank se v duchu pomodlil ke Kristovi, aby utišil vztek v jeho srdci a uhasil touhu po smrti toho nevinného chlapce.

Jako by mu chtěla odpovědět, větvička v tom okamžiku vyskočila ze země, vyškubla se mu z rukou a přistála v keřích skoro deset kroků daleko.

To se Hankovi za celou dobu jeho proutkaření nestalo. Aby větvička takto vyskočila! Vždyť to bylo, jako by ho voda odkopla, jako když uhlazená dáma odmítne muže, který kleje.

„Žlábek je vyhloubený," oznámil chlapec.

Hank se po něm ostře podíval, aby zjistil, jestli si nevšiml něčeho zvláštního na tom, jak větvička odletěla. Ale chlapec se ani nedíval na něho. Hleděl jen na zem uvnitř čtverce, který právě obkopal.

„Dobrá práce," řekl Hank. Snažil se, aby mu v hlase nezazněla zášť, kterou cítil.

„Kopat tady nebude k ničemu," prohlásil chlapec.

Hank nevěřil vlastním uším. Dost na tom, že chlapec byl drzý na svého mistra, v oboru, který znal. Ale co u všech všudy věděl tenhle kluk o proutkaření?

„Cos to řekl, chlapče?“ zeptal se.

Chlapec si musel všimnout hrozby v Hankově obličeji, nebo postřehnout vzteklý tón v jeho hlase, protože hned couvl. „Nic, pane,“ řekl. „Mně do toho stejně nic není.“

Jenže Hank měl v sobě tolik zlosti, že nemohl dopustit, aby se z toho chlapec vykroutil tak snadno. „Ty si myslíš, že zvládneš i mou práci, je to tak? Tvůj mistr tě možná nechá, aby sis myslel, že jsi stejně dobrý jako on, protože máš nadání pro *kopyta,* ale já ti něco řeknu, chlapče: já jsem pravý proutkař a můj proutek mi říká, že voda tady je!“

„To je pravda,“ odvětil chlapec. Mluvil klidně, takže Hank ve skutečnosti nevěnoval pozornost tomu, že mladík je o čtyři palce vyšší a v délce paží je rozdíl pravděpodobně ještě větší. Učedník Alvin nebyl tak velký, aby ho člověk nazval obrem, ale stejně tak by ho neoznačil za trpaslíka.

„To je *pravda?* Tobě nepřísluší říkat, jestli to, co mi říká můj proutek, je nebo není pravda!“

„Vím to, pane, unáhlil jsem se.“

Kovář se vrátil s trakařem, krumpáčem a dvěma pevnými sochory. „Co se tady děje?“ zeptal se.

„Tady váš chlapec byl na mě drzý,“ postěžoval si Hank. Věděl, když to říkal, že to od něho není úplně spravedlivé. Chlapec se přece již omluvil, ne?

Teď se Smířilova ruka konečně vymrštila a přetáhla chlapce po hlavě jako medvědí tlapa. Alvin pod úderem zavrávoral, ale neupadl. „Omlouvám se, pane,“ řekl.

„Tvrdil, že tam, kde podle mě má být studna, žádná voda není.“ Hank se nedokázal zarazit. „Já měl k *jeho* nadání úctu. Čekal bych, že on bude mít úctu k mému.“

„Nadání nenadání,“ řekl kovář, „k mým zákazníkům bude mít úctu, nebo uvidí, jak dlouho trvá stát se kovářem, to tedy uvidí!“

Kovář držel v ruce jeden z těžkých železných sochorů, jako kdyby jím chtěl chlapce přetáhnout po zádech. To by byla jasná vražda a na to Hank neměl srdce. Natáhl ruku a chytil jeden

konec sochoru. „Ne, Smířile, počkejte, to je v pořádku. Už mi přece řekl, že se omlouvá.“

„A vám to stačí?“

„Stačí, když vím, že poslechnete mě a ne jeho. Nejsem tak starý, abych byl ochotný poslouchat, jak mi mladíčci s nadáním pro kopyta říkají, že už neumím proutkařit.“

„Ta studna se vykope přímo tady, na to můžete vzít jed. A tenhle kluk ji celou vykope sám, a nedostane kousnout jídla, dokud nenarazí na vodu.“

Hank se usmál. „V tom případě ještě rád zjistí, že vím, co dělám – nebude muset kopat hluboko, to je jistá věc.“

Nato se Smířil otočil k chlapci, který teď stál několik yardů daleko, ruce svěšené podél těla a ve tváři ani stín hněvu, vlastně vůbec nic. „Doprovodím pana Proutkaře zpátky k jeho nově okované kobyle, Alvine. A nechci tě vidět dřív, dokud mi nepřineseš vědro čisté vody z téhle studny. Nedostaneš sousto jídla ani hlt vody, dokud se jí nenapiješ odsud!“

„Ale no tak,“ mírnil ho Hank, „mějte srdce. Přece víte, že někdy trvá i několik dní, než se voda v nové studni vyčistí.“

„Každopádně mi přines vědro vody z té nové studny,“ nařizoval Smířil. „I kdybys měl pracovat v noci.“

Pak zamířili zpátky ke kovárně, k ohradě, kde čekala Rošťačka. Chvíli si povídali, chvíli trvalo sedlání, a potom Hank Proutkař vyrazil na cestu. Kobylka si pod ním vykračovala plynuleji a lehčeji, spokojená jako želva. Jak odjížděl, zahlédl chlapce, jak pracuje. Žádné metání hlíny, jen metodické zvedání a vysypávání, zvedání a vysypávání. Ani to nevypadalo, že by si chlapec dělal přestávky na odpočinek. Hank při odjezdu nezaslechl, že by se zvuk jedinkrát přerušil. Mlaskavý zvuk, jak rýč zajel do hlíny, a pak zasvištění a žuchnutí, jak se hlína vysypala na hromadu.

Hank svůj hněv neovládl, dokud slyšel ten zvuk nebo dokud si třeba jen pamatoval, jak zní. Věděl, že bez ohledu na to, jakou schopností jako proutkař vládne, je chlapec nepřítelem jeho nadání. Předtím považoval svůj hněv za bezdůvodný, ale teď, když chlapec promluvil, Hank věděl, že měl celou dobu pravdu. Ten učedník si myslel, že je mistr vody, možná dokonce proutkař, a to z něj dělalo Hankova nepřítele.

Ježíš řekl dej nepříteli svůj kabát, nastav druhou tvář – ale co když vás nepřítel chtěl připravit o celou živnost, co potom? Dovolíte mu, aby vás zničil? Až takový křesťan nejsem, pomyslel si Hank. Tentokrát jsem mu dal lekci a jestli se neujme, později ji zopakuji.

Kapitola 6

Maškarní ples

Peggy nebyla největší krasavice Guvernérského plesu, ale vůbec jí to nevadilo. Madam Modesta jí už dávno vysvětlila, že je chyba, když spolu ženy soupeří. „Není jediná cena za vítězství, která by musela být nedosažitelná pro všechny ostatní, když ji získá jedna žena."

Přesto jako by to někdo nechápal. Ostatní ženy po sobě vrhaly žárlivé pohledy, poměřovaly pravděpodobné výdaje za róby, odhadovaly ceny ozdobných amuletů, které nosily sokyně; sledovaly, kdo s kým tančí, kolik mužů se nechalo představit.

Málo jich obrátilo žárlivé zraky na Peggy – alespoň ne když do sálu odpoledne poprvé vstoupila. Peggy věděla, jakým dojmem působí. Místo aby měla elegantní účes, byly její lesklé vlasy vyčesané do tvaru, který vypadal udržovaně, ale tu a tam se z něj nějaká kadeř zatoulala. Šaty zvolila jednoduché, skoro až prosté – ale to byl kalkul. „Máš krásné mladé tělo, takže šaty nesmějí odvádět pozornost od přirozené pružnosti mládí." Šaty byly navíc neobvykle cudné, ukazovaly méně holé kůže než šaty všech ostatních žen, přesto však více než většina podtrhovaly volný pohyb těla pod nimi.

Skoro slyšela hlas madam Modesty, jak říká: „Mnoho dívek to chápe špatně. Korzet není samoúčelný. Má umožnit starým a vadnoucím tělům napodobovat tělo, které má zdravá mladá žena od přírody. Na *tobě* musí být sešněrovaný lehce, kostice jen pro pohodlí, ne proto, aby něco držely. Pak se tvoje tělo bude moci pohybovat volně a ty budeš moci dýchat. Ostatní dívky se budou divit, že máš odvahu objevit se veřejně s přirozenou linií pasu. Ale muži neměří střih ženských šatů. Líbí se jim přirozenost dámy, která je bezstarostná, je si jistá sama sebou, raduje se ze života v tento den, na tomto místě, v jejich společnosti."

Nejdůležitější však byla skutečnost, že na sobě neměla žádné šperky. Všechny ostatní dámy byly závislé na slušítkách, když si vyšly na veřejnost. Pokud dívka samotná neměla dar krásy, musela si koupit – nebo museli koupit rodiče, případně manžel – kouzlo vyryté do prstenu nebo amuletu. Amulety byly oblíbenější, protože se nosily blíž obličeji, proto stačilo kouzlo mnohem slabší – a tedy levnější. Taková slušítka vůbec nepůsobila na dálku, ale čím blíž člověk k ženě s okrasným slušítkem přišel, tím víc začal cítit, že její tvář je mimořádně krásná. Rysy se nijak nezměnily; člověk dál viděl to, co tam bylo ve skutečnosti. To, co se měnilo, bylo posuzování. Madam Modesta se takovým kouzlům smála. „K čemu je dobré někoho klamat, když ví, že je klamán?“ A tak Peggy nic takového nenosila.

Všechny ostatní ženy na plese byly v přestrojení. Nikdo sice neskrýval obličej, ale tento ples byl maškarní. Ze všech přítomných žen pouze Peggy a madam Modesta neměly kostým, nevydávaly se za nějaký nepřirozený ideál.

Tušila, co si myslely ostatní dívky, když ji viděly vcházet do sálu: chudinka. Jak je obyčejná. To není žádná konkurence.

A jejich odhad byl docela trefný – přinejmenším zpočátku. Nikdo si Peggy nijak zvlášť nevšímal.

Ale madam Modesta pečlivě vybrala několik mužů, kteří za ní přišli. „Ráda bych vám představila svou mladou přítelkyni Margaretu,“ říkala, a Peggy jim věnovala svěží a upřímný úsměv, který vůbec nebyl umělý. Byl to její přirozený úsměv, který vypovídal o srdečné radosti ze setkání s přítelem madam Modesty. Vzali ji za ruku, uklonili se, a ona jim odpověděla mírnou úklonou, elegantní a neodměřenou, upřímným gestem; přívětivě jim stiskla ruku, jako když se člověk zdraví s někým, koho by chtěl mít za přítele. „Umění krásy je umění pravdy,“ řekla madam Modesta. „Ostatní ženy předstírají, že jsou někdo jiný; ty budeš své nejpůvabnější já, budeš mít stejně přirozenou grácii jako skákající jelen nebo kroužící sokol.“ Muži ji odvedli na parket a Peggy s nimi tančila, aniž by si dělala starosti o správné kroky, udržování rytmu nebo předvádění svých šatů, spíš si vychutnávala tanec, symetrický pohyb, to, jak se hudba současně rozlévá jejich těly.

Muži, kteří se s ní setkali, kteří si s ní zatančili, si ji zapamatovali. Ostatní dívky jim pak připadly afektované, toporné, nesvobodné, umělé. Mnozí muži, stejně umělí jako většina dam, se sami neznali dost dobře, aby poznali, že je jim společnost Peggy příjemnější než společnost všech ostatních mladých dam. Ale takovým mužům madam Modesta Peggy nepředstavovala. Spíš ji nechávala tančit jen s takovými muži, kteří ji dokázali vnímat; a madam Modesta věděla, kteří muži to jsou, protože to byli ti, kteří měli ji samotnou upřímně rádi.

Tak se stalo, že jak ples pokračoval, zamžené odpoledne přešlo do jasného večera a hodiny ubývaly, víc a víc mužů kroužilo kolem Peggy, zapisovalo se do jejího tanečního pořádku, dychtivě s ní konverzovalo během přestávek a přinášelo jí občerstvení – které buď přijala, pokud měla hlad či žízeň, nebo vlídně odmítla, pokud ne – až si jí ostatní dívky začaly všímat. Samozřejmě byla spousta mužů, kteří Peggy nevěnovali pozornost; žádná dívka kvůli její hojnosti nestrádala. Ale ony to tak neviděly. Viděly, že je vždycky v obklíčení a Peggy tušila, o čem si šeptají.

„Jaké má kouzlo?“

„Nosí amulet pod korzetem – jsem si jistá, že jsem viděla jeho tvar obtisknutý na té levné látce.“

„Proč nevidí, jak má silný pas?“

„Podívejte, jak má neupravené vlasy, jako by právě přišla ze dvora.“

„Musí jim příšerně lichotit.“

„Doufám, že si všímáš, že to k ní přitahuje jenom určitý *typ* mužů.“

Chudinky, chudinky. Peggy neměla žádnou schopnost, s níž by se každá z těchto dívek nenarodila. Nepoužívala žádný trik, který by si musely koupit.

Nejdůležitější pro ni byla skutečnost, že tady ani nepoužívala své nadání. Všechno ostatní, co ji madam Modesta za ta léta učila, si pamatovala snadno, protože to nebylo nic víc než rozšíření její přirozené upřímnosti. Jedinou obtížnou překážku představovalo Peggyino nadání. Jakmile se s někým setkala, ze zvyku mu vždy nahlédla do vnitřního ohně, aby zjistila, kdo to je; a pak, když o něm věděla víc, než věděla o sobě, musela

ukrýt znalost jeho nejtemnějších tajemství. Proto byla tak rezervovaná, proto působila dokonce až povýšeně.

Madam Modesta i Peggy se shodovaly – nesmí ostatním říkat, jak mnoho o nich ví. Ale zároveň ji madam Modesta přesvědčila, že dokud skrývá něco tak důležitého, nemůže se stát svým nejkrásnějším já – nemůže se stát ženou, kterou by Alvin miloval pro to, jaká je, a ne ze soucitu.

Řešení bylo poměrně jednoduché. Jelikož Peggy nesměla říci, co ví, a nedokázala to ani skrýt, jediná možnost byla vůbec se to nedozvědět. To byl největší boj a trval právě uplynulé tři roky – vycvičit se, aby nenahlížela do vnitřních ohňů kolem sebe. Byla to dřina, ale po mnoha slzách zklamání a tisícovce různých triků, kterými se snažila oklamat sama sebe, se jí to podařilo. Dokázala vstoupit do zaplněného tanečního sálu a nedbat o vnitřní ohně kolem sebe. Samozřejmě je *viděla,* oslepit se nemohla, ale nevěnovala jim pozornost. Nesnažila se proniknout blíž, nehleděla do hloubky. A teď už začínala být tak zručná, že se nemusela ani *snažit* do vnitřního ohně nenahlédnout. Dokázala stát kousek od někoho, konverzovat, věnovat pozornost jeho slovům, a přitom nevidět z jeho vnitřních myšlenek víc, než by viděl kdokoli jiný.

Za ty roky, co dělala světlici, se samozřejmě o lidské povaze něco dozvěděla – jaké myšlenky se skrývají za jistými slovy, tóny hlasu, výrazy nebo gesty – takže dovedla myšlenky jiných velice dobře odhadovat. Ale zdálo se, že dobrým lidem nevadí, když Peggy ví, co mají v tu chvíli na mysli. Nemusela to poznání skrývat. Nemohla znát pouze jejich nejhlubší tajemství – a ta teď pro ni byla neviditelná, pokud se nerozhodla, že je vidět chce.

Rozhodla se nevidět. V tom odstupu totiž našla určitou svobodu, jakou předtím v celém svém životě nepoznala. Dokázala teď jiné lidi brát takové, jak se jeví. Mohla se radovat z jejich společnosti, neboť neznala jejich skryté touhy nebo, co bylo nejstrašlivější, jejich nebezpečné budoucnosti, a tedy za ně necítila odpovědnost. Do jejího tance, smíchu a konverzace to vnášelo určité radostné třeštění; nikdo jiný se na plese necítil tak svobodný jako Modestina mladá přítelkyně Margareta, protože nikdo jiný nikdy nepoznal tak zoufalé omezení, jaké ji sužovalo celý život až doteď.

Tak se stalo, že Peggyin večer na Guvernérském plesu byl nádherný. Nebyl to vyloženě *triumf*, protože nikoho neudolala – muži, kteří získali její přátelství, nebyli dobyti, ale osvobozeni, vlastně byli vítězové. To, co cítila, byla čistá radost, a proto se ti, kteří byli v její společnosti, radovali též. Takové dobré pocity se nedaly zadržet v sobě. Koneckonců i ti, kteří ji za svými vějíři nehezky pomlouvali, si radostnosti večera všimli; mnozí řekli manželce guvernéra, že to byl nejlepší ples, jaký se kdy konal v Dekane, nebo, když na to přijde, v celém státě Saskvahen.

Někteří si dokonce uvědomili, kdo do toho večera vnesl tolik radosti. Patřily k nim guvernérova manželka a madam Modesta. Peggy je jednou zahlédla, jak spolu hovoří, když se elegantně otáčela na parketu a zahrnovala svého partnera takovým úsměvem, že se z radosti, že s ní tančí, vesele smál. Guvernérova manželka se usmívala, pokyvovala hlavou a ukazovala vějířem na parket a Peggyiny oči se na okamžik setkaly s jejími. Peggy ji pozdravila vřelým úsměvem; guvernérova manželka odpověděla úsměvem a přikývnutím. Gesto nezůstalo bez povšimnutí. Peggy bude vítána na všech večírcích, jichž se bude chtít v Dekane zúčastnit – dvou nebo tří za večer, pokud by chtěla, každou noc v roce.

Přesto se tímto úspěchem neopájela, neboť dovedla poznat, jak je ve skutečnosti malý. Získala přístup na nejvybranější události v Dekane – ale Dekane bylo jen hlavní město státu na okraji amerického pohraničí. Pokud toužila po společenských vítězstvích, musela by se dostat do Kamelotu, získat si uznání královské rodiny – a odtamtud do Evropy, aby ji přijali ve Vídni, Paříži, Varšavě nebo Madridu. Ale i pak, i kdyby tančila se všemi korunovanými hlavami, nic by to neznamenalo. Nakonec zemře a oni také, a o co by se stal svět lepším díky jejímu tancování?

Pravou velikost zahlédla ve vnitřním ohni jednoho novorozence před čtrnácti lety. Chránila to dítě, protože milovala jeho budoucnost; také si toho chlapce oblíbila proto, kým byl, jakou měl duši. Ale ze všeho nejdůležitější, důležitější než její city k učedníku Alvinovi, nejdůležitější vůbec byla její láska k práci, která ho čekala. Králové a královny budovali království, nebo o ně přicházeli; kupci vydělávali jmění, nebo je rozhazovali; umělci tvořili díla, která čas nechával vyblednout

nebo upadnout v zapomnění. Pouze učedník Alvin v sobě měl zárodky Tvoření, jež odolá času, odolá nekonečnému pustošení Ničitele. Proto dnes večer na parketu tančila pro něho, s vědomím, že když získá lásku těchto cizích lidí, získá možná také Alvinovu lásku a zaslouží si místo vedle něho na cestě do Křišťálového Města, do místa, jehož všichni obyvatelé budou vidět jako světlice, budou budovat jako Tvůrci a budou milovat s čistotou Ježíše Krista.

Díky myšlence na Alvina zaměřila pozornost na jeho vzdálený vnitřní oheň. Třebaže se naučila nenahlížet do blízkých vnitřních ohňů, nikdy nepřestala nahlížet do toho jediného. Možná tak pro ni bylo obtížnější své nadání ovládat, ale jaký smysl mělo něco se učit, pokud tím ztrácela kontakt s ním? Proto ho nemusela hledat; hluboko v hlavě vždycky věděla, kde hoří jeho vnitřní oheň. Za ta léta se naučila nevidět ho před sebou stále, ale i tak ho uměla spatřit v okamžiku. Udělala to i teď.

Kopal v zemi za kovárnou. Ale skoro si nevšimla práce, protože si jí nevšímal ani on. To, co v jeho vnitřním ohni hořelo nejsilněji, byl hněv. Někdo se k němu zachoval nespravedlivě – ale to přece nebylo nic nového, ne? Smířil, kdysi nejspravedlivější mistr, Alvinovi jeho zručnost se železem záviděl čím dál víc a ve své žárlivosti se stal nespravedlivým. Čím víc ho učedník překonával, tím vášnivěji Alvinovi jeho zdatnost upíral. Alvin žil s nespravedlností každý den, přesto v něm Peggy takový hněv ještě nikdy neviděla.

„Stalo se něco, slečno Margareto?“ promluvil znepokojeně muž, který s ní právě tančil. Peggy se zastavila přímo uprostřed parketu. Hudba hrála dál, páry dál tančily, ale v blízkosti ní se tanečníci zastavili a dívali se po ní.

„Nemohu – pokračovat,“ dostala ze sebe. Překvapeně zjistila, že strachem nemůže popadnout dech. Čeho se tak bála?

„Chtěla byste jít ven ze sálu?“ zeptal se. Jak se jmenoval? Měla v hlavě jediné jméno: Alvin.

„Ano, prosím.“ Opřela se o něj a společně zamířili k otevřeným dveřím na kolonádu. Dav se rozestoupil; nikoho neviděla.

Bylo to, jako by se teď všechen hněv, nahromaděný v Alvinovi za léta práce pod Smířilem Kovářem, dral ven, a každé zakrojení rýče byl hluboký řez pomsty. Proutkař, potulný hledač

vody, ten ho rozhněval, on byl tím, komu chtěl ublížit. Ale Peggy proutkař nezajímal, stejně jako ji nezajímala jeho provokace, jakkoli hanebná nebo strašlivá. Zajímal ji Alvin. Copak nechápe, že když kope tak hluboko z nenávisti, provádí akt ničení? A copak neví, že když člověk pracuje, aby ničil, vyvolává Ničitele? Když svou prací ničíš, Ničitel se může pokusit tě získat.

Vzduch venku byl v houstnoucím šeru chladnější, poslední cípek slunce zaléval trávníky guvernérova sídla rudým světlem. „Doufám, slečno Margareto, že jsem neudělal nic, čím bych vám přivodil mdloby."

„Ne, a já ani neomdlévám. Odpustíte mi? Něco mě napadlo, to je všechno. Něco, o čem potřebuji přemýšlet."

Zvláštně se na ni podíval. Vždy, když se žena potřebovala s mužem rozloučit, tvrdila, že omdlévá. Ale slečna Margareta ne. Peggy věděla, že muž je zmatený, nejistý. Etiketa omdlévání byla jasná. Ale jak měl džentlmen náležitě zareagovat na ženu, která „potřebovala přemýšlet"?

Položila mu dlaň na rameno. „Ujišťuji vás, příteli – jsem úplně v pořádku a bylo mi potěšením s vámi tancovat. Doufám, že si zatančíme znovu. Ale teď potřebuji být chvíli sama."

Viděla, jak svými slovy jeho neklid zmírnila. To, že ho nazvala „přítelem", byl příslib, že si ho bude pamatovat; naděje, že si s ním zatančí znovu, byla tak upřímná, že jí chtě nechtě musel věřit. Přijal její slova a s úsměvem se uklonil. Pak už si ani nevšimla, jak odešel.

Její pozornost byla daleko, ve Vidlici, kde učedník Alvin vyvolával Ničitele, aniž tušil, co dělá. Peggy pátrala a pátrala v jeho vnitřním ohni, snažila se najít něco, čím by ho mohla ochránit. Ale nic tam nebylo. Teď, když Alvina poháněl hněv, vedly všechny cesty najedno místo, a to místo ji děsilo, protože neviděla, co tam je, neviděla, co se stane. A ven žádná cesta nevedla.

Co jsem dělala na tom hloupém plese, když mě Alvin potřeboval? Kdybych dávala pořádně pozor, všimla bych si, že se to chystá, našla bych způsob, jak mu pomoci. Místo toho jsem tančila s muži, kteří pro budoucnost světa znamenají méně než nic. Ano, těší se z mé přítomnosti. Ale k čemu to je, jestli Alvin

podlehne, jestli bude učedník Alvin zničen, jestli bude Křišťálové Město rozvráceno dřív, než je Tvůrce začne budovat?

Kapitola 7

Studny

Alvin nepotřeboval zvedat oči, aby poznal, kdy proutkař odjel. Cítil, kde se ten člověk nachází, protože jeho vztek se uprostřed příjemné zelené hudby lesa rozléhal jako temný šum. To bylo prokletí skutečnosti, že je jediný běloch, muž nebo chlapec, který dokáže cítit život lesa – znamenalo to, že je také jediný běloch, který ví, jak země umírá.

Ne že by půda nebyla bohatá – po létech, kdy na ní rostl les, byla zem tak úrodná, až se říkalo, že i *stín* semene by v ní dokázal zakořenit a vyrůst. Život byl na polích, dokonce i ve městech. Ale nebyl součástí písně země. Byl to jen šum, šeptavý šum, zatímco píseň zeleně lesa, života indiánů, zvířat, rostlin a půdy, kteří všichni žili v harmonii, ta píseň teď byla tichá, přerušovaná, smutná. Alvin slyšel, jak umírá, a bylo mu z toho smutno.

Nějaký ješitný proutkaříček. Proč se tak rozčílil? Alvin na to nemohl přijít. Ale nepátral po tom za každou cenu, nehádal se, protože skoro ve stejném okamžiku, kdy se proutkař objevil, zahlédl na okrajích svého zorného pole nenápadného Ničitele, jako by ho Hank Proutkař přivedl.

Poprvé Alvin spatřil Ničitele v nočních můrách, když byl ještě malý, jako obrovskou nicotu, která se na něho neviditelně valí, snaží se ho rozdrtit, dostat se do něho, rozmělnit ho na kousíčky. Starý Vypravěč to byl, kdo Alvinovi pomohl dát jeho prázdnému nepříteli jméno. Ničitel, který touží zničit vesmír, všechno rozdrobit, až bude všechno ploché, studené, hladké a mrtvé.

Jakmile mu dal jméno a získal určitou představu, co to *je*, začal Ničitele vidět v denním světle, když byl vzhůru. Samozřejmě ne přímo před sebou. Když se člověk na Ničitele podívá, většinou ho nevidí. Za veškerým životem, růstem a

budováním světa se úplně ztrácí. Ale na okrajích zorného pole, jako by se plížil zezadu, tam ten úskočný starý had vyčkával, tam ho Alvin viděl.

Ještě jako malý chlapec se Alvin naučil, jak donutit Ničitele kousek ustoupit a nechat ho na pokoji. Stačilo něco vytvořit vlastníma rukama. Něco tak jednoduchého jako uplést ze stébel trávy košíček, a měl aspoň trochu klid. Proto si nedělal velké starosti, když se Ničitel ukázal za kovárnou nedlouho poté, co tam přišel. V kovárně byla spousta příležitostí k tvoření. A navíc byla kovárna plná ohně – ohně a železa, nejtvrdší země. Alvin věděl od dětství, že Ničitel prahne po vodě. Voda je jeho sluha, dělá většinu jeho práce, když strhává různé věci. Proto nebylo nic divného, že když přišel vodní člověk jako Hank Proutkař, Ničitel zesílil a ožil.

Teď však Hank Proutkař odjel a svůj hněv a nespravedlnost odvážel s sebou, ale Ničitel zůstával, schovával se venku na louce a v keřích, číhal v dlouhých večerních stínech.

Zarazit rýč, vypáčit hlínu, zvednout ji k okraji studny a vyhodit. Pravidelný rytmus, pečlivé vršení hromady, tvarování stran díry. Na prvních třech stopách byla čtvercová, podle tvaru přístřešku. Pak kulatá a maličko se zužující dovnitř, aby se mohla hotová studna obložit kameny. I když víš, že tato studna se nikdy nenaplní vodou, udělej to pečlivě, kopej, jako by sis myslel, že to vydrží. Buduj bezchybně, nejdokonaleji, jak umíš, a to bude stačit, aby si ten úskočný starý špeh uchoval odstup.

Proč se tedy necítil trochu jistější? Věděl, že se blíží večer, stejně spolehlivě, jako by měl v kapse hodinky, protože se objevil Artuš Stuart s obličejem vydrhnutým po večeři. Cumlal bonbon proti kašli a nemluvil. Alvin už byl na něho zvyklý. Téměř od okamžiku, kdy se naučil chodit, byl jako Alvinův malý stín a přicházel každý den, když nepršelo. Nikdy toho moc nenamluvil, a když přece jen něco řekl, nebylo zrovna jednoduché jeho dětskému žvatlání rozumět – *r* a *s* mu dělaly potíže. Co na tom. Artuš nikdy nic nechtěl a nikdy neudělal nic špatného a Alvin zpravidla skoro zapomínal, že chlapec je nablízku.

Jak Alvin kopal, obletovaný večerním hmyzem, který mu bzučel do obličeje, nemohl se svým mozkem dělat nic jiného než přemýšlet. Byl ve Vidlici tři roky a za celou tu dobu se

nepřiblížil ani o píď poznání, k čemu je jeho nadání. Kromě práce s koňmi je téměř nepoužíval, a výjimku dělal jen proto, že nemohl snést, jak těžce zvířata trpí, když pro něho je tak snadné zařídit, aby okování dopadlo dobře. To byla dobrá věc, ale nepomáhala při budování světa, zvlášť se zřetelem k ničení celé okolní krajiny.

Alvin věděl, že běloši jsou v tomto lesním kraji nástrojem Ničitele a dokážou věci rozvrátit ještě lépe než voda. Každý strom, který padl k zemi, každý jezevec, mýval, jelen nebo bobr, který byl použit bez souhlasu, každá smrt byla součástí zabíjení země. Indiáni zachovávali rovnováhu, jenže teď byli pryč, buď mrtví, nebo se přestěhovali na západ od Mizipy – anebo, jako Irrokvové a Čerikové, v srdci zbělali, vyhrnuli si rukávy a pustili se do ničení země ještě usilovněji a rychleji než běloši. Nezbyl nikdo, kdo by se snažil zachovat krajinu při životě.

Někdy si Alvin myslel, že zůstal jediný, kdo Ničitele nenávidí a chce se mu stavět na odpor. A nevěděl, jak to dělat, neměl ponětí, jaký by měl být jeho další krok. Světlice, která se ho dotkla při narození, byla jediná, od koho se mohl dozvědět, jak být opravdovým Tvůrcem, jenže byla pryč, utekla ve stejné ráno, kdy přišel. To nemohla být náhoda. Jednoduše ho nechtěla nic učit. Bylo jeho údělem být Tvůrcem, věděl to, a neměl nikoho, kdo by mu na cestě pomohl.

Ochotný jsem, říkal si Alvin. Sílu v sobě mám, když přijdu na to, jak ji správně použít, mám i touhu být tím, čím být mám, ale někdo mě to musí naučit.

Kovář ne, to byla jasná věc. Ten starý hrabivý trouba. Alvin věděl, že Smířil Kovář se ho snaží naučit co nejmíň. Tušil, že již nyní neví Smířil ani polovinu toho, co se sám naučil jen tím, že se díval, když mistr netušil, že dává pozor. Starý Smířil ho nechtěl nechat odejít nikdy, jestli to půjde. Mám úděl, čeká mě v životě opravdové, bohulibé dílo, stejně jako ty staré brachy v Bibli, nebo Odyssea či Hektora, a jediný učitel, kterého mám, je kovář tak lakotný, že od něho musím poznání *krást,* přestože mám na ně právo.

Někdy to Alvina uvnitř spalovalo a toužil udělat něco okázalého, aby Smířilu Kováři ukázal, že jeho učedník není jen kluk, který ani neví, že je podváděn. Co by Smířil Kovář dělal, kdyby viděl Alvina štípat železo prsty? Nebo narovnat ohnutý

hřebík, aby byl pevný jako dřív, zahojit křehké železo, které se kladivem rozlámalo? Co kdyby věděl, že Alvin dokáže vytepat železo tak tence, že je přes ně vidět, a přitom je tak pevné, že se nedá zlomit?

To by však byla vyložená hloupost, když o tom takto přemýšlel, a dobře to věděl. V první chvíli by Smířil Kovář možná zalapal po dechu, možná by dokonce omdlel, ale do deseti minut by začal vymýšlet, jakým způsobem z toho vytřískat peníze, a bylo by ještě méně pravděpodobné než předtím, že by Alvin mohl získat volnost dřív. A jeho sláva by se rozšířila, to byla jasná věc, takže až by mu bylo devatenáct a Smířil Kovář by ho propustil, byl by až příliš známý. Lidé by ho soustavně zaměstnávali hojením, proutkařením, opravováním a tvarováním kamene, prací, která nebyla ani na půli cesty k tomu, pro co se narodil. Kdyby mu nosili nemocné a chromé, aby je uzdravil, jak by si našel čas na něco jiného než felčařinu? Na uzdravování bude času dost, až bude znát celou cestu k tomu, jak se stát Tvůrcem.

Prorok Lola-šika mu ukázal vizi Křišťálového Města pouhý týden před masakrem u Vratké Kánoe. Alvin věděl, že někdy v budoucnosti bude na něm, aby ty věže z ledu a světla postavil. To bylo jeho údělem, ne být venkovským opravářem. Dokud byl vázaný službou Smířilu Kováři, musel své opravdové nadání držet v tajnosti.

Proto nikdy neutekl, přestože už byl dost velký, aby v něm nikdo zběhlého učedníka nehledal. K čemu by mu byla volnost? Nejdřív se musel naučit, jak se stát Tvůrcem, jinak bylo úplně jedno, jestli odejde nebo zůstane.

Proto nikdy nemluvil o tom, co dokáže, a své dary nepoužíval téměř k ničemu jinému než ke kování koní a k tomu, aby cítil, jak zem kolem něho umírá. Ale hluboko v mozku neustále myslel na to, co ve skutečnosti je. Tvůrce. Ať je to cokoli, já to jsem, a proto se mě Ničitel pokusil zabít, než jsem se narodil, a při stovce nehod a nedokonaných vražd během mého dětství v Sílově Kostelci. Proto teď slídí kolem, pozoruje mě a čeká na příležitost mě dostat, možná čeká na chvíli jako dnes v noci, až budu úplně sám tady ve tmě, jenom já, rýč a můj vztek, že musím dělat práci, která nebude k ničemu.

Hank Proutkař. Co je to za člověka, že nechce vyslechnout dobrou radu od někoho jiného? Jistě, proutek prudce udeřil do země – voda jako by se tam chystala vytrysknout. Ale to, že *netryskala,* bylo zapříčiněno skálou, která tam překážela, ani ne čtyři stopy pod hlínou. Proč jinak tady podle nich byla přirozená louka? Velké stromy nebyly schopné zapustit kořeny, protože voda, která tady napršela, po skále hned stekla a k vodě, která byla pod skálou, se kořeny nedokázaly protlačit. Hank Proutkař uměl vodu najít, ale rozhodně nedokázal zjistit, co se nachází *mezi* vodou a povrchem. Nebyla jeho chyba, že to neviděl, ale jeho chyba rozhodně byla, jak odmítal vzít v úvahu, že by to tam mohlo být.

Proto byl Alvin teď tady a hloubil nejúhlednější studnu, jakou si lze přát. A opravdu, dřív, než dal oblé boční stěně studny jasný tvar, rýč břinkl a třeskl o skálu.

Když Artuš Stuart zaslechl ten nový zvuk, přiběhl až k okraji díry a nakoukl dovnitř. „Bum bum," řekl. Pak zatleskal.

„Správně, bum bum," potvrdil Alvin. „Teď budu bušit do pevné skály po celé šířce téhle díry. A Smířilu Kováři o tom neřeknu, na to vem jed, Artuši Stuarte. Řekl mi, že nedostanu najíst ani napít, dokud nenajdu vodu, a já tam nehodlám přijít a začít škemrat o večeři jenom proto, že jsem narazil na skálu."

„Bum," řekl chlapeček.

„Odkopu z téhle díry každý kousíček hlíny, až bude skála úplně holá."

Pečlivě vykopal všechnu hlínu, kterou mohl, a nerovnou plochu skály oškrábal rýčem. Přesto zůstávala hnědá a umazaná od hlíny a Alvin nebyl spokojený. Chtěl, aby kámen bíle zářil. Nedíval se nikdo jiný než Artuš Stuart a ten byl stejně jen malé dítě. Proto Alvin použil své nadání způsobem, jak to od svého odchodu ze Sílová Kostelce neudělal. Nechal veškerou hlínu z holé skály stéct, sklouznout po kameni, až se nalepila na začištěné hliněné stěny jámy.

Téměř vzápětí byla skála tak zářivá a bílá, že by ji člověk mohl považovat za tůňku, v níž se odráží poslední denní paprsky. Ve stromech zpívali večerní ptáci. Pot se lil z Alvina tak silně, že při dopadu na skálu zanechával malé černé skvrnky.

Artuš stál na okraji jámy. „Voda," řekl.

„Teď ustup, Artuši Stuarte. Není to sice zase tak hluboko, ale k podobným dírám se raději nepřibližuj. Mohl by ses totiž zabít, kdybys tam spadl.“

Kolem proletěl pták, hlasitě pleskal křídly. Jiný pták někde o kousek dál spustil šílený křik. „Sníh,“ řekl Artuš Stuart.

„To není sníh, to je skála,“ opravil ho Alvin. Pak vylezl z díry ven, postavil se a zasmál se pro sebe. „Tady máš tu svou studnu, Hanku Proutkaři. Přijeď sem a podívej se, kde se tvá větvička zabořila do země.“

Bude ho mrzet, že Alvin kvůli němu dostal od mistra ránu. Když člověka udeří kovář, není to žádná legrace, obzvlášť když je to někdo jako jeho mistr, který se neslitoval ani nad malým chlapcem, natožpak nad učedníkem o vzrůstu muže, jako byl Alvin.

Teď mohl odejít do domu a oznámit Smířilu Kováři, že studna je vykopaná. Pak mistra odvede sem a ukáže mu tuto jámu, z jejíhož dna hledí vzhůru skála, pevná jako srdce světa. Alvin se slyšel, jak mistrovi říká: „Ukažte mi, jak se z toho napít, a já to vypiju.“ Bylo by příjemné slyšet, jak bude Smířil klít, až zmodrá, když to uvidí.

Jediná potíž byla v tom, že Alvin jim teď sice mohl ukázat, jak mu křivdili, když se k němu tak chovali, jenže zároveň věděl, že z dlouhodobého hlediska nemá žádný význam, jestli jim dá za vyučenou nebo ne. Důležité bylo, že Smířil Kovář tuhle studnu doopravdy potřeboval. Potřeboval ji tak moc, že si proutkaře zaplatil kovářskou prací zadarmo. Alvin věděl, že studnu vykopat musí, a je jedno, jestli tam, kde řekl Hank Proutkař, nebo někde jinde.

A když se nad tím zamyslel, mohlo to jeho hrdosti posloužit ještě líp. Přijde do domu s vědrem, jak mu to Smířil nařídil – ale ze studny, jejíž polohu vybere on sám.

Rozhlédl se v načervenalém světle podvečera a zamyslel se, kde by měl hledat vhodné místo pro kopání. Slyšel, jak Artuš Stuart škube luční trávu a ptáci nacvičují kostelní sbor, tak hlasitě dnes zpívali.

Anebo možná byli obyčejně vyděšení. Protože když se teď Alvin rozhlédl, viděl, že Ničitel se dnes činí. Podle pravidel mělo vykopání první díry stačit, aby Ničitel mazal, až se za ním bude prášit, a několik dní se nevracel. Místo toho ze skrytu

sledoval každý jeho krok, když Alvin hledal místo, kde by vykopal opravdovou studnu. Čím dál víc se to podobalo některé z těch nočních můr, ve kterých nedokázal udělat nic, čím by Ničitele donutil k odchodu. Stačilo to, aby jím projel strach, aby se v teplém jarním vzduchu zachvěl.

Setřásl ten strach. Věděl, že se ho Ničitel nedotkne. Celý jeho život až doteď se ho Ničitel snažil zabít různými nehodami, jako bylo náledí v místě, kam potřeboval došlápnout, nebo podemletí břehu řeky, aby do ní spadl. Čas od času Ničitel dokonce získal nějakého člověka, aby na Alvina zaútočil, jako byli páter Thrower nebo ti čoktavští Indiáni. Ale nikdy, kromě snů, Ničitel neudeřil přímo.

A neudělá to ani teď, přesvědčoval se Alvin. Hlavně hledej dál, abys mohl vykopat *pravou* studnu. Ta falešná toho starého podvodníka nezahnala, ale opravdová to určitě udělá, a pak ho tři měsíce neuvidím, jak se mi míhá na okraji zorného pole.

S tou myšlenkou v hlavě si Alvin dřepl a pečlivě se soustředil na pátrání po trhlině ve skryté skalní desce.

To, jak Alvin prohledával věci pod zemí, nebylo stejné jako *zrak.* Spíš jako by měl další ruku, která jezdila hlínou a skálou jako kapka vody na rozpálené plotně. Přestože sám proutkaře nikdy nepotkal, domníval se, že když proutkař posílá svého broučka hledat pod zem a hmatat, co kde je, nemůže se to příliš lišit od toho, co dělal on. A jestli náhodou *proutkařil,* musel si položit otázku, jestli mají pravdu lidé, kteří připouštějí, že to, co se plazí v zemi, je přímo proutkařova *duše.* Vyprávěly se dokonce historky o proutkařích, kterým se duše ztratila, takže už nikdy neřekli slovo a nepohnuli svalem, dokud nakonec nezemřeli. Ale Alvin se takovými povídačkami nenechal odstrašit od své práce. Pokud byl třeba kámen, našel přirozené prasklinky, aby se kámen uvolnil skoro bez odsekávání. Pokud byla třeba voda, vyhledal, jak se k ní prokopat.

Nakonec objevil místo, kde byla skalní deska tenká a rozdrolená. Terén tady stoupal výš, voda tekla hlouběji, ale důležité bylo, že se k ní mohl přes kámen dostat.

Nové místo leželo v polovině cesty mezi domem a kovárnou – což by bylo méně vhodné pro Smířila, ale víc by to vyhovovalo jeho manželce Gerte, která musela používat tutéž vodu. Alvin se pustil do práce, protože se stmívalo a byl

odhodlaný dnes večer neodpočívat, dokud nebude hotový. Aniž o tom přemýšlel, rozhodl se využít svou schopnost tak, jak ji využíval doma. Nestalo se, že by rýčem narazil na kámen; bylo to, jako by se hlína měnila v mouku a rovnou z jámy vyskakovala, aniž by ji musel zvedat. Pokud by se na něho v tu chvíli – díval někdo dospělý, musel by si myslet, že přebral nebo zešílel, tak rychle Alvin kopal. Jenže kromě Artuše Stuarta se nedíval nikdo. Koneckonců se blížila noc a AI neměl žádnou lucernu, takže si nikdo nevšimne, že tam pracuje. Mohl své nadání používat beze strachu, že bude odhalen.

Z domu se ozval křik, hlasitý, ale ne dost zřetelný, aby Alvin rozeznal slova.

„Zlobí se," řekl Artuš Stuart. Díval se přímo k domu, jako pes ve střehu.

„Slyšíš, co říkají?" zeptal se Alvin. „Stará Peg Hostinská vždycky tvrdí, že máš uši jako pes, pořád našpicované."

Artuš Stuart zavřel oči. „Nemáš právo nechat toho kluka hladovět," řekl.

Nechybělo mnoho, aby se Alvin na celé kolo rozesmál. Artuš napodoboval hlas Gerty Kovářové nejlíp, jak kdy slyšel.

„Na to, abych ho mlátil, je moc velký, ale musí dostat za vyučenou," řekl Artuš Stuart.

Tentokrát mluvil přesně jako Alvinův mistr. „To zrovna," zamumlal Alvin.

Malý Artuš hned pokračoval: „Buď Alvin sní večeři z tohoto talíře, Smířile Kováři, nebo ti to skončí na hlavě. To bych chtěl vidět. Jenom to zkus, ty stará čarodějnice, zpřerážím ti hnáty."

Teď už se Alvin neubránil a vybuchl smíchem. „Ať se propadnu, jestli nejsi dokonalý papoušek, Artuši Stuarte."

Chlapeček k Alvinovi vzhlédl a po tváři se mu mihl veselý úšklebek. Zdola od domu se ozval zvuk rozbíjeného kameninového nádobí. Artuš Stuart se začal smát a běhat dokolečka. „Rozbila talíř, rozbila talíř, rozbila talíř!"

„Ty jsi vážně jednička," řekl Alvin. „A teď mi pověz, Artuši, tys tomu všemu, co jsi právě teď řekl, ve skutečnosti nerozuměl, že ne? Chci říct – tys jenom opakoval, co jsi slyšel, je to tak?"

„Rozbila mu talíř o *hlavu!*" Artuš se rozeřval smíchy a padl na záda do trávy. Alvin se smál bez přestání, ale nemohl od

malého chlapce odtrhnout oči. Má v sobě víc, než se na první pohled zdá, pomyslel si. Nebo je úplný blázen.

Z druhého směru se ozval hlas jiné ženy, volání z plných plic, které se neslo vlhkým vzduchem, z něhož vyprchávalo světlo. „Artuši! Artuši *Stuarte!“*

Artuš se posadil. „Máma.“

„Správně, to volá Stará Peg Hostinská,“ potvrdil Alvin.

„Jít spát,“ prohlásil Artuš.

„Hlavně si dej pozor, aby tě dřív nevykoupala, jsi trochu špinavý.“

Artuš vstal a rozběhl se přes louku k pěšině, která vedla od chladírny k hostinci, kde žil. Alvin se za ním díval, dokud mu nezmizel. Chlapeček v běhu mával rukama, jako by létal. V polovině louky nějaký pták, nejspíš sova, prolétl těsně nad zemí hned vedle něj, jako by mu chtěl dělat společnost. Alvin se vrátil k práci, až když Artuš zmizel z dohledu za chladírnou.

Za několik dalších minut padla úplná tma a krátce nato se rozhostilo hluboké noční ticho. Dokonce i psi po celém městečku mlčeli. Uplyne ještě několik hodin, než vyjde Měsíc. Alvin pokračoval v práci. Nepotřeboval vidět; cítil, jak se studna prohlubuje, cítil hlínu pod nohama. Teď to nebyl ani indiánský zrak, schopnost rudého lidu slyšet píseň lesa. Teď používal vlastní nadání, které mu pomáhalo nalézt cestu do hloubky.

Věděl, že tentokrát narazí na skálu ve dvojnásobné hloubce. Jenže když se rýč zastavil o velké kusy horniny, tentokrát to nebyla souvislá deska jako v místě, které vybral Hank Proutkař. Kameny byly křehké a rozpadaly se. AI se svým nadáním prakticky ani nemusel zabrat sochorem, než se kameny krásně uvolnily a daly se vyhodit ze studny, jako by to byly hroudy.

Jakmile se však touto vrstvou prokopal, zem se mu pod nohama změnila v bláto. Kdyby nebyl tím, kým byl, musel by práce nechat a sehnat si pomoc, aby je mohl ráno vybrat. Ale pro Alvina to byla hračka. Zhutnil hlínu kolem stěn jámy, aby voda nemohla dovnitř prosakovat tak rychle. Teď to nebyla práce pro rýč. Alvin používal k nabírání bahnité hlíny kbelík a nepotřeboval ani parťáka, který by jej na provaze vytahoval nahoru, jednoduše kbelík zvedl a svým nadáním zařídil, že všechno nabrané bahno zůstalo pohromadě a krásně přistálo mimo studnu, jako by z jámy vyhazoval králíky.

Tady byl mistr Alvin, to bylo jasné, v téhle díře v zemi konal zázraky. Řekneš mi, že nedostanu najíst ani napít, dokud nebude studna vykopaná, a myslíš si, že mě donutíš, abych přišel škemrat o hrnek vody a prosit, abych se mohl jít vyspat. Tak něčeho takového se nedočkáš. Budeš mít svou studnu, se stěnami tak pevnými, že z ní budou *brát* vodu ještě dlouho poté, co se dům a kovárna rozpadnou na prach.

Ale i když cítil sladkou chuť vítězství, uvědomoval si, že Ničitel je nejblíž, jak za poslední léta byl. Mihotal se a tančil, a teď již nejenom na okraji zorného pole. Alvin ho viděl přímo před sebou, ještě ve tmě zřetelněji než v denním světle, protože teď nic opravdového neodvádělo jeho pozornost.

Bylo to stejně děsivé jako noční můry z dětství. Alvin zůstal na chvíli stát v jámě, celý ztuhlý strachem. Zdola zatím prosakovala voda a měnila půdu pod ním v bahno. Husté bahno hluboké sto stop, do kterého se bořil, a taky stěny studny měkly, sesypou se a zavalí ho. Utopí se, jak se bude snažit vdechnout do plic bláto, věděl to, cítil jeho chlad a vlhko na stehnech a v rozkroku; zaťal ruce v pěst a ucítil, jak mu bahno protéká mezi prsty, stejně jako nicota ve všech těch nočních můrách –

A pak se znenadání vzpamatoval, ovládl se. Jistě, stál po pás v bahně, a pokud by na jeho místě byl nějaký jiný mladík, mohl by se zabořit hlouběji a udusit, jak by se snažil dostat ven. Jenže byl Alvin, ne nějaký obyčejný mladík, a jemu se nemohlo stát nic, pokud by se nepodělal strachy jako dítě, kterému se zdálo něco ošklivého. Stačilo mu zpevnit řídké bahno pod nohama tak, aby uneslo jeho váhu, a pak nechat to tvrdé místo vyplout nahoru, aby ho zvedalo z té břečky, až nakonec stál ve štěrkovitém bahně na dně studny.

Jednoduché jako zakroutit krkem kryse. Jestli Ničitele nenapadlo nic lepšího, mohl rovnou jít domů. Alvin mu byl rovnocenným soupeřem, stejně jako byl rovnocenný soupeř pro Smířila Kováře a Hanka Proutkaře. Znovu začal kopat, nabírat rozbředlou hlínu, zvedat ji, vyhazovat ji ven a ohýbat se pro další.

Byl už nejspíš v dostatečné hloubce, dobrých šest stop pod kamennou deskou. Pokud by hliněné stěny studny nezhutnil, sahala by mu teď voda nad hlavu. Alvin se chytil provazu s uzly,

který předtím do studny spustil. Rukama se držel provazu a nohama vyšel po stěně studny nahoru.

Měsíc právě vycházel, ale jáma byla tak hluboká, že by do studny nezasvítil dřív než o měsíčním poledni. Co na tom. Alvin naházel do studny kameny, které hodinu předtím vypáčil. Bylo jich, co by se vešlo na trakař. Potom slezl dolů za nimi.

Používal své nadání pro práci s kamenem od maličká, a nikdy při tom neměl jistější ruku než dnes v noci. Holýma rukama kameny formoval, jako by to byla měkká hlína, dělal z nich hladké čtvercové bloky, které rovnal ode dna do výšky po celém obvodu studny a pevně je o sebe zapíral, aby se tlakem hlíny a vody nevyvalily dovnitř. Voda bude škvírami mezi kameny snadno prosakovat, ale hlína ne, takže studna bude skoro od začátku čistá.

Kamenů ze samotné studny samozřejmě nebylo dost, a tak Alvin dojel třikrát k potoku, aby naložil trakař kameny ohlazenými vodou. Přestože si práci usnadňoval svým nadáním, bylo již pozdě a doléhala na něho únava. Odmítl tomu však věnovat pozornost. Nenaučil se snad od Indiánů, jak běhat ještě dlouho poté, co měl padnout únavou? Chlapec, který následoval Te-kumsu, běžel s ním bez odpočinku z Detroitu k Osmiboké mohyle, takový chlapec to nevzdá po jedné noci kopání studny, a bylo úplně jedno, že měl žízeň, bolela ho záda, stehna a ramena a cítil odřené lokty a kolena.

Konečně, konečně to bylo hotovo. Měsíc stál za zenitem, Alvin měl v ústech chuť jako z houně z koňských žíní, ale bylo hotovo. Vylezl z díry ven – tak, že se zapíral o kamenné stěny, které právě dobudoval. Jak lezl, uvolnil ze sevření hlínu kolem studny, odtěsnil ji a voda, nyní krotká, začala hlasitě crčet do kamenné nádrže, kterou pro její zadržování vybudoval.

Ani potom však Alvin neodešel do domu, neodešel dokonce ani k potoku, aby zahnal žízeň. První doušek vody ochutná z této studny, jak to Smířil Kovář řekl. Zůstane tady a počká, dokud studna nedosáhne přirozené hladiny, pak vodu vyčistí, nabere plné vědro, odnese je do domu a vypije z něho pohár před svým mistrem. Pak vezme Smířila Kováře ven a ukáže mu studnu na místě vybraném Hankem Proutkařem, tu, kvůli níž mu Smířil Kovář vrazil políček, načež ukáže tu, kde vědro po spuštění šplouchne, ne zarachotí.

Stál u okraje studny a představoval si, jak bude Smířil Kovář prskat, jak bude klít. Potom si sedl, jen aby ulevil nohám, a představil si obličej Hanka Proutkaře, až uvidí, co udělal. Potom si přímo lehl, aby ulevil bolavým zádům, a na chviličku zavřel oči, aby si nemusel všímat mihotavých stínů ničení, které ho neustále obtěžovaly na kraji zorného pole.

Kapitola 8

Ničitel

Madam Modesta se převalovala. Peggy slyšela, jak se změnilo rytmus jejího dechu. Pak se probudila a prudce se na lůžku posadila. A ihned začala ve tmě pokoje hledat očima Peggy.

„Tady jsem," zašeptala Peggy.

„Co se stalo, drahá? Copak tys vůbec nespala?"

„Nemám odvahu."

Madam Modesta vyšla na verandu za ní. Mírný vítr od jihozápadu zvlnil damaškové závěsy. Měsíc flirtoval s oblakem; město Dekane se pod nimi svažovalo v proměnlivém moři střech. „Vidíš ho?" zeptala se madam Modesta.

„Jeho ne," vysvětlila Peggy. „Vidím jeho vnitřní oheň; dívám se jeho očima, tak jak vidí on; vidím jeho budoucnosti. Ale přímo jeho ne, to nevidím."

„Má ubohá přítelkyně. V tak úžasný večer muset odejít z Guvernérského bálu a bdít nad tím dítětem v dáli, které je ve smrtelném nebezpečí." Madam Modesta se jí tak ptala, o jaké nebezpečí jde, aniž se ve skutečnosti *zeptala. A* Peggy mohla a nemusela odpovědět, aniž by se urazila nebo sama zavdala k urážce důvod.

„Kéž bych to uměla vysvětlit," řekla. „Je to jeho nepřítel, ten bez tváře –"

Madam Modesta se zachvěla. „Bez tváře! To je děsivé."

„Och, pro *jiné* lidi tvář má. Kdysi byl jeden kněz, člověk, který se rád považoval za vědce. Viděl Ničitele, ale nedokázal ho vidět opravdově, tak jako Alvin. Místo toho si pro něho v duchu vytvořil postavu a jméno – říkal mu ‚Návštěvník' a myslel si, že je to anděl."

„Anděl!"

„Myslím si, že když Ničitele vidí většina z nás, nedokážeme ho pochopit, nemáme na to dost silný intelekt. A tak se naše mysl přiblíží nejvíc, jak to jde. Vidíme podobu, která představuje holou ničivou sílu, strašlivou a neúprosnou. Ti, kteří takovou zlou moc *milují*, se přesvědčí, že vidí Ničitele jako krásného. Jiní, kteří ji nenávidí a bojí se jí, vidí to nejhorší na světě."

„Co vidí tvůj Alvin?"

„Sama jsem to nikdy nespatřila, je to hrozně nezřetelné; i když jsem se dívala jeho očima, nebyla bych si toho všimla, kdyby si toho nevšiml *on*. Viděla jsem, že se na něco dívá, a až následně jsem pochopila, co vidí. Představ si to jako – ten pocit, když si myslíš, že jsi koutkem oka zahlédla nějaký pohyb, ale když se otočíš, nic tam není."

„Jako když se za tebe někdo přikrade," řekla madam Modesta.

„Ano, přesně tak."

„A teď se krade k Alvinovi?"

„Ubohý chlapec. Neuvědomuje si, že ho přivolává. Vykopal ve svém srdci hlubokou černou jámu, přesně takové místo, kam může Ničitel proniknout."

Madam Modesta si povzdechla. „Ach, moje dítě, tohle všechno jde mimo mne. Nikdy jsem žádné nadání neměla; stěží dokážu pochopit, co děláš ty."

Peggy to ohromilo. „Vy? A žádné nadání?"

„Já vím – málokdo to přiznává, ale jediná určitě nejsem."

„Špatně mi rozumíte, madam Modesto. Nepřekvapilo mě to, že nemáte žádné nadání, ale to, že si *myslíte*, že žádné nadání nemáte. Samozřejmě že je máte."

„Mně ale nevadí, že žádné nemám, má drahá –"

„Máte nadání vidět možnou krásu, jako by tam už byla, a tím, že ji vidíte, umožníte její existenci."

„To je krásná představa," usmála se madam Modesta.

„Pochybujete o tom?"

„Nepochybuji, že věříš tomu, co říkáš."

Hádat se nemělo smysl. Madam Modesta jí věřila, ale bála se věřit. Na tom však nezáleželo. Důležitý byl Alvin, který dokončoval svou druhou studnu. Jednou už se zachránil: myslel si, že nebezpečí pominulo. Sedl si na kraj studny, jen aby si

odpočinul; teď si lehl. Copak neviděl, jak se k němu Ničitel blíží? Nechápal, že svou ospalostí se Ničiteli široce otevřel a umožnil mu, aby do něho vstoupil?

„Ne!“ zašeptala Peggy. „Nespi!“

„Och,“ vydechla madam Modesta. „Ty s ním mluvíš. Slyší tě?“

„Nikdy. Ani slovo.“

„Co tedy můžeš udělat?“

„Nic. Aspoň mě nic nenapadá.“

„Říkala jsi, že jsi používala jeho plodovou blánu –“

„Část jeho síly, tu používám. Ale ani jeho nadání nemůže poslat pryč to, co sám přivolal. Každopádně jsem nikdy nezjistila, jak odehnat samotného Ničitele, ani kdybych měla Alvinovy plodové blány metr a ne jenom kousíček.“

Peggy se v zoufalém tichu dívala, jak Alvin zavřel oči. „Spí.“

„Jestli Ničitel zvítězí, zemře?“

„Nevím. Možná. Možná Alvin zmizí, pohlcen nicotou. Možná ho Ničitel ovládne –“

„Copak ty nevidíš budoucnost, světlice?“

„Všechny cesty vedou do tmy a vycházet nevidím žádnou.“

„Pak je konec,“ zašeptala madam Modesta. Peggy ucítila na tvářích něco studeného. Ach, ovšem: slzy, schnoucí v chladivém vánku.

„Ale pokud by Alvin nespal, dokázal by toho neviditelného nepřítele zahnat?“ zeptala se madam Modesta. „Promiň, že tě obtěžuji otázkami, ale kdybych věděla, jak to funguje, možná bych ti mohla pomoci něco vymyslet.“

„Ne ne, je to nad naše síly, můžeme se jenom dívat –“ Ale ve stejném okamžiku, kdy Peggy návrh madam Modesty zavrhla, její mysl vyrazila, jak se snažila najít způsob, jak jej využít. Musím ho probudit. Nemusím bojovat s Ničitelem. Ale jestli ho probudím, může si to vybojovat sám. Je sice slabý a unavený, ale i tak bude umět najít cestu k vítězství. Peggy se náhle otočila, rozběhla se do svého pokoje a tak dlouho se přehrabávala v horní zásuvce, až našla dřevěnou skříňku s plodovou blánou.

„Mám odejít?“ Madam Modesta přišla za ní.

„Zůstaňte se mnou,“ požádala Peggy. „Prosím, ať mám společnost. A pro útěchu, jestli prohraju.“

„Neprohraješ," řekla madam Modesta. „*On* neprohraje, jestli je takový, jak říkáš."

Peggy ji skoro neslyšela. Usedla na kraj postele a pátrala v Alvinově vnitřním ohni po možnosti, jak ho probudit. Obvykle mohla využít jeho smysly, i když spal, slyšet, co slyšel, vidět, jak si pamatoval místo kolem sebe. Ale teď, když Ničitel prosakoval dovnitř, chlapcovy smysly slábly. Nemohla jim věřit. Zoufale vymýšlela jiný plán. Co třeba nějaký hlasitý zvuk? S pomocí toho mála, co Alvinovi zbývalo z vnímání okolního života, našla strom, rozemnula maličký kousek plodové blány a zkusila si v duchu představit – jak to viděla dělat Alvina – že se dřevo ve větvi rozpadá. Šlo to trýznivě pomalu – Alvin to dokázal tak rychle! Ale nakonec dosáhla toho, že větev spadla. Příliš pozdě. Skoro to neslyšel. Ničitel odebral z jeho okolí tolik vzduchu, že k němu chvění zvuku nedokázalo projít. Možná si Alvin něčeho všiml; možná se maličko přiblížil k bdělosti. Možná ne.

Jak ho mohu probudit, když je tak netečný, že ho nic nedokáže vyrušit? Kdysi jsem držela jeho plodovou blánu, když se na něho řítila vaznice; vypálila jsem do ní díru o velikosti dítěte, takže mu trám nezkřivil jediný vlas na hlavě. Jednou mu na nohu padal mlýnský kámen; rozštípla jsem ho vedví. Jednou stál jeho vlastní otec na půdě s vidlemi v ruce a Ničitelovo šílenství na něho doráželo tak dlouho, až se rozhodl svého nejmilovanějšího syna zabít; přivedla jsem z kopce Vypravěče, odvrátila otce od děsivého záměru a Ničitele zahnala.

Jak? Jak Vypravěčův příchod zahnal Ničitele? Protože Vypravěč by spustil křik, kdyby tu nenávistnou bestii uviděl, proto se Ničitel vytratil, když přišel. Vypravěč teď nikde poblíž Alviila nebyl, ale určitě by se našel někdo, koho bych mohla probudit a přitáhnout pod kopec; někdo plný lásky a dobroty, aby před ním Ničitel musel uprchnout.

S mučivým strachem opustila Alvinův vnitřní oheň, jejž hrozila uhasit Ničitelova tma, a zapátrala v noci po jiném vnitřním ohni, po někom, koho by mohla probudit a poslat za ním, dokud je čas. A hned jak začala hledat, ucítila v Alvinově vnitřním ohni jisté rozjasnění, náznak světlejšího stínu, již to nebyla absolutní prázdnota, kterou předtím viděla v místech, kde měla být jeho budoucnost. Jestli měl Alvin nějakou naději,

pramenila z jejího pátrání. I v případě, že by někoho našla, neměla ponětí, jak ho probudit. Ale nějak už si poradí, jinak Křišťálové Město pohltí povodeň spuštěná Alvinovým hloupým, dětinským hněvem.

Kapitola 9

Kardinál

Alvin se probudil po několika hodinách, když Měsíc stál nízko nad západním obzorem a na východě se objevovalo první skrovné světlo. Nechtěl usnout. Byl ale po tom všem unavený a práci měl hotovou, a tak samozřejmě nemohl doufat, že zůstane vzhůru, když zavře oči. Pořád měl čas nabrat vědro vody a odnést je do domu.

Ale měl vůbec oči otevřené? Oblohu viděl, trochu šedou nalevo a trochu šedou napravo. Ale kam se poděly stromy? Neměly se lehce kolébat v ranním vánku, těsně na okrajích zorného pole? Vlastně žádný vánek nefoukal. A kromě toho, co mu ukazovaly oči a zprostředkovávala pokožka na dotek, byly i jiné věci, které nevnímal. Zelenou hudbu živého lesa. Byla pryč; žádný šelest života vydávaný spícím hmyzem v trávě, žádný rytmus srdečních tepů jelena brouzdajícího se ránem. Na stromech neseděli žádní ptáci, kteří by čekali, až teplo slunce vyláká hmyz ven.

Mrtvý. Zničený. Les byl pryč.

Alvin otevřel oči.

Copak je už neměl otevřené?

Otevřel oči znovu, ale ani teď neviděl. Aniž je zavřel, otevřel je ještě jednou, a obloha se mu pokaždé zdála temnější. Ne, nebyla temnější, byla jednoduše dál, řítila se od něho, jako by padal do propasti tak hluboké, že se samotná obloha ztratila.

Alvin vykřikl strachem, otevřel své již otevřené oči a uviděl chvění Ničitele ve vzduchu, jak se na něho tlačí, cpe se mu do nosu, mezi prsty, do uší.

Necítil jej, to ne, jenže věděl, co tam teď *není;* nejsvrchnější vrstvy jeho pokožky. Všude, kde se ho Ničitel dotkl, se jeho tělo rozpadalo, nejmenší kousíčky odumíraly, usychaly a odlupovaly se.

„Ne!“ vykřikl. Ale nevydal ani hlásku. Místo toho mu Ničitel vtrhl do úst, vnikl mu do plic, a Alvin zjistil, že nedokáže zatnout zuby dost pevně, nedokáže stisknout rty dost těsně, aby tomu slizkému zhoubci zabránil rozlézat se v něm dál, rozežírat ho zevnitř.

Zkusil se vyléčit jako to udělal tenkrát, když mu mlýnský kámen přerazil nohu na dvě půlky. Jenže bylo to jako v tom starém příběhu, který mu pověděl Vypravěč. Nedokázal budovat ani zpola tak rychle, jak Ničitel stačil bourat. Na každé uzdravené místo připadalo tisíc zpustošených a ztracených. Zemře, bylo už napůl po něm, a nebude to jenom smrt, nebude to tak, že ztratí jen tělo a jeho duše bude žít dál, Ničitel měl v úmyslu pozřít jeho hmotu i ducha, mysl a tělo dohromady.

Cáknutí. Uslyšel zvuk rozstříknuté vody. Bylo to nejpříjemnější, co kdy v životě slyšel, slyšet vůbec něco. Znamenalo to, že tam kromě Ničitele, který ho obklopoval a vyplňoval, *je* ještě něco jiného.

Alvin slyšel, jak se ten zvuk rozléhá a zní jeho pamětí. Získal tak něco, čeho se mohl chytit, dotek reálného světa, kterého se mohl přidržet, a otevřel oči.

Poznal, že tentokrát je to doopravdy, protože znovu uviděl oblohu náležitě lemovanou stromy. A nad ním stála Gerta Kovářová, Smířilova žena, s vědrem v rukou.

„To bude asi první voda ze studny,“ řekla.

Alvin otevřel ústa a ucítil, jak se dovnitř nahrnul chladivý vlhký vzduch.

„Asi ano,“ zašeptal.

„Nikdy by mě nenapadlo, že ji dokážeš celou vykopat a jaksepatří obložit kameny, to všechno za jednu noc,“ podivovala se. „Ten malý míšenec, Artuš Stuart, přišel do kuchyně, když jsem chystala vdolky k snídani, a řekl mi, že máš studnu hotovou. Musela jsem se přijít podívat.“

„To vstává pořádně brzy,“ poznamenal Alvin.

„A ty jsi zůstal pořádně dlouho vzhůru,“ odvětila. „Kdybych byla chlap velký jako ty, Alvine, dala bych mému manželovi jak se patří nářez, učedník neučedník.“

„Udělal jsem jenom to, o co žádal.“

„Jsem si jistá, že ano, stejně jako jsem si jistá, že po tobě chtěl, abys odkopal ten kruh skály u kovárny, nemám pravdu?“

Spokojeně se zachichotala. „Však bude zírat, ten starý trouba. Tak moc tomu proutkaři věří, jenže jeho učedník má na proutkaření lepší nadání než ten starý podvodník –“

Alvin si poprvé uvědomil, že díra, již z hněvu vykopal, je jako cedule, která lidem oznamuje, že má v sobě nadání nejenom pro kopyta. „Prosím, paní,“ řekl.

„Co prosím?“

„Já nemám nadání pro proutkaření, a jestli to začnete říkat, nebudu mít klid.“

Klidně a pevně se na něj podívala. „Jestli nemáš nadání pro proutkaření, chlape, tak mi tedy řekni, jak je možné, že v téhle studni, co jsi vykopal, je čistá voda?“

Alvin promyslel svou lež. „Proutkařova větvička se ohnula i jinde. Viděl jsem to, a když jsem v první studni narazil na skálu, zkusil jsem to tady.“

Gerta byla od přírody podezíravá. „Myslíš, že bys to řekl stejně, kdyby tady stál Ježíš a soudil tvou věčnou duši podle pravdivosti tvých slov?“

„Paní, kdyby tady stál Ježíš, asi bych žádal o odpuštění za své hříchy a o nějakou starou studnu bych se nestaral ani za mák.“

Znovu se zasmála a zlehka ho dloubla pěstí do ramene.

„Ta tvoje proutkařská historka se mi líbí. Čistě náhodou ses díval, co starej Hank dělá. Je to hezká pohádka. Budu to tak všem vyprávět, na to vem jed.“

„Děkuji, paní.“

„Tady máš. Napij se. Zasloužíš si první doušek z prvního vědra čisté vody z téhle studny.“

Alvin věděl, že podle tradice se měl jako první napít majitel. Ale jeho žena mu to nabízela a navíc měl takovou žízeň, že by nedokázal pořádně plivnout, ani kdyby mu nabízeli pět babek za unci. Proto si přiložil vědro ke rtům a napil se, až mu voda vystříkla na košili.

„Vsadím se, že máš i hlad,“ řekla.

„Myslím, že jsem spíš unavený než hladový.“

„Tak běž dovnitř a vyspi se.“

Věděl, že by měl, jenže nedaleko viděl Ničitele a bál se znovu usnout, taková byla pravda. „Děkuji, paní, jste moc laskavá, ale kdyby to šlo, rád bych zůstal chvilku sám.“

„Jak je libo," přikývla Gerta a odešla do domu.

Ranní větřík ho studil, jak vysušoval vodu, kterou si vylil na košili. Byl Ničitelův útok jenom snem? Nemyslel si to. Ano, nespal a bylo to doopravdy, a kdyby nepřišla Gerta Kovářová a neponořila do studny vědro, byl by s ním konec. Ničitel se již neskrýval. Neplížil se vzadu nebo kolem. Ať se podíval kamkoli, byl tam, mihotal se v šedavém světle rána.

Z nějakého důvodu si Ničitel zvolil právě toto ráno pro souboj tváří v tvář. Jediná potíž byla v tom, že Alvin nevěděl, jak bojovat. Jestli tím, že vykopal studnu a tak hezky ji obložil, neudělal dost, aby svého nepřítele zahnal, nevěděl, co dalšího má udělat. Ničitel nebyl jako ti muži, se kterými zápasil ve městě. Ničitel neměl nic, za co by ho mohl chytit.

Jedna věc byla jistá. Alvin se už nikdy v noci nevyspí, pokud tohoto Ničitele nějak nepovalí do prachu a nezvítězí nad ním.

Mám být tvůj pán, řekl Alvin Ničiteli. Tak mi řekni, jak tě mám zničit, když jediné, co jsi, je ničení? Kdo mě naučí, jak v této bitvě zvítězit, když se ke mně můžeš přikrást ve spánku, a já nemám nejmenší ponětí, jak se k tobě dostat?

Zatímco takhle rozmlouval sám se sebou, došel Alvin na kraj lesa. Ničitel před ním couval, držel se stále mimo dosah. Ale věděl, aniž se díval, že se zároveň za ním uzavírá, takže je jím obklopen ze všech stran.

Tady jsem uprostřed nevykáceného lesa, kde bych se měl cítit nejvíc doma, jenže píseň lesa ztichla, všude kolem je můj odvěký nepřítel a já nemám vůbec žádný plán.

Ničitel ale plán měl. Nemusel ztrácet čas rozmýšlením co dělat, to Alvin zjistil zatraceně rychle.

Protože jak tam tak stál v chladivém větru letního rána, vzduch se rázem ochladil, a ať visím, jestli nezačaly padat sněhové vločky. Dopadaly přímo na olistěné stromy, zachytávaly se na vysoké, husté trávě mezi nimi. Sníh se vršil, hutný a studený, a nebyly to mokré, těžké vločky teplého sněhu, ale maličké ledové krystalky, jaké přináší prudká vánice uprostřed zimy. Alvin se začal třást.

„To nemůžeš udělat," řekl.

Teď ale neměl zavřené oči, to věděl. Tohle nebyl žádný sen v polospánku. Toto byl opravdový sníh a byl tak těžký a studený, že větve stromů praskaly, listy se trhaly a padaly na zem s

cinkotem rozlámaného ledu. A bylo pravděpodobné, že samotný Alvin umrzne k smrti, jestli se odtamtud rychle nedostane.

Začal se vracet cestou, kterou přišel, ale sníh se valil tak hustě, že neviděl dál než na pět nebo šest stop před sebe, a cestu necítil, protože Ničitel zelenou píseň živého lesa umlčel. Zanedlouho již nešel, ale běžel. Jenže ne tak jistě, jak ho to učil Te-kumsa; běžel hlučně a hloupě jako každý pitomý běloch a, jak by se to stalo většině bělochů, uklouzl na namrzlém kameni a plácl sebou do sněhu obličejem dolů.

Do sněhu, který mu ucpával ústa, nos a uši, ulpíval mu mezi prsty, stejně jako ten sliz minulou noc, stejně jako Ničitel ve snu, a Alvin se dusil, prskal a křičel –

„Já vím, že je to lež!“

Sněhová stěna pohltila jeho hlas.

„Je léto!“ zařval.

Čelist ho bolela chladem a věděl, že jestli znovu promluví, bude to hrozně bolet, přesto však vykřikl přes necitlivé rty: „Donutím tě toho nechat!“

A pak si uvědomil, že z Ničitele nikdy neudělá nic kloudného, nikdy ho nedonutí, aby něčím byl nebo něco udělal, protože byl jen maření a nebytí. To, na co se potřeboval obrátit, nebyl Ničitel, ale živé věci kolem něho, stromy, tráva, hlína, samotný vzduch. Musel obnovit zelenou píseň.

Chopil se té myšlenky a použil ji, znovu promluvil. Jeho hlas teď nebyl silnější než šepot, přesto na ně zavolal, a ne v hněvu.

„Léto,“ zašeptal.

„Teplý vzduch!“ řekl.

„Zelené listy!“ vykřikl. „Horký vítr od jihozápadu. Odpolední bouřkové mraky, ranní mlha, sluneční paprsky, které ji zahřívají a spalují!“

Změnilo se to, aspoň trošku? Polevilo sněžení? Snížily se závěje na zemi táním, popadaly hromady sněhu ze stromů a odhalily větší části větví?

„Je horké ráno, schni!“ vykřikl. „Později možná přijde déšť, jako dar od tří králů, doputuje z dálky, teď ale tepou do listů sluneční paprsky, probouzejí tě a ty *rosteš*, vyháníš listy, tak je to správně! Tak je to správně!“

V hlase měl radost, protože z chumelenice teď byla jen sprška deště, na zemi zůstala jen tu a tam políčka neroztálého

sněhu, ulámané listy znovu pučely z větví, jako domobrana v rychlém pochodovém tempu.

A v tichu po svém posledním výkřiku uslyšel ptačí zpěv.

Zpěv, jaký nikdy předtím neslyšel. Neznal tohoto ptáka, jemnou melodii, která se měnila s každým hvízdnutím a nikdy se neopakovala. Pták tkal píseň podle neznámého vzoru a proto se nikdy nedala zazpívat znovu, zároveň se však nedala rozplést, rozmotat ani rozlámat. Byla celá z jednoho kusu, dílo jednoho Tvoření, a Alvin pochopil, že kdyby dokázal najít ptáka s tou písní v hrdle, byl by v bezpečí. Jeho vítězství by bylo úplné.

Běžel, a teď byla zelená píseň lesa s ním, nohy samy nacházely ta správná místa, kam došlápnout, aniž se musel dívat. Sledoval píseň, dokud nedorazil na mýtinu, odkud se zpěv ozýval.

Na starém kmeni, v jehož stínu na severozápadě se ještě držela trocha sněhu, tam seděl – kardinál. A před kmenem, tak, že se ptáka téměř dotýkal nosem, jak poslouchal jeho zpěv, seděl – Artuš Stuart.

Alvin je velice pomalu obešel, celým kruhem, než se víc přiblížil. Artuš Stuart jako by si ani na okamžik nevšiml, že tam je, ani na okamžik z ptáka nespustil pohled. Sluneční paprsky je oba oslepovaly, ale pták a chlapec ani nemrkli. Také Alvin zůstal naprosto tiše. Stejně jako Artuše Stuarta ho kardinálova píseň úplně pohltila.

Pták se nijak nelišil od všech ostatních kardinálů, od tisícovky jasně červených zpěvavých ptáků, jež Alvin vídal, co se pamatoval. Až na to, že mu z hrdélka vycházela hudba, jakou do té doby nikdy žádný pták nezpíval. Tohle nebyl jen tak nějaký kardinál. A nebyl to ani nějaký zvláštní kardinál. Neexistoval pták, který by měl zvláštní nadání, jež by ostatním kardinálům chybělo. Byl to prostě Kardinál, jeden, na něhož padla volba, aby v tuto chvíli promluvil hlasem všech ptáků, zazpíval píseň všech pěvců, aby ji tento chlapec mohl slyšet.

Alvin si klekl na nově vyrostlou trávu ani ne tři stopy od Kardinála a zaposlouchal se do jeho písně. Věděl, jak mu Lola-šika jednou řekl, že v písni kardinála jsou všechny příběhy Indiánů, všechno, co kdy udělali a co za to stálo. Alvin napůl doufal, že tomu starému příběhu porozumí, nebo alespoň uslyší, jak Kardinál vypráví o událostech, jichž se účastnil. Chůze

proroka Lola-šiky po vodě. Řeka Vratká Kánoe celá zrudlá krví Indiánů; Te-kumsa, jak stojí, v těle tucet kulí z muškety, a dál volá na své muže, aby se zvedli, bojovali a zahnali bílé zloděje.

Ale ať poslouchal sebevíc, smysl písně mu unikal. Možná dokázal běžet lesem indiánskýma nohama a poslouchat zelenou píseň indiánskýma ušima, ale kardinálova píseň nebyla určena jemu. To přísloví bylo pravdivé: žádné děvče nezíská všechny nápadníky a žádný chlapec nezíská všechna nadání. Bylo mnoho věcí, které již Alvin uměl, a mnoho se jich měl ještě naučit, ale vždycky zůstane víc mimo jeho dosah, a k tomu patřila také Kardinálova píseň.

Přesto si byl po čertech jistý, že Kardinál tady není náhodou. Jestliže se tu takhle objevil na konci jeho prvního osobního střetu s Ničitelem, musel mít nějaký význam. Potřeboval z jeho písně získat několik odpovědí.

Už už se chystal promluvit, položit otázku, která ho pálila od chvíle, kdy se poprvé dozvěděl, co by mohlo být jeho údělem. Ale nebyl to jeho hlas, co vpadlo do Kardinálovy písně. Byl to hlas Artuše Stuarta.

„Neznám dny, které přijdou," řekl malý míšenec. Jeho hlas byl jako hudba a slova tak zřetelná, jak to Alvin od tříletého dítěte ještě nikdy neslyšel. „Znám jenom dny minulé."

Alvinovi okamžik trvalo, než pochopil, co se tady děje. To, co Artuš řekl, byla odpověď na Alvinovu otázku: budu někdy Tvůrcem, o jakém mluvila ta světlice? Na to by se Alvin byl zeptal, a Artušova slova mu odpovídala.

Nebyla to však odpověď samotného Artuše Stuarta, to bylo jasné. Chlapeček nechápal, co říká, o nic víc, než když napodoboval hádku Smířila a Gerty uplynulou noc. Pouze předával Kardinálovu odpověď. Překládal ptačí zpěv do řeči, jíž byly Alvinovy uši uzpůsobené.

Alvin už věděl, že se zeptal špatně. Nepotřeboval, aby mu Kardinál říkal, že má být Tvůrcem – to se dozvěděl jasně a jistě již před léty a věděl to pořád, navzdory všem pochybnostem. Opravdová otázka nezněla jestli, ale *jak* se stát Tvůrcem.

Řekni mi jak.

Kardinál změnil svou píseň na jemnou a jednoduchou melodii, která se víc podobala normálnímu ptačímu zpěvu, zcela odlišnou od tisíc let starého indiánského příběhu, který zpíval

doposud. Alvin nerozuměl jejímu smyslu, ale přesto věděl, o čem je. Byla to píseň Tvoření. Stejná melodie se opakovala znovu a znovu, jen několik taktů – byly však oslnivé svým jasem, byla to píseň tak pravdivá, že ji Alvin viděl očima, cítil ji od rtů po slabiny, cítil ji na jazyku i v nose. Píseň Tvoření, a byla to jeho píseň, poznal to podle toho, jak sladce mu na jazyku chutnala.

A když píseň vrcholila, Artuš Stuart znovu promluvil hlasem, který snad ani nebyl lidský, jak pronikavě hvízdal, jak jasně zpíval.

„Tvůrce je ten, kdo je součástí toho, co tvoří," řekl malý míšenec.

Alvin si ta slova zapsal do srdce, přestože jim nerozuměl. Věděl totiž, že přijde den, kdy jim porozumí, a až se to stane, bude mít sílu dávných Tvůrců, kteří budovali Křišťálové Město. Porozumí, použije svou sílu, najde Křišťálové Město a znovu je postaví.

Tvůrce je ten, kdo je součástí toho, co tvoří.

Kardinál zmlkl. Znehybněl s hlavou vztyčenou a pak z něho rázem byl nikoli Kardinál, ale obyčejný starý pták s jasně červeným peřím. Odletěl.

Artuš Stuart se díval, jak pták mizí z dohledu. Pak za ním zavolal svým pravým dětským hlasem: „Pták! Letí pták!" Alvin si klekl vedle něho, zesláblý po noční dřině, po strachu šedivého jitra a ptačí písni jasného dne.

„Já letěl," řekl Artuš Stuart. Vypadalo to, jako by si poprvé všiml, že Alvin je s ním, a otočil se k němu.

„Opravdu?" zašeptal Alvin. Zdráhal se rozbít chlapcův sen tím, že mu řekne, že lidé nelátají.

„Přinesl mě velký kos," řekl Artuš. „Letěl a letěl." Pak zvedl ruce a přitiskl je Alvinovi na tváře. „Tvůrce," řekl. Rozesmál se radostí a ne a ne přestat.

Artuš tedy nebyl jen imitátor. Skutečně rozuměl ptačí písni, nebo alespoň něčemu z ní. Rozuměl dost, aby poznal jméno Alvinova údělu.

„Nikomu to neříkej," poprosil ho Alvin. „Já nikomu neřeknu, že umíš mluvit s ptáky, a ty nikomu neřekneš, že jsem Tvůrce. Slibuješ?"

Artušův obličej zvážněl.

„Já nemluvím s ptáky," upřesnil. „Ptáci mluví se mnou." A pak dodal: „Já *letěl."*

„Věřím ti," řekl Alvin.

„Já věřím *tobě,"* odvětil Artuš. Pak se znovu rozesmál.

Alvin vstal a Artuš udělal totéž. AI ho vzal za ruku. „Pojďme domů."

Odvedl Artuše do hostince, kde Stará Peg Hostinská maličkému míšenci pořádně vyhubovala, že utíká z domu a celé dopoledne obtěžuje lidi. Ale bylo to láskyplné hubování a Artuš měl pusu od ucha k uchu, když poslouchal hlas ženy, které říkal mámo. Když se dveře zavřely a Artuš Stuart zůstal na druhé straně, Alvina napadlo: Povím tomu klukovi, co pro mě udělal. Jednou mu řeknu, co to znamenalo.

Vracel se domů pěšinou od chladírny a zamířil dolů ke kovárně, kde se na něho Smířil nepochybně hněval, že není připravený do práce, přestože celou noc kopal studnu.

Studna. Alvin zjistil, že stojí u jámy, kterou vykopal jako pomník pro Hanka Proutkaře. Bílá skála na slunci zářila, jasná a krutá jako potměšilý smích.

V tu chvíli pochopil, proč za ním tu noc přišel Ničitel. Ne kvůli opravdové studni, kterou vyhloubil. Ne proto, že použil nadání, aby zadržel vodu, ne proto, že změkčil kámen a vytvaroval ho podle svých potřeb. Bylo to proto, že první jámu vyhloubil až na kámen z jednoho jediného důvodu – aby Hank Proutkař vypadal jako hlupák.

Aby ho potrestal? Ano, aby se stal terčem posměšků od každého, kdo uvidí studnu se skálou na dně vykopanou v místě, které Hank označil. Zničilo by ho to, připravilo by ho to o jméno, které jako proutkař měl – a neprávem, protože *byl* dobrý proutkař, jenom se nechal oklamat uspořádáním země. Hank udělal bezelstnou chybu a Al si vzal do hlavy, že ho za to potrestá, jako by to byl hlupák, což nebyl.

Přestože byl unavený, zesláblý prací a zápasem s Ničitelem, neztrácel ani minutu. Došel si pro rýč, který ležel u dobré studny, svlékl si košili a dal se do práce. Když hloubil tuto falešnou studnu, bylo to dílo zla, poháněné úmyslem zničit čestného člověka jen kvůli zlosti. Ale její zasypávání bylo dílo Tvůrce. Jelikož bylo denní světlo, Alvin si ani nemohl pomoci

svým nadáním – dřel se s tím, až měl pocit, že snad únavou padne a zemře.

Bylo poledne a neměl večeři ani snídani, ale studna byla zaházená a drny usazené zpátky na místo, aby zarostly, a dokud se člověk nepodíval zblízka, nevšiml by si, že tam někdy byla díra. Alvin své nadání přece jen *trochu* použil, protože nikdo nebyl nablízku, a znovu propletl kořínky trav, vetkal je do země, aby místo neoznačovaly žádné skvrny mrtvé trávy.

Po celou dobu ho však více než slunce v zádech a hlad v žaludku spalovala vlastní hanba. Byl minulou noc tak pohlcený hněvem a myšlenkami na to, jak udělat z Hanka Proutkaře hlupáka, že ho vůbec nenapadlo udělat to, co udělat měl: použít svoje nadání a rozrušit skalní desku přímo v místě, které Hank vybral. Kromě samotného Alvina by nikdo nepoznal, že s tím místem něco nebylo v pořádku. Bylo by to křesťanské, bylo by to šlechetné. Když tě někdo udeří do tváře, odpovíš tak, že si s ním potřeseš rukou, tak řekl Ježíš Kristus, že se to má dělat, a Alvin prostě neposlouchal, měl v sobě příliš mnoho zlovolné pýchy.

To ke mně Ničitele přivolalo, pomyslel si. Mohl jsem své nadání použít k budování, jenže já je použil k bourání. To už nikdy, už nikdy, už nikdy. Dal ten slib třikrát, a přestože to byl slib pronesený v duchu, o kterém se nikdo nikdy nedozví, byl odhodlaný dodržovat jej lépe než jakoukoli přísahu vyslovenou před soudcem nebo dokonce před knězem.

Ale teď už bylo příliš pozdě. Kdyby ho to napadlo dřív, než Gerta uviděla tu falešnou studnu nebo nabrala vodu z té pravé, mohl tu druhou studnu zasypat a nakonec udělat dobrou z této. Jenže už skálu viděla, a kdyby se přes ni prokopal, vyzradil by všechna svá tajemství. A jakmile se člověk napil vody z dobré nové studny, nemohl ji už nikdy zasypat tak, aby sama vyschla. Zasypat živou studnu je koledovat si o to, aby člověka po všechny dny života pronásledovalo sucho a cholera.

Napravil, co mohl. Člověk může litovat a může dosáhnout odpuštění, ale nemůže přivolat zpátky budoucnosti, o které se svými špatnými rozhodnutími připravil. Nepotřeboval filozofy, aby mu to vysvětlil.

Smířil nebušil v kovárně do železa a ani z komína se nevalil žádný dým. To znamenalo, že je určitě nahoře v domě a něco

tam dělá. Alvin tedy vrátil rýč do kovárny a pak pokračoval do domu.

V půli cesty došel k dobré studni a našel tam Smířila, jak sedí na nízké zídce z kamenů, které tam AI narovnal, aby posloužily jako základ pro přístřešek.

„Dobré ráno, Alvine," řekl mistr.

„Dobré ráno, pane," odpověděl Alvin.

„Spustil jsem vědro z cínu a mědi až na dno. Musel jsi kopat jako učiněný ďábel, chlapče, abys ji udělal tak hlubokou."

„Nechtěl jsem, aby vyschla."

„A už jsi ji obložil kamenem," pokračoval kovář. „Říkám, je to div."

„Pracoval jsem tvrdě a rychle."

„A taky jsi kopal na správném místě, jak vidím."

Alvin se zhluboka nadechl.

„Já myslím, pane, že jsem kopal přesně tam, kde mi proutkař řekl." _

„Viděl jsem tamhle jinou díru," prohlásil Smířil Kovář. „Po celém dně kámen, tlustý a tvrdý jak čertovo kopyto. Chceš říct, že ti nejde o to, aby se lidi dohadovali, proč jsi kopal tam?"

„Tu starou díru jsem zasypal," řekl Alvin. „Nejraději bych takovou studnu nikdy nevykopal. Nechci, aby někdo Hanka Proutkaře pomlouval. Voda tam je, opravdu, a na tu skálu by nepřišel žádný proutkař na světě."

„Kromě tebe."

„Já nejsem žádný proutkař, pane," řekl Alvin. A znovu zalhal: „Jednoduše jsem viděl, že jeho větvička klesla i tady."

Smířil Kovář zavrtěl hlavou a do obličeje se mu začal vkrádat široký úsměv. „Žena mi už tu historku vykládala a já při ní málem umřel smíchy. Dal jsem ti pohlavek, když jsi řekl, že se proutkař zmýlil. A teď mi tvrdíš, že chceš, aby uznání připadlo jemu?"

„On je opravdový proutkař. A já žádný proutkař *nejsem*, pane, a tak si říkám, že když on je, mělo by uznání připadnout jemu."

Smířil Kovář vytáhl měděné vědro, dal si je ke rtům a vypil několik doušků. Pak zaklonil hlavu, vylil si zbytek vody přímo na obličej a hlasitě se rozesmál. „Přísahám, že jsem v životě nepil chutnější vodu."

Nebylo to totéž, jako by slíbil, že přistoupí na jeho historku a nechá Hanka Proutkaře myslet si, že to je jeho studna, avšak Alvin věděl, že ničeho lepšího se od mistra nedočká. „Jestli to nevadí, pane," řekl, „mám trošku hlad."

„Ano, běž se najíst, zasloužil sis to."

Alvin kolem něho prošel. Ze studny zavanula vůně čerstvé vody, jak ji míjel.

Smířil Kovář za jeho zády znovu promluvil. „Gerta mi říkala, že první doušek ze studny jsi měl ty."

Alvin se otočil. Bál se, že teď nastanou potíže. „Ano, pane, ale až když mi to nabídla."

Smířil o té poznámce chvíli přemýšlel, jako by se rozhodoval, jestli ji použít jako záminku k Alvinovu potrestání nebo ne. „No," odhodlal se nakonec, „to je celá ona, ale mně to nevadí. V tom dřevěném vědru je pořád dost vody z prvního nabrání, abych mohl schovat několik doušků Hanku Proutkaři. Slíbil jsem mu napití z prvního vědra, a já svoje slovo dodržím, až se tady znovu zastaví."

„Doufám, že by vám to nevadilo, pane," promluvil Alvin, „ale až přijde, myslím, že bych byl nejraději, a on taky, kdybych náhodou nebyl doma, jestli mi rozumíte. Myslím, že jsme si zrovna nepadli do oka."

Kovář se na něho podíval zpod přivřených víček. „Jestli je to jenom způsob, jakým bys chtěl získat několik hodin volna, až se ten proutkař vrátí, tak" – roztáhl tvář do širokého úsměvu – „tak myslím, že sis to prací za poslední noc zasloužil."

„Děkuji vám, pane."

„Máš namířeno do domu?"

„Ano, pane."

„Posbírám nářadí a uklidím je – ty odnes paní vědro. Čeká na ně. Je to mnohem kratší vzdálenost na nošení vody než od potoka. Musím Hanku Proutkaři zvlášť poděkovat, že vybral přesně tohle místo." Když Alvin došel k domu, kovář se svému vtipu pořád ještě pochechtával.

Gerta Kovářová si vzala vědro, posadila Alvina a nacpala ho skoro po okraj horkou opečenou slaninou a dobrými pěkně mastnými vdolečky. Jídla bylo tolik, že ji Alvin musel prosit, aby přestala. „Jedno prase už jsme dojedli," řekl. „Není třeba zabíjet další jen kvůli mé snídani."

„Prasata jsou jenom obilí s kopyty," odvětila Gerta Kovářová, „a ty sis minulou noc odpracoval dvě, to musím říct."

S plným břichem a říháním Alvin vylezl po žebříku do podkroví nad kuchyní, svlékl si oblečení a zavrtal se do přikrývek na lůžku.

Tvůrce je ten, jenž je součástí toho, co tvoří.

Znovu a znovu si ta slova šeptal, když usínal. Nic se mu nezdálo, netrápily ho žádné noční můry a spal až do večeře. A potom celou noc až do úsvitu.

Když se ráno probudil, těsně před svítáním, okny se do domu linula slabá šeď, sotva jasnější než měsíční světlo. Téměř nic z toho se nedostalo nahoru do podkroví, kde ležel. Místo aby rychle vyskočil, jak to většinou ráno dělával, připadal si malátný spánkem a trochu rozbolavělý prací. A tak klidně ležel a hluboko v hlavě slyšel tiché švitoření, které znělo jako ptačí zpěv. Nepřemýšlel o frázi z Kardinálovy písně, kterou mu řekl Artuš Stuart. Místo toho se podivil, co se vlastně včera stalo. Proč se krutá zima proměnila znovu v léto jen proto, že vykřikl?

„Léto," zašeptal. „Teplý vzduch, zelené listí." Co to v sobě má, že když řekl *léto*, přišlo léto? Bylo jisté, že to nefungovalo vždycky – nikdy, když zpracovával železo nebo pomalu pronikal kamenem, aby ho opravil nebo rozbil. V takovém případě musel v hlavě pevně držet tvar, chápat, jak jsou věci uspořádané, hledat přirozené praskliny a vrásky, žilky kovu nebo zrnka horniny. A když uzdravoval, bylo to tak těžké, že musel zapojit celou svou mysl, aby zjistil, jak by to v těle mělo být, a dal to do pořádku. Ty částečky byly hrozně malé, dalo mu velkou práci je uvidět – vlastně ne *uvidět*, ale udělat s nimi to, co dělal. Někdy musel vynaložit velké úsilí, aby pochopil, jak je to uvnitř uspořádané.

Uvnitř, hluboko, tak malé a jemné, a nejhlubší tajemství, jak věci fungují, vždycky unikala jako švábi, když člověk přinese do pokoje lampu, čím dál víc se zmenšovala a shlukovala zvláštními novými způsoby. Byla nějaká částečka nejmenší ze všech? Bylo nějaké místo v nitru věcí, kde to, co viděl, bylo opravdové a ne jenom tvořené spoustou menších kousků, které jsou poskládané z ještě menších kousíčků?

Přesto nepochopil, jak Ničitel udělal zimu. Jak tedy svými zoufalými výkřiky přiměl léto, aby se vrátilo?

Jak mohu být Tvůrce, když nepřijdu ani na to, jak dělám, co dělám?

Světlo zvenčí zesílilo, prozářilo vlnité sklo oken, a Alvinovi se na okamžik zdálo, že vidí světlo jako kuličky, které poletují strašně rychle, jako by je někdo odpálil holí nebo vystřelil z pušky, ale ještě rychleji; různě se odrážejí a většina jich uvízne v maličkých škvírách v dřevěných stěnách, v podlaze nebo ve stropě, takže jen velice málo se jich dostane nahoru do podkroví, kde je zachytí Alvinovy oči.

Pak ten okamžik pominul a světlo bylo jenom oheň, čistý oheň, přicházející do místnosti jako vlnky, které omývají břeh Mizoganského jezera, a všude, kudy ty vlnky prošly, zahřívaly věci – dřevo stěn, mohutný kuchyňský stůl, železo kamen – takže se všechno chvělo, všechno tančilo životem. Jediný Alvin to viděl, jediný Alvin věděl, jak se celá místnost dnem probudila.

Oheň ze slunce je to, co Ničitel nenávidí nejvíc. Život, který dává. Uhas ten oheň, to říká Ničitel ve svém nitru. Uhas všechny ohně, nech zmrznout veškerou vodu, celý svět pokryj hladkým ledem a celou oblohu učiň černou a studenou jako noc. A proti Ničitelovým plánům stojí osamocený Tvůrce, který nedokáže konat správně, ani když kope studnu.

Tvůrce je ten, kdo je součástí – součástí čeho? Co tvořím? Jak jsem toho součástí? Když pracuji se železem, jsem součástí železa? Když přitesávám kámen, jsem součást toho kamene? Nedává to smysl, jenže já tomu musím dát smysl, nebo svou válku s Ničitelem prohraju. Mohl bych se s ním rvát každý den, všemi způsoby, které znám, a až bych zemřel, svět by byl na jeho cestě z kopce dál, než když jsem se narodil. Musí existovat nějaké tajemství, klíč ke všemu, abych to mohl vybudovat všechno najednou. Musím ten klíč najít, to je všechno, najít to tajemství a pak bude stačit, abych řekl slovo a Ničitel couvne, skrčí se, vzdá se a odejde, možná dokonce zemře, takže život a světlo budou trvat věčně a nikdy nepohasnou.

Alvin zaslechl, jak se Gerta začíná v ložnici hýbat, a jedno dítě vyrazilo tichý výkřik, poslední zvuk před probuzením. Alvin se narovnal a protáhl a ucítil příjemnou, skvělou bolest namožených svalů, které se probouzejí a připravují se na den v kovárně, den v ohni.

Kapitola 10

Panímáma

Peggy nespala tak dlouho ani tak dobře jako Alvin. Jeho bitva skončila, mohl si dopřát spánek vítěze. Pro ni to však byl konec klidu.

Do večera ještě bylo daleko, když sebou Peggy na hladkých lněných prostěradlech své postele v domě madam Modesty škubla a procitla. Cítila se vyčerpaná; bolela ji hlava. Na sobě měla jen spodničku, i když si nevzpomínala, že by se svlékala. Pamatovala si, jak slyšela zpívat kardinála a dívala se, jak Artuš Stuart píseň interpretuje. Pamatovala si, jak nahlédla do Alvinova vnitřního ohně a uviděla, že se všechny jeho budoucnosti obnovily – ale stále nenacházela na žádné z nich sebe. Tady její vzpomínky končily. Madam Modesta ji musela svléknout a uložit do postele, když už se slunce blížilo k poledni.

Překulila se. Prostěradlo se na ni nejdřív přilepilo, potom jí záda zchladil pot. Alvin vybojoval vítězství a poučil se. Ničitel již další takovou skulinu nenajde. Neviděla v Alvinově budoucnosti žádné nebezpečí, aspoň ne brzy. Ničitel bude nepochybně číhat na jinou příležitost, nebo se vrátí k využívání svých lidských sluhů. Možná k páteru Throwerovi znovu zavítá Návštěvník, nebo nějaká jiná duše s tajnou touhou po zlu přijme Ničitele jako vítaného učitele. Peggy však věděla, že to není nebezpečí, alespoň ne bezprostřední.

Dokud Alvin neměl představu, jak být Tvůrcem nebo co se svou schopností dělat, bylo jedno, jak dlouho si budou Ničitele držet od těla. Křišťálové Město by nikdy nebylo vybudováno. A vystavěno být musí, jinak vyjde Alvinův život – a Peggyin život, oddaný pomoci jemu – nadarmo.

Teď, když se probudila z horečnatého, znaveného snu, jí to připadalo úplně jasné. Alvinovým úkolem bylo připravit se, ovládnout své lidské slabosti. Jestli někde na světě byly nějaké

poznatky o umění nebo vědě Tvoření, Alvin neměl šanci si je osvojit. Kovárna byla jeho škola, výheň jeho učitel, který ho učil – čemu? – měnit jiné lidi pouze přesvědčováním a dlouhým utrpením, laskavostí a pokorou, opravdovou láskou a dobrotou. Někdo jiný tedy bude muset získat to čisté poznání, které Alvina pozvedne k velikosti.

V Dekane jsem se svým vzděláváním hotová.

Tolik lekcí, a všechny jsem je zvládla, madam Modesto. To všechno proto, abych byla připravena nosit titul, který je, jak jste mě učila, ten nejvznešenější, o jaký může žena usilovat.

Panímáma.

Jelikož její matce se říkalo celé ty roky paňmáma Hostinská a ostatním ženám paňmáma ta či ona, mohla to jméno mít každá. Ale jen málokterá si je zasloužila. Málo bylo těch, které působily na ostatní tak, že je tím jménem oslovovali v nezkrácené podobě: panímáma, ne jenom paňmáma, tak jako madam Modestě nikdo neříkal jenom paní. Její jméno by to ponížilo, kdyby bylo spojeno s tím obyčejným titulem.

Peggy se zvedla z lůžka. Krátce se jí zatočila hlava. Počkala a pak vstala znovu. Nohy jí zapleskaly po dřevěné podlaze. Šla potichu, ale věděla, že ji madam Modesta uslyší; určitě už půjde po schodech nahoru.

Peggy se zastavila u zrcadla a podívala se na sebe. Vlasy měla rozcuchané spánkem, slepené potem. Přesto viděla tvář, kterou ji učila vidět madam Modesta.

„Naše dílo," řekla madam Modesta.

Peggy se neotočila. Věděla, že její učitelka tam bude.

„Žena by měla poznat, že je krásná," řekla madam Modesta. „Bůh určitě dal Evě kousek skla, ploché leštěné stříbro nebo aspoň klidnou tůňku, aby jí ukázal, co vidí Adam."

Peggy se otočila a políbila madam Modestu na tvář. „Jsem moc vděčná za to, co jste ze mě udělala," řekla.

Madam Modesta ji na oplátku také políbila, ale když se od sebe odtáhly, starší žena měla v očích slzy. „A teď tvou společnost ztratím."

Peggy nebyla zvyklá, aby někdo jiný uhodl, co cítí *ona*, obzvlášť tehdy, když si ještě ani neuvědomila, že se nějak rozhodla.

„Opravdu?" zeptala se.

„Naučila jsem tě všechno, co umím," řekla madam Modesta, „ale po uplynulé noci vím, že potřebuješ věci, o jakých se mně ani nesnilo, protože tě čeká práce, o jaké bych si ani nepomyslela, že ji někdo může dělat."

„Nechci víc než být Alvinova panímáma."

„Pro mě to byl začátek a konec."

Peggy volila slova, aby byla pravdivá, tudíž krásná a tudíž dobrá. „Možná někteří muži potřebují od ženy jen to, aby byla milující, moudrá a starostlivá, jako pole květin, kde si mohou hrát na motýla a sát nektar z jejích květů."

Madam Modesta se usmála. „Jak laskavě mě popisuješ."

„Ale Alvina čeká těžší práce. Nepotřebuje krásnou ženu, která bude svěží a bude ho milovat, když udělá svou práci. Potřebuje ženu, která je schopná nést část jeho břemene."

„Kam chceš jít?"

Peggy odpověděla dřív, než si vůbec uvědomila, že zná odpověď. „Myslím, že do Filadelfie."

Madam Modesta se na ni překvapeně podívala, jako by chtěla říct: To už ses rozhodla? Z očí jí vyhrkly slzy.

Peggy si pospíšila s vysvětlením. „Jsou tam nejlepší univerzity – svobodné, které vyučují všechno, co je k poznání, ne ty duchamorné církevní školy v Nové Anglii nebo úpadkové školy pro princátka na jihu."

„To nepřišlo z čistého nebe," prohlásila madam Modesta. „Plánuješ to tak dlouho, že sis zjistila, kam jít."

„*Přišlo* to z čistého nebe, ale možná jsem dělala plány, aniž jsem o tom věděla. Poslouchala jsem, co říkají ostatní, a teď už to mám v hlavě všechno setříděné, rozhodnuté. Je tam škola pro ženy, ale nejdůležitější jsou knihovny. Nemám žádné oficiální vzdělání, ale nějak je přesvědčím, aby mě tam pustili."

„Nebudeš muset mnoho přesvědčovat," řekla madam Modesta, „když přijedeš s dopisem od guvernéra Saskvahenu. A s dopisy od jiných mužů, kteří mají dostatečnou důvěru v můj úsudek."

Peggy nepřekvapilo, že madam Modesta má nadále v úmyslu jí pomáhat, přestože se rozhodla od ní tak náhle, tak netaktně odjet. A Peggy nebyla tak hloupá, aby se ve své hrdosti snažila bez takové pomoci obejít. „Děkuji vám, madam Modesto!"

„Nikdy jsem nepoznala ženu – a vlastně ani muže, když na to přijde – se schopností, jakou máš ty. Nemyslím tvé nadání, i když je pozoruhodné; nehodnotím člověka podle takových věcí. Ale mám strach, že se kvůli tomu chlapci z Vidlice zahazuješ. Jak by si nějaký muž mohl zasloužit všechno to, co jsi pro něho obětovala?“

„Zasloužit si to – to je jeho úkol. Můj je mít vědomosti, až bude připravený je přijmout.“

Madam Modesta teď už plakala doopravdy. Stále se usmívala – protože se naučila, že láska musí nést úsměv vždycky, i když má žal – ale po tvářích jí stékaly slzy. „Ach, Peggy, jak je možné, že ses tak dobře učila, a přitom děláš takovou chybu?“

Chybu? Copak madam Modesta nedůvěřovala jejímu úsudku, ani nyní? „‚Moudrost ženy je její dar ženám,‘“ odcitovala Peggy. „‚Její krása je její dar mužům. Její láska je její dar Bohu.‘“

Madam Modesta zavrtěla hlavou, když poslouchala z Peggyiných rtů vlastní ponaučení. „Proč tedy chceš svou moudrost vnutit tomuto ubohému nešťastníkovi, o němž tvrdíš, že ho miluješ?“

„Protože někteří muži jsou dost velcí, aby dokázali milovat celou ženu a ne jenom její část.“

„*On* k nim patří?“

Jak mohla Peggy odpovědět? „Bude, nebo nebude mít mě.“

Madam Modesta se nakrátko zarazila, jako by se snažila najít pěkná slova pro bolestivou pravdu. „Vždycky jsem tě učila, že jestli se staneš úplně a dokonale sebou, přitáhne to k tobě dobré muže a budou tě milovat. Řekněme, Peggy, že tento muž má velké potřeby – ale jestli se budeš muset stát něčím, co *nejsi*, abys mu to poskytla, nebudeš dokonale sebou a on tě milovat *nebude.* Není to důvod, proč jsi původně odešla z Vidlice? Aby tě miloval pro to, jaká jsi, a ne pro to, co jsi pro něho udělala?“

„Madam Modesto, já chci, aby mě miloval, to ano. Ale ještě víc miluji dílo, které musí vykonat. To, co jsem dnes, by tomu muži stačilo. To, co půjdu udělat zítra, není pro toho muže, je to pro jeho dílo.“

„Ale –“ začala madam Modesta.

Peggy povytáhla obočí a maličko se usmála. Madam Modesta přikývla a nechala ji mluvit dál.

„Jestli miluji jeho dílo víc, než miluji jeho, pak musím, abych byla dokonale sebou, udělat to, co ode mě jeho dílo žádá. Nebudu potom ještě krásnější?“

„Možná pro mě,“ odvětila madam Modesta. „Jen málo mužů má dost dobrý zrak, aby uvidělo *takovou* rafinovanou krásu.“

„On své dílo miluje víc než vlastní život. Nebude tedy milovat ženu, která se na něm podílí, víc než ženu, která je jenom krásná?“

„Možná máš pravdu,“ zamyslela se madam Modesta.

„Já jsem totiž nikdy nemilovala dílo víc než osobu, která je vykonává, a nikdy jsem nepoznala muže, který by skutečně miloval své dílo víc než svůj život. Všechno, co jsem tě naučila, platí ve světě, který znám. Jestli přejdeš z mého světa do jiného, nebudu tě už moci nic naučit.“

„Možná nemůžu být dokonalá žena a zároveň žít svůj život tak, jak je ho třeba žít.“

„Nebo je to možná tak, slečno Margareto, že ani ten nejlepší svět nedokáže poznat dokonalou ženu, a proto přijme mě jako obstojnou napodobeninu, zatímco ty zůstaneš nepovšimnuta.“

To bylo víc, než mohla Peggy snést. Odhodila dekorum, objala madam Modestu, políbila ji a s pláčem ji ujistila, že rozhodně není žádná napodobenina. Ale ani pak, když všechen ten pláč ustal, se nic nezměnilo. Peggy v Dekane skončila a další den ráno už měla kufr sbalený.

Všechno, co na světě měla, byly dary od madam Modesty, s výjimkou jedné skříňky, kterou jí kdysi dávno dal dědeček. Přesto bylo to, co spočívalo v té skříňce, mnohem těžší břemeno než všechny ostatní věci, jež Peggy nesla.

Seděla ve vlaku na sever a dívala se, jak za oknem obráceným k východu pomalu ubíhají hory. Nebylo to zase tak dávno, co ji Whitley Felčar přivezl svým kočárem do Dekane. Zpočátku jí Dekane připadalo jako to nejvelkolepější místo; tehdy se jí zdálo, že svým příjezdem sem objevuje svět. Teď věděla, že svět je příliš velký na to, aby ho objevil jeden člověk. Opouštěla velice malé místo a jela do dalšího velice malého místa, odkud možná pojede na další malá místa. V každém

městě hořely vnitřní ohně stejné velikosti, nebyly o nic jasnější, že mají tak velkou společnost.

Opustila jsem Vidlici, abych se od tebe osvobodila, učedníku Alvine. Místo toho jsem venku našla větší síť, ze které se uniká mnohem hůř. Tvoje dílo je větší než ty, větší než já, a jelikož to vím, musím pomoci. Kdybych to neudělala, byla bych ve vlastních očích špatná.

Proto na tom zase tolik nezáleží, jestli mě nakonec budeš milovat nebo ne. Ach, jistě, *mně* na tom *záleží,* ale běh světa to samozřejmě nezmění. Pro mě je důležité, že se oba připravujeme na vykonání tvého díla. Jestli pak přijde láska, jestli pak dokážeš být manželem vedle mě jako manželky, panímámy, budeme to brát jako nečekané požehnání a budeme z toho mít radost tak dlouho, jak to půjde.

Kapitola 11

Virgule

Trvalo týden, než Hank Proutkař znovu našel cestu do Vidlice. Mizerný týden, který nevynesl žádný zisk, protože ať se snažil sebevíc, nedokázal pro ty lidi západně od města najít slušné suché místo, kde by si mohli vykopat sklep. „Všude je vlhko," prohlásil. „Nic nenadělám, tady je voda všude."

Ale stejně svalovali vinu na něho. Lidé už jsou takoví. Chovají se, jako by si mysleli, že proutkař vodu tam, kde je, *dal*, a ne na ni jenom ukázal. Světlice na tom byly stejně – v polovině případů jim přičítali vinu za to, že to, co viděly, *způsobily*, i když mohly pouze vidět. Většina lidí neznala vděk a neměla dokonce ani obyčejné pochopení.

Byla proto úleva vrátit se k někomu alespoň trochu slušnému jako Smířil Kovář. I když se Hankovi moc nelíbilo, jak Smířil zachází se svým učedníkem. Jenže jak by ho mohl kritizovat? Sám si nepočínal o mnoho líp – vyloženě se teď styděl, když si vzpomněl, jak na chlapce vyjel a přivodil mu ránu od jeho mistra, přitom vlastně o nic nešlo, jen o trochu uraženou hrdost Hanka Proutkaře. Ježíš stál a přijímal bičování a trnovou korunu mlčky, a já se nechám vyprovokovat, když učedník zamumlá několik hloupých slov. Podobné myšlenky uvrhly Hanka Proutkaře do chmurného rozpoložení, a tak dychtil po možnosti mladíkovi se omluvit.

Jenže chlapec tam nebyl, což byla smůla, ale Hank nedostal mnoho času, aby nad tím mohl dumat. Gerta Kovářová ho odvedla do domu a málem mu nacpala jídlo do krku nabijákem, aby se mu tam vešel ještě jeden půlbochník chleba, aspoň mu to tak připadalo. „Vždyť už skoro nemůžu chodit," řekl Hank a byla to pravda; ale taky byla pravda, že Gerta Kovářová vařila stejně dobře jako její manžel koval, ten mladý učedník okovával koně a Hank hledal vodu, to znamená s opravdovým nadáním.

Každý má své nadání, každý má svůj dar od Boha. Chodíme a o ty dary se spolu dělíme, tak to na světě chodí a tak je to nejlepší.

Proto Hank s radostí a hrdostí vypil doušek vody z prvního vědra čisté vody vytažené ze studny. Byla to dobrá voda, chutná, a měl moc rád, když mu lidé ze srdce děkovali. Teprve když byl venku a nasedal znovu na svou Rošťačku, uvědomil si, že vlastně studnu neviděl. Určitě by se na ni měl podívat –

Objel na koni kovárnu a podíval se k místu, na které – aspoň si to myslel –, ukázal. Ale vypadalo to, že zem tam nikdo nenarušil stovku let. Nebyl tam dokonce ani žlábek, který učedník vyhloubil, když tam Hank stál. Trvalo mu minutu, než našel, kde studna doopravdy je, zhruba v polovině mezi kovárnou a domem, s hezkou stříškou nad rumpálem, dokončená obkladem z hladce opracovaného kamene. Ale přece nebyl tak blízko domu, když se virgule sklonila –

„Hej, Hanku!“ zvolal Smířil Kovář. „Hanku, jsem rád, že jsi ještě neodjel!“

Kde ten člověk je? Aha, tam, na louce hned nad kovárnou, poblíž místa, kde Hank studnu hledal původně. Mával větvičkou, kterou držel v ruce – rozdvojenou větvičkou –

„Tvoje virgule, ta, kterou jsi použil k nalezení té studny – chceš ji zpátky?“

„Ne, Smířile, díky. Nikdy nepoužívám jednu virguli dvakrát. Nefunguje, jak má, když není čerstvá.“

Smířil Kovář větvičku zahodil za sebe, sešel po svahu dolů a zastavil se přesně na místě, o němž si Hank myslel, že tam našel budoucí studnu.

„Co si myslíš o přístřešku, který jsme pro studnu postavili?“

Hank se ohlédl ke studni. „Dobrá kamenická práce. Jestli někdy necháš kovářskou výheň vyhasnout, vsadím se, že se uživíš i jako kameník.“

„Díky za uznání, Hanku. Ale to všechno udělal můj mladý učedník.“

„To máš dobrého kluka,“ odvětil Hank. Ale v ústech mu zůstala nepříjemná chuť, když ta slova vyřkl. Celý ten rozhovor měl v sobě něco, z čeho měl nedobrý pocit. Smířil Kovář měl něco za lubem, a Hank přesně nevěděl co. Nevadí. Bylo na čase, aby vyrazil na další cestu. „Sbohem, Smířile!“ loučil se a zamířil

se svou kobylkou zpátky k cestě. „Ještě se vrátím pro podkovy, nezapomeň!“

Smířil se zasmál a zamával mu. „Rád uvidím ten tvůj ošklivý obličej, až přijedeš!“

S tím Hank pobídl starou Rošťačku a svižným tempem vyrazil k cestě, jež vedla ke krytému mostu přes řeku. To byla jedna z nejpříjemnějších věcí při cestě z Vidlice na západ. Odtamtud až k Wobiši byla cesta pohodlná, s krytými mosty přes každou řeku, každý potok, každou bystřinu a každý čůrek. Mosty byly tak pevné a suché, že na nich lidé zůstávali přes noc, to byla známá věc.

Pod převisem mostu ve Vidlici museli mít kardinálové na tři tucty hnízd. Dělali takový rámus, až Hanka napadlo, že jenom zázrakem neprobudí mrtvé. Dost na tom, že kardinálové byli příliš hubení, než aby se dali jíst. Kdyby to za tu námahu stálo, byla by na mostě hostina.

„Hyjé, Rošťačko, ty moje holka, hyjé.“ Seděl obkročmo na koni, stojícím uprostřed mostu, a poslouchal zpěv kardinálů. Teď‘ si vybavil tak jasně, že to jasněji ani nešlo, jak mu virgule vyskočila z ruky a zabořila se do luční trávy o něco výš. Zabořila se severovýchodně od místa, které našel. A přesně tam ji Smířil Kovář sebral, když se s ním loučil.

Ta hezká nová studna vůbec nebyla na místě, které našel. Po celou dobu, co tam byl, mu všichni lhali, tvářili se, že jim našel studnu, ale voda, kterou pili, byla odjinud.

Hank věděl, moc dobře věděl, kdo vybral místo, které použili. Cožpak mu to virgule prakticky neřekla, když mu tak vyskočila z ruky? Vyskočila, protože promluvil ten chlapec, ten drzý učedník. A teď se mu za zády vysmívali, do tváře mu samozřejmě neřekli nic, ale věděl, že Smířil se celou dobu smál a říkal si, že Hank není ani dost chytrý, aby si všiml změny místa.

Ale já si všiml, milý pane. Udělali jste ze mě hlupáka, Smířile Kováři, vy a ten váš učedník. Ale já si toho všiml. Člověk může odpustit sedmkrát, nebo dokonce sedm krát sedmkrát. Ale pak přijde popadesáté, a ani dobrý křesťan nedokáže zapomenout.

„Tak hyjé,“ řekl zlostně. Rošťačka zastříhala ušima a pomalu vykročila. Nové podkovy jí na prknech mostu hlasitě klapaly a

ozvěna klapotu se vracela od stěn a stropu. „Alvin,“ zašeptal Hank Proutkař. „Učedník Alvin. Nemá úctu k nadání nikoho jiného než sebe samotného.“

Kapitola 12

Školní rada

Když kočár zastavil před hostincem, Stará Peg Hostinská byla v patře a vykládala matrace z oken, aby vyvětraly, takže ho viděla. Poznala kočár Whitleyho Felčara, moderní zavřený vůz, který chránil před nepřízní počasí a do značné míry i před prachem. Felčar mohl používat takový vůz, zvlášť když si teď mohl dovolit platit vlastního kočího. Kvůli věcem, jako byl ten kočár, mu teď většina lidí neříkala jenom Whitley, ale *doktore Felčare.*

A kočím byl Po Doggly, který míval vlastní farmu, dokud se po manželčině smrti nedal na pití. Bylo hezké, že ho Felčar najal, když všichni ostatní starého Poa brali jen jako opilce. Díky podobným věcem měla většina obyčejných lidí o doktoru Felčarovi dobré mínění, i když byla pravda, že se svými penězi chlubil víc, než je mezi křesťany vhodné.

V každém případě Po seskočil z kozlíku a chvátal otevřít dvířka vozu. Jenže jako první nevystoupil Whitley Felčar – ale Pavlík Hlava, místní šerif. Jestli si někdo své příjmení nezasloužil, byl to právě Pavlík Hlava. Stará Peg se třásla zlostí, jen když ho viděla. Její manžel Horác to tvrdil odjakživa – každý, kdo šerifa dělat *chce,* se pro ten úřad jednoduše nehodí. Pavlík Hlava svou práci chtěl, chtěl ji víc, než chce většina lidí dýchat. Bylo to vidět na tom, jak nápadně nosil tu svou hloupou stříbrnou hvězdu, zvenku na kabátu, aby náhodou někdo nezapomněl, že mluví s člověkem, který má klíče od městského žaláře. Jako by Vidlice potřebovala žalář!

Pak vystoupil z kočáru Whitley Felčar a Stará Peg rázem věděla, co je sem přivádí. Školní rada dospěla k rozhodnutí a tihle dva přijeli zajistit, že na ně Stará Peg přistoupí, aniž by kolem toho dělala na veřejnosti rozruch. Stará Peg odhodila matraci, kterou právě držela, odhodila ji tak prudce, že málem

vyletěla z okna; zachytila ji za roh a vtáhla zpátky, aby ležela tak, jak má, a dobře se provětrala. Pak seběhla ze schodů – nebyla ještě tak stará, aby nemohla běžet po schodech, když chtěla. Přinejmenším dolů.

Trochu se rozhlédla, jestli někde neuvidí Artuše Stuarta, ale samozřejmě v domě nebyl. Byl už dost starý, aby měl svoje povinnosti, a taky je plnil, to ano, jenže pak se vždycky někam vytratil. Sám. Někdy chodil do městečka, někdy se motal kolem toho kovářského učně, Alvina. „Proč to děláš, kluku?“ zeptala se ho Stará Peg jednou. „Proč pořád musíš být s tím učedníkem Alvinem?“ Artuš se jenom vesele zazubil a pak natáhl ruce jako pouliční zápasník, který se chystá pustit se s někým do křížku. „Musím se naučit, jak přechodit chlapa, který je dvakrát větší než já.“ Legrační bylo, že to řekl přesně Alvinovým hlasem, se vším všudy, jak by to řekl Alvin – s humorem v hlase, takže člověk poznal, že se nebere zase tak vážně. Artuš měl takové nadání, napodobovat lidi, jako by jim viděl až do duše. Někdy si až říkala, jestli nemá něco z nadání světlice jako její uprchlá dcera Malá Peggy; ale ne, nezdálo se, že by Artuš doopravdy chápal, co dělá. Bylo to jenom napodobování. Přesto byl velice bystrý, a proto Stará Peg věděla, že si zaslouží chodit do školy, možná dokonce víc než mnohé jiné dítě z Vidlice.

K předním dveřím došla právě v okamžiku, kdy návštěvníci začali klepat. Stála tam, trochu udýchaná tím během po schodech, a čekala s otevřením, přestože přes krajkové záclonky na dveřních okýnkách viděla jejich stíny. Přešlapovali z nohy na nohu, jako by byli nervózní – a měli pro to dobrý důvod. Jen ať se potí.

To bylo těm lidem ze školní rady podobné, poslat právě Whitleyho Felčara. Starou Peg Hostinskou brali všichni čerti, jen když viděla u dveří jeho stín. Nebyl to snad právě on, kdo před šesti lety odvezl Malou Peggy a pak odmítl říct, kam odjela? Dekane – to bylo všechno, co prozradil, prý k lidem, které znala. A pak její manžel Horác, který vzkaz četl znovu a znovu, prohlásil: „Jestli světlice nevidí nebezpečí vlastní budoucnosti, pak by se o ni lépe nepostaral nikdo.“ Nebýt toho, že ji Artuš Stuart tak moc potřeboval, Stará Peg by se sebrala a odešla. Jednoduše by se taky sebrala a odešla, a pak by se vidělo, jak se jim to bude líbit. Připravit ji o dceru a říct jí, že je to tak nejlepší

– něco takového říct matce! Uvidíme, co se jim bude honit hlavou, až odejdu *já*. Kdyby se nemusela starat o Artuše, odešla by tak rychle, že by ve dveřích přivřela vlastní stín.

A teď posílají Whitleyho Felčara, aby to udělal znovu, aby jí přivodil smutek kvůli dalšímu dítěti, stejně jako předtím. Jenže tentokrát to bude horší, protože Malá Peggy se o sebe doopravdy *mohla* postarat, zatímco malý Artuš nemohl, byl to jen šestiletý chlapec, chlapec bez budoucnosti, pokud mu ji Stará Peg nevybojuje zuby nehty.

Zaklepali znovu. Otevřela dveře. Stál tam Whitley Felčar, samá přívětivost a důstojnost, a za ním Pavlík Hlava, samá důležitost a důstojnost. Jako dva stěžně na jedné lodi, s plachtami nadmutými a vyšňořenými. Nafouklí k prasknutí. Jdete mi říct, co je dobré a správné, je to tak? Však uvidíme.

„Panímámo Hostinská," zahlaholil doktor Felčar. Smekl klobouk jak se patří, jako džentlmen. To je dnes problém Vidlice, pomyslela si Stará Peg. Příliš mnoho lidí ze sebe dělá džentlmeny a dámy. Copak zapomněli, že tohle je Hio? Všichni lepší lidé jsou na jihu v Korunních koloniích s Jeho Veličenstvem, tím druhým Artušem Stuartem. Dlouhovlasý bílý král, na rozdíl od jejího krátkovlasého černého chlapce Artuše. Každý ve státě Hio, kdo si myslí, že je džentlmen, jenom obelhává sebe a ostatní hlupáky.

„Předpokládám, že chcete jít dál."

„Doufal jsem, že nás pozvete," řekl Felčar. „Přicházíme jménem školní rady."

„Odmítnutí mi můžete oznámit na verandě stejně dobře jako v domě."

„Ale no tak," řekl šerif Hlava. Nebyl zvyklý, aby ho lidé nechávali stát na verandě.

„Nepřišli jsme vás odmítnout, panímámo Hostinská," ujistil ji doktor.

Stará Peg tomu nevěřila ani na okamžik. „Chcete mi říct, že ta zatvrzelá banda naškrobených pokrytců pustí černé dítě do nové školy?"

Šerif Hlava při těch slovech vybuchl jako vědro střelného prachu. „Když jste si tak zatraceně jistá, že znáte odpověď, Stará Peg, proč se vůbec ptáte?"

„Protože jsem od vás chtěla černé na bílém, že máte srdce otrokářů, kteří nenávidí černochy! Jednou, až abolicionisté prosadí svou a černoši budou mít všechna svá práva všude, budete muset se svou hanbou chodit veřejně, jak si to zasloužíte.“

Stará Peg mluvila tak hlasitě, že ani nezaslechla, jak k ní zezadu přistoupil manžel.

„Margareto,“ řekl Horác Hostinský. „Vítáme každého, kdo stane na našem prahu.“

„Tak si je uvítej *ty* sám,“ odsekla. Ukázala doktoru Felčarovi a šerifu Hlavovi záda a odešla do kuchyně. „Já si nad tím myju ruce,“ křikla přes rameno.

Ale jakmile došla do kuchyně, uvědomila si, že dnes ráno ještě nezačala vařit, protože stlala postele v patře. A jak tam stála, na okamžik trochu zmatená, vzpomněla si, že první, kdo si slavně myl ruce, byl Pilát Pontský. Vlastními slovy se tak doznala k hříšnosti. Bůh by se na ni netvářil hezky, kdyby začala napodobovat někoho, kdo zabil Ježíše Krista, tak jako to udělal Pilát.

Proto se otočila, vrátila se do sálu a sedla si kousek od krbu. Jelikož byl srpen, nehořel v něm oheň, takže tam byl chládek, v němž se dalo sedět. Ne jako kuchyňská pec, která byla za takových letních dnů rozpálená jako ďáblův záchod. Nebyl důvod, proč by se měla do úmoru potit v kuchyni, když tihle dva rozhodovali o osudu Artuše Stuarta na nejchladnějším místě v domě.

Manžel a oba návštěvníci se na ni podívali, ale nijak nekomentovali, jak se vyřítila ven a pak zase vpadla dovnitř. Stará Peg věděla, co si lidé za jejími zády říkají – že je lepší chytat tornádo než dostat se do křížku se Starou Peg Hostinskou – ale jí ani trochu nevadilo, když kolem ní muži jako Whitley Felčar a Pavlík Hlava našlapovali trochu opatrně. Po jedné nebo dvou sekundách čekání, až se posadí, se muži vrátili ke svému hovoru.

„Jak jsem řekl, Horáci, zvážili jsme váš návrh důkladně,“ spustil Felčar. „Hodně by nám pomohlo, kdyby nová učitelka mohla bydlet ve vašem hostinci, místo aby ji měli na byt a stravu jednou tady a jednou tam, jak to obvykle bývá. Ale nechtěli bychom po vás, abyste to dělali zadarmo. Máme zapsaných dost

žáků a majetková daň nám dává dostatečný výnos, abychom vám za tu službu platili malé stipendium.“

„Kolik dělá sto pendiů v penězích?“ zeptal se Horác.

„Podrobnosti by se musely dořešit, ale zazněla částka dvaceti dolarů ročně.“

„Hm, to je trochu málo, jestli si myslíte, že platíte skutečné náklady.“

„Naopak, Horáci, my víme, že vám platíme velice nedostatečně. Ale jelikož jste nabídli, že to uděláte zadarmo, doufali jsme, že to bude vylepšení původní nabídky.“

Horác byl připravený souhlasit, ale Peg nehodlala celou tuhle přetvářku dál snášet. „Já vím, co to je, pane doktore, a žádné vylepšení to není. My jsme nenabídli, že učitelku ubytujeme *zadarmo.* Nabídli jsme, že zadarmo ubytujeme učitelku *Artuše Stuarta.* A jestli si myslíte, že si to rozmyslím kvůli dvaceti dolarům, tak se raději vraťte a vymyslete něco lepšího.“

Doktor Felčar nasadil ztrápený výraz. „No tak, panímámo Hostinská, nepředbíhejte. Ve školní radě se nenašel nikdo, kdo by měl nějakou osobní námitku proti tomu, aby Artuš Stuart novou školu navštěvoval.“

Když to Felčar řekl, Stará Peg se ostře podívala po Pavlíku Hlavovi. A taky že ano, kroutil se na židli, jako by měl svědění v místě, kde se slušný muž neškrabe. Tak je to správně, Pavlíku Hlavo. Doktor Felčar může říkat, co chce, ale *já* tě znám a vím, že byl přinejmenším jeden, který měl vůči Artuši Stuartovi všechny možné námitky.

Whitley Felčar samozřejmě mluvil dál. Jelikož předstíral, že všichni mají Artuše Stuarta z celého srdce rádi, nemohl si dost dobře všímat, jak je šerif Hlava nervózní. „Víme, že Artuše vychovali dva nejstarší osadníci a nejlepší obyvatelé Vidlice, a celé město ho má rádo takového, jaký je. Ale prostě si nemyslíme, že by ho školní vzdělání obohatilo.“

„Obohatí ho stejně jako všechny ostatní chlapce a dívky,“ odvětila Stará Peg.

„Opravdu? Získá místo v písárně, když bude umět číst a psát? I kdyby mu dovolili složit advokátské zkoušky, dovedete si představit, že by nějaká porota poslouchala obhajobu černošského právníka? Společnost rozhodla, že z černého dítěte vyroste černý muž a černý muž, stejně jako biblický Adam, si

bude vydělávat na svůj chléb vezdejší potem svého těla a ne prací své mysli.“

„Artuš Stuart je chytřejší než všechny děti, které v té škole budou, a vy to víte.“

„O důvod víc, proč bychom neměli v mladém Artušovi probouzet naděje, neboť by o ně určitě přišel, až bude starší. Mluvím o tom, jak to na světě chodí, panímámo Hostinská, ne o tom, co chce srdce.“

„A proč tedy vy chytráci ze školní rady jednoduše neřeknete: K čertu s tím, jak to ve světě chodí, uděláme to, co je správné! Nemůžu vás donutit, abyste udělali, co udělat nechcete, ale ať mě vezme ďas, jestli vám dovolím předstírat, že je to pro Artušovo dobro!“

Horác sebou škubl. Nerad slyšel, jak Stará Peg kleje. Začala s tím celkem nedávno, tenkrát, když přímo na veřejnosti pokárala Millicent Kupcovou za to, že si nechává říkat „milostpaní Kupcová“ místo „panímámy Kupcové“. Horácovi nebylo příjemné, že taková slova používá, obzvlášť když se zdálo, že nechápe místo a čas pro jejich použití tak, jak by to chápal muž, alespoň to Horác tvrdil. Jenže Stará Peg si říkala, že jestli člověk nemůže počastovat kletbami prolhaného pokrytce, k čemu pak někdo kletby vymyslel?

Pavlík Hlava začal rudnout a jen s potížemi krotil proud vlastních oblíbených kleteb. Jenže Whitley Felčar byl teď džentlmen, a tak jen nakrátko sklonil hlavu, jako by odříkával modlitbu – ale podle Staré Peg spíš čekal, až se uklidní natolik, aby jeho slova vyzněla zdvořile. „Máte pravdu, panímámo Hostinská. Tu historku, že je to pro Artušovo dobro, jsme si vymysleli až poté, co to rozhodnutí padlo.“

Jeho upřímnost jí vyrazila dech, přinejmenším na chvíli. Dokonce i šerif Hlava se zmohl jen na jakési vyjeknutí. Whitley Felčar se nedržel dříve dohodnuté verze toho, co řeknou; jeho slova byla nebezpečně blízko pravdy. A šerif Hlava nevěděl, co dělat, když ze sebe lidé začnou bez zábran sypat nebezpečnou pravdu. Stará Peg se skvěle bavila, když šerif vypadal jako hlupák; a k tomu měl starý Pavlík mimořádné nadání.

„Chápejte, panímámo Hostinská, chtěli bychom, aby škola fungovala dobře, opravdu nám na tom záleží,“ pokračoval doktor Felčar. „Celá myšlenka veřejných škol je trochu zvláštní.

V Korunních koloniích to se školami dělají tak, že je mohou navštěvovat jen lidé s tituly a penězi, takže chudí nemají šanci se něco dozvědět a třeba to jednou dotáhnout výš. V Nové Anglii jsou všechny školy církevní, takže z nich nevycházejí lidé bystré mysli, ale dokonalí malí puritáni, kteří už navždy všichni zůstanou na svých místech, jak si to Bůh přál. Ale veřejné školy v holandských státech a v Pensylvánii lidem ukazují, že to v Americe můžeme dělat jinak. Můžeme naučit číst, psát a počítat každé dítě z každého lesního srubu, abychom měli veškeré obyvatelstvo tak dobře vzdělané, že bude schopné volit, zastávat úřady a samo si vládnout.“

„To všechno je moc hezké,“ řekla Stará Peg, „a já si vzpomínám, že jsem vás slyšela, jak jste měl úplně stejný proslov v našem sále před třemi měsíci, než jsme si odhlasovali školskou daň. Pořád ale nechápu, doktore Felčare, proč si myslíte, že můj syn by měl být výjimka.“

V tu chvíli šerif Hlava usoudil, že přišel čas, aby přispěl se svou troškou do mlýna. A jelikož se s pravdou nakládalo tak unáhleně, přestal se ovládat a také promluvil podle pravdy. Bylo to něco nového a trochu mu to stouplo do hlavy. „Omlouvám se, Stará Peg, ale v tom klukovi není ani kapka vaší krve, takže to není žádný váš syn, a jestli s ním má něco společného tady Horác, tak to nestačí, aby z něho byl běloch.“

Horác pomalu vstal, jako by se chystal pozvat šerifa Hlavu ven a ručně mu vysvětlit, že má slova volit obezřetněji. Pavlík Hlava určitě poznalr že má malér, hned v okamžiku, kdy Horáce obvinil, že je možná otcem napůl černého nemanželského dítěte. A když se Horác takto vztyčil, Pavlík Hlava si uvědomil, že pro Horáce Hostinského není rovnocenným soupeřem. Horác nebyl zrovna malý a o Hlavovi se nedalo říct, že by byl zrovna velký. A tak starý Hlava udělal to, co dělal vždycky, když se situace vymkla z ruky. Nenápadně se otočil bokem, aby jeho odznak mířil přímo na Horáce Hostinského. Jenom si na mě vyšlápni, říkal ten odznak, a budeš mít na krku soud za napadení představitele zákona.

Ale Stará Peg věděla, že Horác by pro slovo nikoho neudeřil. Neposlal k zemi dokonce ani tu říční krysu, která ho obvinila z nevyslovitelných zločinů se stájovými zvířaty. Horác prostě nebyl ten typ, který se ve zlosti přestane ovládat. Stará Peg

dokonce viděla, že jak tam Horác stojí, zapomněl už na svůj hněv na Pavlíka Hlavu a nad něčím přemýšlí.

A skutečně, Horác se otočil ke Staré Peg, jako by Hlava ani neexistoval. „Možná bychom to měli vzdát, Peg. Bylo to krásné, když byl Artuš roztomilé miminko, ale…“

Horác se díval Peg přímo do tváře. Proto ihned pochopil, že by nebylo rozumné větu dokončit. Šerif Hlava neměl ani z poloviny tolik rozumu. „Prostě je den ze dne černější, panímámo Hostinská.“

Co se dá na něco takového říct? Teď bylo aspoň jasné, o co jde – že Artuši Stuartovi brání ve vstupu do nové školy ve Vidlici jen barva jeho kůže a nic jiného.

Whitley Felčar si do ticha povzdechl. Se šerifem Hlavou nikdy nic nešlo podle plánu. „Vy to nechápete?“ zeptal se přívětivě a rozumně. V tom byl dobrý. „Někteří nevzdělaní a zaostalí lidé“ – a při tom se chladně podíval na šerifa Hlavu – „nedokážou snést pomyšlení, že by černé dítě dostalo stejné vzdělání jako jejich synové a dcery. Jakou má vzdělání výhodu, říkají si, když je pro černocha stejné jako pro bělocha? Než se jeden naděje, černoši budou chtít volit a zastávat úřady.“

Na to Stará Peg nepomyslela. Prostě ji to nikdy nenapadlo. Zkusila si představit Mocka Berryho, jak dělá guvernéra a snaží se velet domobraně. V Hiu nebyl jediný voják, který by si nechal rozkazovat od černocha. Bylo by to stejně nepřirozené, jako kdyby ryba vyskočila z řeky, aby si ulovila medvěda.

Jenže Stará Peg Hostinská se nehodlala vzdát tak snadno jen proto, že Whitley Felčar přišel s jedním takovým důvodem. „Artuš Stuart je hodný chlapec,“ řekla.

„Neusiloval by o to, aby mohl volit, o nic víc než já.“

„Já to vím…“ řekl Felčar. „Celá školní rada to ví. Jenže ti zaostalí lidé to nevědí. Ti nechají své děti doma, když uslyší, že do školy chodí černé dítě. A my budeme platit školu, která nebude plnit svůj účel, aby vzdělávala občany republiky. Žádáme Artuše, aby se zřekl vzdělání, které mu stejně k ničemu nebude, a umožnil tak jiným dětem získat vzdělání, které bude jim a naší zemi velmi prospěšné.“

Znělo to všechno strašně logicky. Whitley Felčar byl koneckonců doktor, nebo ne? Chodil dokonce na univerzitu ve Filadelfii, takže tomu rozuměl víc, než to kdy mohla pochopit

Stará Peg. Jak si mohla třeba jen na okamžik myslet, že by mohla nesouhlasit s člověkem jako Felčar a nemýlit se při tom?

Ale i když proti němu nebyla schopná najít jediný argument, nedokázala se hluboko v nitru zbavit pocitu, že kdyby s Whitleym Felčarem souhlasila, vrazila by tím malému Artušovi nůž přímo do srdce. Úplně viděla, jak se jí zeptá: „Mámo, proč nemůžu chodit do školy jako moji kamarádi?“ A pak všechna ta hezká slova doktora Felčara rázem odletí, jako by je Peg nikdy neslyšela, a ona tam bude jenom sedět a řekne: „To proto, že jsi černý, Artuši Stuarte Hostinský.“

Zdálo se, že Whitley Felčar pochopil její mlčení jako kapitulaci. Nebyl daleko od pravdy. „Uvidíte,“ naléhal. „Artušovi nebude vadit, že nechodí do školy. Bílí kluci budou nakonec závidět *jemu*, když bude hopsat venku na sluníčku, zatímco sami budou zavření ve třídě.“

Stará Peg Hostinská věděla, že na tom všem je něco špatně, že to není tak moudré, jak to zní, ale nedokázala přijít na to, v čem je zakopaný pes.

„A jednou to třeba bude jinak,“ pokračoval Felčar, „jednou se třeba společnost změní. Třeba v Korunních koloniích a v Apalačsku přestanou držet černochy jako otroky. Třeba přijde doba, kdy…“ Nedokončil. Potom se otřásl. „Občas se tak zamyslím, to je všechno. Jsou to hlouposti. Svět je takový, jaký je. Prostě není normální, aby černoch vyrůstal jako běloch.“

Stará Peg pocítila trpkou nenávist, když ta slova řekl. Ale nebyl to tak prudký hněv, aby se na něho rozkřikla. Byla to chladná, zoufalá nenávist, která říkala: Možná *jsem* nenormální, ale Artuš Stuart je můj skutečný syn a já ho nezradím. Ne, to neudělám.

A opět bylo mlčení uznáno za její souhlas. Všichni muži vstali; všem se jim ulevilo, Horácovi nejvíc. Zjevně nepočítali s tím, že by Stará Peg uposlechla rozumu tak rychle. U návštěvníků se úleva dala čekat, ale proč vypadal tak spokojeně Horác? Staré Peg se zmocnilo ošklivé podezření a okamžitě poznala, že to určitě bude pravda – Horác Hostinský, doktor Felčar a šerif Hlava se mezi sebou již domluvili, ještě před dnešní návštěvou. Celý tenhle rozhovor byl hraný. Bylo to jenom divadlo, aby Stará Peg Hostinská měla radost.

Horác nechtěl mít Artuše Stuarta ve škole o nic víc než Whitley Felčar nebo kdokoli jiný z Vidlice.

Hněv Starou Peg rozpálil do ruda, ale bylo pozdě. Felčar a Hlava už byli venku ze dveří a Horác je doprovázel. Nepochybně se všichni poplácají po zádech a usmějí se na sebe, jen co jí zmizí z očí. Jenže Stará Peg se neusmívala. Až příliš jasně si vybavila, jak pro ni Malá Peggy dělala světlici tu poslední noc, než utekla, ohledně budoucnosti Artuše Stuarta. Stará Peg se Malé Peggy zeptala, jestli bude Horác malého Artuše někdy milovat, a dcera odmítla odpovědět. Jistě, *to* byla taky odpověď. Horác možná dělal, jako by Artuš byl jeho vlastní syn, ale ve skutečnosti se na něho díval jako na černého chlapce, který je s ním v jednom domě, protože jeho žena si vzala do hlavy, že se o něho bude starat. Horác nebyl pro Artuše Stuarta žádný táta.

Artuš byl tedy znovu sirotek. Ztratil otce. Anebo, správně řečeno, otce nikdy neměl. No budiž. Má zato dvě matky: jednu, která pro něho zemřela, sotva se narodil, a mě. Do školy ho nedostanu. Věděla jsem, že to nepůjde, věděla jsem to od začátku. Ale vzdělání mu zajistím i tak. V hlavě se jí zničehonic zrodil plán. Všechno záleželo na najaté učitelce, na té paní učitelce z Filadelfie. S trochou štěstí by to mohla být kvakerka, která nechová k černochům žádnou nenávist, a všechno by šlo jako po másle. Ale i kdyby učitelka černochy nenáviděla jako hledač, když vidí, jak otrok stojí svobodný na kanadském břehu, nic by se tím nezměnilo. Stará Peg by našla způsob, jak to udělat. Z celé rodiny jí na celém světě zůstal jen Artuš Stuart, jediná osoba z těch, jež milovala, která jí nelhala, neklamala ji a nedělala nic za jejími zády. Nehodlala dopustit, aby ho ošidili o něco, co by se mu mohlo v životě hodit.

Kapitola 13

Chladírna

Alvin poznal, že se něco děje, když zaslechl, jak na sebe Horác a Stará Peg Hostinská křičí ve staré chladírně**.** Chvíli byli tak hluční, že je zřetelně slyšel i přes hukot ohně ve výhni a vlastní bušení kladivem. Pak se trošičku ztišili, ale tou dobou byl už tak zvědavý, že kladivo jaksi odložil. Vlastně je položil hned a vyšel ven, aby lépe slyšel.

Ne, kdepak, *neposlouchal*. Jednom šel ke studni pro další vodu, částečně na pití a částečně do chladicího sudu. Jestli je náhodou trochu slyšel, nemohl mu to nikdo mít za zlé, nebo snad ano?

„Lidi budou říkat, že jsem špatný hostinský, když nutím učitelku bydlet v chladírně, místo abych ji ubytoval, jak se patří."

„Je to jenom prázdné stavení, Horáci, a my ho využijeme. A zůstane nám tak místnost pro platící zákazníky."

„Nedopustím, aby učitelka bydlela sama. Není to slušné!"

„Proč, Horáci? Chystáš se s ní seznámit blíž?"

Alvin málem nevěřil svým uším. Takové věci si manželé jednoduše neříkají. Alvin čekal, že zaslechne facku. Ale Horác to zřejmě přijal. Všichni říkali, že je pod pantoflem, a tohle byl asi nejlepší důkaz, jakého by bylo třeba, když ho manželka obvinila, že dychtí po cizoložství, a on ji neuhodil a neřekl ani slovo.

„A vůbec, co na tom záleží," navázala Stará Peg. „Možná budeš mít pravdu a ona to odmítne. Ale opravíme to tak jako tak a nabídneme jí to."

Horác zamumlal něco, co Alvin neslyšel.

„Mně je to jedno, ať Malá Peggy tuhle chladírnu třeba *postavila*. Odešla z vlastní svobodné vůle, odešla, aniž by mi řekla jediné slovo, a já nebudu tuhle chladírnu opatrovat jako

památník jenom proto, že sem chodívala, když byla malá. Slyšíš mě?“

Alvin znovu neslyšel, co Horác řekl.

Zato Starou Peg slyšel velice dobře. Její hlas se přihnal jako prásknutí hromu. „Ty chceš vykládat *mně*, kdo měl koho rád? Tak já ti něco povím, Horáci Hostinský, všechna tvá láska k Malé Peggy ji tady neudržela, nemám pravdu? Ale moje láska k Artuši Stuartovi mu získá vzdělání, rozumíš mi? A až bude všechno hotovo, uvidíme, Horáci Hostinský, kdo je na tom s láskou ke svým dětem líp!“

Nedošlo vyloženě na facku nebo něco takového, jen práskly dveře chladírny, zato ale tak, že nejspíš vyskočily z pantů. Alvin se neudržel a maličko natáhl krk, aby viděl, kdo těmi dveřmi práskl. Samozřejmě, tím, kdo odcházel, byla Stará Peg.

O minutu poději, možná i víc, se dveře velice pomalu otevřely znovu. Alvin to přes křoví a listí, které mezi studnou a chladírnou narostly, skoro neviděl. A ještě pomaleji vyšel ven Horác Hostinský a byl tak zničený, jak ho Alvin ještě neviděl. Chvíli tam stál, s rukou na dveřích. Potom je zavřel, lehoučce, jako by ukládal malé dítě do postýlky. Alvin se odjakživa divil, proč tu chladírnu nestrhli už před léty, když vykopal studnu, která už dočista vysušila potok, jenž jí kdysi protékal. Nebo alespoň proč ji nikdy nevyužili k jinému účelu. Teď však věděl, že to nějak souviselo s Peggy, tou mladou světlicí, která odešla těsně před jeho příchodem do Vidlice. To, jak se Horác těch dveří dotýkal, jak je zavíral, Alvinovi poprvé ukázalo, jak slepě může člověk milovat své dítě: tak, že i když odejde, jsou místa, které mělo rádo, pro jeho starého otce jako posvátná půda. A Alvina poprvé napadlo, jestli někdy bude své dítě taky tolik milovat.

A pak se zamyslel nad tím, kdo by mohla být matka toho dítěte a jestli na něho někdy bude křičet tak, jak křičela Stará Peg na Horáce, a jestli se k ní on někdy bude chovat jako Smířil Kovář ke své ženě Gerte, kterou mlátí opaskem a ona po něm hází nádobí. „Alvine,“ promluvil Horác.

Inu, Alvin by nejraději umřel, jak mu bylo trapně, že se nechal nachytat, jak na Horáce zírá. „Moc se omlouvám, pane,“ vypravil ze sebe. „Neměl jsem poslouchat.“

Horác se unaveně usmál. „Myslím, že bys musel být hluchý jako poleno, abys ten závěr neslyšel.“

„Bylo to trošku nahlas,“ uznal Alvin, „ale taky se nedá říct, že bych to vzal oklikou, abych to neslyšel.“

„Já vím, že jsi hodný chlapec, a neslyšel jsem, že by někdo roznášel drby, které by měl od tebe.“

Slova „hodný chlapec“ Alvina trochu zabolela. Už mu bylo osmnáct, do devatenácti zbýval necelý rok, a už dávno byl připravený živit se na vlastní pěst jako kovářský tovaryš. Jen to, že ho Smířil Kovář odmítal propustit z učení dřív, nedávalo Horáci Hostinskému právo, aby mu říkal *chlapec*. Možná jsem učedník Alvin a před zákonem ještě nejsem muž, ale na *mě* žádná žena nekřičí tak, že bych se musel stydět.

„Alvine,“ řekl znovu Horác, „můžeš vyřídit svému mistrovi, že budeme potřebovat nové panty a kování na dveře chladírny. Počítám, že ji opravíme, aby tady mohla bydlet ta nová učitelka, jestli bude chtít.“

Tak se to tedy skončilo. Horác svou bitvu se Starou Peg prohrál. Ustoupil. Tak to v manželství chodilo? Muž musel být buď ochotný svou manželku udeřit jako Smířil Kovář, nebo se nechat komandovat jako ubohý Horác Hostinský. Jestli jsou jen tyhle možnosti, tak to pěkně děkuju, pomyslel si Alvin. Jistě, ve městě se rád podíval na děvčata. Viděl, jak si vykračují po ulici, s ňadry vyzdviženými korzety a kosticemi, v pase tak tenké, že by je dokázal obejmout svýma velkýma, silnýma rukama a hodit je, kam by chtěl, jenže ho nikdy nenapadlo je chytit nebo někam hodit. Probouzely v něm stud a vzrušení zároveň, a tak raději sklopil oči, když se na něho náhodou podívaly, případně se pilně věnoval nakládce, vykládce nebo tomu, co ho do města přivedlo.

Věděl, co ta děvčata z města vidí, když se na něho podívají. Vidí muže bez kabátu, jen v košili, umazaného a zpoceného od práce. Vidí chudého muže, který by jim nikdy nenabídl krásný bílý dům pobitý prkny jako jejich papá, nepochybně právník, soudce nebo obchodník. Viděly ho jako *nuzáka*, který je pořád jenom učedník, přestože už je mu víc než osmnáct let. Pokud by si nějakým zázrakem někdy takovou dívku vzal, věděl, jak by to dopadlo: pořád by na něho zahlížela, pořád by čekala, že bude ustupovat, protože ona je dáma.

A kdyby se oženil s prostou dívkou, takovou jako on, byla by jako Gerta Kovářová nebo Stará Peg Hostinská – dobrá kuchařka, dříč nebo něco jiného, avšak saň, jakmile není po jejím. V životě Alvina Kováře žádná žena nebude, to bylo jasné. Nikdy by se nenechal ztrapnit tak jako Horác Hostinský.

„Slyšel jsi mě, Alvine?“

„Slyšel, pane Horáci, a vyřídím to Smířilu Kováři hned, jak ho uvidím. Veškeré kování pro chladírnu.“

„A taky vyřiď, ať je to pěkná práce,“ dodal Horác. „Má tam bydlet učitelka.“ Ale Horác nebyl tak zkroušený, aby neohrnul ret a nedoplnil ošklivým tónem: „Aby mohla dávat *soukromé* hodiny.“

A to „soukromé hodiny“ znělo, jako by to měl být nevěstinec nebo něco takového, ale Alvin hned přesně poznal, když si dal dohromady souvislosti, kdo bude ty soukromé hodiny dostávat. Nevěděli snad všichni, jak Stará Peg chtěla, aby vzali Artuše Stuarta do školy?

„Tak zatím,“ řekl Horác.

Alvin mu zamával na rozloučenou a Horác loudavě odešel pěšinou k hostinci.

Smířil Kovář během odpoledne nepřišel. Alvina to nepřekvapilo. Teď, když už byl téměř dospělý, dokázal zastat v kovárně veškerou práci, navíc rychleji a líp než Smířil. Nikdo o tom nemluvil, ale Alvin si vloni všiml, že se lidé začali zastavovat, když Smířil v kovárně *nebyl*. Požádali Alvina, aby pro ně zakázku udělal rychle, že si počkají. „Je to jen maličkost,“ říkali, jenže občas to žádná maličkost nebyla. A Alvin si zanedlouho uvědomil, že je nepřivádí jenom náhoda. Chtěli, aby práci, kterou potřebovali, udělal *Alvin.*

Nebylo to ani tím, že by se železem dělal něco zvláštního, až na nějaké to kouzlo nebo dvě, kde to bylo třeba, a to dělal každý kovář. Alvin věděl, že překonávat mistra pomocí tajného nadání by bylo jako použít při zápase nůž. Navíc by si nadělal jenom problémy, kdyby své nadání používal k tomu, aby dal *svému* železu nějakou zvláštní pevnost. Proto dělal svou práci přirozeně, silnou rukou a dobrým okem. Odpracoval si každý kousek svalu na zádech, ramenou a pažích. A pokud byli lidé s jeho prací spokojenější než s prací Smířila Kováře, bylo to

prostě tím, že Alvin byl lepší kovář, ne tím, že mu jeho nadání dávalo výhodu.

Smířil každopádně musel postřehnout, co se děje, a začal pobývat mimo kovárnu víc a víc. Možná to bylo tím, že věděl, že je to pro živnost lepší a měl dost pokory, aby uznal um svého učedníka – ale tomu Alvin nikdy úplně nevěřil. Pravděpodobnější bylo, že se Smířil držel dál proto, aby lidé neviděli, jak čas od času nakukuje svému učni přes rameno a snaží se přijít na to, co dělá Alvin lépe než on sám. Nebo možná Smířil jednoduše záviděl a nesnesl pohled na svého učedníka při práci. Ale také bylo možné, že Smířil byl jednoduše líný. Když si učeň vede dobře, proč by si mistr nemohl vyrazit a opít se do němoty s říčními krysami ve Vidlickém Ústí?

Anebo možná, přičiněním nějaké zvláštní náhody, se Smířil doopravdy styděl, že drží učně až do konce smlouvy, přestože Alvin byl zjevně připravený vydat se do světa jako tovaryš. Bylo hanebné, když si mistr učedníka držel i po vyučení jen proto, aby mohl využívat jeho práci, a přitom mu neplatit spravedlivou mzdu. Alvin přinesl do domácnosti Smířila Kováře dobré peníze, to věděl každý, přitom po celou dobu zůstával chudý jako myš, spal v podkroví a když šel do města, neměl ani dva měďáky, co by mu cinkaly v kapse. Jistě, Gerta ho krmila řádně – nejlepší jídlo ve městě, to AI dobře věděl, neboť čas od času něco málo snědl u některého z místních chlapců. Jenže dobré jídlo nebylo totéž jako dobrá mzda. Jídlo člověk snědl a bylo pryč. Za peníze je možné koupit nebo dělat různé věci – mít *svobodu.* Smlouva, kterou podepsal Alvinův otec a již Smířil Kovář nechával schovanou ve skříni nahoře v domě, dělala z Alvina stejného otroka, jako byli černoši v Korunních koloniích.

Až na jeden rozdíl. Alvin mohl počítat dny, které mu zbývají ke svobodě. Byl srpen. Ještě necelý rok. Příští jaro bude volný. Něco takového žádný otrok z jihu nikdy nevěděl; ani by ho nenapadlo takovou naději chovat. Alvin o tom v průběhu let přemýšlel celkem často, když si připadal nejvíc ukřivděný. Říkal si: když oni můžou žít a pracovat dál, bez jakékoli naděje na svobodu, tak já dokážu vydržet dalších pět let, tři roky, rok s vědomím, že to jednoho dne skončí.

Každopádně to odpoledne se Smířil Kovář neukázal, a když Alvin skončil přidělenou práci, místo aby se věnoval drobným

pracím a úklidu, místo aby si něco napracoval předem, vyrazil nahoru k chladírně a změřil dveře a okna. Byl to domek postavený k tomu, aby uchovával chlad potoka, takže okna se neotevírala, ale učitelce by se určitě nelíbilo, že se nemůže nadechnout čerstvého vzduchu, a tak Alvin změřil i je. Ne že by se vyloženě rozhodl vyrobit nové okenní rámy sám; s výjimkou práce se dřevem, jakou se naučí každý, totiž nebyl žádný zvláštní tesař. Jednoduše si to místo začal poměřovat, a když se dostal k oknům, pokračoval v tom.

Změřil si spoustu věcí. Kam budou muset přijít baňatá kamínka, jestli tam má být v zimě teplo; a s tím přišel také na to, jak pod těžká kamna dodělat ten správný základ a jak udělat límec komína, všechno, co bylo třeba, aby z chladírny vznikl hezký malý srub, ve kterém může bydlet dáma.

Míry si Alvin nezapsal. Nedělal to nikdy. Prostě je znal, když na všechna ta místa přiložil prsty, dlaně a ruce; a kdyby zapomněl a nějak se v míře spletl, věděl, že to v krajním případě upraví a dopasuje. Věděl, že je to určitá lenost, ale touto dobou využíval své nadání jen velice vzácně a taková drobná úprava nebyla nic ostudného.

Právě když v chladírně skoro končil, objevil se Artuš Stuart. Alvin neřekl nic a Artuš taky ne; přece nebudete zdravit někoho, kdo je vždycky s vámi, takže ho skoro ani nevnímáte. Ale když Alvin potřeboval změřit střechu, jenom to řekl a pak Artuše nahoru na střechu vyhodil. Se stejnou lehkostí, jako když Peg Hostinská vyhazovala z postelí pro hosty péřové matrace.

Artuš chodil po vršku střechy jako kočka, vůbec si nevšímal, že je tak vysoko. Odkrokoval střechu a sám při tom počítal. Když skončil, ani nepočkal, aby se přesvědčil, že je Alvin připravený ho chytit, a prostě skočil. Úplně jako by věřil, že umí létat. A s Alvinem skutečně připraveným ho chytit to klidně mohla být pravda, protože měl takové paže, že dokázal Artuše snadno zachytit a snést ho na zem lehce, jako když divoká kachna dosedá na rybník.

Když byli AI a Artuš s měřením hotoví, vrátili se do kovárny. Alvin vzal z hromady několik železných prutů, roztopil výheň a dal se do díla. Artuš se ujal tahání měchů a podávání nástrojů – dělali to už tak dlouho, jako by Artuš byl Alvinův

učedník, a žádného z nich ani na okamžik nenapadlo, že by na tom bylo něco špatného.

Jednoduše to dělali spolu, tak elegantně, že by to jiným lidem připadalo jako nějaký tanec.

O několik hodin později měl Alvin všechno kování hotové. Měl to mít dvakrát tak rychle, jenže se z nějakého důvodu rozhodl, že vyrobí na dveře zámek. A pak si vzal do hlavy, že by to měl být opravdový zámek, takový, jaký si několik bohatých lidí z města objednalo na východě až ve Filadelfii – s patřičným klíčem a vším, a taky se západkou, která se zasune úplně sama, když se dveře zavřou, takže za sebou člověk nikdy nezapomene zamknout.

Co víc, opatřil všechna kování ukrytými hexy, dokonalými šestiúhelníky zaručujícími bezpečí, aby nikdo se zlým úmyslem v srdci nedokázal zámek otevřít. Jakmile bude zámek hotový a připevněný na dveře, nikdo hexy neuvidí, ale svůj úkol splní, protože když Alvin nějaký hex udělal, byl odměřený tak dokonale, že vytvořil celou síť hexů, která se táhla jako hradba mnoho yardů na všechny strany.

Alvin neustále přemýšlel, proč vlastně by měl hex fungovat. Samozřejmě věděl, že je to magický tvar, dvojitá trojka; a věděl, že hexy se dají rozložit na stůl a budou do sebe krásně zapadat, stejně dokonale jako čtverce, ale silněji, utkané nikoli systémem osnova a útek, ale osnova, útek a tvar. A nebyly jako čtverce, které se v přírodě skoro nevyskytovaly, protože byly moc jednoduché a slabé; hexy byly ve sněhových vločkách, krystalech a plástvích medu. Udělat jednoduchý hex bylo totéž jako vytvořit celou síť hexů. Proto ideální hexy ukryté uvnitř zámku objaly celý dům a uzavřely jej před nebezpečím zvenčí stejně pevně, jako by vykoval železnou síť a vpletl ji do stěn.

To však nevysvětlovalo, *proč* hex funguje. Proč by jeho skryté hexy měly zastavit ruku člověka, odvrátit jeho vůli od úmyslu vstoupit? Proč by se hexy měly neviditelně opakovat, kam až to jde, a proč by mělo platit, že čím je hex dokonalejší, tím dál jeho síť sahá? Tolik roků luštění záhad, a pořád věděl tak málo. Věděl tak nicotně málo, že propadal zoufalství, a dokonce i teď, když držel v rukou kování pro chladírnu, uvažoval, jestli by se neměl spokojit s tím, že bude dobrý kovář, a zapomenout na všechny ty historky o Tvoření.

Přes všechno přemýšlení a pochybnosti si Alvin ani jednou nepoložil otázku, která vyvstávala nejjasněji. Proč by měla učitelka potřebovat tak silný, dokonalými hexy chráněný zámek? Alvin se ani nepokusil to uhodnout. Nenapadlo ho to. Místo toho jednoduše věděl, že takový zámek je něco hezkého, a že tento domek musí co nejvíc zkrášlit. Později o tom bude přemýšlet, bude se divit, jestli už tenkrát, než se s ní setkal, věděl, co pro něho bude učitelka znamenat. Možná už měl někde hluboko v hlavě plán, tak jako Stará Peg Hostinská. Jenže teď o tom doopravdy nevěděl. Když vyráběl všechna ta ozdobná kování, s vyrytými vzory, aby dveře vypadaly hezky, s největší pravděpodobností to dělal pro Artuše Stuarta; možná si napůl říkal, že jestli bude mít učitelka hezké místo k bydlení, bude přístupnější vyhovět Staré Peg Hostinské, aby dávala Artuši Stuartovi soukromé hodiny.

Byl čas pro ten den skončit s prací, ale Alvin neskončil. Odvezl všechna kování na trakaři nahoru k chladírně i s několika dalšími nástroji, o nichž si myslel, že je bude potřebovat, a kousky cínu na límec komína. Pracoval rychle a zcela podvědomě používal nadání k vylepšováni práce. Všechno sedlo na první pokus; dveře znovu visely v pantech, tak dobře, že to lépe snad ani nešlo, a zámek přesně padl na vnitřní stranu dveří, přišroubovaný tak pevně, že nikdy nepovolí. Žádný člověk takové dveře nevyrazí – to už by bylo jednodušší prosekat se stěnou z půlkuláčů než zaútočit na tyto dveře. A díky hexům uvnitř by se žádný člověk neodvážil pozvednout proti domu sekeru, anebo, kdyby to udělal, byl by příliš slabý na to, aby mohl zasadit pořádnou ránu – takovým hexům by se nemohli zasmát ani Indiáni.

Alvin se znovu vypravil do kůlny u kovárny a vybral ta nejlepší ze starých rozbitých kamen, jež Smířil přivezl na přetavení. Odnést celá kamna nebylo jednoduché ani pro někoho tak silného jako kovář, ale bylo jasné, že trakař by takový náklad neuvezl. Proto je Alvin vynesl do kopce hrubou silou. Nechal je venku a zatím nanosil kameny ze starého koryta potoka, aby mohl vybudovat základ na místě, kde kamna budou stát. Podlaha chladírny byla položená na trámy probíhající podélně uvnitř domu, ale místo, kde býval potok, deskami zakryté nebylo – moc by to jako chladírna nefungovalo, pokud by studenou vodu

zakryli. Alvin v každém případě položil pevný kamenný základ pod horní roh, kde podlaha byla, ale ne příliš vysoko nad zemí, a na desky přibil plechy tence rozklepaného železa, aby vytvořil ohnivzdornou podlahu. Pak kamna odnesl na místo a napojil je rourou do otvoru, který prorazil ve střeše.

Artuši Stuartovi přidělil rašpli a dal mu za úkol odstranit z vnitřních stěn odumřelý mech. Šlo to lehce, ale hlavně to Artuše zaměstnávalo, takže si nevšímal, že Alvin opravuje na těch rozbitých kamnech věci, které by normální člověk opravit nedokázal. Byla jako nová a všechno těsnilo.

„Já mám hlad," řekl najednou Artuš Stuart.

„Tak dojdi za Gertou a řekni jí, že se v práci zdržím a prosím, aby poslala jídlo pro nás oba, protože pomáháš."

Artuš Stuart odpelášil. Alvin věděl, že vzkaz vyřídí slovo od slova a navíc jeho hlasem, takže se Gerta nahlas zasměje a naskládá mu do koše vydatnou večeři. Možná tak vydatnou, že se Artuš na zpáteční cestě bude muset třikrát nebo čtyřikrát zastavit a odpočinout si, jak bude koš těžký.

A celou tu dobu se Smířil Kovář ani neukázal.

Když se Artuš Stuart konečně vrátil, Alvin byl nahoře na střeše, aby dokončil límec, a když už byl v tom, opravil několik šindelů. Límec těsnil tak dobře, že se do domu za žádnou cenu nedostane ani kapka vody, o to se postaral. Artuš Stuart stál dole, čekal a díval se. Nezeptal se, jestli se může sám pustit do jídla, dokonce se ani nezeptal, za jak dlouho Alvin sleze dolů; nebyl typ dítěte, které by fňukalo nebo si stěžovalo. Konečně byl Alvin hotový, spustil se přes okraj střechy, chytil se okapu a seskočil na zem.

„Studené kuře moc dobře poslouží po práci v parném dni," řekl Artuš Stuart hlasem, který zněl přesně jako hlas Gerty Kovářové až na to, že byl dětsky pisklavý.

Alvin se na něho zeširoka usmál a otevřel koš. Pustili se do jídla jako námořníci, kteří měli půl plavby snížené příděly, a zanedlouho oba leželi na zádech s břichem nacpaným, chvílemi říhali a pozorovali bílá oblaka, jak se pohybují po obloze, podobná poklidnému dobytku pasoucímu se na louce.

Slunce se už sklánělo k západu. Rozhodně nastal čas nechat dnes práce, ale Alvin ještě nebyl spokojený. „Nejlepší bude, když půjdeš domů," navrhl. „Jestli hned teď zaneseš ten prázdný

koš zpátky Gerte Kovářové, můžeš to ještě stihnout, aby se na tebe tvoje máma moc nerozzlobila.“

„Co budeš dělat teď?“

„Nasadím okna do rámů a znovu je pověsím.“

„A já musím dokončit oškrabávání stěn,“ řekl Artuš Stuart.

Alvin se usmál, ale zároveň by byl raději, kdyby u toho, co se chystá dělat s okny, nebyli žádní svědkové. Ve skutečnosti neměl v úmyslu zabývat se ve větší míře tesařinou, a ze zásady nikoho nenechával se dívat, když svým nadáním dělal něco *nápadného.* „Nejlepší bude, když už půjdeš domů.“

Artuš si povzdechl.

„Hodně jsi mi pomohl, ale nechci, aby ses dostal do maléru.“

K Alvinovu překvapení mu Artuš jeho slova vrátil jeho vlastním hlasem:

„Hodně jsi mi pomohl, ale nechci, aby ses dostal do maléru.“

„Já to myslím vážně,“ řekl Alvin.

Artuš Stuart se překulil, vstal, přišel k Alvinovi a sedl si mu obkročmo na břicho – což dělal často, ale v tu chvíli to nebylo ani trochu příjemné, když v tom břiše spočívalo asi půldruhého kuřete.

„No tak, Artuši Stuarte.“

„O žádném kardinálovi jsem nikdy nikomu neřekl,“ prohlásil Artuš Stuart.

Alvina zamrazilo. Nějakým způsobem si namluvil, že Artuš byl tenkrát, před více než třemi lety, moc malý na to, aby si třeba jen pamatoval, že se něco stalo. Ale měl vědět, že když Artuš Stuart o něčem nehovoří, ještě to neznamená, že to zapomněl. Artuš nikdy nezapomněl ani housenku lezoucí po listu.

Jestli si pamatoval kardinála, pak si určitě pamatoval ten den, kdy z ničeho nic přišla zima, kdy Alvin svým nadáním vykopal studnu a očistil kámen od hlíny, aniž se ho dotkl rukou. A jestli Artuš Stuart věděl o Alvinově nadání všechno, jaký teď mělo smysl snažit se dělat něco potají?

„Tak dobrá,“ podvolil se Alvin. „Pomoz mi pověsit okna.“ Skoro dodal: „Pod podmínkou, že neřekneš živé duši, co jsi viděl.“ Ale to už Artuš Stuart chápal. Byla to prostě jedna z věcí, které Artuš Stuart chápal.

Hotoví byli před setměním. Alvin se zařezával do dřeva okenních rámů holými prsty, tvaroval to, co bylo jenom dřevo

přibité hřebíky k jinému dřevu, až vzniklo okno, které se dalo vysouvat nahoru a dolů. V bocích rámů udělal dírky a ze dřeva vyřezal kolíčky odpovídající velikosti, aby okno drželo nahoře, tak vysoko, jak bude člověk chtít. Samozřejmě je nevyřezal úplně tak, jak by to dělal normální člověk. Každý tah nože vykrajoval dokonalý oblouk a na dokončení každého kolíku stačilo nějakých šest pohybů nožem.

Artuš mezitím dokončil oškrabávání stěn a potom dům společně vymetli. Použili k tomu samozřejmě koště, ale Alvin trochu pomohl svým nadáním, aby se z domu dostal každičký kousek pilin, dřevěných i železných, kousků mechu a prastarého prachu. Jediné, co neudělali, bylo pokusit se zakrýt pruh odkryté hlíny ve středu chladírny, kudy kdysi tekl potok. Na prkna by museli pokácet strom a Alvin už tak začínal dostávat trochu strach, když viděl, kolik toho udělal a jak rychle to udělal. Co kdyby sem *dnes v noci* někdo přišel a poznal, že všechna tahle práce byla hotová za jediné dlouhé odpoledne? Vynořily by se otázky. Vynořily by se dohady.

„Nikomu neříkej, že jsme tohle všechno udělali za den," prosil Alvin.

Artuš Stuart se jenom vesele ušklíbl. Nedávno přišel o jeden z předních zubů, takže tím jedním místem bylo vidět jeho růžové dásně. Růžové stejně jako dásně bělocha, pomyslel si Alvin. Uvnitř úst se Artuš od bělocha nijak nelišil. Pak se Alvinovi v hlavě zrodila šílená představa, v níž Bůh vzal všechny lidi na světě, kteří kdy zemřeli, stáhl je z kůže a jejich těla pověsil jako prasata u řezníka, takže tam za paty viselo jenom maso a kosti, dokonce i vnitřnosti a hlava byly pryč, jenom maso. A pak by Bůh požádal lidi, jako byla školní rada města Vidlice, aby přišli a vybrali, kteří jsou černoši, kteří jsou indiáni a kteří jsou běloši. Nedokázali by to. Nato by Bůh řekl: „Tak proč jste k čertu říkali, že tenhle, ten a tenhle nemůžou chodit do školy s tímhle, tím a tímhle?" Jakou by na to měli odpověď? Potom by Bůh řekl: „Vy lidé máte všichni pod kůží stejné krvavé maso. Ale řeknu vám, vaše chuť se mi nelíbí. Vaše bifteky házím psům."

Byla to tak legrační představa, že se s ní Alvin musel svěřit Artuši Stuartovi a Artuš se jí zasmál stejně jako Alvin. Teprve když to všechno bylo venku a smích utichl, si Alvin uvědomil, že Artušovi možná nikdo neřekl, jak se ho jeho máma snažila

dostat do školy a školní rada to zamítla. „Víš, o co se tady jedná?“

Artuš Stuart otázce nerozuměl, nebo jí možná rozuměl ještě lépe než Alvin. Každopádně odpověděl: „Máma doufá, že mě paní učitelka tady v chladírně naučí číst a psát.“

„Správně,“ řekl Alvin. Nemělo tedy smysl záležitost se školou vysvětlovat. Buď už Artuš Stuart věděl, jak někteří běloši na černochy pohlížejí, nebo se to brzy dozví, aniž by mu to Alvin teď musel říct.

„Všichni jsme stejné polosyrové maso,“ prohlásil Artuš Stuart. Použil zvláštní hlas, který Alvin do té doby nikdy neslyšel.

„Čí hlas to byl?“ zeptal se Alvin.

„Samozřejmě Boha,“ odpověděl Artuš Stuart.

„Dobrá imitace,“ řekl Alvin. Dělal si legraci.

„To ano,“ řekl Artuš Stuart. Legraci si nedělal.

Nakonec to dopadlo tak, že do chladírny nikdo nepřišel ještě několik dní. Bylo pondělí dalšího týdne, když se do kovárny přiloudal Horác Hostinský. Přišel časně ráno, v době, kdy bylo nejpravděpodobnější, že tam Smířil bude, aby dělal, že Alvina „učí“ něco, co už Alvin uměl.

„*Moje* mistrovské dílo byla lodní kotva,“ vykládal Smířil. „To bylo samozřejmě ještě v Newportu, než jsem odešel na západ. Ty lodě, ty velrybářské lodě, nebyly jako nějaké domečky a vozíčky tady. Potřebovaly kus *pořádné* kovářské práce. V těchhle končinách, kde nikdo nic lepšího nezná, si nevedeš špatně, na to, jak jsi mladý, ale *tam* bys nikdy neobstál, protože tam musí být kovář *chlap*.“

Alvin byl na takové řeči zvyklý. Pouštěl je jedním uchem tam a druhým ven. Přesto byl vděčný, když Horác vešel a Smířilovo chvástání ukončil.

Když bylo po všech těch dobrých jitrech a dalších zdvořilostech, přešel Horác přímo k věci. „Přišel jsem se jenom zeptat, kdy byste mohli začít s tou chladírnou.“

Smířil povytáhl obočí a podíval se na Alvina. Alvin si až v tu chvíli uvědomil, že se Smířilovi o zakázce vůbec nezmínil.

„Je už hotová, pane," oznámil Alvin Smířilovi – jako by Smířilova nevyslovená otázka byla: „Už jsi to dodělal?" a ne: „O jaké práci na chladírně se tady mluví?"

„Hotová?" podivil se Horác.

Alvin se k němu otočil. „Myslel jsem, že jste si toho určitě už všiml. Myslel jsem, že na to spěcháte, tak jsem to udělal hned, ve svém volném čase."

„Tak to se na to pojďme podívat," navrhl Horác. „Vůbec mě nenapadlo, abych se tam cestou sem zastavil."

„Ano, sám umírám touhou to vidět," prohlásil kovář. „Tak já zůstanu tady a budu pokračovat v práci," řekl Alvin.

„Žádné takové," odmítl Smířil. „Půjdeš taky a ukážeš, cos dělal ve svém *volném čase."* Alvin si skoro ani nevšiml, jak Smířil ta poslední dvě slova zdůraznil, tak byl nervózní z představy, že by měl předvést, co v chladírně udělal. Jen tak tak měl dost duchapřítomnosti, aby si do kapsy hodil klíče, které vyrobil.

Vyšli do kopce k chladírně. Horác byl typ člověka, který dovedl poznat, když někdo odvedl opravdu dobrou práci, a nestyděl se to říct. Přejel prsty po dokonale provedených závěsech a obdivně si prohlédl zámek, než do něj strčil klíč. Alvin mohl být pyšný, protože klíč se otočil hladce a zlehka. Dveře se otevřely tiše, jako když na podzim padá list ze stromu. Jestli si Horác všiml hexů, nedal to na sobě znát. Všímal si jiných věcí.

„Propána, tys očistil stěny," řekl Horác.

„To udělal Artuš Stuart," přiznal Alvin. „Obrousil je velice důkladně."

„A ta kamna – musím ti říct, Smířile, nepočítal jsem při tom s cenou za nová kamna."

„To nejsou nová kamna," řekl Alvin. „Tedy, když dovolíte, byla to rozbitá kamna, která jsme vzali jako šrot, ale když jsem je prohlédl, zjistil jsem, že by šla opravit, tak proč je nedat sem?"

Smířil věnoval Alvinovi mrazivý pohled a pak se otočil zpátky k Horácovi. „To samozřejmě neznamená, že jsou zadarmo."

„Ovšemže ne," odvětil Horác. „Ale jestli jsi je koupil jako šrot…"

„No, cena nebude nijak závratně vysoká.“

Horác obdivoval, jak je vyvedený komín. „Dokonalá práce,“ řekl. Otočil se. Alvinovi připadal trochu smutný, nebo možná jenom odevzdaný. „Samozřejmě budu muset zakrýt zbytek podlahy.“

„To není práce z našeho oboru,“ řekl Smířil Kovář.

„Jenom si mluvím pro sebe, nevšímejte si mě.“ Horác přešel k východnímu oknu, zatlačil na ně prsty a pak je zvedl. Na parapetu našel kolíčky, zastrčil je do třetí dírky na každé straně a pak nechal okno klesnout, aby leželo na kolíčcích. Zadíval se na kolíčky, pak ven z okna a pak znovu na kolíčky. Prohlížel si je dlouho. Alvin se děsil, že bude muset vysvětlovat, jak se jemu, bez vyučení na dobrého tesaře, podařilo pověsit tak krásné okno. Co bylo horší – co kdyby Horác uhodl, že to je původní okno, ne nové? To by se dalo vysvětlit jedině Alvinovým nadáním; žádný tesař by nedokázal proniknout do dřeva, aby vyřezal takové zasouvací okno.

Ale Horác řekl jenom: „Udělal jsi i nějakou práci navíc.“

„Napadlo mě, že by se hodila,“ řekl Alvin. Jestli se Horác nehodlal zeptat, jak to udělal, Alvin byl jedině rád, že to nemusí vysvětlovat.

„Nepočítal jsem, že to bude tak rychle,“ pokračoval Horác. „Ani že toho bude tolik. Ten zámek vypadá draze a ta kamna – doufám, že to nebudu muset zaplatit všechno najednou.“

Alvin málem řekl: Nemusíte z toho platit nic, ale to samozřejmě nešlo. Rozhodování o takových věcech bylo na Smířilu Kováři.

Když se však Horác otočil, aby našel odpověď, neobrátil se ke Smířilu Kováři, ale postavil se přímo proti Alvinovi. „Tady Smířil Kovář si bere za tvou práci plnou cenu, takže ani já bych ti asi neměl platit míň.“

Teprve v tu chvíli si Alvin uvědomil, že udělal chybu, když řekl, že práci udělal ve svém volném čase, protože za práci, kterou učedník udělal ve svém oficiálním volném čase, se platilo přímo jemu a ne mistrovi. Smířil Kovář nikdy nedával Alvinovi volno – když někdo potřeboval udělat nějakou práci, Smířil ho na ni pronajal, na což měl podle výuční smlouvy právo. Tím, že to Alvin nazval volným časem, jako by říkal, že mu Smířil dal volno, aby si vydělal peníze sám pro sebe.

„Pane, já –“

Smířil promluvil dřív, než Alvin mohl svou chybu vysvětlit. „Plná cena by nebyla správná,“ prohlásil. „Alvinovi už do konce smlouvy mnoho nezbývá. Říkal jsem si, že by si měl sám začít zkoušet, jak to chodí, jak hospodařit s penězi. Ale i když tobě se ta práce zdá být dobrá, Horáci, mně se rozhodně jeví jako druhořadá. Proto je v pořádku poloviční cena. Počítám, že udělat to všechno trvalo přinejmenším dvacet hodin – je to tak, Alvine?“

Bylo to spíš deset, ale Alvin jenom přikývl. Stejně nevěděl, co říct, protože mistr očividně nehodlal jeho práci poctivě ocenit. A kováři bez Alvinova nadání by práce, kterou udělal, přinejmenším dvacet hodin zabrala – celé dva dny.

„Tak,“ pokračoval Smířil, „Alvinova práce za poloviční cenu, cena kamen, železa a všeho ostatního, dohromady to dělá patnáct dolarů.“

Horác hvízdl a zhoupl se na patách.

„Mou práci můžete mít zadarmo, za tu zkušenost,“ řekl Alvin.

Smířil ho zpražil zlostným pohledem.

„To by mě ani nenapadlo,“ ohradil se Horác. „Spasitel řekl, že dělník si zaslouží svou mzdu. Trochu pochyby mám o té nenadále vysoké ceně železa.“

„Jsou to *kamna,*“ hájil se Smířil Kovář.

Nebyla, dokud jsem je nespravil, řekl v duchu Alvin.

„Koupil jsi je přece jako šrot,“ připomněl Horác. „Jak jsi to řekl u Alvinovy práce, plná cena by nebyla správná.“

Smířil si povzdechl. „Ze staré známosti, Horáci, protože jsi mě sem přivedl a pomohl jsi mi zařídit se, když jsem před osmnácti lety přišel na západ. Devět dolarů.“

Horác se neusmál, ale přikývl. „Rozumná řeč. A jelikož si za pronájem Alvina obvykle necháváš zaplatit čtyři dolary za den, vychází mi, že dvacet hodin jeho práce za *poloviční* cenu dělá čtyři dolary. Zastav se odpoledne u mě doma, Alvine, budu je pro tebe mít. A tobě zaplatím zbytek, Smířile, až budu mít o žních plný hostinec.“

„To je rozumné,“ řekl Smířil.

„Rád vidím, že už dáváš Alvinovi nějaký volný čas,“ poznamenal Horác. „Hodně lidí tě kritizovalo, že držíš dobrého

učedníka tak zkrátka, ale já jim vždycky říkal Smířil jenom čeká na příležitost, uvidíte.“

„Je to tak,“ potvrdil Smířil, „čekal jsem na příležitost.“

„Takže ti nevadí, když řeknu ostatním, že to čekání skončilo?“

„Alvin musí pořád pracovat pro mě,“ ohradil se Smířil.

Horác moudře pokýval hlavou. „Zcela jistě,“ řekl. „Dopoledne pracuje pro tebe, odpoledne pro sebe – je to tak? Tak to dělává většina poctivých mistrů, když už jejich učedníkovi zbývá tak málo do tovaryše.“

Smířil začal maličko rudnout. Alvina to nepřekvapilo. Chápal, co se děje – Horác Hostinský za něho jednal jako právník, chopil se této příležitosti, aby Smířila zahanbil a donutil ho zachovat se k Alvinovi poprvé za více než šest let učení poctivě. Když se Smířil rozhodl předstírat, že Alvin skutečně *má* volný čas, jako by se pootevřely dveře a tou mezírkou se Horác tvrdě cpal dovnitř. Tlačil Smířila k tomu, aby dal Alvinovi celé půldny! To bylo jistě příliš, než aby to Smířil strávil.

Ale Smířil to strávil.

„S půldnem souhlasím. Chtěl jsem to udělat už nějaký čas.“

„A odpoledne teď budeš pracovat sám, Smířile?“

Tedy, Alvin musel na Horáce pohlédnout s ryzím obdivem. Nehodlal dopustit, aby Smířilovi prošlo, že se poflakuje a nutí Alvina, aby všechnu práci v kovárně dělal on.

„Kdy pracuju je moje věc, Horáci.“

„Jen abych mohl říct lidem, kdy můžou počítat s tím, že najdou mistra, a kdy učedníka.“

„Budu v kovárně *celý den.*“

„To rád slyším,“ odvětil Horác. „Musím říct, Alvine, dobrá práce. Tvůj mistr tě dobře vyučil a ty sis dal záležet tak, jak jsem to ještě neviděl. Určitě se večer zastav pro ty svoje čtyři dolary.“

„Ano, pane. Děkuji, pane.“

„Nechám vás teď oba vrátit se k práci,“ řekl Horác. „Toto jsou jediné dva klíče od dveří?“

„Ano, pane,“ odpověděl Alvin. „Namazal jsem je olejem, aby nezrezivěly.“

„Budu se starat, aby naolejované zůstaly. Díky za připomenutí.“

Horác otevřel dveře a výmluvně je podržel otevřené, dokud Smířil a Alvin nevyšli. Potom pečlivě zamkl. Otočil se a usmál se na Alvina. „Možná si od tebe ze všeho nejdřív nechám udělat taky tak pěkný zámek na *svoje* hlavní dveře.“ Potom se nahlas zasmál a zavrtěl hlavou. „Ne, asi ne. Jsem přece hostinský. Moje živnost je pouštět lidi dovnitř, ne zamykat, aby zůstali venku. Ale ve městě se najdou jiní, kterým se tenhle zámek bude líbit.“

„To doufám, pane. Děkuji.“

Horác znovu přikývl a pak vrhl chladný pohled na Smířila, jako by říkal: Nezapomeň, co všechno jsi tady dnes slíbil. Potom pomalu odešel pěšinou k hostinci.

Alvin vykročil z kopce ke kovárně. Slyšel, že Smířil jde za ním, ale momentálně zrovna netoužil po hovoru se svým mistrem. Dokud Smířil mlčel, Alvinovi to vyhovovalo.

Vydrželo to jen do chvíle, než vešli do kovárny.

„Ta kamna byla rozbitá jak z pekla,“ řekl Smířil.

To byla poslední věc, kterou Alvin čekal, že uslyší. A nejvíc se jí bál. Žádné předhazování, že si osobuje volný čas; žádný pokus vzít zpátky sliby ohledně pracovního režimu. Smířil Kovář si ta kamna zapamatoval lépe, než Alvin čekal.

„To je pravda, vypadala hodně špatně,“ uznal Alvin.

„V žádném případě se nedala spravit bez nového odlití,“ pokračoval Smířil. „Kdybych nevěděl, že to nejde, byl bych je spravil sám.“

„Taky jsem si to myslel,“ řekl Alvin. „Ale když jsem si je prohlédl –“

Výraz ve Smířilově tváři ho umlčel. Věděl to. Alvin o tom nijak nepochyboval. Mistr věděl, co jeho mladý učedník dokáže. Alvin cítil strach z odhalení až v kostech; byl to úplně stejný pocit, jako když hrál se svými sourozenci na schovávanou, když byl malý, doma v Sílově Kostelci. Nejhorší bylo, když člověk zůstal jako poslední ještě ukrytý a nenalezený, pořád čekal a čekal, pak zaslechl blížící se kroky a celé tělo ho začalo mravenčit, cítil to v každém kousku, jako by celé jeho já bylo vyburcované a toužilo se pohnout. Nakonec je to tak hrozné, že člověk má chuť vyskočit a vykřiknout: „Tady jsem! Tady jsem!“ a pak se rozběhnout jako králík, ne však ke stromu, kde se piká, ale prostě kamkoli, jenom běžet, co to dá, až se každý sval v těle vyčerpá a člověk padne na zem. Bylo to šílené a z takového

šílenství nemohlo vzejít nic dobrého. Ale tak to Alvin cítil, když si se svými sourozenci hrál, a tak to cítil teď na prahu svého odhalení.

K Alvinovu překvapení se mistrova tvář pomalu roztáhla do úsměvu.

„Tak to tedy je," řekl Smířil. „Tak to je. Ty jsi mi samé překvapení. Už tomu rozumím. Tvůj táta řekl, když ses narodil: Je to sedmý syn sedmého syna. Umíš to s koňmi, jistě, o tom jsem věděl. A jak jsi našel tu studnu, jako bys měl broučka, *toho* jsem si taky všiml. Ale teď." Smířil se vesele ušklíbl. „Já si myslel, že jsi kovář, jaký se nikdy nenarodil, a ty sis s tím celou dobu hrál jako alchymista."

„Tak to není, pane," ozval se Alvin.

„Neboj, neprozradím tvoje tajemství. Neřeknu to živé duši." Ale Smířil se při tom smál, jak to dělával, a Alvin věděl, že to sice nikomu neřekne přímo, ale bude trousit narážky odsud až po Hio. Jenže to Alvinovi nedělalo největší starosti.

„Pane," řekl, „všechnu práci, kterou jsem kdy pro *vás* vykonal, jsem vykonal poctivě, vlastními pažemi a vlastní zručností."

Smířil moudře pokýval hlavou, jako by chápal nějaký tajný význam Alvinových slov. „Rozumím," řekl. „U mě je tvoje tajemství v bezpečí. Ale věděl jsem to celou dobu. Věděl jsem, že nemůžeš být tak dobrý kovář, jak to vypadá."

Smířil Kovář neměl ponětí, jak blízko byl smrti. Alvin neměl duši vraha – veškerou krvežíznivost, se kterou se snad narodil, ztratil v jistý den před bezmála sedmi lety v útrobách Osmiboké mohyly. Ale za celé ty roky svého učednictví neslyšel od tohoto muže jediné slovo chvály, nic než stížnosti, jak je líný a jak podřadná je jeho práce, a přitom Smířil Kovář celou tu dobu lhal, celou tu dobu věděl, že Alvin je dobrý. Teprve když zjistil, že Alvin používá při své kovářské práci skryté nadání, přiznal, že je ve skutečnosti dobrý kovář. Lepší než dobrý. Alvin to samozřejmě věděl, věděl, že je rozený kovář, ale skutečnost, že to nikdy neslyšel říct nahlas, ho bolela víc, než tušil. Copak jeho mistr nevěděl, jak mnoho může znamenat jediné slovo, ještě i před půl hodinou, obyčejné slovo jako: „Jde ti to, chlapče," nebo „Máš na takovou práci ty správné ruce"? Jenže Smířil to nemohl udělat, musel lhát a předstírat, že Alvin nic neumí, až do tohoto

okamžiku, kdy uvěřil, že Alvin nakonec kovářskou zručnost nemá.

Alvin měl chuť natáhnout ruce, chytit Smířila za hlavu a udeřit s ní do kovadliny, udeřit s ní tak prudce, že by to Smířilovi vtlouklo pravdu přes lebku do mozku. Nikdy jsem své nadání Tvůrce při žádné kovářské práci nepoužil, co jsem dost zesílil, abych ji zvládl vlastní silou a umem, tak se mi nevysmívej, jako bych byl jenom podvodník a ne opravdový kovář. Kromě toho, i kdybych své nadání použil, myslíš si, že je to tak jednoduché? Myslíš, že za to nemusím platit?

Všechen vztek Alvinova života, všechny ty roky otrocké dřiny, všechny ty roky hněvu na mistrovu nespravedlnost, všechny ty roky tajnůstkaření a předstírání, všechna ta zoufalá touha vědět, co dělat se svým životem, a přitom se na světě nemít koho zeptat, to všechno v Alvinovi hořelo silnějším žárem než oheň v kovářské výhni. Teď ho uvnitř nesvědila a nepálila touha utéct. Ne, byla to touha dopustit se násilí, skoncovat s tím úsměvem na Smířilově tváři, jednou provždy s ním skoncovat o roh kovadliny.

Ale nějakým způsobem se mu podařilo zůstat stát bez zachvění, beze slova, nehybný jako zvíře, které se snaží být neviditelné, být někde jinde, než je. A v té nehybnosti Alvin zaslechl všude kolem sebe zelenou píseň a nechal do sebe vstoupit život lesa, vyplnit mu srdce, přinést mu mír. Zelená píseň nebyla tak hlasitá, jak bývala, dál na západě v divočejších dobách, kdy ještě Indiáni doprovázeli hudbu lesa svým zpěvem. Byla slabá a občas málem zanikla v disharmonickém hluku městského života nebo v monotónnosti pečlivě obdělávaných polí. Avšak Alvin tu píseň stále dokázal najít, když potřeboval, tiše zpívat s ní a nechat ji, aby se ho ujala a uklidnila ho.

Věděl Smířil Kovář, jak blízko se ocitl smrti? Bylo totiž jisté, že by nebyl žádným soupeřem pro Ala, mladého, vysokého a se srdcem plným tak strašlivého spravedlivého žáru. Ať už to vytušil nebo ne, úsměv Smířilovi Kováři z tváře vyprchal a vážně pokýval hlavou. „Dodržím všechno, co jsem nahoře řekl, když na mě Horác tak tvrdě přitlačil. Vím, že jsi ho k tomu nejspíš navedl, ale jsem poctivý muž a tak ti odpustím, jestli tady pro mě ještě nějakou práci uděláš, dokud ti nevyprší smlouva.“

Smířilovo obvinění, že se s Horácem spikl, mělo Alvina rozzuřit ještě víc, ale touto dobou už ho ovládala zelená píseň a v kovárně bylo pouze jeho tělo. Byl v určitém tranzu, který si osvojil, když běžel s Te-kumsovými Indiány, ve stavu, kdy člověk zapomene, kdo je a kde je a jeho tělo je jenom vzdálený tvor běžící lesem. Smířil marně čekal na odpověď. Proto jen moudře pokýval hlavou a obrátil se k odchodu. „Mám něco ve městě," řekl. „Pokračuj v práci." V širokých dveřích se zastavil a otočil se zpátky do kovárny. „Když už jsi v tom, mohl bys klidně opravit i ta ostatní rozbitá kamna v kůlně."

A byl pryč.

Alvin tam stál hodně dlouho a nehýbal se, prakticky ani nevěděl, že má tělo, které by se hýbat mohlo. Bylo rovné poledne, když se probral a udělal krok. Tou dobou měl v srdci naprostý mír, nezbyla v něm ani špetka hněvu. Kdyby se nad tím zamyslel, pravděpodobně by věděl, že se ten hněv určitě vrátí, že je spíš uchlácholený než zahojený. Ale momentálně bylo konejšení dost, bude to stačit. Jeho smlouva příští jaro vyprší a pak odsud odejde, konečně svobodný.

Byla tu však jedna věc. Vůbec ho nenapadlo udělat, o co ho Smířil požádal, a opravit ta ostatní rozbitá kamna. A pokud šlo o Smířila, ani on s tím už víckrát nepřišel. Alvinovo nadání nebylo součástí jeho učednictví a Smířil Kovář to hluboko v duši musel vědět, musel pochopit, že nemá právo mladému Alvinovi říkat, co má dělat, když Tvoří.

O několik dní později byl Alvin jedním z mužů, kteří pomohli položit v chladírně novou podlahu. Horác si ho vzal stranou a zeptal se ho, proč si nepřišel pro své čtyři dolary.

Alvin mu dost dobře nemohl říct pravdu, že by nikdy nevzal peníze za práci, kterou dělá jako Tvůrce. „Berte to jako můj příspěvek na plat učitelky," řekl.

„Ty přece nemáš žádný majetek, ze kterého bys měl platit daň," namítl Horác, „ani žádné děti, které by chodily do školy."

„Tak řekněte, že platím svůj podíl na zemi, ve které za hostincem spočívá bratrovo tělo," navrhl Alvin.

Horác vážně pokýval hlavou. „Ten dluh, pokud nějaký dluh *byl*, plně splatila práce tvého otce a bratrů před sedmnácti lety, Alvine juniore, ale respektuji tvé přání splatit svůj podíl. Pro

tentokrát to tedy budu brát, že jsi dostal zaplaceno. Ale za každou další práci, kterou pro mě uděláš, si vezmeš plný plat, rozumíš?“

„Ano, pane. Děkuji, pane.“

„Říkej mi Horáci, chlapče. Když mi dospělý muž říká pane, cítím se starý.“

Potom se dali znovu do díla a o Alvinově práci na chladírně neřekli už ani slovo. Alvinovi však přesto něco uvízlo v hlavě: to, co Horác řekl, když Alvin nabídl, že nechá svou mzdu jako příspěvek na plat učitelky. „Ty přece nemáš žádný majetek ani děti, které by chodily do školy.“ To bylo přesně ono, vyjádřené pouhými několika slovy. Třebaže už vyrostl, třebaže ho Horác nazval dospělým, stále ještě nebyl skutečným mužem, dokonce ani ve vlastních očích. Neměl totiž rodinu. Neměl majetek. Dokud to neměl, byl jenom přerostlý starý chlapec. Jenom dítě jako Artuš Stuart, pouze vyšší a s náznakem vousů, když se neoholil.

A stejně jako Artuš Stuart nepůjde do školy. Byl příliš starý. Nebyla postavena pro takové jako on. Proč potom příjezd učitelky očekával tak dychtivě? Proč na ni myslel s tak obrovskou nadějí? Nepřijížděla sem kvůli němu, a přesto věděl, že práci na chladírně dělal pro ni, jako by ji chtěl učinit svým dlužníkem, nebo možná aby jí předem poděkoval za to, co tak zoufale chtěl, aby pro něho udělala.

Učte mě, prosil v duchu. Mám na tomhle světě Práci, ale nikdo neví, co to je nebo jak se dělá. Učte mě. To po vás chci, paní, abyste mi pomohla najít cestu ke kořenům světa nebo k mým kořenům, k trůnu boha, k srdci Ničitele nebo kde vlastně leží to tajemství Tvoření, abych mohl vybudovat něco, co ochrání před zimním sněhem, nebo udělat světlo, které zadrží příchod noci.

Kapitola 14

Říční krysa

To odpoledne, kdy přijela učitelka, byl Alvin ve Vidlickém Ústí. Smířil ho tam poslal s vozem pro náklad nového železa, které připlulo po Hiu. Vidlické Ústí bývalo jen jediné přístaviště, zastávka říčních lodí, které vykládaly zboží pro město Vidlice. Ale teď, když ruch na řece zhoustl a na západních územích po obou březích Hia se usazovali další lidé, tu vyrostlo několik hospod a obchodů, kde farmáři prodávali jídlo projíždějícím lodím a ti, kteří cestovali po řece, mohli zůstat na noc. Vidlické Ústí a město Vidlice získávaly na významu, neboť to bylo poslední místo, kde se Hio přibližovalo ke slavné Wobišské cestě – téže cestě, po níž se Alvinův otec a bratři prosekali divočinou na západ do Sílova Kostelce. Lidé připlouvali po řece, aby tady vyložili z lodí své vozy a koně a na západ pokračovali po souši.

Byly tu také věci, které by lidé přímo ve Vidlici nestrpěli: herny, kde se hrál poker a jiné hry a peníze přecházely z ruky do ruky. Zákon se příliš neodvažoval do doupat říčních krys a podobné spodiny. A říkalo se, že v patře těch domů jsou ženy, které nejsou dámy a věnují se řemeslu, o kterém slušní lidé sotva šeptali a mladíci Alvinova věku o něm mluvili tichým hlasem s častým nervózním smíchem.

Alvin se na cesty do Vidlického Ústí netěšil kvůli zdviženým sukním a nahým stehnům. Skoro si těch domů nevšímal, protože věděl, že tam nemá co pohledávat. To, co ho přitahovalo, bylo přístaviště, přístavní budova a vlastní řeka, po které se neustále plavily čluny a vory, deset po proudu na každý, který plul proti proudu. Nejraději měl parníky, které s hvízdáním a prskáním ujížděly nepřirozenými rychlostmi. Tyto říční lodě vybavené těžkými motory z Irrokvy byly široké a dlouhé, a přitom se pohybovaly proti proudu rychleji, než vory pluly po proudu. Na

Hiu jich teď bylo osm, plavily se z Dekane dolů do Sfinxu a zase zpátky. Ale dál než do Sfinxu ne, protože Mizipy byla zahalená mlhou a tam se žádná loď neodvážila plout.

Jednou, uvažoval Alvin, jednou by člověk mohl nastoupit na loď jako *Pýcha Hia* a jednoduše odplout. Dál na západ, do divokých končin, a možná zahlédnout místo, kde teď žili Tekumsa a Tenskva-tava. Nebo proti proudu do Dekane a pak novým parním vlakem, který jede po kolejích na sever do Irrokvy a podél kanálu. Odtamtud mohl člověk cestovat do celého světa, přes oceány. Nebo možná mohl stát tady na břehu a celý svět by jednoho dne projel kolem.

Jenže Alvin nebyl lenoch. Nezdržel se u řeky dlouho, i když by možná chtěl. Zanedlouho se vydal do přístavní budovy a odevzdal stvrzenku od Smířila Kováře na zaplacení železa uloženého v devíti bednách na překladišti.

„Nepřeji si, abys je odvozil mými nákladními vozíky," prohlásil správce přístavu. Alvin přikývl – bylo to pokaždé stejné. Lidé hrozně moc potřebovali železo, všichni včetně správce přístavu, však se zanedlouho objeví v kovárně a bude chtít to nebo ono. Ale zatím nechá Alvina, aby odnosil železo úplně sám, a nedovolí mu ani použít na přepravu tak těžkého nákladu vozíky. Stejně tak mu Smířil nikdy nedal dost peněz, aby si na pomoc mohl najmout některou z říčních krys. Po pravdě řečeno, Alvin byl spíš rád. Neměl ten typ lidí, kteří žili na řece, příliš v oblibě. Doby banditů a pirátů sice už prakticky skončily, na vodě byl teď příliš velký provoz, než aby se něco mohlo dít potají, ale krádeží a podvodů bylo pořád dost a Alvin se na muže, kteří takové věci dělali, díval hodně přísně. Z jeho pohledu takoví muži spoléhali na důvěru jiných lidí, které pak zradili; a k čemu jinému to mohlo vést než k tomu, že si lidé navzájem přestanou věřit úplně? To bych se raději postavil muži, který se chce surově bít, a porovnal se s ním ručně, než mít proti sobě muže, který je samý podvod.

A kdo by si byl pomyslel, že Alvin během jediné hodiny potká novou učitelku a postaví se říční kryse.

Říční krysa, se kterou měl bojovat, patřila k bandě krys, které se povalovaly pod okapy přístavní budovy a nejspíš čekaly, až se otevře v herně. Pokaždé, když Alvin vyšel z budovy s bednou železných prutů, volaly na něj a dobíraly si ho. Zpočátku to byly

spíš dobromyslné průpovídky jako: „Proč chodíš tolikrát, mladej? Vem do každý ruky jednu!“ Alvin se podobným poznámkám jenom usmíval, protože věděl, že ti muži dobře vědí, jak je železo těžké. Však když ho den předtím vykládali z lodě, muži z posádky nepochybně brali každou bednu ve dvojici. Takže posměšky, že je líný nebo slabý, byly svým způsobem spíš kompliment nebo žert, protože železo bylo těžké a Alvin byl velmi silný.

Pak zašel do koloniálu nakoupit koření, o něž ho požádala Gerta, a několik kuchyňských pomůcek z Irrokvy a Nové Anglie, o jejichž účelu měl jen mlhavé tušení.

Když se vrátil, obě ruce plné, uviděl, že říční krysy se stále ještě poflakují ve stínu, jenže teď mají jako terč svých posměšků někoho nového a jejich narážky jsou poněkud hrubší. Byla to žena ve středních letech, podle Alvinova odhadu kolem čtyřicítky. Vlasy měla pevně svázané do drdolu, na kterém měla obyčejný klobouk, černé šaty jí sahaly nahoru až ke krku a dole až ke kotníkům, jako by se bála, že ji sluneční paprsky na pokožce můžou zabít. S kamenným výrazem hleděla před sebe, zatímco říční krysy si ji dobíraly.

„Myslíte, chlapi, že má ty šaty zašité?“

Mysleli si, že ano.

„Nejspíš se kvůli žádnýmu chlapovi nezvedají.“

„Kdepak, chlapi, pod tou sukní nic není, je to jenom hlava z figuríny a ruce našitý na vycpaný šaty, co říkáte?“

„To ani náhodou nemůže být *opravdová* ženská.“

„Opravdový ženský já každopádně poznám. Jakmile se na mě podívají, *opravdový* ženský samy od sebe začnou roztahovat nohy a zvedat si sukně.“

„Třeba bys z ní udělal opravdovou ženskou, kdybys jí trochu pomohl.“

„Z téhle? Ta je vyřezaná ze dřeva. Zadřel bych si třísky do vesla, kdybych se snažil plout v takovejch vodách.“

To bylo asi tak všechno, co Alvin vydržel poslouchat. Bylo už tak dost špatné, aby muž podobně smýšlel o ženách, které k tomu vybízely – děvčatech z heren, která si rozhalovala výstřih tak hluboko, že jim člověk mohl spočítat prsa stejně lehce jako kravám struky, a na ulici se při chůzi kroutily tak, že vyhrnovaly sukně až ke kolenům. Ale tato žena byla jednoznačně dáma a

nebylo správné, že musela poslouchat oplzlé myšlenky těchto sprostých mužů. Alvin pochopil, že nejspíš čeká, až ji někdo odveze – dostavník do Vidlice měl jet, ale až za několik hodin. Nezdálo se, že by měla strach – pravděpodobně věděla, že podobní muži si potrpí spíš na chvástání než činy, takže její počestnost je poměrně v bezpečí. A z jejího obličeje Alvin nedokázal poznat, jestli vůbec poslouchá, tak chladný a nepřítomný byl její výraz. Ale *jemu* bylo z urážek těch říčních krys tak trapně, že to nemohl vydržet. Neměl by dobrý pocit, kdyby prostě se svým vozem odjel a nechal ji tam. Proto uložil na vůz balíčky, které nesl z přístavního koloniálu, pak došel k říčním krysám a promluvil na nejhlasitější a nejhrubší z nich.

„Možná by bylo lepší s ní mluvit jako s dámou," řekl. „Nebo snad na ni nemluvit vůbec."

Alvina nepřekvapilo, když uviděl, jak se všem těm mladíkům zalesklo v očích, jakmile promluvil. Provokovat dámu byl druh zábavy, ale věděl, že teď si ho poměřují, aby zjistili, jak snadno by se dal ztlouct. Vždycky byli rádi, když mohli dát za vyučenou mladíkovi z města, i tak mohutně stavěnému jako Alvin.

„Možná bys udělal líp ty, kdybys nemluvil vůbec," řekl ten hlasitý. „Možná už jsi řekl víc, než jsi měl."

Jedna z říčních krys to nepochopila a myslela si, že hra, kdy se o dámě mluví oplzle, pokračuje.

„Jenom závidí. Chtěl by v té její kalné řece veslovat sám."

„Neřekl jsem dost," odpověděl Alvin, „dokud nemáte takové způsoby, abyste věděli, jak se mluví s dámou."

Až nyní dáma poprvé promluvila. „Nepotřebuji ochranu, mladý muži," řekla. „Jděte si svou cestou, prosím." Měla zvláštní hlas. Kultivovaný, jako páter Thrower, tak, že všechna slova zněla jasně. Jako lidé, kteří chodili do škol na východě.

Bývalo by lepší, kdyby nepromluvila, protože její hlas říční krysy jedině povzbudil.

„No ne, jak je na toho kluka milá!"

„Ona po něm jede."

„Tak on by chtěl veslovat naši pramičku!"

„Pojďme jí ukázat, kdo je opravdovej chlap!"

„Jestli chce ten jeho maličkej stěžeň, co kdybysme mu ho ušmikli a dali jí ho?"

Objevil se nůž, po něm další. Copak neměla dost rozumu, aby věděla, že má mlčet? Pokud by měli co do činění jenom s Alvinem, stačilo by jim vyvolat souboj jeden proti jednomu. Ale jestli se před ní začnou předvádět, s radostí se na něho vrhnou najednou a ošklivě ho pořežou, možná dokonce zabijí, každopádně ho připraví o ucho nebo nos nebo ho, jak řekli, vykastrují.

Alvin se na ni krátce, zlostně podíval a v duchu ji prosil, aby už raději byla zticha. Ať už jeho pohled pochopila, samotné jí to došlo nebo prostě dostala strach něco říct, nechala si další myšlenky pro sebe a Alvin zkusil dostat situaci někam, kde by ji byl schopný zvládnout.

„Nože," řekl s takovým pohrdáním, jaké do toho slova dokázal vložit. „To se bojíte rozdat si to s kovářem holýma rukama?"

Zasmáli se mu, ale nože schovali a odložili.

„Kovář je *nic* v porovnání s tím, jaké svaly máme my z bidlování na řece."

„Vy už na řece nebidlujete, chlapci, a každý to ví," opáčil Alvin. „Jenom sedíte a tloustnete, když se díváte, jak lodě tlačí kolesa."

Ten nejhlasitější se zvedl, vystoupil před ostatní a přetáhl si přes hlavu špinavou košili. Svalnatý byl, to ano, a hruď a ramena měl poznamenána ne zrovna malým množstvím bíločervených jizev. Taky mu chybělo ucho.

„Podle toho, jak vypadáš, ses pral už se spoustou mužů," poznamenal Alvin.

„To si piš," odsekla říční krysa.

„A podle toho, jak vypadáš, bych řekl, že většina byla lepší než ty."

Muž zčervenal, zrudl pod svým opálením až na prsa.

„To tam nemáte někoho, s kým stojí za to zápasit? Někoho, kdo svoje souboje většinou *vyhrává?*"

„Já vyhrávám!" vykřikl muž. Rozčiloval se, takže bude snadné mu napráskat, což byl Alvinův plán. Ale ostatní ho začali tahat zpátky.

„Ten mladej kovář má pravdu, zápasení zrovna není tvoje parketa."

„Dejte mu, co chce."

„Miku, vem si ho ty.“

„Je tvůj, Miku.“

Zezadu – z nejtmavšího místa, kde seděl na jediné židli s opěradlem – se někdo zvedl a vystoupil před ostatní.

„Já to s tímhle klukem vyřídím,“ řekl.

Křikloun okamžitě couvl a ustoupil z cesty. Tohle Alvin nechtěl ani náhodou. Muž, kterému říkali Mike, byl větší a silnější než všichni ostatní, a když si svlékl košili, Alvin uviděl, že sice má jednu dvě jizvy, ale z větší části je čistý a má obě uši, což bylo jasné znamení, že jestli někdy v zápase prohrál, rozhodně nikdy neprohrál *těžce*.

Měl svaly jako bizon.

„Říkají mi Mike Fink!“ zařval. „A sem ten nejpodlejší, nejhorší hajzl, kterej kdy chodil po vodě! Holýma rukama dělám z malejch aligátorů sirotky! Živýho bizona vyhodím na vůz a praštím ho do hlavy, až je po něm! Když se mi nelíbí zákrut řeky, chytím ji za konec a zatřesu s ní, aby se narovnala! Každá ženská, kterou sem kdy sklátil, se zvedla s trojčatama, jestli se vůbec zvedla! Až s tebou budu hotovej, chlapečku, budou ti vlasy viset po obou stranách rovně, protože už nebudeš mít žádný uši. Budeš si muset sednout, aby ses vychcal, a už se nikdy nebudeš muset holit!“

Celou dobu, co se Mike Fink chvástal, si Alvin svlékal košili a opasek s nožem a ukládal je na kozlík vozu. Potom vyznačil v prachu velký kruh. Dával si při tom záležet, aby vypadal klidně a uvolněně, jako by Mike Fink byl vzteklý sedmiletý kluk a ne chlap s vražedným výrazem v očích.

Tak se stalo, že když Mike Fink s naparováním přestal, kruh byl vyznačený. Fink došel ke kruhu a smazal jej nohou, čímž zvedl do vzduchu oblak prachu. Obešel kruh kolem dokola a zahladil jej. „Nevím, kdo tě učil zápasit, mladej,“ řekl, „ale abysme si udělali jasno, když zápasíš se *mnou*, nejsou žádný čáry a nejsou žádný pravidla.“

Žena znovu promluvila: „Zřejmě neznáte pravidla, ani když mluvíte, jinak byste věděl, že říkat *abysme* je známka hlouposti a nevzdělanosti.“

Fink se k ženě otočil a očividně se chystal promluvit. Ale jako by věděl, že nemá co říct, nebo mu možná došlo, že ať řekne cokoli, bude ještě větším nevzdělancem. Pohrdání v jejím

hlase ho rozzuřilo, ale zároveň donutilo, aby o sobě zapochyboval. Alvin si v první chvíli myslel, že mu to dáma ztěžuje, když se do toho plete. Ale pak pochopil, že dělá Finkovi totéž, co se Alvin pokusil udělat s tím mluvkou – rozčiluje ho natolik, aby bojoval hloupě. Potíž byla v tom, vytušil Alvin, když si muže od řeky pořádně změřil, že Fink nebojoval hloupě, když se rozčílil – bojoval o to hanebněji. Bojoval, aby zabil. Aby naplnil svoje chvástání, jak Alvina zbaví částí těla. To nebude přátelský zápas jako ty, které Alvin svedl ve městě, kde šlo jen o to protivníka povalit anebo, pokud se bojovalo na trávě, dostat ho na lopatky.

„Zase tak dobrý nejsi," řekl Alvin, „a ty to víš, jinak bys neměl v botě schovaný nůž."

Fink se nejdřív zatvářil překvapeně a pak se vesele ušklíbl. Vyhrnul si nohavici, vytáhl z holínky dlouhý nůž a hodil ho mužům za sebou. „Na boj s *tebou* nebudu nůž potřebovat," prohlásil.

„Tak proč si potom nevytáhneš nůž i z *druhé* boty?" zeptal se Alvin.

Fink se zamračil a zvedl druhou nohavici. „Tady žádnej nůž není."

Alvin samozřejmě věděl, že lže, a potěšilo ho, že tento souboj dělá Finkovi dost starostí, aby se nechtěl rozloučit se svým nejtajnějším nožem. Navíc, o tom noži pravděpodobně nevěděl nikdo jiný než Alvin, díky své schopnosti vidět, co jiní nevidí. Fink nechtěl ostatním prozradit, že má druhý nůž, protože by se to kolem řeky rychle rozneslo a tak by přišel o svou výhodu.

Jenže Alvin si nemohl dovolit nechat Finka bojovat, pokud bude mít nůž. „Tak si sundej boty a budeme bojovat naboso," navrhl. Byl to tak jako tak dobrý nápad, nůž nenůž. Alvin věděl, že říční krysy kopou při rvačkách botama jako muly. Boj naboso mohl Miku Finkovi vzít trochu kuráže.

Ale jestli Fink ztratil nějakou kuráž, nedal to na sobě znát. Bez řečí sedl do prachu a boty si zul. Alvin udělal totéž a stáhl si i ponožky – Fink ponožky nenosil. Teď tedy na sobě oba neměli nic než kalhoty. Stáli na slunci, už teď celí zpocení a zaprášení. Jejich těla byla plná šmouh a olepená hlínou.

Ne však tolik olepená, aby Alvin necítil hex chránící celé tělo Mika Finka. Jak bylo něco takového možné? Měl snad v kapse nějaký amulet s hexem? Ochrana byla nejsilnější v zadní části Mikova těla, ale když Alvin vyslal broučka, aby příslušnou kapsu prohledal, nenašel nic než hrubé bavlněné plátno kalhot. Neměl u sebe ani minci.

Mezitím se vytvořil dav. Byly v něm nejenom říční krysy, které odpočívaly ve stínu přístavní budovy, ale celé houfy ostatních, a bylo jasné, že všichni očekávají jako vítěze Mika Finka. Alvin si uvědomil, že Fink musí být na řece svým způsobem legenda, a nebylo divu, s tím jeho záhadným hexem. Alvin si dovedl představit, jak se někdo snaží do Finka vrazit nůž, jenomže nůž se v posledním okamžiku vykroutí, vysmekne se nebo se o něco zarazí a neublíží. Bylo mnohem snazší vyhrát všechny souboje, když se do vás nemohou zakousnout ničí zuby a nůž vám nanejvýš odře kůži.

Fink samozřejmě nejdřív vyzkoušel všechny nejprostší triky, protože znamenaly nejlepší podívanou: řval, vrhal se na Alvina jako bizon, snažil se ho chytit do medvědího objetí, snažil se ho popadnout a roztočit jako kámen na provázku. Jenže Alvin nic z toho nepřipustil. Dokonce ani nemusel používat nadání, aby vyklouzl. Byl mladší a rychlejší než Fink a muž od řeky měl co dělat, pokud se ho chtěl vůbec dotknout, tak pohotově mu AI uhýbal. Zpočátku dav mručel a pokřikoval na Alvina, že je zbabělec. Ale když to trvalo nějakou dobu, začali se lidé Finkovi smát, protože vypadal hrozně hloupě, jak s řevem útočil a pokaždé vyšel naprázdno.

Alvin mezitím pátral po zdroji Finkova kouzla, protože neměl šanci zvítězit, dokud se té silné ochranné sítě nezbaví. Poměrně brzy jej našel – obrazec z barviva, zapuštěný hluboko do kůže Finkova zadku. Už nebyl dokonalý, protože kůže trochu změnila tvar, jak Fink za ta léta vyrostl, ale byl to rafinovaný vzor se silnými vazbami a spoji – dost dobrý, aby Finka oplétal pevnou sítí, i když nebyl přesný.

Kdyby Alvin zrovna nebyl uprostřed zápasu, zvolil by možná jemnější postup, možná by kouzlo jenom trochu oslabil, protože nijak netoužil připravit Finka o hex, který ho tak dlouho chránil. Vždyť by ho to mohlo stát život, obzvlášť kdyby se nechal strhnout nepozorností a dál spoléhal na magickou ochranu. Ale

co mohl Alvin dělat? Neměl na vybranou. Přiměl tedy barviva ve Finkově kůži, aby se roztekla, prosákla do krevního řečiště a nechala se odplavit. Alvin to zvládl i bez plného soustředění – stačilo uvést proces do pohybu a nechat jej působit, zatímco sám uskakoval a uhýbal Finkovi z dosahu.

Zanedlouho ucítil, že kouzlo slábne, vytrácí se, až nakonec zmizelo úplně. Fink o tom nevěděl, avšak Alvin ano – Fink byl teď zranitelný stejně jako kterýkoli jiný člověk.

Ale touto dobou již proti němu Fink nepodnikal ty divoké a hloupé výpady. Kroužil, útoky předstíral, snažil se chytit se s Alvinem do křížku a pak využít svou větší váhu a povalit ho. Jenže Alvin měl paže delší a bezpochyby i silnější. A tak pokaždé, když Fink natáhl ruce, aby ho popadl, srazil mu je.

Ale teď, když kouzlo zmizelo, je Alvin neodrazil. Místo toho se sám mezi ně natáhl, takže když ho Fink chňapl za ramena, podařilo se Alvinovi zaháknout vlastní paže Finkovi za krk.

Silně zabral a stáhl si Finkovu hlavu na hruď. Šlo to až moc snadno – Fink mu to dovolil a Alvin tušil proč. A taky že ano, Fink si přitáhl Alvina blíž a prudce zvedl hlavu. Čekal, že Alvina zasáhne temenem do brady. Měl tolik síly, že by tím Alvinovi mohl zlomit vaz – jenže soupeřova brada nebyla tam, kde ji čekal. Ve skutečnosti Alvin hlavu zaklonil, a když se Fink bleskurychle a nekontrolovatelně vymrštil, Alvin udělal berana a vrazil Finkovi čelem do obličeje. Cítil, jak se Finkův nos úderem zbortil a oběma do obličeje vytryskla krev.

Nebylo to až zase tak překvapivé, že si člověk při podobném zápase zlomí nos. Samozřejmě to bolelo jako čert a přátelský zápas by to ukončilo – jenže v přátelském zápase by na údery hlavou pochopitelně nedošlo. Každá jiná říční krysa by zatřepala hlavou, několikrát zařvala a znovu se vrhla do boje.

Fink místo toho couvl. Ve tváři měl výraz opravdového překvapení a oběma rukama si svíral nos. Potom zakňučel jako spráskaný pes.

Všichni kolem ztichli. Bylo směšné, aby říční krysa jako Mike Fink kňučela kvůli rozbitému nosu. Ne, vlastně to nebylo vyloženě směšné, bylo to divné. Tak by se říční krysa chovat neměla.

„No tak, Miku," zamumlal někdo.

„Ty ho dáš, Miku."

Ale bylo to vlažné povzbuzování. Ještě nikdy neviděli Mika Finka dát najevo bolest nebo strach. A navíc to neuměl moc dobře skrýt. Jedině Alvin věděl proč. Věděl, že Mike Fink nikdy v životě takovou bolest necítil, že mu nikdy ve rvačce netekla vlastní krev. Tolikrát rozbil nos tomu druhému a bolesti se vysmál – bylo snadné se smát, protože nevěděl, jaké to je. Teď to věděl. Potíž byla v tom, že teď se učil to, co ostatní zažili v šesti letech, a tak se jako šestiletý choval. Ne že by zrovna brečel, ale skučel.

Alvin si chvilku myslel, že by snad mohl být po zápase. Jenže Finkův strach a bolest se rychle proměnily ve vztek a znovu se vrhl do boje. Možná se naučil bolesti, ale nenaučil se skrze ni opatrnosti.

Bylo tedy třeba ještě několik dalších chvatů, další páčení a kroucení, až nakonec Alvin dostal Finka na zem. Přestože byl Fink vystrašený a překvapený, patřil k nejsilnějším mužům, se kterými kdy Alvin zápasil. Před tímto soubojem nikdy neměl příležitost zjistit, jak doopravdy je silný; nikdy nemusel použít všechny své síly. Teď ano, a znovu a znovu se válel po zemi, těžce lapal po dechu v hustém prachu. Finkův rozpálený dech cítil v jednu chvíli nad sebou a hned zase pod sebou, vymršťoval kolena, bušil a chytal se rukama, nohama hrabal v prachu a snažil se najít dostatečnou oporu, aby mohl nasadit páku.

Nakonec rozhodla Finkova nezkušenost se slabostí. Jelikož mu ještě nikdy nikdo nic nezlomil, nenaučil se nohy schovávat, nenaučil se je nenechávat tam, kde by na ně protivník mohl dupnout. Když se Alvin vytrhl a ztěžka se postavil, Fink se překulil a, jenom na okamžik, jak tam ležel, přehodil jednu nohu přes druhou, jako by k tomu vybízel. Alvin ani nepřemýšlel, prostě vyskočil do vzduchu a celou svou vahou dopadl oběma chodidly na Finkovu horní nohu, takže se kosti horní nohy zlomily o tu spodní. Náraz byl tak prudký a silný, že se neroztříštily jenom kosti horní nohy, ale i spodní. Fink zařval jako dítě v ohni.

Teprve teď si Alvin uvědomil, co udělal. Och, ano, samozřejmě, boj tím ukončil – nikdo není tak houževnatý, aby se rval, když má obě nohy zlomené. Avšak Alvin ihned poznal, aniž se musel dívat – přinejmenším aniž se musel dívat *očima* – že to nejsou čisté zlomeniny, takové, jaké se hojí lehce. Kromě

toho, Fink už nebyl mladý a rozhodně nebyl kluk. Pokud by se tyto zlomeniny vůbec zahojily, v nejlepším případě by kulhal, v nejhorším by byl úplně zmrzačený. Přišel by o obživu.

Navíc si musel za ta léta nadělat spoustu nepřátel. Jak by se teď zachovali, když by byl zmrzačený invalida? Jak dlouho by žil?

A tak si Alvin klekl na zem vedle svíjejícího se Finka – nebo spíš horní polovina se svíjela, protože se nohama snažil vůbec nehýbat – a končetin se dotkl. Když měl kontakt s Finkovým tělem, byť to bylo přes látku kalhot, dokázal Alvin snadněji najít cestu, pracovat rychleji, a tak jen v několika okamžicích kosti znovu spojil. Pouze to chtěl udělat, nic víc – zhmoždění, potrhané svaly a krvácení musel nechat, jinak by Fink mohl vstát a zaútočit na něho znovu.

Odtáhl ruce a odstoupil. Říční krysy okamžitě obklopily svého padlého hrdinu.

„Má zlomené nohy?“ zeptal se ten křikloun.

„Ne,“ řekl Alvin.

„Jsou rozlámaný na kusy!“ zaskučel Fink.

Tou dobou už někdo nohavici rozřízl. Zhmožděnina skutečně našel, ale když začal kost ohmatávat, Fink zavřískl a odtáhl se. „Nedotýkej se toho!“

„Mně to zlomený nepřipadalo,“ řekl muž.

„Podívejte, jak těma nohama pohybuje. Nejsou zlomený.“

Byla to pravda – Fink už se nesvíjel jenom horní polovinou těla, nohy se teď kroutily stejně jako kterákoli jiná část jeho těla.

Kdosi mu pomohl vstát. Fink zavrávoral, skoro upadl, ale chytil se drzouna a umazal mu krví z nosu košili. Ostatní se od něho odtáhli.

„Je to usmrkanec,“ zamumlal jeden.

„Kňučí jako štěně.“

„Přerostlý děcko.“

„Mike *Fink.*“ A pak tichý smích.

Alvin došel k vozu a oblékl si košili. Potom se posadil na kozlík, natáhl si ponožky a nazul boty. Když zvedl oči, zjistil, že dáma si ho prohlíží. Stála ani ne šest stop od něj, protože kovářský vůz byl přiražený těsně k nakládací rampě. Ve tváři měla výraz hořkého znechucení. Alvin pochopil, že nejspíš cítí odpor k takovému špindírovi. Možná si neměl košili hned znovu

obléknout, jenže stejně tak bylo nezdvořilé chodit před dámou bez košile. Muži z města, obzvlášť doktoři a právníci, se dokonce styděli vyjít na veřejnost bez patřičného kabátu, vesty a nákrčníku. Chudí lidé takové šaty zpravidla neměli a učedník by ze sebe dělal důležitého, kdyby se tak oblékal. Ale košile – košili oblečenou mít musel, ať byl umazaný od prachu nebo ne.

„Prosím za prominutí, madam," řekl. „Umyju se, až přijedu domů."

„Umyjete se?" zeptala se. „A tím ze sebe spláchnete taky svou brutalitu?"

„Asi nevím, protože jsem to slovo nikdy neslyšel."

„To si myslím," odvětila. „Brutalita. Od francouzského slova *brute.* To znamená zvíře."

Alvin cítil, jak rudne hněvem. „Možná ano. Možná jsem je měl nechat, ať na vás dál mluví, jak se jim zlíbí."

„Já si jich nevšímala. Neobtěžovali mě. Nemusel jste mě chránit, obzvlášť ne takto. Že se svléknete do naha a budete se válet v prachu. Jste celý od krve."

Alvin dost dobře nevěděl, co jí na to odpovědět, jak byla nafoukaná a natvrdlá. „Nahý jsem nebyl," ohradil se. Potom se vesele ušklíbl. „A ta krev je *jeho.*"

„Vy jste na to pyšný?"

Ano, byl. Ale věděl, že kdyby to přiznal, klesne v jejích očích ještě víc. A vlastně – proč ne? Co mu záleželo na tom, co si o něm myslí? Neodpověděl.

V tichu, které se mezi nimi rozhostilo, zaslechl říční krysy za sebou, jak pokřikují na Finka, který už neskučel, ale ani toho zrovna moc neříkal. Jenže to, o co se teď starali, nebyl jenom Fink.

„Chlapeček z města si myslí, že je tvrdej."

„Možná bysme mu měli ukázat *opravdovej* boj."

„Pak uvidíme, jak je ta jeho dámička sebevědomá."

Alvin nedovedl předvídat budoucnost, ale člověk nemusel být světlice, aby uhodl, co bude následovat. Měl boty na nohou, kůň byl zapražený a byl čas odjet. Ale i když ta dáma byla nafoukaná, nechat ji tam nemohl. Věděl, že teď by se stala terčem říčních krys, bez ohledu na to, jak málo si myslela, že potřebuje ochranu. Věděl, že tihle muži od řeky byli právě svědky výprasku a ponížení nejlepšího z nich a to jenom kvůli

ní, což znamenalo, že by pravděpodobně skončila na zádech v prachu se všemi svými zavazadly naházenými do řeky, ne-li hůř.

„Uděláte nejlíp, když nastoupíte," řekl jí.

„Nestačím se divit, jak se opovažujete mi rozkazovat jako nějaké obyčejné – Co to děláte?"

Alvin hodil její kufr a cestovní vaky dozadu na vůz. Připadalo mu to tak jasné, že se neobtěžoval odpovědět.

„Já myslím, že mě okrádáte, pane!"

„Okrádám, jestli nenastoupíte," kývl.

Tou dobou se již říční krysy shlukovaly kolem vozu, kdosi držel koně za postroj. Žena se ohlédla a její hněvivý výraz se změnil. Jenom trošku. Udělala krok z rampy na kozlík. Alvin jí podal ruku a pomohl jí usadit se. To už vedle něho stál křikloun, opíral se o vůz a zlomyslně se šklebil. „Porazils jednoho z nás, kováři, ale přemůžeš nás všechny?"

Alvin ho jenom zpražil pohledem. Soustředil se na muže, který držel koně, a vyvolal mu v ruce nenadálou ostrou bolest, jako by se do něj zapichovala stovka špendlíků. Muž vykřikl a koně pustil. Hrubián se otočil za výkřikem, a Alvin ho v tom okamžiku kopl botou do ucha. Nebylo to prudké kopnutí, ale ono to nebylo ani bůhvíjaké ucho. Muž skončil na zadku v prachu a rukama si držel hlavu.

„Hyjé!" křikl Alvin.

Kůň poslušně zabral – a vůz popojel asi o palec. Pak o další palec. Je těžké rychle rozjet vůz naložený železem, přinejmenším nenadále. Alvin zařídil, aby se kola otáčela plynule a lehce, ale s váhou vozu ani silou koně nemohl udělat nic. A než se hnuli z místa, vůz byl o hodně těžší, jak na něm visely říční krysy, které se ho držely, tahaly ho zpátky a lezly nahoru.

Alvin se otočil a švihl po nich bičem. Jenom na efekt – žádného nezasáhl. Přesto všichni odpadli nebo vůz pustili, jako by je *opravdu* švihl nebo alespoň zastrašil. Ve skutečnosti dřevo vozu znenadání začalo klouzat, jako by bylo natřené kolomazí. Neměli šanci se na něm udržet. Vůz se proto prudce rozjel, jak muži popadali do prachu cesty.

Ale to nebylo z jejich strany všechno. Alvin se koneckonců musel otočit a ještě jednou projet těsně kolem nich, aby se dostal na cestu do Vidlice. Právě se snažil vymyslet, co udělat dál,

když uslyšel výstřel z muškety, hlasitý jako rána z děla. Zvuk zůstal v těžkém letním vzduchu viset. Když se mu podařilo vůz otočit, uviděl, že na rampě stojí správce přístavu a za ním jeho manželka. Správce držel jednu mušketu a manželka znovu nabíjela tu, která právě vystřelila.

„Myslím, že většinou spolu vycházíme celkem dobře, mládenci," prohlásil správce přístavu. „Ale dnes to vypadá, že neumíte poznat, že jste dostali otevřeně a poctivě na frak. Proto bych řekl, že je načase, abyste si posedali do stínu, protože jestli uděláte ještě jeden krok k tomu vozu, půjdou ti, které nezabijou broky, před soud do Vidlice. A jestli si myslíte, že za útok na místního mládence a novou učitelku draze nezaplatíte, tak jste vážně tak blbí, jak vypadáte."

Byl to skoro malý proslov a zapůsobil líp než většina proslovů, které Alvin v životě slyšel. Říční krysy se skutečně posadily do stínu, několikrát si pořádně přihnuly ze džbánku a Alvina s dámou vyprovodily silně nepřátelskými pohledy. Správce přístavu zašel zpátky do budovy, ještě než vůz zahnul na cestu k městu.

„Nemyslíte, že správci přístavu hrozí nebezpečí, když nám pomohl?" zeptala se dáma. Alvin s potěšením uslyšel, že domýšlivost z jejího hlasu zmizela, i když pořád mluvila zřetelně a vyrovnaně, jako když kladivo zvoní o železo.

„Ne," uklidnil ji Alvin. „Všichni vědí, že kdyby správci přístavu zkřivili jen vlas na hlavě, ti, kteří by to měli na svědomí, by už nikdy nedostali práci na řece. A i kdyby ano, nepřežili by první noc na břehu."

„A co vy?"

„Och, já žádnou takovou záruku nemám. A tak se asi ve Vidličkám Ústí několik týdnů raději neukážu. Do té doby všichni ti mládenci dostanou práci a budou stovky mil proti proudu nebo po proudu odsud." Potom si vzpomněl, co řekl správce přístavu. „Vy jste nová učitelka?"

Neodpověděla. Alespoň ne přímo. „Takoví muži asi jsou i na východě, ale člověk je nepotkává takto veřejně jako tady."

„No, je o hodně lepší potkávat je veřejně, než se s nimi potkat soukromě!" řekl se smíchem Alvin.

Nezasmála se. „Čekala jsem, až pro mě přijede doktor Whitley Felčar. Očekával mou loď později odpoledne, ale možná už bude na cestě.“

„Tohle je jediná cesta, madam,“ řekl Alvin.

„Slečno,“ opravila ho. „Ne madam. To oslovení je správně vyhrazeno vdaným ženám.“

„Jak jsem řekl, je to jediná cesta. Jestli je doktor na cestě, určitě ho nemineme, jinak si sleču košili. Slečno.“

Tentokrát se Alvin svému vtípku nezasmál. Ale když se na ni mrkl koutkem oka, zdálo se mu, že zahlédl náznak jejího úsměvu. Možná nakonec není tak namyšlená, jak vypadá, pomyslel si. Možná je docela lidská. Možná dokonce svolí, že bude dávat soukromé hodiny jistému malému, napůl černému chlapci. Možná si zaslouží práci, kterou jsem si dal s opravou chladírny.

Jelikož se při řízení vozu díval dopředu, nebylo by přirozené, natožpak slušné, aby se otočil a prohlédl si ji přímo, jak chtěl. Proto poslal svého broučka, svou jiskru, tu svou část, která „viděla“, co žádný muž nebo žena svýma očima normálně vidět nemohl. Pro Alvina už to byla skoro druhá přirozenost, zkoumat lidi takříkajíc pod kůží. Nezapomínejte však, že to nebylo stejné, jako když se díval očima. Samozřejmě poznal, co je pod oblečením, ale ani tak neviděl lidi nahé. Místo toho znal velmi důkladně jejich pokožku, skoro jako by se usídlil v některém z pórů. Proto se na to nedíval tak, jako by nahlížel do oken nebo něco takového. Byl to jen jiný způsob poznávání a chápání lidí; neviděl tvar těla nebo barvu, ale poznal, jestli se potí nebo je jim horko, jestli jsou zdraví nebo napjatí. Viděl modřiny a stará zahojená zranění. Viděl ukryté peníze nebo tajné listiny – ale pokud by si je chtěl přečíst, musel by zjistit, jaký vjem vyvolává inkoust na povrchu a potom ho sledovat, až by si v duchu vytvořil obraz těch písmen. Bylo to velice pomalé. Nebylo to jako dívat se očima, ani náhodou.

Vyslal tedy svého broučka, aby si „prohlédl“ tuto namyšlenou ženu, na kterou se nemohl podívat přímo. A to, co našel, ho překvapilo. Byla totiž chráněná kouzly stejně jako Mike Fink.

Vlastně ne, víc. Měla na sobě několik vrstev, od amuletů s hexy, které jí visely kolem krku, po hexy zašité do šatů, dokonce

i v drdolu vlasů měla zapletený drátěný hex. Jen jeden z nich byl ochranný, a nebyl zdaleka tak silný jako hex Mika Finka. Celý zbytek byl – k čemu? Alvin něco takového nikdy předtím neviděl a tak musel chvíli přemýšlet a zkoumat, aby zjistil, jaký účel mají tyto hexové sítě, které ji pokrývají. Nejlepší, na co přišel, zatímco jel na voze a očima sledoval cestu před sebou, bylo, že tyto hexy nějakým způsobem budí mocnou iluzi. Působí, aby ta žena vypadala jinak než ve skutečnosti.

První, co ho napadlo, a bylo to jenom přirozené, bylo pokusit se zjistit, jaká ve skutečnosti je pod přestrojením. Šaty, které měla na sobě, byly docela opravdové – hexy měnily pouze zvuk jejího hlasu, odstín a texturu povrchu její pokožky. Jenže Alvin měl s iluzemi málo zkušeností a s iluzemi utkanými z hexů žádné. Většina lidí vyvolávala iluzi slovem a gestem ve spojení s nákresem toho, jak chtějí vypadat. Působilo to na mysl ostatních lidí a jakmile to člověk prohlédl, už ho to nemohlo nijak ošálit. Jelikož tohle Alvin prokoukl vždycky, podobné iluze nad ním neměly žádnou moc.

Ale u ní to bylo jiné. Hexy měnily způsob, jakým dopadalo a odráželo se světlo od její pokožky, takže oklamaný člověk si jen nemyslel, že vidí něco, co tam není. Ve skutečnosti ji opravdu viděl jinak, světlo mu skutečně dopadalo do očí odlišně. Jelikož to nebyla změna, k níž by docházelo v Alvinově mysli, to, že fintu prohlédl, mu nepomohlo spatřit pravdu. A když nasadil svého broučka, mnoho se o tom, co se pod těmi hexy skrývá, nedozvěděl, leda to, že ve skutečnosti není tak vráscitá a vyhublá, jak vypadá, což ho přivedlo k domněnce, že by mohla být mladší.

Teprve když se přestal snažit uhodnout, co se skrývá pod přestrojením, dospěl k důležité otázce: Jestli nějaká žena má moc se zamaskovat a vypadat jakkoli bude chtít, proč by si vybrala, že bude vypadat právě *takto?* Chladná, přísná, stárnoucí, vyhublá na kost, bez úsměvu, křečovitá, zlostná, povýšená. Tato učitelka se *rozhodla* být vším, co by žena měla doufat, že nikdy nebude.

Možná byla uprchlík v přestrojení. Ale pod těmi hexy rozhodně byla žena, a o ženském psanci Alvin jakživ neslyšel, takže za tím muselo být něco jiného. Třeba byla jenom mladá a říkala si, že by ji ostatní lidé nebrali vážně, kdyby nevypadala

starší. *To* Alvin dobře znal. Nebo třeba byla hezká a muži na ni stále mysleli nevhodným způsobem – Alvin si v duchu zkusil představit, jak by dopadlo setkání s říčními krysami, kdyby byla doopravdy krásná. Ale, po pravdě řečeno, muži od řeky by se pravděpodobně mohli přetrhnout zdvořilostí, kdyby byla hezká. Troufali si posmívat se jenom ošklivým ženám, protože ošklivé ženy jim nejspíš připomínaly matky. Její obyčejnost ji tedy zrovna nechránila. A ani nezakrývala nějakou jizvu, protože Alvin poznal, že učitelka nemá pleť poďobanou od neštovic, flekatou ani jinak zohyzděnou.

Musel si přiznat, že nedokáže přijít na to, proč se schovává pod tolika vrstvami lží. Mohla být cokoli a kdokoli. Nemohl se jí ani zeptat, protože říct jí, že dokáže její přestrojení prohlédnout, by bylo stejné jako jí říct o svém nadání, a jak mohl vědět, že jí může *takové* tajemství svěřit, když ani nevěděl, kdo doopravdy je nebo proč se rozhodla žít ve lži.

Uvažoval, jestli by o tom měl někomu říct. Neměla by školní rada vědět, než jí svěří děti z města do péče, že učitelka je někým jiným, než se zdá? Jenže ani jim to nemohl říct, aniž by se prozradil; a kromě toho, třeba bylo její tajemství pouze její věc a nikomu neškodilo. Kdyby o ní v takovém případě řekl pravdu, zničilo by to jeho i ji a nikdo by tím nic dobrého nezískal.

Ne, nejlepší bude ji sledovat, velice pozorně, a zjistit, kdo je, jediným způsobem, jakým kdy může člověk jiné lidi poznat: pozorováním jejich chování. To byl nejlepší plán, jaký byl Alvin schopný vymyslet, a po pravdě řečeno, teď, když věděl, že nová učitelka má takové tajemství, jak by jí mohl *nevěnovat* zvláštní pozornost? Používání broučka k průzkumu okolí se pro něj stalo tak přirozeným, že by se musel hlídat, aby ji *nekontroloval*, obzvlášť jestli bude bydlet nahoře v chladírně. Napůl doufal, že nebude, aby se touto záhadou příliš netrápil; ale stejně tak doufal, že bude, aby mohl držet hlídku a ubezpečit se, že je vhodnou osobou.

A mohl bych ji sledovat ještě líp, kdyby mě učila.

Mohl bych ji sledovat jejíma vlastníma očima, klást jí otázky, poslouchat odpovědi a dělat si názor, jakým je člověkem. Kdyby mě učila dost dlouho, třeba by ke mně získala důvěru, a já k ní, a pak bych jí řekl, že se mám stát Tvůrcem, ona

by mi svěřila své velké tajemství a společně bychom si pomáhali, stali by se z nás opravdoví přátelé, jaké nemám od doby, co jsem zanechal bratra Míru v Sílově Kostelci.

Příliš koně nehnal, když náklad byl tak těžký a k železu přibyl její kufr a cestovní vaky – a nádavkem ještě ona. Tak se stalo, že po celém jejich hovoru a pak po celém tomhle mlčení, kdy se Alvin snažil přijít na to, kdo ve skutečnosti je, byli teprve jen asi půl míle za Vidlickým Ústím, když se objevil přepychový kočár doktora Whitleyho Felčara. Alvin jej poznal už z dálky a zavolal na Po Dogglyho, který řídil. Trvalo jen pár minut, než přestěhovali učitelku a její věci z vozu do kočáru. Věci přenesli Po s Alvinem – doktor Felčar vynakládal veškeré své úsilí na to, aby učitelce pomohl do kočáru. Alvin ještě nikdy neviděl doktora chovat se tak dvorně.

„Nesmírně mne mrzí, že jste musela snášet nepohodlí jízdy na voze," prohlásil doktor. „Netušil jsem, že mám zpoždění."

„Ve skutečnosti jedete dříve," řekla. A potom se elegantně otočila k Alvinovi a dodala: „A jízda na voze byla překvapivě příjemná."

Jelikož Alvin po většinu jízdy neřekl ani slovo, dost dobře nevěděl, jestli to myslela jako pochvalu, že jí dělal dobrou společnost, nebo byla vděčná, že mlčel a neobtěžoval ji. Ať tak či onak, do obličeje se mu vlila jakási horkost, a nebyl to hněv.

Když doktor Felčar vylézal do kočáru, učitelka se ho zeptala: „Jak se tento mladý muž jmenuje?" Jelikož se obrátila na doktora, Alvin neodpověděl.

„Alvin," řekl doktor, zatímco si sedal. „Narodil se tady. Je to kovářský učeň."

„Alvin," zopakovala a natočila se přes okénko kočáru přímo k němu. „Děkuji vám za dnešní galantnost a doufám, že mi odpustíte nevděčnost mé první reakce. Podcenila jsem ničemnou povahu našich nevítaných společníků."

Její slova zněla tak půvabně, že slyšet ji mluvit bylo jako poslouchat hudbu, přestože Alvin tušil jen částečně, co říká. Ale zdálo se mu, že se tváří asi nejlaskavěji, jak jen to s tak nepřístupným obličejem lze. Uvažoval, jak asi vypadá její pravý vzhled pod ním.

„Bylo mi potěšením, madam," řekl. „Vlastně slečno."

Po Doggly z kozlíku pobídl pár klisen a kočár se rozjel, i když samozřejmě pořád mířil k Vidlickému Ústí. Pro Poa nebylo nijak jednoduché najít místo, kde by se otočil, a tak Alvin urazil kus cesty, než se kočár vrátil a předjel ho. Po trochu zpomalil, doktor Felčar se vyklonil a vyhodil do vzduchu dolarovou minci. Alvin ji zachytil spíš reflexivně než vědomě.

„Za tvou pomoc slečně Kantorové," zvolal doktor. Potom Po znovu pobídl koně. Kočár se rozjel a nechal Alvina polykat prach cesty.

Cítil v dlani váhu mince. V první chvíli ji chtěl mrštit za vozem. Jenže to by vůbec ničemu nepomohlo. Ne, vrátí ji Felčarovi někdy jindy, způsobem, který nikoho neurazí. Ale i tak to bolelo, pálilo to hluboko, dostat zaplaceno za pomoc dámě, jako by byl sluha, dítě nebo něco takového. A ze všeho nejvíc bolela myšlenka, jestli to třeba nebyl její nápad, zaplatit mu. Jako by si myslela, že si vydělal čtvrtdenní mzdu, když bojoval za její čest. Bylo jisté, že kdyby měl na sobě místo špinavé košile kabát a nákrčník, myslela by si, že službu dámě vykonal jako každý křesťanský džentlmen a věděla by, že mu patří její vděk a ne peníze.

Peníze. Ta mince ho pálila v dlani. A to si chvíli skoro myslel, že k němu chová náklonnost. Už už doufal, že by mohla souhlasit s tím, že ho bude učit, že mu pomůže pochopit, jak svět funguje, co by měl dělat, aby se stal skutečným Tvůrcem a zkrotil strašlivou moc Ničitele. Jenže teď, když bylo jasné, že jím pohrdá, jak se mohl třeba jen zeptat? Jak mohl třeba jen věřit, že je hoden výuky, když věděl, že ona na něm vidí jen špínu, krev a hloupou chudobu? Věděla, že to myslel dobře, ale v jejích očích byl pořád zvíře, jak to ponejprv řekla. Pořád to bylo v jejím srdci. Brutalita.

Slečna Kantorová. Tak se k ní obracel doktor. Chutnal to jméno, když je vyslovoval. Jako by měl v ústech prach. Zvířata se do školy neberou.

Kapitola 15

Učitelka

Slečna Kantorová neměla v úmyslu ustoupit těmto lidem ani o píď. Slyšela dost hrůzných historek o školních radách z pohraničních oblastí, aby věděla, že se pokusí vykroutit se z většiny slibů, které jí dali v dopisech. A už to začínalo.

„Ve svých dopisech jste prohlašovali, že mi bude poskytnuto bydlení jako součást mého platu. Hostinec nepovažuji za soukromé bydlení."

„Budete mít svůj soukromý pokoj," řekl doktor Felčar.

„A jíst budu pokaždé u společného stolu? To je nepřijatelné. Jestli zůstanu, budu trávit celé dny ve společnosti dětí z tohoto města, a když skončím s prací, očekávám, že si budu moci připravit vlastní jídlo v soukromí, o samotě ho sníst a pak strávit večer ve společnosti knih, bez vyrušování a nepříjemností. To v hostinci možné není, pánové, a proto pokoj v hostinci *nepředstavuje* soukromé bydlení."

Viděla, jak si ji měří zrakem. Někteří byli na rozpacích ze samotné preciznosti její mluvy – věděla velice dobře, že venkovští právníci ve svých městech dělají velká ramena, ale na někoho s opravdovým vzděláním jsou krátcí. Jediná skutečná nepříjemnost bude šerif, Pavlík Hlava. Jak směšné, aby dospělý muž ještě používal přezdívku z dětství.

„Tak podívejte, mladá dámo," začal šerif.

Povytáhla obočí. Pro takové muže bylo typické, že i když slečna Kantorová vypadala, že se přehoupla do té poloviny čtyřicítky, kdy se objevují šediny, předpokládali, že když není vdaná, mají právo říkat jí „mladá dámo", jako vzpurné mladé dívce.

„Na co se mám podívat? Je tady něco, co nevidím?"

„Tedy, Horác a Peg Hostinští se skutečně chystali nabídnout vám vlastní malý domek, ale my jsme na to řekli ne. Jasně a stručně. Řekli jsme jim ne a říkáme ne i vám.“

„Výborně. Vidím, že přece jenom nemáte v úmyslu dodržet slovo, které jste mi dali. Naštěstí, pánové, nejsem obyčejná učitelka, která vděčně vezme všechno, co se jí nabídne. Měla jsem v Pensylvánské škole dobré postavení a ujišťuji vás, že se tam mohu vrátit, kdykoli budu chtít. Přeji vám dobrý den.“

Vstala. Totéž udělali všichni muži kromě šerifa – ale nevstávali ze zdvořilosti.

„Prosím.“

„Posaďte se.“

„Promluvme si o tom.“

„Neukvapte se.“

Teď se ujal slova doktor Felčar, dokonalý vyjednavač, ale nejdřív věnoval dlouhý pohled šerifovi, aby ho zkrotil. Pavlík přesto nijak zkrotle nevypadal.

„Slečno Kantorová, naše rozhodnutí o soukromém domku nebylo nezvratné. Ale zvažte prosím problémy, které nás znepokojily. Především, dělali jsme si starosti, že dům nebude vhodný. Ve skutečnosti to není žádný dům, ale pouhá místnost vytvořená z nepoužívané chladírny.“

Stará chladírna. „Je vytápěná?“

„Ano.“

„Má okna? Dveře, které se dají zamknout? Postel, stůl a křeslo?“

„Ano, to všechno.“

„Má dřevěnou podlahu?“

„Pěknou.“

„Pak si myslím, že mne nebude trápit, jestli předtím sloužila jako chladírna. Měli jste nějaké jiné námitky?“

„To jsme sakra měli!“ vykřikl šerif Hlava. Pak, když si všiml zděšených pohledů v místnosti, dodal „Omlouvám se dámě za svůj hrubý jazyk.“

„Ráda bych si ty námitky vyslechla,“ požádala slečna Kantorová.

„Samotná žena v osamoceném domě v lesích! To prostě nejni v pořádku.“

„Slovo *nejni* není v pořádku, pane Hlavo," řekla slečna Kantorová. „Pokud jde o vhodnost toho, abych žila v domě sama, ujišťuji vás, že jsem to dělala mnoho let a podařilo se mi celou tu dobu přečkat, aniž by mě někdo obtěžoval. Je na doslech nějaký jiný dům?"

„Na jednu stranu hostinec a na druhou kovárna," odpověděl doktor Felčar.

„Pak vás ubezpečuji, že pokud mě někdo bude ohrožovat nebo obtěžovat, postarám se, aby mne bylo slyšet, a předpokládám, že ti, kteří mne uslyší, mi přijdou na pomoc. Nebo máte strach, pane Hlavo, že bych se mohla nějaké nepatřičné činnosti dopouštět *dobrovolně?"*

Přesně to měl samozřejmě na mysli a jeho rudnoucí obličej to prozradil.

„Domnívám se, že ohledně mého morálního charakteru máte dostatečná doporučení," podotkla slečna Kantorová. „Pokud však máte v této věci nějaké pochybnosti, udělám lépe, když se neprodleně vrátím do Filadelfie, protože jestli se mi v mém věku nedá věřit, že povedu bez dozoru bezúhonný život, jak byste mi mohli svěřit výchovu svých malých dětí?"

„To prostě nejni slušný!" vykřikl šerif. „Slušné," opravil se.

„Není." Zahrnula Pavlíka Hlavu laskavým úsměvem. „Mám takovou zkušenost, pane Hlavo, že když někdo předpokládá, že jiní dychtí páchat neslušnosti, jakmile se jim naskytne příležitost, pouze se tím přiznává k vlastnímu soukromému boji."

Pavlík Hlava nepochopil, že ho z něčeho obvinila, až dokud si několik právníků nezakrylo ústa a nezačalo se smát.

„Jak to vidím já, vážení členové školní rady, máte jen dvě alternativy. První, že mi zaplatíte cestu lodí zpátky do Dekane a cestu po souši do Filadelfie, a k tomu plat za měsíc, který strávím cestováním."

„Když nebudete učit, nedostanete žádný plat," prohlásil šerif.

„Mluvíte unáhleně, šerife Hlavo," řekla slečna Kantorová. „Domnívám se, že přítomní právníci vám vysvětlí, že dopisy školní rady představují smlouvu, kterou porušujete, a že bych tudíž měla nárok vybrat si plat nejenom za měsíc, ale za celý rok."

„Ale to není tak *jisté*, slečno Kantorová,“ začal jeden z právníků.

„Hio je dnes součástí Spojených států, pane,“ odpověděla, „a soudy jiných států mají dostatek precedentů. Precedentů, které jsou závazné, dokud vláda Hia nevytvoří zvláštní legislativu, která rozhodne o opaku.“

„Je to učitelka nebo advokát?“ zeptal se další právník a všichni se rozesmáli.

„Vaše druhá možnost je, že mi dovolíte, abych si prohlédla tento – tuto chladírnu – a rozhodla se, jestli ji shledávám přijatelnou, a pokud ji takovou shledám, umožníte mi v ní žít. Pokud někdy zjistíte, že se dopouštím morálně hanebného chování, podmínky naší smlouvy vám dávají možnost bezodkladně mne propustit.“

„Můžeme vás posadit do *vězení*, na to taky máme právo,“ řekl Hlava.

„Ale no tak, pane Hlavo, nepředbíháme, hovoříme-li o vězení, když jsem se ještě nerozhodla, který morálně odporný skutek spáchám?“

„Zmlkni, Pavlíku,“ řekl jeden z právníků.

„Kterou alternativu si vyberete, pánové?“ zeptala se.

Doktor Felčar nehodlal Pavlíku Hlavovi dovolit, aby ovlivnil členy rady, kteří neměli tak pevnou vůli. Žádná další debata nebude. „Nemusíme odcházet, abychom to zvážili, nebo snad ano, pánové? Tady ve Vidlici sice nejsme kvakeři, takže nejsme zvyklí uvažovat o tom, že by některé ženy chtěly žít o samotě, věnovat se podnikání, kázat a nevím co ještě, ale máme otevřené mysli a jsme ochotní poznávat nové způsoby. Chceme vaše služby a smlouvu dodržíme. Všichni pro?“

„Ano.“

„Proti návrhu? Návrh byl schválen.“

„Proti,“ řekl Hlava.

„Hlasování skončilo, Pavlíku.“

„Vyhlásil jsi to až moc rychle!“

„Tvůj hlas proti byl zaznamenán, Pavlíku.“

Slečna Kantorová se chladně usmála. „Můžete si být jistý, že *já* to nezapomenu, šerife Hlavo.“

Doktor Felčar poklepal kladívkem na stůl. „Toto zasedání je odročeno na příští úterý ve tři hodiny odpoledne. A teď, slečno

Kantorová, mi bude potěšením doprovodit vás do chladírny Hostinských, jestli je vhodná hodina. Nevěděli, kdy přijedete, a proto mi dali klíč a požádali mě, abych vám domek otevřel; přivítají vás později.“

Slečna Kantorová si stejně jako všichni uvědomovala, že to je přinejmenším zvláštní, aby majitel nepřivítal svého hosta osobně.

„Víte, slečno Kantorová, nebylo jisté, jestli ten srub přijmete. Chtěli, abyste se rozhodla, až to tam uvidíte – a ne v jejich přítomnosti, aby vám nebylo trapné odmítnout.“

„V tom případě se zachovali laskavě,“ řekla slečna Kantorová, „a já jim poděkuji, až se s nimi setkám.“

Bylo ponižující, aby ona, Stará Peg, musela úplně sama dojít do chladírny a doprošovat se té domýšlivé, nafoukané staré panny z Filadelfie. Horác tam měl jít s ní. Promluvit si s ní jako muž s mužem – to si o sobě tahle ženská zřejmě myslela, že není dáma, ale pán. Jako by přijela z Kamelotu a myslela si, že je princezna, která může obyčejným lidem rozkazovat. Však ve Francii to vyřešili, starý Napoleon odkázal starého Ludvíka XVII. hezky tam, kde je jeho místo. Jenže pánovité ženy jako tahle učitelka, slečna Kantorová, nikdy nedostaly, co jim patří, jen proplouvaly životem a myslely si, že lidé, kteří nemluví dokonale, jsou příliš nízcí, než aby se s nimi počítalo.

A co teď dělá Horác, místo aby tuhle učitelku vykázal do patřičných mezí? Sedí u ohně. Trucuje. Jako čtyřleté dítě. Ani Artuš Stuart nikdy takhle netrucoval.

„Mně se nelíbí,“ říká Horác.

„Ať se ti líbí nebo ne, jestli má Artuš dostat vzdělání, tak od ní nebo vůbec,“ řekne Stará Peg. Jako obvykle mluví rozumně, ale poslouchá Horác vůbec? Povídali, že mu hráli.

„Může tam bydlet a učit Artuše, jestli bude chtít, nebo ne, jestli chtít nebude, ale mně se nelíbí a myslím si, že do té chladírny nepatří.“

„Pročpak, je to snad svatá půda?“ řekne Stará Peg. „Leží tam nějaká kletba? Měli bychom její královské výsosti postavit palác?“ Och, když si Horác vezme něco do hlavy, nemá smysl s ním mluvit, tak proč se ona pořád snaží?

„Nic takového, Peg,“ odpoví Horác.

„Tak proč? Nebo už nepotřebuješ důvody? Jednoduše se rozhodneš, a ostatní udělají nejlíp, když ustoupí?“

„Protože je to místo Malé Peggy, proto, a mně se nelíbí, aby tam žila ta nafoukaná ženská!“

Jak jinak. To byl celý Horác, připomínat jejich uprchlou dceru, která jim po svém útěku ani jednou nenapsala. Nechala Vidlici bez světlice a Horáce bez lásky jeho života. No ano, přesně to pro něho Malá Peggy byla, životní láska. Kdybych utekla já, Horáci, nebo kdybych, Bůh chraň, umřela, taky bys tak opatroval mou památku a nedovolil jiné ženě zaujmout moje místo? Myslím, že ne. Myslím, že hlína na mém hrobě by ještě ani nezaschla, a už by vedle tebe ležela jiná žena. Mě bys dokázal nahradit za chvilku, ale jak jde o Malou Peggy, musíme se k chladírně chovat jako ke svatyni, a já sem musím jít úplně sama, abych si stoupla před tu namyšlenou starou pannu a prosila ji, aby učila naše malé černé dítě. Nakonec budu ráda, jestli se ho ode mě nepokusí koupit.

I slečna Kantorová si s otevřením dveří dala na čas, a když se v nich objevila, měla na obličeji kapesník – pravděpodobně navoněný, aby nemusela čichat pach poctivých venkovanů.

„Jestli vám to nevadí, chtěla bych s vámi probrat pár věcí,“ řekla Stará Peg.

Slečna Kantorová se zahleděla kamsi nad hlavu Staré Peg, jako by si prohlížela ptáka na stromě v dálce. „Pokud jde o školu, bylo mi řečeno, že dostanu týden na přípravu, než doopravdy zaregistrujeme studenty a zahájíme podzimní výuku.“

Stará Peg slyšela zdola *cink cink cink*, jak jeden z kovářů pracoval u výhně. Proti své vůli musela pomyslet na Malou Peggy, která ten zvuk vyloženě nenáviděla. Možná měl Horác ve své pošetilosti pravdu. Možná Malá Peggy v téhle chladírně straší.

Ale tím, kdo teď stál ve dveřích, byla slečna Kantorová, a slečna Kantorová byla tím, s kým musela Stará Peg jednat. „Slečno Kantorová, já jsem Margareta Hostinská. Spolu s manželem jsme majitelé této chladírny.“

„Ach. Promiňte. Vy jste moje paní domácí a já jsem nezdvořilá. Pojďte dál, prosím.“

To už bylo lepší. Stará Peg prošla otevřenými dveřmi a na okamžik se zastavila, aby se po místnosti rozhlédla. Ještě včera

vypadala prázdně, ale čistě, jako místo plné příslibů. Teď byla skoro útulná, s ubrousky a tuctem knih na skříni, malou tkanou předložkou na podlaze a dvojími šaty pověšenými na háčcích na stěně. Jeden kout vyplňovaly kufry a cestovní vaky. Trochu to vypadalo, jako by tam někdo žil. Stará Peg nevěděla, co čekala. Slečna Kantorová samozřejmě měla víc oblečení než tento tmavý cestovní oděv. Starou Peg jenom nenapadlo, že by mohla udělat něco tak obyčejného jako to, že se převlékne. Propánajána, když si jedny šaty svlékne a ještě si neobleče jiné, nejspíš tam stojí ve spodním prádle, tak jako každý.

„Tak se posaďte, paní Hostinská."

„Víte, slečno Kantorová, my si tady na pány a paní moc nepotrpíme, leda tak právníci. Já jsem panímáma Hostinská, pokud mi lidé neříkají Stará Peg."

„Stará Peg. To je – to je zajímavé jméno."

Napadlo ji, že by vysvětlila, proč se jí říká „Stará" Peg – že měla dceru, která utekla, něco na ten způsob. Ale už tak bude dost těžké téhle učitelce vysvětlit, jak se stalo, že má černého syna. Proč dělat něco, po čem by její rodina působila jako ještě větší podivíni?

„Slečno Kantorová, nebudu chodit kolem horké kaše. Máte něco, co potřebuji."

„Prosím?"

„Tedy, ne já, abych se správně vyjádřila, ale můj syn, Artuš Stuart."

Jestli poznala, že je to náležité jméno krále, nedala to na sobě znát. „A co by ode mne mohl potřebovat, panímámo Hostinská?"

„Učení z knih."

„Právě to jsem přišla poskytnout všem dětem z Vidlice, panímámo Hostinská."

„Artuši Stuartovi ne. Ne, jestli ti zabednění zbabělci ze školní rady prosadí svou."

„Proč by měli vašeho syna vylučovat? Je snad příliš starý?"

„Věk má správný, slečno Kantorová. To, co nemá správné, je barva."

Slečna Kantorová čekala, bez výrazu ve tváři.

„Je černoch, slečno Kantorová."

„Určitě poloviční černoch," nadhodila učitelka.

Učitelka se přirozeně snažila pochopit, jak mohla manželka hostinského přijít k napůl černému chlapečkovi. Staré Peg dělalo trochu radost sledovat, jak zdvořile učitelka vystupuje, a přitom se uvnitř určitě třese hrůzou. Ale *nebylo by* dobré nechat ji zaobírat se takovou myšlenkou příliš dlouho, no ne? „Je adoptovaný, slečno Kantorová," vysvětlila Stará Peg. „Řekněme jen, že se jeho černá máma dostala do potíží, když se jí narodilo napůl bílé dítě."

„A vy jste z dobrého srdce –"

Nebyla v hlase slečny Kantorové jízlivost? „Chtěla jsem dítě. Nestarám se o Artuše Stuarta ze soucitu. Je to teď *můj syn.*"

„Chápu. A dobří obyvatelé Vidlice rozhodli, že vzdělání jejich dětí utrpí, když napůl černé uši uslyší moje slova zároveň s čistě bílýma ušima."

Znovu zazněla jízlivost, jenže tentokrát se Stará Peg odvážila v duchu zaradovat, když slyšela, jak slečna Kantorová ta slova pronesla. „Budete ho učit, slečno Kantorová?"

„Přiznávám, panímámo Hostinská, že jsem žila ve městě kvakerů příliš dlouho. Zapomněla jsem, že jsou na tomto světě místa, kde mohou být úzkoprsí lidé tak nestydatí, že potrestají pouhé dítě za ten hřích, že se narodilo s tropickým odstínem kůže. Mohu vás ujistit, že odmítnu školu vůbec otevřít, pokud váš adoptovaný syn nebude jedním z mých žáků."

„Ne!" zvolala Stará Peg. „Ne, slečno Kantorová, to zachází příliš daleko."

„Jsem oddaná abolicionistka, panímámo Hostinská. Nebudu se podílet na spiknutí, které by mělo připravit jakékoli černé dítě o jeho intelektuální dědictví."

Stará Peg neměla ponětí, co je to intelektuální dědictví, ale věděla, že slečna Kantorová s ní souhlasí až příliš. Pokud by neustoupila, mohla všechno zkazit. „Musíte mě vyslechnout, slečno Kantorová. Dopadne to tak, že si najdou jinou učitelku, mně to uškodí a Artuši Stuartovi taky. Ne, žádám jen, abyste mu věnovala hodinu večer, několik dní v týdnu. Postarám se, aby si to trochu prošel i přes den, naučil se pořádně, co mu vysvětlíte v rychlosti, a zapamatoval si to. Je to bystrý chlapec, uvidíte. Písmena už zná – umí abecedu líp než můj Horác. To je můj manžel, Horác Hostinský. Proto nežádám o víc než několik

hodin týdně, pokud byste si je našla. Proto jsme opravili tuto chladírnu, abyste to mohla dělat a nikdo o tom nevěděl.“

Slečna Kantorová vstala z kraje postele a došla k oknu. „Tak jsem si to nikdy nepředstavovala – učit dítě potají, jako bych páchala zločin.“

„Z pohledu *některých* lidí, slečno Kantorová –“

„Jistě, o tom nepochybuji.“

„Copak vy kvakeři nemáte tiché schůzky? Nežádám vás o nic víc než o takovou tichou schůzku, copak nevíte-“

„Já nejsem kvakerka, panímámo Hostinská. Jsem jenom člověk, který odmítá odpírat lidskost ostatním, pokud sami svými skutky nedokáží, že nejsou toho vznešeného společenství hodni.“

„Tak ho budete učit?“

„Ano, po škole. Tady ve svém domově, který jste mi s manželem tak laskavě poskytli, ano. Ale potají? To nikdy! Vyhlásím na celé město, že Artuše Stuarta učím, a nejenom několik večerů v týdnu, ale každý den. Mám volnost ve výběru žáků – moje smlouva v tomto bodě mluví celkem jasně – a pokud smlouvu neporuším, musí mě strpět přinejmenším rok. Bude to stačit?“

Stará Peg na ženu pohlédla s ryzím obdivem. „To mě podrž,“ vydechla, „jste šikovná jako kočka s lopuchovou kuličkou v zadnici.“

„Je mi líto, že jsem kočku v tak prekérní situaci nikdy neviděla, panímámo Hostinská, abych mohla posoudit akurátnost vašeho přirovnání.“

Stará Peg nerozuměla slovům, jež slečna Kantorová řekla, ale všimla si v jejích očích něčeho jako spikleneckého mrknutí, takže to bylo v pořádku.

„Kdy mám za vámi Artuše poslat?“ zeptala se.

„Jak jsem řekla hned, když jsem otevřela dveře, potřebuji týden na přípravu. Až se škola otevře bílým dětem, otevře se také Artuši Stuartovi. Zbývá pouze otázka platby.“

Stará Peg zůstala na okamžik ohromeně stát. Přišla sem připravená nabídnout peníze, ale po tom, jak slečna Kantorová mluvila, si myslela, že to nakonec nic stát nebude. Na druhou stranu, slečna Kantorová se učením živila, takže to bylo jedině v pořádku. „Říkali jsme si, že bychom vám nabídli dolar měsíčně,

to by nám vyhovovalo nejvíc, slečno Kantorová, ale jestli potřebujete víc –“

„Och, peníze ne, panímámo Hostinská. Napadlo mne jen, že bych vás požádala, jestli byste mi laskavě neumožnili pořádat ve vašem hostinci každý týden v neděli večer čtení poezie. Pozvala bych všechny z Vidlice, kteří touží vylepšit svou obeznámenost s nejlepší literaturou psanou v anglickém jazyce.“

„Nevím, jestli se najde dost takových, co by bažili po poezii, slečno Kantorová, ale klidně to můžete zkusit.“

„Myslím, že budete příjemně překvapená počtem lidí, kteří se chtějí vzdělávat, panímámo Hostinská. Budeme mít potíže, abychom našli dost židlí pro všechny dámy z Vidlice, které přesvědčí své manžely, aby je vzali poslechnout si nesmrtelná slova Popeho, Drydena, Donneho, Miltona, Shakespeara, Graye a – budu smělá – Wordswortha a Coleridge a možná i jednoho amerického básníka, potulného tkalce zvláštních příběhů jménem Blake.“

„Nemyslíte náhodou starého Vypravěče?“

„Domnívám se, že to je jeho nejběžnější přízvisko.“

„Vy máte nějaké jeho básně napsané?“

„Napsané? To není v případě toho mého drahého přítele ani třeba. Naučila jsem se mnoho jeho veršů zpaměti.“

„Neměla jsem tušení, kam se ten starý brach poděl. Tak do Filadelfie.“

„Prozářil mnoho salonů toho města, panímámo Hostinská. Uspořádáme první soaré už tuto neděli?“

„Co je to sův rej?“

„Soaré. Večerní shromáždění, na kterém se může podávat třeba zázvorový punč –“

„Och, pohostinnosti mě nemusíte učit, slečno Kantorová. A jestli má být tohle cena za výuku Artuše Stuarta, pak mám vážné obavy, že vás podvádím, protože mám pocit, že obojím prokazujete službu vy *nám.*“

„Jste velice laskavá, panímámo Hostinská. Ale musím vám položit jednu otázku.“

„Jen se ptejte. Ale nemůžu slíbit, jestli budu umět dobře odpovědět.“

„Panímámo Hostinská,“ začala slečna Kantorová, „znáte Dohodu o uprchlých otrocích?“

Strach a hněv se zabodly Staré Peg přímo do srdce, jen to slyšela. „Dílo dábla!“

„Jistě, otroctví je dílo dábla, ale dohoda byla podepsána proto, aby přivedla Apalačsko mezi země kompaktát a aby uchránila naši křehkou zem od války s Korunními koloniemi. Mír se dá těžko označit za dílo dáblovo.“

„Dá, když je to mír, který říká, že můžou poslat ty své prokleté hledače do svobodných států a zajaté černochy odvádět zpět, aby z nich byli otroci!“

„Možná máte pravdu, panímámo Hostinská. Ano, dalo by se říct, že Dohoda o uprchlých otrocích je spíš kapitulace než mírová smlouva. Nicméně je to zákon země.“

Teprve teď si Stará Peg uvědomila, o co učitelce jde. Co jiného mohlo znamenat, že začala mluvit o Dohodě o uprchlých otrocích, než to, že chtěla, aby Stará Peg věděla, že Artuš Stuart tady není v bezpečí, že pořád mohou přijít hledači z Korunních kolonií a prohlásit ho za majetek nějaké rodiny bílých takzvaných křesťanů? A také to znamenalo, že slečna Kantorová nevěřila ani *ň* z historky o původu Artuše Stuarta. A jestli tu lež prohlédla tak snadno ona, proč byla Stará Peg tak hloupá, aby si myslela, že jí všichni ostatní věří? Vždyť pokud věděla, celé městečko Vidlice již dávno uhodlo, že Artuš Stuart je malý otrok, který nějakým způsobem uprchl a získal bílou mámu.

A jestli to všichni věděli, co mohlo někomu zabránit, aby Artuše Stuarta nahlásil, aby poslal do Korunních kolonií zprávu o malém uprchlém otrokovi, který žije v jistém hostinci nedaleko Vidlice? Díky Dohodě o uprchlých otrocích byla její adopce Artuše Stuarta jasně nezákonná. Mohli jí chlapce vyrvat rovnou z náručí a už nikdy by neměla právo ho spatřit. Dokonce to bylo tak, že kdyby se někdy vypravila na jih, mohli by ji podle otrokářských zákonů krále Artuše zatknout a pověsit. A když pomyslela na toho zrůdného krále v jeho doupěti v Kamelotu, uvědomila si tu nejkrutější věc ze všeho – že pokud by někdy Artuše Stuarta odvedli na jih, změnili by mu jméno. V Korunních koloniích by to přece bylo velezrádné, aby malý otrok nosil stejné jméno jako král. Ubohý Artuš by tak zčistajasna dostal nějaké jiné jméno, které nikdy předtím neslyšel. Nedokázala se ubránit, aby si ho nepředstavila, úplně zmateného, jak na něho někdo neustále volá a bičuje ho, že

nejde, jenže jak může vědět, že má přijít, když mu nikdo neříká jeho pravým jménem?

Ve tváři se jí musely viditelně odrazit všechny tyto myšlenky, protože slečna Kantorová k ní došla a položila jí ruce na ramena. „Z mé strany se nemáte čeho bát, panímámo Hostinská. Přicházím z Filadelfie, kde lidé otevřeně mluví o vzpouře proti té dohodě. Jistý mladý Novoangličan jménem Thoreau se stal velice nepříjemným, když hlásal, že špatnému zákonu je třeba se vzepřít, že slušní občané musejí být připraveni raději jít sami do vězení, než se mu podvolit. Vaše srdce by se zaradovalo, kdybyste ho slyšela mluvit.“

Stará Peg o tom pochybovala. Cítila na srdci mrazení, jen když na tu dohodu vůbec pomyslela. Jít do vězení? Čemu by to pomohlo, kdyby Artušovi dali okovy a odehnali ho bičem na jih? Ať to bylo jakkoliv, slečně Kantorové do toho nic nebylo. „Nevím, proč to všechno říkáte, slečno Kantorová. Artuš Stuart je svobodně narozený syn svobodné černé ženy, třebaže ho neměla z lože manželského. Dohoda o uprchlých otrocích pro mne nic neznamená.“

„Pak tedy už na ni nebudu myslet, panímámo Hostinská. A teď, jestli dovolíte, jsem trochu unavená po cestě a doufala jsem, že půjdu spát brzy, přestože je venku ještě světlo.“

Stará Peg vyskočila. Byla pro ni velká úleva, že už se nemluví o Artušovi ani o té dohodě. „No ovšem. Ale přece nepůjdete do postele bez koupele. Pro cestovatele není nic lepšího než koupel.“

„Souhlasím, panímámo Hostinská. Ale bohužel jsem neměla tolik zavazadel, abych si přivezla necky.“

„Hned jak se vrátím, pošlu sem Horáce s našimi náhradními, a jestli vám nevadí roztopit kamna, můžeme nanosit vodu tuhle z Gertiny studny a ve chviličce ji ohřát, až se z ní bude kouřit.“

„Och, panímámo Hostinská, bojím se, že mě přesvědčíte, dřív než přijde večer, že jsem znovu ve Filadelfii. Bude to skoro zklamání, protože jsem se obrnila, abych snášela strádání primitivního života v divočině, a teď zjišťuji, že jste připraveni nabídnout veškeré dobrodiní civilizace.“

„Rozumím tomu tak, že to, co jste řekla, v podstatě znamená děkuji, a tak říkám, že není zač. Za chviličku se vrátím s Horácem a neckami. A ať vás ani nenapadne nosit si vodu sama,

alespoň ne dnes. Hezky si sedněte a čtěte si, filozofujte, nebo co vlastně vzdělaný člověk dělá, místo aby usnul.“

S těmito slovy Stará Peg odešla z chladírny. Cestou k hostinci málem letěla. Vždyť ta učitelka není zdaleka tak hrozná, jak se na první pohled zdálo. Mluví sice tak, že jí Stará Peg rozumí sotva půlku, s obtížemi, ale aspoň je ochotná s lidmi hovořit – a Artuše bude učit zadarmo, a navíc bude v hostinci pořádat večery se čtením poezie. Ale nejlepší bylo to, že by mohla být ochotná čas od času si se Starou Peg pohovořit. Třeba by něco z té její chytrosti přešlo i na ni. Ne že by chytrost byla pro ženu jako Stará Peg zase až tak prospěšná, ale na druhou stranu, jaký prospěch je z drahokamu na prstu bohaté dámy? A pokud by blízkost této vzdělané staré panny z východu pomohla Staré Peg aspoň o trošičku lépe pochopit širý svět za hranicemi Vidlice, bylo by to víc, než se odvažovala v životě doufat. Bylo by to jako napatlat na šedé křídlo můry barevnou skvrnu. Neudělá to z ní motýla, ale třeba pak můry nebudou tolik zoufalé a nebudou létat do ohně.

Slečna Kantorová se dívala, jak Stará Peg odchází. Matko, zašeptala. Ne, ani nezašeptala. Ani neotevřela ústa. Ale její rty se pro *M* stiskly trochu pevněji a jazyk vytvaroval uvnitř jejích úst další zvuky.

Bolelo ji, že klame. Slíbila, že nikdy nebude lhát, a v jistém smyslu nelhala ani teď. Jméno, které si zvolila, *Kantorová*, neznamenalo nic jiného než *učitelka*, a jelikož učitelka byla, patřilo jí to jméno úplně stejně, jako se její otec jmenoval Hostinský a Smířil byl Kovář.

A když se jí lidé ptali, nikdy jim vyloženě nelhala, byť občas odmítala dávat odpovědi, které by jim mohly říct víc, než vědět měli, po kterých by mohli začít přemýšlet.

Ale i když se otevřené lži složitě vyhýbala, obávala se, že pouze klame sama sebe. Jak by mohla věřit, že její přítomnost zde, v tomto přestrojení, je něco jiného než lež?

A přesto i ten klam byl v jádru pravdivý. Nebyla již stejná osoba, jako když bývala vidlickou světlicí. Nebyla již s těmito lidmi spojená tak jako dřív. Kdyby tvrdila, že je Malá Peggy, byla by to větší lež než tato kamufláž, protože by si mysleli, že je ta dívka, kterou kdysi znali, a podle toho by se k ní chovali. V

tom smyslu bylo její přestrojení odrazem toho, kým skutečně byla, alespoň tady a teď – vzdělanou, povýšenou ženou, z vlastní vůle starou pannou, pro muže sexuálně nedostupnou.

Její přestrojení tedy nebyla lež, určitě ne; byl to pouze způsob jak udržet tajemství, tajemství toho, kým bývala, ale již není. Její přísaha zůstávala neporušena.

Matka jí už dávno zmizela z dohledu v lese mezi chladírnou a hostincem, ale Peggy se za ní dál dívala. A kdyby chtěla, mohla by ji vidět pořád, nikoli očima, ale svým zrakem světlice, mohla by najít matčin vnitřní oheň, přiblížit se a sledovat jej zblízka. Matko, copak nevíš, že před svou dcerou Peggy nemáš žádná tajemství?

Ale ve skutečnosti si matka mohla ponechat všechny tajnosti, které si přála. Peggy do jejího srdce nahlédnout nechtěla. Nevrátila se do Vidlice proto, aby znovu dělala světlici. Po všech těch letech studia, během nichž přečetla tolik knih takovou rychlostí, až v jednu chvíli dostala strach, že by jí mohly dojít, že v Americe nebude dost knih, aby ji uspokojily – po všech těch letech byla jen jedna dovednost, kterou si byla jistá. Nakonec si osvojila schopnost *nenahlížet* do srdcí jiných lidí, pokud nechce. Nakonec svůj zrak světlice zkrotila.

Jistě, v případě potřeby dál nahlížela do jiných lidí, ale stávalo se to vzácně. I se členy školní rady, když se jim potřebovala dostat na kobylku, stačilo znát lidskou povahu, aby odhadla jejich momentální myšlenky a poradila si s nimi. A pokud šlo o budoucnosti, které se ve vnitřním ohni odkrývaly, už si jich nevšímala.

Nejsem odpovědná za vaši budoucnost, žádného z vás. A tebe ze všech nejmíň, matko. Dost jsem se ti pletla do života, vám všem. Když znám vaše budoucnosti, vás všech obyvatel Vidlice, mám morální imperativ přizpůsobovat svoje jednání tomu, abych vám pomohla dojít k nejšťastnějšímu možnému zítřku. Jenže pokud to dělám, sama přestávám existovat. Moje vlastní budoucnost se stává tou jedinou, která nemá naději, a proč by to tak mělo být? Když zavřu oči před tím, co *bude*, stane se ze mě člověk jako vy, schopný žít svůj život podle vlastních odhadů toho, co se *může* stát. Stejně jsem vám nemohla zaručit štěstí, a takto na ně aspoň mám sama šanci.

Ale jak se ospravedlňovala, zároveň cítila, jak se v ní zase vzdouvá ta trpká vina. Tím, že své nadání odmítala, hřešila proti Bohu, který jí je dal. Slavný magistr Erasmus učil: Tvoje nadání je tvůj osud. Radost poznáš jen tehdy, když půjdeš po cestě, již ti vytyčilo to, co máš v sobě. Peggy se však odmítla té kruté disciplíně podrobit. O dětství již přišla, a k čemu to bylo? Matka ji neměla ráda, obyvatelé Vidlice se jí báli, často ji nenáviděli, přestože k ní znovu a znovu chodili, hledali odpovědi na své sobecké, malicherné otázky, dávali jí vinu, když nějaké vidění neblaze ovlivnilo jejich životy, ale nikdy jí nepoděkovali, že je zachránila před strašnými událostmi, neboť se vůbec nedozvěděli, jak je zachránila, když se ty události nestaly.

Vděčnost nebyla to, o co jí šlo. Chtěla svobodu. Chtěla úlevu od svého břemene. Začala je nosit příliš mladá a oni ho využívali, ale nikdy neprojevili soucit. Jejich obavy měly vždycky větší váhu než její potřeba bezstarostného dětství. Chápal to někdo z nich? Věděl někdo, jak byla ráda, když se jich všech zbavila?

Teď se světlice Peggy vrátila, ale oni se to nikdy nedozvědí. Nevrátila jsem se kvůli *vám*, obyvatelé Vidlice, a nevrátila jsem se ani proto, abych sloužila vašim dětem. Vrátila jsem se pouze pro jednoho žáka, muže, který právě teď stojí u kovářské výhně a jeho vnitřní oheň plane tak jasně, že jej vidím dokonce i ve spánku, dokonce i ve svých snech. Vrátila jsem se, když jsem se naučila všechno, co může svět naučit, abych mohla zase já pomoci tomu mladému muži vykonat dílo, které má větší cenu než kdokoli z nás. *To* je můj osud, jestli nějaký mám.

Ale na své cestě vykonám tolik dobra, kolik dokážu – budu učit Artuše Stuarta, pokusím se naplnit sny, pro které zemřela jeho odvážná matka; v těch určitých hodinách dne, na které jsem najatá, budu učit všechny ostatní děti, pokud budou ochotné se učit; přinesu vám do města Vidlice tolik poezie a vzdělání, kolik budete ochotni přijmout.

Možná po poezii netoužíte tolik jako po mé schopnosti nahlédnout do vašich možných budoucností, ale troufnu si říct, že poezie pro vás udělá mnohem víc. Protože znalost budoucnosti z vás činí střídavě ustrašence a spokojené lenochy, zatímco poezie z vás může udělat duše, jež se dokáží postavit jakékoli budoucnosti s kuráží, moudrostí a noblesou, abyste

budoucnost vůbec znát nepotřebovali, aby každá budoucnost byla šance na velikost, pokud máte velikost v sobě. Můžu vás naučit, abyste v sobě viděli to, co viděl Gray?

Srdce, kdys nebeským ohněm obtěžkané,
ruce, jež kormidlo říše strhnout mohly,
či lyru rozeznít do písně neslýchané.

Pochybovala však, že některé obyčejné duše tady ve Vidlici jsou skutečně němí, neokázalí Milionové. Pavlík Hlava nebyl žádný utajený Caesar. Možná si to přál, ale chyběly mu rozum a sebeovládání. Whitley Felčar nebyl žádný Hippokratés, ať se sebevíc snažil působit jako léčitel a vyjednavač – zkazila ho láska k přepychu a stejně jako mnozí jiní lékaři, vedení dobrými úmysly, začal pracovat pro to, co si může koupit za honorář, a ne pro radost z práce jako takové.

Zvedla vědro na vodu, které stálo u dveří. Přestože byla unavená, nehodlala dopustit, aby třeba jen na okamžik vypadala bezradně. Až otec s matkou přijdou, zjistí, že slečna Kantorová již pro sebe udělala všechno, co udělat mohla, než dorazí necky.

Cink, cink, cink. Copak Alvin nikdy neodpočívá? Neví, že nad západním horizontem plane slunce, barví jej do červena, než zmizí z dohledu za stromy? Jak scházela z kopce ke kovárně, měla pocit, že se každou chvíli rozběhne, slétne z toho kopce ke kovárně, jako to udělala ten den, kdy se Alvin narodil. Tehdy pršelo a Alvinova matka uvízla ve voze uprostřed řeky. To Peggy je uviděla, jejich vnitřní ohně v temnotě deště a rozvodněné řeky. To Peggy zburcovala ostatní, Peggy pak dohlížela na porod a spatřila Alvinovy budoucnosti v jeho vnitřním ohni, nejjasnějším vnitřním ohni, jaký kdy viděla nebo kdy v životě uvidí. To Peggy mu zachránila život, když mu z obličeje stáhla plodovou blánu, to Peggy mu za ta léta tolikrát zachránila život. Mohla se otočit zády k Vidlici a svému životu světlice, ale nikdy se nemohla otočit zády k *němu.*

Přesto se v polovině kopce zastavila. Co ji to napadlo? Nemůže za ním jít, teď ne, ještě ne. On musí přijít za *ní.* Jen tak se může stát jeho učitelkou; jedině tak existovala naděje, že by se pro něj mohla stát něčím víc než tím.

Otočila se a vykročila přes kopec šikmo, k východu, ke studni. Sledovala, jak Alvin kope studnu – obě studny – a projednou byla bezmocná, když přišel Ničitel. Alvin svého nepřítele přivolal vlastním hněvem a ničivostí a Peggy tenkrát nemohla s plodovou blánou pro jeho záchranu nic udělat. Mohla se jen dívat, jak se ničení, které měl v sobě, zbavil a na čas tak porazil Ničitele, který na něj zaútočil zevnitř. Teď‘ tady studna stála jako památník Alvinovy síly a zároveň jeho slabosti.

Spustila měděné vědro do studny. Rumpál zarachotil, jak se provaz odvinul. Tlumené cáknutí. Chvilku počkala, až se vědro naplní, a pak je vytáhla nahoru. Dorazilo plné po okraj. Chtěla je přelít do dřevěného vědra, které si přinesla s sebou, ale místo toho zvedla měděnou nádobu k ústům a napila se studeného, těžkého obsahu. Tolik let čekala, než tu vodu okusí, vodu, již Alvin zkrotil té noci, kdy zkrotil sebe. Velmi se o něj bála, hlídala ho celou noc, a když ráno konečně zasypal tu první pomstychtivou díru, kterou vykopal, rozplakala se úlevou. Tato voda nebyla slaná, přesto jí chutnala jako vlastní slzy.

Kladivo se odmlčelo. Jako vždy ihned našla Alvinův vnitřní oheň, aniž se musela snažit. Opouštěl kovárnu, vycházel ven. Věděl, že je tady? Ne. Chodil sem pro vodu vždycky, když ten den skončil s prací. Samozřejmě se k němu nemohla otočit, ještě ne, až když skutečně uslyší jeho kroky. Ale i když věděla, že jde, a pozorně naslouchala, neslyšela ho, pohyboval se stejně tiše jako veverka po větvi. Nevydal jediný zvuk, dokud nepromluvil.

„Docela dobrá voda, ne?“

Otočila se k němu. Otočila se příliš rychle, příliš horlivě – vědro stále drželo na provaze, takže se jí z rukou vyškublo, postříkalo ji a s rachotem spadlo zpátky do studny.

„Já jsem Alvin, nevzpomínáte si? Nechtěl jsem vás polekat, madam. Slečno Kantorová.“

„Já hloupá, úplně jsem zapomněla, že vědro je přivázané,“ řekla. „Bohužel jsem zvyklá na pumpy a vodovodní kohoutky. Ve Filadelfii nejsou otevřené studny běžné.“

Otočila se zpátky ke studni, aby znovu vytáhla vědro nahoru.

„Dovolte, já to udělám,“ nabídl se.

„Není třeba. Zvládnu to sama.“

„Ale proč byste měla, slečno Kantorová, když já to pro vás rád udělám?“

Odstoupila a dívala se, jak točí rumpálem jednou rukou, se stejnou lehkostí, jako by dítě točilo provazem. Vědro k vršku studny doslova vyletělo. Podívala se do jeho vnitřního ohně, jen nakoukla, aby zjistila, jestli se před ní předvádí. Nepředváděl. Neviděl, jak mohutná má ramena, jak mu svaly tančí pod kůží při každém pohybu ruky. Dokonce ani neviděl poklid ve své tváři, tentýž pokoj, jaký by člověk mohl vidět v obličeji neohroženého jelena. Neměl v sobě žádnou ostražitost. Někteří lidé měli těkavé oči, jako by museli být ve střehu před nebezpečím, nebo možná vyhlíželi kořist. Jiní pozorně hleděli na momentální úkol, soustředili se na to, co dělají. Ale Alvin měl klidný odstup, jako by ho nijak zvlášť nezajímalo, co dělá sám nebo někdo jiný, ale místo toho se obíral vnitřními úvahami, které nikdo jiný nemohl slyšet. Znovu jí hlavou proběhla slova z Grayovy *Elegie:*

Daleko od pachtění zběsilého davu,
ti, kdož svým krotkým přáním křídla nepodali,
v údolí stinném nikdy neztratili hlavu,
nehlučnost pouti životem si ohlídali.

Chudáku Alvine. Až mé působení skončí, bude veta po jakékoli nehlučné pouti životem. Budeš se na dobu svého učednictví ohlížet jako na poslední poklidné dny svého života.

Chytil plné, těžké vědro jednou rukou za okraj a trochu je naklonil, aby je přelil do vědra, které si přinesla a které držel druhou rukou; udělal to tak snadno a lehce, jako když hospodyně přelévá smetanu z jednoho hrnku do druhého. Co kdyby ty ruce stejně snadno a lehce uchopily moje? Je tak silný, že by mi je nechtě zlomil? Cítila bych se v jeho neodolatelném sevření jako v železech? Nebo by mne spálil bílým žárem svého vnitřního ohně?

Natáhla ruku pro vědro.

„Dovolte mi, abych vám je odnesl, madam. Slečno Kantorová."

„To není třeba."

„Já vím, že jsem špinavý, slečno Kantorová, ale odnesu vám je ke dveřím, postavím je dovnitř a nic při tom nezaneřádím."

Je moje přestrojení tak zrůdně povznesené, že si myslíš, že bych tvou pomoc odmítla jenom z přehnané čistotnosti?

„Jen jsem nechtěla, abyste musel ještě dnes pracovat. Na jeden den už jste mi pomohl dost.“

Podíval se jí přímo do očí a v tu chvíli ten poklidný výraz ztratil. Dokonce měl v očích maličko hněvu. „Jestli se bojíte, že budu chtít, abyste mi zaplatila, z toho strach mít nemusíte. Jestli to je váš dolar, můžete ho dostat zpátky. Já ho nechtěl.“ Vytáhl minci, kterou mu z kočáru hodil Whitley Felčar.

„V tu chvíli jsem doktora Felčara pokárala. Připadalo mi urážlivé, aby si myslel, že má *on* platit za službu, kterou jste mi prokázal z ryzí galantnosti. Připadalo mi, že nás oba ponižuje, když se chová, jako by události dnešního dopoledne měly cenu přesně jednoho dolaru.“

Oči mu změkly.

Peggy pokračovala hlasem slečny Kantorové: „Ale musíte to doktoru Felčarovi prominout. Bohatství mu není příjemné, tak hledá příležitosti jak se o ně podělit s ostatními. Zatím se nenaučil, jak to dělat s dokonalým taktem.“

„Ale ne, na tom ani trochu nezáleží, slečno Kantorová, když teď vím, že to nebyl váš nápad.“ Strčil si minci zpátky do kapsy a vykročil s plným vědrem do kopce k domku.

Bylo jasné, že není zvyklý doprovázet dámu. Dělal příliš dlouhé kroky a šel příliš rychle, než aby mu stačila. Dokonce ani nemohla jít stejnou cestou jako on – zdálo se, že sklon svahu vůbec nevnímá. Byl jako dítě, ne dospělý, dítě, které volí nejpřímější trasu, přestože to znamená zbytečné zdolávání překážek.

A to jsem sotva o pět let starší než on. Že bych do takové míry uvěřila svému přestrojení? Ve třiadvaceti už uvažuji, jednám a žiju jako žena dvakrát starší? Nechodila jsem snad kdysi ráda úplně stejně jako on, přes ta nejtěžší místa, jen pro čistou lásku k vynaložené námaze a výsledku?

Přesto se ubírala jednodušší trasou, obešla kopec dokola a nahoru vylezla tam, kde byl svah delší a mírnější. Už čekal u dveří.

„Proč jste neotevřel dveře a nepostavil vědro dovnitř? Dveře nejsou zamčené.“

„Nezlobte se, slečno Kantorová, ale tyto dveře nechtějí být otevírány, ať jsou zamčené nebo ne.“

Aha, pomyslela si, chce se ujistit, že vím o skrytých hexech, které do zámků vložil. Lidí, kteří ukrytá kouzla dokázali spatřit, nebylo mnoho – a vlastně ani ona ne. Nevěděla by o nich, kdyby ho nesledovala, když hexy do zámku vkládal. *To* mu samozřejmě nemohla dost dobře říct. Proto se zeptala: „Och, je tu snad nějaká ochrana, kterou nevidím?“

„Jenom jsem do zámku vložil několik hexů. Nic velkého, ale mělo by vám to zajistit poměrně dobré bezpečí. A jeden hex je taky na vršku kamen, takže si nemusíte dělat velké starosti, že by nějaká jiskra vylétla ven.“

„Hodně svým hexům věříte, Alvine,“

„Jdou mi celkem dobře. Skoro každý umí namalovat pár hexů, slečno Kantorová. Ale není mnoho kovářů, kteří je dokážou vložit do *železa.* Jenom jsem chtěl, abyste to věděla.“

Samozřejmě chtěl, aby věděla víc. Proto mu dala odpověď, v jakou doufal: „Jestli tomu rozumím, část práce na této chladírně jste dělal vy.“

„Dělal jsem okna, slečno Kantorová. Krásně klouzají nahoru a dolů a mají kolíčky, aby se dala upevnit na místě. A taky kamna, zámky a veškeré železné kování. A můj pomocník Artuš Stuart oškrábal stěny.“

Na mladého muže, který působil naivně, směroval rozhovor poměrně dobře. Na okamžik ji napadlo, že by si s ním trochu pohrála, předstírala, že nechápe souvislosti, které Alvin bere jako samozřejmé, jen aby vyzkoušela, jak se s tím vypořádá. Ale ne – vždyť ji pouze chtěl poprosit o to, kvůli čemu sem přijela. Nebyl důvod mu to komplikovat. Samotné učení bude dost obtížné.

„Artuš Stuart,“ řekla. „To bude určitě ten chlapec, o jehož soukromou výuku mě požádala Panímáma Hostinská.“

„Tak už vás požádala? Nebo jsem se neměl ptát?“

„Nemám v úmyslu držet to v tajnosti, Alvine. Ano, budu učit Artuše Stuarta.“

„To jsem moc rád, slečno Kantorová. Tak chytrého kluka jste ještě neviděla. A jak umí napodobovat! Stačí mu, aby něco slyšel jednou, a zopakuje vám to vaším vlastním hlasem. Nebudete tomu skoro chtít uvěřit, ani když to udělá.“

„Jenom doufám, že nebude chtít takovou hru hrát, až ho budu učit.“

Alvin se zamračil. „Když ona to ve skutečnosti není hra, slečno Kantorová. Je to prostě něco, co dělá, aniž by se o to nějak zvlášť snažil. Chci říct, že když na vás začne mluvit vaším hlasem, nedělá si legraci nebo něco takového. Prostě to je tak, že když něco slyší, hlas a všechno si zapamatuje, jestli mi rozumíte. Nedokáže to oddělit a zapamatovat si slova bez hlasu, který je pronesl.“

„Budu na to pamatovat.“

Peggy z dálky zaslechla, jak se s prásknutím zavřely dveře. Zapátrala, podívala se a zjistila, že se k ní blíží otcův a matčin vnitřní oheň. Samozřejmě se hádali, ale pokud ji Alvin měl požádat, musel to udělat rychle.

„Nechtěl jste mi říct ještě něco, Alvine?“

To byl ten okamžik, ke kterému směřoval, jenže teď se k ní začínal chovat plaše. „No, napadlo mě, že bych vás o něco požádal – ale musíte pochopit, že jsem vám tu vodu nedonesl proto, abyste se cítila zavázaná nebo něco takového. Udělal bych to stejně, pro každého, a pokud jde o to, co se dnes stalo, pořádně jsem ani nevěděl, že jste učitelka. Tedy, asi mě to mohlo napadnout, ale prostě jsem o tom nepřemýšlel. To, co jsem udělal, bylo nezištné a vy mi nic nedlužíte.“

„Myslím, že se sama rozhodnu, jak moc mám být vděčná, Alvine. O co jste mě chtěl požádat?“

„Samozřejmě budete mít práci s Artušem Stuartem, takže nemůžu čekat, že vám zůstane moc volného času, možná jen jeden den v týdnu, nebo dokonce jenom hodina. Mohlo by to být v neděli a mohla byste si říct, co byste chtěla, můj mistr mi nechává volný čas, takže jsem si ze svých výdělků něco našetřil, a –“

„Žádáte mě, abych vám dávala kondice?“

Alvin nevěděl, co to slovo znamená.

„Dávala vám kondice. Soukromě vás učila.“

„Ano, slečno Kantorová.“

„Honorář je padesát centů za týden, Alvine. A byla bych ráda, kdybyste chodil ve stejnou dobu jako Artuš Stuart. Choďte jako on a stejně odcházejte.“

„Ale jak byste nás mohla učit oba najednou?“

„Troufnu si říct, že by vám něco z toho, co ho budu učit, mohlo být také prospěšné, Alvine. A až bude něco psát nebo počítat, budu moci konverzovat s vámi.“

„Jenom bych ho nechtěl ošidit o čas z jeho vyučování.“

„Zamyslete se, Alvine. Nebylo by vhodné, abyste ke mně chodil na hodiny sám. Jsem možná o něco starší než vy, ale někteří lidé budou na mně hledat chyby, a poskytování soukromé výuky mladému svobodnému mládenci by jistě zavdalo jazykům důvod ke klepům. Artuš Stuart se účastní všech vašich hodin a dveře chladírny budou otevřené.“

„Mohli bychom jít nahoru a vy byste mě mohla učit v hostinci.“

„Alvine. Řekla jsem vám své podmínky. Chcete si mě zamluvit jako svou učitelku?“

„Ano, slečno Kantorová.“ Zajel rukou do kapsy a vytáhl minci. „Tady je dolar za první dva týdny.“

Peggy se na minci podívala. „Myslela jsem, že ten dolar chcete vrátit doktoru Felčarovi.“

„Nechtěl bych, aby ho příliš trápilo, že má tolik peněz, slečno Kantorová.“ Vesele se ušklíbl.

Možná je plachý, ale nevydrží zůstat vážný dlouho. Pořád v něm bude škádlil, těsně pod povrchem, a nakonec vždycky vyplave.

„Ne, to asi ne,“ řekla slečna Kantorová. „Výuka začne příští týden. Děkuji vám za pomoc.“

V tom okamžiku dorazili po pěšině otec s matkou. Otec nesl na hlavě velké necky a pod jejich tíhou zavrávoral. Alvin mu okamžitě přiskočil na pomoc – nebo spíš necky jednoduše vzal a odnesl je sám.

Tak Peggy poprvé po více než šesti letech spatřila otcovu tvář – zrudlou a zpocenou, jak oddychoval po dřině, kterou pro něho vynesení necek znamenalo. A taky hněvivou, nebo alespoň mrzutou. I když ho matka nepochybně ubezpečila, že učitelka není zdaleka tak namyšlená, jak se na první pohled zdálo, otci nadále vadilo, že tato cizinka bydlí v chladírně, na místě, které patřilo jen jeho dávno ztracené dceři.

Peggy na něho toužila zavolat, říci mu otče a ujistit ho, že ten, kdo tam teď bydlí, *je* jeho dcera, že veškerá práce, již vynaložil, aby z tohoto starého stavení udělal domov, ve

skutečnosti byla darem lásky pro ni. Chtěla mu říci, jakou jí přináší útěchu, když ví, jak moc ji má rád, že na ni po všech těch letech nezapomněl; ale zároveň jí pukalo srdce, že se mu zatím nemůže po pravdě představit, jestli má dosáhnout všeho toho, co je třeba. Musela s ním udělat to, o co se již snažila s Alvinem a matkou – ne získat zpět staré lásky a dluhy, ale vybojovat novou lásku a přátelství.

Nemohla přijít domů jako dcera tohoto muže, jako někdo, kdo sem patří, nemohla to udělat dokonce ani pro otce, který jediný by měl z jejího příchodu upřímnou radost. Musela se vrátit jako cizinec. Tím totiž rozhodně byla, i kdyby nepoužívala přestrojení, neboť po třech letech jednoho vzdělávání v Dekane a dalších třech letech výuky a studia již nebyla Malou Peggy, tou tichou, prostořekou světlicí; už dávno se stala někým jiným. Pod vedením madam Modesty si osvojila mnoho zdvořilostí; knihy a učitelé ji naučili mnoho dalších věcí. Nebyla tím kým kdysi. Říct: „Otče, já jsem tvoje dcera Malá Peggy," by byla stejná lež jako to, co řekla nyní: „Pane Hostinský, jsem vaše nová nájemnice, slečna Kantorová. Velice ráda vás poznávám."

Se supěním k ní došel a podal jí ruku. Navzdory pochybnostem, navzdory tomu, jak se vyhnul setkání s ní, když přibližně před hodinou dorazila do hostince, měl v sobě hostinského příliš hluboko, než aby ji odmítl zdvořile přivítat – nebo alespoň neuhlazenými venkovskými způsoby, které se v tomto pohraničním městě za zdvořilost pokládaly.

„Rád vás poznávám, slečno Kantorová. Věřím, že své ubytování shledáváte uspokojivým."

Byla z toho trochu smutná, když slyšela, jak na ni zkouší vyumělkovaný jazyk, jakým mluvil na zákazníky, které považoval za „hodnostáře", což znamenalo, že podle něho stojí v životě výš než on. Naučila jsem se hodně, otče, a tohle především: že žádné postavení v životě nevyčnívá nad jiné, pokud je zaujímá někdo s dobrým srdcem.

Pokud šlo o to, jestli má otec dobré srdce, Peggy tomu věřila, ale odmítala se podívat. V dřívějších letech poznala jeho vnitřní oheň až příliš dobře. Pokud by se teď podívala moc důkladně, mohla by najít věci, které nemá žádná dcera právo vidět. Když tenkrát před léty jeho vnitřní oheň prozkoumávala, byla příliš malá na to, aby se ovládla; v dětské nevinnosti se dozvěděla

věci, které byly s nevinností a dětstvím v rozporu. Avšak nyní, když uměla své nadání lépe zkrotit, konečně mohla dopřát jeho srdci soukromí. Dlužila to jemu i matce.

Nemluvě o tom, že to dlužila sobě, nevědět: co *přesně* si její rodiče o všem myslí a jak se na to dívají.

Postavili necky do domku. Matka přinesla další vědro a velký hrnec. Otec s Alvinem se pustili do nošení další vody ze studny, zatímco matka jí trochu ohřála na kamnech. Když byla koupel připravená, poslala muže pryč; Peggy pak poslala pryč také matku, i když se to neobešlo bez dlouhé diskuse. „Jsem vám vděčná za vaši starostlivost," řekla Peggy, „ale mám ve zvyku koupat se v naprostém soukromí. Byli jste na mě mimořádně laskaví a můžete si být jistí, že až se teď budu koupat, o samotě, budu na vás v každém okamžiku vděčně myslet."

Tomu proudu vznešeně znějícího jazyka neodolala ani matka. Konečně byly dveře zavřené a zamčené, závěsy zatažené. Peggy si svlékla cestovní šaty, ztěžklé prachem a potem, a pak si stáhla košilku a dlouhé spodní kalhoty, které se jí lepily na pokožku. Jednou z výhod jejího přestrojení bylo, že si nemusela dělat starosti s korzety. Nikdo nečekal, že stará panna jejího údajného věku bude mít zvráceně tenký pas těch ubohých obětí módy, které se sešněrovávaly, až nemohly dýchat.

Úplně nakonec odložila své amulety, tři, které jí visely na krku, a jeden zapletený do vlasů. Získala je za cenu značných obtíží, a nejenom proto, že to byly novinky, drahé novinky, které ovlivňovaly to, co lidé doopravdy vidí, a nejenom názor, jaký si na to dělají. Potřebovala čtyři návštěvy, aby čaroděj uvěřil, že skutečně chce vypadat ošklivě. „Dívka tak krásná jako vy moje umění nepotřebuje," opakoval znovu a znovu, až ho nakonec chytila za ramena a řekla: „Právě proto je potřebuji. Abych *přestala* být krásná." Podvolil se, ale i pak mumlal, že je hřích zakrývat to, co Bůh stvořil tak dobře.

Bůh nebo madam Modesta, říkala si Peggy. V domě madam Modesty jsem krásná *byla.* Jsem krásná i teď, když mě nevidí nikdo kromě mne a já sama sebe obdivuji ze všech nejmíň?

Konečně nahá, konečně sama sebou, klekla si k neckám a sklonila hlavu, aby si umyla vlasy. Ponořená do horké vody, cítila stejnou starou svobodu, jakou cítila tak dávno v této chladírně, vlahé odloučení, v němž ji nerušily žádné vnitřní

ohně, takže byla skutečně sama a měla příležitost poznat, jaké by její já mohlo ve skutečnosti být.

V chladírně nebylo žádné zrcadlo. A Peggy si žádné nepřivezla. Přesto věděla, když s koupelí skončila a sušila se před kamny, večer na začátku srpna, v místnosti plné páry, takže se už začínala potit – věděla, že *je* krásná tak, jak ji to učila madam Modesta; věděla, že kdyby ji Alvin viděl takovou, jaká doopravdy je, zatoužil by po ní, ne pro její moudrost, ale pro příležitostnější a povrchnější lásku, již cítí každý muž k ženě, která potěší jeho zrak. Proto, tak jako se před ním kdysi ukryla, aby si ji nevzal ze soucitu, teď se před ním ukryla, aby si ji nevzal z chlapecké lásky. Toto já, toto hladké a mladé tělo, mu zůstane neviditelné, aby v něm její pravější já, bystrá a připravená mysl, mohlo probudit toho nejlepšího muže, muže, který nebude milenec, ale Tvůrce.

Kéž by nějak dokázala zamaskovat jeho tělo před svýma očima, aby si nemusela představovat jeho dotek, stejně jemný jako dotek vzduchu na pokožce, když přecházela po místnosti.

Kapitola 16

Majetek

Černoši začali kvílet, ještě než se probudili kohouti. Cavil Plantážník se neprobral hned; zvuk se mu do snu nějakým způsobem hodil. Kvílející černoši vystupovali v jeho snech poslední dobou poměrně často. Každopádně ho to nakonec probudilo a vyskočil z postele. Za oknem se taktak šíralo; musel rozhrnout závěsy, aby měl dost světla a našel kalhoty. Rozeznal stíny pohybující se dole u ubikací otroků, ale neviděl, co všechno se tam děje. Samozřejmě pomyslel na nejhorší a sňal z police na stěně své ložnice brokovnici. Otrokáři, jestli to náhodou nevíte, vždycky přechovávají palné zbraně ve stejné místnosti, kde spí.

Venku na chodbě málem do někoho vrazil. Byla to žena. Zavřískla. Cavilovi chvíli trvalo, než si uvědomil, že je to jeho manželka Dolores. Někdy zapomínal, že umí chodit, když viděl, jak svou místnost opouští jen v jistých časech. Nebyl prostě zvyklý vidět ji venku z postele, jak se pohybuje po domě, aniž by při sobě měla jednoho nebo dva otroky, o které by se opírala.

„Tiše, Dolores, to jsem já, Cavil."

„Ach, co to je, Cavile? Co se to venku děje?" Visela mu na ruce a on nemohl jít dál.

„Nemyslíš, že ti to řeknu líp, když mě necháš, abych to šel zjistit?"

Chytila se ho ještě pevněji. „Nedělej to, Cavile. Nechoď ven sám! Můžou tě zabít!"

„Proč by mě zabíjeli? Nejsem snad jejich právoplatný pán? Copak mě Hospodin neochrání?" Přesto pocítil záchvěv strachu. Bylo možné, že to je vzpoura otroků, jíž se každý majitel bál, ale nikdo o ní nemluvil? Uvědomil si, že tu myšlenku měl ukrytou v hloubi mysli od chvíle, kdy se probudil. Dolores ji teď vyjádřila

slovy. „Mám svou brokovnici," prohlásil Cavil. „Nedělej si o mě starosti."

„Já se bojím."

„Víš, čeho se bojím já? Že v té tmě zakopneš a opravdu si ublížíš. Vrať se do postele, abych si o tebe nemusel dělat starosti, až budu venku."

Někdo začal bušit na dveře.

„Pane! Pane!" vykřikl otrok. „Potřebujeme vás, pane!"

„Vidíš? To je Tlustý Lišák," řekl Cavil. „Kdyby to byla vzpoura, miláčku, jeho by pověsili prvního, ještě než by si přišli pro mě."

„A to mi má pomoci, abych se cítila lépe?"

„Pane! Pane!"

„Do postele," přikázal Cavil.

Chvíli měla ruku na tvrdé, studené hlavni brokovnice. Potom se otočila a jako nějaký bledě šedý duch v temné chodbě zmizela ve stínech ke svému pokoji.

Tlustý Lišák málem poskakoval, jak byl rozrušený. Cavil se na něho podíval s odporem, jako vždy. Přestože byl na něm závislý, neboť mu Tlustý Lišák donášel, kteří otroci o něm za jeho zády hovoří špatně, nemusel ho ještě mít rád. Nebe nedávalo sebemenší naději na záchranu duše žádného čistokrevného černocha. Všichni se narodili hluboce zkažení, jako by v sobě měli prvotní hřích a s mateřským mlékem ho nasáli ještě víc. Byl to div, že jejich mléko nebylo černé ze vší té špinavosti, která v něm musela být. Kéž by to nebyl tak pomalý proces, dělat z černého plemene dostatečně bílé, aby stálo za to pokusit se zachránit jim duše.

„To ta dívka, Salamanda, pane," hlásil Tlustý Lišák.

„Její dítě přichází předčasně?" zeptal se Cavil.

„Ach, to ne," bědoval Tlustý Lišák. „Ne, ne, nepřichází, ne, pane. Prosím, pojďte dolů. Tu pušku nepotřebujete, pane. Myslím, že spíš svůj velký starý lovecký nůž."

„To si rozhodnu sám," odvětil Cavil. Když vám černoch doporučí, že máte odložit zbraň, je to důvod držet ji co nejpevněji.

Zamířil rázným krokem k barákům otrokyň. Světla začínalo být už dost, aby viděl zem, aby viděl černochy, jak se kradou tu a tam tmou a pozorují ho, bílé oči široce rozevřené. Bylo to od

Hospodina milostivé, že jim udělal bílé oči, jinak by je ve stínech nebylo vůbec vidět.

Přede dveřmi boudy, kde spala Salamanda, se tlačil houf žen. Jelikož Salamanda měla krátce před slehnutím, nemusela v těchto dnech vykonávat žádné polní práce a dostala postel s dobrou matrací. Nikdo nemohl říct, že se Cavil Plantážník o svůj chovný materiál nestará.

Jedna z žen – v té tmě nepoznal která, ale podle hlasu si myslel, že to mohla být Ploska, ta, která byla pokřtěná jako Agnes, ale rozhodla se, že si nechá říkat podle ploskolebce – vykřikla: „Ach, pane, tentokrát nás musíte nechat podříznout slepici!“

„Na mé plantáži se žádné pohanské ohavnosti provádět nebudou,“ prohlásil přísně Cavil. Teď už ale věděl, že Salamanda je mrtvá. Pouhý měsíc před porodem, a byla mrtvá. Bodlo ho to hluboko do srdce. O jedno dítě méně. Jedna chovná ovce byla pryč. Ach, Bože, smiluj se nade mnou! Jak ti mohu dobře sloužit, když jsi mi vzal mou nejlepší souložnici?

V místnosti byl puch jako z nemocného koně, protože z dívky po smrti vyšel obsah střev. Oběsila se na prostěradle. Cavil si vynadal do hlupáků, že jí něco takového dal. Myslel to jako projev zvláštní přízně, když čekala své šesté napůl bílé dítě, dopřát jí na matraci prostěradlo. A ona teď obrátila a odpověděla mu takto.

Nohy jí visely ani ne tři palce od podlahy. Musela si stoupnout na postel a pak udělat krok do prázdna. I teď narážela nohama do kostry postele, když ji lehce rozhoupal vánek z Cavilova pohybu po místnosti. Cavilovi trvalo jednu nebo dvě sekundy, než pochopil, co to znamená. Jelikož neměla zlomený vaz, musela se dusit dlouho. Postel byla celou tu dobu jen několik palců daleko a ona to *věděla*. Celou tu dobu mohla své umírání kdykoli zastavit. Mohla si to rozmyslet. To byla žena, která chtěla zemřít. Ne, chtěla *zabít*. Zavraždit to dítě, které nosila.

Další důkaz, jak silná byla zkaženost těchto černochů. Než by porodila napůl bílé dítě s nadějí na spásu, raději se uškrtila. Copak jejich zvrácenost neměla meze? Jak mohl bohabojný muž zachránit taková stvoření?

„Ona se zabít, pane!“ vykřikla žena, co promluvila už předtím. Otočil se, aby se na ni podíval, a teď už bylo světla dost, aby uviděl s jistotou, že to je Ploska. „Ona počkat na zítřejší noc a zabít někdo další, jestli my na ni nepodřezat slepici!“

„Dělá se mi zle, když pomyslím, že byste chtěli využít smrt této ženy jako záminku k upečení slepice mimo pořadí. Bude mít slušný pohřeb a její duše nikomu neublíží, i když jako duše sebevražednice se bude jistě věčně smažit v pekle.“

Ploska při jeho slovech spustila žalostný nářek. Ostatní ženy se k jejímu kvílení přidaly. Cavil nechal Tlustého Lišáka vyčlenit skupinu mladých černochů pro vykopání hrobu – samozřejmě ne na běžném hřbitově, protože sebevražednice nesměla ležet ve vysvěcené půdě. Venku mezi stromy, bez náhrobku, jak se hodí pro zvíře, jež vzalo život vlastnímu mláděti.

Do soumraku byla v zemi. Jelikož spáchala sebevraždu, Cavil nemohl dost dobře požádat o pomoc baptistického nebo katolického kněze. Dokonce už počítal s tím, že příslušná slova pronese sám, jenže právě dnes večer se objevil potulný kněz, kterého už dřív pozval na večeři. Kněz přišel dřív a domovní otroci ho poslali za dům, kde se nachomýtl k probíhajícímu pohřbu a nabídl pomoc.

„Ale ne, nemusíte to dělat,“ řekl Cavil. „Ať nemůže nikdo říct, že páter Filadelf Thrower nenabídl křesťanskou lásku všem dětem božím – bílým i černým, mužům i ženám, světcům i hříšníkům.“

Otroci při těch slovech zvedli hlavu a Cavil taktéž – z opačných důvodů. Ta řeč byla abolicionistická a Cavil náhle dostal strach, že pozval do vlastního domu dábla, když si přivedl tohoto presbyteriánského kazatele. Nicméně by nejspíš hodně pomohlo uklidnit pověrčivé obavy černochů, kdyby umožnil, aby obřady vykonal opravdový kazatel. A skutečně, když byla slova vyřčena a hrob zasypán, všichni působili naprosto klidně – nebylo slyšet žádné to strašidelné kvílení.

Při večeři kazatel – jmenoval se Thrower – dokázal zmírnit Cavilovy obavy. „Domnívám se, že je součástí velkého božího plánu, aby černoši přicházeli do Ameriky v řetězech. Jako všechny děti Izraele, které musely přetrpět roky egyptské

poroby, úpí i tyto černé duše pod jhem Hospodina, který je přetváří pro své záměry. Abolicionisté chápou jednu pravdu – že Bůh své černé děti miluje – ale všechno ostatní si vykládají špatně. Vždyť kdyby prosadili svou a osvobodili by všechny otroky najednou, naplnili by tím záměr dábla, nikoli Boha, protože bez otroctví černoši nemají žádnou naději povznést se ze svého barbarství.“

„To zní přímo teologicky,“ řekl Cavil. „Cožpak abolicionisté nechápou, že každý černoch, který svému právoplatnému pánovi uprchne na sever, je odsouzen k věčnému zatracení, on i všechny jeho děti? To mohli klidně zůstat v Africe, než aby šli na sever. Běloši nahoře na severu černochy nenávidí, a mají pro to důvod, protože jen tí nejzavilejší, nejpyšnější a nejsvéhlavější černoši se odváží urazit Boha tím, že své pány opustí. Ale vy tady, v Apalačsku a v Korunních koloniích, vy jste ti, kteří mají černochy opravdu rádi, protože jedině vy jste ochotní přijmout za tyto zbloudilé děti odpovědnost a pomoci jim postoupit dál na cestě k plnému lidství.“

„Jste možná presbyterián, pátere Throwere, ale vyznáte se v pravém náboženství.“

„Rád shledávám, že jsem v domě zbožného muže, bratře Cavile.“

„Doufám, že jsem váš bratr, pátere Throwere.“

A tak se hovor odvíjel dál. S pokračujícím večerem si ti dva byli čím dál sympatičtější. Za soumraku, když seděli na verandě a chladili se, Cavil začal uvažovat, že potkal prvního člověka, kterému by mohl svěřit část svého velkého tajemství.

Pokusil se to nadnést, jako by o nic nešlo. „Pátere Throwere, myslíte si, že Pánbůh dnes k některým lidem hovoří?“

Throwerův hlas velice zvážněl. „Vím, že hovoří.“

„Myslíte si, že by mohl promluvit dokonce i k tak obyčejnému člověku, jako jsem já?“

„Nesmíte se upínat k takovým nadějím, bratře Cavile,“ odvětil Thrower. „Bůh totiž chodí, kam chce on, a ne tam, kam si přejeme my. Přesto vím, že je možné, aby i za tím nejpokornějším člověkem zavítal… návštěvník.“

Cavil pocítil v břiše zachvění. Vždyť Thrower mluvil, jako by už jeho tajemství znal. Přesto je Cavil nevychrlil celé najednou. „Víte, co si myslím?“ začal. „Myslím si, že Pánbůh se

nemůže zjevit ve své pravé podobě, protože jeho nádhera by obyčejného člověka zabila.“

„To jistě,“ souhlasil Thrower. „Jako když Mojžíš prosil Hospodina o vidění a Hospodin mu zakryl oči svou dlaní a nechal se tak od Mojžíše spatřit jen zezadu, když prošel kolem.“

„Myslím to tak, co kdyby člověk jako já spatřil samotného Ježíše Krista, jenom by nevypadal jako na žádném svém obraze, ale vypadal by jako dozorce. Myslím, že člověk vidí jen to, co mu umožní pochopit božskou moc, ne skutečný Hospodinův majestát.“

Thrower moudře pokýval hlavou. „Je to možné,“ řekl. „Je to hodnověrné vysvětlení. Nebo je možné, že jste viděl jenom anděla.“

A bylo to – jak jednoduché. Od „co kdyby člověk jako já“ k Throwerově prohlášení „viděl jste anděla“. Tolik si tito dva muži byli podobní. A tak Cavil vypověděl příběh celý, vůbec poprvé, bezmála sedm let poté, co se stal.

Když skončil, Thrower ho vzal za ruku a podržel ji v bratrském sevření. Díval se mu při tom do očí s plamenným výrazem. „Když si představím vaši oběť, spojovat své tělo s těly těch černých žen, abyste posloužil Hospodinovi. Kolik těch dětí je?“

„Pětadvacet, které se narodily živé. Dnes večer jste mi pomohl pohřbít v Salamandině břiše šestadvacáté.“

„Kde jsou všichni ti nadějní napůl bílí chlapci a dívky?“

„Och, to je polovina práce, kterou dělám,“ odpověděl Cavil. „Do Smlouvy o uprchlých otrocích jsem je všechny prodával co nejdřív na jih, aby tam vyrostli a šířili bílou krev v Korunních koloniích. Každé bude prostřednictvím svého semene misionářem. Posledních několik jsem si samozřejmě nechal tady. Není to zrovna nejbezpečnější, pátere Throwere. Veškerý můj materiál v plodném věku je čistě černý a lidé se nutně začnou divit, odkud se ti malí míšenci berou. Prozatím ale můj dozorce Důtkař mlčí, jestli si něčeho všímá, a nikdo jiný je nevidí.“

Thrower přikyvoval, ale bylo vidět, že myslí na něco jiného. „Těch dětí bylo jen dvacet *pět?*“

„Dělal jsem, co jsem mohl,“ řekl Cavil. „Ani černá žena nemůže přijít k dítěti hned po porodu.“

„Chtěl jsem říct – víte, já měl také – návštěvu. To je důvod, proč jsem přišel sem, proč procházím Apalačsko. Bylo mi řečeno, že se setkám s farmářem, který také zná mého Návštěvníka a který zplodil Hospodinovi dvacet šest živých darů.“

„Dvacet *šest.*“

„Živých.“

„Tak vidíte – jestli to není ono. Nezapočítal jsem totiž do svého výčtu to úplně první narozené dítě, protože jeho matka utekla a ukradla mi je několik dní předtím, než mělo být prodáno na jih. Musel jsem kupci vrátit peníze v hotovosti a stopování nebylo k ničemu, psi její pach nezachytili. Mezi otroky se říkalo, že se proměnila v černého kosa a *odletěla,* ale znáte ty jejich historky.“

„Dvacet šest. A řekněte mi tohle – je nějaký důvod, proč by vám mělo něco říkat jméno ‚Hagar?‘“

Cavil zalapal po dechu. „Nikdo neví, že jsem matce říkal tím jménem!“

„Můj Návštěvník mi řekl, že první dar vám ukradla Hagar.“

„Je to On. Tak vy jste Ho viděl taky.“

„Za mnou přichází – ne jako dozorce. Spíš jako vědec – člověk netušené moudrosti. Já si totiž o sobě myslím, že vědec *jsem,* kromě mého duchovního poslání. Vždycky jsem měl za to, že je to pouhý anděl – co to říkám, *pouhý* anděl – protože jsem neměl odvahu doufat, že je to On – samotný Pán. Ale po tom, co jste mi teď řekl – je možné, že nám oběma byla dopřána přítomnost našeho Hospodina? Ach, Cavile, jak bych o tom mohl pochybovat? Proč jinak by nás Bůh svedl takto dohromady? Znamená to, že – že je mi odpuštěno.“

„Odpuštěno?“

Throwerův obličej při Cavilově otázce potemněl.

Cavil si pospíšil s ujištěním: „Ne, nemusíte mi to říkat, jestli nechcete.“

„Totiž – myslet na to je téměř nesnesitelné. Ale teď, když mě zřejmě znovu přijal – nebo přinejmenším jsem dostal další šanci – bratře Cavile, kdysi jsem dostal úkol, který jsem měl vykonat, stejně temný, obtížný a tajný jako ten váš. S tím rozdílem, že tam, kde vy jste měl odvahu a sílu zvítězit, já selhal. Snažil jsem se, ale neměl jsem dost důvtipu nebo energie, abych ďáblovu

moc překonal. Myslel jsem si, že jsem odvržen, opuštěn. Proto jsem se stal potulným kněžem, neboť jsem cítil, že nejsem hoden postavit se k vlastní kazatelně. Ale teď –“

Cavil přikývl a vzal druhého muže za ruce. Po tváři mu stékaly slzy.

Nakonec k němu Thrower vzhlédl. „Jak myslíte, že náš – Přítel – chtěl, abych vám ve vašem úsilí pomohl?“

„To nemohu říct,“ odvětil Cavil. „Tak spatra mne napadá pouze jediný způsob.“

„Bratře Cavile, nejsem si jist, jestli na sebe dokáži vzít tu odpudivou povinnost.“

„Mám takovou zkušenost, že Hospodin člověka posílí a postará se, aby to bylo – snesitelné.“

„Ale v mém případě, bratře Cavile – nikdy jsem nepoznal ženu v tom smyslu, jak o tom hovoří Bible. Pouze jednou se mé rty dotkly ženských rtů, a to bylo proti mé vůli.“

„V tom případě se vynasnažím vám pomoci. Co kdybychom se společně pomodlili, důkladně a dlouze, a já bych vám to pak jednou ukázal?“

Vypadalo to, že lepší nápad nikdo z nich momentálně nevymyslí, a tak to uskutečnili. A ukázalo se, že páter Thrower se učí rychle. Cavilovi se nesmírně ulevilo, že se k němu připojil někdo jiný, nemluvě o zvláštní rozkoši z toho, že se na něho někdo dívá a pak se on zase dívá na toho druhého. Bylo to mocné bratrství, když se jejich sémě smísilo takříkajíc v jedné nádobě. Jak řekl páter Thrower: „Až toto pole dojde sklizně, bratře Cavile, nebudeme vědět, čí sémě se dočkalo zralosti, protože Hospodin nám kázal toto pole protentokrát obdělat společně.“

Och, a pak se páter Thrower zeptal, jak se ta dívka jmenuje. „Pokřtili jsme ji jako ‚Hepzibah‘, ale slyší na jméno ‚Švábka.‘“

„Švábka!“

„Všechny si berou zvířecí jména. Nejspíš o sobě nemá valné mínění.“

Nato se Thrower natáhl, vzal Švábku za ruku a popleskal ji po ní. Bylo to gesto tak laskavé, jako by Thrower a Švábka byli manžel s manželkou. Cavil se při té představě málem nepokrytě rozesmál. „Musíš používat své křesťanské jméno, Hepzibah,“ řekl Thrower, „a ne takové ponižující zvířecí.“

Švábka se na něho jen vytřeštěně podívala, jak tam ležela na matraci, schoulená do klubíčka.

„Proč mi neodpovídá, bratře Cavile?“

„To nic, ony při tom nikdy nemluví. To jsem z nich rychle vymlátil – pořád se mě snažily přesvědčovat, abych to nedělal. Myslím, že mlčení je lepší, než aby říkaly, co chce k mým uším donést ďábel.“

Thrower se otočil zpátky k ženě. „Ale já tě teď žádám, abys se mnou mluvila, Švábko. Nebudeš říkat ďáblova slova, že ne?“

Švábka odpověděla tím, že zabloudila očima nahoru k místu, kde byla ještě kolem trámu uvázána část prostěradla. Pod uzlem bylo nerovně odseknuté.

Throwerova tvář dostala výraz, jako by ho postihla nevolnost. „Chceš říct, že tohle je místnost, kde – ta dívka, kterou jsme pohřbili –“

„Tahle místnost má nejlepší postel,“ prohlásil Cavil. „Nechtěl jsem, abychom to dělali na slamníku, když nemusíme.“

Thrower neřekl nic. Pouze odešel z místnosti, dosti rychle, a ponořil se do venkovní tmy. Cavil si povzdechl, vzal lucernu a vydal se za ním. Našel ho skloněného nad pumpou. Slyšel, jak Švábka vyběhla z místnosti, kde zemřela Salamanda, a zamířila na svou ubikaci, ale nevěnoval jí pozornost. Všímal si Throwera – ten muž určitě nebyl tak vyvedený z míry, aby se vyzvracel do pitné vody!

„Jsem v pořádku,“ zašeptal Thrower. „Jenom – ve stejné místnosti – rozuměj, nejsem vůbec pověrčivý. Jen mi to přišlo neuctivé vůči té mrtvé.“

Tihle seveřani. I když otroctví trochu rozuměli, nedokázali se zbavit svého pohledu na černochy, jako by to byli lidé. Copak byste přestali používat místnost jenom proto, že v ní zemřela myš nebo jste kdysi zabili pavouka na stěně? Spálíte svou stáj jenom proto, že v ní zemřel váš oblíbený kůň?

Thrower se v každém případě sebral, povytáhl si kalhoty a pořádně si je zapnul. Pak se vrátili zpátky do domu. Bratr Cavil uložil Throwera do pokoje pro hosty, který se zase tak často nepoužíval, takže když Cavil plácl do přikrývky, zvedl se závoj prachu. „Mělo mě napadnout, že domovní otroci budou tenhle pokoj zanedbávat,“ omluvil se.

„Nic se neděje," řekl Thrower. „Noc je tak teplá, že nebudu přikrývku potřebovat."

Když se pak Cavil ubíral chodbou ke svému pokoji, na okamžik se zastavil a zaposlouchal se do dechu své ženy. Jak se občas stávalo, uslyšel, jak tiše naříká. Bolest musela být opravdu zlá. Hospodine, pomyslel si Cavil, kolikrát tě budu muset prosit, než se smiluješ a uzdravíš mou Dolores? Avšak nešel za ní dovnitř – kromě modlitby jí nemohl nijak pomoci a potřeboval spát. Už bylo hodně pozdě a další den ho čekalo dost práce.

Dolores skutečně měla těžkou noc – v čase snídaně ještě spala. A tak Cavil nakonec jedl s Throwerem. Kazatel spořádal udivující porci klobás a ovesné kaše. Když měl potřetí čistý talíř, podíval se na Cavila a usmál se. „Služba Hospodinovi může v člověku probudit chuť k jídlu!" Oba se tomu pořádně zasmáli.

Po snídani si vyšli ven. Náhodou se ocitli v blízkosti stromů, kde byla pohřbena Salamanda. Thrower navrhl, aby se zašli na hrob podívat, jinak by se Cavil pravděpodobně nikdy nedozvěděl, co černoši během noci udělali. Po celém hrobě jako takovém, rozšlapaném do bláta, byly otisky nohou. Teď bylo schnoucí bahno plné mravenců.

„Mravenci!" zvolal Thrower. „Není možné, aby cítili tělo pod zemí."

„Ne," odvětil Cavil. „To, co hledají, je čerstvější a přímo nahoře. Podívejte – vyříznuté vnitřnosti."

„To by přece neudělali, že by – exhumovali její tělo a –"

„*Její* vnitřnosti ne, pátere Throwere. Nejspíš veverky, vrány nebo něčeho takového. Přinesli včera v noci oběť ďáblovi."

Thrower se okamžitě začal polohlasně modlit.

„Vědí, že takové věci zakazuji," řekl Cavil. „Do večera by důkaz, že to udělali, nepochybně zmizel. Za zády mi projevují neposlušnost. To nepřipustím."

„Již chápu velikost práce, která na vás otrokářích leží. Ďábel má jejich duše v železném sevření."

„Ale co, tím se netrapte. Dnes mi za to zaplatí. Chtějí, aby její hrob potřísnila krev? Bude to jejich vlastní. Pane Důtkaři! Kde jste? Pane Důtkaři?"

Dozorce právě dorazil do práce.

„Dnes dopoledne dostanou černoši malé volno, pane Důtkaři," řekl Cavil.

Důtkař se nezeptal proč.

„Které chcete zbičovat?“

„Všechny. Každému deset ran. Samozřejmě kromě těhotných žen. Ale i těm – každé jednu ránu přes stehna. A všichni se budou dívat.“

„Bývají trochu vzpurní, když se na to dívají, pane,“ poznamenal Důtkař.

„Páter Thrower a já se budeme dívat také.“

Zatímco Důtkař odešel, aby shromáždil otroky, Thrower zamumlal něco v tom smyslu, že se ve skutečnosti dívat nechce.

„Je to dílo boží,“ zdůraznil Cavil. „Mám dost silný žaludek, abych se dokázal dívat na každý akt spravedlnosti. Myslel jsem, že vy po minulé noci taky.“

A tak se dívali společně, jak byli otroci jeden po druhém bičováni a na Salamandin hrob kapala jejich krev. Po chvíli už sebou Thrower ani neškubal po každém úderu biče. Cavil to zaznamenal s uspokojením – ten člověk nakonec nebyl slabý, jen trochu změkčilý svou výchovou ve Skotsku a životem na severu.

Když se pak páter Thrower připravoval na cestu – slíbil kázání ve městě, které bylo půl dne jízdy na jih – položil Cavilovi jednu otázku.

„Všiml jsem si, že všichni vaši otroci se zdají být – ne zrovna staří, to ne, ale mladí taky ne.“

Cavil pokrčil rameny.

„Za to může ta Smlouva o uprchlých otrocích. Přestože moje farma prosperuje, nemůžu nakupovat ani prodávat otroky – jsme teď součástí Spojených států. Většina lidí se drží tím, že si je rozmnožují, jenže, jak víte, všichni moji černoušci končili až donedávna na jihu. A teď jsem ztratil další chovnou ženu, takže mi jich zbývá jenom pět. Salamanda byla nejlepší. Ostatním už nezbývá tolik let, kdy budou moci mít děti.“

„Tak mě napadá,“ začal Thrower. Pak se zamyšleně odmlčel.

„Co vás napadá?“

„Zcestoval jsem velký kus severu, bratře Cavile, a skoro v každém městě v Hiu, Saskvahenu, Irrokvě a Wobiši se najde jedna dvě rodiny černochů. My oba přece víme, že na severních stromech nevyrostli.“

„Všechno to jsou uprchlíci.“

„Někteří nepochybně získali svobodu legálně. Ale mnozí – uprchlíků je určitě mnoho. Pokud vím, je zvykem, že si každý otrokář ponechává pramínek vlasů, odstřižky nehtů a –“

„Jistě, odebíráme je hned, jak se narodí, nebo hned, když je koupíme. Pro hledače.“

„Přesně tak.“

„Ale dost dobře nemůžeme hledače poslat, aby obešli každý sáh země na celém severu v naději, že narazí na jednoho konkrétního uprchlého černocha. Bylo by to dražší než cena otroka.“

„Zdá se mi, že cena otroků poslední dobou stoupla.“

„Jestli tím myslíte, že nemůžeme žádného koupit za žádnou cenu –“

„Přesně tak to myslím, bratře Cavile. A co když hledači nemusejí naslepo procházet celý sever, spoléhat na náhodu? Co kdybyste si na severu najali lidi, aby prohledali dokumenty a zaznamenali jméno a věk každého černocha, kterého tam najdou? Potom by hledači mohli chodit vyzbrojeni informacemi.“

Ta myšlenka byla tak dobrá, že se Cavil na místě zastavil. „Ten nápad má určitě nějaký háček, jinak by to už někdo dělal.“

„No, já vám řeknu, proč to zatím nikdo neudělal. Na severu je hodně těch, kteří se na otrokáře dívají skrz prsty. Seveřani sice nenávidí své černé sousedy, ale jejich pomýlené svědomí jim nedovolí spolupracovat na žádném pátrání po otrocích. Proto každý jižan, který se kdy vypravil na sever hledat nějakého uprchlíka, brzy zjistil, že když s sebou rovnou nemá svého hledače, nebo když je stopa vystydlá, pátrání nemá smysl.“

„To je pravda. Ti na severu jsou jako banda zlodějů, kteří se spikli, aby člověku zabránili odvézt si zpátky uprchlý majetek.“

„Ale co kdyby pro vás pátrání prováděli seveřani? Co kdybyste měli na severu agenta, třeba duchovního, který by mohl pro věc získat další, který by dokázal najít lidi, jimž se dá věřit? Takový podnik by byl drahý, ale vzhledem k tomu, že *koupit si* v Apalačsku nové otroky není možné, nemyslíte, že by lidé byli ochotni zaplatit dost, aby tím financovali práci na získávání svých uprchlíků zpět?“

„Zaplatit? Zaplatili by dvojnásobek toho, kolik si řeknete. Zaplatili by předem jenom za šanci, že to uděláte.“

„Dejme tomu, že bych si počítal dvacet dolarů za registraci jejich uprchlíka – datum narození, jméno, popis a okolnosti útěku – a pak si naúčtoval tisíc dolarů, pokud jim poskytnu informaci, která by vedla k otrokovu znovunalezení?“

„Padesát dolarů za registraci, jinak vám neuvěří, že to myslíte vážně. A dalších padesát pokaždé, když jim pošlete informace, i když se ukáže, že nebyly správné. A *tři* tisíce za uprchlíka, který se vrátí zdravý.“

Thrower se lehce usmál. „Nechtěl bych mít z práce pro spravedlnost nepřiměřený zisk.“

„Zisk! Najdete spoustu lidí, kteří vám zaplatí, jestli budete odvádět dobrou práci. Radím vám, Throwere, sepište smlouvu a najděte si ve městě tiskaře, aby vám natiskl tisícovku kopií. Pak bude stačit, když pojedete po Apalačsku a v každém městě, na které narazíte, řekněte jednomu otrokáři, co máte v plánu. Myslím, že do týdne si budete muset nechat natisknout další. Tady nemluvíme o zisku, mluvíme o cenné službě. Klidně se vsadím, že vám přispějí i lidé, kterým *nikdy* nikdo neuprchl. Jestli dokážete, aby řeka Hio přestala být poslední překážkou, než budou volní, nejenom se vrátí staří uprchlíci, ale další otroci ztratí naději a zůstanou doma!“

Ani ne o půl hodiny později byl už Thrower znovu venku a na koni – jenže teď měl sepsané poznámky ke smlouvě a doporučující dopisy od Cavila pro jeho právníka a tiskaře, spolu s akreditivy ve výši pěti set dolarů. Když protestoval, že je to příliš, Cavil ho ani nevyslechl. „To máte pro začátek,“ řekl. „Oba víme, čí práci děláme.

Chce to peníze. Já je mám a vy ne, takže berte a dejte se do díla.“

„To je křesťanský přístup,“ kývl Thrower. „Jako svatí v počátcích církve, kteří měli všechno společné.“

Cavil popleskal Throwera, toporně usazeného v sedle – seveřani prostě neuměli na koni sedět – po stehně. „Měli jsme společného víc než kteříkoli dva živí lidé,“ prohlásil Cavil. „Měli jsme stejná vidění a dělali jsme stejné skutky. Jestli to z nás nedělá dvě ptáčata z jednoho hnízda, nevím, co jiného by mohlo.“

„Až Návštěvníka uvidím příště, pokud budu mít to štěstí, vím, že bude potěšen.“

„Amen,“ uzavřel Cavil.

Pak plácl Throwerova koně a díval se za knězem, až zmizel z dohledu. Moje Hagar. Najde mi mou Hagar a jejího chlapečka. Je to bezmála sedm let, co mi ukradla mé prvorozené dítě. Teď se vrátí, a tentokrát zůstane v okovech a bude mi rodit další děti, dokud bude moci. A pokud jde o toho chlapce, bude můj Izmael. Tak mu taky budu říkat. Izmael. Nechám si ho tady a vychovám ho, aby byl silný, poslušný a pravý křesťan. Až bude dost starý, budu ho pronajímat na jiné plantáže a on bude po nocích pokračovat v mém díle, šířit vyvolené sémě po Apalačsku. Pak budou moje děti stejně nespočetné jako zrnka mořského písku, stejně jako děti Abrahámovy.

A kdo ví? Třeba se pak stane zázrak, moje manželka se uzdraví, počne a porodí mi čistě bílé dítě, mého Izáka, který zdědí všechny moje pozemky a veškerou mou práci. Bože, můj Dozorce, buď ke mně milosrdný.

Kapitola 17

Soutěž v pravopisu

Na začátku ledna, kdy byl sníh hluboký a vítr dost ostrý, aby člověku uřízl nos – přesně v takový den se musel Smířil Kovář rozhodnout, že má v kovárně práci na celý den, zatímco Alvinovi připadlo jet do města nakoupit zásoby a doručit dokončené zakázky. V létě dopadala volba úkolů většinou naopak.

Co na tom, říkal si Alvin. *On* je tady mistr. Ale jestli já budu někdy mistr ve vlastní kovárně a vezmu si učedníka, můžete se spolehnout, že se mu dostane poctivějšího zacházení, než jakého se dostává mně. Mistr a učedník by se měli dělit o práci stejně, kromě případů, kdy učedník jednoduše neví jak, a pak by ho to měl mistr naučit. Taková je dohoda, ne mít otroka, ne pokaždé nutit učedníka, aby jel s vozem ve sněhu do města.

Ale po pravdě řečeno, Alvin věděl, že si vůz brát nemusí. Horácovy sáně se dvěma koňmi by to zvládly a věděl, že Horácovi nebude vadit, když si je vezme, pokud mu ve městě vyřídí věci, které hostinec potřebuje vyřídit.

Důkladně se zachumlal a vyšel ven do větru – od západu, celou cestu nahoru k hostinci mu fičel přímo do obličeje. Vzal to pěšinou kolem domku slečny Kantorové, protože to byla nejkratší cesta a stálo kolem ní nejvíc stromů, které vítr zadržovaly. Samozřejmě, uvnitř nebyla. Byly vyučovací hodiny, takže se věnovala dětem ve škole ve městě. Ale Alvinovou školou byla stará chladírna, a tak stačilo projít kolem dveří, aby se nad svým studiem zamyslel.

Slečna Kantorová ho přiměla učit se věci, které by ho nikdy nenapadlo se učit. Očekával hodně počítání, čtení a psaní, a svým způsobem to byly činnosti, kterými ho zaměstnávala, jistě. Ale nenechávala ho číst ze slabikářů, které používaly děti – jako Artuš Stuart, který se každou noc mořil s učením v chladírně při

světle lampy. Ne, s Alvinem mluvila o věcech, které by ho nikdy nenapadly, a takových myšlenek se týkalo i všechno jeho psaní a počítání. Třeba včera:

„Nejmenší částice je atom," prohlásila. „Podle Démosthénovy teorie se všechno skládá z čím dál menších věcí, až se dojde k atomu, který je nejmenší ze všech a nedá se dál rozdělit."

„Jak vypadá?" zeptal se jí Alvin.

„Nevím. Je tak malý, že není vidět. *Ty* to víš?"

„Asi ne. Nikdy jsem neviděl nic, co by bylo tak malé, že by se to nedalo rozříznout vejpůl."

„A nedokážeš si nic menšího *představit?"*

„Ano, ale to umím rozdělit taky."

Povzdechla si. „No tak, Alvine, zamysli se ještě jednou. Pokud by něco *bylo* tak malé, že by se to nedalo rozdělit, co by to bylo?"

„Asi něco *vážně* malého."

To však žertoval. Byl to problém, a tak se do jeho řešení pustil stejně, jak řešil všechny praktické problémy. Vyslal broučka do podlahy. Jelikož byla ze dřeva, představovala míchanici různých věcí, kdysi živých srdcí rostoucích stromů, a tak Alvin rychle vyslal broučka do železa kamen, které bylo uvnitř převážně jednolité. Jelikož byla kamna rozpálená, tak kousíčky železa, ty nejmenší dílky, jaké kdy viděl zřetelně, byly celé rozmazané rychlým pohybem; zato oheň uvnitř vytvářel vlastní, ven se deroucí proud světla a tepla, jehož každý kousíček byl tak malý a jemný, že Alvin jeho představu stěží dokázal udržet v hlavě. Kousíčky ohně nikdy pořádně *nezahlédl*. Jen poznal, že prošly kolem.

„Světlo," řekl nahlas. „A teplo. Ty se nedají rozříznout."

„Pravda. Oheň není jako země – nedá se rozkrojit. Ale změnit se dá, ne? Dá se uhasit. Může přestat být sebou. A tudíž se jeho částečky musejí stát něčím jiným, proto jimi nejsou neměnné a nedělitelné atomy."

„Nic není menší než ty kousíčky ohně, a tak si myslím, že nic takového jako atom není."

„Alvine, musíš přestat s takovým empirickým přístupem."

„Kdybych věděl, co to je, tak bych s tím přestal."

„Nemůžeš na každou otázku odpovědět tak, že se pohodlně opřeš a prolezeš svým broučkem kameny venku nebo já nevím co.“

Alvin si povzdechl. „Někdy si říkám, že jsem vám neměl prozradit, co dělám.“

„Chceš, abych tě učila, co znamená být Tvůrcem, nebo ne?“

„Právě *to chci!* Jenže vy místo toho mluvíte o atomech, gravitaci a – mně je jedno, co řekl ten starý šarlatán Newton a všichni ostatní! Já chci vědět, jak vybudovat to – *místo.*“ Na poslední chvíli si uvědomil, že v koutě sedí Artuš Stuart a ukládá si do paměti každé jejich slovo, včetně tónu hlasu. Nemělo smysl plnit Artušovi hlavu Křišťálovým Městem.

„Ty to nechápeš, Alvine? Je to tak dávno – tisíce let – že nikdo neví, co Tvůrce doopravdy je nebo co dělá. Je známo jen to, že takoví lidé byli, a několik činů, které vykonali. Například proměnu olova nebo železa ve zlato. Vody ve víno. Takové věci.“

„Počítám, že ze železa na zlato by to šlo snáz,“ řekl Alvin. „Všechny kovy jsou uvnitř prakticky stejné. Ale víno – to je taková změť různých věcí, že by člověk musel být – to –“ Nenapadalo ho, jak vyjádřit největší moc, jakou by člověk mohl mít.

„Tvůrce.“

To bylo to slovo, správně. „Asi jo.“

„Ano.“

„Jak myslíte.“

„Říkám ti, Alvine, že jestli se chceš naučit dělat skutky, které Tvůrci kdysi dělali, musíš pochopit podstatu věcí. Nemůžeš změnit něco, čemu nerozumíš.“

„A nemůžu pochopit něco, co nevidím.“

„Chyba! Absolutně špatně, Alvine Kováři! Nemožné pochopit zůstává to, co *vidíš.* Svět, který skutečně vidíš, není nic než příklad, zvláštní případ. Jenže základní principy, řád, který to všechno drží pohromadě, *to* je věčně neviditelné. Dá se to objevit pouze představivostí, což je přesně ta stránka tvé mysli, která je nejvíc zanedbaná.“

Včerejšího večera se Alvin jednoduše rozčílil, což ona komentovala slovy, že tím dosáhne jedině toho, že zůstane hloupý, na což odpověděl, že jemu to nevadí, neboť v minulosti

zůstal naživu, byť to s ním bylo hodně nahnuté, díky tomu, že byl tak čistě hloupý, jak byl, než mu začala pomáhat. Potom se vyřítil ven, chodil kolem chladírny a pozoroval, jak se začínají snášet první vločky této vánice.

Procházel se jen chvilku, když si uvědomil, že má pravdu a že to celou dobu věděl. Věděl to. Pokaždé posílal svého broučka, aby uviděl, co tam *je*, ale pak, když se pustil do změny, musel nejdřív vymyslet, co *chce*, aby z toho bylo. Musel vymyslet něco, co tam není, udržet tu představu v hlavě a pak mocí, se kterou se narodil a které stále ještě nerozuměl, říct: Vidíš? Takhle máš vypadat! A pak, někdy rychle, někdy pomalu, se kousky té věci daly do pohybu, až se seřadily správně. Tak to dělal vždycky: když odděloval kus živé skály, když spojoval dva kusy dřeva, uspořádával železo, aby bylo pevné a spolehlivé, rovnoměrně rozprostíral žár ohně do dna tyglíku. Opravdu v duchu vidím, co tam není, a tím to přinutím, aby to tam *bylo*.

Ve strašlivém, závratném okamžiku mu blesklo hlavou, že třeba celý svět není víc než to, co si představuje, a jestli je to pravda, tak to může prostě zmizet, kdyby si to přestal představovat. Jakmile vzal rozum do hrsti, samozřejmě pochopil, že kdyby si svět vymýšlel on, nebylo by v něm tolik podivných věcí, které by nikdy sám vymyslet nedokázal.

Možná byl tedy celý svět vysněný v mysli Boha. Jenže ne, tak to taky nemohlo být, protože jestli si Bůh vysnil lidi jako Bílý vrah Harrison, tak nebyl moc dobrý. Ne, nejlepší, co Alvin vymyslel bylo, že Bůh pracuje do značné míry stejně jako on – řekl skalám v zemi, ohni na slunci a podobným věcem, řekl jim všem, jaké mají být, a pak je tak nechal. Jenže když Bůh řekl *lidem*, jací mají být, většinou na něho udělali dlouhý nos a vysmáli se mu, anebo předstírali, že poslouchají, a přitom si dál dělali, co sami chtějí. Planety, hvězdy a živly, to všechno možná vzešlo z mysli Boha, ale lidé byli prostě příliš vzpurní na to, aby se vina za ně dala dávat někomu jinému než jim samotným.

To byla asi tak hranice, kam se Alvinovy úvahy minulou noc, ve sněhu, dobraly – přemýšlení o tom, co nemohl nikdy poznat. Jako třeba to, o čem se Bohu zdá, jestli někdy spí, a jestli se všechny jeho sny splní, takže každou noc vytvoří celý nový svět plný lidí. Otázky, které ho nemohly přiblížit ani o píď k tomu, aby se stal Tvůrcem.

Proto dnes, jak se brodil sněhem a proti větru se prodíral k hostinci, začal znovu přemýšlet o původní otázce – jak by mohl vypadat atom. Zkusil si představit něco tak malého, že to nedokáže rozkrojit. Ale pokaždé, když si něco takového představil – kostičku, kuličku – si hned vzápětí představil, jak to rozděluje vejpůl.

Nedokázal by něco rozdělit na dvě půlky jedině tehdy, kdyby to bylo tak tenké, že by to nemohlo být tenčí. Představil si to rozplácnuté tak, že to bylo tenčí než papír, tak tence, že to tím směrem ani *neexistovalo*, když se na to člověk podíval z boku, prostě to tam nebylo. Jenže i pak by to sice nedokázal rozdělit po hraně, ale pořád si dovedl představit, jak by to otočil a rozřízl na ploše, stejně jako papír.

Tak – co kdyby to bylo rozplácnuté taky v druhém směru, takže by to byla samá hrana, táhnoucí se jako ta nejtenčí nitka, o jaké se vám kdy snilo? Nikdo by ji neviděl, ale pořád by tam byla, protože by se táhla odsud tam. Tu by určitě nedokázal rozříznout po délce, a neměla by žádný plochý povrch jako papír. Ale dokud by byla natažená jako neviditelné vlákno od jednoho místa k druhému, jedno na jak krátkou vzdálenost, pořád si dovedl představit, jak ji přestřihne v půlce a pak každou půlku znovu v půlce.

Ne, něco mohlo být dost malé, aby to byl atom, jedině tehdy, když to nemělo velikost v žádném ze směrů, délku, šířku ani hloubku. Dobrá, to by byl atom – jenže by ani *neexistoval*, bylo by to prostě *nic*. Jenom místo absolutně bez ničeho.

Stál na verandě hostince a dupal, aby oklepal z nohou sníh, což lépe než klepání lidem řeklo, že tam je. Slyšel, jak mu nohy Artuše Stuarta běží otevřít, ale jediné, na co myslel, byly atomy. Protože i když si právě zdůvodnil, že žádné atomy být nemůžou, začínal si uvědomovat, že by mohlo být ještě šílenější si představit, že atomy *nejsou*, tím pádem by se všechno dalo pořád krájet na malé kousky, které by se krájely na *menší* kousky, a ty zase na ještě *menší* kousky, a tak dál bez konce. A když se nad tím člověk zamyslel, jedna nebo druhá možnost to být musela. Buď se lze dostat ke kousku, který se nedá rozdělit, a to je atom, nebo se to nikdy nepodaří a tak to pokračuje do *nekonečna* – což je něco, na co Alvinova hlava nestačí.

Alvin si uvědomil, že je v kuchyni hostince a Artuš Stuart, kterého má na zádech, si hraje s jeho kloboukem a šálou. Horác Hostinský byl venku ve stodole, cpal slámu do nových povlečení, takže se Alvin na vypůjčení sání zeptal Staré Peg. V kuchyni bylo horko a nezdálo se, že by panímáma Hostinská byla v dobrém rozpoložení. Dovolila, aby si sáně vzal, ale musel za to zaplatit.

„Zachraň život jistého dítěte, Alvine, a vezmi Artuše Stuarta s sebou," požádala, „nebo udělá ještě jednu věc, kterou mě namíchne, a skončí dnes večer v jitrnicích, přísahám."

Artuš Stuart se skutečně zdál být ve zlobivé náladě – škrtil Alvina jeho vlastní šálou a smál se při tom jako blázen.

„Něco si procvičíme, Artuši," řekl Alvin. „Hláskuj: ‚uškrtíš mě.'"

„U-Š-K-R-Ť," řekl Artuš Stuart, „D-Ř-Í-V. M-Ě."

Přestože byla panímáma Hostinská rozčilená, musela se rozesmát – ne tomu, jak si to Artuš upravil, ale tomu, jak slova přehláskoval dokonalou imitací hlasu slečny Kantorové. „Přísahám, Artuši Stuarte," řekla, „že uděláš nejlíp, když slečně Kantorové nikdy nepředvedeš, že takhle mluvíš, nebo bude s tvým učením konec."

„Výborně! Já učení nesnáším!" prohlásil Artuš.

„Možná učení nesnášíš, ale ještě víc bys nesnášel pracovat se mnou každý den v kuchyni," řekla panímáma Hostinská. „Celý den, den za dnem, v létě v zimě, dokonce i ve dny, kdy se dá jít plavat."

„To bych mohl být rovnou otrok v Apalačsku!" vykřikl Artuš Stuart.

Panímáma Hostinská zanechala škádlení i rozčilování a zvážněla. „O tom ani nežertuj, Artuši. Kdysi někdo zemřel, aby tě před něčím takovým ochránil."

„Já vím."

„Ne, nevíš. Ale udělal bys líp, kdyby ses zamyslel, než –"

„Byla to moje máma."

Teď začala Stará Peg vypadat polekaně. Krátce zalétla pohledem k Alvinovi, než řekla: „A vůbec, tím se netrap."

„Moje máma byla kos," pokračoval Artuš. „Vyletěla hrozně vysoko, ale pak ji zem stáhla, ona do ní narazila a umřela."

Alvin viděl, jak se na něho panímáma Hostinská podívala ještě nervózněji. Takže na Artušově historce o létání nakonec možná něco bylo. Třeba ta dívka pohřbená vedle Síly nějak přesvědčila kosa, aby její dítě odnesl. Nebo to možná bylo jen nějaké vidění. Panímáma Hostinská se každopádně rozhodla dělat, jako by o nic nešlo – samozřejmě příliš pozdě, než aby Alvina oklamala, ale to nemohla poznat. „To je hezká historka, Artuši," řekla Stará Peg.

„To je pravda," prohlásil Artuš. „Já si to pamatuju."

Panímáma Hostinská začala vypadat ještě rozrušeněji. Avšak Alvin věděl, že dohadovat se s Artušem o téhle jeho představě kosa a toho, že kdysi létal, nemá smysl. Byl pouze jediný způsob, jak donutit Artuše přestat o tom mluvit: zaujmout ho něčím jiným. „Pojď raději se mnou, Artuši," řekl proto. „Tvoje máma možná někdy v minulosti byla kosem, ale já mám pocit, že tvoje máma, která je tady v kuchyni, se do tebe za chvíli pustí jako do těsta."

„Nezapomeň, co potřebuji nakoupit," řekla Stará Peg.

„Bez obav," odvětil Alvin. „Mám seznam."

„Nevšimla jsem si, že by sis něco psal."

„Můj seznam je Artuš Stuart. Předveď jí to, Artuši."

Artuš se naklonil Alvinovi k uchu a zakřičel tak hlasitě, jako by chtěl, aby Alvinovi praskly ušní bubínky až po kotníky. „Soudek pšeničné mouky, dvě homole cukru, libru pepře, tucet archů papíru a několik sáhů plátna, aby se z něho dala udělat košile pro Artuše."

Přestože křičel, byl to hlas jeho mámy.

Úplně nesnášela, když ji napodoboval, a tak se na něho vyřítila s míchací vidličkou v jedné ruce a velkým starým sekáčkem ve druhé. „Drž, Alvine, abych mu mohla tu vidličku píchnout do úst a useknout mu pár uší!"

„Zachraň mě!" vykřikl Artuš Stuart.

Alvin ho zachránil útěkem, alespoň dokud se nedostali k zadním dveřím. Pak Stará Peg nástroje ke zmasakrování dítěte odložila a pomohla Alvinovi zachumlat Artuše Stuarta do kabátů, kalhot, bot a šál, až byl na šířku skoro stejně velký jako na výšku. Potom ho Alvin vyhodil ze dveří do sněhu a nohou ho koulel, až byl celý obalený sněhem.

Stará Peg na něho vyštěkla ze dveří kuchyně: „To je ono, Alvine Juniore, nech ho umrznout jeho matce přímo před očima, ty jeden nezodpovědný mladý učedníku.“

Alvin a Artuš Stuart se jenom smáli. Stará Peg jim řekla, aby byli opatrní a vrátili se domů před setměním. Pak za nimi zabouchla dveře.

Zapřáhli sáně, ometli nový sníh, který do nich mezitím nafoukal, nasedli a přikryli si nohy houní až do klína. Nejdřív sjeli zpátky dolů ke kovárně, aby naložili zakázky, které Alvin musel doručit – většinou závěsy, kování a nástroje pro tesaře a zpracovatele kůží z města, kteří teď měli nejpilnější období v roce. Pak zamířili do města.

Nedostali se daleko, když dostihli muže, který se plahočil k městu – a na počasí, jaké bylo, nebyl nijak zvlášť dobře oblečený. Když se ocitli vedle něho a pohlédli mu do obličeje, Alvina nepřekvapilo, když zjistil, že je to Mock Berry.

„Vylez si na sáně, Močku Berry, abych neměl na svědomí tvou smrt,“ řekl Alvin.

Mock se na Alvina podíval, jako by si až při jeho slovech poprvé všiml, že na cestě ještě někdo je, přestože ho právě předjeli koně, kteří frkali a dusali sněhem. „Díky, Alvine,“ řekl. Alvin se na kozlíku posunul, aby udělal místo. Mock si vylezl vedle něho – neohrabaně, protože měl zmrzlé ruce. Vypadalo to, že si teprve tehdy, když si sedal, všiml Artuše Stuarta. A pak to bylo, jako by mu někdo vlepil políček – začal ze saní slézat.

„Zadrž!“ zastavil ho Alvin. „Neříkej mi, že jsi stejný hlupák jako běloši z města, kteří si odmítají sednout vedle chlapce, který je míšenec. Styď se!“

Mock si Alvina několik dlouhých sekund upřeně prohlížel, než se rozhodl jak odpovědět.

„Podívej, Alvine Kováři, přece mě znáš. Já vím, jak takový smíšený děti vznikají, a nemám jim za zlý, co nějaký bílý muž udělal jejich mámě. Jenže po městě se vypráví, kdo je opravdová máma tohohle dítěte, a nebylo by dobrý, aby mě někdo viděl, jak přijíždím do města společně s ním.“

Alvin tu historku dobře znal – že Artuš Stuart je údajně dítě Mockovy ženy Angy a že Mock odmítl chlapce třeba jen nechat ve svém domě, protože otcem Artuše byl viditelně nějaký běloch, což vedlo k tomu, že se Artuše ujala panímáma

Hostinská. Alvin také věděl, že ta historka není pravdivá. Jenže ve městě jako Vidlice bylo lepší lidi nechat, ať věří takové historce, než aby se domýšleli pravdu. Alvin by to některým lidem neodpustil, kdyby se pokusili nechat Artuše Stuarta prohlásit za otroka a odvézt ho na jih jen proto, aby se ho zbavili, takže by už nebyly problémy se školou a podobně.

„Na to nehleď," řekl. „V takový den tě nikdo neuvidí, a i kdyby viděl, Artuš vypadá jako balík plátna a ne jako nějaký kluk. Můžeš seskočit, jak dojedeme do města." Alvin se vyklonil, chytil Mocka za ruku a vytáhl ho na kozlík. „Zakryj si nohy houní a přisedni si blíž, abych tě nemusel odvézt k hrobníkovi, protože jsi umrzl."

„Laskavé díky, ty úzkostlivý, namyšlený učedníčku." Mock si vytáhl houni na zakrytí nohou tak vysoko, že se za ní Artuš Stuart úplně schoval. Vykřikl a stáhl ji dolů, aby přes ni viděl. Potom probodl Mocka Berryho takovým pohledem, že by ho spálil na popel, kdyby nebyl tak prochladlý a mokrý.

Když dojeli do města, bylo tam spousta sání, ale žádné veselí z prvního velkého sněžení. Lidé jen chodili po svém a koně stáli, čekali, podupávali a frkali. Ve studeném vzduchu z nich stoupala pára. Všichni pohodlnější obyvatelé – právníci, úředníci a podobně – zůstávali v takový den doma. Jenže lidé, kteří měli opravdovou práci, roztopili pece, rozběhli dílny a otevřeli obchody. Alvin rozvezl kovářské zboží lidem, kteří si je objednali. Všichni se Smířilovi podepsali do dodací knihy – další urážka, že Alvinovi nesvěřil vybírání hotovosti, jako by byl nějaký učednický chlapeček, kterému je devět a ne dvakrát tolik.

Artuš Stuart zůstával při těchto rychlých roznáškách zachumlaný na saních – Alvin se nikdy nezdržel uvnitř dost dlouho, aby se chůzí mezi sáněmi a hlavními dveřmi zahřál. Teprve když dojeli k obchodu se smíšeným zbožím Pietera Vanderwoorta, stálo za to jít dovnitř a chvilku se zahřát. Pieter měl kamna rozhicovaná a Alvin s Artušem nebyli první, koho napadlo, že se tam ohřejí. Pár mladíků z města si tam nahřívalo nohy, popíjelo čaj a sem tam si loklo z láhve, aby do sebe dostalo trochu tepla. Alvin se s nimi nesetkával příliš často. Jednou nebo dvakrát je povalil na zem, ale to platilo pro každého mužského obyvatele města, který byl ochotný zápasit. Alvin ty dva znal – jeden byl Martin, ten s pupínky, a druhý Daisy – já

vím, že to je šílené jméno pro cokoli jiného než pro krávu, ale opravdu se tak jmenoval – a Alvin taky věděl, že oba patří k těm, kteří rádi zapalují kočky a o děvčatech za jejich zády vyprávějí hrubé vtípky. Krátce řečeno, nijak je nevyhledával. Ale také k nim necítil žádnou zvláštní nechuť. Proto je pozdravil kývnutím a oni mu odpověděli stejně. Jeden z nich zvedl láhev, aby mu nabídl, ale Alvin s díky odmítl a tím to skončilo.

U pultu si Alvin stáhl několik šál, což bylo příjemné, protože byl pod nimi hrozně zpocený; pak začal rozmotávat Artuše Stuarta, který se roztočil jako káča, když Alvin zatahal za konec každé šály. Pan Vanderwoort přišel zezadu, když uslyšel Artušův smích, a rozesmál se taky.

„Jsou roztomilí, když jsou malí, co?“ prohodil pan Vanderwoort.

„Dnes ho mám jako seznam věcí, které mám nakoupit. Je to tak, Artuši?“

Artuš Stuart ze sebe ihned vysypal svůj seznam a znovu při tom použil hlas své mámy: „Soudek pšeničné mouky, dvě homole cukru, libru pepře, tucet archů papíru a několik sáhů plátna, aby se z něho dala udělat košile pro Artuše.“

Pan Vanderwoort se smál, až z toho měl málem smrt. „Hrozně mě to baví, když ten kluk mluví jako jeho máma.“

Jeden z mladíků u kamen vykřikl.

„Samozřejmě myslím jako jeho adoptivní máma,“ opravil se Vanderwoort.

„No, nejspíš to jeho máma bude!“ prohlásil Daisy. „Slyšel jsem, že Mock Berry dělá v hostinci *spoustu* prací.“

Alvin na poslední chvíli zadržel v ústech odpověď, která mu vklouzla na jazyk. Místo toho zahřál láhev v Daisyho ruce tak, že Daisy znovu vykřikl a upustil ji.

„Pojď se mnou dozadu, Artuši Stuarte,“ řekl Vanderwoort.

„Málem jsem si upálil ruku!“ zamumlal Daisy.

„Hezky mi ten seznam odříkej znovu, jednu věc po druhé, a já přinesu, co je třeba,“ požádal Vanderwoort. Alvin zvedl Artuše na pult a Vanderwoort ho na druhé straně postavil.

„Jsi vůl, Daisy, určitě sis ji postavil na kamna,“ řekl Martin. „Copak se whiskey sama od sebe zahřeje?“

Vanderwoort si Artuše odvedl dozadu. Alvin si vzal ze soudku několik sušenek a přitáhl si stoličku blíž k ohni.

„Vůbec jsem ji ke kamnům nedával," bránil se Daisy. „Nazdárek, Alvine," řekl Martin. „Nazdárek, Martine a Daisy," řekl Alvin. „Dobrý den na kamna."

„Den na nic," zamumlal Daisy. „Chytrej mouřenínek a spálený prsty."

„Co tě přivádí do města, Alvine?" zeptal se Martin. „A jak to, že máš s sebou toho malýho cikorku? Snad sis ho od Starý Peg Hostinský nekoupil?"

Alvin jenom rozkousal sušenku. Byla chyba potrestat Daisyho za to, co předtím řekl, a horší chyba udělat to znovu. Nepřivolal tím na sebe loni v létě Ničitele, když chtěl někoho ztrestat? Ne, Alvin pracoval na ovládnutí svého temperamentu, a tak neřekl nic. Jenom rozlámal sušenku ústy na kousky.

„Ten kluk není na prodej," řekl Daisy. „To ví každej. Slyšel jsem, že se ho dokonce snaží učit."

„Já svýho psa taky učím," prohlásil Martin. „Myslíš, že se sám naučil, jak má prosit, stavět lovnou nebo něco jinýho užitečnýho?"

„Jenže ty máš výhodu, Marty," řekl Daisy. „Pes je dost chytrej, aby věděl, že je pes, a tak se nesnaží naučit se číst. Jenže jak vezmeš tyhle opice bez chlupů, začnou si myslet, že jsou lidi. Víš co chci říct, ne?"

Alvin vstal a došel k pultu.

Vanderwoort se právě vracel, s rukama plnýma zboží. Artuš šel kousek za ním.

„Pojď se mnou za pult, Alvine," vybídl ho Vanderwoort. „Bude lepší, když tu látku na košili pro Artuše vybereš ty."

„Já se ale v látkách nevyznám," namítl Alvin.

„No, já se sice v látkách vyznám, ale netuším, co se Staré Peg Hostinské líbí, a jestli nebude spokojená s tím, co přivezete domů, ať je to raději vaše chyba než moje."

Alvin se posadil na pult a přehoupl se nohama na druhou stranu. Vanderwoort ho odvedl dozadu a několik dalších minut strávili vybíráním kostkovaného flanelu, který by vypadal dostatečně dobře a zároveň byl dost pevný, aby se z odstřižků daly udělat záplaty na staré kalhoty. Když se vrátili, Artuš Stuart byl s Daisym a Martinem u kamen na druhé straně pultu.

„Hláskuj ‚sasafras,'" řekl Daisy.

„Sasafras,“ zopakoval Artuš Stuart s dokonalou nápodobou hlasu slečny Kantorové, jako vždycky. „S-A-SA-F-R-A-S.“

„Řekl to správně?“ zeptal se Martin.

„Tak to mě dostal na prdel.“

„Nepoužívejte před dítětem taková slova,“ napomenul je Vanderwoort.

„Ale co,“ řekl Martin. „Je to náš mazlík-mouřenínek. My mu nic špatnýho neuděláme.“

„Já nejsem mouřenínek,“ prohlásil Artuš Stuart. „Jsem malý míšenec.“

„To je přece pravda!“ Daisyho hlas sklouzl do takové hlasitosti a výšky, že mu přeskočil.

Alvin už jich měl tak akorát dost. Promluvil velice tiše, aby ho slyšel jenom Vanderwoort. „Ještě jednou tak zahuláká a nacpu tomu mládenci do uší sníh.“

„Nenech se vyprovokovat,“ řekl Vanderwoort. „Jsou vcelku neškodní.“

„Proto ho nezabiju.“ Ale Alvin se usmíval a Vanderwoort taky. Daisy a Martin si jenom hráli, a jelikož Artuše Stuarta to bavilo, proč ne?

Martin vzal cosi z police a podal to Vanderwoortovi. „Co je to za slovo?“ zeptal se.

„Eukalyptus,“ řekl Vanderwoort.

„Hláskuj ‚ekalipdus‘, malý míšenče?“

„Eukalyptus,“ řekl Artuš. „E-U-K-A-L-Y-P-T-U-S.“

„Schválně to poslouchejte!“ zvolal Daisy. „Nám se paní učitelka nevěnuje, ale tady nám její hlas hláskuje všechno, co řekneme.“

„Hláskuj ‚prsiska,‘“ řekl Martin.

„Ale to už zachází moc daleko,“ zaprotestoval Vanderwoort. „Je to teprve malý kluk.“

„Jenom jsem chtěl slyšet, jak to řekne učitelčin hlas,“ řekl Martin.

„Já vím, co jsi chtěl, ale tak se mluví za stodolou, ne v mém obchodě.“

Dveře se otevřely a po vlně studeného větru vešel dovnitř Mock Berry. Vypadal unaveně a napůl zmrzle, což taky byl.

Mladíci mu nevěnovali pozornost. „Za stodolou nemají kamna,“ prohlásil Daisy.

„Tak na to mysli, až se budeš rozhodovat jak mluvit," řekl Vanderwoort.

Alvin se díval, jak Mock Berry pokukuje po kamnech, ale nepokouší se k nim přejít. Žádný rozumný člověk by se v takový den nerozhodl nejít ke kamnům – jenže Mock Berry věděl, že jsou horší věci, než když je člověku zima. Proto místo ke kamnům došel jen k pultu.

Vanderwoort musel vědět, že tam je, ale chvíli se dál díval, jak Martin a Daisy hrají s Artušem Stuartem hláskovací hry a Mocka Berryho si nevšímal.

„Saskvahen," řekl Daisy.

„S-A-S-K-V-A-H-E-N," odříkal Artuš.

„Vsadím se, že by ten kluk vyhrál každou soutěž v hláskování, do které by se přihlásil," řekl Vanderwoort.

„Máš zákazníka," připomněl mu Alvin.

Vanderwoort se velice pomalu otočil a bez výrazu pohlédl na Mocka Berryho. Pak, pořád pomalu, přešel kolem pultu a beze slova se postavil před Mocka .

„Potřebuju jenom dvě libry mouky a dvanáct stop toho půlpalcového provazu," řekl Mock.

„Slyšels to?" řekl Daisy. „Vsadím se, že se chystá zaprášit si obličej na bílo a pak se oběsit."

„Hláskuj ‚sebevražda', kluku," vybídl Martin. „S-E-B-E-V-R-A-Ž-D-A," odhláskoval Artuš Stuart. „Na úvěr nedávám."

Mock vysázel na pult několik mincí. Vanderwoort si je chvíli prohlížel. „Šest stop provazu."

Mock tam jenom stál.

Vanderwoort tam taky jen stál.

Alvin věděl, že na to, co chce Mock koupit, je to peněz víc než dost. Ani se mu nechtělo věřit, že Vanderwoort zvyšuje cenu člověku, který je tak chudý, ale přitom pracuje tak tvrdě jako nikdo ve městě. Alvin začal trochu chápat, proč Mock zůstává tak chudý. Al věděl, že s tím nemůže moc udělat – ale mohl udělat přinejmenším to, co kdysi udělal pro něho Horác Hostinský s mistrem Smířilem – donutit Vanderwoorta, aby přiznal barvu a přestal předstírat, že není tak nespravedlivý, jak ve skutečnosti je. Proto odložil papír, který mu Vanderwoort právě podepsal. „To mě mrzí, že se na úvěr nedává," řekl, „dojedu k panímámě Hostinské pro peníze."

Vanderwoort se na něj podíval. Teď‘ mohl buď Alvina nechat dojet pro peníze, nebo na rovinu přiznat, že *Hostinští* úvěr mají, ale Mock Berry ne.

Samozřejmě zvolil jinou cestu. Beze slova odešel dozadu a odvážil mouku. Pak odměřil dvanáct stop půlpalcového provazu. O Vanderwoortovi bylo známo, že dává poctivou míru. Ale také se vědělo, že prodává za slušnou cenu, což byl důvod, proč Alvina tolik překvapilo, když viděl, že to s Mockem Berrym dělá jinak.

Mock si vzal provaz a mouku a zamířil ven.

„Máš tady drobné,“ řekl Vanderwoort.

Mock se otočil. Vypadal překvapeně, i když se tomu bránil. Vrátil se a sledoval, jak Vanderwoort odpočítal na pult deseticent a tři centy. Po krátkém váhání si je z pultu shrábl a nasypal do kapsy. „Děkuji, pane.“ Potom vyšel do zimy.

Vanderwoort se otočil k Alvinovi. Vypadal rozzlobeně, nebo možná jenom rozmrzele. „Nemůžu dávat na úvěr každému.“

Alvin mohl říct něco v tom smyslu, že by aspoň mohl prodávat černým za stejné ceny jako bílým, ale nechtěl si z pana Vanderwoorta, který bylo koneckonců většinou dobrý muž, udělat nepřítele. Proto se velice přátelsky zazubil a řekl: „Já vím, že nemůžete. Vždyť Berryovi jsou skoro stejně chudí jako já.“

Vanderwoort se uvolnil, což znamenalo, že mu na Alvinově dobrém mínění záleží víc než na tom, aby mu oplatil, že ho přivedl do trapné situace. „Musíš pochopit, Alvine, že pro obchod není dobré, když sem pořád chodí. Ten tvůj smíšený kluk nikomu nevadí – jsou milí, když jsou malí – jenže lidi raději nepřijdou, když si myslí, že by tady mohli na některého z nich narazit.“

„Vždycky jsem věděl, že Mock Berry drží slovo,“ odvětil Alvin. „A nikdo nikdy neřekl, že by kradl, flákal se nebo něco takového.“

„Ne, nikdo o něm nic takového nikdy nevyprávěl.“

„Jsem rád, že nás oba počítáš mezi své zákazníky,“ řekl Alvin.

„Podívej se na to, Daisy,“ řekl Martin. „Tak se mi zdá. Že z *učedníka* Alvina se nám stal kazatel. Hláskuj ‚reverend‘, kluku.“

„R-E-V-E-R-E-N-D.“

Vanderwoort viděl, že by věci mohly nabrat špatný spád, a tak se samozřejmě pokusil změnit téma. „Jak jsem řekl, Alvine, ten malý míšenec bude určitě nejlepší odborník na pravopis v okrese, nemyslíš? Tak by mě zajímalo, proč by se nemohl příští týden zúčastnit okresní soutěže v hláskování? Já myslím, že by vybojoval Vidlici titul. Jestli chceš znát můj názor, tak podle mě by se dokonce mohl dostat na *celostátní* šampionát."

„Hláskuj šampionát", řekl Daisy.

„To slovo mi slečna Kantorová nikdy neřekla," namítl Artuš Stuart.

„Tak na to zkus přijít sám," vybídl ho Alvin.

„Š-A-M-P-J-O-N-Á-T."

„Podle mě by to tak mohlo být," řekl Daisy.

„To ukazuje, kolik toho *víš*," řekl Martin.

„Ty to snad umíš líp?" zeptal se Vanderwoort.

„*Já* nepůjdu na okresní soutěž v hláskování," řekl Martin.

„Co je soutěž v hláskování?" zeptal se Artuš Stuart.

„Je čas jít," ozval se Alvin, protože velice dobře věděl, že Artuš Stuart není řádným žákem Reálné školy ve Vidlici a tím pádem bylo jasné, že se žádné soutěže v hláskování nezúčastní. „Málem bych zapomněl, pane Vanderwoorte, dlužím vám za dvě sušenky, co jsem snědl."

„Přátelům pár sušenek neúčtuju," prohlásil Vanderwoort.

„Jsem hrdý, že mě počítáte mezi své přátele," řekl Alvin. A myslel to vážně – člověk musel být opravdu dobrý, když byl přistižen, jak dělá něco špatného, ale obrátil a zachoval se k tomu, kdo ho nachytal, jako k příteli.

Alvin zamotal Artuše Stuarta zpátky do jeho šál, pak znovu zabalil sám sebe a vrhl se znovu do sněhu, tentokrát ale nesl v pytli z hrubé látky všechno, co u Vanderwoorta nakoupil. Strčil pytel pod sedátko saní, aby na něj nenapadal sníh. Pak vyzvedl na místo Artuše Stuarta a vylezl si za ním. Vypadalo to, že koně mají vcelku radost, že se mohou dát znovu do pohybu – jak stáli ve sněhu, byla jim čím dál větší zima.

Cestou do hostince dohonili Mocka Berryho a svezli ho domů. O tom, co se stalo v obchodě, se Mock ani slovem nezmínil, ale Alvin věděl, že to není z nevděčnosti. Berry se nejspíš jednoduše styděl za to, že poctivou míru a spravedlivou cenu mu musel ve Vanderwoortově obchodě se smíšeným

zbožím zařídit osmnáctiletý učedník – jenom proto, že je bílý. O takové věci muž mluví nerad.

„Pozdravuj panímámu Berryovou," řekl Alvin, když Mock ze sání seskočil za uličkou k jeho domu.

„Vyřídím," přislíbil Mock. „A díky za svezení." Během šesti kroků se ve sněhu hnaném větrem úplně ztratil z dohledu. Vánice byla čím dál horší.

Než všechno vyložili v hostinci, nastal skoro čas Alvinova a Artušova vyučování v domě u slečny Kantorové, a tak se tam vydali a celou cestu se koulovali. Alvin se zastavil v kovárně, aby odevzdal Smířilovi dodací knihu. Ale Smířil zřejmě skončil brzy, protože tam nebyl; Alvin strčil knihu na polici u dveří; Smířil bude vědět, že ji tam má hledat. Potom se s Artušem znovu koulovali, dokud se slečna Kantorová nevrátila domů.

Doktor Felčar ji dovezl ve svých krytých sáních a doprovodil ji až ke dveřím. Když si všiml, že tam čekají Alvin a Artuš, zatvářil se trochu mrzutě. „Nemyslíte, chlapci, že by bylo dobré, kdyby slečna Kantorová v den, jako je dnes, už nemusela učit?"

Slečna Kantorová vzala doktora Felčara za paži. „Děkuji, že jste mě dovezl domů, doktore Felčare."

„Byl bych rád, kdybyste mi říkala Whitley."

„Jste na mne laskavý, doktore Felčare, ale myslím, že mi váš čestný titul vyhovuje víc. Pokud jde o tyto mé žáky, zjistila jsem, že ve špatném počasí se mi učí nejlíp, protože žáci netouží být někde u tůně."

„To já ne!" vykřikl Artuš Stuart. „Jak se hláskuje ‚šampionát'?"

„Š-A-M-P-I-O-N-Á-T," řekla slečna Kantorová, „kde jsi to slovo slyšel?"

„Š-A-M-P-I-O-N-Á-T," zopakoval Artuš Stuart – hlasem slečny Kantorové.

„Ten chlapec je rozhodně pozoruhodný," prohlásil Felčar. „Učiněný drozd mnohohlasý, řekl bych."

„Drozd mnohohlasý napodobuje zpěv," řekla slečna Kantorová, „ale nerozumí mu. Artuš Stuart sice opakuje hláskování mým hlasem, ale doopravdy to slovo zná a umí je přečíst nebo napsat, kdykoli bude chtít."

„Já nejsem drozd mnohohlasý," přisvědčil Artuš Stuart. „Jsem šampionát v hláskování."

Doktor Felčar a slečna Kantorová si vyměnili pohled, který viditelně znamenal víc, než mohl Alvin pochopit jen z toho, že se díval.

„No výborně," řekl doktor Felčar. „Jelikož jsem ho opravdu zapsal jako zvláštního žáka – na vaše naléhání – *může* se zúčastnit okresní soutěže v hláskování. Ale nečekejte, že s ním půjdete dál, slečno Kantorová."

„Všechny vaše argumenty byly znamenité, doktore Felčare, takže souhlasím. Ale *moje* argumenty –"

„Vaše argumenty byly drtivé, slečno Kantorová. A já se chtě nechtě musím těšit na tu konsternaci lidí, kteří bojovali, aby se nedostal do školy, až uvidí, že si vede stejně zdatně jako děti dvakrát tak staré jako on."

„Konsternace, Artuši Stuarte," řekla slečna Kantorová.

„Konsternace," zopakoval Artuš. „K-O-N-S-T-E-RN-A-C-E."

„Hezký večer, doktore Felčare. Vy pojďte dovnitř, chlapci. Je čas na školu."

Artuš Stuart vyhrál okresní soutěž v hláskování se slovem „individuální". Nato ho slečna Kantorová z další soutěže okamžitě stáhla; jeho místo v celostátní soutěži mělo zaujmout jiné dítě. V důsledku si toho kromě místních málokdo všiml. Jen v novinách vycházejících ve Vidlici se objevila krátká zprávička.

Šerif Pavlík Hlava složil novinovou stránku a spolu s krátkým vzkazem jí vložil do obálky zaslané na adresu páter Filadelf Thrower, Kampaň za majetková práva, Harrisonova ulice 44, Kartágo, Wobiš. Trvalo dva týdny, než se ta novinová stránka dočkala rozevření na Throwerově stole spolu se vzkazem, který pravil pouze:

Chlapec, objevil se tady v létě 1811, nanejvýš několik týdnů starý. Bydlí v hostinci Horáce Hostinského ve Vidlici. Myslím, že adopce neobstojí, jestli je to uprchlík.

Podpis chyběl – ale na to byl Thrower zvyklý, i když tomu nerozuměl. Proč by se lidé měli snažit skrývat svou totožnost, když se účastnili díla, kterému šlo o spravedlnost? Napsal vlastní dopis a odeslal jej na jih.

O měsíc později přečetl Cavil Plantážník Throwerův dopis několika hledačům. Pak jim předal známky, které celé ty roky opatroval, ty, které patřily Hagar a jejímu ukradenému malému Izmaelovi. „Vrátíme se, než začne léto," řekl černovlasý hledač. „Jestli je váš, budeme ho mít."

„V tom případě si zasloužíte svůj honorář a hezkou prémii k tomu," řekl Cavil Plantážník.

„Žádnou prémii nepotřebujeme," prohlásil bělovlasý hledač. „Honorář a náklady stačí."

„Jak si tedy přejete," řekl Cavil. „Vím, že Bůh vaší cestě požehná."

Kapitola 18

Okovy

Byl začátek jara, několik měsíců před Alvinovými devatenáctými narozeninami, když za ním Smířil Kovář přišel a řekl: „Je na čase, Ale, abys začal pracovat na svém tovaryšském díle, nemyslíš?“

Ta slova zněla Alvinovým uším jako zpěv drozda. V první chvíli nedokázal odpovědět jinak než přikývnutím.

„Co myslíš, že uděláš?“ zeptal se mistr.

„Uvažoval jsem třeba o pluhu.“

„To je spousta železa. Chce to dokonalou formu, a ani pak to není snadné. Chceš po mně, abych riskoval velké množství železa, chlapče.“

„Když se mi to nepodaří, vždycky je můžete znovu roztavit.“

Jelikož oba věděli, že pravděpodobnost Alvinova nezdaru je více méně stejná jako že začne létat, byly to do značné míry prázdné řeči – poslední dozvuky Smířilova starého předstírání, že Alvin není moc dobrý kovář.

„Asi jo,“ uznal Smířil. „Snaž se nejlíp, jak umíš, chlapče. Musí být tvrdý, ale ne křehký. Dost těžký, aby se zakousl, ale dost lehký, aby se dal utáhnout. Dost ostrý, aby krájel hlínu, a dost pevný, aby všechny kameny odhodil stranou.“

„Ano, pane.“ Zásady pro výrobu nářadí se Alvin naučil zpaměti, když mu bylo dvanáct.

Chtěl se řídit ještě jinými zásadami. Potřeboval si dokázat, že je dobrý kovář, a ne jenom nedopečený Tvůrce, což znamenalo, že nechtěl použít nic ze svého nadání, pouze dovednosti, které má každý kovář – dobré oko, znalost černého kovu, sílu paží a zručnost rukou.

Pracovat na tovaryšském díle znamenalo, že nebude mít žádné jiné povinnosti, dokud je nedokončí.

V tomto případě začal od píky, jak to dělá dobrý tovaryš vždycky. Žádnou obyčejnou hlínu na formu – vypravil se proti proudu Vidlice pro nejlepší bílý jíl, aby povrch formy byl čistý a hladký a držel tvar. Vytvořit formu znamenalo vidět všechno úplně naruby, ale Alvin měl na tvary dobrou hlavu. Hlínu poklepával a hladil na dřevěné konstrukci a celou dobu viděl, jak různé části formy dají chladnoucímu železu tvar pluhu. Potom formu upekl, až byla suchá a tvrdá, připravená přijmout železo.

Kov si vzal z hromady železného šrotu, načež jej pečlivě očistil a zbavil veškeré špíny a rzi. Vydrhl také tyglík. Teprve pak byl připraven k tavbě a odlévání. Rozdmýchal uhlí ve výhni. Měchy obsluhoval sám, pohyboval pákou nahoru a dolů, jak to dělal, když byl čerstvý učedník. Nakonec bylo železo v tyglíku bílé – a oheň tak žhavý, že se k němu skoro nedokázal přiblížit. Přesto k výhni přistoupil s kleštěmi v ruce, vytáhl tyglík, odnesl jej k formě a začal lít. Železo jiskřilo a oslnivě se blyštělo, ale forma vydržela, žár ji nezkroutil ani nepukla.

Polož tyglík zpátky od ohně. Zatlač na místo další části formy. Zlehka, rovnoměrně, aby to nevystříklo. Množství tekutého železa odhadl přesně – když poslední část formy vklouzla na místo, vytlačilo to rovnoměrně po všech stranách jen trošku železa, což dokazovalo, že je ho právě akorát a téměř žádné nepřijde nazmar.

A bylo hotovo. Teď se dalo jen čekat, až železo zchladne a ztvrdne. Zítra bude vědět, co vyrobil.

Zítra Smířil Kovář uvidí jeho pluh a prohlásí ho za muže – za tovaryše, který může svobodně vykonávat praxi u kterékoli kovářské výhně, byť ještě není připraven nabírat vlastní učně. Ale pokud šlo o Alvina, byl připraven již před léty. Smířil bude mít bez pouhých několika týdnů plných sedm let Alvinovy služby – na to čekal, ne na tento pluh.

Kdepak, Alvinova pravá tovaryšská práce měla teprve přijít. Až Smířil prohlásí, že pluh je dostatečně dobrý, bude Alvina čekat ještě jedno dílo.

„Proměním ho ve zlato," prohlásil Alvin.

Slečna Kantorová povytáhla obočí. „A co potom? Jak vysvětlíš zlatý pluh lidem? Že jsi ho někde našel? Že se ti

náhodou v kovárně povalovalo zlato, a tak sis řekl, že je ho právě tak dost na pluh?“

„Vy jste mi řekla, že Tvůrce je ten, kdo dovede proměnit železo ve zlato.“

„Ano, ale to neznamená, že je moudré to udělat.“ Slečna Kantorová vyšla z rozpálené kovárny do nehybného vzduchu pozdního odpoledne. Byl chladnější – ale ne o mnoho – první jarní horká noc.

„Víc než zlato,“ řekl Alvin. „Nebo aspoň ne normální zlato.“

„Normální zlato ti není dost dobré?“

„Zlato je mrtvé. Jako železo.“

„Není mrtvé. Je to prostě – zem bez ohně. Nikdy živé *nebylo*, takže nemůže být mrtvé.“

„Vy jste to byla, kdo mi řekl, že když si to dokážu představit, třeba se mi to podaří uskutečnit.“

„A ty si umíš představit živé zlato?“

„Pluh, jenž krájí hlínu bez vola, který by ho táhl.“

Neřekla nic, ale v očích jí zajiskřilo.

„Kdybych takovou věc dokázal vyrobit, slečno Kantorová, brala byste to jako úspěšné ukončení vaší školy pro Tvůrce?“

„Řekla bych, že už nejsi v tomto oboru učedník.“

„Přesně to jsem si myslel, slečno Kantorová. Kovářský tovaryš a tvůrcovský tovaryš, jestli to dokážu.“

„A dokážeš?“

Alvin nejdřív přikývl, pak pokrčil rameny. „Myslím, že ano. Je to přece to, o čem jste mluvila v lednu, o těch atomech.“

„Myslela jsem, že jsi to zavrhl.“

„Kdepak, madam. Přemýšlel jsem o tom dál – co je ta věc, která se nedá rozkrájet na menší kousky? A pak mě napadlo – pokud to má vůbec nějakou velikost, tak se to rozkrájet dá. Takže atom není nic víc než jenom místo, jedno přesné místo, které nemá vůbec žádnou šířku.“

„Euklidův geometrický bod.“

„No, ano, madam, jenže všechno to, co jste říkala o geometrii, bylo pomyslné, a tohle je skutečné.“

„Ale když to nemá žádnou velikost, Alvine –“

„To jsem si taky myslel – když to nemá žádnou velikost, tak je to nic. Jenže ono to *není* nic. Je to místo. Jenže pak mě napadlo: to *není* místo, jenom to místo *zaujímá*. Jestli chápete

ten rozdíl. Atom může být na jednom místě, jeden čistý geometrický bod, jak jste řekla, ale taky se může *pohybovat.* Může být někde jinde. Takže má nejenom místo, ale má i minulost a budoucnost. Včera byl tam, dnes je tady a zítra bude tamhle."

„Ale to není *něco,* Alvine."

„Ne, já vím, že to není něco. Ale taky bysem neřekl, že to není nic."

„Bych."

„Já všecku tu gramatiku znám, slečno Kantorová, jenom o ní momentálně nepřemýšlím."

„Všechnu. Nebudeš mít dobrou gramatiku, pokud ji nebudeš používat dokonce i tehdy, když na to nemyslíš. Ale to teď není důležité."

„Tak jsem začal přemýšlet, že když ten atom nemá žádnou velikost, jak může někdo poznat, kde je? Nevydává žádné světlo, protože v sobě nemá žádný oheň, ze kterého by vycházelo. A nakonec jsem vymyslel tohle: předpokládejme, že ten atom nemá žádnou *velikost,* ale pořád má trochu ducha. Nějaký maličký rozum, jen aby poznal, kde je. A jediná schopnost, kterou má, je přesunout se někam jinam a vědět, kde je *pak."*

„Jak by to mohlo být, paměť v něčem, co neexistuje?"

„Jenom to předpokládejme! Řekněme, že se jich tisíce jenom tak povalují, pohybují se každý jiným směrem. Jak každý z nich pozná, kde jsou ostatní? Jelikož se všechny ostatní pohybují všemi možnými směry, nic kolem nich nezůstává stejné. Ale pak si představme, že někdo přijde – a já tady myslím na Boha – někdo, kdo jim může ukázat vzorec. Ukázat jim nějaký způsob, jak se zastavit. Jako by řekl – hej, ty tam, ty jsi prostředek a vy všichni ostatní, vy od něho pořád udržujte stejnou vzdálenost. Co potom dostaneme?"

Slečna Kantorová se krátce zamyslela. „Prázdnou kouli. Míč. Ale pořád složený z ničeho, Alvine."

„Copak vy to nechápete? Proto jsem poznal, že to je pravda. Chci říct, že jestli jsem proutkařením něco zjistil, tak to, že všechno je z větší části prázdné. Třeba kovadlina: vypadá pevně, že? Ale říkám vám, že je většinou prázdná. Jenom kousíčky železného materiálu, zavěšené v určité vzdálenosti od sebe, hezky uspořádané. Jenže většina kovadliny je prázdný prostor

mezi nimi. Chápete? Tyhle kousíčky se chovají přesně jako ty atomy, o kterých mluvím. Řekněme, že kovadlina je jako hora, ovšem když k ní přijdete doopravdy blízko, zjistíte, že ji tvoří štěrk. A když pak ten štěrk naberete, rozpadne se vám v ruce a vy uvidíte, že ho tvoří prach. A kdybyste dokázala vzít jediné zrnko toho prachu, uviděla byste, že je stejné jako ta hora, tvořené znovu dokola ještě menším štěrkem.“

„Ty tvrdíš, že to, co vidíme jako pevná tělesa, ve skutečnosti není nic než iluze. Maličká nic tvořící malé koule, které se spojují, aby vytvořily ty tvoje kousky a kusy složené z kousků a kovadlinu složenou z kusů –“

„Až na to, že těch kroků mezi jedním a druhým je mnohem víc, řekl bych. Chápete, že tím se všechno vysvětluje? Proč to funguje tak, že stačí, abych si představil nový tvar, nový vzorec nebo nové uspořádání, v duchu si to ukázal, a když na to myslím dost jasně a silně a těm kousíčkům nařídím změnu – ony to udělají. Protože jsou *živé.* Jsou možná malé a ne moc chytré, ale když jim to ukážu dost jasně, dokážou to.“

„To je na mě příliš zvláštní, Alvine. Představit si, že všechno je ve skutečnosti nic.“

„Ne, slečno Kantorová, vám uniká pointa. Pointa je, že všechno je *živé.* Že se všechno skládá ze živých atomů, které všechny poslouchají příkazy, jež jim dal Bůh. A tím, že se těmi příkazy řídí, se některé z nich změní ve světlo a v teplo, některé se stanou železem, některé vodou a jiné vzduchem, a další pak naší kůží a kostmi. Všechny ty věci jsou opravdové – a tak jsou opravdové i ty atomy.“

„Alvine, o atomech jsem ti řekla proto, že to je zajímavá teorie. Nejlepší myslitelé naší doby se domnívají, že nic takového není.“

„Prosím za prominutí, slečno Kantorová, ale ti nejlepší myslitelé nikdy neviděli věci, které jsem viděl já, takže nevědí nic. Říkám vám, že tohle je jediné, co mě napadá, aby to vysvětlilo všechno – to, co vidím, a to, co dělám.“

„Ale odkud se ty atomy vzaly?“

„Nevzaly se z ničeho. Anebo spíš možná pocházejí odevšad. Možná tam ty atomy prostě jsou. Vždycky byly a vždycky budou. Nedají se rozkrájet. Nemůžou zemřít. Nedají se vyrobit a nedají se rozlámat. Jsou věčné.“

„V tom případě svět nestvořil Bůh.“

„Ovšemže ho stvořil. Atomy nebyly nic, jenom místa, která ani nevěděla, kde jsou. To Bůh je všechny dal na místo,’aby věděl, kde jsou, a aby to věděly *ony* – a všechno v celém vesmíru je vytvořené z nich.“

Slečna Kantorová o tom velice dlouho přemýšlela.

Alvin stál, pozoroval ji a čekal. Věděl, že je to pravda, nebo že je to aspoň pravdivější než všechno ostatní, co kdy slyšel nebo na co pomyslel. Pokud by v tom nenašla nějakou chybu. Udělala to během roku mockrát, že poukázala na něco, co zapomněl, na nějaký důvod, proč by jeho nápad nevyšel. Proto počkal, až s něčím přijde. S nějakou chybou.

A možná by s něčím přišla. Jenže jak stála před kovárnou a přemýšlela, uslyšeli koně klusající od města. Samozřejmě se podívali, aby zjistili, kdo v takovém spěchu přijíždí.

Byl to šerif Pavlík Hlava se dvěma muži, které Alvin nikdy předtím neviděl. Za nimi jel kočár doktora Felčara, který řídil starý Po Doggly. A neprojeli jenom kolem. Zastavili přímo u nich, v zatáčce u kovárny.

„Slečno Kantorová,“ promluvil Pavlík Hlava. „Je tady Artuš Stuart?“

„Proč se ptáte?“ otázala se slečna Kantorová. „Kdo jsou tito muži?“

„Je tady,“ prohlásil jeden z mužů. Ten bělovlasý. Mezi palcem a ukazováčkem zvedl malou krabičku. Oba cizinci se na ni podívali a pak obrátili pohledy do kopce k chladírně.

„Uvnitř,“ řekl bělovlasý.

„Potřebujete nějaký další důkaz?“ zeptal se Pavlík Hlava. Mluvil na doktora Felčara, který vystoupil ze svého kočáru, stál a vypadal vztekle, bezmocně a celkově zdrceně.

„Hledači,“ zašeptala slečna Kantorová.

„Přesně to jsme,“ potvrdil ten bělovlasý. „Máte tam nahoře uprchlého otroka, milostpaní.“

„To není uprchlý otrok,“ řekla. „Je to můj žák, zákonitě osvojený Horácem a Margaretou Hostinskými –“

„Dostali jsme dopis od jeho majitele s datem narození a tady máme jeho známku. Je to on. Složili jsme přísahu a máme osvědčení, milostpaní. To, co najdeme, je nalezeno. To je zákon,

a jestli mu budete bránit, maříte výkon.“ Muž mluvil velice hezky, tiše a zdvořile.

„Nebojte se, slečno Kantorová,“ řekl doktor Felčar. „Mám už příkaz od starosty, díky němuž tady zůstane, dokud se zítra nevrátí soudce.“

„Zůstane, ale samozřejmě ve *vězení,*“ řekl Pavlík Hlava. „Nemáme přece zájem, aby se s ním někdo pokusil utéct, ne?“

„I kdyby se o to pokusili, moc by jim to nepomohlo,“ řekl bělovlasý hledač. „Prostě bychom je sledovali. A pak bychom je pravděpodobně zastřelili, jako zloděje prchající se zcizeným majetkem.“

„Hostinským jste to ještě neřekl, že ne!“ vyhrkla slečna Kantorová.

„Jak bych mohl?“ optal se doktor Felčar. „Musel jsem zůstat s *nimi,* abych zajistil, že ho jednoduše neodvezou hned.“

„My dodržujeme zákon,“ ozval se bělovlasý hledač.

„Tamhle je,“ promluvil ten černovlasý.

Artuš Stuart stál v otevřených dveřích chladírny. „Zůstaň, kde jsi, chlapče!“ zvolal Pavlík Hlava. „Jestli pohneš jediným svalem, zbičuju tě tak, že z tebe bude rosol!“

„Vyhrožovat mu nemusíte,“ řekla slečna Kantorová, ale nikdo ji neposlouchal, protože všichni běželi do kopce.

„Neubližujte mu!“ vykřikl doktor Felčar. „Jestli neuteče, nic se mu nestane,“ odvětil bělovlasý hledač.

„Alvine,“ řekla slečna Kantorová. „Nedělej to.“

„Artuše Stuarta neodvedou.“

„Nepoužívej svou moc takovým způsobem. Ne k tomu, abys někomu ublížil.“

„Já vám říkám –“

„Přemýšlej, Alvine. Máme čas do zítřka. Třeba soudce –“

„Zavřou ho do vězení!“

„Jestli se těmto hledačům něco stane, zapojí do toho federály, aby Smlouvu o uprchlých otrocích prosadili. Rozumíš mi? To není lokální zločin jako vražda. Odvedli by tě k soudu do Apalačska.“

„Nemůžu neudělat nic.“

„Běž říct Hostinským, co se děje.“

Alvin váhal jen okamžik. Pokud by to bylo na něm, upálil by jim raději ruce, než by jim dovolil, aby se Artuše dotkli. Ale

chlapec již byl mezi nimi a zarývali mu prsty do paží. Slečna Kantorová měla pravdu. Museli najít způsob, jak získat Artušovi svobodu natrvalo, ne nějaký hloupý přehmat, který by všechno jenom zhoršil.

Alvin se rozběhl k domu Hostinských. Překvapilo ho, jak to vzali – jako by hledače čekali za uplynulých sedm let denně. Stará Peg a Horác se na sebe jenom podívali a Hostinská beze slova začala balit – svoje oblečení *a* Artušovo.

„Na co balí *svoje* věci?“ zeptal se Alvin.

Horác se velice napjatě usmál. „Nedovolí, aby Artuš strávil noc ve věznici sám. Nechá se tedy zavřít společně s ním.“

Mělo to logiku – ale bylo zvláštní představit si lidi jako Artuš Stuart nebo Stará Peg Hostinská ve vězení.

„Co uděláte *vy?*“ zeptal se Alvin.

„Nabiju svoje bouchačky,“ řekl Horác. „A až budou pryč, rozjedu se za nimi.“

Alvin mu zopakoval slova slečny Kantorové o federálech, kteří přijedou, pokud někdo hledačům zkřiví třeba jen vlas.

„Co nejhoršího mi můžou udělat? Pověsit mě. Řeknu ti, že bych se raději nechal pověsit, než žít jediný den v tomto domě, jestli Artuše Stuarta odvedou a já neudělám nic, abych je zastavil. A já to dokážu, Alvine. Zatraceně, chlapče, určitě jsem za život zachránil padesát uprchlých otroků. Nabírali jsme je s Po Dogglym na téhle straně řeky a posílali je do bezpečí do Kanady. Dělali jsme to celou dobu.“

Alvina ani trochu nepřekvapilo, že Horác Hostinský je abolicionista – a ne toho druhu, co pouze žvaní.

„Říkám ti to, Alvine, protože potřebuju tvoji pomoc. Jsem sám a oni jsou dva. Nemám nikoho, komu bych mohl věřit. Už to bude půl tuctu Vánoc, co se mnou Po Doggly na tyhle výpravy nechodí, a stejně už nevím, na které straně stojí. Ale ty – vím, že dovedeš udržet tajemství a vím, že máš Artuše Stuarta rád skoro stejně jako moje žena.“

Řekl to tak, že se Alvin na chvíli zarazil. „*Vy* ho nemáte rád, pane?“

Horác se na Alvina podíval, jako by se zbláznil. „Neodvádějí malého míšence přímo zpod mojí střechy, Alvine?“

Panímáma Hostinská sešla dolů se dvěma podomácku vyrobenými torbami pod paží. „Odvez mě do města, Horáci Hostinský.“

Na cestě zaslechli projet koně.

„To budou nejspíš oni,“ poznamenal Alvin.

„Nedělej si starosti, Peg,“ řekl Horác.

„Nedělej si *starosti?*“ Stará Peg se k němu rozčileně otočila. „S největší pravděpodobností jsou jenom dva způsoby, jak to může dopadnout. Buď odvezou mého syna do otroctví na jih, nebo se můj bláznivý manžel nejspíš nechá zabít, až se ho pokusí osvobodit. Tak proč bych si dělala starosti?“ Potom se rozplakala a objala Horáce tak pevně, že Alvinovi málem zlomilo srdce, když to viděl.

Byl to Alvin, kdo odvezl panímámu Hostinskou do města vozem, který patřil hostinci. Byl u toho, když konečně přesvědčila Pavlíka Hlavu, aby ji nechal strávit noc v cele – i když ji nechal zavázat se strašlivou přísahou, že se nebude snažit dostat Artuše Stuarta z vězení.

Když ji Pavlík Hlava odváděl k vězeňské cele, řekl:

„Zbytečně si děláte starosti, panímámo Hostinská. Jeho pán je určitě dobrý člověk. Já myslím, že zdejší lidi mají o otroctví mylnou představu.“

Prudce se k němu otočila. „Půjdeš tedy místo něho, Pavlíku? Podívat se, jak hezké to je?“

„Já?“ Ta představa ho nanejvýš pobavila. „Já jsem *běloch*, panímámo Hostinská. Otroctví není můj přirozený stav.“

Alvin zařídil, aby Hlavovi vyklouzly klíče z prstů. „Rozhodně začínám být neohrabaný,“ uznal Pavlík Hlava.

Noha panímámy Hostinské čistě náhodou skončila přímo na kruhu s klíči.

„Jen tu nohu zvedněte, panímámo Hostinská,“ přikázal šerif, „nebo vás obviním z napomáhání a navádění, nemluvě o maření úředního výkonu.“

Zvedla nohu. Šerif odemkl dveře. Stará Peg vešla do cely a vzala Artuše Stuarta do náruče. Alvin se díval, jak za nimi Pavlík Hlava dveře zavřel a zamkl. Potom šel domů.

Alvin rozbil formu a setřel hlínu přilepenou na povrchu pluhu. Železo bylo hladké a tvrdé, byl to nejlepší pluh, jaký

doposud viděl odlitý. Zapátral uvnitř a nenašel žádné vady, alespoň ne dost velké, aby pluh zkazily. Piloval a leštil, leštil a piloval, až byl pluh hladký a břit ostrý, jako kdyby ho chtěl používat v řeznictví a ne někde na poli. Položil jej na desku pracovního stolu. Potom si sedl a čekal, až vyjde slunce a zbytek světa se probudí.

V patřičný čas přišel Smířil a pluh si prohlédl. Alvin však o něm nevěděl, protože spal. Smířil ho probudil aspoň tolik, aby ho přesvědčil, že má jít nahoru do domu.

„Chudák chlapec," řekla Gerta. „Vsadím se, že minulou noc vůbec nešel spát. Vsadím se, že šel dolů a pracoval na tom pluhu celou noc."

„Ten pluh vypadá dobře."

„Jak znám Alvina, vsadím se, že vypadá dokonale." Smířil se vesele ušklíbl. „Copak ty víš o práci se železem?"

„Znám Alvina a znám tebe."

„Zvláštní chlapec. Ale není to snad pravda? Nejlepší práci udělá, když zůstane vzhůru celou noc." Ve Smířilově hlase dokonce zazněla jistá náklonnost, když to říkal. Jenže Alvin tou dobou spal ve své posteli a neslyšel to.

„Tolik si zvykl na toho malého míšence," řekla Gerta. „Nedivím se, že nedokázal usnout."

„Teď spí," podotkl Smířil.

„Představ si to, poslat Artuše Stuarta v jeho věku do otroctví."

„Zákon je zákon," odvětil Smířil. „Nemůžu říct, že by se mi to líbilo, ale člověk musí žít podle zákonů, protože co by jinak bylo?"

„Ty a zákony," odsekla Gerta. „Jsem ráda, že nežijeme na druhé straně Hia, Smířile, protože přísahám, že bys chtěl mít místo učedníků otroky – jestli v tom vidíš nějaký rozdíl."

To bylo nejčistší vyhlášení války, jaké si kdy vyměnili, a byli tak připravení rozpoutat jednu ze svých hlučných, divokých bitev spojených s rozbíjením nádobí, jenže v podkroví spal Alvin, a tak se Gerta a Smířil jen probodli pohledem a nechali to být. Jelikož všechny jejich hádky dopadaly stejně, padala v nich stejná krutá slova a docházelo na stejná zranění a škody, bylo to, jako by je to prostě unavilo a řekli: Tvař se, že jsem řekl všechny

věci, které ze všeho na světě slyšíš nejmíň ráda, já se budu tvářit, že jsi řekla mně, co nejvíc nesnáším já, a nechme to plavat.

Alvin nespal příliš dlouho ani příliš dobře. Strach, hněv a netrpělivost mu probíhaly tělem tak, že měl co dělat, aby vydržel klidně ležet, natožpak aby nechal mozek plout s proudy snů. Procitl ze snu, ve kterém se černý pluh proměnil ve zlatý. Procitl ze snu, ve kterém Artuše Stuarta bičovali. Probudil se znovu a myslel si, že míří puškou na jednoho z hledačů a mačká spoušť. Probudil se znovu a myslel si, že míří na jednoho hledače, ale spoušť *nezmáčkne* a pak se dívá, jak Artuše odvlékají s sebou a on celou dobu křičí: „Alvine, kde jsi! Alvine, nedovol jim, aby mě odvedli!“

„Probuď se, nebo zmlkni!“ okřikla ho Gerta. „Strašíš děti.“

Alvin otevřel oči a naklonil se přes okraj podkroví. „Vždyť vaše děti tady ani nejsou.“

„Tak strašíš *mě*. Nevím, o čem se ti zdálo, chlapče, ale nepřej u ten sen ani svému nejhoršímu nepříteli – kterým je dnes ráno čirou náhodou můj manžel, jestli chceš znát pravdu.“

Zmínka o Smířilovi probrala Alvina důkladně, to tedy ano. Když si oblékal kalhoty, přemýšlel, kdy a jak se sem nahoru do podkroví dostal a kdo mu stáhl kalhoty a boty. Gerta za tu chviličku nějakým způsobem naservírovala na stůl jídlo – kukuřičný chléb, sýr a pořádnou porci sirupu. „Já nemám na jídlo čas, milostpaní,“ řekl Alvin. „Omlouvám se, ale musím jít –“

„Máš čas.“

„Nemám, milostpaní, je mi líto –“

„Tak si ten chleba vezmi s sebou, ty jeden blázne. To chceš celý den pracovat s prázdným břichem? Po sotva dopoledním spánku? Vždyť ještě není ani poledne.“

Tak se stalo, že Alvin kousal chléb, když scházel z kopce ke kovárně. Opět tam byl kočár doktora Felčara a koně hledačů. Alvinovi na okamžik blesklo hlavou – jsou tady, protože Artuš Stuart nějakým způsobem utekl, hledači ho ztratili a –

Kdepak. Měli Artuše Stuarta s sebou.

„Dobré ráno, Alvine,“ řekl Smířil. Otočil se k ostatním mužům. „Určitě budu ten nejmírnější mistr, o jakém jsem kdy slyšel, když nechávám učedníka vyspávat skoro do poledne.“

Alvin si ani neuvědomil, že ho Smířil kritizuje a nazývá ho *učedníkem*, když na pracovním stole stojí jeho dokončené tovaryšské dílo. Jenom si dřepl před Artuše Stuarta a podíval se mu do očí.

„Hej, ustup," vyzval ho bělovlasý hledač.

Alvin mu nevěnoval příliš pozornosti. Ve skutečnosti neviděl Artuše Stuarta, každopádně ne očima. Propátrával jeho tělo, jestli nemá zranění. Ne. Alespoň zatím ne. Měl v sobě jenom strach.

„Ještě ses nevyjádřil," řekl Pavlík Hlava. „Tak vyrobíš je nebo ne?"

Smířil zakašlal.

„Pánové, kdysi jsem v Nové Anglii pouta vyrobil. Jednou. Pro muže usvědčeného ze zrady, převáženého v okovech zpátky do Anglie. Doufám, že nikdy nevyrobím pouta pro sedmiletého chlapce, který neublížil jediné živé duši, pro chlapce, který si hrával kolem mé kovárny a –"

„Smířile," skočil mu do řeči Pavlík Hlava. „Řekl jsem jim, že když vyrobíš pouta, nebudou muset použít tohle."

Zvedl těžký límec ze dřeva a železa, do té doby opřený o jeho nohu.

„Je to zákon," prohlásil bělovlasý hledač. „Vodíme uprchlé otroky zpátky domů s tím límcem, aby ostatní viděli, co je čeká. Ale vzhledem k tomu, že je to ještě chlapec a že utekla jeho matka, ne on, souhlasili jsme s okovy. Ale pro mě v tom není rozdíl. Zaplaceno dostaneme tak či tak."

„Vy s tou svou prokletou Smlouvou o uprchlých otrocích!" vykřikl Smířil. „Používáte ten zákon, abyste udělali otrokáře i z nás."

„Já je vyrobím," ozval se Alvin.

Smířil na něho zděšeně pohlédl. „Ty!"

„Je to lepší než ten límec," řekl Alvin. Pro sebe si však nechal: Nedovolím, aby Artuš Stuart ty okovy nosil třeba jen o chviličku déle než do dnešní noci. Podíval se na chlapce. „Vyrobím ti takové okovy, aby moc nebolely, Artuši Stuarte."

„Moudré rozhodnutí," řekl Pavlík Hlava.

„Je dobré najít tady někoho, kdo má rozum," dodal bělovlasý hledač.

Alvin na něho pohlédl a pokusil se udržet všechnu nenávist v sobě. Moc dobře mu to nešlo. A tak jeho odplivnutí zvedlo prach u hledačových nohou.

Vypadalo to, že černovlasý hledač je připravený jednu mu za to vrazit, a Alvinovi by ani trochu nevadilo pustit se s ním do křížku a možná mu chvíli válet obličej v prachu. Ale Pavlík Hlava mezi ně skočil a měl dost rozumu, aby se obrátil na černovlasého hledače, ne na Alvina. „Musíte být vyložený blázen, když se chcete rvát s kovářem. Podívejte se na jeho ruce.“

„Poradil bych si s ním,“ řekl hledač.

„Musíte to pochopit, vážení,“ promluvil bělovlasý hledač. „Je to naše nadání. Nemůžeme za to, že jsme hledači, stejně jako –“

„Jsou jistá nadání,“ nenechal ho domluvit Smířil, „u kterých by bylo lepší zemřít při narození než vyrůst a používat je.“ Otočil se k Alvinovi. „Nepřeji si, abys k tomu použil mou kovárnu.“

„Nedělej problémy, Smířile,“ řekl Pavlík Hlava.

„Prosím,“ přidal se doktor Felčar. „Tomu chlapci víc škodíš, než pomáháš.“

Smířil ustoupil, ale nijak vlídně.

„Podej mi ruce, Artuši Stuarte,“ vybídl chlapce Alvin.

Alvin dělal, že mu měří zápěstí provázkem. Pravda byla, že jeho míry viděl v duchu, každý palec, a chtěl železo vytvarovat tak, aby padlo hladce a dokonale, mělo zaoblené hrany a nevážilo víc, než bylo třeba. Tyto okovy Artušovi nezpůsobí žádnou bolest. Přinejmenším jeho tělu ne.

Všichni stáli a sledovali Alvina při práci. Byla to nejdokonalejší a nejčistší práce, jakou kdy měli vidět. Tentokrát Alvin své nadání použil, ale ne tak, aby to někdo postřehl. Rozklepal a ohnul železný pásek a zastřihl jej na přesně správnou délku. Obě poloviny *každého* okovu na sebe hezky doléhaly, aby se nehýbaly a nepřiskříply kůži. A po celou dobu přemýšlel, jak často mu Artuš tahal měchy, nebo jenom stál a povídal si s ním, když pracoval. To už se nikdy nebude opakovat. Dokonce i pak, až ho dnes v noci zachrání, ho budou muset odvézt do Kanady nebo ho schovat – jako by se dal schovat před hledačem.

„Dobrá práce,“ konstatoval bělovlasý hledač. „Lepšího kováře jsem nikdy neviděl.“

Z tmavého kouta kovárny se ozval Smířil. „Měl bys být na sebe pyšný, Alvine. Co kdybychom z těch okovů udělali tvoje tovaryšské dílo, co říkáš?“

Alvin se otočil přímo k mistrovi. „Moje tovaryšské dílo je ten pluh na pracovním stole, Smířile.“

Bylo to vůbec poprvé, co Alvin nazval svého mistra křestním jménem. Nemohl mu dát jasněji najevo, že dnům, kdy na něho Smířil mluvil takovým způsobem, je teď konec.

Smířil mu nechtěl rozumět. „Dávej si pozor, jak se mnou mluvíš, chlapče! Tvé tovaryšské dílo je to, co za ně označím já, a –“

„Pojď sem, chlapče, ať ti je můžeme nasadit.“ Zdálo se, že bělovlasého hledače Smířilova řeč nezajímá.

„Ještě ne,“ řekl Alvin.

„Jsou připravené,“ prohlásil hledač.

„Příliš horké,“ odvětil Alvin.

„Tak je ponoř do toho džberu a ochlaď je.“

„Když to udělám, změní maličko tvar a budou pak chlapce řezat až do krve.“

Černovlasý hledač obrátil oči v sloup. Copak mu záleželo na troše krve nějakého malého míšence?

Ale bělovlasý hledač věděl, že je nikdo nepodpoří, když nebudou chtít počkat. „Žádný spěch,“ řekl. „Nemůže to trvat moc dlouho.“

Seděli kolem a beze slova čekali. Pak Hlava začal mluvit o ničem a stejně tak hledači, dokonce i doktor Felčar, žvanili, jako by hledači byli nějací staří hosté. Možná si mysleli, že na hledače zapůsobí, aby byli vlídnější a nevylili si na chlapci zlost, jen co ho budou mít za řekou. Alvin si to musel vysvětlovat takto, aby je nezačal nenávidět.

Navíc se mu v hlavě líhl nápad. Osvobodit dnes v noci Artuše Stuarta nestačí – co kdyby dokázal zařídit, že by ho ani hledači nedokázali znovu najít?

„Co je v té schránce, kterou hledači používají?“ zeptal se.

„To bys chtěl vědět, co?“ odsekl černovlasý hledač.

„Není to žádné tajemství,“ řekl ten bělovlasý. „Každý otrokář vyrobí každému otrokovi takovou krabičku, jakmile ho koupí

nebo sotva se narodí. Dávají se do ní kousky kůže, vlasy, kapka krve, podobné věci. Části jeho těla.“

„Vy z toho získáte jeho pach?“

„Kdepak, to není pach. My nejsme *ohaři*, pane Kováři.“

Alvin věděl, že nazvat ho panem Kovářem je vyložené lichocení. Maličko se usmál; předstíral, že mu to dělá radost.

„Jak to tedy pomáhá?“

„V tom právě je naše *nadání*,“ řekl bělovlasý hledač. „Kdo ví, jak to funguje? Jednoduše se na ni podíváme a – je to, jako kdybychom spatřili postavu osoby, kterou hledáme.“

„Tak to není,“ prohlásil černovlasý hledač. „Ale *mně* to tak připadá.“

„Já prostě vím, kde je. Jako kdybych viděl jeho duši. Rozhodně když už jsem blízko. Duše otroka, kterého hledám, svítí jako oheň.“ Černovlasý hledač se vesele ušklíbl. „Vidím ji z daleka.“

„Nemůžete mi to ukázat?“ zeptal se Alvin.

„Není co k vidění,“ řekl bělovlasý hledač.

„Já ti to ukážu, chlapče,“ nabídl černovlasý hledač. „Otočím se zády a vy všichni choďte s chlapcem po kovárně. Ukážu přes rameno, kde je, pokaždé bezchybně.“

„Nech toho,“ protestoval jeho bělovlasý kolega.

„Stejně nemáme co dělat, než se železo ochladí. Dej mi tu krabičku.“

Černovlasý hledač splnil, čím se chlubil – pokaždé na Artuše Stuarta ukázal.

Ale Alvin to skoro neviděl. Pozorně sledoval hledače zevnitř, snažil se pochopit, co dělá, co *vidí*, a jak to souvisí s krabičkou. Nechápal, jak můžou sedm let staré, uschlé kousky novorozeného těla Artuše Stuarta ukázat, kde se nachází *teď*.

Potom si vzpomněl, že hned na začátku hledač nějakou chvíli neukazoval vůbec. Prst mu maličko bloudil, a teprve až po té přestávce začal na Artuše Stuarta ukazovat. Jako by se snažil udělat si pořádek v tom, kdo z lidí v kovárně za ním je Artuš. Krabička nesloužila k hledání – byla k poznávání. Hledači viděli všechny, ale bez krabičky nepoznali, kdo je kdo.

To, co viděli, tedy nebyla Artušova mysl ani duše. Viděli jenom tělo jako každé jiné, pokud si je nemohli zařadit. A podle čeho zařazovali bylo Alvinovi celkem jasné – neuzdravil snad v

životě dost lidí, aby věděl, že všichni jsou do značné míry stejní, až na určité kousíčky uprostřed každého živého kousku jejich těla? Ty kousíčky byly pro každého člověka jiné, a zároveň ve všech částech těla té osoby stejné. Jako by je tak Bůh pojmenoval přímo v jejich těle. Nebo to možná bylo označení šelmy, jako v knize Zjevení. Co na tom. Alvin věděl, že ta jediná věc v krabičce, která se shoduje s Artušem Stuartem, je to poznávací znamení, které žije v každé části jeho těla, dokonce i v těch mrtvých a odhozených částech ukrytých v krabičce.

Můžu ty kousky změnit, pomyslel si Alvin. Určitě bych je mohl změnit, v každičkém kousku jeho těla. Jako při proměně železa ve zlato. Jako při proměně vody ve víno. A pak by krabička byla k ničemu. Vůbec by jim nepomohla. Mohli by po Artuši Stuartovi pátrat, jak by chtěli, ale dokud by skutečně nespatřili jeho tvář a nepoznali ho normálním způsobem, nikdy by ho nenašli.

Co bylo nejlepší, vůbec by si neuvědomili, co se stalo. Dál by měli krabičku, stejně jako předtím, a věděli by, že se ani trošku nezměnila, protože Alvin by ji nezměnil. Ale i kdyby obrátili naruby celý svět, nikdy by nenašli tělo shodné s těmi špetkami v krabičce, a nikdy by nepřišli na to proč.

Udělám to, pomyslel si Alvin. Najdu způsob jak Artuše změnit. Přestože těch poznávacích znamení musí být po jeho těle miliony, přijdu na to, jak každé z nich změnit. Dnes v noci to udělám a zítra už bude navždy v bezpečí.

Železo vychladlo. Alvin si klekl před Artuše Stuarta a jemně mu okovy nasadil. Padly mu tak dokonale, jako by je odlil do formy odebrané přímo podle Artušova těla. Když do sebe zapadly, spojené kusem lehkého řetízku, Alvin se podíval chlapci do očí. „Neboj se," řekl.

Artuš Stuart neodpověděl.

„Nezapomenu na tebe," řekl Alvin.

„Jistě," promluvil černovlasý hledač. „Ale kdyby tě snad napadlo příliš na něho vzpomínat, až bude na cestě domů ke svému právoplatnému pánovi, měl bych ti říct na rovinu – nikdy nespíme oba najednou. A k tomu, že jsme hledači, patří i to, že poznáme, když se někdo blíží. K nám se potají nepřiplížíš. A ty ze všech nejmíň, mladý kováři. *Tebe* bych uviděl na deset mil."

Alvin se na něho jenom podíval. Hledač se nakonec pohrdavě ušklíbl a odvrátil se. Artuše Stuarta posadili na koně před bělovlasého hledače. Avšak Alvin počítal s tím, že jakmile se dostanou na druhou stranu Hia, nechají Artuše jít pěšky. Možná ne proto, že by sami byli špatní – ale hledačům by neprospělo, kdyby předváděli laskavost k uprchlíkovi. Kromě toho, museli přece dát příklad ostatním otrokům, ne? Jen ať vidí sedmiletého kluka, jak jde s nohama zakrvácenýma a hlavou skloněnou. Potom si rozmyslí, jestli se pokusí se svými dětmi utéct. Budou vědět, že hledači neznají slitování.

Pavlík Hlava a doktor Felčar odjeli s nimi. Doprovodili hledače k řece Hio a dívali se, jak se plaví přes řeku, aby měli jistotu, že Artuši Stuartovi neubližují, dokud je na svobodném území. Bylo to maximum, co mohli udělat.

Smířil neměl moc co by řekl, ale to, co chtěl, vyjádřil jasně: „Pořádný chlap by nikdy nenasadil želízka svému příteli," řekl. „Půjdu nahoru do domu a podepíšu ti tovaryšské papíry. Nechci tě ve své kovárně ani ve svém domě už ani jednu noc." Nechal Alvina u kovářské výhně samotného.

Nebyl pryč ani pět minut, když do kovárny přišel Horác Hostinský. „Pojďme."

„Ne," odvětil Alvin. „Ještě ne. Uvidí nás. Nahlásí to šerifovi, jestli budou pronásledováni."

„Nemáme na vybranou. Nesmíme ztratit jejich stopu."

„Víš něco o tom, co jsem a co dokážu," řekl Alvin. „Vím o nich i teď. Usnou dřív, než urazí míli od břehu Hia."

„Ty to můžeš zařídit?"

„Vím, co se v lidech děje, když jsou ospalí. Můžu zařídit, aby se to v nich začalo dít, jakmile budou v Apalačsku."

„Když už jsi v tom, proč je nezabiješ?"

„Nemůžu."

„To nejsou lidé! Zabít je by nebyla vražda!"

„*Jsou* to lidé. Navíc, kdybych je zabil, bylo by to porušení Smlouvy o uprchlých otrocích."

„Z tebe se stal právník?"

„Slečna Kantorová mi to vysvětlila. Vlastně to vysvětlila Artuši Stuartovi, když jsem u toho byl. Zajímalo ho to. Loni na podzim. Řekl: ‚Jestli pro mě nějací hledači přijdou, proč je můj táta jednoduše nezabije?' A slečna Kantorová mu vysvětlila, že

by jedině přišli další hledači, jenže tentokrát by tě pověsili a jeho by stejně odvedli.“

Horácův obličej zrudl. Alvin chvíli nechápal proč, dokud mu to Horác nevysvětlil. „Neměl by mi říkat táta. Já ho v domě nikdy nechtěl.“ Polkl. „Ale měl pravdu. Zabil bych ty hledače, kdybych si myslel, že to pomůže.“

„Žádné zabíjení,“ řekl Alvin. „Myslím, že to budu schopný zařídit tak, aby Artuše už nikdy nenašli.“

„Já vím. Odvezu ho do Kanady. K jezeru a na druhou stranu.“

„Kdepak,“ namítl Alvin. „Já myslím, že to budu schopný zařídit tak, aby ho nenašli nikdy *nikde.* Jenom ho budeme muset schovat, dokud neodjedou.“

„Kde?“

„V chladírně, jestli nám to slečna Kantorová dovolí.“

„Proč tam?“

„Protože jsem ji opletl hexy na všechny možné způsoby. Myslel jsem, že to dělám pro paní učitelku. Ale teď mě napadá, že jsem to ve skutečnosti dělal pro Artuše Stuarta.“

Horác se vesele ušklíbl. „Ty jsi vážně něco, Alvine. Víš to?“

„Možná. Určitě bych rád věděl *co.*“

„Půjdu se zeptat slečny Kantorové, jestli můžeme využít její dům.“

„Jak znám slečnu Kantorovou, bude souhlasit dřív, než dokončíš otázku.“

„Kdy tedy vyrazíme?“

Alvina překvapilo, že se dospělý muž ptá *jeho*, kdy by měli vyrazit. „Myslím, že jak se setmí. Jakmile ti dva hledači usnou.“

„Ty to vážně dokážeš?“

„Dokážu, jestli je vydržím sledovat. Myslím sledovat po svém. Hlídat si, kde jsou. Abych neuspal nesprávné lidi.“

„A teď je sleduješ?“

„Vím, kde jsou.“

„Tak je dál sleduj.“ Horác se zdál být trochu vystrašený, skoro jako před bezmála sedmi lety, když mu Alvin řekl, že ví o pohřbené dívce. Vystrašený, neboť Alvin dokáže něco zvláštního, něco, co přesahuje všechny hexy a nadání, na které Horácovo chápání stačí.

Copak mě neznáš, Horáci? Nevíš, že jsem pořád Alvin, ten chlapec, kterého sis oblíbil, věřil mu a mnohokrát mu pomohl? Zjištění, že jsem silnější, než sis myslel, ve věcech, které tě nikdy nenapadly, ještě neznamená, že jsem pro tebe nebezpečnější. Není důvod se bát.

Jako by Horác Alvinova slova slyšel, strach mu z tváře vyprchal. „Chci jen říct – Stará Peg a já na tebe spoléháme. Díky Bohu, že jsi tady právě teď, kdy tě tak moc potřebujeme. Dobrý Hospodin nad námi bdí.“ Horác se usmál, pak se otočil a odešel z kovárny.

Z Horácových slov zůstal v Alvinovi dobrý pocit, připadal si jistější. Však to také bylo Horácovo nadání – zprostředkovávat lidem takový pohled na sebe sama, který nejvíc potřebují vidět.

Alvin se znovu vrátil myšlenkami k hledačům a vyslal broučka, aby s nimi zůstal, aby sledoval, jak se jejich těla pohybují zelenou písní jako malé černé bouře a Artušovu tenkou píseň mají mezi sebou, jasnou a zřetelnou.

Řekl bych, že to, jestli je někdo černý nebo bílý, nemá nic společného s jasem a tmou v srdci, pomyslel si Alvin. Rukama pilně pokračoval v práci u kovářské výhně, ale za nic na světě jí nedokázal věnovat opravdovou pozornost. Ještě nikdy nesledoval nikoho na takovou dálku – jenom tenkrát uvnitř Osmiboké mohyly, kdy mu pomáhaly síly, kterým nerozuměl.

A nejhorší ze všeho by bylo, kdyby hledače ztratil, kdyby s Artušem Stuartem unikli kvůli jeho nepozornosti. Chlapec by se ztratil mezi všemi těmi porobenými dušemi otroků v Apalačsku a dál, hluboko na jihu, kde všichni běloši slouží tomu druhému Artuši Stuartovi, anglickému králi, takže všichni černoši jsou otroky otroků. Na tak špatném místě nemůžu Artuše ztratit. Budu se ho pevně držet, jako kdyby měl na sobě nějakou nit, která nás spojuje.

Téměř ve stejném okamžiku, kdy ho to napadlo, téměř ve stejném okamžiku, kdy si představil tenoučké neviditelné vlákno, které ho s tím malým míšencem spojuje, tam najednou bylo. Ve vzduchu bylo vlákno, tenké asi jako to, co si kdysi představil, když se snažil pochopit, co by mohl být atom. Vlákno, které mělo velikost jen v jednom směru – ve směru, jenž vedl k Artuši Stuartovi a propojoval navzájem jejich srdce. Drž se ho, řekl Alvin tomu vláknu, jako by bylo doopravdy živé. A v

odpovědi se zdálo, že začalo nabírat jas a sílit, až se Alvin lekl, že každý, kdo přijde, je uvidí.

Ale když se podíval vlastníma očima, vůbec to vlákno neviděl; znovu se mu ukázalo jen tehdy, když se podíval bez očí. Upřímně ho ohromilo, že taková věc může vzniknout, vytvořená ne z ničeho, ale bez jakéhokoli jiného vzoru než toho, který se nalézal v Alvinově hlavě. To je Tvoření. Moje první, tenké, neviditelné Tvoření – je však opravdové a dnes v noci mě dovede k Artuši Stuartovi, abych ho mohl osvobodit.

Peggy ze svého domečku sledovala Alvina i Artuše Stuarta, přejížděla pohledem od jednoho k druhému a snažila se najít cestu, která vedla k Artušově svobodě, aniž znamenala pro Alvina smrt nebo zajetí. Bez ohledu na to, jak pozorně a pečlivě se dívala, žádná taková cesta nebyla. Hledači ovládali *své strašlivé nadání až* příliš dobře; na některých cestách se Alvinovi a Horácovi mohlo podařit Artuše odvést, ale jediným výsledkem bylo jeho nové nalezení a zajetí – za cenu Alvinovy krve nebo svobody.

Proto zoufale sledovala, jak AI vin tká svoje téměř neexistující vlákno. Teprve pak, poprvé, zahlédla ve vnitřním ohni Artuše Stuarta lehký záblesk možné svobody. Nešlo o to, že vlákno Alvina k chlapci dovede – na mnoha cestách před utkáním vlákna viděla, jak hledače našel a uspal. Ne, rozdíl byl teď v tom, že Alvin vůbec dokázal vlákno vytvořit. Ta možnost byla tak nepatrná, že ji předtím žádná cesta neukazovala. Nebo možná – to ji předtím nenapadlo – samotný akt Tvoření tak hluboko narušoval přirozený řád, že její nadání neumožňovalo vidět cesty, jež na něj spoléhaly, dokud nebyl skutečně vykonán.

Ale nezahlédla snad v okamžiku Alvinova narození jeho slavnou budoucnost? Neviděla ho, jak buduje město postavené z nejčistšího skla nebo ledu? Neviděla jeho město plné lidí, kteří hovořili jazykem andělů a dívali se očima Boha? Skutečnost, že Alvin bude Tvořit, byla pravděpodobná vždycky, za předpokladu, že zůstane naživu. Ale když šlo o jednotlivý akt Tvoření, nebyl nikdy pravděpodobný, nikdy dost přirozený, aby jej světlice – i tak mimořádná světlice jako Peggy – viděla.

Pozorovala, jak Alvin hledače uspal prakticky hned po setmění, jen co se jim podařilo najít na druhém břehu Hia

vhodné místo k zastávce. Pozorovala, jak se Alvin a Horác setkali v kovárně. Připravovali se, že se k Hiu vydají přes lesy a vyhnou se cestě, aby nepotkali šerifa a doktora Felčara při návratu z Vidlického Ústí. Ale příliš si jich nevšímala. Teď, když byla nová naděje, věnovala celou svou pozornost Artušově budoucnosti, zkoumání toho, jak a kde jsou jeho tenké nové cesty svobody zakořeněné v současném dění. Jasný okamžik volby a změny najít nedokázala. Byl to pro ni důkaz, že vše závisí na tom, zda se Alvin této noci skutečně stane Tvůrcem.

„Bože," zašeptala. „Jestli je to skutečně tvoje dílo, že se tento chlapec narodil s takovým darem, modlím se k tobě, abys ho naučil Tvořit teď, o dnešní noci."

Alvin stál vedle Horáce, oba ukrytí ve stínech na břehu řeky, a čekal, až kolem projede dobře osvětlený říční člun. Na palubě hrála hudba a lidé tančili módní čtverylku. Alvina rozzlobilo, když viděl, že skotačí jako děti, zatímco skutečné dítě je odváženo do otroctví. Věděl však, že je nespravedlivý. Věděl, že není správné mít za zlé jiným, že jsou šťastní, když někdo, koho ani neznají, trpí. Kdyby se to bralo takto, nebylo by na celém světě žádné štěstí. Vzhledem k tomu, jak to v životě chodí, uvažoval Alvin, nenajde se za den okamžik, kdy by přinejmenším několik set lidí nemělo kvůli něčemu zármutek.

Loď ani ještě nezmizela za ohybem řeky, když zaslechli mezi stromy za sebou praskání. Nebo spíš Alvin zaslechl zvuk, který připadal jako praskání jedině *jemu*, protože měl smysl pro správný pořádek v lesní písni. Trvalo ještě několik minut, než si Horác vůbec něčeho všiml. Ať se za nimi kradl kdokoli, na bělocha se pohyboval opravdu tiše.

„Teď lituju, že nemám pušku," zašeptal Horác.

Alvin zavrtěl hlavou. „Čekej a dívej se," zašeptal – tak tiše, že se mu rty skoro nepohnuly.

Čekali.

Po chvíli se z lesa vynořil jakýsi člověk a sklouzl po břehu k blátivému okraji vody, kde se na hladině pohupovala loďka. Když uviděl, že tam nikdo není, rozhlédl se, pak s povzdechem nastoupil do loďky, otočil se, sedl si na záď a neradostně složil hlavu do dlaní.

Horác se najednou začal tiše smát. „Ať moje kosti tahají psi, až bude po mně, jestli to není starej Po Doggly!“

Muž na loďce se okamžitě zaklonil a Alvin ho konečně ve svitu měsíce spatřil lépe.

Skutečně to *byl* kočí doktora Felčara. Zdálo se však, že Horáce to nijak netrápí. Už klouzal k řece, kde se s cákáním přebrodil k loďce, vlezl do ní a objal Po Dogglyho tak prudce, že nabrala vodu. Ve vteřině si oba všimli, že se loďka nebezpečně houpá, a beze slova se oba přesunuli přesně tak, aby ji vyvážili. Pak, opět beze slov, Po nasadil vesla do havlinek, zatímco Horác vytáhl zpod lavice placatou cínovou nádobu na vybírání vody, hned ji použil a vylil přes palubu, a tuto činnost rytmicky opakoval.

Alvin chvíli obdivoval ideální spolupráci těch dvou. Nemusel se ani ptát: podle jejich chování poznal, že to dělali už mnohokrát v minulosti. Každý přesně věděl, co udělá ten druhý, takže na to už ani nemysleli. Jeden dělal svou část, druhý zase svou, a ani nemuseli kontrolovat, jak ten druhý pracuje.

Jako ty kousky a částečky, z nichž se skládá všechno na světě: jako tanec atomů, který si Alvin v duchu představil.

Předtím si to nikdy neuvědomil, ale i lidé mohli být jako atomy. Většinu času byli neorganizovaní, nikdo neviděl, kdo jsou ostatní, nikdo nevydržel bez hnutí dost dlouho, aby věřil nebo aby se mu dalo věřit, přesně jak si Alvin představoval, že mohly vypadat atomy, než je Bůh naučil, kdo jsou, a dal jim práci. Jenže tohle byli dva muži, u nichž by sotva někoho napadlo, že se znají víc, než se ve městě jako Vidlice znají navzájem všichni ostatní. Po Doggly, bývalý farmář, který dnes už dělal jen kočího doktoru Felčarovi, a Horác Hostinský, který sem přišel jako první osadník a stále si vedl dobře. Koho by napadlo, že k sobě tak dokonale padnou? Ale bylo to tím, že každý z nich věděl, kdo je ten druhý, věděl to pravdivě a čistě, věděl to stejně jistě, jak mohl atom znát jméno, které mu dal Bůh; byli na svém místě a dělali svou práci.

Všechny tyto myšlenky prolétly Alvinovou hlavou tak rychle, že si je skoro ani neuvědomil, přesto si v pozdějších letech dobře pamatoval, že právě toto byla chvíle, kdy poprvé pochopil: tito dva muži společně vytvořili něco stejně skutečného a hmatatelného jako hlína pod jeho nohama, jako

strom, o který se opíral. Většina lidí to neuměla spatřit – podívali by se na ně a neviděli by nic než dva muže, kteří spolu náhodou sedí v loďce. Ostatně, jiným atomům to možná taky nepřipadalo, že atomy, které tvoří kousek železa, jsou něco víc než dva atomy, které čistě náhodou leží vedle sebe. Možná bylo nutné být daleko, jako Bůh, nebo nějakým způsobem mnohem větší, aby bylo vidět, co dva atomy vytvoří, když do sebe určitým způsobem zapadnou. Ale to, že jiný atom nevidí propojení, ještě neznamená, že není skutečné, nebo že železo není tak pevné, jak může železo být.

A jestli můžu tyto atomy naučit, jak vytvořit řetěz z ničeho nebo možná jak přeměnit železo ve zlato nebo dokonce – kéž to tak je – změnit Artušovo tajné neviditelné poznávací znamení po celém jeho těle, aby ho hledači už nedokázali najít – proč by pak Tvůrce nemohl dělat s lidmi totéž, co dělá s atomy, vštípit jim nový řád, a až najde dost takových, jimž může věřit, vybudovat z nich něco nového, něco pevného, něco stejně skutečného jako železo.

„Tak jedeš, Alvine, nebo nejedeš?“

Jak jsem řekl, Alvin si ne zcela uvědomoval, co za myšlenku se mu v hlavě zrodilo. Ale nezapomněl ji, kdepak, už ve chvíli, kdy sjížděl po břehu do bláta, věděl, že nikdy nezapomene, o čem tady přemýšlel, přestože ho bude stát roky, míle, slzy a krev, než to skutečně pochopí důkladně.

„Rád tě vidím, Po,“ řekl. „Jen jsem si tak nějak myslel, že děláme něco trochu tajného.“

Po přivesloval s loďkou blíž, popustil provaz a nechal Alvina přelézt na palubu, aniž si zamokřil nohy. Alvin se nezlobil. Měl k vodě averzi, což bylo s ohledem na skutečnost, jak často se Ničitel pokusil vodu využít, aby ho zabil, jedině přirozené. Ale dnes v noci to vypadalo, že voda je jenom voda; Ničitel byl neviditelný, nebo byl daleko. Možná to bylo tím tenkým vláknem, jež Alvina stále spojovalo s Artušem – možná byla síla tohoto Tvoření tak velká, že prostě nebylo v Ničitelově moci obrátit proti Alvinovi ani tolik vody.

„Ale ne, tajné je to pořád,“ řekl Horác. „Ty to jenom nevíš. Ještě než jsi přišel do Vidlice – nebo spíš předtím, než ses vrátil – jsme já a Po vyráželi v noci ven, převáželi uprchlé otroky a pomáhali jim do Kanady, kdykoli jsme mohli.“

„To vás hledači nikdy nechytili?“ zeptal se Alvin.

„Když se nějaký otrok dostal až sem, znamenalo to, že nemá hledače moc blízko za patami,“ prohlásil Po. „Hodně těch, kteří k nám došli, svou krabičku ukradlo.“

„Navíc to bylo ještě před Smlouvou o uprchlých otrocích,“ dodal Horác. „Pokud by nás hledači nezabili hned na místě, nemohli na nás.“

„A měli jsme v těch dobách světlici,“ připomněl Po.

Horác na to neřekl nic, jenom odvázal provaz od loďky a hodil jej zpátky na břeh. Po začal veslovat okamžitě, jak je provaz přestal držet – a Horác byl již zapřený, aby ho první škubnutí loďky nezaskočilo.

Byl to zázrak dívat se, jak dobře vědí o dalším pohybu toho druhého, ještě než ten pohyb začne. Alvin se málem rozesmál nahlas. Z radosti, že něco takového vidí, že ví, že je něco takového možné, že se může zasnít, co by to mohlo znamenat – tisíce lidí, kteří se budou takto dobře znát, budou dělat pohyby v ideální harmonii, při společné práci.

Kdo by se takovým lidem mohl postavit do cesty?

„Když pak Horácova dcera odešla, neměli jsme jak zjistit, že se nějaký uprchlík blíží.“ Po zavrtěl hlavou. „To byl konec. Ale věděl jsem, že když Artuši Stuartovi nasadili okovy a odvlekli ho na jih, ani peklo by nenašlo způsob, jak starému Horácovi zabránit přejet přes řeku a přivést ho zpátky. Tak jen co jsem vysadil ty hledače a odjel kousek od Hia, zastavil jsem kočár a seskočil jsem.“

„Doktor Felčar si toho určitě všiml,“ podotkl Alvin.

„Jasně že si toho všiml, ty blázne!“ řekl Po. „Už rozumím, děláš si ze mě legraci. Jistě, všiml si. Jenom mi řekl: ‚Dej si pozor, ti chlapíci jsou nebezpeční.‘ Já na to, že si pozor dám, a on mi pak povídá: ‚Za to může ten zatracený šerif Pavlík Hlava. Nemusel jim dovolit, aby ho odvezli tak rychle. Třeba bychom vybojovali vydání, kdybychom tady mohli Artuše Stuarta udržet, než přijede okresní soudce. Jenže Pavlík sice udělal všechno podle zákona, ale byl při tom tak rychlý, že jsem v srdci poznal, že chce, aby ten chlapec byl pryč, chce, aby z Vidlice zmizel a už se nikdy nevrátil.‘ Já mu věřím, Horáci. Pavlík Hlava toho malého míšence neměl nikdy rád, co si stará Peg postavila hlavu, že bude chodit do školy.“

Horác něco zabručel; otočil maličko kormidlem, přesně v okamžiku, kdy Po na jedné straně zabral málo, aby se loďka lehce natočila proti proudu a správně pak přistála u druhého břehu. „Víš, co mě napadlo?“ zeptal se Horác. „Napadlo mě, že to, co děláš, tě nestačí dost zaměstnat, Po.“

„Mně se moje práce celkem líbí,“ odvětil Po Doggly.

„Napadlo mě, že letos na podzim jsou okrskové volby a úřad šerifa bude k dispozici. Myslím, že Pavlíka Hlavu by měl někdo vystřídat.“

„Jako že já bych měl dělat šerifa? Myslíš, že to je možné, když se o mně ví, že jsem opilec?“

„Za celou dobu, co děláš u doktora, ses láhve nedotkl. A jestli to přežijeme a dostaneme Artuše bezpečně zpátky, bude z tebe hrdina.“

„Jdi někam s hrdinou! Zbláznil ses, Horáci? O tomhle nemůžeme říct živé duši, nebo bude na naši hlavu vypsaná odměna od Hia po Kamelot.“

„Neříkám, že to vyprávění dáme do tisku a budeme prodávat, jestli ti jde o to. Ale víš, jak se klepy šíří. Dobří lidé budou vědět, co jsme ty a já udělali.“

„Tak buď šerif *ty*, Horáci.“

„Já?“ Horác se široce usmál. „Dovedeš si představit, že bych někoho posadil do vězení?“ Po se tiše zasmál. „Asi ne.“

Když dorazili ke břehu, jejich pohyby byly opět rychlé a dokonale sehrané. Ani se nechtělo věřit, že je to tak dávno, co naposledy spolupracovali. Bylo to, jako by jejich těla sama věděla, co mají dělat, takže na to ani nemuseli myslet. Po skočil do vody – sahala mu po kotníky – a opřel se při tom o loďku, aby moc necákl. Loďku to samozřejmě maličko rozhoupalo, ale Horác se bez sebemenšího zbytečného pohybu naklonil proti houpání a uklidnil ji, přitom si skoro ani nevšiml, že to dělá. V okamžiku měli příď vytaženou na břeh – tady písčitý, ne bahnitý jako na druhé straně – a uvázanou ke stromu. Alvinovi připadal provaz starý a zteřelý, ale když do něho poslal broučka, aby ho osahal, ujistil se, že je dost pevný, aby loďku udržel, i když jí řeka bude strhávat záď.

Až když udělali všechny známé úkony, Horác se postavil jako příslušník domobrany na náměstí, napřímil ramena a upřel

oči na Alvina. „Tak, Ale, myslím, že teď je na tobě, abys nás vedl.“

„My je nemusíme stopovat?“ podivil se Po.

„Alvin ví, kde jsou.“

„Tak to je pěkné. A ví i to, jestli nám na hlavu míří puškami?“

„Ano,“ potvrdil Alvin. Řekl to takovým způsobem, aby dal jasně najevo, že o žádné další otázky nestojí.

Poovi to dost jasné nebylo. „Chceš mi snad tvrdit, že tenhle kluk je světlice nebo co? Slyšel jsem nanejvýš, že má nadání pro kování koní.“

To byl důvod, proč Alvin nebyl rád, že s sebou mají někoho dalšího. Nijak netoužil Poovi Dogglymu popisovat, co všechno dokáže, ale dost dobře mu nemohl říct, že mu nedůvěřuje.

Na pomoc mu přišel Horác. „Po, musím ti připomenout, že Alvin v příběhu dnešní noci nemá žádnou roli.“

„A mně připadá, že má tu hlavní.“

„Říkám ti, Po, že až se o tomhle bude vyprávět, šli jsme do toho ty a já a náhodou jsme hledače zastihli ve spánku, rozumíš?“

Po svraštil obočí a pak přikývl. „Řekni mi jenom jedno, chlapče. Ať už máš jakékoli nadání, jsi křesťan? Ani se neptám, jestli jsi metodista.“

„Ano, pane,“ odpověděl Alvin. „Myslím, že jsem křesťan. Držím se Bible.“

„Tak dobře,“ uklidnil se Po. „Jenom bych se nerad zapletl do nějakých ďábelských rejdů.“

„Se mnou ne,“ řekl Alvin.

„No dobrá. Nejlepší bude, když nebudu vědět, co umíš, Ale. Jen si dej pozor, aby mě ta nevědomost nestála krk.“

Alvin mu podal ruku. Po mu s ní potřásl a široce se usmál. „Vy kováři musíte mít sílu jak medvěd.“

„Já?“ optal se Alvin. „Jestli mi do cesty přijde medvěd, budu ho tlouct do hlavy, až z něho bude rosomák.“

„To tvoje chvástání se mi líbí, chlapče.“

Nastala krátká pauza, načež Alvin vyrazil v čele. Sledoval vlákno, které ho spojovalo s Artušem Stuartem.

Nebylo to zase tak daleko, ale trvalo jim hodinu, než se potmě propracovali lesem – teď, když všechno bylo obalené

listím, neproniklo na zem mnoho měsíčního svitu. Kdyby Alvin neměl cit pro okolní les, trvalo by jim to třikrát tak dlouho a nadělali by desetkrát víc hluku.

Hledače našli na mýtině. Spali, a mezi nimi dohořívalo ohniště. Bělovlasý hledač byl schoulený na své houni. Černovlasý musel mít hlídku – chrápal opřený o strom. Jejich koně spali nedaleko. Alvin se zastavil dřív, než přišli tak blízko, aby zvířata splašili.

Artuš Stuart byl úplně bdělý. Seděl a díval se do ohně.

Alvin chvíli seděl a přemýšlel, jak to provést. Nebyl si jistý, jak moc chytří by hledači mohli být. Dokázali najít šupinky mrtvé kůže, vypadané vlasy, něco takového, a použít to do nové schránky? Pro všechny případy, nebylo by dobré změnit Artuše hned tady na místě; stejně tak by nebylo příliš chytré vydat se na mýtinu, kde po nich mohly zůstat kousíčky jako důkaz, kdo Artuše ukradl. Proto Alvin zdálky pronikl do železa okovů a udělal ve všech čtyřech částech praskliny, takže hned se zařinčením spadly na zem. Hluk vyrušil koně, kteří maličko zaržáli, ale hledači dál spali, jako když je do vody hodí. Zato Artuš nepotřeboval ani vteřinu, aby pochopil, co se děje. Okamžitě vyskočil a začal očima hledat na okraji mýtiny Alvina.

Alvin zahvízdal. Snažil se napodobit zpěv kardinála. Jako imitace ptačího hlasu to nestálo za nic, ale Artuš to uslyšel a poznal, že ho volá Alvin. Aniž by třeba jen chviličku čekal nebo si dělal jakékoli starosti, vnořil se rovnou do lesa a po necelých pěti minutách a ještě několika dalších nepovedených ptačích popěvcích, které mu měly ukázat cestu, stanul Alvinovi tváří v tvář.

Artuš Stuart se samozřejmě chystal Alvina mocně obejmout, avšak Alvin zvedl ruku. „Nikoho a ničeho se nedotýkej," zašeptal. „Musím tě změnit, Artuši Stuarte, aby už tě hledači nemohli znovu chytit."

„Mně to nevadí," prohlásil Artuš.

„Netroufám ponechat jediný kousíček tebe, jaký jsi byl dřív. Po celém oblečení máš vlasy, kůži a podobně. Tak si je svlékni."

Artuš Stuart neváhal. O několik okamžiků později mu šaty ležely na hromádce u nohou.

„Promiň, že tomu ani trochu nerozumím," ozval se Po, „ale jestli tam ty šaty necháš ležet, hledači poznají, že tudy šel, a to

jim ukáže směr stejně jasně, jako kdybychom na zem namalovali velkou bílou šipku.“

„Asi máš pravdu,“ řekl Alvin.

„Tak ať si je Artuš vezme s sebou a pošle je po řece,“ navrhl Horác.

„Hlavně si dejte pozor, abyste se Artuše a ničeho nedotkli vy,“ řekl Alvin. „Artuši, posbírej svoje šaty a pojď pomalu a opatrně za námi. Jestli se ztratíš, zahvízdej jako kardinál a já ti budu odpovídat, dokud nás nenajdeš.“

„Věděl jsem, že přijdeš, Alvine,“ řekl Artuš Stuart. „I ty, táto.“

„To věděli i hledači,“ řekl Horác. „A i když bych byl rád, kdyby se to dalo zařídit, nebudou spát věčně.“

„Stejně chvilku počkejte,“ požádal Alvin. Poslal broučka zpátky do okovů a přitáhl je k sobě, slícoval je a znovu železo spojil, jako by tak bylo odlito. Teď ležely na zemi nerozlomené a pevně spojené. Nijak neprozrazovaly, jak se chlapec dostal na svobodu.

„Nepředpokládám, že jim třeba lámeš nohy nebo něco takového, Alvine,“ zeptal se s nadějí Horác.

„On to dokáže *odsud?“* zeptal se Po.

„Nic takového nedělám,“ řekl Alvin. „Chceme, aby hledači vzdali pátrání po chlapci, který už z jejich pohledu neexistuje.“

„To chápu, ale stejně se mi zamlouvá představa hledačů se zlámanýma nohama,“ řekl Horác.

Alvin se usmál a ponořil se do lesa. Záměrně dělal tolik hluku a pohyboval se tak pomalu, aby ho ostatní v té skoro tmě dokázali sledovat; pokud by chtěl, mohl se lesem pohybovat jako Indián, aniž by vydal hlásku a zanechal sebemenší stopu, které by se někdo mohl chytit.

Došli k řece a zastavili se. Alvin nechtěl, aby Artuš nasedl do loďky ve své současné kůži a všude tak po sobě zanechal stopy. Jestli ho chtěl změnit, musel to udělat tady a teď.

„Zahoď ty šaty, chlapče,“ vybídl ho Horác. „Nejdál, kam dohodíš.“

Artuš udělal krok nebo dva do vody. Alvina to polekalo, protože jeho vnitřnímu zraku se to jevilo tak, jako by část Artuše, tvořeného světlem, hlínou a vzduchem, najednou

zmizela v černi vody. Ale voda jim zatím na cestě sem nijak neublížila a Alvin dokonce našel způsob, jak by ji mohli využít.

Artuš Stuart hodil raneček šatů do vody. Proud tady nebyl nijak zvlášť silný; dívali se, jak se šaty lenivě obracejí, odplouvají a postupně se jednotlivé části od sebe vzdalují. Artuš tam stál, po zadek ve vodě, a díval se za nimi. Ne, nedíval se za nimi – vůbec se neotočil, když je proud odnesl daleko nalevo. Díval se prostě na severní břeh, na druhou stranu řeky.

„Tady už jsem byl," oznámil. „Viděl jsem tu loďku."

„To je možné," připustil Horác. „I když jsi byl trochu malý na to, aby sis to zapamatoval. Po a já jsme pomohli tvé mámě přímo do téhle loďky. Když jsme dopluli ke břehu, vzala tě moje dcera Peggy."

„Moje sestra Peggy," řekl Artuš. Otočil se a pohlédl na Horáce, jako by to ve skutečnosti byla otázka.

„Asi ano," řekl Horác, a to byla celá odpověď.

„Zůstaň, kde jsi, Artuši Stuarte," přikázal Alvin. „Až tě změním, budu tě muset změnit celého skrznaskrz. Bude lepší udělat to ve vodě, kde může všechna mrtvá kůže s tvým starým já, které je do ní vepsané, odplavat pryč."

„Uděláš ze mě bělocha?" zeptal se Artuš Stuart.

„Ty bys to *dokázal?*" zeptal se Po Doggly.

„Nevím, co všechno se změní," řekl Alvin. „Ale doufám, že bělocha z tebe neudělám. Bylo by to, jako bych tě okradl o tu tvou část, kterou ti dala tvoje máma."

„Z bílých chlapců nedělají otroky," řekl Artuš Stuart.

„Z tohohle malého míšence otroka rozhodně neudělají," odvětil Alvin. „Jestli s tím můžu něco udělat, tak ne. Ale teď tam jenom zůstaň, stůj hezky bez hnutí a nech mě to vymyslet."

Všichni stáli, muži i chlapec, zatímco Alvin studoval Artuše Stuarta zevnitř a hledal to maličké poznávací znamení, jímž byl označený každý jeho živý kousíček.

Věděl, že je nemůže změnit jen tak, jak ho napadne, protože správně nechápal, k *čemu* všechna ta poznávací znamení jsou. Věděl jen, že jsou nějakým způsobem součástí toho, co tvoří Artuše jako takového, a to se jen tak změnit nedá. Možná by mohl oslepnout, kdyby Alvin změnil něco špatně, jeho krev by se proměnila v dešťovou vodu nebo něco takového. Jak to měl Alvin vědět?

Když uviděl vlákno, které je stále propojovalo, od srdce k srdci, dostal nápad – a také si vzpomněl, co mu ústy samotného Artuše Stuarta řekl Kardinál. „Tvůrce je ten, kdo je součástí toho, co tvoří.“ Alvin si svlékl vlastní košili, vešel do vody a klekl si do ní, aby měl oči s Artušem Stuartem skoro ve stejné výšce. Studená voda mu zlehka vířila kolem pasu. Pak Alvin natáhl ruce, přitiskl Artuše k sobě a přidržel ho tam, hruď na hruď, ruce na ramenou.

„Já myslel, že se toho kluka nemáme dotýkat,“ poznamenal Po.

„Zmlkni, ty osle,“ pokáral ho Horác Hostinský. „Alvin ví, co dělá.“

Kéž by to tak bylo, pomyslel si Alvin. Ale měl aspoň představu, co dělat, a to bylo lepší než nic. Teď, když k sobě byli přitisknuti živou pokožkou, se Alvin mohl podívat a porovnat Artušovo tajné poznávací znamení se svým. Většina ho byla stejná, úplně stejná, a Alvin pochopil, že to je ta část, která může za to, že jsou oba lidé a ne krávy, žáby, vepři nebo slepice. To je ta část, kterou se neodvážím změnit, ani nepatrně.

Zbytek – ten změnit můžu. Ale ne libovolně. Jaký by mělo smysl ho zachránit, kdybych mu dal jasně žlutou barvu, udělal z něj hlupáka nebo něco takového?

A tak Alvin udělal jediné, co mu dávalo smysl. Změ*nil kousíčky Artušova poznávacího znamení tak, aby byly* přesně stejné jako jeho vlastní. Nezměnil *všechno*, co bylo jiné – vlastně nezměnil mnoho. Jen trošku. Ale i troška znamenala, že Artuš Stuart přestal být úplně sám sebou a začal být zčásti Alvinem. Alvinovi připadalo, že to, co dělá, je strašlivé a nádherné zároveň.

Kolik? Kolik toho musel změnit, aby hledači chlapce nenašli? Určitě ne všechno. Určitě jenom *tolik*, jenom *tyto* změny. Nebylo jak to zjistit. Jediné, co mohl dělat, bylo odhadovat, a tak tedy odhadoval.

To byl samozřejmě teprve začátek. Teď začal měnit všechna ostatní poznávací znamení, aby odpovídala tomu novému, každý Artušův živý kousek, jeden po druhém, nejrychleji, jak to šlo. Desítky, stovky; nalézal další poznávací znamení a měnil je podle nového vzoru.

Přeměnil jich stovky a stovky dalších, a stále neměl hotovo víc než maličký flíček kůže na Artušově hrudi. Jak mohl doufat, že změní celé chlapcovo tělo, když to šlo tak pomalu?

„Bolí to," zašeptal Artuš.

Alvin ho od sebe odtáhl. „Nedělám nic, abych ti ublížil, Artuši Stuarte."

Artuš sklopil zrak ke své hrudi. „Tady," řekl a dotkl se místa, kde Alvin pracoval.

Alvin se tam v měsíčním svitu podíval a uviděl, že místo se skutečně zdá být opuchlé, změněné, ztmavlé. Podíval se znovu, jenže ne očima, a spatřil, že zbytek Artušova těla útočí na změněnou část, kousek po kousku ji zabíjí, nejrychleji, jak umí.

Samozřejmě. Co jiného čekal? Podle toho znamení se tělo poznávalo – proto v sobě každý živý kousek těla musel to poznávací znamení mít. Když tam nebyl, tělo poznalo, že je to nemoc nebo něco takového a zabilo to. Už jen to, že proměna trvala tak dlouho, bylo samo o sobě špatné; teď se ještě ukázalo, že všechno je nanic – čím víc ho Alvin změní, tím mu bude hůř a tím víc se Artušovo vlastní tělo bude snažit zničit samo sebe, až nakonec buď zemře, nebo se té nové změněné části zbaví.

Bylo to přesně jako ve Vypravěčově starém příběhu o snaze postavit zeď tak velkou, že než se stavba dostane do poloviny, její nejstarší části se mezitím rozdrolí na prach. Jak můžeš takovou zeď postavit, když se rozpadá rychleji, než ji dokážeš stavět?

„Nedokážu to," řekl Alvin. „Snažím se udělat něco, co se udělat nedá."

„Jestli to nedokážeš udělat, tak doufám, že umíš létat," prohodil Po Doggly, „protože jedině tak můžeš toho kluka dostat do Kanady, než tě hledači dostihnou."

„Nedokážu to," zopakoval Alvin.

„Jsi jenom unavený," řekl Horác. „Všichni zmlkneme, abys mohl přemýšlet."

„To ničemu nepomůže," řekl Alvin.

„Moje máma uměla létat," řekl Artuš Stuart.

Alvin si netrpělivě povzdechl, že se ta stará historka znovu vrací.

„Víš, ona je to pravda," promluvil Horác. „Řekla mi to Malá Peggy. Ta malá černá otrokyně něco udělala s popelem, peřím z

kosa a něčím podobným a odletěla až sem. To ji zabilo. Když jsem zjistil, že si to chlapec pamatuje, nechtěl jsem tomu nejdřív věřit. My jsme o tom vždycky mlčeli a doufali jsme, že zapomene. Ale musím ti říct, Alvine, že by byla vyloženě ostuda, kdyby ta dívka zemřela jen proto, abys nás mohl o sedm let později nechat ve štychu na tomhle stejném místě řeky."

Alvin zavřel oči. „Zmlkněte a nechte mě přemýšlet."

„Vždyť jsem *řekl,* že to uděláme," připomněl Horác.

„Tak to *udělej,*" řekl Po Doggly.

Alvin je skoro ani neslyšel. Znovu se díval do Artušova těla, do toho flíčku, který změnil. To nové poznávací znamení nebylo samo o sobě špatné – pouze v místech, kde hraničilo s kůží vybavenou starým poznávacím znamením, tam nová kůže podléhala nemoci a umírala. Artuš by byl v pořádku, kdyby ho Alvin mohl nějakým způsobem změnit celého najednou, ne kousek po kousku.

Tak, jak se celé najednou objevilo to vlákno, když na ně Alvin pomyslel, představil si, kde začíná, kde končí a co *je.* Všechny jeho atomy se na místo přesunuly současně. Tak jako do sebe okamžitě zapadli Po Doggly a Horác Hostinský: každý plnil svůj úkol, a přitom zohledňoval všechno, co dělá ten druhý.

Jenže to vlákno bylo čisté a jednoduché. Tohle bylo těžké – jak to řekl slečně Kantorové o proměně vody ve víno místo železa ve zlato.

Ne, tak o tom přemýšlet nemůžu. S vláknem jsem to udělal tak, že jsem všechny atomy naučil, co mají být a kde mají být, protože každý z nich byl živý a každý mě mohl poslechnout. Jenže uvnitř Artušova těla nemám co do činění s atomy. Pracuji s těmi živými kousíčky a živý je každý z *nich.* Možná jim život dává dokonce právě to poznávací znamení, možná bych je mohl všechny naučit, čím mají být – místo abych přesouval každý jejich dílek po jednom, mohl bych říct – buďte takové – a ony by to udělaly.

Ani to nedomyslel a už to vyzkoušel. V duchu si představil, že oslovuje všechna poznávací znamení v Artušově kůži, po celé hrudi, všechna najednou; ukázal jim vzor, který měl v hlavě, vzor tak složitý, že mu ani sám nerozuměl, až na to, že věděl, že je stejný, jaký mají poznávací znamení v té části kůže, již změnil kousek po kousku. A jakmile jim to ukázal, jakmile jim to

poručil – Buďte takové! Tak to má být! – ony se změnily. Všechny se změnily, celá kůže na hrudi Artuše Stuarta, celá najednou.

Artuš zalapal po dechu a pak zaskučel bolestí. To, co předtím byla bolavost kousku kůže, se teď rozšířilo na celou hruď.

„Věř mi," prosil Alvin. „Teď už tě určitě změním a bolest přestane. Ale udělám to pod vodou, kde to celou starou kůži odnese najednou. Zacpi si nos! Zadrž dech!"

Artuš Stuart bolestí lapal po dechu, ale udělal, co Alvin řekl. Pravou rukou si stiskl nos, pak se nadechl a zavřel ústa. Alvin okamžitě sevřel Artušovo zápěstí levou rukou, pravačkou objal chlapce zezadu a ponořil se s ním pod hladinu. V tom okamžiku měl Alvin v hlavě celé Artušovo tělo, viděl všechna poznávací znamení, ne jedno po druhém, ale všechna; ukázal jim ten vzor, nové poznávací znamení, a tentokrát na ta slova pomyslel tak mocně, že je jeho rty vyslovily: „Tak to má být! Takové buďte!"

Rukama to necítil – přirozenými smysly nemohl odhalit změny v Artušově těle. Avšak změnu přesto viděl, celou najednou, celou v jediném okamžiku, všechna poznávací znamení v chlapcově těle, v orgánech, ve svalech, v krvi, v mozku; dokonce i vlasy se mu změnily, každičká jeho část, která s ním byla spojená. A to, co spojené nebylo, co se nezměnilo, bylo spláchnuto a odplulo.

Alvin se ponořil pod hladinu, aby ze sebe smyl každičkou část Artušovy kůže nebo vlasů, která na něm mohla ulpět. Pak vstal a vyzvedl z vody Artuše Stuarta, to všechno jedním pohybem. Z chlapce crčely kapky, které v měsíčním svitu vypadaly jako sprška studených perel. Stál, lapal po dechu a třásl se chladem.

„Řekni mi, že už necítíš nijakou bolest," řekl Alvin.

„Žádnou bolest," opravil ho Artuš tak, jak to vždycky dělala slečna Kantorová. „Je mi dobře. Jenom zima."

Alvin ho vyzvedl z vody a odnesl zpátky na břeh.

„Zabalte ho do mé košile a padáme odsud." To také udělali. Nikdo z nich si nevšiml, že když Artuš napodobil slečnu Kantorovou, nepoužil její hlas.

Ani Peggy si toho nevšimla, alespoň ne hned. Byla příliš zaneprázdněná nahlížením do vnitřního ohně Artuše Stuarta. Jak

se změnil, když ho Alvin přetvořil! Byla to tak jemná změna, že Peggy ani nepoznala, co vlastně Alvin mění – a přesto v okamžiku, kdy se Artuš Stuart vynořil z vody, nezůstávala z minulosti jediná cesta – ani jedna cesta nevedla na jih do otroctví. A všechny nové cesty, nové budoucnosti, jež mu proměna přinesla – vedly k takovým úžasným možnostem!

Po celou dobu, než Horác, Po a Alvin převezli Artuše Stuarta zpátky přes Hio a přes les ho dopravili ke kovárně, Peggy nedělala nic jiného než že zkoumala Artušův vnitřní oheň, studovala možnosti, které nikdy předtím neviděla. Na světě byl nový Tvůrce; Artuš byl první duše, jíž se dotkl, a všechno bylo rázem jinak. Co víc, většina Artušových budoucností byla neoddělitelně spojená s Alvinem. Peggy sledovala možnosti neuvěřitelných výprav – jedna taková cesta otevírala plavbu do Evropy, kde by Artuš Stuart stál Alvinovi po boku, až by se mu klaněl nový římský císař Napoleon; jiná plavbu do podivuhodné ostrovní země daleko na jihu, kde Indiáni žili celý život na vorech spletených z plovoucích chaluh; další zase triumfální jízdu do západních území, při níž Indiáni Alvina vítali jako velkého sjednotitele všech ras a s bezmeznou důvěrou mu otevírali svá poslední útočiště. A po boku měl vždycky Artuše Stuarta, malého míšence – jenže nyní byl osobou obdařenou důvěrou, nyní byl i on nadán částí Tvůrcovy moci.

Většina cest začínala tím, že přivezli Artuše Stuarta do chladírny, takže ji nepřekvapilo, když jí zaklepali na dveře.

„Slečno Kantorová,“ zavolal tiše Alvin.

Byla duchem nepřítomná; realita nebyla ani zpola tak zajímavá jako budoucnosti, které se teď odvíjely ve vnitřním ohni Artuše Stuarta. Otevřela dveře. Stáli tam, Artuš stále ještě zabalený do Alvinovy košile.

„Přivedli jsme ho zpátky,“ řekl Horác.

„To vidím,“ odvětila Peggy. *Měla* radost, ale v hlase se jí neprojevovala. Znělo to spíš, jako by měla práci, jako by ji vyrušili a byla mrzutá. Což byla pravda. Dělejte, chtělo se jí říct. Už jsem tenhle rozhovor viděla, jak jej zaslechl Artuš, tak honem, ať to máme odbyté a já dál můžu zkoumat, co z tohoto chlapce bude. Ale nic z toho samozřejmě říct nemohla – pokud i nadále doufala, že zůstane v přestrojení za slečnu Kantorovou.

„Nenajdou ho,“ ujistil ji Alvin. „Dokud ho skutečně neuvidí na vlastní oči, tak ho nepoznají. Něco se stalo – ta jejich krabička už pro ně nemá nijaké využití.“

„Žádné využití,“ opravila ho Peggy.

„Tak,“ řekl Alvin. „Přišli jsme, abysme – abychom – se vás zeptali, jestli bychom ho tady nemohli nechat. Tady ve vašem domě, madam. Obložil jsem ho hexy tak důkladně, že je vůbec nenapadne jít dovnitř, pokud necháte zamčené dveře.“

„To pro něho nemáte víc oblečení než tohle? Ještě je mokrý – chcete, aby nastydl?“

„Je teplá noc,“ vložil se do hovoru Horác, „a nechceme brát oblečení z domu. Dokud se hledači nevrátí, nevzdají to a znovu neodejdou.“

„Tak dobrá,“ řekla Peggy.

„Měli bychom jít každý po svém,“ ozval se Po Doggly. „Já se musím vrátit k doktoru Felčarovi.“

„A já, jelikož jsem řekl Staré Peg, že budu ve městě, bych tam měl být,“ řekl Horác.

Alvin se obrátil přímo na Peggy. „Budu v kovárně, slečno Kantorová. Kdyby se něco stalo, zakřičte a jsem tu v mžiku.“

„Díky. A teď – běžte si za svými záležitostmi, prosím.“

Zavřela dveře. Nechtěla být tak strohá. Ale měla před sebou úplně nové budoucnosti. Nikdo jiný kromě ní samotné nebyl pro Alvinovo dílo nikdy tak důležitý, jako bude Artuš. Ale možná to tak bude s každým, koho se Alvin skutečně dotkne a změní ho – možná jako Tvůrce promění každého, koho má rád, až budou všichni stát v těch slavných okamžicích po jeho boku, až se budou všichni dívat na svět přes stěny Křišťálového Města a uvidí všechno tak, jak to určitě vidí Bůh.

Ozvalo se zaklepání na dveře. Otevřela.

„Za prvé,“ řekl Alvin, „neotevírejte dveře, pokud nevíte, kdo je za nimi.“

„Já jsem věděla, že jsi to ty,“ odpověděla. Ale ve skutečnosti to nevěděla. Vůbec o tom nepřemýšlela.

„Za druhé, čekal jsem, až uslyším, že zamknete dveře, ale vy jste to neudělala.“

„Omlouvám se. Zapomněla jsem.“

„Dalo nám dnes v noci hodně práce ho zachránit, slečno Kantorová. Teď všechno záleží na vás. Dokud hledači neodejdou.“

„Ano, já vím.“ Skutečně toho litovala a nechala tu lítost zaznít v hlase.

„Tak dobrou noc.“

Stál a čekal. Na co?

Ach, jistě. Až zavře dveře.

Zavřela je, zamkla, pak se otočila k Artuši Stuartovi a objala ho na tak dlouho, až se zkroutil, aby se jí vymanil. „Jsi v bezpečí,“ ujistila ho.

„Samozřejmě že jsem,“ řekl Artuš. „Dalo nám dnes v noci hodně práce ho zachránit, slečno Kantorová.“

Poslouchala ho a poznala, že něco není v pořádku. Co to bylo? No ovšem, samozřejmě. Alvin použil přesně stejná slova. Ale co je špatně? Artuš Stuart napodoboval lidi odjakživa.

Odjakživa napodoboval. Jenže tentokrát Artuš zopakoval Alvinova slova vlastním hlasem, ne Alvinovým. Nikdy neslyšela, že by to udělal. Považovala za jeho nadání, že je tak přirozený imitátor, že si to ani neuvědomuje.

„Hláskuj mi ‚cikáda,‘“ řekla.

„C-I-K-Á-D-A,“ odpověděl. Svým hlasem, ne jejím.

„Artuši Stuarte,“ zašeptala. „Co se stalo?“

„Nic se nestalo, slečno Kantorová. Jsem doma.“

Nevěděl to. Neuvědomoval si to. Jelikož nikdy nechápal, jak dokonalý byl imitátor, teď si neuvědomoval, že o to nadání přišel. Stále měl téměř dokonalou paměť na to, co řekli ostatní – mohl to zopakovat slovo od slova. Ale hlasy byly pryč; zůstal jen jeho, sedmiletý.

Znovu ho objala, ne tak dlouze jako předtím. Už pochopila. Dokud Artuš Stuart zůstával sám sebou, hledači ho mohli najít a odvést na jih do otroctví. Jedinou záchranou bylo změnit ho tak, že nebude úplně sám sebou. Alvin nevěděl, nemohl vědět, že záchranou vzal Artušovi jeho nadání, nebo alespoň část. Cenou za Artušovu svobodu bylo, že přestane plně být Artušem. Chápal to Alvin?

„Jsem unavený, slečno Kantorová,“ řekl Artuš Stuart.

„Ano, samozřejmě,“ odpověděla. „Můžeš spát tady – v mojí posteli. Svlékni si tu špinavou košili, vlez si pod přikrývky a celou noc budeš v teple a bezpečí.“

Zaváhal. Podívala se do jeho vnitřního ohně a uviděla proč; s úsměvem se otočila. Zaslechla šelest látky, pak zavrzání postelových pružin a zašustění, jak malé tělo vklouzlo po prostěradle do postele. Pak se otočila, sklonila se k němu, a zlehka ho políbila na tvář.

„Dobrou noc, Artuši.“

„Dobrou noc,“ zašeptal.

Za pár chvil usnul.

Sedla si k psacímu stolu a vytáhla knot lampy. Chtěla si chvíli číst, zatímco bude čekat na návrat hledačů.

Potřebovala se něčím uklidnit, zatímco bude čekat.

Ne, nešlo to. Slova na stránce byla, ale nedokázala jim dát smysl. Četla Descarta nebo Deuteronomium? Stejně na tom nezáleželo. Nedokázala se odtrhnout od Artušova nového vnitřního ohně. Všechny cesty jeho života se samozřejmě změnily. Už to nebyl stejný člověk. Ne, to nebyla tak úplně pravda. Byl to pořád Artuš. Z většiny Artuš.

Skoro Artuš. Skoro to, co byl. Ale ne úplně.

Stálo to za to? Ztratit část sebe výměnou za svobodný život? Třeba bylo toto nové já lepší než to staré; jenže starý Artuš Stuart byl už pryč, navždycky pryč, ještě neodvratněji, než kdyby odjel na jih a zbytek života strávil v krutém otroctví, kdy by z doby strávené ve Vidlici zůstala vzpomínka, potom sen a nakonec možná mýtus, který by vyprávěl malým černouškům v létech před svou smrtí.

Blázne! okřikla se v srdci. Nikdo není dnes stejný člověk, jako byl včera. Nikdo nemá tak mladé tělo, tak naivní srdce nebo tak zabedněnou hlavu, jakou měl. Život v otroctví by mu přivodil mnohem strašlivější proměnu – znetvoření – než Alvinovy jemné změny. Artuš Stuart je teď sám sebou určitě víc, než by byl býval v Apalačsku. Kromě toho, viděla všechny temné cesty, které kdysi sídlily v jeho vnitřním ohni, chuť důtek, otupující žár slunce při práci na poli, nebo provaz, který ho čekal na mnoha cestách, na nichž se postavil do čela vzpoury otroků nebo se jí zúčastnil a měl podíl na povraždění desítek bělochů spících v postelích. Artuš Stuart byl příliš mladý na to, aby

pochopil, co se mu stalo; ale kdyby byl dost starý, kdyby si mohl vybrat, které budoucnosti by dal přednost, Peggy nepochybovala, že by si zvolil tu, kterou AI vin právě umožnil.

Svým způsobem ztratil část sebe, část svého nadání a tím i některé volby, které by v životě mohl učinit. Ale právě proto, že je ztratil, získal o tolik víc svobody, o tolik víc moci, že v tom obchodu jednoznačně zvítězil.

Přesto se nedokázala ubránit několika slzám lítosti při vzpomínce na jeho rozzářenou tvář, když jí slova hláskoval jejím vlastním hlasem.

Kapitola 19

Pluh

Hledači se probudili nedlouho poté, co zachránci převezli Artuše Stuarta přes řeku.

„Podívej se na to. Okovy pořád drží. Poctivé pevné železo.“

„To je jedno. Pořídili si dobré kouzlo pro uspání a dobré kouzlo pro vyklouznutí z řetězů, ale copak nevědí, že my hledači uprchlíka vždycky najdeme, jakmile jednou zachytíme jeho pach?“

Kdybyste je viděli, mysleli byste si, že mají z útěku Artuše Stuarta radost. Pravdou bylo, že tihle chlapíci měli rádi dobrou štvanici, hrozně rádi ukazovali lidem, že hledači se prostě nedají setřást. A jestli se stalo, že před koncem štvanice někomu prohnali břichem hrst olova, tak to prostě chodí, ne? Jako psi, kteří jsou na stopě krvácejícímu jelenovi.

Sledovali stopu Artuše Stuarta lesem, až došli na břeh Hio. Teprve tehdy veselé výrazy vystřídalo jakési podmračení. Vzhlédli a zadívali se přes řeku, zapátrali po vnitřních ohních těch, kteří jsou v tuto noční dobu, kdy všichni poctiví lidé musejí spát, ještě mimo dům. Bělovlasý nedokázal dohlédnout dost daleko; ale černovlasý řekl: „Vidím několik, kteří jsou v pohybu. A několik nehybných. Ve Vidlici zachytíme stopu znovu.“

Alvin držel pluh v rukách. Věděl, že by jej dokázal proměnit celý ve zlato – viděl v životě dost zlata, aby znal jeho vzorec, takže by mohl kouskům železa ukázat, jak mají vypadat. Ale zároveň věděl, že nechce běžné zlato. To by bylo příliš měkké, a studené jako normální kámen. Ne, chtěl něco nového, ne obyčejnou proměnu železa ve zlato, o jaké mohl snít každý alchymista, ale v živé zlato, zlato, které si dokáže podržet tvar a pevnost lépe než železo, lépe než nejčistší ocel. Zlato, které je bdělé, vnímá svět kolem sebe – pluh, jenž zná zemi, kterou rozerve, aby ji otevřel ohňům slunce.

Zlatý pluh, který pozná člověka a kterému člověk bude moci důvěřovat, tak jako se znali Po Doggly s Horácem Hostinským a navzájem si důvěřovali. Pluh, který nebude potřebovat vola, aby ho táhl, ani váhu navíc, aby se zabořil do země. Pluh, jenž pozná, která zem je úrodná a která chudá. Druh zlata, jaký svět doposud nespatřil, stejně jako nespatřil takové tenké neviditelné vlákno, jaké dnes Alvin rozvinul mezi Artušem Stuartem a sebou.

Tak klečel u pluhu a držel v hlavě podobu zlata. „Buď takové!“ zašeptal železu.

Cítil, jak atomy přicházejí ze všech stran kolem pluhu, spojují se s těmi, které už v železe byly, a tvoří kousky mnohem těžší než ty, jaké má železo, a jinak uspořádané, až výsledek odpovídal vzorci, který jim v duchu ukázal.

Držel pluh ze zlata. Přejel po něm prsty. Ano, zlato, jasně žluté v záři ohně z výhně, ale pořád mrtvé, pořád studené. Jak je mohl naučit, aby ožilo? Tím, že mu ukáže vzorec vlastního těla, jistě ne – to nebyl život, který potřebovalo. Jemu šlo o to probudit živé atomy, ukázat jim, co jsou v porovnání s tím, čím by *mohly* být. Vdechnout jim oheň života.

Oheň života. Alvin zvedl zlatý pluh – byl teď mnohem těžší – a navzdory žáru slábnoucího ohně jej postavil přímo mezi žhnoucí uhlíky kovářské výhně.

Hledači už znovu seděli na koních a pomalu jeli cestou k Vidlici. Nahlíželi do každého domu a do každého srubu, drželi schránku, aby ji porovnali s vnitřními ohni, které našli uvnitř. Ale žádnou shodu nenalezli, žádné tělo nepoznali. Prošli kolem kovárny a viděli, že uvnitř hoří vnitřní oheň, uprchlému malému míšenci však nepatřil. Určitě to byl ten kovář, který vyrobil okovy, věděli to.

„Rád bych ho zabil,“ zašeptal černovlasý hledač. „Vím, že do okovů vložil hex, aby z nich chlapec mohl snadno vyklouznout.“

„Na to bude dost času, až toho mouřenínka najdeme,“ prohlásil bělovlasý hledač.

Dva hořící ohně zahlédli ve staré chladírně, ale ani jeden se nepodobal tomu, který měli ve schránce, a tak pokračovali, dál pátrali po dítěti, které by dokázali poznat.

Oheň byl teď hluboko ve zlatě, ale pouze je tavil. To by nebylo k ničemu – pluh potřeboval život, ne smrt kovu v ohni. Alvin držel tvar pluhu v mysli a co nejjasněji jej ukázal každému kousku kovu v pluhu; mlčky zakřičel na každý atom: „Nestačí, že jste srovnáni do maličkých kousků zlata – musíte sami držet tento větší tvar, bez ohledu na oheň, bez ohledu na to, jaká jiná síla by na vás mohla tlačit, trhat, tavit vás nebo se vás snažit znetvořit."

Cítil, že ho slyšely – ve zlatě se objevil pohyb, odpor proti klouzání dolů, jak se kov měnil v tekutinu. Ale nebyl dost silný, nebyl dost *jistý*. Bez rozmýšlení sáhl rukama do ohně a přitiskl je ke zlatu, ukázal mu tvar pluhu, v srdci na ně zakřičel: „Takové! Buď takové! Toto jsi!" Bolest spálenin byla opravdu strašná, ale věděl, že je tohle správné místo pro dlaně, neboť Tvůrce je součástí toho, co tvoří. Atomy ho slyšely a zformovaly se způsoby, na něž Alvin ani nepomyslel, ale výsledkem toho všeho bylo, že zlato přejímalo žár ohně, aniž se roztavilo, aniž ztratilo tvar. Bylo to hotovo; pluh nebyl zrovna živý, ne tak, jak chtěl – ale dokázal stát v žáru výhně, aniž by se roztavil. Zlato teď bylo víc než zlato. Bylo to zlato, které vědělo, že je pluhem, a mínilo jím zůstat.

Alvin odtáhl ruce od pluhu a uviděl, jak mu plameny dál tančí na pokožce, maso bylo místy spálené, odlupovalo se od kosti. Tichý jako smrt ponořil ruce do sudu s vodou a uslyšel zasyčení hasnoucího ohně. Pak, dřív než bolest zaútočila plnou silou, se začal léčit. Mrtvou tkáň nechal odpadnout a na jejím místě si vypěstoval novou.

Stál v kovárně, zesláblý vším, co jeho tělo muselo udělat, aby ruce zahojilo, a hleděl do ohně na zlatý pluh. Jen si tam seděl, znal svůj tvar a držel si ho – ale to nestačilo, aby ožil. Potřeboval vědět, k čemu pluh je. Potřeboval vědět, proč žije, aby mohl svůj záměr naplňovat. To bylo Tvoření, Alvin už to věděl; to mu před třemi lety přišel říct Kardinál. Tvoření nebylo jako tesařina nebo jako kovářská práce ani nic podobného jako řezání, ohýbání a tavení, kterým se věcem vnucoval nový tvar. Tvoření bylo cosi jemnějšího a silnějšího – znamenalo to věci přimět, aby *chtěly* být jiné, chtěly získat nový tvar, a aby se do něj přirozeně vpravily. Bylo to něco, co Alvin dělal léta, aniž si to uvědomoval. Když si myslel, že nedělá nic víc než že

vyhledává přirozené praskliny v kameni, ve skutečnosti ty praskliny Tvořil; tím, že si představil, kde je chce mít a ukázal to atomům uvnitř kousíčků tvořících kusy skály. Naučil je, aby se chtěly přeskupit do tvaru, který jim ukázal.

Teď, u tohoto pluhu, to dokázal nikoli náhodou, ale záměrně. Naučil zlato být něčím pevnějším, lépe držet tvar než cokoli jiného, co kdy Vytvořil. Jenže jak je mohl naučit víc, naučit je konat, pohybovat se způsoby, jak se zlato pohybovat nikdy neučilo? Hluboko v hlavě věděl, že skutečný problém není tento zlatý pluh. Skutečný problém bylo Křišťálové Město, jehož stavebními bloky nebudou jednoduché atomy v kovovém pluhu. Atomy města jsou muži a ženy, kterým nestačí prostá víra atomů, aby uvěřili tvaru, jenž je jim ukázán, kteří nerozumějí tak jasně a dokonale a jejichž činy, když se k nim odhodlají, nejsou ani zpola tak čisté. Ale když můžu naučit tohle zlato, aby bylo pluhem a bylo živé, třeba dokážu i vytvořit Křišťálové Město z mužů a žen; třeba najdu lidi stejně čisté jako atomy zlata, kteří pochopí tvar Křišťálového Města a zamilují si je stejně, jako jsem to udělal já, když jsem s Tenskva-tavou vstoupil do nitra toho tornáda a spatřil je poprvé. Pak si nejenom podrží jeho tvar, ale přimějí jej také konat, vytvoří z Křišťálového Města živý organismus, mnohem větší a velkolepější než kdokoli z nás, kdo jsme jeho atomy.

Tvůrce je ten, kdo je součástí toho, co tvoří.

Alvin přeběhl k měchům a rozdmýchal oheň tak, že dřevěné uhlí vydávalo žár, jaký by každého normálního kováře vyhnal do noci počkat, až oheň zeslábne. Ale ne Alvina. Došel ke kovářské výhni a vlezl přímo do žáru a plamenů. Cítil, jak mu shořelo oblečení, ale nevšímal si toho. Schoulil se kolem pluhu a pak se začal hojit, nikoli postupně, kousek po kousku, ale tak, že řekl celému svému tělu, celému najednou: „Zůstaň naživu! Vlož oheň, který tě spaluje, do tohoto pluhu!“

A současně řekl pluhu: „Dělej to, co dělá moje tělo! Žij! Nauč se z každého mého živého kousku, jak každá část má svůj účel a plní jej. Nemůžu ti ukázat tvar, jaký musíš mít nebo jak se to dělá, protože to nevím. Ale můžu ti ukázat, jaké to je být živý, bolestí svého těla, tím, jak je zahojím, bojem, abych zůstal živý. Buď takový! Bez ohledu na to, co to stojí, jak těžké pro tebe je se to naučit, toto jsi ty, buď jako já!“

Trvalo to celou věčnost. Alvin se v ohni třásl, jak jeho tělo bojovalo s žárem, hledal způsoby, jak jej usměrnit, tak jako řeka usměrňuje vodu, přeléval jej do pluhu, jako by to byl oceán zlatého ohně. A atomy uvnitř pluhu se snažily dělat, oč je Alvin žádá, chtěly ho poslechnout, ale nevěděly jak. Jeho volání však bylo silné, příliš mocné, než aby je neslyšely; a nešlo jen o to, že ho slyšely. Bylo to, jako by dokázaly poznat, že to, co pro ně chce, je správné. Věřily mu, chtěly být tím živým pluhem, který si vysnil, a tak v milionu částeček času tak drobných, že jim sekunda připadala jako věčnost, vyzkoušely to, vyzkoušely ono, až někde uvnitř zlatého pluhu vznikl nový vzorec, který věděl, že je živý přesně tak, jak to Alvin chtěl; a v jediném kratičkém okamžiku prostoupil celý pluh, který rázem ožil.

Ožil. Alvin cítil, že se pluh posouvá podél jeho těla, dosedá do uhlíků ohně, zarývá se do nich, brázdí je, jako by to byla půda. A protože to byla jalová půda, která nemohla zrodit žádný život, pluh se z ohně rychle zvedl a vyklouzl ven, od ohně k okraji kovářské výhně. Pohyboval se tak, že se rozhodl být na jiném místě a pak tam byl; když se dostal na okraj výhně, překotil se a svalil se na podlahu kovárny.

Alvin se v mučivé agónii odkulil z ohně a také upadl, také zůstal ležet přitisknutý na chladnou hlínu podlahy. Teď, když už ho oheň neobklopoval, jeho tělo zvítězilo nad odumíráním pokožky a zahojilo se, tak jak je to naučil, aniž by mu musel říkat, co má dělat, aniž by jakkoli potřebovalo vést. Staň se sebou, zněl Alvinův příkaz, a tak se charakteristika v každém jeho živém kousku držela obsaženého vzoru, až bylo jeho tělo zdravé a dokonalé, pokožka nová, bez mozolů a spálenin.

Jediné, čeho se nemohl zbavit, byly vzpomínky na bolest a slabost – energii těla vyčerpal téměř do dna. Bylo mu to ale jedno. Přestože byl slabý, srdce v něm jásalo, protože pluh, který vedle něho ležel na zemi, byl ze živého zlata ne proto, že ho tak udělal, ale proto, že ho naučil, jak se takovým stát.

Hledači nenašli nic, po celém městě – přitom černovlasý hledač ani neviděl nikoho utíkat, přinejmenším v oblasti sahající tak daleko, kam se mohl za dobu, co byl chlapec odvezen zpět, normální člověk nebo kůň dostat.

Malý míšenec se před nimi nějakým způsobem ukrýval, i když oba velice dobře věděli, že je to naprosto nemožné – *ale jinak to nedávalo smysl.*

O prohledání si říkala místa, kde chlapec celé ty roky žil. Hostinec, chladírna, *kovárna – místa, kde byli lidé* v noci nepřirozeně pozdě vzhůru. Hledači odjeli do blízkosti hostince a uvázali koně u cesty. Nabili brokovnice a pistole a dál vyrazili pěšky. Když míjeli hostinec, znovu jej prohledali a nevynechali při tom jediný vnitřní oheň; neodpovídal žádný z nich.

„Ten srub s učitelkou," prohlásil bělovlasý hledač. „Tam byl, když jsme ho našli poprvé."

Černovlasý hledač se tam podíval. Přes stromy samozřejmě nebylo chladírnu vidět, ale spatřil, co hledal, stromy nestromy. „Uvnitř jsou dva lidé," oznámil.

„Pak by tam ten malý míšenec mohl být," odvětil bělovlasý hledač.

„Podle schránky ne." Nato se černovlasý hledač chlípně usmál. „Svobodná učitelka, která žije sama, má v tuhle noční dobu návštěvu? Vím, jakou bude mít společnost, a žádný malý míšenec to nebude."

„Přesto se tam pojďme podívat," navrhl bělovlasý hledač. „Jestli máš pravdu, nebude si stěžovat, že jsme jí vyrazili dveře. Jen ať to zkusí a všem řekneme, co jsme viděli uvnitř."

Krátce se tomu zasmáli a vydali se v měsíčním svitu k domku slečny Kantorové. Samozřejmě se chystali vykopnout dveře a pobavit se, až se učitelka rozčílí a začne vyhrožovat.

Zvláštní bylo, že když se ke srubu skutečně přiblížili, plán se jim z hlavy jednoduše vykouřil. Úplně ho zapomněli. Jenom se znovu podívali na vnitřní ohně uvnitř a porovnali je s krabičkou.

„Co tady nahoře ksakru pohledáváme?" zeptal se bělovlasý hledač. „Kluk bude určitě v hostinci. Přece *víme,* že tady není!"

„Víš, co si myslím?" zeptal se ten černovlasý. „Třeba ho zabili."

„To je vyložená šílenost. Proč by ho potom zachraňovali?"

„Tak jak to podle tebe udělali, že ho nevidíme?"

„Je v hostinci. Vsadím se, že mají nějaký hex, který ho skrývá. Jakmile otevřeme ty správné dveře, uvidíme ho a bude to."

Černovlasému hledači krátce blesklo hlavou: Jestli mají takový hex, proč se nepodívat taky sem do učitelčina srubu? Proč neotevřít *tyhle* dveře?

Ale dřív, než to stačil pořádně promyslet, vyklouzlo mu to z hlavy tak, že si na to nedokázal vzpomenout, nedokázal si ani vzpomenout, že na něco myslel. Bezeslova odklusal za bělovlasým hledačem. Ten malý míšenec bude určitě v hostinci, to je jasná věc.

Peggy pochopitelně viděla vnitřní ohně hledačů, když se blížili k jejímu srubu, ale strach neměla. Celý čas zkoumala vnitřní oheň Artuše Stuarta a nenašla v něm jedinou cestu, která by vedla k jeho zajetí těmito hledači. Na Artuše v budoucnu číhalo dost nebezpečí – Peggy je viděla – ale dnes večer se mu nic zlého stát nemělo. Proto si hledačů téměř nevšímala. Věděla, kdy se rozhodli odejít; věděla, kdy černovlasého hledače napadlo vejít dovnitř; věděla, kdy ho hexy zablokovaly a odehnaly. Celou dobu však sledovala Artuše Stuarta, propátrávala roky, které přijdou.

Pak už to v sobě najednou nedokázala udržet. Musela to říct Alvinovi, to radostné i smutné, co udělal. Jenže jak to udělat? Jak mu mohla říct, že slečna Kantorová je ve skutečnosti světlice, která vidí ve vnitřním ohni Artuše Stuarta milion nově zrozených budoucností? Bylo nesnesitelné nechávat si to všechno pro sebe. S paní Modestou, když u ní žila, mohla mluvit otevřeně.

Jít dolů do kovárny bylo šílenství, když věděla, že mu touží říct věci, které říct nesmí, nechce-li prozradit, kdo je. A zároveň by ji určitě dohnalo k šílenství, kdyby zůstala zavřená v těchto zdech, sama se všemi těmi vědomostmi, o něž se nemohla podělit.

Proto vstala, odemkla dveře a vyšla ven. Kolem nikdo nebyl. Zavřela dveře a zamkla je; pak znovu nahlédla do Artušovy budoucnosti a opět tam nenašla nic, co by chlapce ohrožovalo. Bude v bezpečí. Mohla zajít za Alvinem.

Teprve v tu chvíli nahlédla do Alvinova vnitřního ohně; teprve v tu chvíli spatřila strašlivou bolest, kterou před pouhými několika minutami trpěl. Proč si toho nevšimla? Proč to neviděla? Alvin právě překročil největší práh svého života;

dokonal velký akt Tvoření, dal světu něco nového, a ona u toho nebyla. Když měl proti sobě Ničitele, zatímco sama byla v dalekém Dekane, sledovala jeho boj – a teď, kdy byla sotva pár desítek kroků daleko, proč ho nesledovala? Proč se nedozvěděla o jeho bolesti, když se svíjel v ohni?

Možná za to mohla chladírna. Kdysi, skoro před devatenácti lety, v den, kdy se Alvin narodil, chladírna utlumila její nadání a ukolébala ji k spánku tak, že bylo málem pozdě, když procitla. Ale ne, tím to být nemohlo – voda už chladírnou neprotékala a oheň kovářské výhně byl tak jako tak silnější.

Možná ji přišel zaclonit samotný Ničitel. Když se však rozhlédla svým zrakem světlice, nevšimla si v barvách okolního světa žádného neobvyklého stínu, alespoň ne nablízku. Nic, co by ji mohlo oslepit.

Ne, oslepit ji musela povaha samotného Alvinova činu. Stejně jako před léty neviděla, jak vyjde ze svého střetu s Ničitelem, stejně jako neviděla, jak dnes v noci na břehu Hia změní Artuše, neviděla ani to, co dělal v kovárně. Právě akt Tvoření, který dnes v noci vykonal, byl mimo budoucnosti, jež bylo její nadání schopné vidět.

Bude to tak už navždy? Vždycky oslepne, když bude Alvin vykonávat svá nejdůležitější díla? Rozčilovalo ji to, děsilo ji to – k čemu je mi nadání, které selhává právě ve chvíli, kdy je potřebuji nejvíc?

Ne. Právě teď jsem je nepotřebovala nejvíc. Alvin nepotřeboval mě ani můj zrak, když vstupoval do ohně. Moje nadání mě nikdy neopustilo, když ho bylo *třeba*. Jediné, co je odsunuto do pozadí, je moje touha.

Ale teď mě potřebuje, pomyslela si. Opatrně sešla ze svahu; měsíc stál nízko, stíny byly temné, takže pěšina byla zrádná. Když obešla roh kovárny, světlo z výhně, které se rozlévalo po trávě, ji téměř oslepilo; bylo tak rudé, že se tráva zdála být leskle černá, ne zelená.

Alvin ležel uvnitř, schoulený na zemi, obličejem ke kovářské výhni, zády k ní. Dýchal ztěžka, přerývaně. Spal? Ne. Byl nahý; chvíli trvalo, než jí došlo, že oblečení ,mu muselo shořet ve výhni. Ve vší té bolesti si toho nevšiml, a tak si to nepamatoval; proto to nespatřila, když v jeho vnitřním ohni pátrala po vzpomínkách.

Pokožku měl šokujícím způsobem bledou a hladkou. Před několika hodinami viděla, jak je sytě hnědá od slunce a žáru ohně v kovářské výhni. Ještě před několika hodinami měl mozoly a tu a tam jizvu po nějaké jiskře nebo spálenině, což byly normální nehody, které k životu vedle ohně patřily. Teď však byla nepoznamenaná jako pleť dítěte a Peggy se neudržela; vstoupila do kovárny, poklekla k němu a přejela mu rukou po zádech, od ramene až k pasu. Pleť měl tak jemnou, že jí vlastní ruce připadaly drsné, jako by ho pouhým dotekem mohla poškrábat.

Dlouze vydechl, vzdychl. Odtáhla ruku.

„Alvine," promluvila. „Jsi v pořádku?"

Pohnul rukou; hladil to, co stínil vlastním tělem. Teprve teď to uviděla. Slabě žluté ve dvojitém stínu těla a kovářské výhně. Zlatý pluh.

„Je živý," zašeptal.

Jako by mu pluh chtěl odpovědět, spatřila, jak se mu pod rukou lehce pohnul.

Samozřejmě že nezaklepali. V tuto noční dobu? Uvnitř by okamžitě poznali, že to není žádný náhodný pocestný – mohli to být jedině hledači. Zaklepáním na dveře by je varovali, dali by jim šanci, aby se pokusili chlapce někam odklidit.

Ale černovlasý hledač západku ani nevyzkoušel. Jednoduše vykopl a dveře se s třeskem vyvrátily dovnitř, vytržené z horního závěsu. Pak, s brokovnicí připravenou, rychle vešel a rozhlédl se po sále. Oheň dohasínal, takže světla bylo málo, ale stačilo, aby viděli, že tam nikdo není.

„Budu hlídat schody," řekl bělovlasý hledač. „Ty jdi za dům, abys viděl, kdyby se tamtudy někdo snažil dostat ven."

Černovlasý hledač ihned prošel kolem kuchyně a schodiště k zadním dveřím, které rozrazil. Než se stačily znovu zavřít, bělovlasý hledač byl již v půlce schodů.

V kuchyni vylezla Stará Peg zpod stolu. Žádný z hledačů se u dveří do kuchyně ani nezastavil. Samozřejmě nevěděla, kdo to je, ale doufala – doufala, že to jsou hledači, kteří sem přitáhli zpátky, protože jim Artuš Stuart nějakým způsobem vyklouzl a oni nevědí, kde je. Zula si boty a co nejtišeji přešla z kuchyně do sálu, kde měl Horác nad krbem nabitou brokovnici. Sáhla po ní a

uchopila ji, ale převrhla při tom maličkou konvici na čaj, kterou předtím v průběhu večera někdo nechal u krbu, aby se ohřívala. Nádoba zařinčela a horká voda jí vychrstla na bosé nohy. Neubránila se a zajíkla se.

Okamžitě zaslechla ze schodiště kroky. Ignorovala bolest a přeběhla ke schodům. Dostala se tam právě včas, aby viděla scházet bělovlasého hledače. Mířil brokovnicí přímo na ni. Přestože nikdy v životě nevystřelila z pušky na člověka, nezaváhala ani na okamžik. Stiskla spoušť; zpětný ráz pušky ji udeřil do břicha, vyrazil jí dech a praštil s ní o zeď vedle dveří do kuchyně. Skoro si toho nevšimla. Jediné, co viděla bylo, jak tam bělovlasý hledač stojí a do tváře se mu náhle vkrádá klidný, až hloupě telecí výraz. Pak mu po celé košili vykvetly rudé květy; padl na záda.

Už nikdy žádné mámě neukradneš další dítě, pomyslela si Stará Peg. Už nikdy neodvlečeš dalšího černocha do života, ve kterém se musí shýbat před bičem. Zabila jsem tě, hledači, a myslím si, že dobrý Bůh se raduje. Ale i kdybych za to měla jít do pekla, nelituji.

Jak ho upřeně pozorovala, nevšimla si, že zadní dveře jsou otevřené, přidržované hlavní pušky černovlasého hledače, namířené přímo na ni.

Alvin se tak soustředil na to, jak Peggy líčil, co udělal, že si vůbec nevšiml, že je nahý. Podala mu koženou zástěru, která visela z kolíku na stěně, a on si ji ze zvyku, bez přemýšlení oblékl. Sama jeho slova téměř neslyšela; všechno, co jí říkal, už věděla; vždyť mu nahlédla do vnitřního ohně. Místo toho si ho prohlížela a uvažovala: Teď je z něho Tvůrce, částečně díky tomu, co jsem ho naučila. Možná jsem tím skončila, možná teď můj život bude patřit pouze mně – ale možná ne, možná jsem teprve začala, možná se teď k němu budu moci chovat jako k muži, ne jako k žákovi nebo chráněnci. Vypadal, jako by zářil nějakým vnitřním plamenem; a na každý krok, který udělal, zlatý pluh reagoval, ne tím, že by ho sledoval nebo se mu pletl pod nohy, ale tím, že se plynule pohyboval jakoby po oběžné dráze, dost daleko, aby nepřekážel, a přitom dost blízko, aby mohl být užitečný; jako by byl Alvinovou součástí, byť samostatnou.

„Já vím," řekla mu Peggy. „Rozumím. *Jsi* teď Tvůrce."

„Nejde jenom o to!" zvolal. „Jde o Křišťálové Město. Už vím, jak je postavit, slečno Kantorová. To město totiž nejsou křišťálové věže, které jsem viděl, město jsou lidé v něm, a jestli to místo někdy postavím, budu muset najít takové lidi, kteří by v něm měli být, lidi stejně ryzí a oddané jako tento pluh, lidi, které spojuje společný sen a společně ho chtějí uskutečnit a budou ho uskutečňovat, i když tam nebudu. Rozumíte, slečno Kantorová? Křišťálové Město není něco, co by mohl vytvořit jediný Tvůrce. Je to město Tvůrců; musím najít nejrůznější lidi a nějakým způsobem z nich Tvůrce udělat."

Jakmile to řekl, uvědomila si, že to skutečně je úkol, pro který se narodil – a práce, která mu zlomí srdce. „Ano," potvrdila. „To je pravda. Já to vím." A třebaže se snažila, už nedokázala mluvit tónem slečny Kantorové, klidně, chladně a rezervovaně. Mluvila svým vlastním hlasem, hlasem svých opravdových pocitů. V nitru hořela plamenem, který v ní Alvin zažehl.

„Pojďte se mnou, slečno Kantorová," vybídl ji. „Tolik toho víte a jste tak dobrá učitelka – potřebuji, abyste mi pomohla."

Ne, Alvine, to nejsou ta slova. Ano, za ta slova s tebou půjdu, ale řekni jiná, ta, která tak moc potřebuji slyšet. „Jak bych tě mohla naučit, co umíš jedině ty?" zeptala se ho. Snažila se, aby to znělo klidně a vyrovnaně.

„Však taky nejde jenom o učení – já to prostě sám nezvládnu. To, co jsem dnes v noci udělal, je strašně těžké – potřebuji vás mít s sebou."

Přistoupil o krok blíž. Zlatý pluh přejel po podlaze k ní, za ní, jestli se pohyboval na hranici dosahu Alvinova „já", nacházela se teď hluboko uvnitř toho rozmáchlého kruhu.

„K čemu mě potřebuješ?" zeptala se Peggy. Odmítala mu nahlédnout do vnitřního ohně, odmítala se podívat, zda je nebo není nějaká šance, že by skutečně mohl – ne, odmítala před sebou třeba jen pojmenovat, co teď chtěla, neboť se bála, že nějakým způsobem zjistí, že to není možné, že se to nemůže nikdy stát, že se dnes v noci všechny takové cesty nevratně uzavřely. Ano, uvědomila si, to byl jeden z důvodů, proč se tak zabrala do zkoumání nových budoucností Artuše Stuarta; bude Alvinovi tak nablízku, že mohla Artušovýma očima vidět dost z

Alvinovy slavné a strašné budoucnosti, aniž by musela zjišťovat, co by se dozvěděla, kdyby nahlédla do vnitřního ohně přímo Alvinovi: Alvinův vnitřní oheň by jí ukázal, jestli jsou v množství jeho budoucností nějaké, ve kterých ji miluje, vezme si ji a svěří to vzácné a dokonalé tělo její náruči, aby jí dal a zároveň od ní dostal ten dar, který je společný pouze milencům.

„Pojďte se mnou," zopakoval. „Vůbec si nedovedu představit, že bych odešel bez vás, slečno Kantorová. Já –" Zasmál se sám sobě. „Ani neznám vaše křestní jméno, slečno Kantorová."

„Margareta."

„Smím vám tak říkat? Margareto – půjdete se mnou? Vím, že nejste taková, za jakou se vydáváte, ale je mi jedno, jak pod všemi těmi hexy vypadáte. Mám pocit, jako byste byla jediná živá duše, která mě zná takového, jaký doopravdy jsem, a já –"

Jen tam stál a hledal slova. A ona tam stála a čekala, až je uslyší.

„Já vás miluju," řekl. „I když si myslíte, že jsem jenom chlapec."

Možná by mu odpověděla. Možná by mu řekla, že ví, že je muž a že ona je jediná žena, která ho může milovat, aniž by ho uctívala, jediná, která pro něho skutečně může být pomocí jemu rovnou. Jenže do ticha po jeho slovech a předtím, než stačila promluvit, se ozval výstřel.

Ihned pomyslela na Artuše Stuarta, ale trvalo jen chviličku, než se přesvědčila, že jeho vnitřní oheň nic neruší; ležel v jejím domečku a spal. Ne, ten zvuk přišel z větší dálky. Vyslala svůj zrak světlice k hostinci a našla tam vnitřní oheň muže, který byl v posledním okamžiku před smrtí a díval se na ženu stojící u paty schodiště. Byla to její matka a v ruce držela brokovnici.

Jeho vnitřní oheň zeslábl a odumřel. Peggy okamžitě nahlédla do vnitřního ohně své matky a spatřila pod jejími myšlenkami, pocity a vzpomínkami milion budoucích cest, které se všechny míchaly, měnily se jí před očima, stávaly se jedinou cestou, jež vedla k jedinému místu. K výbuchu spalující bolesti, po němž nebylo nic.

„Mami!" vykřikla. „Mami!"

A pak se budoucnost stala přítomností; vnitřní oheň Staré Peg zhasl ještě dřív, než zvuk druhého výstřelu dolétl ke kovárně.

Alvin skoro ani nemohl uvěřit, co slečně Kantorové říká. Až do té chvíle si neuvědomoval, co k ní cítí. Měl takový strach, že se mu vysměje, tak moc se bál, že mu řekne, že je moc mladý a že se přes svoje pocity časem přenese.

Jenže místo odpovědi se nakrátko zarazila a právě tehdy zazněl výstřel. Alvin okamžitě poznal, že přišel z hostince; sledoval zvuk broučkem a zjistil, odkud se ozval, našel mrtvého muže, kterému již nebylo pomoci. A pak, krátce nato, přilétl další výstřel, po kterém našel někoho jiného, jak umírá, ženu. Znal to tělo skrznaskrz; to nebyl nikdo cizí. Musela to být stará Peg.

„Mami!“ vykřikla slečna Kantorová. „Mami!“

„To je Stará Peg Hostinská!“ zvolal Alvin.

Viděl, jak si slečna Kantorová rozervala límec šatů a vytáhla amulety, které tam visely. Strhla si je z krku, přičemž ji trhající se provázky ošklivě pořezaly. Alvin nevěřil vlastním očím, co vidí – mladou ženu, sotva starší než on, a krásnou, přestože měla obličej zmučený žalem a hrůzou.

„To je moje matka!“ vykřikla. „Zachraň ji, Alvine!“

Neztrácel ani sekundu. Vyřítil se z kovárny a rozběhl se bosky přes trávu, po cestě, nevšímaje si, jak se mu tvrdá hlína a kameny zarývají do měkkých, nepřizpůsobených chodidel. Kožená zástěra se mu pletla a zachytávala se mezi kolena; zatáhl za ni a přesunul si ji na bok, aby nepřekážela. Viděl svým broučkem, že Staré Peg už skoro není pomoci, ale přesto běžel dál, protože to musel *zkusit*, i když věděl, že to nemá žádný smysl. A potom zemřela, ale běžel dál, protože přece nemohl neběžet tam, kde ta dobrá žena, jeho dobrá přítelkyně, leží mrtvá.

Jeho dobrá přítelkyně a matka slečny Kantorové. To bylo možné jedině v tom případě, že učitelka byla ta mladá světlice, která před sedmi lety utekla. Jenže jestli to byla taková světlice, jak lidé z okolí říkali, proč neviděla, co se stane? Proč se nepodívala do matčina vnitřního ohně a nepředpověděla její smrt? Nedávalo to smysl.

Před ním na cestě byl člověk. Muž, který běžel od hostince k páru koní uvázanému ke stromům opodál. Byl to ten, který zabil Starou Peg, Alvin to věděl, a víc ho nezajímalo. Přidal, takže běžel rychleji než kdy předtím, aniž by bral sílu z lesa kolem. Muž ho zaslechl na nějakých třicet yardů a otočil se.

„Ty, kováři!“ vykřikl černovlasý hledač. „Tebe taky s potěšením zabiju!“ V ruce měl pistoli. Vystřelil.

Kulka zasáhla Alvina do břicha, ale nevšímal si toho. Jeho tělo začalo okamžitě opravovat, co kulka potrhala, ale stejně by na tom ani za mák nezáleželo, i kdyby měl vykrvácet. Alvin ani nezpomalil; vletěl do toho muže, srazil ho na zem, přistál na něm a klouzal s ním deset stop v prachu cesty. Hledač zařval bolestí a strachem. To byl jeho poslední výkřik. Rozzuřený Alvin chytil jeho hlavu tak silně, že stačil jeden ostrý úder druhou rukou do mužovy dolní čelisti a krční páteř se čistě zlomila vedví. Už byl mrtvý, avšak Alvin ho znovu a znovu tloukl pěstmi do hlavy, až měl paže, hruď a koženou zásteru celé potřísněné krví a lebka černovlasého hledače byla rozlámaná jako upuštěný hliněný džbánek.

Pak Alvin zůstal klečet, s hlavou otupělou vyčerpáním a vybitým hněvem. Asi po minutě si připomněl, že Stará Peg stále leží na podlaze hostince. Věděl, že je mrtvá, ale kam jinam měl jít? Pomalu se zvedl.

Zaslechl, jak cestou od města přijíždějí koně. V tu noční dobu znamenaly ve Vidlici výstřely jediné – potíže. Lidé přijedou. Najdou tělo na cestě – budou pokračovat do hostince. Nemusí tu čekat a přivítat je.

V hostinci již Peggy klečela nad matčiným tělem, uplakaná a udýchaná po běhu nahoru k domu. Alvin ji s jistotou poznal jen podle šatů – její opravdovou tvář předtím zahlédl pouze jednou, na chviličku v kovárně. Když viděla Alvina vejít, otočila se. „Kde jsi byl? Proč jsi ji nezachránil? Mohl jsi ji zachránit!“

„Nemohl jsem,“ řekl Alvin. Nebylo od ní hezké, že říkala něco takového. „Nebyl čas.“

„Měl ses podívat! Měl jsi poznat, co se stane.“

Alvin jí nerozuměl. „Já nevidím, co přijde. To je *tvoje* nadání.“

Nato se rozplakala, ne suchými vzlyky, jako když přišel, ale hlubokým, srdceryvným kvílením zármutku. Alvin nevěděl, co dělat.

Dveře za ním se otevřely.

„Peggy," zašeptal Horác Hostinský. „Malá Peggy."

Peggy vzhlédla k otci. Tvář měla tak uslzenou, zkroucenou bolestí a zrudlou pláčem, až byl div, že ji poznal. „To já ji zabila!" vykřikla. „Neměla jsem odcházet, táto. Já ji zabila!"

Teprve v tu chvíli Horác pochopil, že tělo, které tam leží, patří jeho ženě. Alvin viděl, jak se roztřásl, zaúpěl a pak začal hlasitě a vysoko kvílet, jako zraněný pes. Alvin takový žal nikdy neviděl. Plakal můj otec také tak, když zemřel bratr Síla? Vydával taky takové zvuky, když si myslel, že mne a Míru Indiáni umučili?

Alvin natáhl k Horácovi ruku a pevně ho vzal kolem ramen, pak ho dovedl k Peggy a pomohl mu kleknout si vedle dcery. Oba plakali a ani na jednom nebylo znát, že by toho druhého viděl. Jediné, co viděli, bylo tělo Staré Peg, roztažené na podlaze; Alvin si ani nedokázal představit, jak hluboce, jak mučivě v každém z nich tkví přesvědčení o vlastní vině za její smrt.

Po chvíli vešel šerif. Našel venku mrtvolu černovlasého hledače a netrvalo mu dlouho, aby pochopil, co přesně se stalo. Vzal si Alvina stranou. „Neviděl jsem jasnější případ sebeobrany," řekl Pavlík Hlava, „a ani na tři sekundy bych tě za to nedal do vězení. Ale můžu ti říct, že zákony v Apalačsku se nedívají na smrt hledače tak lehce a smlouva jim dovoluje přijít sem a odvést tě na jih k soudu. Jinak řečeno, chlapče, uděláš nejlíp, když odsud v příštích několika dnech zmizíš, jinak nemohu ručit za tvé bezpečí."

„Stejně jsem chtěl odejít," odvětil Alvin.

„Nevím, jak jsi to udělal," dodal Pavlík Hlava, „ale tuším, že jsi hledačům toho napůl černého mouřenínka vzal a schoval ho někde poblíž. Radím ti, Alvine, až budeš odcházet, uděláš nejlíp, když toho kluka vezmeš s sebou. Odveď ho do Kanady. Protože jestli ještě někdy uvidím jeho obličej, odvezu ho na jih já sám. Tohle všechno je kvůli němu – je mi z toho špatně, že dobrá bílá žena zemřela kvůli nějakému napůl černému malému míšenci."

„Uděláte dobře, Pavlíku Hlavo, když přede mnou takovou věc už nikdy neřeknete.“

Šerif jen zavrtěl hlavou a odešel. „To je proti přírodě,“ prohlásil. „Vy všichni se k tý opici chováte, jako by to byl člověk.“ Otočil se k Alvinovi. „Je mi celkem jedno, co si o mně myslíš, Alvine Kováři, ale dávám tobě a tomu malému míšenci šanci zůstat naživu. Doufám, že máš dost rozumu, abys ji využil. Prozatím by sis mohl jít umýt tu krev a sehnat si nějaké oblečení.“

Alvin vyšel na cestu. Přicházeli další lidé – nevšímal si jich. Zdálo se, že jedině Mock Berry chápe, co se děje. Dovedl Alvina do svého domu, kde ho Anga omyla a Mock mu dal na sebe něco z vlastního šatstva. Skoro svítalo, když se Alvin vrátil ke kovárně.

Smířil seděl na stoličce ve dveřích a díval se na zlatý pluh, který ležel na zemi, hezky nehybný, přímo před kovářskou výhní.

„To je zatraceně povedené tovaryšské dílo,“ prohlásil.

„Taky si myslím,“ řekl Alvin. Došel k pluhu a sáhl pro něj. Pluh mu do rukou skoro skočil – nebyl teď vůbec těžký – ale jestli si Smířil všiml, jak se pluh pohnul sám od sebe těsně předtím, než se ho Alvin dotkl, neřekl na to nic.

„Mám spoustu železného šrotu,“ řekl Smířil. „Ani po tobě nechci, aby ses se mnou rozdělil napůl. Jenom mi nech několik kousků, až je proměníš ve zlato.“

„Nebudu měnit další železo ve zlato,“ odvětil Alvin.

Smířila to rozlítilo. „Je to *zlato*, ty pitomče! Ten pluh, který jsi vyrobil, znamená nikdy nemít hlad, nemuset už nikdy pracovat, žít si dobře a ne v tom zchátralém domě nahoře. Znamená to nové šaty pro Gertu a možná oblek pro mě! Znamená to, že mě lidé z města budou zdravit a budou smekat klobouk, jako bych byl džentlmen. Znamená to vozit se v kočáře jako doktor Felčar a jezdit do Dekane, Kartága nebo kam mě napadne a nestarat se, co to stojí. A ty mi říkáš, že žádné další *zlato* neuděláš?“

Alvin věděl, že vysvětlování nebude k ničemu, ale přesto se o ně pokusil.

„To není obyčejné zlato, pane. Tohle je živý pluh – a já nikomu nedovolím, aby ho roztavil a nadělal z něho mince. I

když si myslím, že by ho stejně nikdo roztavit nedokázal, ani kdyby chtěl. Tak ustupte a nechte mě jít.“

„Co s ním budeš dělat, orat? Ty zatracený blázne, můžeme být králové světa společně!“ Jenže když se Alvin protlačil kolem a zamířil z kovárny ven, Smířil přestal škemrat a začal vyhrožovat. „To, co jsi na výrobu toho zlatého pluhu použil, bylo moje železo! To zlato patří *mně!* Tovaryšské dílo vždycky patří mistrovi, pokud je tovaryši nedá, a já to neudělám, na to vem jed! Zloději! Ty mě okrádáš!“

„Vy jste mi ukradl pět let života, kdy už jsem byl dávno dost dobrý, abych byl tovaryšem,“ odvětil Alvin. „A tenhle pluh – vyrobit ho nemělo s tím, co jste mě naučil, nic společného. Je živý, Smířile Kováři. Nepatří vám a nepatří ani mně. Patří sobě. Tak mě nechte, abych ho tady položil, a uvidíme, kdo ho dostane.“

Alvin položil pluh na trávu mezi nimi. Potom několik kroků ustoupil. Smířil udělal jeden krok k pluhu. Pluh se zabořil do půdy pod trávou a začal si razit cestu hlínou, až se dostal k Alvinovi. Když jej Alvin zvedl, byl teplý. Věděl, co to jistě znamená. „Dobrá půda,“ řekl. Pluh se mu v rukou chvěl.

Smířil tam stál, oči vytřeštěné strachem. „Proboha, chlapče, ten pluh se *hýbal.*“

„Já vím.“

„Co jsi zač, mládenče? Ďábel?“

„Myslím, že ne,“ odvětil Alvin. „I když jsem se s ním možná jednou nebo dvakrát potkal.“

„Táhni odsud! Seber si ten krám a odejdi! Už nikdy nechci tvůj obličej zahlédnout poblíž své kovárny!“

„Máte mou tovaryšskou listinu,“ připomněl Alvin. „Chci ji.“

Smířil sáhl do kapsy, vytáhl přeložený papír a hodil jej na trávu. Pak se vrátil dovnitř a zavřel za sebou dveře kovárny, což prakticky nikdy nedělal, dokonce ani v zimě. Zamkl je úplně a zajistil je zevnitř závorou. Ubohý hlupák, jako by Alvin nedokázal v okamžiku strhnout stěny, kdyby se doopravdy chtěl dostat dovnitř.

Alvin došel k papíru a zvedl ho. Rozložil a přečetl si ho. Byl podepsaný, jak měl být. Platil. Alvin byl teď tovaryš.

Slunce se právě chystalo vykouknout, když Alvin dorazil ke dveřím chladírny. Byly samozřejmě zamčené, ale zámky a hexy

mu nemohly zabránit ve vstupu, obzvlášť když byly všechny jeho dílem. Otevřel dveře a vešel dovnitř. Artuš Stuart se ve spánku zavrtěl. Alvin ho lehce vzal za rameno a probudil ho. Potom si klekl k posteli a vylíčil chlapci většinu toho, co se v noci stalo. Ukázal mu zlatý pluh a předvedl mu, jak se hýbe. Artuš se radostně zasmál. Potom mu Alvin řekl, že žena, již celý život nazýval svou mámou, je mrtvá, zabitá hledači, a Artuš se rozplakal.

Ne však na dlouho. Byl moc mladý na to, aby plakal dlouho. „Říkáš, že sama jednoho zabila, než umřela?“

„Brokovnicí tvého táty.“

„Dobře udělala!“ vyhrkl Artuš Stuart tak vášnivě, že se Alvin vzhledem k tomu, jak byl Artuš malý, skoro rozesmál.

„Toho druhého jsem zabil já sám. Toho, který ji zastřelil.“

Artuš uchopil Alvinovu ruku a rozevřel ji. „Touto rukou jsi ho zabil?“ Alvin přikývl.

Artuš ho políbil na otevřenou dlaň.

„Dal bych ji do pořádku, kdyby to šlo,“ řekl Alvin. „Ale zemřela příliš rychle. Ani kdybych tam stál hned poté, co dostala zásah, nedokázal bych ji dát do pořádku.“

Artuš Stuart zvedl ruce, pověsil se Alvinovi kolem krku a ještě chvíli si poplakal.

Trvalo den, než byla Stará Peg uložena do země, nahoru na kopec ke svým dcerám, Alvinovu bratru Sílovi a Artušově mámě, která zemřela tak mladá. „Místo pro odvážné lidi,“ řekl doktor Felčar a Alvin věděl, že to je pravda, přestože neví o uprchlé černé otrokyni.

Smyl skvrny od krve z podlahy a ze schodů v hostinci. Použil svůj dar aby z nich odstranil krev, se kterou si neporadil ani louh a písek. Byl to poslední dar, který mohl Horácovi nebo Peggy dát. Margaretě. Slečně Kantorové.

„Musím odejít,“ řekl jim. Seděli na židlích v sále hostince, kde celý den přijímali smuteční hosty. „Artuše vezmu s sebou ke své rodině do Sílová Kostelce. Bude tam v bezpečí. A pak půjdu dál.“

„Díky za všechno,“ promluvil Horác. „Byl jsi nám dobrým přítelem. Stará Peg tě měla moc ráda.“ Potom se znovu rozplakal.

Alvin ho několikrát poplácal po ramenou, pak se postavil před Peggy. „Za všechno, čím jsem, vděčím vám, slečno Kantorová.“

Zavrtěla hlavou.

„Všechno, co jsem vám řekl, jsem myslel vážně. Platí to pořád.“

Znovu zavrtěla hlavou. Nepřekvapilo ho to. V situaci, kdy její máma zemřela, aniž se dozvěděla, že se dcera vrátila domů, Alvin ani nečekal, že se jen tak sebere a půjde. Někdo musel Horácovi pomoci s vedením hostince. Všechno to dávalo smysl. Přesto ho to zasáhlo do srdce, protože teď víc než kdy jindy věděl, že to je pravda – že ji miluje. Ale nebyla pro něho. To bylo jasné. Nikdy nebyla pro něho. Taková žena, tak vzdělaná, tak jemná a krásná – mohla být jeho učitelka, ale nikdy ho nemohla milovat tak, jak miloval on ji.

„Pak se tedy asi loučím,“ řekl. Podal jí ruku, i když věděl, že je trochu hloupé potřásat si rukou s někým, kdo truchlí tak jako ona. Ale hrozně moc ji chtěl obejmout a pevně podržet, tak jako držel Artuše Stuarta, když byl zarmoucený, a potřesení rukou k tomu mělo nejblíž.

Uchopila jeho ruku. Ne proto, aby mu s ní potřásla, jenom ji držela, pevně ji držela. Překvapilo ho to.

V dalších měsících a letech o tom bude mnohokrát přemýšlet, jak pevně se ho držela. Možná to znamenalo, že ho miluje. Nebo to možná znamenalo, že o něho stojí jen jako o žáka, nebo mu děkuje za to, že pomstil smrt její matky – jak mohl vědět, o čem svědčí takové gesto? Ale dál tu vzpomínku opatroval. Co kdyby znamenala, že ho miluje?

A pak, když ho tak držela za ruku, jí dal slib, i když nevěděl, jestli Peggy vůbec stojí o to, aby ho dodržel. „Vrátím se,“ řekl. „A to, co jsem minulou noc řekl, bude pravda vždycky.“ Potřeboval na to všechnu svou kuráž, aby jí pak řekl jménem, k jehož použití mu minulou noc dala svolení. „Bůh s tebou, Margareto.“

„Bůh s tebou, Alvine,“ zašeptala.

Pak vzal za ruku Artuše Stuarta, který se také loučil, a odvedl ho. Odešli za dům do stodoly, kde Alvin ukryl zlatý pluh hluboko do sudu fazolí. Sňal víko, natáhl ruku a pluh se zvedl, až se zaleskl na světle. Potom jej Alvin vyzvedl, zabalil jej

nadvakrát do pytloviny, uložil do vaku ze stejného materiálu a přehodil si vak přes rameno.

Pak si klekl a natáhl ruce, jak to dělával vždycky, když chtěl, aby mu Artuš Stuart vylezl na záda. Artuš to udělal, protože to všechno bral jako hru – chlapec jeho věku neumí truchlit déle než hodinu nebo dvě. Vyšvihl se Alvinovi na záda a při tom se smál a poskakoval.

„Tentokrát to bude dlouhá jízda, Artuši Stuarte," varoval ho Alvin. „Půjdeme až do domu mé rodiny v Sílově Kostelci."

„Celou cestu pěšky?"

„*Já* půjdu pěšky. *Ty* se povezeš."

„Hurá!" vykřikl Artuš.

Alvin vyrazil pozvolným poklusem, ale zanedlouho se rozběhl naplno. Ani jednou však nevkročil na cestu. Vzal to přímo krajinou, přes pole, přes ploty a do lesů, které pořád rostly na rozsáhlých plochách Hia a Wobiše mezi ním a domovem. Zelená píseň byla mnohem slabší než v dobách, kdy Indiánům patřila veškerá krajina. Byla však pořád dost silná, aby ji Alvin Kovář slyšel. Nechal se vtáhnout do jejího rytmu a běžel, jak to dělali Indiáni. A Artuš Stuart – možná taky slyšel něco z té zelené písně, dost, aby ho na Alvinových zádech ukolébala k spánku. Svět zmizel. Byl jen on, Artuš Stuart a zlatý pluh – a celý svět kolem něho zpíval. Jsem tovaryš. A toto je má první tovaryšská pouť.

Kapitola 20

Cavilův čin

Cavil Plantážník potřeboval něco vyřídit ve městě. Toho krásného jarního rána časně nasedl na koně a odjel od manželky, otroků, domu a půdy s vědomím, že všechno má jeho kontrolou, všechno mu patří.

Někdy kolem poledne, kdy už měl za sebou mnoho příjemných návštěv a jednání, se zastavil na poště. Měl tam tři dopisy. Dva byly od starých přátel. Jeden byl od pátera Filadelfa Throwera z Kartága, hlavního města Wobiše.

Staří přátelé mohli počkat. Důležitější jsou zprávy od hledačů, které najal, pouze netušil, proč dopis přišel od Throwera a ne od hledačů samotných. Možná se vyskytly problémy. Možná nakonec bude muset odjet kvůli svědectví na sever. Jestli to bude opravdu nutné, tak to udělám, pomyslel si Cavil. Jak to řekl Ježíš Kristus, rád opustím devadesát devět ovcí, abych získal zpátky tu jedinou zbloudilou.

Byly to špatné zprávy. Oba hledači byli mrtví a stejně tak manželka hostinského, která tvrdila, že Cavilova ukradeného prvorozeného syna přijala za vlastního. Dobře jí tak, pomyslel si Cavil a ani na vteřinu nepolitoval hledače – byli najatí a cenil si jich ještě míň než svých otroků, protože nebyli *jeho.* Kdepak, zpráva, z níž se Cavilovi roztřásly ruce a zastavil dech, byla ta poslední, ta nejhorší. Člověk, který jednoho z hledačů zabil, kovářský učedník jménem Alvin, utekl, místo aby stanul před soudem – a jeho syna vzal s sebou.

Vzal mého syna. A nejhorší slova od Throwera byla tato: „Znal jsem toho Alvina ještě jako dítě, a již tehdy byl prostředníkem zla. Je to nejhorší nepřítel na světě pro našeho společného Přítele, a nyní má v držení tvůj nejvzácnější majetek. Mrzí mě, že nemám lepší zprávy. Modlím se za tebe, aby se z

tvého syna nestal nebezpečný a neúprosný nepřítel celého svatého díla našeho Přítele.“

Jak mohl Cavil po takových zprávách pokračovat v tom, co chtěl ten den vyřídit? Aniž řekl poštmistrovi či komukoli jinému jediné slovo, nacpal si dopisy do kapsy, vyšel ven, nasedl na koně a zamířil domů. Jeho srdce se celou cestu zmítalo mezi vztekem a strachem. Jak mohla ta severanská abolicionistická verbež dopustit, aby jim Dozorcův nejhorší nepřítel ukradl jeho otroka, jeho syna, přímo pod nosem? Pojedu na sever a zaplatí mi za to. Najdu toho chlapce, udělám – a pak jeho úvahy znenadání přeskočily k tomu, co asi by Dozorce řekl, kdyby ještě někdy přišel. Co když mnou teď pohrdá a už nikdy nepřijde? Anebo ještě hůř, co když přijde a zatratí mě jako líného služebníka? Anebo co když mě prohlásí za nehodného a zakáže mi, abych si bral další černé ženy? Jak bych mohl žít, ne-li v jeho službách? K čemu jinému můj život *je?*

A pak znovu hněv, strašlivý rouhačský hněv, ve kterém vykřikl z hloubi své duše: Můj Dozorce! Proč jsi dopustil, aby se to stalo? Jestli jsi opravdu Hospodin, mohl jsi tomu zabránit jediným slovem!

A pak hrůza: Jak mohl něco takového udělat, pochybovat o Dozorcově moci! Ne, odpusť mi, skutečně jsem tvůj otrok, pane! Odpusť mi, ztratil jsem všechno, odpusť mi!

Ubohý Cavil. Brzy měl zjistit, co může znamenat ztratit všechno.

Přijel domů a zatočil s koněm dlouhou příjezdovou alejí k domu. Slunce pálilo, a tak zůstal ve stínu dubů na jižní straně cesty. Kdyby jel prostředkem aleje, možná by ho spatřili dřív. Možná by pak nezaslechl ženský výkřik z nitra domu právě ve chvíli, kdy vyjel zpod stromů. „Dolores!“ zavolal. „Stalo se něco?“ Nedostal žádnou odpověď.

To ho vyděsilo. Představivost mu dodala výjevy, ve kterých se po dobu jeho nepřítomnosti vloupali do domu zběhové, zloději nebo něco podobného. Možná již zabili Důtkaře a teď vraždili jeho ženu. Popohnal koně a rozjel se kolem domu dozadu.

Dorazil tam právě včas, aby spatřil, jak od zadních dveří domu běží k ubikacím otroků mohutný starý černoch. Neviděl mu do tváře kvůli kalhotám, které neměl na sobě, stejně jako

žádné jiné ošacení – ne, držel ty kalhoty jako prapor, který mu při sbíhání k chatrčím vlál před obličejem.

Černoch bez kalhot vybíhá z mého domu, ve kterém před chvílí křičela žena. V první chvíli se Cavil nemohl rozhodnout mezi touhou dohnat toho černocha a zabít ho holýma rukama, a nutkáním běžet nahoru za Dolores, přesvědčit se, že je v pořádku. Přijel včas? Nebyla poskvrněna?

Cavil vyběhl po schodech a rozrazil dveře do pokoje své ženy. Dolores ležela v posteli, přikrývky vytažené až pod bradu, a hleděla na něho vytřeštěnýma, vystrašenýma očima.

„Co se stalo?“ vykřikl Cavil. „Jsi v pořádku?“

„Ovšemže jsem!“ odpověděla ostře. „Co děláš doma?“

To nebyla odpověď, jakou očekával od ženy, která právě vykřikla strachem. „Slyšel jsem tě křičet. Tys neslyšela, jak jsem odpověděl?“

„Já tady nahoře slyším všechno,“ řekla Dolores. „Celý život nemám na práci nic jiného než tady ležet a poslouchat. Slyším všechno, co se v tomhle domě řekne, a všechno, co se dělá. Ano, slyšela jsem tě volat. Jenže to jsi neodpovídal *mně.*“

Cavil byl ohromený. Z jeho ženy mluvila zlost. Ještě nikdy ji neviděl rozzlobenou. Poslední dobou od ní skoro neslyšel ani slovo – když snídal, vždycky spala, a jejich společné večeře se odbývaly v tichu. A teď tento hněv – proč? Proč teď?

„Viděl jsem z domu utíkat nějakého černocha,“ řekl. „Tak mě napadlo, že třeba –“

„Že třeba co?“ Zaznělo to uštěpačně, jako výzva.

„Že ti třeba ublížil.“

„Ne, neublížil mi.“

Do Cavilovy mysli se začala vkrádat myšlenka, myšlenka tak strašlivá, že ani nechtěl věřit, že o něčem takovém uvažuje. „Co tedy *dělal?*“

„Přece stejnou svatou práci, jakou děláš ty, Cavile.“

Cavil na to nedokázal říct ani slovo. Věděla to. Všechno věděla.

„Loni v létě, když přijel tvůj přítel páter Thrower, jsem tady ležela v posteli, když jste spolu vy dva hovořili.“

„Spala jsi. Dveře byly –“

„Slyšela jsem všechno. Každé slovo, každé špitnutí. Slyšela jsem, jak jste šli ven. Slyšela jsem váš hovor u snídaně. Víš, že

jsem tě chtěla zabít? Roky jsem si myslela, že jsi milující manžel, křesťan, a ty ses celou tu dobu pářil s těmi černoškami. A pak jsi všechny své děti prodal jako otroky. Říkala jsem si, že jsi zrůda. Někdo tak špatný, že každá další minuta tvého života je kacířstvím. Jenže moje ruce nebyly schopné udržet nůž nebo zmáčknout spoušť pistole. Tak jsem tady ležela a přemýšlela. A víš, na co jsem přišla?“

Cavil neřekl nic. To, jak to líčila, ho vykreslovalo ve velice špatném světle. „Tak to nebylo, bylo to svaté.“

„Bylo to cizoložství!“

„Měl jsem vidění.“

„Ano, to tvoje vidění. Dobře, výborně, pane Cavile Plantážníku, měl jste vidění, že dělat napůl bílé děti je dobrá věc. Mám pro vás zprávu. Já taky umím dělat napůl bílé děti!“

Teď to všechno dávalo smysl. „On tě znásilnil!“

„Neznásilnil mě, Cavile. Já ho sem nahoru pozvala. Řekla jsem mu, co má dělat. Přesvědčila jsem ho, aby mi říkal lištičko a předtím i potom se se mnou pomodlil, aby to bylo stejně *svaté* jako to, co jsi dělal ty. Modlili jsme se k tomu tvému prokletému Dozorci, ale z nějakého důvodu se nikdy neukázal.“

„To není možné.“

„Znovu a znovu, pokaždé, když jsi odjel z plantáže, celou zimu a celé jaro.“

„Tomu nevěřím. Lžeš mi, abys mě ranila. Ty to *nemůžeš* dělat – doktor to říkal – strašně tě to bolí.“

„Cavile, než jsem zjistila, co děláš s těmi černoškami, jsem si myslela, že vím, co je bolest, ale všechno to utrpení nebylo nic, slyšíš mě? Tu bolest bych mohla prožívat každý den a říkala bych tomu svátek. Jsem těhotná, Cavile.“

„Znásilnil tě. Tak to všem řekneme, jeho pro výstrahu pověsíme a –“

„*Jeho* pověsíme? Na této plantáži je jenom jeden muž, který znásilňuje, Cavile, a ať tě ani nenapadne si myslet, že neřeknu, kdo to je. Jestli se dotkneš otce mého dítěte, řeknu celé zemi, co jsi dělal. V neděli vstanu a řeknu to v kostele.“

„Dělal jsem to ve službě –“

„Myslíš, že tomu uvěří? O nic víc než já. Tomu, co jsi dělal, se neříká svatost. Říká se tomu tělesná žádost. Cizoložství.

Chtíč. A až se to roznese, až se mi narodí černé dítě, obrátí se proti tobě, všichni. Vyženou tě.“

Cavil věděl, že má pravdu. Nikdo by mu neuvěřil. Byl zničený. Pokud neudělá jednu prostou věc.

Vyšel z pokoje. Ležela tam a vysmívala se mu, dobírala si ho. Došel do svého pokoje, stáhl ze stěny brokovnici, nasypal dovnitř střelný prach, nacpal do hlavně zátku, pak nasypal dvojitou dávku broků a utěsnil ji druhou zátkou.

Když se k ní vrátil, už se nesmála. Ležela obličejem ke stěně a plakala. Teď už je na slzy pozdě, pomyslel si. Neotočila se k němu, když došel k posteli a strhl z ní přikrývku. Byla nahá jako oškubaná slepice.

„Zakryj mě,“ zašeptala. „Utekl tak rychle, že mě neoblékl. Je chladno. Zakryj mě, Cavile –“

Potom uviděla pušku.

Zkroucené ruce zamávaly ve vzduchu. Tělo se zazmítalo. Vykřikla bolestí, kterou jí způsobil příliš rychlý pohyb. A tehdy Cavil stiskl spoušť a její tělo sebou pláclo na postel. Vzdychlo, jak jí z hrdla unikl poslední vzduch.

Cavil se vrátil do svého pokoje a nabil pušku znovu.

Tlustého Lišáka našel plně oblečeného, jak leští kočár. Byl to velký lhář, myslel si, že dokáže Cavila Plantážníka ošálit. Jenže Cavil jeho lži ani nevyslechl. „Tvoje ličtička nahoře tě chce vidět,“ řekl.

Tlustý Lišák to celou cestu popíral, dokud nepřišli do pokoje a neuviděl Dolores na posteli. Pak změnil písničku. „Ona mě přinutila! Co jsem mohl dělat, pane! Bylo to jako vy a ty ženy, pane! Jakou volbu má černý otrok? Musel jsem poslechnout, no ne? Jako ty ženy s vámi!“

Cavil poznal ďáblovu řeč a nevšímal si jí. „Svlékni se a udělej to znovu,“ přikázal. Tlustý Lišák kňučel a skučel, ale když ho Cavil píchl hlavní do žeber, udělal, co se po něm chtělo. Zavřel oči, aby se nemusel dívat na to, co brokovnice udělala s Dolores, a vykonal, oč byl požádán. Pak Cavil vystřelil znovu.

Krátce poté dorazil ze vzdáleného pole Důtkař, celý zpocený, jak plný strachu běžel, když zaslechl výstřely. Cavil se s ním setkal v přízemí. „Zamkni otroky, Důtkaři, a přiveď mi šerifa.“

Když šerif přijel, Cavil ho dovedl do patra a všechno mu ukázal. Šerif zbledl. „Dobrý Bože,“ zašeptal.

„Je to vražda, šerife? Udělal jsem to já. Odvedete mě do vězení?“

„Ne, pane,“ odvětil šerif. „Tomuhle nebude nikdo říkat vražda.“ Potom se s podivným výrazem v obličeji podíval na Cavila. „Co jste za člověka, Cavile?“

Cavil otázce v první chvíli neporozuměl.

„Že jste mi takto ukázal svou ženu. Já bych raději zemřel, než bych někomu dovolil, aby mou ženu viděl takhle.“

Šerif odešel. Důtkař dohlédl, aby otroci uklidili pokoj. Dolores ani Lišák neměli pohřeb. Oba pohřbili tam, kde ležela Salamanda. Cavil si byl celkem jistý, že nad hroby zemřelo několik slepic, ale tou dobou už mu to bylo jedno. Pil desátou láhev bourbonu a odříkával desetitisící modlitbu k Dozorci, který si v takovou chvíli udržoval velký odstup, jak se zdálo.

Přibližně za týden, nebo možná později, se šerif objevil znovu, tentokrát s knězem a baptistickým kazatelem. Vzbudili Cavila z opileckého spánku a ukázali mu šek na dvacet pět tisíc dolarů. „Všichni vaši sousedé uspořádali sbírku,“ vysvětlil kněz.

„Já nepotřebuju peníze,“ namítl Cavil.

„Chtějí vás vykoupit,“ řekl kazatel.

„Plantáž není na prodej.“

Šerif zavrtěl hlavou. „Nerozumíte, Cavile. To, co se tady stalo, byla špatná věc. Ale to, že jste dovolil lidem, aby viděli vaši ženu v takovém stavu –“

„Dovolil jsem to jenom vám.“

„Nejste džentlmen, Cavile.“

„Také je tu záležitost s těmi dětskými otroky,“ ozval se baptistický kazatel. „Na to, že nemáte jiný chovný materiál než takový, který je černý jak noc, se zdají mít pozoruhodně světlou kůži.“

„Je to zázrak od Boha,“ prohlásil Cavil. „Hospodin černé plemeno zesvětluje.“

Šerif podstrčil Cavilovi nějaký papír. „Toto je převod nabývacích práv na veškerý váš majetek – otroky, budovy a pozemky – na holdingovou společnost tvořenou vašimi bývalými sousedy.“

Cavil si papír přečetl. „Tahle listina mluví o všech otrocích na těchto pozemcích,“ řekl. „Mám nárok na jednoho uprchlého chlapce na severu.“

„To nás nezajímá. Je váš, jestli ho dokážete najít. Doufám, že jste si všiml, že tato listina obsahuje podmínku, která vám zakazuje vrátit se do konce svého života na tomto světě do tohoto nebo některého ze sousedních okresů.“

„Všiml jsem si té pasáže,“ kývl Cavil.

„Mohu vás ubezpečit, že jestli tuto dohodu porušíte, bude to konec vašeho života na tomto světě. Ani svědomitý a pracovitý šerif jako já by vás nedokázal ochránit před tím, co by se stalo.“

„Říkal jste žádné výhrůžky,“ zamumlal kněz.

„Cavil potřebuje znát důsledky,“ prohlásil šerif.

„Nevrátím se,“ řekl Cavil.

„Modlete se k Bohu za odpuštění,“ řekl kazatel.

„To budu.“ Cavil podepsal listinu.

Ještě tu noc odjel na koni se šekem na pětadvacet tisíc dolarů v kapse, náhradním oblečením a zásobami jídla na týden, naloženými na soumarovi. Nikdo se s ním nepřišel rozloučit. Otroci zpívali v chatrčích oslavné písně. Kůň pohnojil konec příjezdové cesty svým trusem. A Cavil měl v hlavě jednu jedinou myšlenku. Dozorce mě nenávidí, jinak by se tohle všechno nestalo. Jeho lásku si mohu znovu získat pouze jediným způsobem. Když najdu Alvina Kováře, zabiju ho a získám zpět svého chlapce, posledního otroka, který mi ještě patří.

Odpustíš mi pak, můj Dozorce, a zahojíš strašlivé rány, kterými Tvé důtky rozervaly mou duši?

Kapitola 21

Tovaryš Alvin

Alvin zůstal celé léto doma v Sílově Kostelci a znovu se seznamoval se svou rodinou. Lidé se změnili, a ne zrovna málo – Kalvík už vyrostl v muže, Míra měl ženu a děti, dvojčata Nechtěj a Neplýtvej se oženila se dvěma francouzskými sestrami z Detroitu a máma s tátou už měli oba vlasy z větší části šedé a pohybovali se pomaleji, než bylo Alvinovi příjemné vidět. Ale některé věci se nezměnily – v rodině stále panovala dávná vzájemná soudržnost. A temnota, jež padla na Sílův Kostelec po masakru u Vratké Kánoe, byla – *pryč* sice ne, to se nedalo říct, spíš jako by se změnila v jakýsi stín, který byl za vším, takže zářivé životní chvíle vypadaly v kontrastu s ním o to zářivěji.

Artuše Stuarta si všichni okamžitě oblíbili. Byl tak mladý, že dokázal vyslechnout, jak mu všichni muži z města vyprávějí historku o Vratké Kánoi, a nenapadlo ho nic jiného, než jim na to odpovědět vlastním příběhem – který byl ve skutečnosti propletencem skutečného příběhu jeho matky, Alvina, hledačů a toho, jak jeho bílá máma zabila jednoho z hledačů, než sama zemřela.

Alvin neopravoval Artušovu verzi příběhu. Částečně proto, že neviděl důvod vytýkat mu chyby, když bylo vidět, s jakou radostí vypravuje. Částečně za to mohl smutek, když si postupně uvědomil, že Artuš Stuart už nikdy nepromluví jiným hlasem než svým vlastním. Zdejší lidé nikdy nepoznají, jaké to je slyšet, jak jim Artuš Stuart mluví za zády jejich hlasem. I tak ale chlapce poslouchali rádi, protože si stále pamatoval všechno, co řekli, a zdálo se, že vůbec nic nezapomíná. Proč by měl Alvin kazit to, co z Artušova nadání zbylo?

Alvin také přišel na to, že co neřekne, nemůže nikdo nikdy zopakovat. Existoval například jistý balíček z hrubého plátna, který nikdo nikdy neviděl rozbalený Nic dobrého by nepřineslo,

kdyby se rozkřiklo, že v Sílově Kostelci byl spatřen jistý zlatý předmět – město, které od toho temného dne masakru u Vratké Kánoe nevítalo mnoho návštěvníků, by brzy muselo snášet početnější společnost, než o jakou jeho obyvatelé stáli. A navíc toho nejhoršího druhu, která jde po zlatě a je jí jedno, jestli při tom někdo přijde k úhoně. Proto Alvin o zlatém pluhu neřekl živé duši a jediná osoba, která věděla, že vůbec má nějaké tajemství, byla jeho na slovo skoupá sestra Eleonora.

Alvin ji přišel navštívit do obchodu, který měli s Božizbrojem přímo na náměstí a který tam stál ještě dřív, než to vůbec nějaké náměstí bylo. Kdysi, v dobách, kdy krajinu mezi Mizipy a Dekane ještě pokrýval z větší části les, to bylo místo, kam si návštěvníci, běloši i indiáni, chodili zdaleka pro mapy a novinky. Bylo tam rušno i teď, ale byli to samí místní lidé, kteří přicházeli nakoupit nebo si poslechnout klevety a zprávy z okolního světa. Jelikož Božizbroj byl jediný dospělý muž v Sílově Kostelci, na němž neležela Tenskva-tavova kletba, byl také jediný, kdo klidně mohl jezdit do daleka, nakoupit zboží, vyslechnout novinky a pak to všechno přivézt farmářům a obchodníkům ze Sílová Kostelce. Toho dne byl Božizbroj zrovna pryč, odjel do města Miši-Waka vyzvednout nějaké objednané sklo a jemný porcelán. Proto Alvin zastihl v obchodě jen Eleonoru a jejího nejstaršího syna Hektora.

Od starých časů se leccos změnilo. Eleonora, která uměla kreslit hexy skoro stejně dobře jako Alvin, je už nemusela ukrývat do vzorů zavěšených květinových košů a aranžmá rostlin v kuchyni. Některé teď byly přímo na očích, což znamenalo, že mohou být mnohem výraznější a silnější. Božizbroj zřejmě trochu slevil ze své nenávisti vůči nadáním a skrytým silám. To bylo dobře – dřív bylo bolestivé vědět, jak Eleonora musí předstírat, že není tím, čím je, nebo neví, co ví.

„Něco jsem přinesl," řekl Alvin.

„Vidím," odvětila Eleonora. „Celé zabalené do pytle z režného plátna, nehybné jako kámen, a přesto mám pocit, jako by uvnitř bylo něco živého."

„Toho si nevšímej," požádal. „To, co tady mám, není pro žádné jiné oči než moje."

Eleonora se na nic neptala. Z jeho slov přesně poznala, proč ten svůj záhadný balík přinesl. Řekla Hektorovi, aby obsloužil

zákazníky, jestli nějací přijdou, a pak Alvina odvedla do nového skladiště, kde přechovávali věci jako tucet druhů fazolí v sudech, solené maso v soudcích, cukr v papírových kornoutech, střelný prach ve vodovzdorných plechovkách a všechno možné koření v nejrůznějších nádobách. Zamířila rovnou k nejvrchovatějšímu sudu s fazolemi, vyplněnému zeleně tečkovanou odrůdou, jakou Alvin ještě nikdy neviděl.

„Po těchhle fazolích není velká poptávka," řekla. „Hádala bych, že tomuhle sudu se na dno nikdy nedostaneme."

Alvin položil pluh zabalený do režného plátna nahoru na fazole. A pak přiměl fazole, aby uhnuly z cesty, plynule pluh obtekly jako melasa, až se ponořil úplně na dno. Ani Eleonoru nepožádal, aby se obrátila jinam, protože věděla, že Alvin má schopnost dělat *takové* věci už od útlého dětství.

„To živé, co je uvnitř," optala se, „nezemře to, když to bude v suchu na dně sudu, že ne?"

„Nezemře to nikdy," odvětil, „alespoň ne tak, jak stárnou a umírají lidé."

Eleonora podlehla zvědavosti jen tolik, že řekla: „Byla bych ráda, kdybys mi slíbil, že jestli se někdy někdo dozví, co tam je, dozvím se to i já."

Alvin přikývl. To byl slib, který mohl dodržet. V té době ještě nevěděl, jak nebo kdy ten pluh někomu ukáže, ale jestli někdo uměl zachovat tajemství, byla to mlčenlivá Eleonora.

A tak tedy žil v Sílově Kostelci a spal ve svém starém pokoji v domě rodičů. Byl tam pěkných pár týdnů, skoro až do července, a po celou tu dobu si nechával většinu toho, co se za sedm let jeho učednictví stalo, pro sebe. Po pravdě vykládal jen tolik, kolik musel. Chodil jednou sem, jednou tam, navštěvoval se svými rodiči lidi a bez velkého rozruchu dával do pořádku bolavé zuby, zlomené kosti, hnisající rány a neduhy, které našel. Pomáhal ve mlýně; nechával se najmout jinými farmáři na práci na polích a ve stodolách; postavil si malou kovárnu a prováděl jednoduché opravy a letování, práce, které může kovář dělat bez pořádné kovadliny. Mluvil pouze tolik, kolik bylo třeba na vyřízení práce nebo aby u stolu dostal jídlo, které chtěl.

Nebyl mrzutý – vtipu se zasmál, dokonce jich sám pár řekl. Nebyl ani vážný a nejedno odpoledne strávil dole na náměstí, kde dokazoval nejsilnějším farmářům ze Sílová Kostelce, že se v

zápase nemohou s kovářskými pažemi a rameny měřit. Pouze se neúčastnil klábosení a tlachání a sám nikdy nevyprávěl o sobě. A když člověk nevedl hovor, Alvin jej klidně nechal odeznít do ticha a pokračoval v práci, nebo hleděl do dálky, jako kdyby si ani neuvědomoval, že tam s ním někdo je.

Někteří lidé si všimli, jak málo Alvin mluví, ale byl dlouho pryč a nedalo se přece čekat, že se devatenáctiletý bude chovat stejně jako jedenáctiletý. Jednoduše usoudili, že z něho vyrostl mlčenlivý muž.

Ale několik jich vědělo, že to tak není. Alvinovi rodiče o tom mezi sebou nejednou ztratili slovo. „Tomu chlapci se stalo něco zlého," prohlásila matka, ale otec se na to díval jinak. „Já myslím, že ho potkaly věci dobré i špatné, jako většinu lidí – jednoduše nás zatím nezná dost dobře, když byl sedm let pryč. Nech ho, ať si zvykne, že je muž ve svém městě, už žádný chlapec, a zanedlouho se rozpovídá tak, že ho nebudeme moci zastavit."

Eleonora si také všimla, že je Alvin málomluvný, ale jelikož zároveň věděla o úžasné tajné věci v sudu s fazolemi, ani na minutu si nepřipustila, že s Alvinem není něco v pořádku. Jak řekla svému manželi Božizbrojovi, když se zmínil, že to vypadá, jako by Alvin neměl pro nikoho ani celých pět slov. „Má hluboké myšlenky," vysvětlovala. „Řeší problémy, o kterých nikdo z nás neví dost, aby mu mohl pomoci. Uvidíš – bude mluvit hodně, až to všechno vymyslí."

A pak tam byl Míra, Alvinův bratr, kterého spolu s Alvinem zajali Indiáni; bratr, který poznal Te-kumsu a Tenskva-tavu skoro stejně dobře jako samotný Alvin. Míra si samozřejmě všiml, jak málo jim Alvin o letech svého učednictví pověděl. Ve správném čase s ním Alvin určitě promluví – vzhledem k tomu, jak dlouho Mírovi důvěřoval a co všechno spolu prožili, to bylo přirozené. Ale zpočátku se Alvin ostýchal dokonce i před Mírou, když viděl, že má manželku, Delfi, a i hlupák si musel všimnout, jak je pro ně těžké vydržet více než tři stopy od sebe; byl k ní tak něžný a starostlivý, pořád na ni dával pozor, otáčel se k ní, aby jí něco řekl, když byla nablízku, a nemohl se dočkat, až se vrátí, když byla pryč. Jak mohl Alvin vědět, jestli je pro něho v Mírově srdci ještě místo? Ne, dokonce ani Mírovi nemohl Alvin vypovědět, co se mu stalo, alespoň ne hned.

Jednoho dne uprostřed léta byl Alvin venku v polích a stavěl ohrady s mladším bratrem Kalvíkem, který už měl vzrůst muže, byl stejně vysoký jako Alvin, byť neměl tak mohutná záda a ramena. Nechali se na týden najmout od Martina Hilla. Alvin štípal kuláče – a svoje nadání při tom prakticky nepoužíval, i když po pravdě řečeno by je všechny dokázal rozštípnout jenom tím, že by je požádal, aby to udělaly samy. Kdepak, umístil klín a zatloukl ho. Nadání využíval jen k tomu, že kuláčům bránil, aby se rozštíply pod špatným úhlem, kdy by neměly plnou délku.

Určitě už měli hotovo čtvrt míle ohrady, když si Alvin uvědomil, že je zvláštní, jak Kalvík vůbec nezaostává. Alvin štípal a Kalvík stavěl sloupky a upevňoval půlkuláče, přitom ani jednou nepotřeboval pomoci, aby postavil kůl v půdě moc tvrdé nebo moc měkké, kamenité nebo bahnité.

Proto Alvin chlapce bedlivě pozoroval – nebo přesněji, použil své nadání k tomu, aby sledoval Kalvíkovu práci – a skutečně spatřil, že Kalvík má něco z jeho nadání, takového, jaké bylo kdysi dávno, když ještě pořádně nechápal, jak ho využívat. Kalvík našel správné místo, kde kůl postavit, a pak hlínu změkčoval, dokud nepotřeboval, aby byla zase pevná. Alvin soudil, že Kalvík to ve skutečnosti nedělá vědomě. Pravděpodobně si myslí, že nachází místa, která jsou pro postavení sloupku přirozeně vhodná.

To je ono, pomyslel si Alvin. To je to, co musím udělat: naučit někoho jiného být Tvůrcem. Jestli je někdo, koho bych měl učit, je to Kalvík, vzhledem k tomu, že má v sobě kus stejného nadání. Je koneckonců sedmý syn sedmého syna stejně jako já, protože Síla ještě žil, když jsem se narodil, ale byl už dávno mrtvý, když přišel na svět Kalvík.

A tak Alvin začal zčistajasna při práci mluvit, vysvětlovat Kalvíkovi, jak je to s atomy, a že se dají naučit, jaké mají být, a ony pak takové budou. Bylo to poprvé od posledního rozhovoru se slečnou Kantorovou – Margaretou – co se to Alvin pokusil někomu vysvětlit, a slova, jimiž to dělal, mu připadala lahodná. To je práce, pro kterou jsem se narodil, pomyslel si Alvin. Vysvětlit svému bratrovi, jak svět funguje, aby jej mohl pochopit a získat nad ním jistou vládu.

To si pište, že byl Alvin překvapený, když Kalvík znenadání zvedl jeden sloupek vysoko nad hlavu a mrštil jím o zem k bratrovým nohám. Dal do toho takovou sílu – nebo jej tolik poničil svým nadáním – že se kůl po dopadu rozpadl na třísky. Alvin neměl tušení proč, ale Kalvík celý bublal vztekem.

„Co jsem řekl?“ zeptal se Alvin.

„Mé jméno je Kalv,“ řekl prudce mladší bratr. „Kalvík jsem byl naposledy v deseti letech.“

„To jsem nevěděl,“ omlouval se Alvin. „Promiň, odteď jsi pro mě Kalv.“

„Pro tebe nejsem *nic,*“ prohlásil Kalv. „Přál bych si, abys odešel!“

Teprve v tu chvíli si Alvin uvědomil, že ho Kalv k této práci vlastně nepozval – to Martin Hill Alvina požádal, aby přišel, předtím to byla jenom Kalvova práce.

„Nechtěl jsem ti tady lézt do zelí,“ řekl. „Prostě mě nenapadlo, že bys nechtěl, abych ti pomohl. Za sebe vím, že jsem s tebou být chtěl.“

Vypadalo to, že ať řekne cokoli, Kalva to rozčílí ještě víc. Teď byl v obličeji celý brunátný a pěsti měl zaťaté tak, že by v nich uškrtil hada. „Měl jsem tady místo,“ řekl. „Potom ses vrátil. S vybraným školním vzděláním, spoustou velkých slov. A dokážeš lidi *uzdravovat,* aniž by ses jich třeba jen dotkl, jenom k nim přijdeš do domu, řekneš kouzlo, a když odejdeš, všichni jsou zbavení toho, co je trápilo –“

Alvin ani nevěděl, že si lidé všimli, že to dělá. Jelikož nikdo nic neřekl, myslel si, že to všichni berou jako přirozené uzdravení. „Nechápu, jak tě to může rozčilovat, Kalve. Je správná věc pomáhat lidem, aby jim bylo líp.“

Kalvovi najednou po tvářích stékaly slzy. „Ani když na ně položím ruce, stejně to pokaždé nedokážu napravit,“ prohlásil. „Teď už o mě ani nikdo nestojí.“

Alvina vůbec nenapadlo, že by se Kalvin mohl také věnovat uzdravování. Ale bylo to logické. Po Alvinově odchodu byl Kalvin v Sílově Kostelci do značné míry tím, čím býval Alvin, dělal všechnu jeho práci. Vzhledem k tomu, jak se jejich nadání podobala, se mu skoro podařilo zaujmout Alvinovo místo. A pak dělal věci, které Alvin jako malý nedělal nikdy, jako třeba léčil lidi – nejlépe, jak uměl. Teď byl Alvin zpátky a nejenže si vzal

zpět své staré místo, ale také Kalva předčil ve věcech, které vždycky dělal jenom on. K čemu teď byl Kalv?

„To mě mrzí," řekl Alvin. „Ale můžu tě učit. Právě jsem s tím začínal."

„Já jsem ty kousíčky a další nesmysly, o kterých mluvíš, nikdy neviděl," namítl Kalv. „Vůbec jsem nerozuměl tomu, o čem jsi mluvil. Možná prostě nemám tak dobré nadání jako ty, nebo možná jsem moc hloupý, chápeš? Bude nejlepší, když sám přijdu na to, čím můžu být. A nepotřebuju, abys mi dokazoval, že se ti nikdy nemůžu vyrovnat. Martin Hill si tě na tuhle práci vyžádal, protože ví, že umíš postavit lepší ohradu. A ty ke štípání kuláčů své nadání ani nepoužíváš, i když vím, že bys mohl, jenom abys mi dokázal, že se mi vyrovnáš i *bez* svého nadání."

„Tak jsem to nemyslel," bránil se Alvin. „Jen svoje nadání nepoužívám, když –"

„Když jsou u toho takoví pitomci jako *já,*" dořekl Kalv.

„S tím vysvětlováním jsem to zpackal," uznal Alvin, „ale jestli mě necháš, Kalve, můžu tě naučit, jak proměnit železo ve –

„Zlato," dořekl Kalv hlasem plným posměchu. „Za koho mě máš? Myslíš si, že mě oblbneš alchymistickými pohádkami? Kdybys věděl, jak to udělat, nevrátil by ses domů chudý. Víš, kdysi jsem tě měl za začátek a konec světa. Až přijde Al domů, říkal jsem si, bude to jako za starých časů, budeme si spolu hrát a pracovat, v jednom kuse mluvit, budu mu pomáhat, všechno budeme dělat spolu. Jenže to dopadlo tak, že ty mě máš pořád za malého chlapečka. Nebavíš se se mnou, nanejvýš tak řekneš ‚tady máš další kládu,' nebo ‚podej mi ty fazole, prosím.' Převzal jsi všechny práce, kvůli kterým lidé chodili za mnou, dokonce i tak jednoduché, jako je stavba pevné půlkuláčové ohrady."

„Práce je tvoje," prohlásil Alvin a dal si kladivo přes rameno. Nemělo smysl snažit se Kalva něco učit – i kdyby se to naučit *mohl,* nedokázal by se to naučit od něj. „Mám jinou práci a už tě nehodlám obírat o čas."

„Tak ty mě nehodláš *obírat* o čas," vysmíval se Kalv. „To ses naučil z nějaké knihy, nebo to máš od té šeredné staré učitelky z Vidlice, o které pořád mluví ten tvůj ohavný malý míšenec?"

Alvin se uvnitř rozpálil, když slyšel, jak o slečně Kantorové a Artuši Stuartovi někdo mluví tak posměšně, obzvlášť proto, že spojení „nehodlat obírat o čas“ se skutečně naučil od ní. Neřekl však nic, čím by dal svému hněvu průchod. Jednoduše se otočil a odešel kolem dokončené ohrady. Kalv mohl uplatnit své nadání a dokončit ohradu sám; Alvin nestál ani o to, aby si došel pro mzdu za skoro celý den práce. Měl v hlavě jiné věci – zčásti vzpomínky na slečnu Kantorovou, ale především se zlobil, že Kalv nechce, aby ho učil. Byl možná jedinou osobou na celém světě, která měla největší šanci naučit se všechno stejně lehce, jako se nemluvně naučí sát z prsu, protože to bylo jeho přirozené nadání – jenže se učit nechtěl, od Alvina ne. Bylo to něco, co by Alvin nikdy nepovažoval za možné, odmítnout šanci něco se dozvědět jen proto, že nemáte rádi učitele.

Ale když se nad tím zamyslel – nebyla pravda, že také nenáviděl chození do školy k páteru Throwerovi, protože Thrower v něm vždycky vzbuzoval pocit, že je nějakým způsobem špatný, zlý, hloupý nebo něco takového? Bylo možné, že Kalv nenávidí Alvina stejně, jako nenáviděl Alvin pátera Throwera? Jenom nechápal, proč má Kalv takovou zlost. Ze všech lidí na světě měl Kalv nejmenší důvod na Alvina žárlit, protože mohl mít nejblíž k tomu, aby dělal přesně to co Alvin; jenže Kalv ze stejného důvodu žárlil tak, že se to nikdy nenaučí, pokud sám neudělá každý krok na cestě, na níž na to všechno přijde sám.

Tímto tempem Křišťálové Město nikdy nepostavím, protože nedokážu naučit nikoho dalšího, jak Tvořit.

Trvalo několik týdnů, než se Alvin konečně pokusil znovu si s někým promluvit, aby zjistil, jestli je skutečně schopný Tvoření naučit. Bylo to v neděli v Mírově domě, kam přišel spolu s Artušem Stuartem na oběd. Byl horký den, a tak Delfi přichystala studený stůl – chléb, sýr, solenou šunku a uzeného krocana – a pak šli všichni ven, aby strávili odpoledne v chládku na Mírově kuchyňské verandě obrácené k severu.

„Alvine, měl jsem důvod, proč jsem tě dnes s Artušem Stuartem pozval,“ začal Míra. „Už jsme o tom s Delfi mluvili a něco jsme řekli taky mámě a tátovi.“

„To zní jako nějaká opravdu hrozná věc, když kolem toho bylo tolik mluvení.“

„To ani ne," odvětil Míra. „Jenom – no, tady Artuš Stuart je hodný kluk, poctivý dříč a nadto dobrý společník."

Artuš Stuart se vesele zazubil. „Taky dobře spím," řekl.

„A taky znamenitý spáč," kývl Míra. „Jenže táta s mámou už nejsou vyloženě mladí. Myslím, že máma je zvyklá dělat všechno v kuchyni jenom po svém."

„To tedy je," povzdechla si Delfi, jako by měla víc než pár příležitostí se přesvědčit, jak je panímáma Mlynářová zvyklá dělat si v kuchyni všechno po svém.

„A táta se snadno unaví. Když přijde domů ze mlýna, potřebuje si lehnout, mít kolem sebe spoustu ticha."

Alvin se domníval, že ví, kam rozhovor směřuje. Možná jeho rodina prostě neměla vlastnosti, které by vyhověly Staré Peg Hostinské nebo Gerte Kovářové. Možná nedokázali do svého domova nebo srdce přijmout malého černého míšence. Zesmutněl, když si o členech své rodiny pomyslel něco takového, ale hned věděl, že naříkat si na to nebude. Jednoduše se s Artušem Stuartem sbalí a vydají se na cestu – bez konkrétního cíle. Možná do Kanady. Někam, kde bude malý černý míšenec vítaný.

„Přirozeně, oni mi nic takového neřekli," pokračoval Míra. „Vlastně jsem jim to všechno řekl spíš já. Vidíš, máme s Delfi dům trochu větší, než potřebujeme, a s našimi třemi malými bude Delfi ráda, když jí chlapec v Artušově věku pomůže s kuchyňskými pracemi, jak to dělává."

„Umím úplně sám udělat chleba!" pochlubil se Artuš Stuart. „Znám zpaměti recept, podle kterého ho dělala máma. Je mrtvá."

„Vidíš to?" řekla Delfi. „Kdyby čas od času upekl chleba nebo i kdyby mi jenom pomohl s hnětením, nebyla bych na konci týdne tak utahaná."

„A zanedlouho mi Artuš Stuart bude moci pomáhat při práci na polích," dodal Míra.

„Ale nechceme, aby sis myslel, že se ho snažíme najmout jako sluhu," dodala Delfi.

„Ne, ne!" řekl Míra. „Kdepak, bereme ho jako dalšího syna, jen trochu většího než můj nejstarší Jeremiáš, kterému jsou teprve tři a půl, takže je jako lidská bytost pořád do značné míry nepoužitelný, i když se aspoň v jednom kuse nesnaží skočit do

potoka a utopit se jako jeho sestra Šifra – nebo jako ty, když jsi byl malý, pokud smím připomenout.“

Artuš Stuart se tomu zasmál.

„Alvin jednou málem utopil *mě,*“ řekl. „Strčil mě přímo do Hia.“

Alvin se hluboce zastyděl. A hned kvůli mnoha věcem: že nikdy nepověděl Mírovi celou historii, jak zachránil Artuše Stuarta před hledači; že si třeba jen okamžik myslel, že by se Míra, táta a máma chtěli malého míšence zbavit, když se ve skutečnosti dohadovali o to, kdo ho bude mít doma.

„Ať si Artuš Stuart sám vybere, kde bude žít, když dostane pozvání,“ uzavřel Alvin. „Přišel domů se mnou, ale já za něho taková rozhodnutí nedělám.“

„Můžu žít tady?“ zeptal se Artuš Stuart. „Kalv mě nemá moc rád.“

„Kalv má vlastní problémy,“ řekl Míra, „ale rád tě má určitě.“

„Proč nepřivedl Alvin domů něco užitečného, třeba koně?“ řekl Artuš. „Jíš stejně, ale vsadím se, že bys neutáhl ani dvoukolku.“

Míra a Delfi se zasmáli. Pochopili, že Artuš Stuart opakuje slovo od slova něco, co řekl Kalv. Artuš to dělával často. Lidé si to zvykli očekávat a bavili se jeho dokonalou pamětí. Avšak Alvin byl smutný, když to slyšel, protože věděl, že ještě před několika měsíci by to Artuš Stuart řekl Kalvovým hlasem, takže by ani matka nepoznala, pokud by se nepodívala, že to nebyl samotný Kalv.

„Alvin bude tady dole bydlet taky?“ otázal se Artuš Stuart.

„Vlastně nás to taky napadlo,“ přitakal Míra. „Proč by ses u nás nezabydlel taky, Alvine? Můžeme tě na nějaký čas uložit v hlavním pokoji. A až bude po letních pracích, můžeme se pustit do opravy našeho starého srubu – je pořád v celkem dobrém stavu, protože jsou to teprve dva roky, co jsme se z něho odstěhovali. Pak budeš mít řádné soukromí. Řekl bych, že už jsi moc starý na to, abys bydlel v tátově domě a jedl u mámina stolu.“

Alvina by něco takového nikdy nenapadlo, ale najednou zjistil, že má oči zalité slzami. Možná to byla čistá radost z toho, že si někdo všiml, že už není ten starý Alvin Mlynář junior.

Nebo možná proto, že se o něho Míra staral jako za starých časů. Každopádně v té chvíli Alvin poprvé pocítil, že skutečně přišel domů.

„Jasně že se nastěhuju sem dolů, jestli mě chcete," řekl.

„No, není důvod kvůli tomu brečet," prohlásila Delfi. „Už tak mi tady tři mrňata brečí pokaždé, když je napadne, že by mohla. Nestojím o to, abych ti musela osušovat oči a utírat nos, jak to dělám Ketúře."

„Aspoň že nenosí plínky," řekl Míra a oba se s Delfi rozesmáli, jako by to byla nejlegračnější věc, jakou kdy slyšeli. Ale ve skutečnosti se smáli radostí z toho, jak Alvina dojala představa, že s nimi může bydlet.

A tak se Alvin s Artušem Stuartem nastěhovali do Mírová domu a Alvin úplně znovu poznal svého nejmilejšího bratra. Všechny staré věci, které na něm kdysi miloval, měl Míra jako muž pořád v sobě, ale přibyly k nim i věci nové. Něžnost, jakou Míra projevoval vůči svým dětem, dokonce i po výprasku nebo po přísném napomenutí. To, jak se staral o svou půdu a budovy, uměl poznat, co je třeba udělat a hned to udělal, takže žádné dveře už druhý den nevrzaly, žádné zvíře nezůstalo bez potravy celý den, aniž by se Míra nesnažil přijít na to, v čem je potíž.

Ale především Alvin viděl, jak se Míra chová k Delfi. Nebyla to nijak nápadně hezká dívka, i když nebyla ani zvlášť ošklivá. Byla silná a statná a smála se hlasitě jako osel. Alvin však viděl, že Míra se na ni dívá, jako by to bylo to nejkrásnější, co kdy mohl spatřit. Delfi zvedla hlavu, všimla si, že se na ni dívá se zasněným úsměvem na tváři, a zasmála se, zčervenala, nebo pohlédla jinam, ale minutu nebo dvě se pohybovala s větší grácií, třeba chodila částečně po špičkách, jako by tančila nebo se chystala vzlétnout. Alvina to přivedlo k myšlence, jestli by se někdy dokázal na slečnu Kantorovou podívat tak, aby to *ji* naplnilo takovou radostí, že by měla co dělat, aby se udržela nohama na zemi.

V noci pak Alvin ležel, cítil všechny jemné pohyby v domě a věděl, dokonce i bez použití svého broučka, odkud přichází to pomalé a klidné vrzání; a v takových chvílích si vybavoval obličej ženy jménem Margareta, která se celé ty měsíce ukrývala uvnitř slečny Kantorové, a představoval si, že má tvář blízko jeho, rty rozevřené a z hrdla jí vycházejí ty tiché výkřiky

rozkoše, které do ticha noci vydávala Delfi. Pak spatřil její tvář znovu, jenže tentokrát zkřivenou zármutkem a pláčem. V takových chvílích ho bolelo srdce a toužil se k ní vrátit, vzít ji do náruče a najít v ní místo, kde by ji mohl uzdravit, odstranit její zármutek, dát ji do pořádku.

A jelikož bydlel v Mírově domě, opatrnost z něho spadla a jeho tvář znovu začala vyjadřovat pocity. Tak se stalo, že jednou, když si Míra a Delfi mezi sebou vyměnili jeden ze svých pohledů, se Míra náhodou podíval do tváře Alvinovi. Delfi mezitím odešla z místnosti a děti byly už dávno v postelích, takže Míra mohl natáhnout ruku a položit ji Alvinovi na koleno.

„Kdo je to?“ zeptal se.

„O kom mluvíš?“ zeptal se nechápavě Alvin.

„Ta, kterou miluješ tak, že nestačíš s dechem, jen co na ni vzpomeneš.“

Alvin v první chvíli zaváhal, z dlouho pěstovaného zvyku. Pak se ale brána otevřela a celý jeho příběh se vyhrnul ven. Začal slečnou Kantorovou a tím, že ve skutečnosti je to Margareta, tatáž dívka-světlice z Vypravěčových historek, ta, která z dálky nad Alvinem bděla. Ale tím, že vyprávěl, jak se do ní zamiloval, se dostal ke všemu, co ho naučila, a když se svým příběhem skončil, skoro už svítalo. Delfi spala Mírovi na rameni – vrátila se někdy v průběhu vyprávění, ale nevydržela vzhůru dlouho, což bylo jedině dobře, protože její tři děti a Artuš Stuart se určitě budou dožadovat včasné snídaně bez ohledu na to, jak pozdě šla spát. Ale Míra byl bdělý pořád a oči mu jiskřily, když se dozvěděl o Kardinálově písni, o živém zlatém pluhu, o Alvinovi v ohni kovářské výhně a o Artuši Stuartovi v Hiu. A pod tím světlem v Mírových očích byl zároveň hluboký smutek kvůli vraždě, již Alvin spáchal vlastníma rukama, jakkoli mohla být zasloužená; kvůli smrti Staré Peg Hostinské a dokonce i kvůli smrti jisté uprchlé mladé černé otrokyně, k níž došlo, když byl život Artuše Stuarta na samotném začátku.

„Musím se vypravit do světa a najít lidi, které bych mohl naučit, jak být Tvůrci,“ prohlásil Alvin. „Jenže nevím ani to, jestli se to někdo, kdo nemá nadání jako já, vůbec může naučit, kolik by toho měl vědět, nebo jestli to vůbec bude chtít vědět.“

„Myslím,“ řekl Míra, „že by si měli zamilovat sen o tvém Křišťálovém Městě, ještě než se vůbec dozvědí, že by se mohli

naučit, jak ti při jeho budování pomoci. Jestli se rozkřikne, že je Tvůrce, který dokáže Tvoření naučit, přijde i hodně těch, kteří by chtěli s takovou mocí vládnout ostatním. Jenže Křišťálové Město – jen si to představ, Alvine! Bylo by to jako žít v tom tornádu, které před všemi těmi léty popadlo tebe a Proroka."

„Ty se to naučíš, Míro?" zeptal se Alvin.

„Udělám, co budu moci, abych se to naučil," řekl Míra. „Ale nejdřív ti dám slavnostní slib, že to, co mě naučíš, použiju jen k budování Křišťálového Města. A jestli se ukáže, že se nedokážu naučit dost, aby ze mě byl Tvůrce, budu pomáhat všemi ostatními způsoby, jimiž budu schopen. Udělám všechno, o co mě požádáš, Alvine – půjdu se svou rodinou na konec světa, vzdám se všeho, co mi patří, zemřu, jestli to bude třeba – cokoli, aby se vize, kterou ti ukázal Tenskva-tava, naplnila."

Alvin ho uchopil za obě ruce a dlouho, předlouho ho držel. Potom se Míra předklonil a políbil ho, jako bratr bratra, jako přítel přítele. Ten pohyb probudil Delfi. Většinu toho, o čem se mluvilo, neslyšela, ale pochopila, že se děje něco důležitého a ospale se usmála, než vstala a nechala se Mírou na několik posledních hodin do svítání odvést do postele.

Tím začala Alvinovi opravdová práce.

Po celý zbytek léta byl Míra jeho žák a zároveň učitel. Zatímco Alvin učil Míru Tvořit, Míra Alvina učil, co znamená být otcem, manželem, mužem. Rozdíl byl v tom, že Alvin si skoro ani neuvědomoval, že se něco učí, zatímco Míra získával každé nové poznání, každý maličký střípek umění Tvořit, až po strašlivém boji. Přesto začínal kousek po kousku chápat a skutečně si osvojil víc než jen špetku Tvoření; a pro změnu Alvin se po mnoha marných pokusech začal dopracovávat k tomu, jak učit někoho jiného „vidět" bez očí a „dotýkat se" bez rukou.

A teď, když v noci ležel a byl vzhůru, už tak často netoužil po minulosti, ale spíš se snažil představit si budoucnost. Tam někde bylo místo, kde měl postavit Křišťálové Město; a někde byli také lidé, které potřeboval najít, naučit je, aby ten sen milovali, a ukázat jim, jak jej uskutečnit. Tam někde byla dokonalá půda, do níž se měl jeho živý pluh zarýt. A tam někde byla žena, kterou mohl milovat a žít s ní až do smrti.

Ve Vidlici se ten rok na podzim konaly volby a stalo se, že díky jistým kolujícím historkám ohledně toho, kdo je hrdina a kdo zmije, přišel Pavlík Hlava o práci a Po Doggly dostal práci novou. Přibližně ve stejné době se také dostavil Smířil Kovář s obviněním, že jeho učedník utekl minulé jaro s jistou věcí, která patřila jeho mistrovi.

„To jsi se vznesením takového obvinění čekal dlouho," řekl šerif Doggly.

„Vyhrožoval mi," prohlásil Smířil Kovář. „Bál jsem se o rodinu."

„Dobrá. Tak mi teď hezky řekni, co ti ukradl."

„Byl to pluh."

„Obyčejný pluh? To mám hledat obyčejný pluh? A proč u všech všudy by něco takového kradl?"

Smířil ztišil hlas a velice tajnůstkářsky řekl: „Ten pluh byl ze zlata."

Když to Po Doggly uslyšel, začal se smát, až se za břicho popadal.

„Ale to je pravda," bránil se Smířil Kovář.

„Skutečně? No, já myslím, že ti věřím, příteli. Jenže jestli jsi měl v kovárně zlatý pluh, vsadím se deset ku jedné, že byl Alvinův, ne tvůj."

„To, co učedník vytvoří, patří mistrovi!"

V tom okamžiku Po trochu zvážněl. „Jestli začneš po Vidlici roznášet takové povídačky, Smíříte Kováři, myslím, že řeknu ostatním, jak jsi toho chlapce držel, přestože byl už dávno lepší kovář než ty. Myslím, že se po okolí roznese, že jsi nebyl spravedlivý mistr, a jestli začneš obviňovat Alvina Kováře, že ti ukradl, co mohl stvořit jako jediný na tomto světě pouze on, nejspíš se setkáš s posměchem."

Možná by to tak dopadlo a možná ne. Jisté bylo, že se Smířil nepokusil o žádné právní triky, aby ten pluh získal od Alvina zpět – ať už mu byl konec kdekoli. Svou pohádku však vyprávěl a pokaždé ji ještě trochu přifoukl – jak ho AI vin ustavičně okrádal, a že ten zlatý pluh bylo jeho dědictví, odlité do podoby pluhu a natřené na černo, a jak je Alvin s přispěním ďábelských sil odhalil a odnesl. Dokud byla Gerta Kovářová naživu, všem takovým povídačkám se vysmívala, zemřela však nedlouho po Alvinově odchodu. Praskla jí žíla, když křičela na svého

manžela, že je takový hlupák. Od té doby vyprávěl Smířil celou historii po svém, dokonce připouštěl, že Alvin zabil Gertu kletbou, ze které jí *praskly* žíly, takže vykrvácela do hlavy. Byla to strašlivá lež, ale vždycky se najdou lidé, kteří takové historky poslouchají rádi, a pověst se šířila od jednoho konce státu Hio na druhý a pak i dál. Slyšel ji Pavlík Hlava. Slyšel ji páter Thrower. Slyšel ji Cavil Plantážník. Stejně tak ji slyšela spousta dalších lidí.

Tak se stalo, že když Alvin konečně vyrazil ze Sílová Kostelce na cesty, mnozí lidé si dávali pozor na cizince, kteří nesli ranec o velikosti radlice, dávali pozor, jestli pod pytlovinou nezahlédnou záblesk zlata, a pozorně si cizince měřili, jestli by to nemohl být jistý uprchlý kovářský učedník, který svého mistra okradl o dědictví. Někteří dokonce chtěli zlatý pluh odnést Smířilu Kovářovi do Vidlice, pokud by se jim někdy nějakou náhodou dostal do rukou. Naproti tomu mnohé něco takového nikdy ani nenapadlo.

Card, Orson Scott

(1951 –

Málokterý americký SF autor dokáže svou tvorbou zapůsobit na čtenáře tak hluboce, jako to ve vrcholných dílech předvedl americký spisovatel Orson Scott Card, jenž se právě pro tuto schopnost právem stal během 80. let jedním z předních představitelů fantastického žánru a toto postavení si udržel dodnes. Narodil se 24. 8. 1951 v Richlandu ve státě Washington, v letech 1971 až 1973 působil jako misionář mormonské církve v Brazílii a dnes žije v Greensboro v Severní Karolíně. Začínal jako autor divadelních her, do žánru SF vstoupil novelou *Ender's Game* (1977-nom. Hugo, č. Enderova hra-První setkání/Laser-books 2004) v magazínu *Analog*. O rok později získal cenu J. W. Campbell Award pro nadějného nováčka roku. V debutovém románu **Hot Sleep** (1979) je dlouhověký telepat Jason Worthing vyslán do vesmíru na palubě lodi vezoucí lidská embrya, výukové roboty a jiný materiál, s cílem založit a vést na jiné planetě zemědělskou kolonii. V upravené a přepracované podobě vyšel román pod názvem **The Worthing Chronicle** (1983). Do stejného prostředí jsou zasazeny také povídky shrnuté ve sbírce **Capitol** (1979) a souhrnným vydáním celého cyklu je kniha **The Worthing Saga** (1990), doplněná o několik navazujících příběhů. Kratší práce z raného období shrnuje sbírka **Unaccompanied Sonata and Other Stories** (1980), jejíž titulní povídku *Unaccompanied Sonata* (Omni 1979-nom. Hugo a Nebula, č. Sonáta bez doprovodu-Ikarie 11/93) známe i u nás.

Hrdina románu **Songmaster** (1980, č. Mistr písní/Laserbooks 2007) byl jako dítě unesen a prodán do pěveckého domu, kde je objeven jeho zcela neobvyklý hudební talent. Ten ho již v chlapeckém věku zavede do služeb galaktického císaře, následující pokojný život však naruší palácové spiknutí. Román obsahuje známé povídky *Mikal's Songbird* (Analog 1978-nom. Hugo a Nebula) a *Songhouse*

(Analog 1979-nom. Hugo). Po zvláštní planetě putuje hrdina románu **A Planet Called Treason** (1979), později přepracovaného jako **Treason** (1988, č. Zrada/Návrat 2000). Potomci vyhnanců, kteří zde našli domov, se díky velkému nedostatku zdrojů potřebných k technologickému rozvoji zaměřili na prohlubování schopností předků. Potomci geologů jsou tak schopni komunikace s kamenem, potomci biologů se naučili regenerovat chybějící části lidského těla. Hrdina příběhu je pro vrozenou genetickou vadu vyhnán z domova a na své pouti získá neuvěřitelné schopnosti, díky nimž změní budoucnost celé civilizace. Následovala fantasy **Hart's Hope (**1983), ve které obyvatelstvo země strádající pod pustošivou nadvládou kruté královny vidí naději na osvobození v magii. Román vznikl rozšířením stejnojmenné novely z antologie **Chrysalis** (ed. Roy Torgeson 1980).

Rozhodujícím průlomem v Cardově kariéře se stalo rozvedení debutové práce v románu **Ender's Game** (1985-Hugo, Nebula, č. Enderova hra/Laser 1994, Laser-books 1998, 2002, 2008), kde jsou v galaktické válce proti mimozemské rase úlového typu využívány intuitivní vůdčí schopnosti dětského protagonisty. Zdá se, že jedinou nadějí pro lidstvo je právě geniální chlapec Andrew Wiggin, přezdívaný Ender, který skutečně dovede dlouholetou válku k totálnímu vítězství. Na závěr však Ender zjišťuje, že celý konflikt byl pouze velkým nedorozuměním, které způsobilo vzájemně odlišné chápání pojmu inteligence. Děj románu si všímá především chlapcova důmyslně vedeného výcviku ve vesmírné Bitevní škole.

Napravit vinu za vyhlazení celého inteligentního druhu se Ender snaží v románu **Speaker for the Dead** (1986-Hugo, Nebula, Locus, SF Chronicle, č. Mluvčí za mrtvé/Laser 1995, Laser-books 2002). Nový domov pro dosud nezrozenou Královnu úlu, která mu byla svěřena, nalezne na planetě Lusitanie, kde se nachází další nehumanoidní mimozemská rasa. Vláda Hvězdného kongresu se v obavě před tamním ničivým virem, který může v budoucnu ohrozit celé lidstvo, rozhodne tuto planetu zničit a s ní i oba mimozemské druhy spolu s lidskou kolonií. Román překvapil posunem od dobrodružné četby k příběhu s hlubokým filozofickým podkladem. Oba díly vyšly společně v knize **Ender's War (1986).** Snahy změnit

rozhodnutí kongresu popisují závěrečné romány série **Xenocide** (1991-nom. Hugo, č. Xenocida/Classic 1995, Laser-books 2002) a **Children of the Mind** (1996, č. Děti ducha/Laser-books 1998, 2002), kde se životní osudy hlavního hrdiny uzavřou.

Události odehrávající se paralelně s dějem prvního svazku celého cyklu popisují knihy Stínová série: **Ender's Shadow** (1999, č. Enderův stín/Laser-books 2001), **Shadow of the Hegemon** (2001, č. Hegemonův stín/Laser-books 2003) a **Shadow Puppets** (2002, č. Stínové loutky/Laserbooks 2004) a **The Shadow of the Giant** (2005, č. Obrův stín/Laser-books 2008), jejíž děj se soustředí především na Enderova neméně geniálního společníka z Bitevní školy pro velitele vesmírné flotily. První setkání Endera s umělou inteligencí Jane líčí povídka *Investment Counselor* (Far Horizons, ed. Robert Silverberg 1999, č. Investiční poradce-SF legendy/BETA 2000). Různé kratší práce tohoto cyklu shrnuje nepříliš rozsáhlý soubor **First Meetings** (2002, rozš. 2003, č. První setkání/Laser-books 2004), kde se poprvé objevila povídka *The Polish Boy* (2002, č. Polský chlapec) a *Teacher's Pest* (2003, č. Obtížný student). Zdá se, že úspěch Stínové série autora podnítil k napsání nových prací z enderovského prostředí.

Ve svém internetovém magazínu *Intergalactic Medicine Show* zveřejnil několik kratších příběhů o Enderovi a vedlejších postavách Enderovské a Stínové série – *Mazer in Prison* (2005), *Pretty Boy* (2006), *Cheater* (2006), *A Young Man with Prospects* (2007), *The Gold Bug* (2007), *Ender's Stocking* (2007), *Ender's Homecoming* (2008) a *Ender in Flight* (2008). Některé z nich zahrnul do antologie **Orson Scott Card's InterGalactic Medicine Show Anthology** (eds. sp. Edmund R. Schubert 2008). Na události Enderovy hry, tedy vůbec prvního dílu celé ságy, přímo navazuje román **Ender in Exile** (2008, přip. Laser-books 2010), ve kterém Ender opouští ve společnosti sestry Valentine planetu Zemi na dlouhé relativistické cestě vesmírem. Jakýmsi zastřešujícím dílem obou cyklů (Endera a Fazolka) by se měl stát román pod pracovním názvem **Shadows in Flight** (dosud nepublikováno). Samostatně vydaná novela **A War of Gifts** (2007, přip. Laser-books) se odehrává během prvních Enderových let na Bitevní škole a zobrazuje konflikt mezi žáky a instruktory, v jehož středu je prostý akt vánočního daru

přátelům, jenž je však v přímém rozporu se zákazem oslavy jakýchkoli nábožensky založených svátků.

Do zajímavé sbírky **The Folk of the Fringe** (1989) byl shrnut mormonsky orientovaný cyklus povídek z postkatastrofického světa budoucnosti, ve kterém autor klade důraz především na snahu o vybudování nové civilizace. Nejznámějšími součástmi souboru jsou povídky *The Fringe* (F&SF 1985-nom. Hugo a Nebula, č. Okraj-F&SF 4/97) a *America* (IASFM 1987, č. Amerika-Nejlepší povídky sci-fi 1988/Laser 1993).

Příhody magií nadaného chlapce z alternativní Ameriky v dobách osidlování západu popisuje úspěšná románová série Příběhy Alvina Tvůrce: **Seventh Son** (1987-Locus, Ditmar, nom. Hugo a WFA, č. Sedmý syn/Laser-books 1999, 2009), **Red Prophet** (1988-Locus, nom. Hugo a Nebula, č. Rudý prorok/Laser-books 2000, 2009), **Prentice Alvin** (1989-Locus, nom. Hugo a Nebula, č. Učeň Alvin/Laserbooks 2009), **Alvin Journeyman** (1995-Locus, č. Tovaryš Alvin/připravuje Laser-books), **Heartfire** (1998) a **Crystal City** (2003). Poslední díl ponese zřejmě název Alvin Master (dosud nepublikováno). První tři svazky vyšly společně pod názvem **Hatrack River: The Tales of Alvin Maker** (1989), následující dva poté v knize **Alvin Wandering** (1998). Magické nadání propůjčuje Alvinovi schopnost vnořit se do srdce věcí a přetvořit je podle svého. V jeho příběhu jsou zakódovány životní osudy zakladatele mormonské církve Josepha Smithe (1805-1844). První díl série obsahuje známou novelu *Hatrack River* (IASFM 1986-World Fantasy Award, nom. Hugo a Nebula), druhý díl obsahuje povídku *Carthage City* (IASFM 1987) a třetí díl povídky *Runaway* (IASFM 1987) a *Dowser* (IASFM 1988-Čtenářská cena Asimov's SF), pátý díl povídku *Gooses* (Amazing 1998) a z poslední doby zbývá jmenovat novely *Grinning Man* (Legends, ed. Robert Silverberg 1998, č. Šklebil-Legendy/Beta 1999) a **The Yazoo Queen** (Legends II, ed. Robert Silverberg 2003).

V románu **Wyrms** (1987, č. Corvi/Laser-books 1998) sledujeme pouť mladé dívky za záhadným Nečorvem, aby se následně stala rozhodující silou v nadcházejícím období změn na planetě mnoha inteligentních ras.

Kratší práce byly vydány také v souborech **Cardography** (1987) a **The Maps in a Mirror: The Shprt Fiction of Orson Scott Card** (1990-Locus), která ve čtyřech dílech pojmenovaných **The Changed Man** (1992, č. Hrobka písní/Laser-books 2002), **Flux** (1992), **Monkey Sonatas** (1993) a **Cruel Miracles** (1993) shrnuje téměř celou autorovu povídkovou tvorbu.

Dvaadvacet povídek napsaných v pozdější době shrnuje sbírka **Keeper of Dreams** (2008). Souborem tří povídek a z nich vytvořených divadelních her je titul **Posing as People** (2005). Z povídek jmenujme především *Eye for Eye* (IASFM 1987-Hugo a Seiun, č. Oko za oko-Ikarie 5/97) a *Dogwalker* (IASFM 1989-Locus, nom. Hugo, č. Pejskař Ikarie 11/92 a Nejlepší povídky sci-fi 1990/Laser 1995). Rady začínajícím autorům poskytují knihy **Character and Viewpoint** (1988) a **How to Write Science Fiction and Fantasy** (1990-Hugo), v nichž zúročil zkušenosti z výuky psaní na různých univerzitách či ve workshopech.

Novelizací stejnojmenného filmu je román **Abyss** (1989, sp. James Cameron), v němž se pracovníci podmořské stanice setkají s mimozemskou civilizací. Chování obyvatel planety Harmonie je psychologicky usměrňováno počítačem v románové sérii Návrat domů: **The Memory of Earth** (1992, č. Vzpomínky na Zemi/Classic 1996), **The Call of Earth** (1992), **The Ships of Earth** (1994), **Earthfall** (1995) a **Earthborn** (1995). Série popisuje výpravu na téměř zapomenutou Zemi, kde obyvatelé planety hledají pomoc poté, co řídící počítač začne vykazovat známky poruchy a na planetě zbavené kontroly se pozvolna objevují známky propukajícího chaosu. První tři díly vyšly společně jako **Homecoming: Harmony** (1994), další dva jako **Homecoming: Earth** (1995).

Na pomezí mainstreamu a dark fantasy se pohybuje částečně autobiografický román **Lost Boys** (1992), v němž se autor mimo jiné vyrovnává s mozkovým postižením syna. Jde o rodinné drama, ve kterém rodiče bojují s neviditelným zlem za záchranu nejstaršího potomka. Titul vznikl na základě povídky *Lost Boys* (F&SF 1989-Locus, nom. Hugo a Nebula, č. Ztracení chlapci-F&SF 2/92). V románu **Pastwatch: The Redemption of Christopher Columbus** (1996, přip. Laser-books) se obyvatelé

nijak lákavé budoucnosti snaží přesvědčit Kolumba o tom, že myšlenky křesťanství jsou morálně zcela neslučitelné s otroctvím a imperiálnim dobyvatelstvím. Román je ceněn především pro věrohodné vykreslení charakteru samotného Kolumba, který je zde popsán jako zbožný muž a charismatický vůdce.

Po tragické smrti rodiny tráví svůj čas hrdina románu **Homebody** (1998) při renovaci starých domů a na cestě z města do města narazí v americkém Greensboro na dům s neméně tragickou minulostí. Neklidný a bohatý samotář z románu **Treasure Box** (1996) potkává dívku svých snů, s níž se také velmi brzy ožení, idylické štěstí však záhy pokazí setkání s její velmi podivnou rodinou.

Hrdinou fantasy románu **Enchantment** (1999) je americký student původem z Ukrajiny, jenž se po letech vrací do své domoviny a z věčného spánku probudí zakletou princeznu. S tou poté putuje do její minulosti, kde se utká se zlou čarodějnicí Babou Jagou. Planetoložka Carol Jeanne Cocciolone se spolu s rodinou a v doprovodu geneticky upravené inteligentní opičky účastní kolonizační vesmírné výpravy v chystané trilogii Mayflower (sp. Kathryn H. Kidd), zatím vyšel pouze první díl **Lovelock** (1994), na druhém dílu jménem **Rasputin** (dosud nepublikováno) se stále ještě pracuje. V pohádkovém příběhu pro dospělé čtenáře **Magie Mirror** (1999) kombinuje středověké motivy se současností, knihu bohatě ilustroval Nathan Andrew Pinnock. Neméně výpravně ilustrovanou knihou je krátký román **Robota** (2003), který za doprovodu obrazů Douga Chianga sleduje boj tenčící se lidské civilizace proti neúprosným robotickým zabijákům.

Fantasy Magie Street (2005) je příběhem zvláštního sirotka, jenž se od okolí velkoměstského prostředí afroamerické čtvrti odlišuje nejen tím, že dokáže proniknout do fantastického světa, v němž mají události přímý vliv i na všední realitu. Zajímavou politickou fikcí je román **Empire** (2006), v němž se Spojené státy propadají do krvavého konfliktu dvou politických přesvědčení, zatímco většina národa se snaží nastolit mír uprostřed hroutícího se amerického snu.

Román **Hidden Empire** (2009) je přímým pokračováním.

Samostatně vydaná novela **The Space Boy** (2007) je příběhem chlapce, jenž se červí dírou vydá za záchranou matky ztracené v neznámém světě. Román **Invasive Procedures** (2007, sp. Aaron Johnston) popisuje snahu zdiskreditovaného vědce vyvinout lék na celou řadu genetických chorob. Léčba je však díky své náročnosti potenciálně nebezpečná, což vede až ke snahám o zastavení přelomového výzkumu.

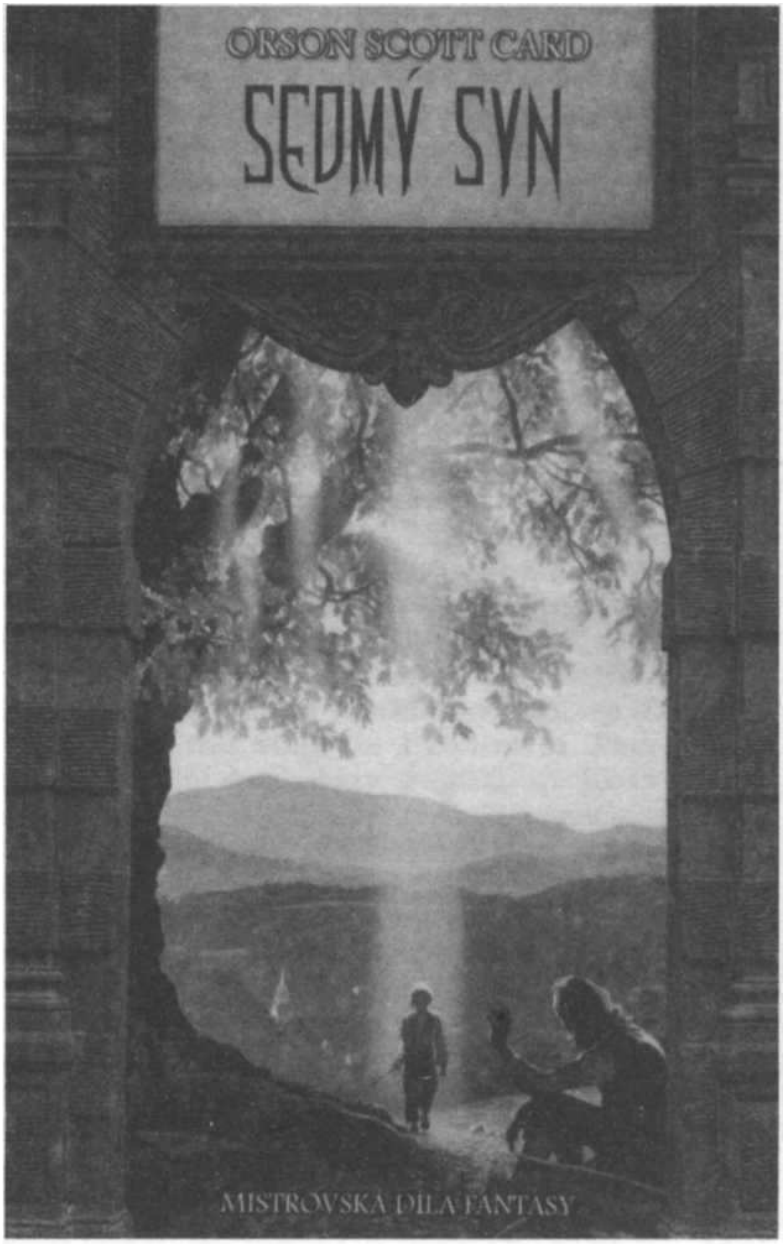
Do budoucna připravuje autor román pro mládež **The Bully and the Beast** (2009), jenž vznikne rozvedením jedné z jeho povídek. Zajímavějším projektem je epická fantasy **The Lost Gate** (2008), první část plánované trilogie Mithermages, v níž se vrací ke světu známému z fantasy povídek *Sandmagic* (Swords Against Darkness 4, ed. Andrew J. Offutt 1979, č. Písečná magie-Ikarie 12/94) a *Stonefather* (Wizards, ed. Jack Dann & Gardner Dozois 2007). Chlapec Danny, dosud poklidně žijící v odlehlé Virginii, v sobě objeví sílu otevřít bránu mezi Zemí a magickým světem Westil.

Sestavil také antologie **Dragons of Light** (1980), **Dragons of Darkness** (1981), **Future on Fire** (1990, sp. Martin H. Greenberg), **Black Mist and Other Japanese Futures** (1997, sp. Keith Farrell), **Future on Ice** (1998), **Masterpieces: The Best Science Fiction of the Century** (2001 – č. Mistrovské kusy: Nejlepší SF 20. století/Laserbooks 2003) a **Empire of Dreams and Miracles: The Phobos Science Fiction Anthology** (2002, sp. Keith Olexa) a **Hitting the Skids in Pixeltown: The Phobos Science Fiction Anthology** 2 (2003, sp. Keith Olexa a Christian O'Toole). Historický román z amerického západu **Saints** (1984 = **Woman of Destiny)** je příběhem morálně i duševně silné členky mormonské církve. Zcela přirozený život Mojžíše oproštěný od všech legend citlivě tlumočí román **Stone Tables: A Novel** (1997). V připravované trilogii historických knih čerpajících z knihy Genesis se chystá osvětlit osudy několika pozoruhodných žen té doby, patří sem romány **Sarah** (2001), **Rebekah** (2001) a **Rachel & Leah** (2004) a The Wives of Israel (dosud nepublikováno). Do fantastiky nepatří také antologie **Turning Hearts: Stories of Family Life** (1994) a knihy **Listen, Mom and Dad** (1978), **Ainge** (1982), **Saintspeak** (1982) a **A Storyteller in Zion** (1993). Básnickou tvorbu shrnuje kniha **An Open Book** (2003).

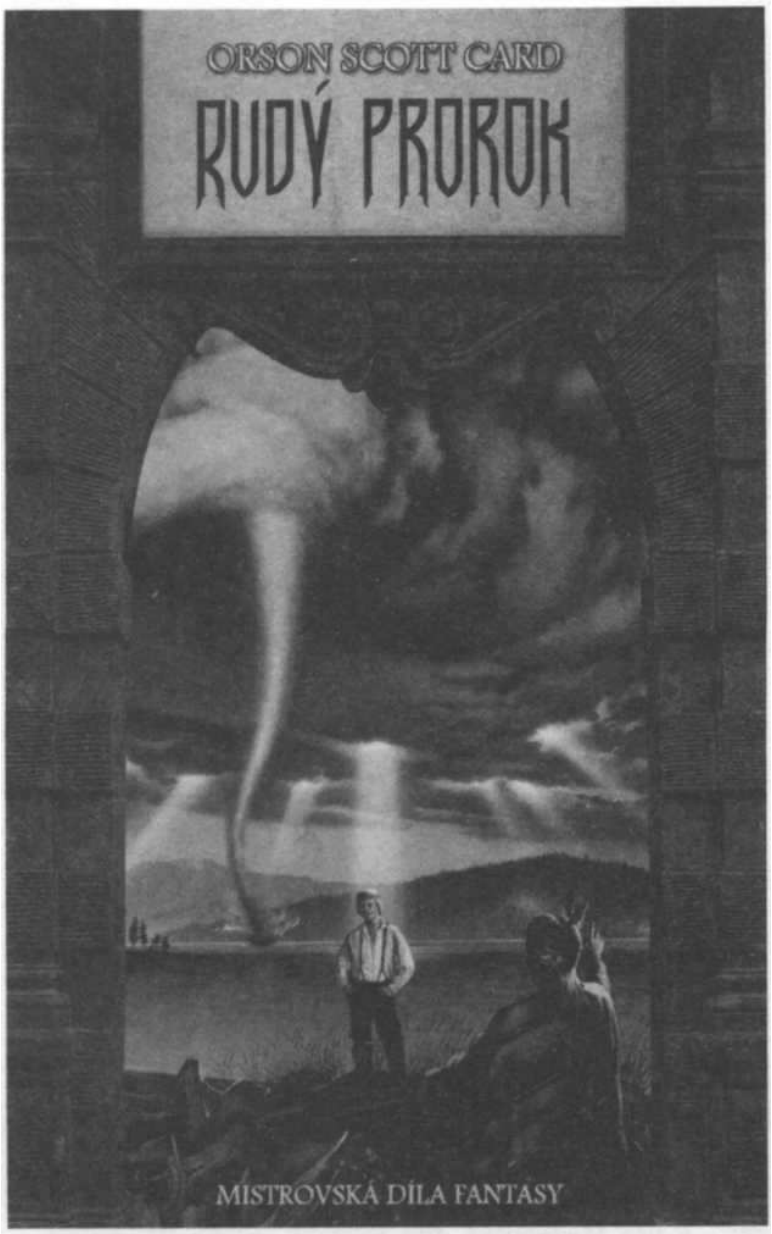
V poslední době se věnuje rovněž fenoménům moderní kultury, seriálu *Lost* se věnuje jako editor nebeletristických eseji v knize **Getting Lost** (2006), naopak profesor Snape a jeho vztah k slavnému Harry Potterovi je předmětem knihy **The Great Snape Debate** (2007, sp. Amy Bernerová a Joyce Millmanová).

Jeho dílem se zabývá např. Michael R. Collings pod tituly In the Image of God: Theme, Characterization, and Landscape in the Fiction of Orson Scott Card (1990) a Storyteller: The Official Bibliography and Guide to the Works of Orson Scott Card (2001) či Edith S. Tysonová v knize **Orson Scott Card: Writer of the Terrible Choice** (2003).

Martin Šust

JIŽ VYŠLO - 288 stran, 199 Kč

JIŽ VYŠLO - 352 stran, 229 Kč

Orson Scott Card

UČEDNÍK ALVIN

Obálka Jan Doležálek
Překlad Petr Kotrle
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová
Sazba provedena v LATEXu
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.
Vydalo Nakladatelství Laser-books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 326 00
tel+fax: 377 246 407
www.laser-books.cz
v edici Laser jako 387. publikaci
Edice Mistrovská díla Fantasy svazek 10.
Plzeň 2009, vydání 1.

Prodejní cena včetně DPH 275 Kč